

ARCHIWUM
KSIĄŻĄT SANGUSZKÓW
W SŁAWUCIE.

ARCHIWUM
KSIĄŻĄT SANGUSZKÓW
W SŁAWUCIE,

WYDANE PRZEZ

BRONISŁAWA GORCZAKA,
KONSERWATORA TEGOŻ ARCHIWUM.

~~~~~  
Tom III.  
~~~~~

1432—1534.

WE LWOWIE.

NAKŁADEM WŁAŚCICIELA.

Z Drukarni Zakładu Narodowego im. Ossolińskich,
pod zarządem Juliusza Birkenmaiera.

1890.

32059

BPR E 4090

SPIS TREŚCI TOMU III.

Przedmowa	VII—XII
Spis rzeczy	I—XXXVI
Dokumenta	1—480

I N D E K S.

I. Spis osób, miejscowości i urzędów	481—548
II. Spis rzeczowy	549—554
Omyłki druku i sprostowania	555—556

Przedmowa.

Stosownie do zapowiedzi, wyrażonej w przedmowie do tomów poprzednich, tom niniejszy powinien był objąć epokę od r. 1507. do połowy XVI. wieku. Dotrzymanie jednakże téj obietnicy okazało się niemożliwem z następujących powodów: Najpierw bowiem należało zaraz na wstępie podać dokumenta z wcześniejszej epoki, odszukane jeszcze w Sławucie, a następnie, gdy w skutek poszukiwań w *Metryce Litewskiej* przygotowany już do druku materiał prawie się podwoił, musieliśmy, jedynie ze względów technicznych, epokę powyższą rozdzielić na dwa tomy. Tom przeto obecny (III) rozpoczyna się 1432 r. i kończy na 1534 r., to jest na roku śmierci jednego z wybitniejszych członków rodziny XX. Sanguszków, ks. Andrzeja Aleksandrowicza, marszałka ziemi wołyńskiej. Następny zaś tom, a względnie czwarty jest dalszym jego ciągiem i sięga do 1548 r. t. j. do śmierci Zygmunta I. i ks. Fedora Sanguszki, syna ks. Andrzeja, który również, jak i jego ojciec zajął wybitne stanowisko tak w dziejach Wołynia, jako téż swego rodu.

Pod względem chronologicznym i treści, tak obecny tom, jak i następny są dalszym ciągiem tomu I-go, zawierają bowiem wyłącznie materiał, odnoszący się do wewnętrznych stosunków Wołynia i sąsiednich jego litewsko-ruskich prowincyj, lub powiatów. Główną osią, około której grupują się tu wszystkie fakta, są rody, zajmujące od dawna na Wołyniu wpływowe stanowisko: XX. Ostrogskich, Sanguszków i Zasławskich, a obok nich występują inne, bądź to z powyższymi spokrewnione, bądź téż wchodzące z nimi w różne stosunki, tak z powodu sąsiedztwa majątków, jako téż sprzedaży, lub kupna takowych.

VIII

Trudno tu znaleźć materyał, dotyczący ogólnie państwowych dziejów politycznych. Jak bowiem Wołyń pod względem administracyjnym zajmował odrębne stanowisko, mając swych naczelników w osobie marszałka tej ziemi, tak też miał i osobne swoje sejmiki (zборы) i prawa, a królowie nieraz w sprawach sądowych odnoszą się do marszałków, polecając, aby uwzględniali prawo zwyczajowe, miejscowe (Nr. CCCXXXVI). Przestrzegają też królowie, aby majątków na Wołyniu nie zastawiano i nie sprzedawano mieszkańcom sąsiednich powiatów koronnych, uważając to za szkodę i krzywdę obywateli W-go księstwa lit. (Nr. CCCXCIV). Kto więc chce poznać przeszłość Wołynia, jako prowincyi ruskiej, która pierwotną swoją cechę najdłużej, a w tej epoce w całej pełni zachowała, dla tego zbiór niniejszy będzie źródłem niewyczerpaném, tem bardziej, że dotychczasowe zbiory i wydawnictwa są za szczupłe, a opracowań nie ma prawie żadnych. Tutaj znajdzie badacz dane, wyjaśniające stosunki administracyjne, sądownicze, prawne, cerkiewne, wojskowe, osiedlenia i zaludnienia, wreszcie społeczne, obyczajowe i gospodarstwa krajowego.

Nie będziemy w ogóle podnosić ważności poszczególnych aktów i dokumentów, gdyż spis, podany na czele, czyni temu zadość, a zwrócimy tylko uwagę na jeden akt, zawierający uchwałę sejmu wileńskiego z 1528 r. (Nr. CCCXL), oznaczającą, ile każdy ziemianin na potrzebę wojenną ma dostawiać koni. Spis ten nie jest zupełnym, zawiera bowiem w części tylko ziemian brzeskich, podlaskich i mielnickich, ziemia natomiast Wołyńska jest w całości.

W ogóle na 496 numerów 300 jest królewskich (41 nadań dóbr; 7 przywilejów na osadzenie miast i zamków: Cudnowa, Czerniechowa, Drohobuża, Dubna, Kowla, Zviahla i Wiżwy; z tych 3 tylko, t. j. Drohobuża, Dubna i Kowla na prawie niemieckim; 33 wyroków i spraw sądowych; 12 pozwów zadwornych, wreszcie 207 potwierdzeń, przywilejów i nadań, nominacyj, uniwersałów, mandatów i listów komisyjnych, upomnień królewskich); jedna uchwała sejmowa, reszta zaś, t. j. 186 numerów są to akta i dokumenta prywatne, zawierające wyroki sądowe, zapisy wiana i inné, kupna i sprzedaży dóbr, rozgraniczenia tychże, kilka listów prywatnych i t. d.

Przeważna część dokumentów, bo prawie trzy czwarte, to jest 357 numerów, pochodzi z archiwum sławuckiego: Ze znanéj już z I-go tomu „*Księgi Bony*“ jest 66, z sumaryuszów dotąd nieznaných, a mianowicie: z *Sumaryusza Turzyskiego*¹⁾

¹⁾ Regestr różnych przywilejów, praw, transakcyi i dokumentów, do dóbr klucza Turzyskiego cum attinentiis, teraz I. W. I. M. Państwa Ossolińskich, Chorążych nadwornych koronnych, małżonków dziedzicznych, służących i regulujących się, za wyraźną listowną I. O. X. I. M. Janusza Alexandra Sanguszka, marszałka nadwornego W. X. L. do IMCI pana Jacka Ratajewicza I. K. M. sekretarza, archiwum swego Lubartowskiego

IX

89; z *Sumaryusza Dubrowlańskiego*²⁾ 30; z *Sumaryusza Ostrogskiego*³⁾ 36; z kopij i transumptów późniejszych 35; wreszcie z oryginałów 101 numerów.

Z obcych zaś zbiorów weszło do niniejszego tomu numerów 139, a mianowicie: z ksiąg tak zwanéj *Metryki Litewskiej* 103; z archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu 12; ze zbiorów, znajdujących się w Zakładzie Nar. Im. Ossolińskich 11; ze zbiorów XX. Czartoryskich w Krakowie 8; ze zbiorów hr. E. Czapskiego w Stańkowie 4. i jeden akt z archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie.

Z ogólnej liczby 496 dokumentów, 15 numerów wydaliśmy po raz drugi po części dla tego, że były zamieszczone w mniej dostępnych wydawnictwach, bądź też, że daty ich były mylne; dwa zaś dokumenty (Nr. CCXXI i CCXXII) przedrukowaliśmy powtórnie z T. I-go, gdyż tam były podane pod mylną datą.

natenczas regenta, jeszcze w roku przeszłym 1754 wydaną dyspozycją, z tegoż archiwum Lubartowskiego dla wzwyz pomienionych I. W. Ich Mościów Państwa Chorążych nadwornych koronnych wydanych, per summarium spisany, primis diebus Ianuarii pisać zaczęty, a die 22 Martii anni 1755 dokończony. — Manuskrypt in folio, oprawny w papier szary, błękitno nakrapiany; grzbiet i brzegi skórzane, stron 170, pismo przez całą księgę jednakowe.

- ²⁾ Sumaryusz spraw wieczystych do klucza Dubrowlańskiego z attynencyami, w województwie Wileńskim, a w powiecie oszmiańskim leżącego, plenipotentom I. O. Xiążęcia IMCI Pawła Karola na Białym Kowlu, Smolanach, Rakowie, Xięstwie Zaslawskim Lubartowicza Sanguszka, Marszałka W. W. X-a Lit-o, Krzemienieckiego, Czerkaskiego etc. starosty, przeze mnie Alexego Hrabi na Skrzynnie Dunina, Kuchmistrza W. X. Lit-o, starosty Chęcińskiego, w Szymanowie die 16. Ianuarii anno 1747 oddanych. — Manuskrypt in folio zawiera stron 82, oprawa współczesna, w czarną skórę. Pismo przez całą księgę to samo. Podzielony na fascykuly, wszystkich 73.
- ³⁾ Prawa, przywileje, listy i dyspozycje domu Xiążąt Ich Mściów Ostrogskich, których dział z dekretu trybunalskiego de actu: w Lublinie feria tertia post Dominicam Cantate. anno praesenti millesimo sexcentesimo vigesimo septimo ferowonego, pierwój na dzień pierwszy miesiąca czerwca blisko przeszły, a potem przez zgodne wszystkich Ich Mściów panów przyjaciół i plenipotentów do tego działu zapisanych do actu i- dnia dzisiejszego, pierwszego dnia listopada złożony i zachowany jest, na który to dzień dzisiejszy na miejsce dekretem trybunalskim objaśnione, to jest tu do Ostroga. do zamku zjachawszy się z strony I. O. Xięcia Dominika Władysława na Ostrogu Zaslawskiego, z strony I. W. Stanisława Lubomirskiego, podczaszego koronnego, męża nieboszczki X. Zofii z Ostroga, z strony X. Katarzyny z Ostroga, małżonki I. W. Tomasza Zamoyskiego, wojewody Kijowskiego, z strony X. Anny na Ostrogu Chodkiewiczowej, wojewodziny Wileńskiej, czyniąc zadość dekretowi trybunalskiemu i kondycyjej działowej, między ś. pamięci Xiążęty, Panem Krakowskim, a wojewodą Wołyńskim opisanéj, z strony podziału tych praw, które im w skrzyniach cerkwi murowanéj, na dole w tymże zamku Ostrogskim leżące przez Ich Mściów panów: Olbrychta Zabłockiego i Siemiona Krzeczewicza, sług X. Konstantego, wojewody Kijowskiego są oddane. — Manuskrypt in folio str. 156., na końcu wyciśniętych na papierze 8 pieczęci, oprawa współczesna, w ciemną skórę brązową, z odciskami liści. Przywileje są spisane podług dóbr, do których się odnoszą; pismo przez całą księgę to samo.

Porządek wydawnictwa i w obecnym tomie zachowaliśmy dotychczasowy (podług prowincyj): Jak bowiem T. I. zawierał dokumenty, odnoszące się do Wołynia, a II-gi do prowincyj polskich do r. 1506. tak znowu III. i IV. są dalszym ciągiem T. I-go. Podział ten wprowadził p. Z. L. Radziwiński, a będąc zajęty innemi ważnemi sprawami, nie był w stanie brać znacniejszego udziału już przy wydaniu II-go T. i ograniczył się wprawdzie do napisania przedmowy, mimo to jednak nie przestawał interesować się wydawnictwem i dokładać starań w wyszukaniu źródeł, któreby dalsze tomy zasilić i uzupełnić mogły. Tymto staraniom zawdzięczyc mamy, iż p. J. Wolff z Warszawy, posiadający znaczną ilość dokumentów w odpisach z *Metryki Lit.*, a prawie w zupełności sumaryusze pojedynczych ksiąg, pozwolił nam z zupełną bezinteresownością skorzystać z takowych.

To też nadmienając o tém, spełniamy miły obowiązek, wyrażając w imieniu Właściciela archiwum, I. O. X. R. Sanguszki, szczerze podziękowanie tak p. Radziwińskiemu za Jego starania, jako też p. Wolffowi za gotowość, z jaką na korzystanie ze swoich zbiorów zezwolił.

Wspomniawszy o podziale wydawnictwa, nadmienić musimy, iż zachowany tu, na prowincyje, wydaje się nam najodpowiedniejszym, gdyż dział na rody zupełnieby temu celowi nie odpowiadał i wprowadziłby tylko zamieszanie pod względem chronologicznym. Zresztą Właściciel archiwum dalekim był od tego, aby wydać swoje prywatne dokumenta, odnoszące się tylko do jednej rodziny. Przeciwnie pragnie dać poznać szerszemu kołu naszych badaczy wszystko ciekawsze, co u siebie zachował i co prawdziwie ojcowską pieczołowitością i staraniem otacza, i nie cofa się przed niczém, byle tylko rozszerzyć i uzupełnić ramy rozpoczętego wydawnictwa. Świadczą o tém dwa tomy poprzednie i obecne. Celem bowiem skompletowania materiałów sławuckich, kosztem Właściciela odbyłem podróż do Krakowa i Nieświeża, a wreszcie do Moskwy, gdzie obecnie w archiwum ministerstwa sprawiedliwości złożone są księgi *Metryki Litewskiej*. Najpomyślniejszym skutkiem uwieńczone zostały poszukiwania w Moskwie. Tak tu, jak w Krakowie i Nieświeżu sporządziliśmy osobiście dokładne odpisy; udzielone zaś przez p. Wolffa częściowe wyciągi i regesta porównaliśmy z księgami *Metryki* i uzupełniliśmy je odpowiednio. Wszędzie jednak uwzględniliśmy przedewszystkiém materiały, odnoszące się do rodziny XX. Sanguszków, albo też rodów z nimi spokrewnionych. Zasady téj ściśle trzymać się musieliśmy, gdyż inaczej wydawnictwo doszłoby do rozmiarów niesłychanych, a zamierzonemu celowi toby nie odpowiedziało, gdyż i to, co w obu ostatnich tomach jest zawarte, wyświeca w zupełności wszelkie stosunki Wołynia i rodu XX. Sanguszków.

Zasady, jakimi kierowaliśmy się w oddaniu tekstu ruskich dokumentów, są znane z przedmowy do tomu I. Obecnie staraliśmy się tylko ściślej je przestrzegać, jako też uwzględnić różne trafne uwagi, wyrażone w recenzjach dwóch pierwszych tomów. Zachowaliśmy pisownię oryginałów, wprowadzając interpukcyą nową, wielkie litery dla przymiotników, pochodzących od imion własnych; nawiasy w wyrazach skróconych jak: **Его Милость, князь, княгини, господарь, господарский** i t. p. przestrzegane w tomie I-ym, opuściliśmy zupełnie jako balast zbyt ciężki. Trzymając się bowiem tej zasady, musielibyśmy konsekwentnie zachować nawiasy i wszędzie tam, gdzie samogłoski są opuszczone w skutek nadpisania spółgłosek nad wyrazem, np. **ер(о)**. Nawiasy też oznaczają zwykle brzmienia wątpliwe, przytoczone zaś wyżej wyrazy są znane i tak je spotykamy, gdy są całe wypisane. Jedyny pod tym względem wyjątek stanowią słowa: **княгини** i **пенези**, tak oddane w druku, ilekroć są skrócone, a gdy są całe, czasami brzmią: **кнегини, пенези**.

Dla litery **и**, oddawanej przez **ѕ** i **ѣ**, wprowadziliśmy ujednostajnienie, oddając oba te znaki tylko przez **ѕ**. Postąpiliśmy tak dla tego, że właściwie cyrylika ma tylko jeden znak **ѕ**, a **ѣ** używane jest raczej jako znak liczbowy (400), a powtóre, że w piśmie nie było pod tym względem stałych zasad: na początku tylko wyrazów używano stale **ѕ**, we środku zaś rozmaicie, wedle upodobania pisarza.

W odpisach z *Metryki Litewskiej* opuściliśmy zbyt często w środku wyrazu (nieraz po kilka w jednym) używane znaki twarde (**ѣ**), a nadto po **ш, ч, ц** i **ж** zamiast **ы**, wypisywaliśmy stale **и**. Tak jedno, jak i drugie wchodzi w użycie mylnie dopiero w drugiej połowie XVI wieku, jest zatem cechą epoki, w której księgi *Metryki* zostały przepisane.

W dokumentach łacińskich wprowadziliśmy pisownię nową, w kopiach zaś staraliśmy się rażąco omyłki poprawić, co też w odpowiedniem miejscu zaznaczyliśmy.

Pod względem chronologicznym epoka obecna nie przedstawiała wielkich trudności, raz dla tego, że wchodzi w użycie rachuba nowa, a powtóre, że wobec znanych już spisów urzędników i dygnitarzy litewskich każdą wątpliwość łatwiej można było sprostować. Dokumentów z rachubą bizantyńską jest bardzo mało: występuje ona jeszcze przez pierwsze dwa dziesiątki XVI wieku, potem ustępuje, a indykcyje są w używaniu obok naszej rachuby jeszcze mniej więcej do 1550 r.

W każdym wypadku, ilekroć rok nie zgadzał się z indyktem, dawaliśmy pierwszeństwo ostatniemu, zwłaszcza, gdy w takich razach i inne okoliczności przemawiały za tém.

XII

Uwagi godném jest, że przeważnie miało to miejsce w dokumentach, pochodzących z *Metryki Litewskiej*, w pierwszych latach drugiego i trzeciego dziesiątka XVI-go wieku, w obec czego już w odpowiednich miejscach wyraziliśmy przypuszczenie, że prawdopodobnie pierwotnie lata były wypisane podług rachuby bizantyńskiej, co późniejsi kopiści mylnie rozwiązali i stąd wynikła ta niezgodność roku z indykcyą.

We Lwowie dnia 29. listopada 1890 roku.

Bronisław Gorczak.

SPIS RZECZY.

	Strona
I. 1432 r. 11. sierpnia w Przewałach. Erekcya cerkwi Ś-go Mikołaja w Dolsku, na miejscu starego monasteru przez Mikołaja, dziedzica Dolska i Przewał, żonę jego Ahafią i synów ich: Hurka, Stecka i Andruszka	1
II. 1432—1440 r. 4. kwietnia w Trokach. Wielki książę Michał zawiadamia namiestnika słonimskiego, Gasztołda o nadaniu Dereczyna Kopaczowi	1
III. 1440 r. 22. lipca w Trokach. Kazimierz Jagiellończyk zawiadamia ludność Dereczyna o nadaniu ich Kopaczowi	2
IV. 1441 a między 23. marca 1443 r. Nadanie ks. Sanguszcze dóbr Korostycz, Oleszkowicz i Szczosławicz	2
V. 1441 a między 23. marca 1443 roku. Nadanie ks. Sanguszcze dóbr Romanowa-Horbaczewicza i Iwaszkowa-Bugina	3
VI. 1443 a 1. września 1444 r. Królewicz, Kazimierz Jagiellończyk zeznaje, iż prosił księcia Wasyla Ostrogskiego o przyłączenie jego ojcowizny, Korea do Krzemieńca.	3
VII. 1446 r. 15. maja w Łucku. Wielki książę Świdrygiełło nadaje studze swemu, Chodkowi dobra Miłusze i Zadyby	4
VIII. 1446 r. 29. grudnia w Łucku. Wielki książę Świdrygiełło nadaje księciu Michałowi Wasylewiczowi (Czartoryskiemu) dobra Holiszów, Derewiane, Dykowo, Suchowce i Czaruków	5
IX. 1450 a między 1. września 1451 r. Wielki książę Świdrygiełło nadaje marszałkowi swemu, Bernatowi Olgertowi dobra Szepel i Ośmiechowicze	6
X. 1451 r. 29. grudnia w Łucku. Wielki książę Świdrygiełło nadaje księciu Michałowi Wasylewiczowi (Czartoryskiemu) wieś Chołopy nad Słuczą	6
XI. 1451 r. między 25. a 31. grudnia. Wielki książę Świdrygiełło nadaje Piotrowi Kirdejewiczowi Mylskiemu dobra Kisielin, Twerdyń i Werbiajew	7
XII. 1452 r. około 15. marca. Nadanie Drohiczyna księciu Iwaszkowi Sanguszcze	9
XIII. 1454 r. 1. października w Kobryniu. Książę Semen Romanowicz Kobryński zapisuje żonie swój Juliannie Semenównie Holszańskiej na dobrach Kobryniu, Hruszowój i Czerewaczycach tytułem wiana 2000 kóp groszy	9

II

	Strona
XIV. Przed 1463 rokiem. Zapis ks. Sanguszki żonie swojej, Hance dóbr Trościanicy i innych	11
XV. 1463 r. 10. marca w Birsztanach. Potwierdzenie ks. Hance Sanguszkowej dożywocia na Trościanicy	11
XVI. 1468 r. 21. marca w Bielsku. Kazimierz Jagiellończyk poleca Myszкови Wyszortowiczowi, aby Wasylowi Kopaczewiczowi wymierzył sprawiedliwość z poddanymi królewskimi żołodskimi, którzy zajęli jego łowiska	12
XVII. 1468 r. po 21. marca. Myszko Wyszortowicz, starosta słonimski rozgranicza nowiny, należące do Dereczyna, dóbr Wasyla Kopaczewicza od ziem poddanych królewskich, słonimskich	13
XVIII. 1475 r. 17. czerwca w Falimiczach. Dział dóbr XX. Aleksandra i Michała Sanguszków, spadłych na nich po matce	14
XIX. 1475 r. w Brześciu. Kazimierz Jagiellończyk nadaje Janowi Andrzejewiczowi Dowojnowiczowi dobra Satyjów z przysiółkami Olibowem i Peremiłówką	15
XX. 1478 r. 20. kwietnia w Brześciu. Kazimierz Jagiellończyk nadaje Bartoszowi Montowtowiczowi wieś Rastów, w powiecie włodzimierskim	15
XXI. 1478 r. 22. kwietnia w Brześciu. Kazimierz Jagiellończyk zawiadamia poddanych rastowskich i mirowickich o nadaniu dóbr Rastowa i Mirowicz Bartoszowi Montowtowiczowi	15
XXII. 1478 r. 2. sierpnia w Sandomierzu. Kazimierz Jagiellończyk poleca Iwanowi Chodkiewiczowi, Janowi Kuczukowi i Iwaszkowi Iliniczowi, aby rozsądzi sprawę Wasylowej Kopaczowej o krzywdy, wyrządzone jej przez Michałową Nacewiczową	16
XXIII. 1478 r. po 2. sierpnia w Łukonicy. Jan Kuczuk, starosta grodzieński i Iwaszko Ilinicz, starosta drohicki, rozgraniczają dobra dereczyńskie Wasylowej Kopaczowej od dóbr Zelwy, należących do Michałowej Nacewiczowej	16
XXIV. 1479 r. 13. maja w Radomiu. Kazimierz Jagiellończyk poleca Olizarowi Szyłowiczowi i Iwanowi Chodkiewiczowi, aby wymierzyli sprawiedliwość mieszczanom turzyckim z ziemianami tamtejszymi o dostawianie podwód	18
XXV. 1482 r. 28. marca w Trokach. Kazimierz Jagiellończyk zawiadamia Olizara Szyłowicza, iż podług dawnego zwyczaju, tak ziemianie, jako też mieszczanie turzyscy mają kolejno podwody dostawiać	18
XXVI. 1486 r. 16. marca w Trokach. Kazimierz Jagiellończyk poleca Bartoszowi Montowtowiczowi, aby w sprawie Jadwigi Łamanowej o szkody, stawił się przed komisarzami królewskimi	19
XXVII. 1486 r. 24. kwietnia w Wilnie. Nadanie ks. Andrzejowi Michałowiczowi (Sanguszcze) po 10 kóp z myta brzeskiego i kijowskiego	19
XXVIII. 1486 r. 14. grudnia w Piotrkowie. Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszcze 20-tu kóp z myta łuckiego	19
XXIX. 1486 r. Piotr Janowicz (Montygerdowicz), marszałek ziemi wołyńskiej i starosta łucki, potwierdza sprzedaż dóbr »Chodaki i Turówka« przez Olechna Bołbasowicza na rzecz Lewka Bohowitynowicza	20

III

	Strona
XXX. 1487 r. 9. września w Korczynie. Nadanie ks. Andrzejowi Michałowiczowi (Sanguszcze) trzech kóp z wołowszczyzny	20
XXXI. 1488 r. 6. marca w Wilnie. Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszcze 10-ciu kóp z karczem brzeskich	20
XXXII. 1488 r. po 6. kwietnia w Piotrkowie. Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszcze 10-ciu kóp z myta łuckiego	21
XXXIII. 1488 r. 28. października w Piotrkowie. Nadanie ks. Michałowi Sanguszcze 12-tu kóp z myta brzeskiego, zaś ks. Aleksandrowi z myta łuckiego kóp 10-ciu	21
XXXIV. 1489 r. 20. maja w Krakowie. Nadanie ks. Andrzejowi (Aleksandrowiczowi Sanguszcze), namiestnikowi braclawskiemu 30-tu kóp, a ks. Aleksandrowi Sanguszcze, namiestnikowi krzemienieckiemu 20-tu kóp z myta łuckiego	21
XXXV. 1489 r. 2. czerwca w Krakowie. Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszcze 15-tu kóp z myta łuckiego	22
XXXVI. 1489 r. po 2-im czerwca w Piotrkowie. Nadanie ks. Michałowi Sanguszcze 10-ciu kóp z myta łuckiego	22
XXXVII. 1492 r. 22. listopada w Druce. Iwan Tymofiewicz Kul, bojar gospodarski teteryński sprzedaje ks. Wasylowi Andrzejewiczowi Połubeńskiemu dworzec Mykityno i ludzi w Lichaniczach za 100 kóp groszy szerokich	23
XXXVIII. 1493 r. 9. września w Trokach. Aleksander, wielki książę lit. potwierdza Jackowi Wasylewiczowi Kopaczewiczowi nadanie dóbr Dereczyna, z przyległościami	24
XXXIX. 1494 r. 21. maja w Wilnie. Aleksander, wielki książę lit. poleca Wojciechowi Kuczukowi, aby Józefowi Szembelowi udzielił wwiązania w nadaną mu wieś Kustycze	25
XL. 1494 r. 29. maja w Wilnie. Aleksander, wielki książę lit. zawiadamia ks. Semena Juriewicza Holszańskiego, iż poddanych dolskich uwolnił od robót około zamku i mostu łuckiego	26
XLI. 1494 r. 25. lipca w Trokach. Aleksander, wielki książę lit. poleca Stankowi Kostewiczowi i Stanisławowi Chlebowiczowi, aby Jackowi Kopaczewiczowi wynierzyli sprawiedliwość z Waskową Pawłowiczową	26
XLII. 1494 r. 25. lipca w Trokach. Aleksander, wielki książę lit. poleca Waskowej Pawłowiczowej, aby w sprawie Jacka Kopaczewicza o różne krzywdy, stawiła się na roku oznaczonym przed komisarzami królewskimi	27
XLIII. 1495 r. 31. stycznia w Wilnie. Aleksander, wielki książę lit. na zażalenie bobrowników gospodarskich z Mokrzcza poleca książętom, panom i ziemianom, powiatu włodzimierskiego, włości turzyskiej, aby im nie zabraniali w rzekach i jeziorach tamtejszych bić bobrów na skarb królewski	27
XLIV. 1497 r. 27. listopada w Rastowie. Stanisław Bartoszewicz zastawia u Tworyana Dremlika wieś swoją Rastów, za sumę 150 kóp groszy szerokich	28
XLV. 1498 r. 29. maja w Wilnie. Aleksander, wielki książę lit. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, namiestnikowi krzemienieckiemu dwór Serniki, z przysiółkiem Kniahyninem	28

	Strona
XLVI. 1497 r. od 1. września do 1. września 1498 r. Aleksander, wielki książę litewski potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Szepla, Zabłocia i Czernikowa u Mikołaja Bernatowicza	29
XLVII. 1498 r. od 1. września do 1. września 1499 r. Aleksander, wielki książę litewski potwierdza Andrzejowi, synowi władcy połockiego, Łukasza, kupno dóbr Nizhołowa, od mieszczan połockich	29
XLVIII. 1500 r. 28. stycznia w Łosicach. Stanisław Bartoszewicz zastawia u Tworyana Drenlika wieś swoją Rastów, za 150 kóp groszy szerokich i 30 czerwonych złotych	29
XLIX. 1500 r. 6. sierpnia w Obolcach. Aleksander, wielki książę lit. zatwierdza ks. Romana Lubeckiego w posiadaniu dóbr Lubczy	30
L. Około 1501 r. Ks. Anna Michałowa Sanguszkowa zapisuje do cerkwi Ś-go Spasa w Dereczynie pewne ziemie i poddanych	31
LI. 1502 r. 1. maja w Nowém Mieście. Król Aleksander potwierdza Fedorowi Jenkowiczowi daninę wsi Obeniża	31
LII. 1502 r. 17. czerwca w Lublinie. Król Aleksander poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, aby od Mikołaja Hurkowicza wziął pieniądze, za które trzymał od niego w zastawie wieś Dolsk i tę mu zwrócił w posiadanie	32
LIII. 1502 r. 15. października w Wilnie. Król Aleksander potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze daninę swoją dworu Sernik, z przysiółkiem Kniahyninem	32
LIV. 1503 r. 3. stycznia we Włodzimierzu. Jadwiga Steckowa Łamanowa, wraz z synem swoim Jakubem, sprzedają ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze dobra swoje Dolsk, za sumę 500 kóp groszy szerokich	33
LV. 1503 r. 27. lutego. Komisarze królewscy rozgraniczają wieś Stawek, należącą do Mytka Staweckiego, od ziemi poddanych królewskich, turzyskich	33
LVI. 1503 r. 9. marca w Krakowie. Król Aleksander potwierdza Mytkowi Staweckiemu, ziemianinowi włodzimierskiemu dawniejszą swoją daninę sieliszcza »Lipie«	33
LVII. 1504 r. 6. stycznia w Krakowie. Król Aleksander pozwala na odbywanie się targu tygodniowego w Turzysku w dniu, który mieszkańcy tamtejsi sami sobie wybiorą	34
LVIII. Około 1504 r. 8. stycznia w Mielcach. Mytko Lipski żonie swojej, Juliannie Lewkównie zapisuje sumę 60 kóp groszy lit. na dobrach swoich, wysłudze gospodarskiej »Lipie«	34
LIX. 1505 r. 23. lutego w Brześciu. Król Aleksander potwierdza Mytkowi Staweckiemu nadanie cerkwi Ś-go Mikołaja na ostrowie (koło Dolska)	34
LX. 1505 r. 23. lutego w Brześciu. Król Aleksander poleca Fedorowi Januszewiczowi, aby Jackowi Zubowiczowi wymierzył sprawiedliwość w sprawie jego o krzywdy różne, wyrządzone mu przez Packa Kluskiego	35
LXI. 1505 r. 6. marca w Brześciu. Król Aleksander pozwala Stanisławowej Bartoszewiczowej w dobrach jej męża, Rastowie i Mirowiczach osadzać ludzi na woli	35

LXII.	1505 r. 7. kwietnia	w Krakowie. Król Aleksander potwierdza Fedkowi Paszkiewiczowi nadanie dóbr Szandyrowa, Trościańca, Tywrowa, Nesterwarki i Michajłówki	35
LXIII.	1505 r. 21. października	w Lublinie. Andrzej Aleksandrowicz i Andrzej Michałowicz XX. Sanguszkowie zeznają przed królem, iż podzielili się dobrami ojczystymi	36
LXIV.	1506 r. 14. stycznia	w Lublinie. Król Aleksander poleca radzie w-go księstwa Lit. wymierzyć sprawiedliwość Stanisławowej Bartoszewiczowej w sprawie jej z ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, o szkody w Rastowie	36
LXV.	1506 r. 19. stycznia	w Lublinie. Król Aleksander poleca ks. Wasylowi Andrzejewiczowi Połubeńskiemu, aby Jackowi Zubowiczowi udzielił »wwiązania« w ziemię, którą przywłaszczył sobie Packo Kluski	37
LXVI.	1506 r. w styczniu,	albo lutym w Lublinie. Król Aleksander potwierdza Iwaszkowi Łabuńskiemu nadanie sielszcz pustych Koliszczyńce i Sachnowice	37
LXVII.	1506 r. 2. sierpnia	we Włodzimierzu. Ks. Wasyl Połubeński, namiestnik włodzimierski zawiadania króla Aleksandra, iż Kluski w sprawie Jacka Zubowicza o zabranie mu ziemi, za pozwem królewskim przed księciem się nie stawił	37
LXVIII.	1506 r. 10. września	w Ostrogu. Rozgraniczenie dóbr ostrogskich od zaslawskich, dokonane w Biłotynie, na dawniej granicy	38
LXIX.	1507 r. 24. lutego	w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Nastazyi Semenowej Hołszańskiej daninę króla Aleksandra wsi Hołowina, domu żydowskiego i folwarku lewonowskiego w Łucku	39
LXX.	1507 r. 2. marca	w Krakowie. Zygmunt I. poleca wojewodzie wileńskiemu, Mikołajowi Radziwiłłowi, aby Hryszkowi Stepanowiczowi oddał w posiadanie pustą ziemię w rudomińskim powiecie, zwaną »Nekutowszczyń«	41
LXXI.	1507 r. 7. kwietnia	w Dolsku. Mikołaj Hurkowiec Łamanowicz zeznaje, iż ks. Andrzej Aleksandrowicz Sanguszko zwrócił mu poddanych dolskich	41
LXXII.	1507 r. 12. kwietnia	we Włodzimierzu. Ks. Wasyl Andrzejewicz Połubeński, namiestnik włodzimierski wydaje wyrok w sprawie Kostiuszka Iwaszkowicza z władką włodzimierskim i brzeskim, Wassyanem o ziemię	42
LXXIII.	1507 r. 11. lipca	w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Maryi Semenowej Rówieńskiej kupno miasta i zamku Równego	42
LXXIV.	1507 r. 11. lipca	w Wilnie. Zygmunt I. wbrew roszczeniom Ihnata, Bohdana i Iwaszka Dżusiczów, przysądza księżnej Maryi Semenowej Rówieńskiej dobra: Kwasiłów, Kornin, Kołodenkę, Bereżany, Basów Kut, Stawki, Sławne i Aresztów	43
LXXV.	1507 r. 30. sierpnia	w Wilnie. Zygmunt I. zatwierdza Semena Koszkę, ziemianina bractawskiego w posiadaniu dóbr Chaniowa, Oczytkowa, Szpiczyniec i Palczyka	45
LXXVI.	1506 r. między 1. września,	a 1. września 1507 r. Paszko Popowicz sprzedaje Michałowi Kuczkowskiemu ziemię swoje na Hnidawie	46

	Strona
LXXVII. 1507 r. 8. listopada w Grodnie. Zygmunt I. zawiadamia ks. Wasyla Andrzejewicza Połubońskiego, iż sprawę Stanisławowej Bartoszewiczowej z ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, oddał do rozstrzygnięcia ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu	47
LXXXVIII. 1507 r. 24. listopada w Grodnie. Zygmunt I. zatwierdza ks. Aleksandra Juriewicza Holzsańskiego, kasztelana wileńskiego, w posiadaniu części dóbr, spadłych nań w Stańkowie, Żytynie, Horbakowie, Podolanach, Romanowie, Hłusku, Olszanach i Szeszołach	47
LXXXIX. 1507 r. 27. listopada w Grodnie. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra Cudnów, z przyległościami i pozwala tamże, na dawnym miejscu zbudować zamek i osadzić miasto	49
LXXX. 1507 r. 28. grudnia w Mielniku. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu przywilej na osadzenie miasta Dubna, na prawie niemieckim	50
LXXXI. 1507 r. około 28. grudnia w Mielniku. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu nadanie przez króla Aleksandra dóbr Zdobicy, Glińska i Bohdaszowa	53
LXXXII. 1507 r. około 28. grudnia w Mielniku. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu nadanie przez króla Aleksandra dóbr Zdzięcioła	54
LXXXIII. 1508 r. 6. stycznia w Dolsku. Jadwiga Steckowa Łamanowa, sprzedawszy ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze dobra swoje Dolsk, przyrzeka bronić go od pretensyj swego syna	54
LXXXIV. 1508 r. 28. lutego we Lwowie. Zygmunt I. zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, namiestnika Włodzimierskiego, iż posyła dworzanina swego, który ma siłą dostawić Hrycka Wityńskiego przed sąd królewski	54
LXXXV. 1508 r. 21. kwietnia w Ostrogu. Marya Czaplíčówna Michnowa Omeliańska przybiera za syna Fedora Iwaszkowicza i zapisuje mu połowę dóbr Międzyrzecza, w 50-ciu kopach groszy	55
LXXXVI. 1508 r. 26. maja w Brześciu. Zygmunt I. oddaje w zastaw ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze zamek włodzimierski, wraz z dochodami i włością doń należącą, za sumę 1000 złotych	56
LXXXVII. 1508 r. w maju w Brześciu. Zygmunt I. potwierdza księżnej Maryi Semenowej Rówieńskiej przywilej króla Aleksandra na odbywanie się jarmarków w Stepaniu	57
LXXXVIII. 1508 r. 9. czerwca w Nowogródku. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kamienicę w Wilnie, przy ulicy Zamkowej, naprzeciw kościoła Ś-go Jana	58
LXXXIX. 1508 r. 29. czerwca w Mińsku. Zygmunt I. potwierdza ks. Iwanowi Juriewiczowi Zasławskiemu daninę wsi Dworca i Białogrodki, tudzież dworzyszcz pustych w Krasnym, zwanych Masinowskie i Tatarynowskie	59

VII

	Strona
XC. 1508 r. 19. lipca w Orszy. Zygmunt I. poleca staroście włodziemskiemu, ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, aby strzegł granic przed Michałem Glińskim, który z za Dniepru ma wysłać ludzi, celem zabrania żony, dzieci i skarbów, tak swoich, jako też innych zdrajców	60
XCi. 1508 r. 26. sierpnia w Smoleńsku. Zygmunt I. nadaje Januszowi i Wasylowi Michałowiczom XX. Sanguszkom ziemię śmidyńską, nad rzeką Wiżwą i pozwala tamże założyć miasto	61
XCII. 1508 r. 21. października w Smolanach. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu zamek Turów, z jego okręgiem i wsie Storozowce i Danielewice	64
XCIII. Około 1509 r. 6. sierpnia. Ks. Konstanty Iwanowicz Ostrogski, starosta braćlawski i winnicki, zawiadamia swego namiestnika braćlawskiego, Hrehorego Hłuskiego, iż pozwolił Semenowi Koszce nabyć sieliszcze Plisków od Romana Ładyżyńskiego	66
XCIV. 1509 r. 22. sierpnia w Ostrownie. Iwan, Semen Suszcz, Lewonid i Jakim sprzedają Stanisławowi Hlebowiczowi, wojewodzie połockiemu ziemię swoją w Ostrowie	66
XCV. 1508 r. od 1. września do 1. września 1509 r. w Łucku. Księżna Anna Zasławska zaprzedaży na lat pięć ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu połowę myta swego w Ostrogu, za sumę 200 kóp groszy	67
XCVI. 1509 r. 14. września w Połonném. Ks. Konstanty Iwanowicz Ostrogski zeznaje, iż od Semena Koszki otrzymał za wieś Palczyk 20 kóp groszy	68
XCvII. 1509 r. 27. września na jeziorze Oświatoje. Iwaszko Putiatycz i Piotr Muszatycz rozstrzygają spór między ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, starostą włodziemskim, a ks. Iwanem Wasylewiczem Kurcewiczem o jezioro Oświatoje	68
XCvIII. 1509 r. 16. listopada we Lwowie. Zygmunt I. uwalnia wszystkich poddanych ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego od opłaty wołowszczyzny, a nadto nadaje mu dobra Pełzę i Ptyczę	69
XCIX. 1509 r. 26. grudnia w Krakowie. Zygmunt I. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście włodziemskiemu daniaków Kreczewiczów, w włości mielnickiej	71
C. 1510 r. 4. stycznia w Krakowie. Zygmunt I., wydając wyrok w sprawie ks. Michała Rohowickiego z ks. Michałem Sanguszką, o dokonaną między nimi zamianę dóbr, przysądza, aby ks. Sanguszko, zwróciwszy ks. Rohowickiemu dobra jego Rużyn i zapłaciwszy mu 30 kóp groszy, odebrał napowrót swoje dobra Zajczyce i Wojkowicze	72
CI. 1510 r. 9. lutego. Bohdan Fedorowicz Hołownicz sprzedaje wieś swoją Derenco Stanisławowi Hlebowiczowi, wojewodzie połockiemu	74
CII. Około 1510 r. 4. kwietnia w Braćlawiu. Roman Ładyżyński z żoną swoją, Lubką Jesmanówną, sprzedają Semenowi Koszce sieliszcze swoje Plisków za 12 kóp groszy	75

VIII

	Strona
CIII. 1510 r. 5. maja w Krakowie. Zygmunt I. nadaje Miti Iwanowiczowi, namiestnikowi oboleckiemu Holcowo, Szyjkę, Krzywę i dwory w Druku, dobra ojczyste żony jego, Anny Dmitrówniej, księżniczki Holcowskiej .	76
CIV. 1510 r. 15. lipca w Krakowie. Zygmunt I. zawiadania Stanisława Piotrowicza, starostę grodzieńskiego, o nadaniu ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze ziem pustych: Pacutowszczyzny i Matejowszczyzny .	77
CV. 1510 r. 16. albo 17. lipca w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze kupno ziemi, u Tatarów nowogrodzkiego powiatu .	78
CVI. 1509 r. od 1. września do 1. września 1510 r. Książę Semen Fedorowicz Kurcewicz sprzedaje bratu swemu, ks. Aleksandrowi dwie części swojej ojcowizny, trzecią zaś część zapisuje mu na wieczność .	79
CVII. 1510 r. 30. grudnia w Krakowie. List Zygmunta I. do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, namiestnika włodzimierskiego w sprawie obsadzania monasteru, należącego do starostwa włodzimierskiego .	79
CVIII. 1511 r. 5. marca w Krakowie. Zygmunt I. pozwala ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, na odbywanie się jarmarku w Połonném, w dzień Ś-go Piotra .	80
CIX. 1511 r. 21. marca w Krakowie. Zygmunt I. zatwierdza dworzana swego, Michała Pauszę w posiadaniu 40 służb Berestowiczian i czterech sieliszcz pustych w powiecie żółudskim, wsi Klimiatyna w czerkaskim powiecie i dóbr spadkowych Dorohina, Kleszczów i Kacowszczyzny, w powiecie kijowskim .	80
CX. 1511 r. 4. czerwca w Brześciu. Zygmunt I. poleca książętom, panom i ziemianom turzyskim, aby tamtejszym mieszkańcom podług dawnego przywileju nie bronili rąbać drzewa w około Turzyska .	82
CXI. 1511 r. przed 18. czerwca w Brześciu. Zygmunt I. wydaje wyrok w sprawie ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego i ks. Juria Iwanowicza Dubrowickiego z Fedorowiczem Kostiuszkiem i jego braćmi, bojarami Stepańskimi .	82
CXII. 1511 r. 18. czerwca w Brześciu. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra Stepań, Zołotyjów, Podolany, Horbaków, Horodec, Tutowicze i Luchczę, które przedtém podług nadania Kazimierza Jagiellończyka były w posiadaniu ks. Juria Semenowicza Holszańskiego .	83
CXIII. 1511 r. 22. czerwca w Brześciu. Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki przeciwko ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu o odjęcie Mojsejkowicz, dóbr ojczystych żony ks. Andrzeja .	86
CXIV. 1511 r. 4. lipca w Brześciu. Zygmunt I. potwierdza ks. Maryi Semenowej Rowieńskiej daninę dworzyszcz Stepanowskiego i Małyszczyńskiego w Krasném .	86
CXV. 1511 r. w czerwcu, albo lipcu w Brześciu. Zygmunt I. zatwierdza ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego w posiadaniu wszystkich dóbr dziedzicznych, tak przez króla Aleksandra, jako téż siebie nadanych .	87

	Strona
CXVI. 1511 r. 28. lipca w Brześciu. Zygmunt I. potwierdza Stanisławowi Hlebowiczowi, wojewodzie połockiemu kupno ziemi medwedowskiej, chrołowskiej i markianowskiej, w powiecie połockim	88
CXVII. 1511 r. 8. sierpnia w Brześciu. Zygmunt I. zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, namiestnika włodzimierskiego, iż mieszczenie turzyscy podług dawnych zwyczajów są obowiązani do zmiany podwód włodzimierskich	89
CXVIII. Od 1. września 1510 r. do 1. września 1511 r. Wasyl Juszkowicz Stadnicki sprzedaje bratu swemu, Wankowi część swoją w Borblinie i Bystrzycach	90
CXIX. 1511 r. między 19. a 21. września w Brześciu. Andrzej Aleksandrowicz i bratanek jego Andrzej Michałowicz XX. Sanguszkowie, upominają się u ks. Michała Aleksandrowicza Sanguszki i synów jego, Janusza i Wasyla o dobra, których dotąd jeszcze nie podzielono	90
CXX. 1511 r. 24. grudnia w Łucku. Książę Janusz Michałowicz Sanguszko, wraz z żoną swoją Nastazją, córką Semena Olizarowicza, potwierdza zapis teścia swego wsi Białaszowa w 30 kopach groszy, na rzecz monasteru dermańskiego	91
CXXI. 1511 r. 24. grudnia w Łucku. Książę Janusz Michałowicz Sanguszko z żoną swoją Nastazją, zrzekają się na rzecz ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego dóbr Studzianki, Stupna i Moszczanicy	92
CXXII. 1512 r. 1. kwietnia w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście włodzimierskiemu kupno wsi Dolska od Jadwigi Steckowej Łamanowej i syna jej, Jakuba	93
CXXIII. 1512 r. 29. czerwca w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrońskiemu nadanie dóbr Mokrzea i Kościańca, w powiecie krzemienieckim i Bałazewicz, Kopcewicz i Szostawicz, w powiecie mozyrskim	94
CXXIV. 1512 r. 2. lipca w Krakowie. Zygmunt I. uwalnia ziemian włodzimierskich na lat 2 od dostawiania podwód w Turzysku	96
CXXV. [1512 r.] 21. lipca w Krakowie. Zygmunt I. nadaje Fedorowi i Iwanowi Iwanowiczom XX. Koreckim, dworzanom swoim dobra Targowicę z przyległościami	96
CXXVI. 1512 r. 28. sierpnia w Brześciu. Wyrok ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego, kasztelana wileńskiego w sprawie Hryńka Iwaszkowicza Orańskiego, przeciwko ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze o dobra Siekuń, Grydki i Szuszki, tudzież o różne krzywdy	97
CXXVII. 1512 r. 29. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Piotrowi Hołowni i ks. Iwanowi Putiatyczowi, sędziom Petruszka Muszatycza, aby wraz z sędziami ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, załatwili spór o dąbrowę szklińską	99
CXXVIII. 1512 r. 29. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. pozwala ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, namiestnikowi włodzimierskiemu zbudować dom w zamku włodzimierskim	100

	Strona
CXXXIX. 1512 r. 4. grudnia w Piotrkowie. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, aby dobra Świniuchy, należące do Michała Wasylewicza, rozgraniczył od innych dóbr sąsiednich	101
CXXX. 1513 r. 12. lipca w Mielniku. Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze kupno dóbr Dolska od Jadwigi Steckowej Łamanowej i syna jej Jakuba Steckowicza Łamanowicza	101
CXXXI. 1513 r. 21. lipca w Zdzięciole. Nastazya Zenkówna Iwaszkowa Kalenikowicza zastawia dobra swoje Czortolescy i Sielce za 100 kóp groszy szerokich u ks. Konstantyna Iwanowicza Ostrogskiego	102
CXXXII. 1513 r. 1. września we Włodzimierzu. Pachnotej, władyka włodzimierski i brzeski nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze miejsce cerkiewne we Włodzimierzu	103
CXXXIII. 1513 r. 10. września we Włodzimierzu. Rozgraniczenie dóbr Świniuch, należących do Michała Wasylewicza, od innych sąsiednich	104
CXXXIV. 1513 r. 21. września w Wilnie. Zygmunt I. mianuje ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, kasztelanem wileńskim	105
CXXXV. 1514 r. 4 stycznia w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze nadanie przez władykę włodzimierskiego, Pachnoteja, miejsca cerkiewnego, w zamku włodzimierskim	106
CXXXVI. 1514 r. 12. lutego w Wilnie. Zygmunt I. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, wieś Hubajewicze i sieliszce puste Lipie	107
CXXXVII. 1514 r. 15. lutego w Wilnie. Zygmunt I. na zażalenie mieszczan włodzimierskich, łuckich i brzeskich przeciwko mieszczanom turzyskim postanawia, iż mieszczanie Turzyscy mają dawać podwoły tylko do Włodzimierza	107
CXXXVIII. 1514 r. 20. lutego w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze daninę swoją wsi Kryczewicz, w powiecie łuckim i Kaplinosów, w powiecie brzeskim	108
CXXXIX. 1514 r. 20. lutego w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Januszowi Michałowiczowi Sanguszcze kupno ziemi, w powiecie nowogrodzkim, przez teścia jego, Semena Olizarowicza	109
CXL. 1514 r. 5. kwietnia w Wilnie. Zygmunt I. zatwierdza władykę włodzimierskiego i brzeskiego, Pachnoteja, w posiadaniu ziemi cerkiewnej, podług dawnego wyroku starosty włodzimierskiego, Olizara Szyłowicza	110
CXLI. 1514 r. 6. maja w Wilnie. Zygmunt I. zatwierdza ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszkę w posiadaniu wsi Jabłonno, zapisanej mu przez teścia jego, Wasyla Chrebtowicza	111
CXLII. 1514 r. 16. maja w Ostrogu. Hrycko Promczekowicz zastawia u ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego majątność swoją Borzowszczyznę, za 20 kóp groszy	112
CXLIII. 1514 r. 16. maja w Ostrogu. Marcin Zankowicz Pruski zastawia u ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego majątność swoją Żyżnikowce, za 30 kóp groszy litewskich	114

	Strona
CXLIV. 1514 r. 3. czerwca w Wilnie. Dozwolenie, dane ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze na korzystanie z łowów w puszczy, nad rzeką Sidrą	115
CXLV. 1514 r. 22. czerwca w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Fedorowi Fedorowiczowi Czetwertyńskiemu nadanie dóbr Ujmicy i Cewelicz, po Wasylu Glińskim	116
CXLVI. 1514 r. 3. lipca w Wilnie. Zygmunt I. poleca Annie Bartoszczyk Taborowicz, aby ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu nie broniła przewozu, na Niemnie (koło Zdzięcioła)	117
CXLVII. około 1514 r. 15. lipca w Wilnie. Zygmunt I. poleca mieszkańcom całego powiatu włodzimierskiego, aby miastu Turzysku nie czynili przeszkody w wybieraniu myta	118
CXLVIII. 1514 r. 27. sierpnia w Borysowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Iwanowi Juriewiczowi Zasławskiemu daninę swoją wsi Sadowa i zamianę wsi Zubowszczyzny	119
CXLIX. 1514 r. 20. grudnia w Wilnie. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Ostrogskiemu dobra Drohobuż z monasterem P. Maryi i wsiami, doń należącemi i pozwala także osadzić miasto na prawie magdeburgskim, albo chełmińskim	120
CL. 1514 r. 20. grudnia w Wilnie. Zygmunt I. pozwala ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu na odbywanie się targów tygodniowych, każdego piątku i jarmarku dorocznego w dniu Wniebowzięcia P. Maryi, w Drohobużu	123
CLI. 1514 r. 20. grudnia w Wilnie. Przywilej Zygmunta I., dany ks. Konstantemu Ostrogskiemu na odbywanie się targu tygodniowego we środę i jarmarku dorocznego w dniu Wniebowzięcia P. Maryi, w nowo-założonym mieście Drohobużu	124
CLII. 1515 r. 1. kwietnia w Wilnie. Ihnat Krylicz, mieszczanin wileński sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu ziemie i sianożęcie swoje, nabyte u bojarów hospodarskich	125
CLIII. 1515 r. 15. września w Krakowie. Zygmunt I. nadaje ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze, dobra Bobły, Sielec i Sołowicze	126
CLIV. 1515 r. 15. września w Krakowie. Zygmunt I. zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, starostę włodzimierskiego o nadaniu synowi jego, ks. Romanowi dóbr Bobłów, Sielca i Sołowicz	126
CLV. 1515 r. 16. września w Krakowie. Zygmunt I. zawiadamia ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, iż za wstawieniem się jego nadał ks. Romanowi Sanguszcze dobra Bobły, Sielec i Sołowicze	127
CLVI. 1515 r. 4. października w Mińsku. Michał, syn pisarza Fedora sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dwór swój Tarasów, z przysiółkami: Jaczanką, Kaczymem i Ptyczą i dwór w Mińsku, za 600 kóp półgroszków lit.	127
CLVII. 1515 r. 8. grudnia w Krakowie. Zygmunt I. zawiadamia mieszczan turzyskich i poddanych włości tamtejszej o nadaniu wsi Bobłów, Sielca i Sołowicz ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze	129

	Strona
CLVIII. 1516 r. 14. stycznia w Brześciu. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś Ochonowo, w powiecie nowogrodzkim	129
CLIX. 1516 r. około 14. stycznia w Brześciu. Zygmunt I. poleca Janowi Janowiczowi Zabrzezińskiemu, wojewodzie nowogrodzkemu, aby ks. Konstantemu Ostrogskiemu udzielił wwiązania w nadane mu dobra Ochonowo	131
CLX. 1516 r. 17. stycznia w Brześciu. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Tarasowa i dworu w Mińsku, od Michała, syna pisarza, Fedka Hryhorewicza	131
CLXI. 1516 r. 23. stycznia w Brześciu. Zygmunt I. na prośby ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, nadaje siostrzeńcowi jego, ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze zamki: Braclaw, Winnicę i Zwinogrodkę	133
CLXII. 1516 r. 23. stycznia w Brześciu. Zygmunt I. nadaje ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze, namiestnikowi braclawskiemu i winnickiemu dwór turzyski i potwierdza nadanie dóbr Bobłów, Sielca i Sołowicz	134
CLXIII. 1516 r. 24. stycznia w Brześciu. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście włodzimierskiemu, aby synowi swemu, ks. Romanowi, udzielił wwiązania w nadany mu dwór turzyski, z przyległościami	136
CLXIV. 1516 r. 24. stycznia w Brześciu. Zygmunt I. zawiadania mieszczan turzyskich i poddanych włości tamtejszej o nadaniu dworu turzyskiego i trzech wsi ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze	136
CLXV. 1516 r. 4. lutego w Grodnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wykupno wsi Nowostawiec i Ilina	136
CLXVI. 1516 r. 7. kwietnia w Ostrogu. Iwan Fedorowicz Bołbasowicz, otrzymawszy od ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego dobra Roztoki i Porzecze, zobowiązuje się z nich pełnić służbę	137
CLXVII. 1516 r. 27. kwietnia w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Semenowi Bohdanowiczowi Odyncewiczowi kupno ziemi, nad rzeką Szczarą	139
CLXVIII. 1516 r. 15. maja w Wilnie. Wacław Stanisławowicz Kostewicz, marszałek gospodarski zapisuje siostrze swojej, Zuzannie, część swoją we wsi Żerdnej	140
CLXIX. 1516 r. 15. czerwca w Wilnie. Zygmunt I. zatwierdza Bohusza Bohowitynowicza, marszałka swego, pisarza i starostę daugowskiego w posiadaniu dóbr Topczykał, Koszel i Werwieczek, w powiecie bielskim	141
CLXX. 1516 r. 15. czerwca w Winnicy. Anna Semenowa Koszczyna zapisuje synowi swemu, Juchnowi Koszce dobra Rohożnę i Worobijówkę	143
CLXXI. 1516 r. 2. października w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę dworu w Górach, koło Wilna, nadanie ludzi w włości rudomińskiej i ziemi pustej, Stańkowszczyzny, w powiecie wileńskim	144
CLXXII. 1516 r. 20. listopada w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza marszałkowi i pisarzowi swemu, namiestnikowi daugowskiemu, Bohuszowi Bohowitynowiczowi nadanie dóbr Żukowa, Bielowa, Nowego Stawu i Humiennik	147

	Strona
CLXXIII. 1516 r. 7. grudnia w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno ziemi i łąk, przyległych do Świran, od mieszczanina wileńskiego, Ihnata Kryłowicza	149
CLXXIV. 1516 r. 9. grudnia w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę jeziora Świtezi, w powiecie nowogrodzkim i trzech ludzi w włości tamtejszej	151
CLXXV. 1517 r. 19. kwietnia w Łucku. Ks. Konstanty Iwanowicz Ostrogski wydaje wyrok w sprawie Zienka i Mykity Andruszkowiczów Rusanowiczów z Mykitą Wigórzycem, Jackiem Jakowickim i Michnem Łosiatyńskim, o dobra Czaruków i Chodorkowo	152
CLXXVI. 1517 r. 17. maja w Wilnie. Zygmunt I. wyznacza Hryhoremu Stanisławowiczowi Ostykowiczowi, wojewodzie trockiemu, sędziów do rozgraniczenia dóbr jego Świerznia, od przyległych dóbr Jana i Piotra Mikołajewiczów Dzierzkowiczów	154
CLXXVII. 1517 r. 16. lipca w Wilnie. Zygmunt I. pozwała ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście włodzimierskiemu, być przybranym za syna przez Jacka Zubowicza i odziedziczyć spadek po nim	156
CLXXVIII. 1517 r. 9. września w Połocku. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę Krasiłowa i nadaje mu włość kuźmińską	156
CLXXIX. 1517 r. około 26. listopada w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza zapis ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, na rzecz cerkwi SS. Borysa i Hleba w Nowogrodzku — dworu Choniewicz, pustych ziem: Brahowszczyzny, Jeniewszczyzny i Mikłowszczyzny, tudzież dwóch ziem diakolnych, w cyryńskiej włości	160
CLXXX. 1517 r. 29. listopada w Wilnie. Zygmunt I. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście włodzimierskiemu dobra Turzysk, Bobły, Sielec i Sołowicze, po śmierci syna jego, ks. Romana	161
CLXXXI. 1518 r. 1. maja w Krakowie. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra Kotów i Raznicze, w włości kołkowskiej	161
CLXXXII. 1518 r. 1. maja w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu przywilej na odbywanie się jarmarków w dobrach jego Ostrogu, Połonném, Dubnie, Kołodném, Równém i Krasiłowie	163
CLXXXIII. 1518 r. 4. maja w Krakowie. Zygmunt I. zatwierdza ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego w posiadaniu dóbr, spadłych nań po babce jego żony, księżnej Maryi Semenowej Rówieńskiej i mężu jej, ks. Semeniewiczu Nieświckim	166
CLXXXIV. 1518 r. 5. maja w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Piotrowi Michałowiczowi (Ostrożeckiemu) zapis siostr jego, Katarzyny Szudowej i Bieluchny Janowej Kotowicza, dwóch części w dobrach Derni, Oderadzie, Owchowiecku i Moszczenicy	169
CLXXXV. 1518 r. 7. maja w Krakowie. Zygmunt I. zatwierdza ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego w posiadaniu dóbr ojczystych i macierzystych, jako też spadkowych i jakiegokolwiek prawem nabytych	171

CLXXXVI.	1518 r. 27. czerwca	w Krakowie. Zygmunt I. zatwierdza Jeska Sieniutycza, horodniczego włodzińskiego w posiadaniu dóbr, Tychomla, Mikłaszów, Wołkowiec, Lepiesówki, Radohoszcza, Kletenki, Tarnawki i Olszanicy	173
CLXXXVII.	1518 r. 23. sierpnia	w Krakowie. Zygmunt I. poleca Andrzejowi Niemirowiczowi, wojewodzie kijowskiemu, aby Duchnie Surynowej oddał w posiadanie połowę dóbr Wystupowicz, Iliniec, Szepeliec, Dmitrowicz, Merulina, Rokitnej i Olszanicy	175
CLXXXVIII.	1518 r. 29. sierpnia	w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza Juchnowi Semenowiczowi Koszce zapis matki jego, trzeciej części dóbr Worobijowiec, Czeremoszny, Ilnatowiec i Falkowa	177
CLXXXIX.	1518 r. 1. września	w Brześciu. Zygmunt I. poleca Janowi Mikołajewiczowi Radziwiłłowi, dzierżawcy słonimskiemu, aby ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze wymierzył sprawiedliwość z ludźmi słonimskimi, za wyrządzenie szkód w Dereczynie	178
CXC.	1518 r. około 8. września	w Brześciu. Sprawa Janusza Świrszczowskiego przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze o dobra babki jego, Dolsk	179
CXCI.	1518 r. 7. listopada	w Łucku. Paćko Ozdowski z żoną swoją, Maryą zastawia u ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, starosty włodzińskiego, część swoją we wsi Hruszownie	180
CXCII.	1518 r. 10. grudnia	w Brześciu. Zygmunt I. zatwierdza Semena i Juchna Koszków w posiadaniu dóbr Żurawicz, Chaniowa, Oczytkowa, Szpiczyniec i Palczyka	181
CXCIII.	1518 r. 24. grudnia	w Brześciu. Zygmunt I. pozwała ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze we wsi Kowlu, osadzić miasto na prawie niemieckim	182
CXCIV.	1518 r. 30. grudnia	w Brześciu. Zygmunt I. zawiadamia ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego, iż nadane ks. Andrzejowi Sanguszcze, miasto Turzysk, uwalnia od stacyj i podwód, które było obowiązane dawać staroście Łuckiemu	185
CXCV.	1519 r. 3. stycznia	w Brześciu. Paweł ks. Holszański, biskup łucki zapisuje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrońskiemu spadek swój w Holszanach, Hłusku i Romanowie	185
CXCVI.	1519 r. 16. stycznia	w Kowlu. Rozgraniczenie ostrowu, położonego między Kowlem, a Kamieniem Koszyrskim, dobrami ks. Wasyla Michałowicza Kowelskiego, a ks. Andrzeja Michałowicza Koszyrskiego	188
CXCVII.	1519 r. 6. kwietnia	w Krakowie. Zygmunt I. nadaje Wacławowi Kostewiczowi zamek Kobryń z włością, doń należącą	189
CXCVIII.	1519 r. 5. maja.	Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki z ks. Tymofiejem Puzyną o krzywdy obustronne	190
CXCIX.	1519 r. 21. lipca	w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza przywilej króla Aleksandra, dany Stanisławowi Bartoszewiczowi na osadzenie ludzi na woli w dobrach, Rastowie i Mirowiczach	190

CC. 1519 r. 15. września w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę dóbr Zviahla i pozwala tamże zbudować zamek i osadzić miasto	191
CCI. 1519 r. 16. września w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu zapis ks. Pawła Holszańskiego, biskupa łuckiego części swoich w Olszanach, Szeszołach, Hłusku i Romanowie	193
CCH. 1519 r. w Drohiczynie. Zofia z Korczowa zapisuje mężowi swemu, Mikołajowi z Czapel 1000 kóp groszy lit. na wsiach: Bartkowie, Szczeglacinie i Sarnowie	195
CCIII. 1520 r. 5. stycznia we Włodzimierzu. Jan i Elżbieta Łuszczewscy zrzekają się na rzecz władzyki włodzimierskiego i brzeskiego, Pachnoteja, zastawu dóbr Rastowa za sumę 150 kóp groszy lit. i 30 czerwonych złotych	195
CCIV. [1520 r.] 9. lutego w Ostrogu. List ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego do ks. Oleny Iwanowej Zasławskiej w sprawie szkód, poczynionych ludziom włości kuźmińskiej przez poddanych księżnej, tarnawskich	195
CCV. 1520 r. 12. marca w Łucku. Manifestacya ks. Oleny Zasławskiej przeciwko ks. Konstantemu Ostrogskiemu o szkody, poczynione poddanym jój z Tarnawki	197
CCVI. 1520 r. 30. marca we Włodzimierzu. Pachnotej, władzyka włodzimierski i brzeski zrzeka się na rzecz ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, starosty włodzimierskiego zastawu dóbr Rastowa	198
CCVII. 1520 r. 12. kwietnia. Anna Kasprowa Hermanowiczowa sprzedaje Aleksemu Piątkiewiczowi ogród chromeczyński w Świrze	198
CCVIII. 1520 r. 1. lipca. Bohdan Lwowicz Bohowitynowicz sprzedaje ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze Kowelskiemu wieś swoją Somin, za 450 kóp groszy lit.	198
CCIX. 1520 r. 22. września w Mińsku. Jacko Jackowicz Hrynkowicza sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu podwórze swoje, w zamku mińskim	200
CCX. 1520 r. 28. listopada w Zdzięciole. Ks. Andrzej Juriewicz Zasławski przybiera ks. Ilię Konstantynowicza Ostrogskiego za syna i zapisuje mu trzecią część dóbr swoich ojczystych, wraz z mytem w Zasławiu, Ostrogu i Łucku	201
CCXI. Około 1520 r. 31. grudnia w Połonném. List ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego do ks. Oleny Iwanowej Zasławskiej, z przyrzeczeniem wymierzenia sprawiedliwości na poddanych, którzy jój szkody poczynili	203
CCXII. 1520 r. Paweł książę Holszański, biskup łucki zapisuje ks. Kostantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu miejsce w Holszanach, na zbudowanie dworu	204
CCXIII. 1520 r. w Wilnie. Dymitr Iwancewicz sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu podwórze swoje, w mieście Wilnie	204
CCXIV. 1521 r. 4. stycznia w Nowogrodku. Iwaszko Kodżelewicz, chorąży tatarski nowogrodzki i inni Tatarzy, sprzedają ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś Teplen, w powiecie mińskim	205

	Strona
CCXV. 1521 r. 1. marca we Włodzimierzu. Jan Łuszczewski, z żoną swoją Elżbietą, kwitują się nawzajem z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką ze szkód, sobie poczynionych	206
CCXVI. 1521 r. 17. czerwca we Włodzimierzu. Umowa Hrycka, Sołtana i Bohdana Staweckich z ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, o zamianę podwórza, w zamku włodzimierskim	207
CCXVII. 1521 r. 17. czerwca w Braclawiu. Isaj Żabokrzycki, z żoną swoją Maryą, sprzedają Juchnowi Koszce części swoje w Czeremosznój, Ihnatowcach i Fal-kowie, za 20 kóp groszy	208
CCXVIII. 1521 r. 20. czerwca we Włodzimierzu. Wasko Mytkowicz sprzedaje ks. Andrzejowi Sanguszcze dobra swoje Lipie	209
CCXIX. 1521 r. 20. lipca w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze kupno dóbr Somina, od Bohdana Lwowicza Bohowity-nowicza	209
CCXX. 1521 r. 20. września we Włodzimierzu. Jona, władca włodzimierski i brzeski potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze zamianę dóbr jego Tyszkiewicz, za dobra cerkiewne Sejmarki	210
CCXXI. 1521 r. 24. września w Mińsku. Fedko Bohdanowicz Chrebtowicz sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dwór swój w Wilnie	212
CCXXII. 1521 r. 27. września w Stawkowie. Wasyl Wołczkowicz z bratem swoim Lwem, bojarowie gospodarscy, sprzedają ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, ziemię swoją pustą, obarycką, przyległą do Tarasowa	213
CCXXIII. 1511—1521 r. 15. listopada w Zadybach. Dział dóbr Zadyb, między Lewkiem i Fedkiem Łaskowiczami	214
CCXXIV. 1521 r. w Krakowie. Zygmunt I. uwalnia wszystkich poddanych ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego od opłaty myta łuckiego, od soli białej ruskiej, sprowadzanej z Kołomyi, Doliny i Drohobycza	215
CCXXV. 1521 r. w Wilnie. Józef, metropolita kijowski i halicki, zeznaje, iż za zapis ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego dóbr »Szeszoły, Krosty i Swirany« na cerkiew Uszenia N. Panny w Wilnie, powinien za duszę tegoż księcia odprawiać nabożeństwo	215
CCXXVI. 1522 r. 16. stycznia w Łucku. Hniewosz Iwazzkowicz Jełowicki sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją, Wołkoszów	216
CCXXVII. 1522 r. 17. stycznia w Łucku. Oksenia Bohdanówna Wozneseńska sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś swoją Zniesienie, za 90 kóp groszy lit.	217
CCXXVIII. 1522 r. 24. lutego w Grodnie. Mań Hlebowicz sprzedaje Juriowi Mikołajewiczowi Radziwiłłowi, staroście grodzieńskiemu las swój w Szplinczycach	218
CCXXIX. 1522 r. 15. marca w Grodnie. Zygmunt I. wydaje wyrok w sprawie ks. Anny Fedorowej Koreckiej z Wasylem Bohdanowiczem Hostskim, o zmianę podwód koreckich w Hoszczy	219
CCXXX. 1522 r. 25. marca w Grodnie. Zygmunt I. mianuje ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego wojewodą trockim i pierwszym senatorem świeckim	220

XVII

Strona

CCXXXI.	1522 r. 28. marca	w Grodnie. Zygmunt I. nadaje ks. Ilii Konstantynowiczowi Ostrogskiemu zamki: Braclaw, Winnicę i Zwinogródkę, które ma objąć dopiero po śmierci ojca swego	222
CCXXXII.	1522 r. 30. marca	w Grodnie. Pozew zadworny przeciwko Wacławowi Kostewiczowi w sprawie Andrzeja Aleksandrowicza, Wasyla i Andrzeja Michałowiczów XX. Sanguszków o dobra Hruszowę i inne	223
CCXXXIII.	1522 r. 30. marca	w Grodnie. Pozew zadworny Zygmunta I. przeciwko Wacławowi Kostewiczowi w sprawie Andrzeja Aleksandrowicza, Wasyla i Andrzeja Michałowiczów XX. Sanguszków, o dobra ich Kobryń i Prużanę	224
CCXXXIV.	1522 r. 10. kwietnia	w Wilnie. Zygmunt I. poleca Jerzemu Mikołajewiczowi, staroście grodzieńskiemu, aby ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze oddał w posiadanie ziemie puste, Matejkowszczyznę i Ondrowszczyznę, w powiecie grodzieńskim	225
CCXXXV.	1522 r. 15. kwietnia	w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dobr Teplena, ziemi Obaryckiej, dworu w Wilnie i podwórza w Mińsku	226
CCXXXVI.	1522 r. 15. kwietnia	w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dobr Wołkoszowa i Zniesienia	227
CCXXXVII.	1522 r. 15. kwietnia	w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wykupno wsi Nowostawiec, z przysiółkiem Ilinem od Juchna Zenkowicza	229
CCXXXVIII.	1522 r. 21. maja	w Wilnie. Ugoda ks. Wasyla Michałowicza Sanguszki z ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, marszałkiem ziemi wołyńskiej, o krzywdy obustronne i o zamianę monasteru w Mielech	231
CCXXXIX.	1522 r. 17. czerwca	w Wilnie. Dymitr Iwaszencewicz sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu podwórze swoje, w Wilnie	232
CCXL.	1522 r. 28. lipca	w Wilnie. Zygmunt I. poleca Wacławowi Kostewiczowi, aby stosownie do wyroku królewskiego Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Wasylowi i Andrzejowi Michałowiczom XX. Sanguszkom oddał w posiadanie dobra: Kobryń, Czerewaczyce i Hruszowę	234
CCXLI.	1522 r. 17. sierpnia	w Wilnie. Zygmunt I. pozwała ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wszelkie swoje pisma pieczętować czerwonym woskiem	235
CCXLII.	1522 r. 17. sierpnia	w Wilnie. Zygmunt I. poleca Wasylowi Jenkowiczowi, aby w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki o granice, między ich dobrami, stawił się przed komisarzami królewskimi	236
CCXLIII.	1522 r. 28. sierpnia	w Ostrogu. Książę Konstanty Iwanowicz Ostrogski, zapisuje synowi swemu, ks. Ilii, miasto Stepań, wraz z przyległymi doń dworami	236
CCXLIV.	1521 r. od 1. września do 1. września 1522 r.	w Mińsku. Józef, metropolita kijowski i halicki sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra swoje Przylepy	238
CCXLV.	1522 r. 5. listopada	w Wilnie. Zygmunt I., wybierając się w podróż do krajów koronnych, poleca Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Andrzejowi i Wasy-	

XVIII

	Strona
	lowi Michałowiczom XX. Sanguszkom, aby w dobrach swoich, Hruszowej i Czerewaczyce, przygotowali stacye i poprawili mosty 239
CCXLVI. 1522 r. 6. listopada	w Wilnie. Zygmunt I. przysądza Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Wasylowi i Andrzejowi Michałowiczom XX. Sanguszkom dobra Hruszowę i Czerewaczyce, wbrew roszczeniu Wacława Kostewicza 240
CCXLVII. 1522 r. 20. grudnia	w Łomazach. Pozew zadworny przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, w sprawie Jana Święcickiego, o wykupno dóbr Dolska 241
CCXLVIII. 1522 r. 20. grudnia	w Łomazach. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Ostrogskiemu i synowi jego, ks. Ilii dwór Smolany 242
CCXLIX. 1522 r. 23. grudnia	w Łomazach. Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Ostrogskiemu trzech ludzi służebnych w Kikowie i trzech w Rohaczowie . 243
CCL. 1522 r.	Zygmunt I. poleca kupcom, handlującym solą i woskiem, którzy mijając Łuck, jadą przez dobra ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, aby tamże opłacali myto 245
CCLI. 1522 r.	w Gieranojnach. Olbracht Gasztołd, wojewoda wileński mienia ze służą swoim, Merlą, dwór matyaszowski na dworzec rodkijski 245
CCLII. 1522 r.	w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Satyjowa z przyległościami, od Jana Iwanowicza Dowojnowicza 245
CCLIII. 1523 r. 25. stycznia	w Krakowie. Zygmunt I. poleca Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Wasylowi i Andrzejowi Michałowiczom, XX. Sanguszkom, aby Michałowi Zatureckiemu i braciom jego Wereszczakom, bojarom kobryńskim krzywd żadnych nie wyrządzali 246
CCLIV. 1523 r. 16. lutego	w Winnicy. Wasyl Romanowicz Obodeński zrzeka się na rzecz Juchna Semenowicza Koszki części swojej w Czeremoszném, Ihnatowcach i Falkowie 247
CCLV. 1523 r. 23. marca	w Krakowie. Zygmunt I. upomina Kiryła, władykę łuckiego, na żalenie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi wołyńskiej, aby nie uzurpował sobie dochodów marszałkowskich 248
CCLVI. 1523 r. 12. kwietnia	w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze zamianę dóbr jego Tyszkowicz na Sejmarki, z władyką włodzimierskim, Pachnotejem 248
CCLVII. 1523 r. 17. kwietnia	w Winnicy. Miłochna Fedorowa Ziałowska zrzeka się części swojej w dobrach Czeremoszném, Ihnatowcach i Falkowie na rzecz brata swego, Juchna Semenowicza Koszki 250
CCLVIII. 1523 r. 28. kwietnia	w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze prawo patronatu cerkwi Ś-go Wasyla, we Włodzimierzu 251
CCLIX. 1523 r. 6. maja	w Krakowie. Upominanie się królowej Bony o dobra Hruszowę i Czerewaczyce, które król przyznał był XX. Sanguszkom 251
CCLX. 1523 r. 31. sierpnia	w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze przywilej na pobieranie myta od kupców w Jabłonném 252

XIX

	Strona
CCLXI. 1523 r. 23. października w Ostrogu. Bohowityn Piotrowicz Szumbariski sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś swoją Rosołowce, za 50 kóp groszy lit.	253
CCLXII. 1523 r. 14. listopada w Piotrkowie. Zygmunt I. poleca ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, aby ks. Andrzejowi Sanguszcze i ziemianom włodziemskim wymierzył sprawiedliwość z ks. Fedorem Michałowiczem Czartoryskim, starostą łuckim, za poczynione im grabieże	254
CCLXIII. 1523 r. 9. grudnia w Kamieniu Koszerskim. Zamiana dóbr między Andrzejem Michałowiczem Koszerskim, synowcem, a stryjem jego, Andrzejem Aleksandrowiczem XX. Sanguszkami	256
CCLXIV. 1523 r. w Paszkiszkach. Wojsznarowicz, bojar gospodarski powiatu wileńskiego sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu ziemię swoją Woliszkowską	257
CCLXV. 1523 r. w Wilkomierzu. Testament Szymka Jarubowicza, którym siostrzenicy swojej, Annie, zapisuje dwór Antonosy i Hrebin	257
CCLXVI. 1524 r. po 1. stycznia. Sprawa Lewka Łaskowicza przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, marszałkowi ziemi wołyńskiej, o różne krzywdy	258
CCLXVII. 1524 r. po 1. stycznia. Sprawa Lewka Łaskowicza przeciwko ks. Wasylowi Kowelskiemu Sanguszcze o sumę 11 kóp groszy lit.	258
CCLXVIII. 1524 r. 5. lutego w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Czetwertyńskiemu i ks. Aleksandrowi Buremskiemu, sędziom ks. Iwana Koziki, aby mu wymierzyli sprawiedliwość w sprawie jego z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką	259
CCLXIX. 1524 r. przed 8. marca w Krakowie. Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki przeciwko Andrzejowi i Fedorowi XX. Sanguszkom, o różne krzywdy	260
CCLXX. 1524 r. przed 8. marca w Krakowie. Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki, przeciwko Jakubowi Montowtowiczowi o wydanie poddanych, zbiegłych z Ceceniówki	261
CCLXXI. 1524 r. 17. marca w Wilnie. Książę Piotr Michałowicz Świrski zastawia u Wasyla Tymofiejewicza Kluka trzech poddanych swoich	261
CCLXXII. 1524 r. 30. marca w Krakowie. Mandat Zygmunta I. do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki w sprawie Fedkowej Łaskowiczowej z Lewkiem Łaskowiczem	262
CCLXXIII. 1524 r. 1. kwietnia w Krakowie. Zygmunt I. na zażalenie Lewka Łaskowicza przeciwko bratowej jego, Fedkowej Łaskowiczowej, jako też tejże Łaskowiczowej przeciwko ojczymowi jej, Piotrowi Kałusowskiemu o różne krzywdy i szkody — wyznacza komisarzy celem załatwienia tych spraw	262
CCLXXIV. 1524 r. po 20. kwietnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca Bohuszowi Bohowitynowiczowi, podskarbiemu ziemskiemu wymierzyć sprawiedliwość ks. Tymofiejowi Puzynie z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką, ks. Semenem Odynciewiczem i ks. Iwanem Połubeńskim, o różne krzywdy	263

	Strona
CCLXXV. 1524 r. między 20. kwietnia, a 7. czerwca w Krakowie. Sprawa biskupa łuckiego, ks. Pawła Holszańskiego przeciwko XX. Sanguszkom o sumę 150 kóp groszy, przypadającą biskupowi z Hruszowej i Czerewaczyc	264
CCLXXVI. 1524 r. 26. kwietnia w Zadybach. Ugoda Lewka Łaskowicza z bratową jego, Fedkową Łaskowiczową o boje i grabieże w dobrach ich wspólnych, Zadybach	264
CCLXXVII. 1524 r. 16. maja w Zdzięciole. Wasko Olechnowicz Chodyczyca sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś swoją Osokę, za 200 kóp groszy lit.	265
CCLXXVIII. 1524 r. około 13. października we Lwowie. Odłożenie sprawy ks. Semena Odyncewicza przeciwko ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze i ks. Iwanowi Andrzejewiczowi Połubeńskiemu, o dobra Dereczyn	266
CCLXXIX. 1524 r. 13. października we Lwowie. Zygmunt I. poleca Andrzejowi Aleksandrowiczowi i Andrzejowi Michałowiczowi XX. Sanguszkom, aby ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze wydzielili równy dział w Hruszowej i Czerewaczycach	267
CCLXXX. 1525 r. 22. stycznia we Włodzimierzu. Jacko Chomicz Zubowicz sprzedaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze i synowi jego, ks. Fedorowi dobra swoje Zalesce i Tohaczyn	268
CCLXXXI. 1525 r. 26. marca w Zdzięciole. Jan Stanisławowicz Hlebowicz, wojewodzie połocki sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś Dereco i ziemię w Ostrowie, w powiecie połockim, za 80 kóp groszy lit.	268
CCLXXXII. 1525 r. 30. maja w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze wydzielił równy dział w dobrach Hruszowej i Horodku	270
CCLXXXIII. 1525 r. 19. czerwca w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, staroście łuckiemu, aby w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, o różne krzywdy, stawił się przed sędziami, na roku oznaczonym	271
CCLXXXIV. 1525 r. 7. lipca w Krakowie. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki wymierzyć mu sprawiedliwość z ks. Fedorem Michałowiczem Czartoryskim, o różne szkody	272
CCLXXXV. 1525 r. 7. lipca w Krakowie. Zygmunt I. poleca Fedkowi Serbinowi, aby przed władzą włodzimierską, Joną, wykazał swoje prawa zastawne do dóbr Tohaczyna, które Jacko Zubowicz sprzedał ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze	273
CCLXXXVI. 1525 r. 16. lipca w Krakowie. Zygmunt I. podaje do wiadomości ziemian wołyńskich, iż ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, marszałka ziemi wołyńskiej, z powodu jego starości, ma odtąd na tym urzędzie zastępować syn jego, ks. Fedor	274
CCLXXXVII. 1525 r. 27. lipca w Krakowie. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby wraz z sędziami przeciwnej strony rozpatrzyli	

	sprawę o grabieżę, poczynione poddanym tegoż księcia przez poddanych królewskich, chełmskich i bełskich	275
CCLXXXVIII.	1525 r. 28. lipca w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce i synowi jego, ks. Fedorowi kupno dóbr Zalesiec i Tohaczyna od Jacka Zubowicza	276
CCLXXXIX.	1525 r. 1. września w Chełmie. Świadectwo, dane Janowi Święcickiemu, iż dobra Dolsk dostały mu się w spadku	277
CCXC.	1525 r. 14. września w Kozłowie. Owdotyta Semenówna Koszczanka, Wankowa Jakowicka sprzedaje bratu swojemu, Juchnowi Koszce, części swoje w Czeremoszném, Ihnatowcach i Falkowie, za 50 kóp groszy lit.	278
CCXCI.	1525 r. 2. października w Krakowie. Zygmunt I. upomina Lewka Łaskowicza Zadybskiego, aby stosownie do zapisu swego wymierzył sprawiedliwość bratowej swojej, Fedkowej Łaskowiczowej	279
CCXCII.	1526 r. 22. lutego we Włodzimierzu. Fedko Serbin kwituje Jacka Zubowicza z wypłacenia mu sumy 40 kóp groszy lit., w której trzymał od niego w zastawie dobra Tohaczyn i łąki w Zaleseah	279
CCXCIII.	1526 r. 24. marca w Malborgu. Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce zwrócił zboże, zabrane z jego części w Czerewaczycach	279
CCXCIV.	1526 r. 27. marca w Malborgu. Zygmunt I. zawiadamia starostę łuckiego, ks. Fedora Michałowicza Czartoryskiego, iż mostowe łuckie i połowę »peresuda«, pierwotnie jemu nadane, przyznał ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, jako należące od dawna do dochodów marszałków ziemi wołyńskiej	280
CCXCV.	1526 r. 26. maja w Gieranojnach. Juchno Andrzejewicz Nykonowicz zawiadamia namiestnika swego dubrowlańskiego i poddanych tamtejszych, iż dwór i poddanych tamże swoich sprzedał Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu	281
CCXCVI.	1526 r. 21. czerwca w Gdańsku. Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, aby się stawił przed komisarzami królewskimi w sprawie poddanych smidyńskich, których sobie przywłaszczył bez nadania królewskiego	282
CCXCVII.	1526 r. 21. czerwca w Gdańsku. Zygmunt I. poleca staroście łuckiemu, ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, aby wraz z sędziami swoimi stawił się na roku oznaczonym przed sędziami ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, celem zadosyćuczynienia za szkody, ks. Andrzejowi wyrządzone	283
CCXCVIII.	1526 r. 15. lipca w Dubrowlanach. Bartosz Juskiewicz Czyżewicz Kozika sprzedaje Lwowi Roskiemu za 60 kóp groszy lit. ziemie swoje puste	284
CCXCIX.	1526 r. 19. lipca w Gdańsku. Sprawa Piotra Sawickiego przeciwko ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, o szkody	285
CCC.	1526 r. 27. lipca w Świrze. Aleksy Piotrowicz sprzedaje Lwowi Roskiemu ziemię swoją, Kozłowszczyznę	286
CCCI.	1526 r. 28. sierpnia. Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu,	

	Strona
	aby w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, o różne krzywdy, stawił się z swoimi sędziami na roku oznaczonym, we dwa tygodnie po Bożem Narodzeniu 286
CCCII. 1526 r. 29. sierpnia	w Warszawie. Mandat Zygmunta I. do sędziów ks. Andrzeja Sanguszki w powyższej sprawie 288
CCCIII. 1526 r. 29. sierpnia	w Nowogródku. Jan Stanisławowicz Hlebowicz, wojewodzie połocki, sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją Niżhołów, w powiecie połockim 289
CCCIV. 1526 r. 3. września	w Warszawie. Zygmunt I. zawiadamia ks. Fedora Michałowicza Czartoryskiego, iż za przywłaszczenie dochodów marszałkostwa ziemi wołyńskiej, należących do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, przysądził temuż ks. Andrzejowi, dobra jego Sielec . 291
CCCV. 1526 r. 20. września	w Szyrwentach. Mikołaj Rospadowicz sprzedaje Maryi Januszowej Kostewiczowej, wojewodzinie podlaskiej dworzec swój, Ostupy . 292
CCCVI. 1526 r. 25. września	w Czersku. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby wraz z sędziami ks. Fedora Czartoryskiego załatwili sprawę ich o krzywdy obustronne, na roku oznaczonym, w dniu Ś-go Mikołaja 294
CCCVII. 1526 r. 27. września	w Czersku. Mandat królewski do ks. Fedora Czartoryskiego, w powyższej sprawie 295
CCCVIII. 1526 r. 8. października	we Włodzimierzu. Fedor Szembel z żoną swoją, Tatyana, sprzedają Makarowi, bojarowi ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki i żonie jego, Helenie, trzecią część dóbr swoich Kustycz . . 297
CCCIX. 1526 r. 18. października	w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Niżhołowa od Jana Stanisławowicza Hlebowicza 297
CCCX. 1527 r. 5. stycznia	w Świrze. Wyrok ks. Łukasza Martynowicza Świrskiego między poddanymi Lwa Roskiego, a poddanym ks. Piotra Michałowicza Świrskiego 299
CCCXI. 1527 r. 7. stycznia	w Dubrowlanach. Maciej Bernatowicz z trzema synami swoimi oddaje się w poddaństwo Lwowi Roskiemu i przyrzeka się osiedlić w Dubrowlanach 299
CCCXII. 1527 r. 30. marca	w Wilnie. Książę Piotr Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Roskiemu poddanego swego Mikszę Czobotara 300
CCCXIII. 1527 r. 1. kwietnia	w Krakowie. Zygmunt I. zmienia dni targowe w dobrach panów i ziemian wołyńskich, a to z powodu, iż w te same dni odbywają się targi w miastach: Ostrogu, Dubnie, Równém, Droho- bużu i Satyjowie, należących do ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego 300
CCCXIV. 1527 r. 6. kwietnia	w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce, aby wybrał sobie sędziów, celem dokonania równego działu w dobrach Horodku i Hruszowój, na rzecz ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i syna jego, ks. Fedora 301

XXIII

	Strona
CCCXV. 1527 r. 7. kwietnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby wraz z sędziami ks. Andrzeja Michałowicza Koszerskiego dokonali równego działu między tymiż książętami w dobrach, Horodku i Hruszowej	302
CCCXVI. 1527 r. 7. kwietnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca komisarzom Fedkowej Łaskowiczowej, aby przyznana jej sumę na Lewku Łaskowiczu, od niegoż wyzyskali	303
CCCXVII. 1527 r. 20. kwietnia w Targowicy. Księżna Wasylissa Hlebówna, Iwanowa Wasylewicz Korecka, oddaje w posiadanie zięciowi swemu, Michałowi Zbrochowiczowi po córce swój, Hannie, majątność Perekały	304
CCCXVIII. 1527 r. 30. kwietnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca Wacławowi Kostewiczowi, staroście kobryńskiemu, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze i synowi jego, ks. Fedorowi zwrócił młyn, należący do Hruszowej i Czerewaczyc	306
CCCXIX. 1527 r. 21. maja w Świrze. Książę Mikołaj Martynowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię swoją pustą, zwaną Chłusowszczyzną, pod Dubrowlanami	307
CCCXX. 1527 r. 14. czerwca w Krakowie. Zygmunt I. poleca dworzaninowi swemu, Putiatie Fedorowiczowi, aby podług wyroku rady litewskiej ks. Andrzejowi Michałowiczowi Koszerskiemu nie oddawał w posiadanie dóbr Połonki, należących do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki	307
CCCXXI. 1527 r. między 24. maja, a 27. czerwca w Krakowie. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki Koszyrskiego, aby sprawy jego przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze o różne szkody, nie rozstrzygali bez sędziów strony przeciwnej	308
CCCXXII. 1527 r. 27. lipca w Krakowie. Sprawa Hryeka i Sołtana Szyszkinów, o szkody w dobrach Stawku, z dóbr ks. Andrzeja Sanguszki, Turzyska	310
CCCXXIII. 1527 r. 7. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. uwalnia wszystkich poddanych ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego od opłaty myta od soli ruskiej, sprowadzanej z Kołomyi, Doliny i Drohobycza, przez Krzemieniec	311
CCCXXIV. 1527 r. 10. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. zawiadamia ks. Fedora Czartoryskiego, starostę Łuckiego o nadaniu ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszcze dóbr Porska i Podłoziec	313
CCCXXV. 1527 r. 10. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca Iwanowi Hlebowiczowi, aby jako właściciel Rastowa zastępował ks. Andrzeja Sanguszkę w sprawie o te dobra ze Staweckimi	314
CCCXXVI. 1527 r. 11. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, w sprawie jego z Hrykiem i Bohdanem, Staweckimi, o różnice graniczne, między Turzyskiem, a Stawkiem, aby wraz z sędziami strony przeciwnej na roku oznaczonym sprawiedliwość obu stronom wymierzili	314
CCCXXVII. 1527 r. 7. września w Krakowie. Zygmunt I. poleca Janowi Święcickiemu, aby ks. Andrzejowi Sanguszcze na swoich poddanych wymierzył sprawiedliwość	315

- CCCXXVIII. 1527 r. 10. października w Niepołomicach. Zygmunt I. zawiadamia ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę, iż nadane mu pierwotnie dobra ojczyste Iwaszka Chrebtowicza, przysądził teraz jako spadkowe Iwaszkowi Rusinowi i Fedkowi Onoszkiewiczowi 315
- CCCXXIX. 1527 r. 20. października w Niepołomicach. Mandat Zygmunta I. do sędziów ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, w sprawie jego przeciwko Fedorowi Serbinowi, o zabieranie ziemi tohaczyńskiej do dóbr tegoż Serbina, Pirkowicz 316
- CCCXXX. 1527 r. 18. listopada w Radomiu. Zygmunt I. zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę i sędziów jego, iż w sprawie ze Staweckimi, o różnice graniczne między Rastowem, a Stawkim, ma księcia zastępować Iwan Hlebowicz, jako właściciel Rastowa 317
- CCCXXXI. 1527 r. 20. listopada w Radomiu. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Sanguszcze, aby w sprawie Staweckich, o różne szkody stawił się na roku oznaczonym przed ich komisarzami 317
- CCCXXXII. 1527 r. 22. listopada w Radomiu. Mandat Zygmunta I. do sędziów ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, tudzież sędziów Staweckich, z zaleceniem, aby na roku oznaczonym wymierzili sprawiedliwość obu stronom o spór graniczny między Turzyskiem, a Stawkim 317
- CCCXXXIII. 1527 r. 22. listopada w Radomiu. Zygmunt I. poleca Staweckim, aby w sprawie ich przeciwko ks. Andrzejowi Sanguszcze o zabieranie gruntów staweckich do Rastowa sądzili się z ich dziedzicem, Janem Juriewiczem Hlebowiczem 318
- CCCXXXIV. 1527 r. 4. grudnia w Piotrkowie. Zygmunt I. poleca panom i ziemianom wołyńskim, aby na sejmiku w Łucku rozstrzygnęli, czy według zwyczaju prawa wołyńskiego w sporze o ziemię strona ma przysięgać wraz z swoimi świadkami i podług tego, aby dali instrukcją sędziom ks. Andrzeja Sanguszki i Staweckich 318
- CCCXXXV. 1527 r. 18. grudnia w Piotrkowie. Zygmunt I. pozostawia ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę w posiadaniu nadanych mu dóbr: Porska i Podłożiec, do czasu przyjazdu swego na Litwę 319
- CCCXXXVI. 1527 r. 28. grudnia w Piotrkowie. Zygmunt I. poleca ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, aby na sejmiku ziemi wołyńskiej rozstrzygnął, czy w sporze o ziemię, podług zwyczaju prawa wołyńskiego, strona wraz ze swoimi świadkami ma być dopuszczoną do przysięgi, lub też tylko sami świadkowie mają przysięgę składać 320
- CCCXXXVII. 1527 r. 29. grudnia w Dubrowlanach. Bartłomiej Juskiewicz Czyżewicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu siódmą część ziemi swojej pustej, zwaną Masiewszczyzną 320
- CCCXXXVIII. 1527 r. w Dubrowlanach. Marcin Radziwiłłowicz sprzedaje Kasprowi Jaszykiewiczowi, słudze Kaspra Narbutowicza dwie łąki swoje, zwane Michowszczyzną i Żukowszczyzną 321
- CCCXXXIX. 1527 r. w Świrze. Książę Mikołaj Martynowicz Świrski zrzeka się na rzecz Lwa Iwano-

	Strona
	wicza Roskiego części wstępu swego w wielkie jezioro Świrskie i we wszystkie sąsiednie jeziora 321
CCCXL. 1528 r. 1. maja w Wilnie. Postanowienie sejmowe, oznaczające ile każdy z urzędników i obywateli w-go księstwa litewskiego ma dostawiać koni na potrzebę ziemską	321
CCCXLI. 1528 r. 21. maja w Żukowcu. Jacko Pruski, Piotr Koszowski i Maksym Pawłowicz Plusków dzielą się swymi poddanymi	326
CCCXLII. 1528 r. 22. czerwca w Wilnie. Piotr Józefowicz Szembel sprzedaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, jedną część swoją własną, a drugą brata swego, Jacka, we wsi Kustyczach, za 60 kóp groszy lit.	327
CCCXLIII. 1528 r. 6. lipca w Kiemielach. Andrzej Wojciechowicz Nasiłowski zastawia u Maryi Januszowej Kostewiczowej dwór swój, Kiemiele	327
CCCXLIV. 1528 r. 25. lipca w Wilnie. Fedor Serbin przyrzeka ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze zakończyć spór graniczny o grunta między jego dobrami, Perkowiczami, a ks. Andrzeja, Tohaczynem, za pośrednictwem sędziów polubownych	328
CCCXLV. 1528 r. 29. lipca w Wilnie. Zygmunt I. zatwierdza ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszkę w posiadaniu dóbr: Werbiczna, Koniuch, Zaszczytowa i Białopola, które nań spadły po teściu jego, Wasylu Chrebtowiczu	329
CCCXLVI. 1528 r. 30. lipca w Wilnie. Zygmunt I. poleca Lewkowi Łaskowiczowi Zadybskiemu, na zażalenie Fedora Onoszkiewicza i żony jego, Tatyanny, aby sprawę o grabieżę i różne szkody obustronne, w dobrach ich Zadybach dokonane, załatwił podług dawnego zapisu swego	330
CCCXLVII. 1528 r. 3. sierpnia w Wilnie. Olbracht Martynowicz Gasztołd, wojewoda wileński poleca ks. Andrzejowi Juchnowiczowi Świrskiemu, aby Lwowi Roskiemu zapłacił 5 kóp groszy lit. przyznanych mu przez pewnych sędziów	331
CCCXLVIII. 1528 r. 18. sierpnia w Wilnie. Zygmunt I. poleca ks. Koreckiej, ażeby z dóbr swoich Targowicy, podług dawnego zwyczaju wypłacała kanonikom łuckim dziesięcinę	331
CCCXLIX. 1528 r. 18. sierpnia w Wilnie. Jan Juriewicz Hlebowicz zastawia u ks. Andrzeja Sanguszki dobra swoje Rastów	332
CCCL. 1528 r. od 1. stycznia do 1. września w Mejszagole. Stanisław Dowgirdowicz sprzedaje Maryi Januszowej Kostewiczowej, poddanego swego z trzema braćmi, za 20 kóp groszy lit.	332
CCCLI. 1528 r. między 29. sierpnia, a 3. września w Wilnie. Odłożenie sprawy królowej Bony z XX. Sanguszkami o dobra Hruszową i Czerewaczyce	333
CCCLII. 1528 r. 24. listopada w Wilnie. Zygmunt I. poleca Maciejowi Wojciechowiczowi, aby wraz z sędziami strony przeciwniej załatwił sprawę ks. Tymofieja Puzyny z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką	335
CCCLIII. 1528 r. 6. grudnia w Wilnie. Zygmunt I. pozwała Maryi Januszowej Kostewiczowej, po śmierci jej męża, wojewody podlaskiego, korzystać nadal z połowy dochodów dworów: Hożej, Przełomu i Radunia	336

	Strona
CCCLIV. 1528 r. 7. grudnia w Wilnie. Zygmunt I. przysądza królowej Bonie dobra Hruszowę i Czerewaczyce do Kobrynia, unieważniając przywilej, wydany na nie XX. Sanguszkom i poleca królowej zapłacić tymże książętom 1000 kóp groszy lit.	337
CCCLV. 1528 r. 14. grudnia. List Jana Juriewicza Hlebowicza do ks. Andrzeja Sanguszki w sprawie dóbr Rastowa	339
CCCLVI. 1529 r. 3. stycznia w Wilnie. Zygmunt I. mianuje ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę, namiestnikiem włodziemskim	340
CCCLVII. 1529 r. 7. stycznia w Wilnie. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby ostatecznie załatwili sprawę tegoż księcia z Bohdanem, Sołtanem i Hryckiem, Staweckimi, o granice między Turzyskiem, a Stawkim	341
CCCLVIII. 1529 r. 13. lutego w Wilnie. Zygmunt I. pozwala księciu Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu w zamku Czerniechowie osadzić miasto, wyznaczając tamże targ tygodniowy w piątek i jarmark doroczny na nowy rok	341
CCCLIX. 1529 r. 13. lutego w Wilnie. Zygmunt I. przysądza ks. Piotrowi Michałowiczowi (Ostrożeckiemu) dwie części dóbr Derni, Oderada, Owchowicka i Moszczenicy, wbrew roszczeniom Aleksandra Oparypeskiego	343
CCCLX. 1529 r. 16. lutego w Wilnie. Bohdana Wielickówna, Bohuchwałowa Dmitrowicza sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją, Romanów	345
CCCLXI. 1529 r. 17. lutego w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Romanowa od Bohdany Wielickówny Bohuchwałowej	347
CCCLXII. 1529 r. 2. marca w Świrze. Książę Szczęsny Martynowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanego swego, Tworyana Juriewicza	349
CCCLXIII. 1529 r. 18. kwietnia w Dubrowlanach. Paweł, Marcin i Jerzy Mikołajewicze Radziwiłłowicze sprzedają Elżbiecie Marcinowej Stanisławównie ziemię i sianożęć w Dubrowlanach	349
CCCLXIV. 1529 r. 8. lipca w Dubrowlanach. Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwór swój Wiaz, wraz z ziemią, łąkami, lasami, jeziorami i poddanym	349
CCCLXV. 1529 r. 8. lipca w Dubrowlanach. Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwóch poddanych w Czurlanach i w Usiłowiczach	350
CCCLXVI. 1529 r. 14. sierpnia w Wilnie. Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby załatwili sprawę tegoż księcia z Hryckiem, Bohdanem i Sołtanem, Staweckimi, o granice między Turzyskiem, a Stawkim	350
CCCLXVII. 1529 r. 20. sierpnia w Wilnie. Książę Fedor Fedorowicz Czetwertyński zapisuje żonie swojej, Olenie 1000 kóp groszy na zamku swoim, Łokaczach i wsiach, Ujmicy i Ceweliczach	350

XXVII.

	Strona
CCCLXVIII. 1529 r. 6. października w Wilnie. Juchno Stankowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię swoją pustą, zwaną Somowszczyzną	352
CCCLXIX. 1529 r. 25. października w Wilnie. Marek, Hryhory, Michał i Paweł, Hrynkowicze Wołowicze sprzedają ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją Chrapun, koło Turowa	352
CCCLXX. 1529 r. 28. października w Wilnie. Stanisław Juriewicz Ilinicz sprzedaje Iwanowi Bohuszewiczowi Bohowitynowiczowi miasteczko swoje, Dokudów	354
CCCLXXI. 1529 r. 30. października w Wilnie. Zygmunt I. odsądza Iwaszka Zubkowicza, bojara ks. Juria Semenowicza Słuckiego, od dóbr Cepry	355
CCCLXXII. 1529 r. 30. października w Dubrowlanach. Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwóch poddanych swoich	356
CCCLXXIII. 1529 r. 31. października w Wilnie. Pozew zadworny Zygmunta I. przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, w sprawie Jana Święcieckiego o dobra Dolsk	356
CCCLXXIV. 1529 r. 11. listopada w Grodnie. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, aby sumę 300 kóp groszy litewskich i 30 czerwonych złotych od Jana Juriewicza Hlebowicza odebrał i z dóbr zastawnych, Rastowa ustąpił	357
CCCLXXV. 1529 r. 19. listopada w Mielniku. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze i synowi jego, ks. Fedorowi, aby w sprawie Jana Święcieckiego, o dobra Dolsk, stawił się na roku oznaczonym przed radą w-go księstwa lit.	357
CCCLXXVI. 1529 r. 19. listopada w Mielniku. Mandat Zygmunta I. do Stawekich w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki o granice między Stawkim, a Turzyskiem	358
CCCLXXVII. 1529 r. 19. listopada w Mielniku. Mandat Zygmunta I. do tychże Stawekich w sprawie ks. Andrzeja Sanguszki o granice między Stawkim, a Rastowem	358
CCCLXXVIII. 1529 r. w Wilnie. Zygmunt I. pozwala ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu na odbywanie się jarmarku dorocznego w Satyjowie, w dzień Ś-go Iwana Bohosłowa	358
CCCLXXIX. 1529 r. w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza Olbrachtowi Gasztołdowi, wojewodzie wileńskiemu kupno dworu Kondraczyńskiego i Olszan, koło Wilkomierza	359
CCCLXXX. 1530 r. 28. stycznia w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, aby w sprawie Andrzeja i Fedora XX. Sanguszków o różne szkody, stawił się na roku oznaczonym przed radą w-go księstwa lit.	359
CCCLXXXI. 1530 r. 2. lutego w Krakowie. List króla Zygmunta I. do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i syna jego, ks. Fedora w sprawie dóbr Dolska, tudzież Porska i Podłoziec	360
CCCLXXXII. 1530 r. 6. lutego w Zadybach. Wyrok sędziów królewskich w sprawie Fedora Onoszkiewicza i żony jego, Tatyanny, przeciwko Lewkowi Łaskowiczowi o ziemię w Zadybach i dworki, we Włodzimierzu i Turzysku	360

XXVIII.

	Strona
CCCLXXXIII. 1530 r. 29. marca w Krakowie. Pozew Zygmunta I. na sejm wileński przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze i synowi jego, ks. Fedorowi w sprawie Jana Święcickiego, o dobra Dolsk	361
CCCLXXXIV. 1530 r. 30. marca w Dubrowlanach. Aleksy Falelewicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwie ziemie puste, Szydkowszczyznę i Czołnowszczyznę	361
CCCLXXXV. 1530 r. 3. maja w Świrze. Szymko Romanowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię pustą, Świtowszczyznę zwaną	361
CCCLXXXVI. 1530 r. 19. maja w Sirmiczy. Wojciech Szymkowicz ustępuje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanego swego, Stefana Kozłowicza, zamieszkałego w Dubrowlanach, w zamian za poddanego Roskiego, Tworyana Borodiczka, który mieszka w Zaozierzu	362
CCCLXXXVII. Około 1530 r. 23. maja w Wilnie. List ks. Ilii Konstantynowicza Ostrogskiego do Jacka Pruskiego, w sprawie kupna od niego wsi Prusek	362
CCCLXXXVIII. 1530 r. 15. czerwca w Świrze. Jan Serafinowicz Sakowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dworek w Niestaniszkach	363
CCCLXXXIX. 1530 r. 22. sierpnia w Osieku. Sprawa Tomka Sączkowicza przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, o krzywdy różne	363
CCCXC. 1530 r. 29. sierpnia w Dubrowlanach. Jerzy Michałowicz Radziwiłłowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię pustą, zwaną Futkowszczyznę	364
CCCXCI. 1530 r. 8. września w Świrze. Ugoda Juchna Stankiewicza z ks. Ludwikiem Świrskim o zabitego poddanego, Wasyla Reminiewicza	364
CCCXCII. 1530 r. 19. września w Stepaniu. Tatyanna Waskówna Wasyłowa Onackiewiczowa zrzeka się na rzecz ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki sumy 40 kóp groszy litewskich, zapisanych jej na dobrach Kulezynie	365
CCCXCIII. 1530 r. 28. września w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze wymierzył sprawiedliwość w sprawie z Hrykiem i Wasylem Janczyńskimi, o granice między ich dobrami, Turopinem, a ks. Andrzeja, Bobłami i Hubinem	365
CCCXCIV. 1530 r. 2. października w Krakowie. Zygmunt I. poleca Janowi Juriewiczowi Hlebowiczowi, aby dóbr Rastowa nie sprzedawał, ani też nie zastawiał nikomu z obywateli Korony Polskiej	366
CCCXCV. 1530 r. 20. listopada w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, staroście łuckiemu, aby Hryckowi Sieniucie wymierzył sprawiedliwość w sprawie jego z Jackiem, o wieś Prusy	366
CCCXCVI. 1530 r. 21. listopada w Milanowiczach. Ugoda ks. Wasyla Michałowicza Sanguszki Kowelskiego z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką Koszyrskim, o granice między ich dobrami	367
CCCXCVII. 1530 r. 27. listopada w Łucku. List Wasyla Iwanowicza do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, w którym usprawiedliwia się, iż z urzędu swego, jako namiestnik łucki musiał słuźbnikowi Jana Święcickiego dać widza do doręczenia pozwu temuż księciu, o dobra Dolsk	369

CCCXCVIII. 1530 r. 30. listopada w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, staroście łuckiemu, aby Jacka Omelczyca bronił od nadużyć, tak ks. Ilii Ostrogskiego, jako też innych sąsiadów	369
CCCXCIX. 1530 r. 1. grudnia we Włodzimierzu. Zeznanie Szczęsnego, sługi Jana Święcickiego, iż ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze doręczył pozwy w sprawie swego pana, o dobra Dolsk	370
CD. 1530 r. 8. grudnia w Świrze. Anna Jakubówna, Bartoszowa Olechnowicza Kozieczyna sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię Nestorowszczyznę Mykityczową	370
CDI. 1530 r. w Dubrowlanach. Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanych swoich, Mitoniewiczów	370
CDII. 1531 r. 12. stycznia w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, aby wymierzył sprawiedliwość Waskowi Mytkowiczowi Staweckiemu z bratem jego, Hrykiem, o dobra Stawek	371
CDIII. 1531 r. 3. marca w Wilnie. Marcin Jakubowicz Aleksandrowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwóch poddanych swoich	371
CDIV. 1531 r. 5. marca w Berznikach. Mikołaj Juriewicz Pac zabezpiecza posag żony swój, ks. Aleksandry Aleksandrówny Holszańskiej, na trzeciej części dóbr Mohilna i Celu	371
CDV. 1531 r. 25. marca w Wilnie. Książę Andrzej Juchnowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanego swego, Aleksieja Zacharycza	373
CDVI. 1531 r. 29. marca w Wilnie. Wyrok rady w-go księstwa lit. w sprawie ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki z Janem Święcickim, o dobra Dolsk	373
CDVII. 1531 r. dnia 26. kwietnia. Bohdan Wasylewicz sprzedaje Tomaszowi Jaśkiewiczowi ziemię i ogród, leżący obok Jurcowego humniszcza	374
CDVIII. 1531 r. 4. czerwca we Włodzimierzu. Rozgraniczenie dóbr Perkowicz, należących do Fedora Serbina, od Tohaczyna, dóbr ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, starościca włodzimierskiego	374
CDIX. 1531 r. 19. czerwca w Łucku. Hryko Wochnowicz Kuleczyński sprzedaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze wieś swoją Kulczyn, za 50 kóp groszy lit.	375
CDX. 1531 r. 3. lipca w Wilnie. Jerzy Hryhorewicz (Ościk), wojewodzie trocki zapisuje Maryi Januszowej Kostewiczowej plac swój w Wilnie	375
CDXI. 1531 r. 8. lipca w Winnicy. Marya Romanówna Fedorowa sprzedaje Michnowi Jakubowiczowi, namiestnikowi winnickiemu dwór swój w Winnicy	376
CDXII. 1531 r. 20. lipca w Krakowie. Zygmunt I. zawiadamia Lewka Łaskowicza, iż na żalenie Piotra Kałusowskiego posyła dworzanina swego, Hrycka Iwaszkiewicza, aby sumę 33 kóp na dobrach Lewka, Zadybach wyzyskał	377
CDXIII. 1531 r. 1. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. zatwierdza ks. Ilię Konstantynowicza Ostrogskiego w posiadaniu dóbr Stepania z przyległościami, wykluczając wszelkie prawa do nich macochy jego, ks. Aleksandry z XX. Słuckich i dzieci jej, Wasyla i Zofii	377

	Strona
CDXIV. 1531 r. 1. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. zatwierdza ks. Ilię Ostrogskiego w posiadaniu dóbr Satyjowa z przyległościami, wbrew roszczeniom macochy jego, ks. Aleksandry z XX. Słuckich	380
CDXV. 1531 r. 4. sierpnia w Niepołomicach. Zygmunt I. potwierdza ks. Ilii Ostrogskiemu kupno dóbr Satyjowa, z przyległościami od Jana Janowicza Dowojnowicza	383
CDXVI. 1531 r. 5. sierpnia w Niepołomicach. Zygmunt I. wydaje wyrok w sprawie ks. Aleksandry Konstantynowej Ostrogskiej z pasierbem jój, ks. Ilią, przysądżając jój tytułem posagu 3000 kóp groszy lit. na Turowie i Tarasowie i dożywocie na Słowieńsku	385
CDXVII. 1531 r. 18. sierpnia w Krakowie. Piotr Józefowicz Szembel zastawia u ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki dwie części dóbr swoich, Kustycz za 20 kóp groszy lit.	388
CDXVIII. 1531 r. 20. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca Jakimowej Wochnowicza Promczejkównej, aby w sprawie Hrycka Bityńskiego Wochnowicza, o wieś Kulczyn, stawiała się przed ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką	388
CDXIX. 1531 r. 21. sierpnia w Krakowie. Zygmunt I. mianuje ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę, starostą włodzimierskim	389
CDXX. Około 1531 r. 24. sierpnia w Krakowie. Wyrok sędziów polubownych w sprawie ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki z żydem brzeskim, Duckiem Michelewiczem, o wyrabianie popiołu w lasach włodawskich	390
CDXXI. 1531 r. 13. grudnia w Zadybach. Zamiana dóbr ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki z ks. Wasylem Michałowiczem Sanguszką i ugoda o różne krzywdy obustronne	391
CDXXII. 1531 r. w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby wziął w swoją opiekę ks. Andrzeja Zasławskiego	394
CDXXIII. 1532 r. 5. lutego w Krakowie. Zygmunt I. poleca staroście łuckiemu i włodzimierskiemu, aby na ks. Andrzeju Michałowiczu Sanguszcze wymogli zwrot zbiegłych poddanych Herburtowi	394
CDXXIV. 1532 r. 24. maja w Wilnie. Mikołaj, Jan, Urban i Żdan Bohdziewiczze sprzedają Wojciechowi Szymkiewiczowi Jundziłłowi dziewięć służb i ziemię pustą	394
CDXXV. 1532 r. 7. czerwca w Krakowie. Zygmunt I. potwierdza wyrok rady w-go księstwa litewskiego, wydany w sprawie ks. Fedora Sanguszki, o dobra Delsk z Janem Święcickim	395
CDXXVI. 1532 r. 10. czerwca w Krakowie. Zygmunt I. oznacza drogę, którędy kupcy mają pędzić woły i prowadzić inne towary z Rusi, Podola, Wołoszczyzny i Wołynia	395
CDXXVII. 1532 r. 23. lipca w Horanach. Książę Michał Martynowicz Świrski zapisuje siostrzenicy swojej, Annie Juriewnej i mężowi jój, Janowi Czyżowi wszystkie ruchomości po śmierci swojej	396
CDXXVIII. 1532 r. 9. września w Gnojnicy. Testament Piotra Józefowicza Szembela, dworzanina hospodarskiego	397

	Strona
CDXXIX. 1532 r. 20. listopada w Turzysku. Wasyl Fedorowicz Jenkowicz sprzedaje ks. Fedorowi Sanguszcze dobra swoje Obeniż	397
CDXXX. 1532 r. 20. listopada w Turzysku. Książę Fedor Sanguszko, nabywszy od Wasyla Fedorowicza Jenkowicza dobra Obeniż, pozwala mu tamże zamieszkać do Trzech Króli roku następnego	397
CDXXXI. 1532 r. 17. grudnia w Winnicy. Michno Jakubowicz sprzedaje Juszy Potapowiczowi dwór swój w Winnicy	398
CDXXXII. 1532 r. 20. grudnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Fedorowiczowi Czetwertyńskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu oczyścił wieś Tarnawkę, którą mu odebrał ks. Ilija Ostrogski	398
CDXXXIII. 1532 r. 23. grudnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu zwrócił wieś Tarnawkę	399
CDXXXIV. 1532 r. w Wilnie. Pleban Kojdanowski mienia dobra kościelne Teleszowice z wojewodziną wileńską, Zofią Olbrachtową Gasztołdową, za dobra jej Chomicze	400
CDXXXV. 1533 r. 19. stycznia w Piotrkowie. Książę Wasyl Michałowicz Sanguszko sprzedaje Michałowi Wasylewiczowi Świniuskiemu dobra swoje Wojkowicze i Zajczyce	400
CDXXXVI. 1533 r. 1. lutego w Piotrkowie. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze, aby ks. Wasylowi Sanguszcze zapłacił za szkody różne sumę 1756 kóp groszy lit.	402
CDXXXVII. 1533 r. 12. lutego w Mohyłowiu. Ks. Fedor Michałowicz Wiśniowiecki zapisuje żonie swojej, Anastazyi połowę dóbr Peremyła i 500 kóp groszy lit. na trzeciej części dóbr swoich ojczystych	404
CDXXXVIII. 1533 r. 28. lutego w Krakowie. Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze, aby sprawę z ks. Andrzejem Michałowiczem Koszyrskim, o krzywdy obustronne, zakończył za pośrednictwem sędziów polubownych	406
CDXXXIX. 1533 r. 10. marca we Włodzimierzu. Iwan i Olechno Bohdanowicze Kniaghynińscy sprzedają ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszcze wieś swoją Chołopicze, za 360 kóp groszy lit.	408
CDXL. 1533 r. 5. kwietnia w Turzysku. Zeznanie ziemian łuckich o doręczeniu pozwu ks. Fedorowi Sanguszcze, w sprawie Święcickiego, o dobra Dolsk	409
CDXLI. 1533 r. 7. kwietnia w Krakowie. Zygmunt I. poleca Lewkowi Łaskowiczowi, aby Fedorowi Onoszkiewiczowi wypłacił sumę 145 kóp groszy lit., przyznaną mu przez komisarzy królewskich za różne szkody	410
CDXLII. 1533 r. 25. kwietnia. Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki przeciwko Mikołajowi Zawiszy i żonie jego, Annie z XX. Połubeńskich; która była za synem ks. Andrzeja, ks. Aleksandrem, o zwrot zabranych rzeczy	410
CDXLIII. 1533 r. 29. maja w Krupěj. Hniewosz Iwanowicz Piasecki zastawia u Jeska Matfiejewicza Jasieninickiego wieś swoją Piaseczno, za 150 kóp groszy lit.	411

	Strona
CDXLIV. 1533 r. 30. czerwca w Rudnikach. Wyrok Zygmunta I. w sprawie ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki, przeciwko ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze, o różne szkody obustronne	413
CDXLV. 1533 r. 1. lipca w Krynkach. Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu zwrócił wieś Tarnawkę	416
CDXLVI. 1533 r. 1. lipca w Krynkach. Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu wydawał połowę dochodów myta ostrogskiego	417
CDXLVII. Około 1533 r. 4. lipca w Sulżynie. Jesko Matfiejewicz Jasieninicki, mając w zastawie od Hniewosza Iwanowicza wieś Piaseczno, przyrzeka mu takową zwrócić po złożeniu 90 kóp groszy lit.	418
CDXLVIII. 1533 r. 20. lipca w Wilnie. Pozew zadworny Zygmunta I. przeciwko ks. Sołtanowi Michałowiczowi Sokolskiemu, chorążemu ziemi wołyńskiej w sprawie ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, za przywłaszczenie wsi Bożowa	419
CDXLIX. 1533 r. 1. sierpnia w Wilnie. Uniwersał Zygmunta I. do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i syna jego, ks. Fedora, tudzież do wszystkich ziemian włodzimierskich z zaleceniem, aby byli w pogotowiu do dania odporu Tatarom, którzy są o 15 mil od Braławia	420
CDL. 1533 r. 5. sierpnia w Wilnie. Królowa Bona potwierdza ugodę, zawartą przez jej komisarzy między Fedorem Andrzejewiczem, a Wasylem Michałowiczem XX. Sanguszkami, o granice między ich dobrami i różne krzywdy obustronne	421
CDLI. 1533 r. 8. sierpnia w Wilnie. Pozew Zygmunta I. przeciwko Sołtanowi i Jerzemu XX. Sokolskim za poczynienie szkód ks. Fedorowi Sanguszcze w Żwiniaczém	427
CDLII. 1533 r. 9. sierpnia w Wilnie. Intercyza przedślubna ks. Iwana Wasylewicza Połubeńskiego z Fedią Kopotówną, zawarta za pośrednictwem ojca ks. Iwana, Wasyla Andrzejewicza z matką Fedi, Maryą Kopotową Wasylewicza	428
CDLIII. 1533 r. 11. sierpnia w Wilnie. Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze i synowi jego, ks. Fedorowi, aby Seńkowi Onoszkiewiczowi wymierzili sprawiedliwość z ks. Iwanem Koziką, o dobra Biskupice	430
CDLIV. 1533 r. 12. sierpnia w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszcze kupno dóbr Obeniza od Wasyla Fedorowicza Jenkiewicza	431
CDLV. Około 1533 r. 21. sierpnia w Ostrogu. List ks. Ilii Ostrogskiego do ks. Kuźmy Zasławskiego, w sprawie myta ostrogskiego	433
CDLVI. 1533 r. 24. sierpnia. Sprawa ks. Fedora Sanguszki z Bohdanem, o grabieże	434
CDLVII. 1533 r. 30. sierpnia w Wilnie. Pozew zadworny przeciwko Sołtanowi i Jerzemu XX. Sokolskim za szkody, poczynione ks. Fedorowi Sanguszcze w Żwiniaczém	434
CDLVIII. 1533 r. 9. września w Wilnie. Zygmunt I. pozwala Iwanowi Chrebtowiczowi sprzedać wieś Hrybowo ks. Janowi, biskupowi wileńskiemu	435

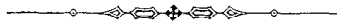
	Strona
CDLIX. 1533 r. 10. września w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszcze kupno wsi Chołopicz od Iwana i Olechna Bohdanowiczów Kniahynińskich	436
CDLX. 1533 r. 21. października w Wilnie. Ugoda ks. Fedora Sanguszki z ks. Wasylem Michałowiczem Sanguszką o granice między Dorotyszczem, a Łahodowem, tudzież o różne krzywdy obustronne	437
CDLXI. 1533 r. 21. października. Sprawa ks. Andrzeja Sanguszki z Marcinem Petkowiczem, o szkody	440
CDLXII. 1533 r. 24. października we Włodzimierzu. Masia Wochnowiczówna Werbska sprzedaje ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszcze dobra swoje Bielicze, za 200 kóp groszy lit.	440
CDLXIII. 1533 r. 26. października w Wilnie. Zamiana dóbr Mostyszcz za Mielce, między Fedorem Andrzejewiczem, a Wasylem Michałowiczem XX. Sanguszkami i ugoda o granice, tudzież różne krzywdy i szkody obustronne	442
CDLXIV. 1533 r. 26. października w Wilnie. Książę Wasyl Michałowicz Sanguszko przyrzeka bratankowi swemu, ks. Fedorowi Andrzejewiczowi odgraniczyć dobra swoje Łahodowl od dóbr jego Dorotyszczu i umorzyć wszelkie nieporozumienia o granice, między ich dobrami	444
CDLXV. 1533 r. 5. listopada w Winnicy. Jusza Potapowicz sprzedaje Juchnowi Koszce dwór swój w Winnicy	446
CDLXVI. 1533 r. 17. listopada w Wilnie. Pozew zadworny przeciwko ks. Fedorowi Sanguszcze w sprawie Wasyla Czaplica, któremu poddani księcia, zwiniaccy w dąbrowie szklińskiej pokradli konie	447
CDLXVII. 1533 r. 20. listopada we Włodzimierzu. Masia Waskówna Wochnowicza z mężem swoim, Juchnem Werbowickim, zrzeka się wszelkich pretensyj do dóbr Kuleczyna, które ks. Fedor Sanguszko nabył od brata jej, Jakima	448
CDLXVIII. 1533 r. 4. grudnia w Wilnie. Zygmunt I. wydaje wyrok w sprawie ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki z Marcinem Petkowiczem, o pole luszniewskie	450
CDLXIX. 1533 r. 10. grudnia. Sprawa Wasyla Czaplica z ks. Fedorem Sanguszką, o zabranie koni w dąbrowie szklińskiej	451
CDLXX. 1533 r. 16. grudnia w Wilnie. Michał Mojsejewicz Ceceniowski zrzeka się praw swoich do wsi Ceceniówki na rzecz ks. Jana, biskupa wileńskiego	452
CDLXXI. 1533 r. 17. grudnia w Łucku. Manifestacya ks. Anastazyi Zasławskiej przeciwko Iwanowi Borzobohatemu, celnikowi wołyńskiemu, za powtórne pobieranie cła od kupców w Łucku	453
CDLXXII. 1533 r. 25. grudnia. Sprawa Michała i Olechna Fedorowiczów przeciwko ks. Andrzejowi Koszyrskiemu, o ziemię w Kuźnicy	454
CDLXXIII. 1533 r. w Wilnie. Zygmunt I. pozwala Olbrachtowi Gasztołdowi, wojewodzie wileńskiemu na odbywanie się targu w Rubieżowiczach	454
CDLXXIV. 1533 r. w Krzemieńcu. Olechno Iwanowicz Dzikdo zapisuje ks. Janowi, biskupowi wileńskiemu trzecią część dóbr swoich, Wiązowca i Dzikowiec	455

	Strona
CDLXXV. 1533 r. w Krzemieńcu. Michał Senkowicz Deniskowicz zapisuje ks. Janowi, biskupowi wileńskiemu dobra swoje Pańkowce	455
CDLXXVI. 1534 r. 31. stycznia w Wilnie. Pozew zadworny przeciwko ks. Ilii Ostrogskiemu w sprawie ks. Kuźmy Zasławskiego za szkody, poczynione mu w dobrach jego	456
CDLXXVII. 1534 r. 1. marca w Niestaniszkach. Marcin Radziwiłłowicz pozwała poddanemu swemu sprzedać grunt swój poddanemu Wojciecha Jundziła	457
CDLXXVIII. 1534 r. 3. marca we Włodzimierzu. Anna Fedorowa Onoszkiewiczowa mienia połowę dóbr swoich Zadyb z ks. Fedorem Sanguszką, za dobra jego Czernczyce	457
CDLXXIX. 1534 r. 12. marca. Sprawa ks. Andrzeja Sanguszki przeciwko ks. Wasylowi Połubeńskiemu o rzeczy, zabrane przez córkę jego u syna jego, ks. Aleksandra	457
CDLXXX. 1534 r. 20. marca w Wilnie. Książę Andrzej Michałowicz Sanguszko sprzedaje księciu Janowi, biskupowi wileńskiemu dobra swoje Ceceniówkę	458
CDLXXXI. 1534 r. 29. marca. Sprawa ks. Andrzeja Sanguszki i ks. Bohusza Koreckiego, przeciwko ks. Iwanowi Masalskiemu, o szkody	460
CDLXXXII. 1534 r. 1. kwietnia w Wilnie. Wyrok Olbrachta Gasztołda w sprawie ks. Wasyla Michałowicza Sanguszki, przeciwko Piotrowi i Bohdanowi Kościuszkiewiczom Chobołtowskiom, o ziemię i łąki w Falimiczach	460
CDLXXXIII. 1534 r. 9. kwietnia we Włodzimierzu. Wyrok ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki w sprawie Fedka Onoszkiewicza i żony jego, Anny, tudzież pasierbów ich, Zadybskich, przeciwko Lewkowi Łaskowiczowi Zadybskiemu o różne krzywdy	462
CDLXXXIV. 1534 r. 14. kwietnia w Wilnie. Pozew zadworny przeciwko Iwanowi Stretowiczowi Kmityczowi, za zabranie ks. Kuźmie Zasławskiemu spadku w Lubaniczach	462
CDLXXXV. 1534 r. 23. kwietnia. Sprawa Michała i Olechna Fedorowiczów przeciwko ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze o ziemię w Kuźnicy	463
CDLXXXVI. 1534 r. 28. kwietnia w Wilnie. Pozew zadworny przeciwko ks. Ilii Ostrogskiemu, za szkody i gwałty, poczynione przez jego poddanych w dobrach ks. Kuźmy Zasławskiego	465
CDLXXXVII. 1534 r. 28. kwietnia w Wilnie. Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu w dobrach jego krzywd żadnych nie czynił	466
CDLXXXVIII. 1534 r. 30. kwietnia we Włodzimierzu. Tomko Saczkowicz kwituje ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę z wypłacenia mu 140 kóp groszy lit.	467
CDLXXXIX. 1534 r. 6. czerwca w Kowlu. Umowa Anny Fedkowej Łaskowiczowej Zadybskiej z ks. Wasylem Sanguszką o sprzedaż połowy dóbr Zadyb	468
CDXC. 1534 r. 29. czerwca w Rudnikach. Zygmunt I. poleca Jerzemu Mikołajewiczowi Radziwiłłowi, hetmanowi litewskiemu, aby nie upośledzał ks. Fedora Sanguszki, który swe usługi ofiaruje przeciw nieprzyjacielowi	469
CDXCI. 1534 r. 30. czerwca. Paweł Naruszewicz, sekretarz hospodarski kwituje ks. Fedora Sanguszkę z wypłacenia poboru ze wszystkich dóbr jego	470
CDXCII. 1534 r. 30. czerwca. Paweł Naruszewicz, sekretarz hospodarski kwituje ks. Fedora Sanguszkę z wypłacenia serebszczyzny z dóbr Medyna	471

	Strona
CDXCIII. 1534 r. 1. lipca w Łucku. Książę Andrzej Juriewicz Zasławski zapisuje ks. Ilii Ostrogskiemu trzecią część dóbr swoich ojczystych i macierzystych, zaś dwie części zastawia za 2000 kóp groszy i za 1000 czerwonych złotych	471
CDXCIV. 1534 r. 22. września w Wilnie. Zygmunt I. potwierdza księciu Janowi, biskupowi wileńskiemu, kupno dóbr Ceceniówki od ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki	474

D o d a t k i.

CDXCV. 1519 r. 4. sierpnia w Bystrzycy. Mikołaj Mikołajewicz Radziwiłł, wojewoda wileński, kwituje ks. Hlebową Juriewicza Prońską i męża jej drugiego, Andrzeja Czyżewicza, z wypłacenia 100 czerwonych złotych	476
CDXCVI. 1533 r. 17. listopada we Włodzimierzu. Iwachno i Olechno Kniahynińsey kwitują Fedora Hulewicza i innych z 115 kóp groszy litewskich, które im się należały od ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, za sprzedaż wsi Chołopicz	477

DOKUMENTA.

I.

W Przewałach 11. sierpnia 1432 roku.

Erekcya cerkwi Ś-go Mikołaja w Dolsku, na miejscu starego monasteru przez Mikołaja, dziedzica Dolska¹⁾ i Przewał²⁾, żonę jego Abafią i synów ich Hurka, Stecka i Andruszka. Na utrzymanie cerkwi téj i parocha wyznaczają dziesięcinę ze wszystkich pól po dziesiątej kopie każdego zboża, nadto dodają do tejże cerkwi ostrów Moszną i jezioro Moszeńskie, ziemię i łąkę w następujących granicach: od świętego jeziora lasem Moszeńskim, a od tegoż lasu po długą łąkę za kopce stare, po Przewalską granicę i błoto Wołczyńskie. W Przewałach 11. sierpnia, 6940 roku.

Sumaryusz Turzyski. Str. 6—7. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim, z pieczęcią.

¹⁾ *Dolsk* (Stary), wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie kowelskim.

²⁾ *Przewały*, wieś w tejże gubernii. powiecie włodzimierskim.

II.

W Trokach 4. kwietnia 1432 — 1440¹⁾ roku.

Wielki książę Michał zawiadamia namiestnika słonimskiego,
Gasztołda o nadaniu Dereczyna Kopaczowi.

От великого князя Михаила.

Наместника Слонимского, панс Кваштолтс²⁾. Дали есмо Копачс село Деречинн³⁾, што он держал, а што там с том дворе старом челади, а што пакъ вдет не его челади прибавлено и тыбы то на нас повернса; а што пакъ вдет жита, пан крши и тыбы от всякого жита на нас владчннх. Писан с Трощех апреля пятый ден.

Kopia z drugiej połowy XVI. w. na arkuszu papieru.

- ¹⁾ Książę Michał występuje na Litwie w czasie sprawowania rządów wielko-książęcych przez swego ojca Zygmunta. t. j. w latach 1432—1440. w braku zatem bliższych danych zamieściliśmy w niniejszym dokumencie powyższą datę.
²⁾ Będzie to zapewne Piotr Gasztold, którego w 1431 r. spotykamy bez żadnego urzędu.
³⁾ *Dereczyn*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej. powiecie słonimskim.

III.

W Trokach 22. lipca 1440 roku.

Kazimierz Jagiellończyk zawiadamia ludność Dereczyna o nadaniu ich Kopaczowi.

Ќт великого князя Казимера королевича.

Ко вземл Деречинцом. Дали есмо вас панс Копачс в отчине, как вас держал при великом князи Битовте, и ембы его сасшал по старомс. Писан с Троцеу июля двадцат вторый ден, индикта третий.

Kopia z drugiej połowy XVI. wieku, na arkuszu papieru.

IV.

Między 1441. a 23. marca 1443¹⁾ roku.

Nadanie ks. Sanguszce dóbr Korostycz, Oleszkowicz i Szczosławicz.

Князю Сонгускис с Каменцы²⁾ село Коростичи, да Ѓаншковичи, да Цюславичи ко Тристаницы³⁾ сасхало. Панз Петрашз, панз Ссдывой, панз Ѓндрей Сакорич.
 Кшлейко (pisarz).

Metr. Lit. Księga zap. 3. fol. 65. Zapiskę tę wydał p. Wolff (Ród Gedymina str. 122), opuściwszy słowa: „да Ѓаншковичи, да Цюславичи ко Тристаницы“.

¹⁾ Ks. Sanguszko w 1443 r. 23. marca otrzymał od W-go ks. Kazimierza (Arch. Sl. T. I. str. 38—39) napowrót swoją ojcowiznę Ratno i Welty, które mu król Władysław był odebrał, zapewne za sprzyjanie ks. Świdrygielle. Trafnie więc p. Wolff (str. 122) wnioskuje, że nadanie to Kazimierza było ostatecznym

aktem przebaczenia ze strony W-go księcia i że musiały je poprzedzić inne mniejsze nadania na rzecz ks. Sanguszki, a zatem i powyższych dóbr. należących do Trościanicy, co mogło nastąpić wnet po wyniesieniu Kazimierza na stolicę Wielko-książęcą i złożeniu mu hołdu przez ks. Sanguszkę, t. j. w czasie między 1441. a 1443 r.

²⁾ *Kamieniec* (Litewski). miasteczko w gubernii grodzieńskiej. powiecie brzeskim.

³⁾ *Oleszkowicze i Trościanica*, wsie w powiecie brzeskim.

V.

Między 1441. a 23. marca 1443 ¹⁾ roku.

Nadanie ks. Sanguszcze dóbr Romanowa-Horbaczewicza i Iwaszkowa-Bugina.

КНАЗЮ ГОНКРШУКС ДАТЬ СЕЛЦЫ С ПЕРЕСТЬКИ: РОМАНОВА ГОРБАЧЕВИЧА, ДА ИВАШКОВА БУГИНО, АЖЪ ВЪСДЕТЬ ПОДОБНО, АЖЪ СЕ ВЪСДЕТЬ ГОДИТИ ДАТИ, НЕ ВЪСДЕТЬ - АИ НАСЛѢДКОВЪ.

Metr. Lit. Ks. zapisów 3. fol. 1. Vide: Wolff. Ród Giedymina. Str. 122. uwaga 2).

¹⁾ Vide Nr. IV. uwaga 1).

VI.

W Trokach między 1. września 1443. a 1. września 1444 roku.

Królewicz, Kazimierz Jagiellończyk zeznaje, iż prosił księcia Wasyla Ostrońskiego o przyłączenie jego ojcowizny Korca ¹⁾ do Krzemieńca ²⁾ na czas, dopóki nie zostanie starostą łuckim, a gdy to nastąpi, otrzyma napowrót *wwiązanie* w swoją ojcowiznę. W Trokach indykta 7-go ³⁾.

Sumaryusz Ostroński. Str. 8. Oryginał na małej kartce papieru, po rusku pisany.

¹⁾ *Korzec*, miasteczko w gubernii wołyńskiej. powiecie nowogród-wołyńskim (zwiahelskim).

²⁾ *Krzemieniec*, miasto powiatowe w gubernii wołyńskiej.

³⁾ Wszystkie prawie dokumenta w sumaryuszu ostrońskim są oznaczone indyktem. albo rokiem od stworzenia świata, w skutek czego nie można podawać daty inaczej, jak od 1. września jednego roku do takiegoż dnia następnego roku.

Dokument ten dowodziłby, że Korzec nie tylko w tym czasie należał do ks. Wasyla Ostrońskiego, ale też był i w posiadaniu jego ojca.

VII.

W Łucku 15. maja 1446 roku.

Wielki książę Świdrygiełło nadaje słuźce swemu Chodkowi
dobra Miłusze i Zadyby.

Милостыю Божею мы великий князь Широтригайлъ Гакрирдовичъ чинилъ знаменитое спаша нашамъ аместомъ каждому добромъ, внутреннимъ и на потомъ вѣдчимъ, что намъ возрнтъ, намъ чтѣчи его слышитъ, комуѣжъ коли его вѣдетъ потребно, иже вѣдекъ и знаменавъ сажесъ намъ вѣрнсю, а николи намъ не умешкансю нашего вѣрного сажги нана Ходка, и мы порадише съ с нашими князи и с панки, с нашою вѣрною радюю, дали есмо емъ и записаи за его вѣрнсю сажесъ, николи не умешкансю села: Милокшии ¹⁾ с Ащкомъ повѣте, на реце на Стыре ²⁾, а дрѣгое село с Трѣйскомъ ³⁾ повѣте Задыбы ⁴⁾, со всимъ с тымъ, што к тымъ селомъ сажаетъ и въ вѣка и здавна тагло, со всимъ входы и приходы и в селнчи и с полми и в нивами и с нашими и в дѣрвоами и в бортными земами и с насѣками и в ловы и в реками и с криницами и с потоки и в ставы и ставици и в маны и в асги и в сѣножатми, со всимъ пожитки, што в тыхъ себе наведехъ приимашитъ и на новомъ корени посадитъ, и можетъ себе поленшкати и розширвати и всадити и примножити. Дали есмо томъ преречономъ нана Ходкѣ сѣса тажъ сѣла, с верхъ наменованаа мѣста емъ савомъ вѣчно и непоршно до его живота, а по его животе ино его жоне и его дѣтемъ и его ванинамъ, штожъ вѣдетъ ваниний его к томъ. Я при томъ быи свѣдоки: Маршалко нашъ князь Михайло Баспаевичъ Чорторыйскый, а князь Михайло Костантинновичъ староста Володимерскый, а нани Немира староста Ащкый, а нани Пашко Дахновичъ, а нани Федко канцѣлѣръ нашъ. Я на потвержене про ленишю напатъ сего нашего аместъ и печатъ нашъ казаи есмо прикѣснти къ сему нашомъ аместъ. Я данъ с Ащесъ маа ѣ. ден, индиктъ ѣ. подъ лѣты Христова рождества ѣ. лѣтъ и чотиреста лѣтъ ѣ. лѣтъ и ѣ. лѣта ⁵⁾

Приказъ нана Федковъ канцѣлѣревъ.

Metryka Lit. Księga spraw publ. 28. fol. 77. i 204 odw. Sumaryusz Turzyski str. 31.

¹⁾ *Milusze*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie łuckim.

²⁾ *Styr*, prawy dopływ Prypeci.

³⁾ *Turzysk*, miasteczko w gubernii wołyńskiej. powiecie kowelskim.

⁴⁾ *Zadyby*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie kowelskim.

⁵⁾ Również i tu. jak w innych dokumentach Świdrygiełły (Arch. Sław. T. I. 41. 47). pisarz w oznaczeniu daty dwie pierwsze cyfry wziął z rachuby dyonizyjskiej. dwie zaś ostatnie z bizantyjskiej. należałoby więc raczej czytać: 6954, co daje (6954—5508) 1446 rok, zgodny z podanym indyktem 9-ym.

VIII.

W Łucku 29. grudnia 1446 roku.

Wielki książę Swidrygiełło nadaje księciu Michałowi Wasylewiczowi (Czartoryskiemu) dobra Holiszów, Derewiane, Dykowo, Suchowce i Czaruków.

Милостью Божею мы великий князь Александр, инако Швентриггайло Ольбегородичъ, чинилъ знаменито и даемъ ведати силъ нашимъ листомъ каждому добромъ, иинешнимъ и потомъ вѣдѣчимъ, коли кому его потребно (вѣдетъ) ведати, что намъ возрит, или чѣмъ (его) слышит, неже видѣвъ если знаменитю службу намъ никогда не уменьшасю верного нашего князя Михайла Касплевича и мы порадиши сѧ с нашими князи и паны, ис нашею верною радюю, даемъ и дали есмо емъ имене в Лвцкомъ совете в Жѣковѣ ¹⁾ село Ялышовъ ²⁾, на реце на Ствбле ³⁾, а к томъ Дереваное ⁴⁾ на Рѣдце ⁵⁾, а Декъ на Ствблежъ, а Стховскъ дворцие верхъ Радоховки ⁶⁾, а монастыр светого Николы на Клевани ⁷⁾ над Ствблемже ис церковнымъ дворциомъ и с Плескачовскимъ ⁸⁾, а Чарбовець ⁹⁾ на реце на Полоной ¹⁰⁾ и со всеми пожитки и платы, какъ здавна и в века к тымъ селомъ присащало и сѧшает к томъ монастырѣ, ис волни и с пашнами и в гай и в дворокани и в боры и в бортыми землями и в дѣши и в лесы и с пасеками и в ловы и в ловици и сычелъ и сеножатки и в болоты и с брѣвницами и в рѣдами и с потоки водными и со маны и в реками и с озеры и ставы и ставици и в мыты и в борыми гоны и в зереманы; якоже то здавна вѣржено и вграничено. Я дали есмо наперед реченомъ князю Михайлу Касплевичу в верхъ выписаныя села вечно и непорѣшно емъ самому, князю Михайлу и его детям и его вѣнчим и его цадкомъ; а волни и втдати и продати и заменити, коли хотѧ и по дѣши втдати, а можетъ себе в тыхъ наменѧхъ полевшати и ширити и на новымъ корени садити. Я при томъ выли: Кладька Лвцкый Ефремей, а князь Иванъ Касплевич, а князь Иванъ Четвертеникий, а панъ Козаринъ Разановичъ, а панъ Немиръ Разановичъ староста Лвцкый, а князь Александръ Санкѣшковичъ, а панъ Петрашко Мыльскый маршалокъ земскый, а панъ Федко канцлеръ нашъ, а панъ Федко Холничъ крайчый. Я про леншю сведомость и твердость и печать нашѣ казали есмо привесити к селѣ нашомъ листѣ. Писанъ листъ в Лвцѣ в декабрь вѣ. ден индиктъ в. под летъ рождества Исуса Христова вѣ. летъ вѣ. и вѣ. и пѣтдесятъ вѣ. ¹¹⁾.

Приказ пана Федков крайчого

Metr. Lit. Księga zap. 22. fol. 11. W. Antonowicz (Gramoty Lit. kniaziej. Str. 18—19) wydał ten dokument w dobrej wierze pod datą 1458 r. z przekładu polskiego z 1798 roku.

-
- 1) *Żuków Stary i Nowy*, dwie wsie w gubernii wołyńskiej. powiecie rówieńskim.
 - 2) *Holiszów*, wieś w powiecie rówieńskim.
 - 3) *Stubeł*, lewy dopływ Horynia.
 - 4) *Derewiane*, wieś w powiecie rówieńskim.
 - 5) *Rudka*, dopływ Stubła.
 - 6) *Dykowo, Suchowce i Radochówka*, wsie w powiecie rówieńskim.
 - 7) *Klewań*, miasteczko w powiecie rówieńskim.
 - 8) *Płoska*, wieś w powiecie rówieńskim.
 - 9) *Czaruków*, wieś w powiecie łuckim.
 - 10) *Połonka*, lewy dopływ Styru.
 - 11) W dokumentach Świdrygiełły zwykle indykt podany dobrze, idąc za tém. podług indyktu 10-go przyjmujemy tu rok 1446, z którym zgadzają się i wymienieni świadkowie. co się zaś tycze 1458 roku. to przypuszczamy. że jak zwyczajnie w dokumentach Świdrygiełły ostatnie dwie cyfry wzięte z ery bizantyńskiej. ostatnia jednak mylnie. lub opuszczona, powinnyby raczej być tak: *лѣтъ ѿ пѣтидесятъ ѿ ѿ. лѣто.* co dałoby (6955—5509) 1446 rok. zgodny z podanym indyktem, późniejszy jednak przepisywacz mógł ostatnie *н* (spójnik) uważać za *8* i ostatnią cyfrę jako zbyt dużą opuścić.

IX.

Między 1. września 1450 roku, a 1. września 1451 roku.

Wielki książę Świdrygiełło nadaje marszałkowi swemu, Bernatowi Olgertowi dobra Szepel¹⁾ i Ośmiechowice²⁾, w powiecie łuckim położone. 1459 roku³⁾.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 42.

-
- 1) *Szepel*, wieś w powiecie łuckim.
 - 2) *Ośmigowice*, wieś w powiecie włodzimierskim.
 - 3) Vide Nr. VII. uwaga 5).

X.

W Łucku 29. grudnia 1451 roku.

Wielki książę Świdrygiełło nadaje księciu Michałowi Wasylewiczowi (Czartoryskiemu) wieś Chołopy nad Słuczą.

Милостью Божєю мы великий князь Александръ, инако Швентрикрайло Ольгердовичъ, чинилимъ знаменито и даемъ ведати спамъ нашимъ листомъ каждому добромъ,

иннешнимъ и потомъ вѣдчимъ, коли кому его потребно вѣдети (ведати), что наны возрют, или чѣсти его слышнть, иже видевъ еси знаменитю сажевъ, нани нигды не влешкансю верною нашего князя Мухайла Васильевича и мы порадиши съ с нашими князи и наны, по нашою верною радюю, даемъ и даи есмо емъ с Лвцком повете село Холопы ¹⁾ на Слвчи ²⁾, што Барановичъ держалъ и со всеми пожитки и платы, какъ здавна и з века к томъ селъ присаждало и сажаетъ и с поан и з ган и з дворовами и з боры и з борными землами и з данми и з лесы и с пасеками и сычолми и з ловы и з ловици и сеножатъми и з волоты и с криницами и з рѣдами и с потоки водными и со млины и ставы и ставици и з реками и с озеры и з мыты и з вобровыми гоны и зереманы, якожь то здавна вкрьжено и вграничено. Я даи есмо наперед реченому князю Мухайлу Васильевичу с верхъ писаное село вечно и непорѣшно емъ самому, князю Мухайлу и его детам и его ваянчимъ и его цадкомъ, а колени втдати и замени и продати коли хота, и по дѣши втдати, а можетъ себе в том имену поленшати и ширити и на новом корени садити. Я при томъ были: Бладька Лвцкий Сфремей, а княз Иван Васильевичъ, а княз Иванъ Четвертеньский, а панъ Козарин Резановичъ, а пан Немпра Резановичъ староста Лвцкий, а княз Ялексадро Сонквшковичъ, а пан Петрашко Мылский маршалокъ земский, а пан Пашко Дохнович староста Колодимерский, а панъ Федко. Я про леншю сведомость и твердость и печать нашъ казали есмо прикесити к сему нашою листъ. Писан листъ с Лвцкх месеца декабря кѣ ден, под леты рожества Исуса Христа ꙗ. летъ и ѳ. и пятъдесатъ ѳ. индиктъ ѳѳ.

Приказ пана Федков.

Metr. Lit. Księga zap. 22. fol. 12.

¹⁾ *Cholopy*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie rówieńskim.

²⁾ *Slucz*, prawy dopływ Horynia.

³⁾ Podany tu indykt 15-ty wskazuje rok 1451, a nie 1452, nie jest to jednak omyłką, gdyż podług rachuby średniowiecznej jest to już 1452 rok, zaczynający się od 25 grudnia.

XI.

W Łucku między 25. a 31. grudnia 1451 roku.

Wielki książę Świdrygiełło nadaje marszałkowi ziemskiemu, Piotrowi Kirdejewiczowi Mylskiemu dobra Kisielin, Twerdyń i Werbiajew.

Милостыю Божею мы великий князь Швиргайло, Литовский, Руский и иныхъ, чинимъ знаменито славъ нашихъ листомъ каждому добромъ, иннешнимъ и потомъ

всѣмъ, кому же коли всѣмъ его потреба: зрѣвши есмо знаменитѣю намъ сѣбѣ, а никгда (не) вѣщенью сѣбѣ нашего верного, нана Петра Ланевича Кирдеевича Мылского, маршалка земского и мы порадиши сѣ з нашими князи и паны, з нашою радою верною, дади есмо емѣ село Киселин¹⁾ с озеромъ на реце на Тврѣ²⁾, а дрѣгое село Твердын³⁾, а Мствици⁴⁾ в Лвцкомъ повете, а Клочи⁵⁾ в Лвцкомъ повете, а с Полганови⁶⁾ две дворица сѣбѣвнхъ, а церков из дворицкомъ церковнымъ и з старом и з мытомъ, а в Анчманови⁷⁾ две дворица тагавхъ, а третее сѣбѣвное, а село Бербаек⁸⁾ в Лвцкомъ повете со всеми тыми приходы и доходы и колпостали и везды, што к тымъ селомъ сѣшаетъ и тагнетъ, с полми, з роллами, з ган, и з зарослами, з дѣрволами, з лѣсы, с пасеками, з ловы, з ловици, з ловисками, з реками, з речницами, с озера, с озерци, со малыны, со малыниц, ставы и з ставици и со всеми рѣки водными, з мытомъ и з сеножатами и з рѣдами, и з рѣдкими лѣсы и с криницами и с потоки и з береги и з бережци и з боры и з вортными землями и з боры и з боровыми гоны и з зеремени и со всеми правы и доходы и со всеми пожитки и вольностями, ничого на себе не выимючи и не вѣставючи, со всеми грошовыми платы и с цынши. Можесть себе поленшивати и розширивати, на новомъ корени вѣдигти и примножити, какъ самъ на лепей знаючи. Я дади есмо наперед реченомѣ Петрѣ Ланевичѣ Кирдеевичѣ Мылскомѣ верхѣ менованыя наменька и села и дворица вѣчне и на веки непорѣшно, емѣ и его дѣтемъ и ихъ внучатомъ и цадкомъ его на потомѣ всѣмъ и его вѣнчимъ. Боленъ естѣ нани Петрѣ Ланевичѣ Кирдеевичѣ Мылский, маршалокъ земский и его дети и его ближние и по немъ всѣмъ цадки во всехъ наменьи продати и променати и заставити и по дѣши дати. Я при томъ были сведки, наша верная рада: князъ Михайло Баснабеквичъ, а князъ Михайло Костентиновичъ, а князъ Александрѣ Сендюшковичъ, а нани Козаринъ Резановичъ, а нани Немира староста Лвцкий, а нани Василей Полоцкий и иныхъ много добрыхъ при томъ были. Я ещѣ надто (на) потверженке сего нашего жалованья проленное сведецтво и твердость памети и печат наши казали есмо привесити к сѣмъ нашома листѣ. Данъ в Лвцкѣ под леты Исуса Христа рождества ѧ. лет ѧ. шестдесат ѧ. лето⁹⁾.

Приказан (е) нана Немирѣ старосты Лвцкого.

Metr. Lit. księga zap. 25. fol. 268 odwr. dok. 242.

¹⁾ *Kisielin*, miasteczko w powiecie włodzimierskim.

²⁾ *Turya*, prawy dopływ Prypeci.

³⁾ *Twerdyn*, wieś w powiecie włodzimierskim.

⁴⁾ Będą to może dzisiejsze *Mytyszczca*, wieś w powiecie łuckim.

⁵⁾ Będą to może dzisiejsze *Kleczany*, wieś w powiecie łuckim.

⁶⁾ *Pulhanów*, wieś w powiecie łuckim.

⁷⁾ Będą to może dzisiejsze *Liczany*, wieś w powiecie łuckim.

⁸⁾ *Werbiajew*, wieś w powiecie łuckim.

⁹⁾ Ostatnie dwie cyfry (61) wzięte i tu z rachuby bizantyńskiej, co uzupełnione dałoby (6961—5508) 1453 rok od 1. stycznia do 1. września, albo też (6961—5509) 1452 rok, od 1. września do 1. stycznia, obie jednak daty są niemożliwe wobec tego, że Świdrygiełło umarł w lutym 1452. Trudno też przypuścić omyłkę pisarza, lub późniejszego przepisywacza (*шестдесатъ*, zamiast *пятидесатъ*), bo mamy dokument Świdrygiełły z tą samą datą (1461), wydrukowany (Arch. Slaw. T. I. str. 46—47) z oryginału. Nie więc nie może być to innego, jak tylko to, że pisarz oznaczył dobrze datę ostatnimi cyframi podług ery bizantyńskiej, co daje (6961—5509) 1452 rok (nie między 1. września, a 31. grudnia), ale z tём uwzględnieniem, że nie jest to koniec roku, lecz początek jego, podług zwyczaju średniowiecznego od Bożego Narodzenia t. j. od 25. grudnia, czyli podług naszej rachuby jest to jeszcze 1451 rok, między 25. a 31. grudnia.

Utwierdza nas w tём data poprzedniego dokumentu Świdrygiełły 1452 roku 29. grudnia, z wymienionym już indyktem 15-ym. Data ta podana już podług naszej rachuby, indykt jednak wskazuje 1451 rok; pozorna ta niezgodność zniknie atoli, jeżeli uwzględnimy, iż podług rachuby średniowiecznej jest to już 1452 rok, zaczynający się od 25. grudnia.

XII.

Około 15. marca 1452 roku.

Nadanie Drohiczyńna księciu Iwaszkowi Sanguszce.

Дорогичинъ ¹⁾ Ивашкѣ Гонимшиковичѣ, племєнѣ Марцишово Болодимирцѣмъ поддано. Самъ великий князь и вса рада.

Metr. Lit. Księga zapisów 3. fol. 55 odw. Dokumenta na tój stronie zapisane, tudzież poprzednie i następne mają datę: „индикт ѣї“ t. j. 1452 roku, bezpośrednio zaś przedtem dokument ma datę 15. marca.

¹⁾ *Drohiczyn*, miasto w gubernii grodzieńskiej, powiecie bielskim.

XIII.

W Kobryniu 1. października 1454 roku.

Książę Semen Romanowicz Kobryński zapisuje żonie swój Juliannie Semenównie Holszańskiej na dobrach Kobryniu, Hruszowój i Czerewaczycach tytułem wiana 2000 kóp groszy.

Во имя Боже амин. Се я князь Семен Романович Кобринский чиню твердост сею моею грамотою (и) нынешнимъ и потомъ вѣдчимъ, всамъ добрымъ комъ тое мое грамоты вѣдет на дове видети, або чтѣши слышети: Записю жене своей,

Уланне Семеновне Голшанских на своих именованъхъ втчизниныхъ на Кобрини ¹⁾, на Черевачицахъ и на Гршовой ²⁾ тѣю тисач коп, штож она принесла вт брати своихъ из Голшан, втхъ княза Юрья Семеновича и вт княза Андрея Семеновича, вт княза Семена Семеновича принесла за мене ивдчи до Кобринна тисача коп широкихъ грош(ей) Ческой монѣты, и к жене своей княгини Уланне записю противъ ее тисачи коп дрѣтѣю тисач коп, ино т(о) (е)ст двѣ тисачи коп, на своихъ именованъхъ втчизниныхъ. Ино естанебы што на мене Бог допстна и жена моя княгини Улана мает седети на вдовимъ стоацц и з дѣтми монми, а дѣти маетъ ходовати; а естан похочет за мѣжъ пойти, дѣти вставивши, а не вхочет седети на вдовимъ стоацы, тогда дѣти мон мают пенези ей втдати, вено ее двѣ тисачи коп и именовне мают держати дѣти мон. И при томъ былъ дядя мой князь Санкѣшко Федкович, а князь Олександро Санкѣшкович. И просилъ есмн дяди свое(го) княза Санкѣшка Федковича, а брата свое(го) княза Александра Санкѣшковича, авы Ихъ Милост печати свои приложилъ къ сей моей грамотѣ, и Ихъ Милост прозвы моей не вставилъ и печати свои приложилъ, и къ свою печатъ приложилъ на твердость сее мое(е) грамоты. Писанъ в Кобрини мѣсеца вѣт(евра) ѿ. лѣт(а) 5593. индикт(а) 7 ³⁾.

Metryka Lit. Księga spraw publ. 28. fol. 29. odwr. P. Wolff wydał ten dokument z tej samej księgi w Ateneum z r. 1887. T. IV.

¹⁾ *Kobryń*, miasto powiatowe w gubernii grodzieńskiej.

²⁾ *Hruszowa* i *Czerewaczyce* w powiecie kobryńskim.

³⁾ Rok nie zgadza się z indyktem, podług ostatniego poprawiamy i rok.

Jest to najważniejszy dokument, odnoszący się do XX. Sanguszków i dowodzący niewątpliwie pochodzenia tej rodziny od Fedora Olgerdowicza. Wykazał to już p. I. Wolff (Ród Gedymina. Str. 118—119), wyjaśniając niezbitie pochodzenie XX. Kobryńskich od Fedora Olgerdowicza, gdy jednak w znanych dotąd dokumentach książę Sanguszko, protoplasta tego rodu występował zawsze bez imienia swego ojca, musiały bardzo trafne wywody p. Wolffa pozostać tylko przypuszczeniem. To też p. Boniecki w swoim dziele »Poczet rodów« nadmienając w przedmowie (str. VIII), że wielu kniaziów, idących od władców ruskich, pragnęli uchodzić raczej za potomków Gedymina, zalicza do tej liczby i XX. Sanguszków, którzy mieli wziąć sobie za protoplastę Lubarta.

W obecnym jednak dokumencie ks. Sanguszko nazwany Fedkowiczem i stryjcem ks. Semena Romanowicza Kobryńskiego, syn zaś jego Aleksander Sanguskowicz bratem, naturalnie stryjecznym tegoż ks. Semena. Wynika zatem z tego, że tak ojciec ks. Semena, Roman Fedorowicz, jak i ks. Sanguszko Fedkowicz byli braćmi rodzonymi, a ojcem ich Fedor Olgerdowicz.

Wobec tego rodowód XX. Sanguszków i Kobryńskich, ułożony przez p. Wolffa (Ród. Gedymina str. 120) jest najzupełniej trafny i zgodny; podajemy go tu dla dalszego wyjaśnienia:

1. Pokolenie.	Fedor Olgerdowicz.			
2. „	Roman (Fedorowicz)		Hurko.	Sanguszko (Fedorowicz)
3. „	Semen (Romanowicz)		Aleksander (Sanguskowicz). Wasyl. Iwan. Michał.	
4. „	Iwan.	Marya. Anna za Kostewiczem.	Andrzej.	Michał.
			Roman. Fedor.	Andrzej.
				Wasyl.

To nam tłumaczy, dlaczego Ratno w nadaniu go ks. Sanguszcze (Fedorowiczowi) w 1443 roku (Arch. Sław. T. I. str. 38—39) nazwane jest jego ojcowizną? gdyż przedtem było w posiadaniu ks. Fedora (Ród Ged. str. 118)—i jakim sposobem Niesuchojeże i Milanowicze z początkiem XVI-go wieku są w posiadaniu XX. Sanguszków, gdy pierwotnie nadał je Witold ks. Romanowi (Fedorowiczowi), synowcowi swemu. Nie mniej też rodowód ten wyjaśnia nam, dlaczego Zygmunt I. w wyroku swoim, wydanym w Wilnie 1528 r. dnia 7-go grudnia (Archiw. Sław.), odsądzając XX. Sanguszków od Hruszowój i Czerewaczyc. po Annie z XX. Kobryńskich Kostewiczowój o Andrzeju Aleksandrowiczu i Wasylu Michałowiczu XX. Sanguszkach, mówi jako o spokrewnionych z Kostewiczową w czwartém pokoleniu.

XIV.

Przed 1463¹⁾ rokiem.

Zapis ks. Sanguszki żonie swojej Hance dóbr Trościanicy i innych.

Sioło Tryscianica, sioło Dziesiuchiczy, Nuino, Hrabow, Berezow²⁾, monastyr S. Mikołaja Milcze³⁾ Xiążę Sanguszko dobra wyszey opisane żenie swoiey kniehini Hance dał. — Bez daty z pieczęcią.

Metr. Lit. Ks. zapisów 2. fol. 182—183. Zapiskę tę wydał również p. Wolff (Ród Ged. str. 122), opuszczając słowa: »Nuino, Hrabow, Berezow«.

¹⁾ Żona ks. Sanguszki, już jako wdowa otrzymała 10. marca 1463 roku potwierdzenie praw do Trościanicy jako dożywocia swego (Vide Nr. XV.). przypuszczamy więc, że prawdopodobnie testamentem mąż jęj te dobra zapisał przed śmiercią swoją, która zapewne nastąpiła około 1463 roku, a wnet potem i to potwierdzenie.

²⁾ *Nujno, Hrabów i Berezowo*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

³⁾ *Mielce*, miasteczko w powiecie kowelskim.

XV.

W Birsztanach 10. marca 1463 roku.

Potwierdzenie ks. Hance Sanguszkowój dożywocia na Trościanicy.

Княгини Софьевской Тростяница до живота, ажъ нацѣтъ на (добе, ажъ вьдетъ на) вдовьн(и) стольци сѣдети, а по животе еѣ детемъ въ дел. ꙗ ꙗ при томъ

БЫЛЪ КНЯЗЬ БИСКЪПЪ НИКОЛАЙ ¹⁾, А ВОЕВОДЫ ПАНОВЕ: МИХАЙЛО ²⁾, ЯНДРЕЙ ³⁾, РОДИВИЛЪ ⁴⁾, НИКОЛАЙ ⁵⁾, ОЛЕХНО СЪДИМОНТОВИЧЪ ⁶⁾. Я СВЪЖЕНО ВЪ БЕРШТАХЪ ⁷⁾ МАРТА . ИНДИКЪ (ТА) АИ.

Metr. Lit. Księga zap. 3. fol. 33. Porówn. Wolf. Ród Gedymina. Str. 123. Uwaga 1).

¹⁾ Biskup wileński (Ar. Sław. T. I. str. 51).

²⁾ Kieżgajło Michał, wojewoda wileński (Tamże str. 51 i 59. 1459—1465).

³⁾ Sakowicz Andrzej, wojewoda trocki (Tamże 1459—1465).

⁴⁾ Radziwił Ostykowicz, jakim jednak wojewodą mógł być w tym czasie, oznaczyć nie umiemy.

⁵⁾ Niemirowicz Mikołaj, namiestnik czyli wojewoda witebski (Wolff. Senat. str. 85).

⁶⁾ Sudymontowicz Olechno, namiestnik czyli wojewoda połocki (Arch. Śl. T. I. str. 60 r. 1465).

⁷⁾ *Birsztany*, miasteczko w powiecie grodzieńskim.

XVI.

W Bielsku 21. marca 1468 roku.

Kazimierz Jagiellończyk poleca Myszkowi Wyszortowiczowi, aby Wasylowi Kopaczewiczowi wymierzył sprawiedliwość z poddanymi królewskimi żołudzkimi, którzy zajęli jego łowiska.

Казимѣр Божью милостю короля Полскаго, великаго князя Литовскаго, Рускаго, князя Прускаго и Жемайтскаго и иныхъ. Наместника Слонимскаго, паня Мишкя Вyszтортовича. Жаловаа намъ Василей Копачевич, штоже деи люди наши Жолудчане ¹⁾, перешодши Немон и сели с его ловищахъ не давно. Приказавъахъ про то, быс еси в томъ досмотреа, и вьдѣтаи люди наши с его ловищахъ сели, а не давно, и тыби наи велелъ выйти зъ его ловища и велелъ ихъ посажатъ по ихъ местцахъ шпат. Писанъ с Бѣлска ²⁾ марта двадцатъ первого дня, индикта первый ³⁾.

Kopia z drugiej połowy XVI wieku, na arkuszu papieru.

¹⁾ *Żołudek*, miasteczko w gubernii wileńskiej powiecie lidzkim.

²⁾ *Bielsk*, miasto powiatowe w gubernii grodzieńskiej.

³⁾ W 1478 r. (Nr. XXII.) w sprawie o granice między Dereczynem, a Żelwą występuje już sama Wasylowa Kopaczewiczowa, zatem podany tu indykt 1-szy można odnieść do 1453, lub 1468 roku, wobec jednak tytułu Kazimierza jako księcia pruskiego, utrzymać się może tylko 1468 r.

XVII.

По 21. marca ¹⁾ 1468 roku.

Myszko Wysztorowicz, starosta słonimski rozgranicza nowiny, należące do Dereczyna, dóbr Wasyla Kopaczewicza od ziemi poddanych królewskich słonimskich.

Приказанем господара нашего, великого князя Казимера и панов Их Милости рады великого князтва Литовского, и Мyszко Вyszтортович, наместник Слонимский розвездчал есмь пана Баслаа Копачевича ис Слонимцы, з Литвою в в Острове ²⁾: Напервей привел нас Баслаей Копачевича к вострову, где сел Бесак, а Ян Дойланд з братею его, и почал нам жаловати, нежъ то были ловы вечныи за отца его Копача и Хмелинца; а к его пытал, кому то сведомо, штовы то ловы твои вечныи и Хмелинца; и он поставил светки перед нами, мецян Слонимских на нас Света, а Степана войта, а Квинта, а Павловича а Сидора з братом и инших к томъ было много. И мы пытали по чомъ ведаете, штовы то были ловы Баслаевы и Хмелинца? они поведали по томъ ведаем: Коли держал пан Копач Слоним и мы з ним еждичивали в ловы и ловили есмо з ним туды, по анжъ по Березю ³⁾ и Хмели есмо дарали к Деречину. И мы ещо к леншой справедливости спытали: Пана Баслаей естан в тебе еше иные к томъ светки, а он поставил перед нами светки мжжи Слонимское волости на нас Романа Репзниковича з братею, а Якима Бездедовича з братею и инших к томъ мжжей много. И мы их пытали: По чомъ ведаете штовы то были ловы и востны Копачевича? И они отповедали: По томъ ведаемо, што земля наша сьграничнаа, дереко наше востное смежное с пана Баслаевыми людьми, с тое земли мы господарь королю дан даемо, а ведаем гораздо, што то ловы и востны Копачевича и ловили есмо туды с паном Копачом к Деречину, а анжъ по Березю и на то присяжи заведем. И мы водле тых людников свидетельства присядали есмо ты новины пана Баслаю Копачевича держати, видно есмо велели ровити старые поля королевым людям. Также привел нас пан Баслаей, где Итовтз седла, он сознал, штовы то на его земли седел. Итовтз поставил перед нами светки, штожъ ещо сел тст за отца его, пана Копача, и мы в то Итовтзови шправили и за то елис старые поля держати, а новин не ровити. Я з нами было людей добрых на нас: Пан Богдан Дремстевич, а Юшко Милевич, а Михайло Порецкий з братом. И на то есмо дали пану Баслаю Копачевичу свой лист з нашою печатю.

Kopia z drugiej połowy XVI. wieku, na arkuszu papieru.

¹⁾ Data opuszczona, ze względu jednak na dokument poprzedzający będzie tu rok 1468.

²⁾ *Ostrów*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie słonimskim, na wschód od Dereczyna.

³⁾ *Bereza*, lewy dopływ Szczary.

XVIII.

W Falimiczach 17. czerwca 1475 roku.

Dział dóbr XX. Aleksandra i Michała Sanguszków, spadłych na nich po matce¹⁾).

Я се и князь Александро Сонгрѣшковичь, а князь Михайло Сонгрѣшковичь поднапис есмо втчизною нашою: Князю Александрѣ Сонгрѣшковича достало сѣ Гошно, Колодава, Шамно²⁾ со всем ис тым, штож здавна к томѣ прислѣхало, а князю Михайлу Сонгрѣшковичѣ досталос: Хвалимичи, Тишковичи, Заачица, Болковичи³⁾ со всем ис тым, штож здавна к томѣ прислѣхало; а еше князь Александро придал сто коп широких грошей, Ческой манеты вратѣ своему князю Михайлу к тым наѣнем; а с того дѣлау не выстѣпнн з нас никоторомѣ ни нашим дѣтем, во есмо тоѣ подѣлили соб(ѣ) вѣчне и непорѣшно, а котрый з нас выстѣпнн с того дѣлау, тогдаш сподарю королю Его Милости патсоть коп, а дѣльчнам сто коп. Я при том были люди добрыи: Пан Михайло Александрович Загорюкский, а пан Семен Петровъ, а пан Митко Крицевъ, а пан Микыта Кысел Дорогынцкый, а пан Михайло Лухвский, а пан Хвалко, а пан Грѣцко Иванцкый из вратом, а при Нѣ Милости были наши водрѣ и дворяне; а про лепшю справедливость и печати свое приложил к сѣмѣ нашома листѣ. Писан в Хвалимичех юн(ѣ) 3^т ден, индик(та) ѿ.

Metryka Lit. Księga Nowa. 89. fol. 265. Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu* na czarnej masie było wyciśniętych 5 pieczęci, pozostała tylko pierwsza, napis w otoku i środek zatarty, widoczna jednak postać rycerza z mieczem, podniesionym do zadania ciosu.

¹⁾ Matka XX. Aleksandra i Michała w 1468 roku otrzymała dożywociem Trościanicę z zastrzeżeniem, iż potem dzieci jęj mają się nią podzielić po jęj śmierci. W 1475 roku 24. kwietnia Kazimierz Jagiellończyk nadał jęj synom zamiast tejże Trościanicy: Soszno. Falimicze. Bratułowskie Zajeczyce i Namczyńskie Szyszkowicze (!) (Arch. Sław. T. I. str. 91—92), w obecnym dziale spotykamy te same dobra i to wnet po dokonanej zamianie królewskiej. Jest to zatem tylko dział częściowy dóbr macierzystych.

²⁾ *Włodawa*, miasto powiatowe w gubernii siedleckiej. *Suszno* i *Szuminka*, wsie w powiecie włodawskim.

³⁾ *Falimicze*, *Tyszkiewiczze*, *Zajczyce* i *Wojkowicze*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

XIX.

W Brześciu 1475 roku.

Kazimierz Jagiellończyk nadaje Janowi Andrzejewiczowi Dowojnowiczowi dobra Satyjów z przysiółkami Olibowem i Peremiówką¹⁾. W Brześciu 1478 roku.

Sumaryusz Ostrogski str. 105. Oryg. pergam. z przywiesistą pieczęcią, po łacinie.

¹⁾ *Satyjów, Olibów i Peremiówka*, wsie w gubernii wołyńskiej. powiecie dubieńskim.

XX.

W Brześciu 20. kwietnia 1478 roku.

Kazimierz Jagiellończyk nadaje Bartoszowi Montowtowiczowi wieś Rastów¹⁾, w powiecie Włodzimierskim. W Brześciu dnia 20. kwietnia, indykta 11-go.

Sumaryusz Turzyski str. 17. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Rastów*, wieś w powiecie kowelskim.

XXI.

W Brześciu 22. kwietnia 1478 roku.

Kazimierz Jagiellończyk, zawiadamiając poddanych Rastowskich i Mirowickich o nadaniu dóbr Rastowa i Mirowicz¹⁾ Bartoszowi Montowtowiczowi, na tych samych prawach, jak je trzymał od króla Olechno Wydyginowicz (?), zaleca im, aby byli we wszystkiem posłuszni Montowtowiczowi. W Brześciu dnia 22. kwietnia, indykta 11-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 17. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Mirowicze*, wieś w powiecie kowelskim.

XXII.

W Sandomierzu 2. sierpnia 1478 roku.

Kazimierz Jagiellończyk poleca Iwanowi Chodkiewiczowi, Janowi Kuczukowi i Iwaszkowi Płniczowi, aby rozsądziли sprawę Wasylowój Kopaczowój o krzywdy, wyrządzone jój przez Michałową Nacewiczową.

Казимер Божю Милостю короля Полскаго, великаго князя Литовскаго и Рускаго, князя Прскаго, Жомойтскаго и иных.

Старосте Лвцкомъ, маршалкѣ нашомъ, панъ Иванъ Ходкевичъ и маршалкѣ нашомъ наместникѣ Городенскомъ, панъ Ивнъ Ксчскъ, наместникѣ Дорогичкомъ, панъ Ивашкѣ Плинчѣ. Прискала до нас пани Баспаева Копачевича, жалючи на пани Михайловсю Нациевича, а на Баска Павловича, штожж деи делают ей бривды в земли и в сеножатех и в ловех и в иных речех. Ино штобы есте рок нам положили и тамбы есте выехали и в тех тех речех, абы есте межю нами досмотрели и справедливост, абы есте учинили, а мы до пани Михайловое и до Баска Павловича писали, какъ вы рокъ положите и там выедете, абы перед вами къ правъ стали и права-бы послани были. Писан в Сандомирѣ, августа вторый ден, индикта одиннадцатого ¹⁾.

Kopia z XVI-go wieku na arkuszu papieru.

¹⁾ Indykt 11-ty wskazuje rok 1478. z którym zgadzają się i wymienieni urzędnicy.

XXIII.

W Łukonicy po 2. sierpnia 1478¹⁾ roku.

Jan Kuczuk, starosta grodzieński i Iwaszko Płnicz, starosta drohicki, rozgraniczają dobra dereczyńskie Wasylowój Kopaczowój od dóbr Zelwy, należących do Michałowój Nacewiczowój.

Приказанем господара нашего Казимера, Божю милостю короля Полскаго и великаго князя Литовскаго, и панъ Ивнъ Ксчскъ, наместникъ Городенскій, а панъ

Ивашко Иванович, наместник Дорогичский смотрел есмо того дела: Жаловала са пани Баснаева Копачевича на пани Михайловсю Нацевича, мовечи, нжж шна з кмена своего Зельн²⁾ за мост переходечи, сеножати косит и понасю пасет, 8 дщровы, пщис и 8 входы щездчат, звер пщжает, кобры щрадоми вьют, дерево вортное, вьчолы дершт и щкоды великие чинят. И мы пытали пани Михайловое, по чомшвы шна 8 пщис за рекс щездчала, сеножати косила и ворти драла, дерево возила на щселене? Пани Михайлова поведала, нжж за великого князя Шенстрикгайла коли мой пан сына вкстна 8 пана Баснаа, Йцка, дозвола через мост 8 вщдоване, 8 дерево, сеножати еднт; и пани Баснаева шапжк³⁾ ставила до людей добрых и поставила перед нами Асконичан, королевских людей из Ирпека и из Сынкович⁴⁾. Мы пытали по чомшвы вь сведоми, штобы то было пани Баснаевое Копачевича, шни поведали: Бедаем гораздо, коли держал Слоним пан Копач (и) брат его пан Менторт, мы езджикали тшт в ловы, коли дворец Березкий⁵⁾ над рекою Зельною на стадо свое панж Копач селнт почал и за врата его пана Менторта по рекс Зельн⁶⁾ на сую сторону нет панс Нацс и потом. И повела нас пани Баснаева верхж речки Бродное⁷⁾ пщрою, ловы свои ажж кь селс вщ Всемерс и кь воаром и приже (ла а) по)лем Малеевским, што княз великий Битовт, едши до Стародуба⁸⁾ а) вое панс Нацс на щездсат вочок, шно там пола розхрвила пани Нацоваа за дорогс Слонимсксю и Кленачовсксю, показала то ново розхрвлено. Мы пытали по чомшвы то знат, што ново? Пани Нацоваа поведала, нжж то ещо пан мой розхрвила и нашаа. И поставила передж нами пани Баснаева Щзерничанж и Милошевичж и Болчковичов, Слонимцов, Иванковцов и Кленачов⁹⁾. Мы пытали, по чомшвы вь сведоми? Шни поведали, нжж з нами сщграничские Болчквичи и Ивашковцы и Кленачи, пщис нам, ловы, дерево вортное з одного. Мы пытали пани Баснаевое, ест-ли к тебе ещо люди? Она поставила воар, мщжей многих, которыи перед нами поведали: Бедаем гораздо в границах и в сщсестве по рекс Зельн к Деречинс и низж и в верх и тое поле Малеевское розхрвлено, на том хочем заведши, присагшти. И мы видечи речж справедливсю, вграницах самыя по рекс Зельн—и пани Нацоваа шщакого довода слшшого не дала—казали есмо светлом присагшти, шни щевели шт Березое¹⁰⁾ к Березкам к мостс и кь Звядоми и кь каменной пчи и топищрам, ажж к Ментортовс шгас и Золотеевс, к Кршномс¹¹⁾ и займищрам по Крешенсю, а из дршгое стороны шт Милошевичж з Ивашковцы по дорогс, где была пани Михайлова гшмно селнт почала, мы его знети казали, в проровжки не щтщповат и присагшт казали и щтирвали есмо пани Баснаевсю, заложили гран и зарьки сто рщелек грошей, авы за рекс Зельн не переходила и на то дали есмо сес лист свой под печатми своими. Я при нас был пан Богданж Дремствичж, пан Рележж, пан Ивашко, воар Слонимские и Щзерничкие и много людей добрых, воар и мщжей сщграничных. Писан 8 Асконичи.

Kopia z XVI-go wieku, na arkuszu papieru. a) Po dwa słowa wydarte.

- ¹⁾ Roku brakuje, gdy jednak król Kazimierz wydał do powyższych panów rozkaz w Sandomierzu 2. sierpnia indykta 11 t. j. 1478 roku, więc przypuszczamy, że prawdopodobnie jeszcze w tym roku rozjazd ten nastąpił.
- ²⁾ *Zelwa*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej, powiecie słonimskim.
- ³⁾ Jeszcze raz spotkamy to wyrażenie, z oznaczeniem ceny „*szapki*“ w sporze między dwiema stronami, z których jedna, chcąc dowieść słuszności swjej sprawy, „*stawia szapkę*“ a druga czyni to samo, składa taką samą sumę, aby bez dalszego postępowania nie stracić swjej sprawy. *Szapka* więc alegorycznie oznacza tu *zakład*, który obie strony, zostające w sporze, złożyć powinny przed sędzią.
- ⁴⁾ *Łukonica*, dwie wsie w powiecie słonimskim, *Jarniew i Synkowicze*, wsie również w powiecie słonim.
- ⁵⁾ *Bereżki*, wieś w powiecie słonimskim.
- ⁶⁾ *Zelwa*, lewy dopływ Zelwianki, lewego dopływu Szczary.
- ⁷⁾ *Brodnia*, będzie to zapewne prawy dopływ Łukonicy, lewego dopływu Szczary.
- ⁸⁾ *Starodub*, miasto powiatowe w gubernii czernihowskiej.
- ⁹⁾ *Oziernica*, miasteczko, *Wołczki, Iwaszkiewiczce i Klepacze*, wsie w powiecie słonimskim.
- ¹⁰⁾ *Bereza*, lewy dopływ Szczary.
- ¹¹⁾ *Zblany, Zołotyjów i Krupowo*, wsie w powiecie słonimskim, koło Dereczyna.

XXIV.

W Radomiu 13. maja 1479 roku.

Kazimierz Jagiellończyk poleca Olizarowi Szyłowiczowi, staroście Włodzimierskiemu, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i Iwanowi Chodkiewiczowi, staroście Łuckiemu i marszałkowi swemu, aby wymierzili sprawiedliwość mieszczanom miasta Turzyska¹⁾, z ziemianami tamtejszymi o dostawianie podwód. W Radomiu²⁾ dnia 13-go maja, indykta 13-go.

Sumaryusz Turzyski str. 1. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Turzysk*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Radom*, miasto gubernialne w Królestwie polskiem.

XXV.

W Trokach 28. marca 1482 roku.

Kazimierz Jagiellończyk zawiadamia Olizara Szyłowicza, marszałka ziemi Wołyńskiej i starostę Łuckiego, tudzież Juria Fedkowicza, klucznika Łuckiego, iż na skargę mieszczan Turzyskich przeciwko ziemianom tamtejszej włości, którzy im nie chcieli pomagać w dostawianiu podwód na służbę gospodarską — zdecydował obecnie, aby podług dawnego zwyczaju, tak ziemianie, jako też mieszczanie, kolejno powinność tę odbywali. W Trokach dnia 28. marca, indykta 15-go.

Sumaryusz Turzyski str. 1. Oryginał w języku ruskim.

XXVI.

W Trokach 16. marca 1486 roku.

Kazimierz Jagiellończyk poleca Bartoszowi Montowtowiczowi, namiestnikowi Bielskiemu, aby na zażalenie Jadwigi Łamanowej o poczynienie jej szkód w gruntach, należących do Dolska z dóbr swoich Rastowa, stanął przed komisarzami królewskimi: Michałem Zahorowskim i księciem Ilią Kurcewiczem, na terminie oznaczonym, za obesłaniem tychże komisarzy. W Trokach dnia 16. marca, indykta 4-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 159—160. Oryginał w języku ruskim.

XXVII.

W Wilnie 24. kwietnia 1486 roku.

Nadanie ks. Andrzejowi Michałowiczowi (Sanguszce) po 10 kóp z myta brzeskiego i kijowskiego.

КНАЗЮ ЯНДРЕЮ МИХАЙЛОВИЧУ 10. КОПЪ З МЫТА БЕРЕСТЕЙСКОГО.

КНАЗЮ ЯНДРЕЮ МИХАЙЛОВИЧУ 10. КОПЪ З МЫТА КИЕВСКОГО.

Metr. Lit. Księga zapisów 4. fol. 11 odwr. Na str. 9 odwr. przed spisem nadań podobnych różnym osobom, czytamy datę: „С ЕНЬНИ ДАВАНО АПРЕЛА БД. ИНДИКТЪ Д.“

XXVIII.

W Piotrkowie 14. grudnia 1486 roku.

Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszce 20-tu kóp z myta łuckiego.

КНАЗЮ АЛЕКСАНДРУ САНГУШКОВИЧУ 20. КОПЪ З МЫТА ЛУЦКОГО.

Metr. Lit. Ks. zapisów 4. fol. 28 odwr. Na str. 26 odwr. czytamy: „РЕЕСТРЪ ПОЧАТ ПИСАТ, КАКЪ КОРОЛЬ ЕГО МИЛОСТ ПРИЕХАЛЪ ДО ПЕТРКОВА, ДЕКАВРЪ ДІ. ДЕНЬ, ИНДИКТЪ Е. ПОЧОЛЪ ДАВАТЬ С КОРЧОМЪ“.

XXIX.

1486 roku.

Piotr Janowicz (Montygerdowicz), marszałek ziemi Wołyńskiej i starosta Łucki, potwierdza sprzedaż dóbr »Chodaki¹⁾ i Turówka²⁾» przez ziemianina Krzemienieckiego, Olechna Bołbasowicza na rzecz Lewka Bohowitynowicza, pisarza królewskiego i klucznika Brzeskiego, za 600 kóp groszy. 1486 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 57—58. Oryg. pergam. z dwiema przywiesistemi pieczęciami, w języku ruskim.

¹⁾ *Chodaki*. wieś w powiecie krzemienieckim.

²⁾ *Turówka*, wieś w powiecie ostrogskim.

XXX.

W Korczynie 9. września 1487 roku.

Nadanie ks. Andrzejowi Michałowiczowi (Sanguszce) trzech kóp z wołowszczyzny.

Князю Андрею Михайловичу ꙗко копъ грошей з колоуццны.

Metr. Lit. Ks. zap. 4. fol. 54. Na str. 50 odwr. czytamy: **Въ Новомъ Месте данина индикта ѿ сентавръ ѿ.**

XXXI.

W Wilnie 6. marca 1488 roku.

Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszce 10-ciu kóp z karczem brzeskich.

Князю Александру Сангушковичу ꙗко копъ с корчомъ в Берести.

Metr. Lit. Ks. zap. 4. fol. 64 odwr. Na str. 64 czytamy: „**Въ корчомъ дано 8 Брани марта ѿ.**“ zaś na str. 61 podany indykt ѿ.

XXXII.

W Piotrkowie po 6. kwietnia 1488 roku.

Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszce 10-ciu kóp z myta łuckiego.

Князю Александрѣ Гонимѣшковичу ѿ. копъ з мыта Лѣцкого.

Metr. Lit. Ks. zap. 4. fol. 62 odwr. Na str. 61 odwr. czytamy: „Реестръ почат писать, какъ приехал есми до господара короля, почалъ есми писат данинѣ короля Ёго Милости князем и паном и бояром и двораномъ генвара ѿѿ. ден, индиктъ ѿ. з мытъ etc. zaś na str. 62: ѿтѣла почато в Ласехъ в Петркове, какъ королъ быа по Велицедини.

XXXIII.

W Piotrkowie 28. października 1488 roku.

Nadanie ks. Michałowi Sanguszce 12-tu kóp z myta brzeskiego, zaś ks. Aleksandrowi z myta łuckiego kóp 10-ciu.

Князю Михайлу Гонимѣшковичу ѿѿ. копъ грошей з мыта Берестейского.

Князю Александрѣ Гонимѣшковичу ѿ. копъ грошей з мыта в Лѣцкѣ.

Metr. Lit. Ks. zap. 4. fol. 71 odwr. Tamże czytamy nadpis: В Петркове данина короля Ёго Милости при Федькѣ писари. Яминъ. Мѣсацъ октаврѣ ѿѿ. день, индиктъ ѿ.

XXXIV.

W Krakowie 20. maja 1489 roku.

Nadanie ks. Andrzejowi (Aleksandrowiczowi Sanguszce), namiestnikowi braclawskiemu 30-tu kóp, a ks. Aleksandrowi Sanguszce, namiestnikowi krzemienieckiemu 20-tu kóp z myta łuckiego.

Князю Андрейю¹⁾, Брацлавскому наместнику ѿ. копъ грошей: десять копъ з мыта Лѣцкого, а десять копъ въ ключника Лѣцкого с цыншовыхъ грошей, а сто

бочокъ ржи з дворовъ, што под ключомъ, а десять копъ зъ Звагольское²⁾ дани
зъ Салца.

Наместникъ Креманецкомъ, князю Александръ Гонимовичъ ѿ. копъ грошей
зъ мыта Луцкого.

¹⁾ Metr. Lit. Ks. zap. 4. fol. 80 i 81 odwr. Na str. 80 czytamy: **В Краковѣ маа ѿ. индикт ѿ.**

¹⁾ W znanych dotąd spisach brakuje w tym czasie namiestnika braclawskiego. przypuszczamy więc, że był nim ks. Andrzej Aleksandrowicz Sanguszko, który w 1501 r. był namiestnikiem winickim i zarazem braclawskim (Arch. Sław. T. I. str. 146).

²⁾ Obecnie *Nowogród - Wołyński*, miasto powiatowe w gubernii wołyńskiej.

XXXV.

W Krakowie 2. czerwca 1489 roku.

Nadanie ks. Aleksandrowi Sanguszce 15-tu kóp z myta
Łuckiego.

Князю Александръ Гонимовичъ ѿ. копъ грошей зъ мыта Луцкого.

Metr. Lit. Ks. zap. 4. fol. 77 odwr. Na str. 76 czytamy nadpis: „Данина при Иванъ
Ицковичъ (Władyka) писари короля Его Милости, какъ приехал до Кракова. июнь ѿ. день.
индикт ѿ. почато давати з мыт и з винъ.

XXXVI.

W Piotrkowie po 2-im czerwca 1489 roku.

Nadanie ks. Michałowi Sanguszce 10-ciu kóp z myta
Łuckiego.

Князю Михайла Гонимовичъ ѿ. копъ таажко (тj. w Łucku, jak w poprze-
dnim), а ѿ. локотъ свѣна фрелинского.

Metr. Lit. Ks. zap. 4. fol. 79. Napis na str. 76, podany w poprzednim numerze odnosi się
i do tego, zaś na str. 78 odwr. czytamy: **В Петрыковѣ даваны свѣна з мыт.**

XXXVII.

W Drucken 22. listopada 1492 roku.

Iwan Tymofiewicz Kul, bojar hospodarski tetryński sprzedaje ks. Wasylowi Andrzejewiczowi Połubeńskiemu dworzec Mykityno i ludzi w Lichaniczach za 100 kóp groszy szerokich.

И Иван Тимофеевич Куль, боярин господарский Тетеринский¹⁾ з женою моею Марфею Хламотинною и сынами нашими Гришкою а Кантою вызнаваем сами на себе сим нашим листом, что на него посмотрит, або чтѣчи его всакиишт нынешним и потом вѣдѣчим, кому потреб того вѣдати, штож взалн есмо въ княза Васлаа Его Милости Андрѣевича Полубенского тридцат коп грошей широких на дворець наш на рець Дрюти²⁾, а тыи пѣнази вралн есмо через рѣки боярина Его Милости Рамана Митковича; какже тот Его Милости боярин Раман в тыи пѣнази мѣла со мною право пѣред наувѣстникомъ княза Михайла Его Милости Мзетиславского Тетеринским, Тораномъ Гармановичом и тѣю тридцат коп грошей широких правом понскал. Ино тыми разы для некоторого моего пѣдостаткѣ еще есмо в княза Васлаа Его Милости взалн семдесят коп грошей широких в нашей некоторой пнаной потрепе, то вко мѣнит сто коп грошей широких, по четырнадцати пѣнази 8 грош и за тѣю сто коп грошей широких продали есмо Его Милости дворец наш, высагѣш втца моего, которыйже дворец и земля высагѣш втець мой дядковичинъ свою Микитино³⁾ на князи Иване Юркевичи⁴⁾ на рець Дрюти и люди в Духиничох⁵⁾ зъ землями своими и со всем на все, как са в себе мают, а на взере землю нашу на имя Вѣдричи з сеножатами и з лѣсы, 8 гранех, почониш: по Митии рѣбек Чирчинский, а по Торобан и Полонкѣ и гдѣ селас с Тороканю, а на взере земляца нашаа Вѣзвирчина, а в в озере и в реце Бавичи е(зы) и в Тѣхѣ, а тамже на взере землю вортчаню на имя Рогозис а Бавичинъ, также 8 в оврѣе грани, гдѣ Бавич сѣла са с Чорнорѣем а Рогозна втекла в Чорнорѣй, з вортным дѣреком и с пашнею и з сеножатами и з дѣреками и з воры и лѣсы и з вобровками гоны и со всакими ными полатки и податами которымъкожек именем могут названы, або мѣнены быти и со всем пожитком, ничого на себе не вымаючи (!), ани вставляючи и во всем в том часть свою, которю маю половинош вт дядков монух вт Игната, а вт Ходора, а вт Ничипора Вѣшковичов так, как и держал и со всем тым, как са той мой дворец в себе мает. Я продали есмо то Его Милости вовеа вечно а никомѣ не пенно и Его Милости княгини и Их Милости дѣтем и потом вѣдѣчим Их Милости прадеком, а и сам Иван, ани моя жена, ани дети наши, ани

НАШИ БАНЗКИИ НЕ МАЮТ СА К ТО СЕТНАТИ, АНИ ТОГО ПОД ИХ МИЛОСТЬЮ ПОСКИ-
КАТИ. БОЛЕН ЕГО МИЛОСТЬ И ЕГО МИЛОСТИ КНАГИНА И ИХ МИЛОСТИ ДЕТИ ТО ПРОДАТИ,
УТДАТИ, ЗАМѢНИТИ, КЪ СВОЕМЪ ВЖИТОЧНОМЪ ШТО НАЙЛЕНШОМЪ ШЕВЕРШТИ. Я НА ТВЕРДО
(!) ТОГО МОЕГО ЛИСТЪ ПРОСНА ЕСЛИ КНАЗЪ СЕЛѢНА БОГДАНОВИЧА ѠДИНЦЕВИЧА, А КНАЗЪ
ѠЕДОРА ДМИТРЕВИЧА ГОРСКОГО, А КНАЗЪ ГРИГОРА ИВАНОВИЧА БАГРИНОВСКОГО, АБЫ ИХ
МИЛОСТЬ ПЕЧАТИ СВОИ ПРИЛОЖИИ К СЕЛѢ МОЕМЪ ЛИСТЪ, И ИХ МИЛОСТЬ НА МОЮ ПРОЗЕШ
ТО ВЧИНИИИ И ПѢЧАТИ СВОИ ПРИЛОЖИИ К СЕЛѢ МОЕМЪ ЛИСТЪ. И НА ТО ЕСЛИ ДЛА КНАЗЮ
БАСИЛЮ ЕГО МИЛОСТИ СЕС МОЙ ЛИСТЪ З МОЕЮ ПЕЧАТЮ. ПИСАНЪ КЪ ДРУЦКЪШ НОВАРА КѢ.
ДЕНЬ, ИНДИКТЪ АИ. 6).

Oryg. na arkuszu papieru, u dołu na czarnej masie wyciśnięte 4 pieczęcie, wszystkie zatarte.
Na stronie odwrotnej napis współczesny: **КСАЕВЪ ЛИСТЪ.**

-
- 1) *Teteryn*, miasteczko w gubernii i pow. mohylewskim. na prawym brzegu rzeki Druci.
2) *Druc*, prawy dopływ Dniepru.
3) *Mykityna*, odszukać nie mogliśmy; musiał jednak znajdować się na lewym brzegu Druci, na północny
wschód od Teteryna, gdyż w tej stronie są wsie: *Czyrczyn*, *Kudrycze*, *Rohożna*, *Czarnorucze* i *Babicze*,
wspomniane w dokumencie jako ziemie. *Babicze*, lewy dopływ Druci; *Torokan*, *Połonka*, *Tucha*, *Ro-
hożna* i *Czarnoruj*, będą to nieznaczące dopływy Babicza.
4) Był to ks. Iwan Juriewicz Mściłowski.
5) *Lichanicze*, wieś na północ od Teteryna.
6) Podług podanego indyktu może to być rok 1492, 1507, lub 1522; pismo jest z końca XV. lub początku XVI.
wieku, gdy jednak ks. Wasyl Połubeński nie ma tu żadnego urzędu. a w 1507 roku był starostą włodzi-
mierskim, zaś w 1522 roku marszałkiem królewskim (Boniecki. Poczet. str. 253), wobec tego przyjmujemy
rok 1492.

XXXVIII.

W Trokach 9. września 1493 roku.

Aleksander, wielki książę lit. potwierdza Jackowi Wasylewiczowi
Kopaczewiczowi nadanie dóbr Dereczyna, z przyległościami.

Самъ Александръ Божею Милостью великий князь Литовский, Руский, Жомойт-
ский и иныхъ.

Чинимъ знаменито симъ нашимъ листомъ, что на него посмотритъ, або чтѣши его
оуслышитъ, комѣжъ того потребъ вѣдетъ вѣдати: Билъ намъ чолобъ дворянинъ нашъ Ицко
Басилевичъ Копачевича и повѣдалъ намъ, штожъ штець нашъ королъ ЕГО МИЛОСТЬ ДЛА
УТЦЮ ЕГО, ПАНЪ БАСИЛЮ Копачевича налѣне Деречинъ¹⁾ со всѣми тыми приселки:

с Анжвекичи, з Бахарекичи, з Авконницею ²⁾, со Всемѣрью, с Балкекичи ³⁾, с Вршною ⁴⁾, с Дороганном ⁵⁾, з Гнѣдковичи, с Озераны ⁶⁾, з Дрыповом ⁷⁾, з Царьаны, с Котчиною ⁸⁾, с Угринаны ⁹⁾, з дворцом Бережки ¹⁰⁾, съ ставы и з малыны и што к томъ дворецъ Бережкомъ здавна прислахае; и проси нас, звыхмо емъ тое имѣне Деречини с тымъ дворцомъ подтверданъ нашимъ листомъ. И мы емъ тое имѣне Деречини и тотъ дворець Бережки подтверждаемъ и его жонѣ и нѣ дѣтемъ и потомъ вѣдчимъ нѣ счадкомъ вѣчно и непорочно со всеми с тымъ, што к томъ имѣнью и дворецъ здавна слышетъ: ис приселки и з людьми и з земалями нашими и вортными и съ сѣножатанъ и съ хмеланци, с озера, съ ставы, съ ставици, со всеми по томъ, какъ штець нашъ, короа Его Милость штецю его далъ. Коленъ шнъ тое имѣнне и тотъ дворець штедати и продати и по дшнъ дати и к своему лѣншомъ шверншти, какъ самъ на лѣнней розслахиочи. Я на твердость того казали есмо и печать нашу прикѣсенти к семяшъ нашимъ листъ. Писанъ в Троцоу в лѣто 7311. месеца сентебра 8. день, индиктъ 11.

Приказъ воеводы Троцкого,
маршалка земского, пана Петра Янокича.

Oryginał pergaminowy, po pieczęci pozostały tylko ślady cięć, okrągłe, co wskazuje, że była ona zawieszoną na sznurkach. Ze zbiorów hr. E. Czapskiego w Stańkowie.

¹⁾ *Dereczyn*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej, powiecie słonimskim.

²⁾ *Łukonica*, dwie wsie w powiecie słonimskim, na południe od Dereczyna.

³⁾ *Walkiewiczze*, wieś w powiecie słonimskim, na południowy zachód od Dereczyna.

⁴⁾ *Krupów*, wieś na północny zachód od Dereczyna.

⁵⁾ *Dorohliny*, wieś na północ od Dereczyna.

⁶⁾ *Ozierki Małe i Wielkie*, dwie wsie na północ od Dereczyna.

⁷⁾ *Drapowce*, wieś na południe od Dereczyna.

⁸⁾ *Koczyn*, dwie wsie na północ od Dereczyna.

⁹⁾ *Uhrynie Wielkie i Małe*, dwie wsie na południe od Dereczyna.

¹⁰⁾ *Bereżki*, wieś na południowy zachód od Dereczyna. Innych miejscowości odszukać nie mogliśmy, zapewne zmieniły swe pierwotne nazwy.

XXXIX.

W Wilnie 21. maja 1494 roku.

Aleksander, wielki książę Lit. poleca marszałkowi swemu i namiestnikowi Włodzimierskiemu, Wojciechowi Kuczukowi, aby Józefowi Szembelowi udzielił *wwiązania* w nadaną mu wieś Kustycze ¹⁾, w włości Turzyskiej. W Wilnie dnia 21. maja, indykta 12-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 51. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Kustycze*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie kowelskim.

XL.

W Wilnie 29. maja 1494 roku.

Aleksander, wielki książę Lit. zawiadamia marszałka ziemi Wołyńskiej i starostę Łuckiego, ks. Semena Juriewicza Holszańskiego, iż na zażalenie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki przeciwko Bohdanowi Wołoszynowi¹⁾, który poddanych Dolskich zmuszał do robót około zamku i mostu Łuckiego — podług dawniejszego swego przywileju, tychże poddanych od tej powinności uwolnił. W Wilnie dnia 29. maja, indykta 12-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 8. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ Zapewne był ten Wołoszyn podstarościm łuckim ks. Semena.

XLI.

W Trokach 25. lipca 1494 roku.

Aleksander, wielki książę lit. poleca Stankowi Kostewiczowi i Stanisławowi Chlebowiczowi, aby Jackowi Kopaczewiczowi wymierzili sprawiedliwość z Waskową Pawłowiczową.

Александръ Божію Милостію великий князь Литовский, Руский, Жомойтский и иныхъ.

Наместникъ Ковенскомъ, панъ Станкъ Костевичъ и маршалкъ нашомъ, наместникъ Мерецкомъ, панъ Станиславъ Глебовичъ. Жаловаа намъ дворянинъ нашъ, панъ Яцко Копачевичъ на панію Васковсю Павловича, штожъ дѣй она кривды емъ великие делаетъ в ловницахъ его, людей своихъ в тыхъ ловницахъ его посадила, на штожъ есмо емъ приехали своей дааи. Протожъ штобы есте, здавши се посполъ, роб намъ положили и тамъ выехали и в томъ межъ нами досмотрели и справедливостъ вчинили и вставили есте его при нашомъ приехали. Я до пани Васковой есмо писали, какъ вы намъ

рок положите и их вешаете, абы она на тот рок перед вами з нами стала. Писан с Троцеу июля двадцат пятый ден, индикта дванадцатого.

Kopia z XVI-go wieku na arkuszu papieru.

XLII.

W Trokach 25. lipca 1494 roku.

Aleksander, wielki książę lit. poleca Waskowej Pawłowiczowej, aby w sprawie Jacka Kopaczewicza o różne krzywdy, stawiała się na roku oznaczonym przed komisarzami królewskimi.

Александръ Божею Многостю великий князь Литовский, Руский, Жомойтский и иных.

Пани Васковой Павловича. Жаловал нам дворянин наш, пан Яцко Копачевич, штож дей ты кривды емс великии дѣлаеш оу пѣцахъ его и в мншихъ многыхъ рѣчехъ. Протож базали есмо рок вам положити и там выехати и в томъ мѣжи вами досмотрѣти и справедливость кчинити намѣстникс Ковенскомс, панс Станкс Костевичс и маршалкс нашомс намѣстникс Мерецкомс¹⁾, панс Станиславс Габковичс. Ино какъ они там выедст и тѣбы на тотъ рокъ передъ нами с нами вчинесто в правс стала, и правобы еси была во всемъ посадиша. Писан оу Троцеу июля ѧѧ ден, индикт ѧѧ.

Oryginał na kartce papieru, na stronie zewnętrznej wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. i nadpis tą samą ręką, co i w tekście: Пани Васковой Павловича, a niżej: Панс Яцкс Копачевичс в лонница и в нын кривды в право. Ze zbiorów hr. E. Czapskiego w Stańkowie.

¹⁾ *Merecz*, miasteczko w gubernii wileńskiej. powiecie trockim.

XLIII.

W Wilnie 31. stycznia 1495 roku.

Aleksander, wielki książę Lit. na zażalenie bobrowników gospodarskich z Mokrza¹⁾ przeciwko książętom, panom i ziemianom, tak powiatu Włodzimierskiego, jako téż włości Turzyskiej, którzy zabraniali im w rzekach i jeziorach tamtejszych bić bobry na skarb królewski — poleca tak namiestnikowi Włodzimierskiemu, jak i Turzyskiemu, aby na zabraniających tego tymże bobrownikom, nakładali za każdym razem winy po dwadzieścia kóp groszy Lit. Również poleca wielki książę, aby ziemianie

Turzyscy wozili chrusty na poprawę grobli tamtejszej i dostarczali podwód. W Wilnie dnia 31. stycznia, indykta 13-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 2. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Mokrzec*, wieś w powiecie włodzimierskim, na południowy zachód od Turzyska.

XLIV.

W Rastowie 27. listopada 1497 roku.

Stanisław Bartoszewicz zastawia u Tworyana Dremlika wieś swoją Rastów, za sumę 150 kóp groszy szerokiej monety Lit. na rok jeden, rozpoczynający się od Bożego Narodzenia. W Rastowie dnia 27. listopada, indykta 1-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 18. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim.

XLV.

W Wilnie 29. maja 1498 roku.

Aleksander, wielki książę lit. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, namiestnikowi krzemienieckiemu dwór Serniki, z przysiółkiem Kniahyninem.

Александръ.

Билъ намъ чоломъ наместникъ Кремницькый, князь Андрей Александрович Гоньсншковиича и просилъ в насъ двора нашего в Лвцкомъ повете на имя Серникъ, и мы емъ тотъ нашъ дворъ Серники дали с приселкомъ Внгиинномъ ¹⁾ и с тыми людьми, што к томъ двору здавна слашали, впричей данниковъ нашихъ Поворска ²⁾. Писанъ 8 Кланн маѣ бѣ. день, индиктъ ѧ.

Индшко.

Metr. Lit. Księga zapisów 6. fol. 217.

¹⁾ *Serniki* i *Kniahinin*, wsie w powiecie łuckim.

²⁾ *Poworsk*, wieś w powiecie kowelskim, na granicy łuckiego.

XLVI.

Od 1. września 1497 r. do 1. września 1498 roku.

Aleksander, wielki książę Litewski potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Szepła, Zabłocia¹⁾ i Czernikowa²⁾ u Mikołaja Bernatowicza. 7006 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 43.

¹⁾ *Szeple i Zabłocie*, wsie w powiecie łuckim.

²⁾ *Czerników*, wieś w powiecie włodzimierskim.

XLVII.

W Wilnie od 1. września 1498 r. do 1 września 1499 roku.

Aleksander, wielki książę Litewski potwierdza Andrzejowi, synowi władcy Połockiego, Łukasza, kupno dóbr Niżhołowa¹⁾, od mieszczan Połockich. W Wilnie 7007 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 44.

¹⁾ *Niżhołów*, wieś w gubernii witebskiej. powiecie lepelskim.

XLVIII.

W Łosicach 28. stycznia 1500 roku.

Stanisław Bartoszewicz, marszałek hospodarski zeznaje, iż zastawiwszy poprzednio u Two•ryana Dremlika wieś swoją Rastów, za 150 kóp groszy szerokich monety Litewskiej, do téjże pierwotnej sumy przybrał jeszcze 30 czerwonych złotych Węgierskich. W Łosicach¹⁾ 28. stycznia, indykta 3-go.

Symaryusz Turzyski. Str. 19. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Łosice*, osada miejska w gubernii siedleckiej. powiecie konstantynowskim.

XLIX.

W Obolcach 6. sierpnia 1500 roku.

Aleksander, wielki książę lit. zatwierdza ks. Romana Wasylewicza (Lubeckiego) w posiadaniu dóbr Lubczy, po bracie jego Bohdanie Wasylewiczu.

Сам Александръ Кожею Милостью великий князь Литовский, Руский, Жомойтский и иных.

Чинилим знаменито сии нашимъ листомъ, что на него посмотритъ, або чтѣши его слышитъ, комуж того потреба бѣдетъ ведати. Биа намъ чоломъ князь Романъ Василевичъ и поведна передъ нами, штож староста Авщевый, маршалокъ Коляминское земан, небожникъ нашъ Олзаръ Шиловичъ записалъ паней своей, а его тетце, паней Федн имене свое отчизное на име Любчо¹⁾, и штецъ нашъ короля Его Милость то и привилеимъ своимъ ей подтверди, иж она волна тое имене Любчо отдати и продати и вѣнчимъ своимъ записати. И она тое имене Любчо дала и записала сестренцѣ своей, князю Богданъ Василевичъ, братъ его; и штецъ нашъ короля Его Милость на то князю Богданъ и листъ свой далъ, и тыеши листы вси, привилеи отца нашего, короля Его Милости, што паней Олзаровой дозволено записати и записе ее, што она записала братъ его, князю Богданъ, а дрѣгий листъ отца нашего, короля Его Милости, на то передъ нами вказывалъ и поведна передъ нами, штож того его брата князя Богдана с животе вже не стало, и биа намъ чоломъ, авыхомъ по вѣнкости брата его к томъ имену Любчю его доуштан. Ино мы то на его чоломъ вите счинили, в ласки наше тое имене Любчо по вѣнкости брата его дали есмо емъ зо всимъ с тымъ, што здавна к томъ имену присадуаетъ и подтверждаемъ то сии нашимъ листомъ вечно и непорѣшно, емъ самому и его жонѣ и ихъ детемъ и на потомъ вѣдѣчимъ ихъ счадкомъ. Коленши то отдати и продати и заменити и вѣнчимъ своимъ записати и к своимъ лепшомъ, а вжиточномъ ввернети, какъ самъ напей розсмяючи. Я на твердость того и печатъ нашъ казали есмо привесити к сему нашомъ листѣ.

Писанъ в Оболцахъ²⁾ в лето семъ тысячное шестое, месеца августа шестого дня, индикта третьего.

Kopia z XVI-go wieku.

¹⁾ *Lubcza*, wieś w powiecie łuckim.

²⁾ *Obolce*, miasteczko w gubernii mohylewskiej, powiecie orszańskim.

L.

Około 1501¹⁾ roku.

Ks. Anna Michałowa Sanguszkowa zapisuje po bracie swoim, Jacku Kopaczewiczu, do cerkwi Ś-go Spasa w Dereczynie pewne ziemie i poddanych.

И княгиня Михайловна Анна записываю по своему небожнику брату, по пану Ицку к святому Спасу в Деречине: Поны земля Романовская, а человек Бшневич, а другой человек Трида, а третий человек на озере Кисель, а четвертый человек Жск; а дяконъ земля Дашева, а человек Раць, а другой человек Юць, а третий человек Паша, а дяконъ копа грошей, а поны копа грошей. А при томъ былъ князь Василей Федорович Четвертенский, а братъ его князь Федоръ, а пан Бойна Ицкович. А что тое поршит, поршъ его Богъ, а розсудитъ съ с нами на уном свете, передъ Милостивымъ Богомъ.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 3. fol. 46 odwr. dokument 63.

¹⁾ Księga ta zawiera sprawy sądowe Jana Mikołajewicza Radziwiłła, marszałka ziemskiego, od 1. czerwca 1518—1522 roku. Podany w poprzednim akcie indykt 7-у. а w następnym 8-у wskazuje 1518 r. odnosi on się jednak do urzędowania Radziwiłła, а nie do obecnego dokumentu. Znajduje on się tu zupełnie oddzielnie i zapewne w tym czasie musiał być przedstawionym dla zapisania w księgi marszałkowskiej.

Ks. Anna Sanguszkowa wraz z swojemi dziećmi otrzymała od W-go księcia Aleksandra potwierdzenie praw do Dereczyna, po śmierci brata swego, Jacka Kopaczewicza w 1501 roku, dnia 10-go stycznia (Arch. Sław. T. I. str. 121—122), najpewniej więc po owym potwierdzeniu, а wnet po śmierci brata swego, za duszę jego czyni ks. Anna powyższy zapis.

LI.

W Nowém Mieście 1. maja 1502 roku.

Król Aleksander potwierdza Fedorowi Jenkowiczowi pierwotną swoją daninę wsi Obeniża¹⁾ i sześciu służb tamże, w Turzyskiej włości. W Nowém Mieście (Korczynie) dnia 1. maja 7010 roku, indykta 5-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 48. Oryginał pergamin. z przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

¹⁾ *Obeniż*, wieś w powiecie kowelskim.

LII.

W Lublinie 17. czerwca 1502 roku.

Król Aleksander poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, aby od Mikołaja Hurkowicza wziął pieniądze, za które trzymał od niego w zastawie wieś Dolsko i tę mu zwrócił w posiadanie, lub gdyby miał co przeciw temu, przed królem z tymże Hurkowiczem się rozprawił. W Lublinie dnia 17. czerwca, indykta 5-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 13. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

LIII.

W Wilnie 15. października 1502 roku.

Król Aleksander potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce daninę swoją dworu Sernik, z przysiółkiem Kniahyninem.

Самъ Александръ Кожю Многостю короа Полскій.

Чинимъ знаменито самъ нашимъ листомъ, что на него посмотритъ, або чтѣши его всакшнт, кому вѣдетъ потребъ того ведати. Бна наму чолому наместникъ Кремленецкій, князь Андрей Александровичъ Гонкѣшковица, што даан есмо ему именье, двор нашъ з людьми в Лѣцкомъ повете на имѣ Герники, а прселокъ к тому двору на имѣ Княгинино, што спало было на втца нашего, короа Его Многости по небожинѣ панѣ Олзарѣ Шлаковичи — и бна наму чолому, авыхмо ему тое именье подтвердиан нашимъ листомъ на вечност. Ино мы з ласки наше даа его сажвы то есмо кчинпан и тое именье Герники и тот прселокъ Княгинино подтверждаемъ симъ нашимъ листомъ вечно и непорѣшно, ему самому и его жоне и ихъ детемъ и на потомъ вѣдѣчимъ ихъ счадкомъ, з людьми и з земалямъ пашными и борными и з реками и з озерами и з ловы и з ловици зверинными и пташными и з бобровыми гоны и з дѣровами, з лесы и з боры и с сеножатами и сѣ ставы и с ставици и з маны и з ихъ вымелками и со всахъ по тому, какъ тое именье здавна в границахъ сѣ своихъ мело и какъ его держал небожчикъ пан Олзар Шлаковичъ, ничего на насъ не вставляючи. Боленъ имъ тое имене втдати и продати и заменити и по дѣши дати и къ церкви записати и къ скоемъ вжиточномъ и лепшомъ ввернѣти, какъ самъ напередъ розвѣмеючи. А на твердостъ того и печатъ нашъ казали есмо привесити к сѣмъ нашимъ листѣмъ. Писанъ в Княини в лето 7311. месеца вкѣбра 11. день индикта 5.

Metr. Lit. Ks. zap. 6. fol. 427.

LIV.

We Włodzimierzu 3. stycznia 1503 roku.

Jadwiga Steckowa Łamanowa, wraz z synem swoim Jakubem, sprzedają ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze dobra swoje Dolsk, za sumę 500 kóp groszy szerokich Czeskiej monety, za szubę kunią, krytą adamaszkiem wartości piętnastu kóp groszy i za konia wartości dwunastu kóp groszy powyższej monety. We Włodzimierzu 3-go stycznia, indykta 6-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 7. Oryginał pergaminowy, z pięciu przywiesistemi pieczęciami.

LV.

Dnia 27. lutego 1503 roku.

Komisarze królewscy rozgraniczają wieś Stawek¹⁾, należącą do Mytka Staweckiego, od ziemi poddanych królewskich Turzyskich i przysądzają temuż Mytkowi ziemię, do której ciż poddani królewscy prawo sobie rościli. Dnia 27-go lutego, indykta 6-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 59—60. Oryg. na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Stawek*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim. na północ od Turzyska.

LVI.

W Krakowie 9. marca 1503 roku.

Król Aleksander potwierdza Mytkowi Staweckiemu, ziemianinowi Włodzimierskiemu dawniejszą swoją daninę sieliszcza »Lipie«¹⁾, w którym był tylko jeden poddany. Dalej tymże samym przywilejem nadaje król temuż Mytkowi cerkiew św. Mikołaja na ostrowie, z polami i łąkami do tej cerkwi należąciami, które dawniej najpierw Mytkowi był nadał, a potem za żalobą ludzi Turzyskich, im przysądził, zostawiając obecnie Turzyszczanom tylko wolność rąbania drzewa w tymże cerkiewnym ostrowie. W cerkiew tę i pola, do niej należące ma udzielić Mytkowi „*wwiązania*“ podług rozkazu królewskiego ks. Rużyńskiego. W Krakowie dnia 9. marca, indykta 6-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 28. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Lipa*. przedmieście Turzyska, miasteczka w powiecie kowelskim.

LVII.

W Krakowie 6. stycznia 1504 roku.

Król Aleksander pozwala na odbywanie się targu tygodniowego w Turzysku w dniu, który mieszkańcy tamtejsi sami sobie wybiorą i poleca zarazem książętom, panom i ziemianom powiatu Włodzimierskiego, aby ludziom swoim kazali na ten targ z towarami różnymi wyjeżdżać. W Krakowie dnia 6-go stycznia, indykta 7-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 1—2. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

LVIII.

W Mielcach 8. stycznia około 1504¹⁾ roku.

Mytko Lipski żonie swojej Juliannie Lewkównie zapisuje sumę 60 kóp groszy Lit. na dobrach swoich, wysłudze gospodarskiej »Lipie«, pod tym warunkiem, iż gdyby po jego śmierci, synowie jego wieś tę mieli w swoje posiadanie odebrać, w takim razie teźże Juliannie, macosze swojej powyższą sumę wypłacić będą powinni. W Mielcach²⁾ dnia 8-go stycznia.

Sumaryusz Turzyski. Str. 167. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ Ze względu na dokument pod Nr. 56. przyjęliśmy tu datę około 1504 r.

²⁾ *Mielce*, miasteczko w powiecie kowelskim.

LIX.

W Brześciu 23. lutego 1505 roku.

Król Aleksander potwierdza Mytkowi Staweckiemu nadanie cerkwi ś-go Mikołaja na ostrowie (koło Dolska), z ziemią cerkiewną i prawem patronatu. W Brześciu 23 lutego, indykta 8-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 28. Oryg. na papierze, w języku ruskim.

LX.

W Brześciu 23. lutego 1505 roku.

Król Aleksander poleca Fedorowi Januszewiczowi, pisarzowi swemu, namiestnikowi Włodzimierskiemu i Skirstomontskiemu¹⁾, aby Jackowi Zubowiczowi wymierzył sprawiedliwość w sprawie jego o krzywdy różne, wyrządzone mu przez Packa Kluskiego²⁾. W Brześciu dnia 23. lutego, indykta 8-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 68. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Skirstymonie*, wieś w gubernii kowieńskiej, powiecie rosieńskim.

²⁾ *Kluska*, wieś w powiecie kowelskim, od której i tenże Packo przybrał nazwisko.

LXI.

W Brześciu 6. marca 1505 roku.

Król Aleksander pozwala Stanisławowej Bartoszewiczowej w dobrach jej męża, Rastowie i Mirowiczach osadzać ludzi na woli. W Brześciu dnia 6-go marca, indykta 8-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 17. Oryg. na papierze, w języku ruskim.

LXII.

W Krakowie 7. kwietnia 1505 roku.

Król Aleksander potwierdza Fedkowi Paszkiewiczowi nadanie dóbr Szandyrowa, Trościanca¹⁾, Tywrowa, Nesterwarki²⁾ i Michajłówki³⁾, w powiecie Braclawskim i innych, nad rzeką Sicznicą⁴⁾ i Rusawą⁵⁾, w tymże powiecie położonych. W Krakowie dnia 7-go kwietnia 7013 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 121.

¹⁾ *Szandyrów* i *Trościaniec*, dwie wsie w gubernii podolskiej. powiecie braclawskim.

²⁾ *Tywrów*, miasteczko. *Nesterwarka*, wieś w powiecie braclawskim.

³⁾ *Michajłówka*, wieś w powiecie winnickim.

⁴⁾ *Sicznica*, prawy dopływ Bohu. w braclawskim powiecie biorący początek.

⁵⁾ *Rusawa*, lewy dopływ Dniestru w powiecie jampolskim (podolskim).

LXIII.

W Lublinie 21. października 1505 roku.

Andrzej Aleksandrowicz i Andrzej Michałowicz
XX. Sanguszkowie zeznają przed królem, iż podzielili się
dobrami ojczystymi.

В Люблине месеца октября кѣ. день, индикт ѣ.

Господарь короля Его Милости казалъ про память записать, иж мованъ передъ Его Милостью князь Андрей Александровичъ, а князь Андрей Михайловичъ Гонимшиковичи, штож подеананъ съ промежъхъ собою именьи своихъ отчизными¹⁾ и званъи то: Ёстанвы хто подъ которымиъ зъ нихъ земля и людей правомъ искалъ, аднихъ дрѣгомъ маеть помочонъ быти и за адно стоати, а который-бы съ нихъ зъ дѣльницы своеѣ людей и земля съ права втрата, аднихъ дрѣгомъ маеть то съ своеѣ дѣльницы допанити.

Metr. Lit. Księga zapisów 6. fol. 483.

¹⁾ Działu tego dokonano dnia 11. sierpnia 1502 roku (Arch. Sław. T. I. str. 147—149).

LXIV.

W Lublinie 14. stycznia 1506 roku.

Król Aleksander poleca panom radom w-go księstwa Lit. wymierzyć sprawiedliwość Stanisławowej Bartoszewiczowej w sprawie jej z ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, który na wieś jej Rastów nasał sług swoich i tam różne szkody wyrządził. W Lublinie dnia 14-go stycznia, indykta 9-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 17. Oryg. na papierze, w języku ruskim.

LXV.

W Lublinie 19. stycznia 1506 roku.

Król Aleksander poleca ks. Wasylowi Andrzejewiczowi Połubeńskiemu, namiestnikowi Włodzimierskiemu, aby Jackowi Zubowiczowi, ziemianinowi Włodzimierskiemu udzielił „*wwiązania*“ w ziemię¹⁾, którą przywłaszczył sobie i zasiał zbożem Pacsko Kluski, także ziemianin Włodzimierski, pozywany już o to na różne roki listami królewskimi. W Lublinie 19-go stycznia, indykta 9-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 87—88. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ Zapewne były to grunta między Kluską, a Tohaczynem i Zalescami, które później tenże Zubowicz zapisał ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce.

LXVI.

W Lublinie w styczniu, albo lutym¹⁾ 1506 roku.

Król Aleksander potwierdza ziemianinowi Wołyńskiemu, Iwaszkowi Łabuńskiemu nadanie dwóch sieliszcz pustych, w Krzemienieckim powiecie, Koliszczyniec²⁾ i Sachnowiec³⁾. W Lublinie 7014 r.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 65. Oryginał pergam. z pieczęcią, w języku ruskim.

¹⁾ W tych miesiącach przebywał król Aleksander w Lublinie.

²⁾ *Konstantynów Stary*, miasto powiatowe w gubernii wołyńskiej. W sumaryuszu w tém miejscu czytamy, że Koliszczyńce te nazywają teraz Konstantynowem, od imienia ks. Konstantego (Wasyla) Konstantynowicza Ostrogskiego, który je od Łabuńskich w 1561 r. nabył.

³⁾ *Sachnowce*, wieś w powiecie staro-konstantynowskim.

LXVII.

We Włodzimierzu 2. sierpnia 1506 roku.

Książę Wasyl Połubeński, namiestnik Włodzimierski zawiadamia króla Aleksandra, iż Kluski w sprawie Jacka Zubowicza o zabranie mu ziemi, za pozwem królewskim przed księciem się

nie stawił, „*wwiązania*“ w sporną ziemię Zubowiczowi nie dopuścił i sam do króla odjechał. We Włodzimierzu dnia 2-go sierpnia ¹⁾).

Sumaryusz Turzyski. Str. 68. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ Roku brakuje, ze względu jednak na poprzedzający rozkaz królewski w tej samej sprawie, jest to bez wątpienia 1506 rok.

LXVIII.

W Ostrogu 10. września 1506 roku.

Rozgraniczenie dóbr ostrogskich od zasławskich, dokonane w Biłotynie, na dawnéj granicy.

Приказанем господара нашего, корола Его милости, и князь Петрох Михайлович¹⁾, а пан Микита Чапанч, а пан Петрошко Мшшатич горшдничий Лщцкий, а пан Митко Бабинский. Бзали нас сздами, с оvs сторон заюбивши, князь Яндрѣй Александрович²⁾, а князь Иван Юркевич Жеславский; веали нас wt Белотына³⁾ Жеславскою дорогою, смотрѣли есмо промеж Их Милости; привели нас к дсва над дорогою, на конец поля Белотинского и рек князь Яндрѣй: Потол мой шрѣк, князи Острозкие держали и на тое поле въездили ездоки; был пан Михайло Монтбетович, староста Лщцкий з кншними паны Болынскими и в том дсве грани положили. И князь Иван рек: Правда, въездили на тое поле ездоки, был пан Михайло, але конца томс не вчинили, нижали штець мой невужчик постыли са полз того дядкс моемс, князю Иванс Острозкомс з доброе воли. И князь Яндрѣй повѣл иез своими старци по гранем, привел к лѣс до рѣчки до Лованки⁴⁾, а рек: Потол мой граница. И князь Иван нас повел до своцх граней и привѣл нас к дсвс шгорѣломс и рек: Княже Яндрѣю, мой штець постыли предкс твоемс, а дядкс моемс того полз по той дсв, wt того дсва wt дорогы, wt которого дсва ты повѣл иез своими старци. И были в том дсве грани, да выжжоны, што мой штець был грани положили. И нам са сздам иез оvs сторон видѣло, иж Их Милость на тми грани доводс жадного не вчинили. И мы промежи Их Милости грани на полы подѣлили, почонши wt рѣчки wt Лованки грани и рсвежи положили и законы закопали к томс дсвс, wt которого дсва, wt дорогы князь Яндрѣй иез своими старци вел, аж до рѣчки до Мокреца, и листз есмо сей наш ссдовый князю Иванс дали, под нашими печатми. Писан въз Острозе сентебра 1. индикта 1.

Oryg. na pół arkusza papieru, z trzech pieczęci wyciśniętych na zielonej masie pozostały 1-a i 3-a. Pierwsza zatarta na drugiej widoczne trzy krzyże równoboczne, dwa jeden nad drugim, a trzeci obok nich na prawo, napis ruski w otoku nieczytelny.

¹⁾ Był to ks. Piotr Michajłowicz Hołownia-Ostrożecki. Vide: Boniecki (Poczet rodów. Str. 83—84).

²⁾ Jest to ks. Andrzej Aleksandrowicz Sanguszko, który jako szwagier ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego (ożeniony z jego siostrą), w czasie jego niewoli w Moskwie od 1500—1507 roku zarządzał dobrami ostrogskimi. Okazuje się to z zeznania poddanych ostrogskich i zasławskich w czasie sporu między ks. Beatą Iliną Ostrogską, a ks. Kuźmą Iwanowiczem Zasławskim o wieś Tarnawkę (Dokument oryginalny z 1546 r. 1. sierpnia w Ostrogu. znajdujący się w Archiwum sławuckim).

³⁾ *Bilotyn*, wieś w powiecie ostrogskim.

⁴⁾ *Mokrzec* i *Lobianka* będą to nieznaczne dopływy Horynia.

LXIX.

W Krakowie 24. lutego 1507 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Nastazyi Semenowej Holszańskiej daninę króla Aleksandra wsi Hołowina, domu żydowskiego i folwarku lewonowskiego w Łucku.

Во имя Божее аминь. Мы Жигимонт з ласки Божее короа Полский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иных, пан и дѣдич, чинили знаменито сим нашим листом, хто на его посмотрит, або чтсчи его слышит нынешним и на потом вѣдчим, кому вѣдет потреб того вѣдати: Била нам чолом старостинаа Лвцкаа, княгини Семеноваа Юевича, княгини Настаса и покладала перед нами прикнай брата нашего, шасной памяти Александра, короа Его Милости и великого княза Его Милости, с которомже прикнай выписано, иж Его Милость братц наш сзрешн на инное засаговане, а вѣрню и николи не вмешкансю сажѣс и справедливсю Его Милости порадс велеможного княжати, княза Семена Юевича з Гошан, старосты Лвцкого, маршалка Волынского земан, намѣстника Каменецкого, хотачи его на потом готовнейшого и шхвотнейшого кс тойже истой сажбве своей заховати, з ласки своей за его верню сажбвс даа Его Милость емс и даровал в Лвцком повѣте намѣне на имя Головини¹⁾, а в том намѣни чотыри дворниця, на имя Панфиловское, а Инковницкое²⁾, а Волковницкое, а Помидаловское, и даа Его Милость емс тое намѣне Головини зо всеми сажбамн пстными и людьми тагамн тых чотырех дворницз и з их земламн пашными и борщными и сеножатми, з боры и дѣвровками

и з лесы и ган, з ляды и лядици и з хворостники и з ловы зѣрными и пгашиами и з ловици и з роллами враными и не враными и с озеры и з малыми шзеры и болоты и рѣками и рѣчками, с потоки и з ихъ сзреки, з бовровыми гоны и з зереманы и з ихъ прѣдци и ставы и ставици, з рыбники и з лавны и ихъ вымелки, з данми грошовыми и медовыми и бовровыми и кѣничными и з мыты, естанбы давно бираны были и со всеми ными подачки и полаты которымиколве именованы могут названы, або менены быти. И даа Его Милость тое выше писанное имѣне емѣ и его княгини и ихъ дѣтемъ вѣчно зо всемъ правомъ и панствомъ на вѣки векомъ, ничего не вставаючи на себе. Далей выписано в толже привнаю Его Милости, што даа Его Милость князю Семену Юревичу домъ жидовскій в мѣсте Лыцкомъ, на имя Левоневскій и к томъ придала емѣ фолварокъ тогожъ жиды Левоневъ, который фолварокъ есть в Лыцкѣ на передмѣстьи, ино з ласки своей Его Милость и тотъ выше писаный домъ и фолварокъ Левоневскій князю Семену и его княгини и ихъ справедливымъ наследкомъ тежъ на вѣчность подтвердила зо всемъ с тымъ, што к томъ фолварокъ присахуаетъ: с полми и сеножатми и гшменники и ставомъ и зо всемъ с тымъ и по томъ, какъ тотъ жидъ Левонъ держалъ и какъ съ тотъ фолварокъ съ стародавна в своихъ границахъ маетъ и какъ свѣтчитъ в томъ привнаю, штожъ тое выше писаное имѣне Головини зо всемъ и тотъ домъ и фолварокъ жидовскій воленъ князь Семенъ продати и штдати, заменити, розширити и къ своему лепшомъ и пожиточномъ швернсти, какъ самъ наленей розшмѣючи. И просила насъ княгини Семеноваа, абыхмо то подтвердили ей листомъ нашимъ. Ино мы высасхавши того привнаа брата нашего Александра, корола Его Милости при томъ таки княгиню Семеновсю и дѣти ея оставили. Маютъ они тое выше реченное имене Головини и домъ и фолварокъ Левоневскій держати зо всемъ с тымъ, какъ в привнаа брата нашего выписано и подтверждаемъ силъ нашимъ листомъ вѣчно на вѣки векомъ. Коли они также тое выше писаное имѣне Головини и домъ и фолварокъ Левоневскій штдати и продати и заменити, розширити и къ своему пожиточномъ и лепшомъ швернсти, якъ сами наленей розшмѣючи. Я на твердость и печатъ нашъ сыкнетисю ^{a)} казали есмо привесть к себѣ нашомъ листѣ и рѣкою нашою королевскою подписали есмо. Писанъ в Краковѣ подъ аѣты Божего нарожена д. патьсотъ семого ^{b)}, месеца феврала кѣдъ индикта ѿ.

Подписъ рѣки корола Его Милости.

При томъ вѣдучи: Маршалокъ и намѣстникъ Мерецкый,
панъ Станиславъ Заберезинскый, князь Юрки Александровичъ, Ивашко Сопега.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 346—348. a) Pierwotnie było: намѣстисю, lecz przekreślone. b) Było wypisane: д. семсетного.

Dokument ten wydany z Metr. Lit. w »Akty zap. Rossii«. T. II. Str. 12—13.

¹⁾ *Hołowin*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.

²⁾ *Jankiewiczze*, wieś w powiecie rówieńskim, koło Hołowina.

LXX.

W Krakowie 2. marca 1507 roku.

Zygmunt I. poleca wojewodzie wileńskiemu, Mikołajowi Radziwiłłowi, aby Hryszkowi Stepanowiczowi oddał w posiadanie pustą ziemię w rudomińskim powiecie, zwaną »Nekutowszczyń«.

Zygmont Bożeju miłostiu korol. Woiewode Wilenskomu, kancleru naszomu, panu Mikołaju Radiwiłowiczu. Bił nam czołom dworanin nasz, Hryszko Stepanowicz i prosił w nas zemlicy w Rudominskom¹⁾ powete, na imia Nekutowszczyń i powedił nam, sztoż dej taja zemlica pusta leżył, a nasledka k'nej nikoho net. Ino jestli budet tak, kak on powedił: budetli taja zemlica ne dannaja, a nam ne szkodnaja, tymi czasy pusta leżył, a nasledka k'nej nikoho ne budet i my jemu tuju zemlicu dali i Twojaby Miłost jemu w tuju zemlicu uwiazanie dał. Pisan w Krakowie marta wtoroho dnia, indikt desiatyj.

W transumpcie Stanisława Augusta, na arkuszu papieru z 1791 r. z pieczęcią w-go księstwa lit.

¹⁾ *Rudomina*, miasteczko w gubernii i powiecie wileńskim.

LXXI.

W Dolsku 7. kwietnia 1507 roku.

Mikołaj Hurkowicz Łamanowicz zeznaje, iż po sprzedaniu dóbr Dolska przez Steckową Łamanową ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, do których to dóbr poddani jego z Przewał się poprzenosili, tenże książę niektórych poddanych mu zwrócił, a za innych zapłacił. W Dolsku dnia 7-go stycznia, indykta 10-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 7—8. Oryg. na papierze, w języku ruskim.

LXXII.

We Włodzimierzu 12. kwietnia 1507 roku.

Ks. Wasyl Andrzejewicz Połubeński, namiestnik Włodzimierski z polecenia króla Zygmunta, wydaje wyrok w sprawie Kostiuszka Iwaszkowicza, dworzanina hospodarskiego z władką Włodzimierskim i Brzeskim. Wassyanem o ziemię. Między świadkami występują książęta i panowie Wołyńscy: **Князь Михайло Сенкешкович, а князь Андрей Александрович Сенкешкович, а князь Иван Василевич Ксрыцевича. Писанъ в Володимери апрѣла бѣ. день, индикт ѿ.**

Metr. Lit. Księga Nowa. 88. fol. 278.

LXXIII.

W Wilnie 11. lipca 1507 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Maryi Semenowej Rówieńskiej kupno miasta i zamku Równego.

Жигимонтъ Божею милостю короля Полацкый, великый князь Литовскый, Рускый, Прусскый, Жолмойтскый^{а)} и иныхъ.

Чинили знаменито сил нашимъ листомъ, хто на него посмѣтритъ, або чтѣчи его слышитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ, кому вѣдетъ потреба того вѣдати: Била намъ чоломъ княгини Семеновѣи Ровенскѣи, княгини Марѣи и повѣдала передъ нами, штожъ дѣи невожчикъ мѣжъ ея, князь Семенъ купилъ село и повѣте Лвцкомъ в земанина Лвцкогѣи, в Дичка Василевича на имѣи Ровное, гдѣ замокъ вжо справенъ и мѣсто веселожно и на то листъ подтверженный отца нашего, славное памяти Казимира, короля Бѣи Милости и тежъ листъ къспчий передъ нами вказывала, также каала передъ нами листъ врата нашего, частное памяти Александра, короля и великого князя Бѣи Милости, которыйжѣ листъ свѣтчитъ тыи ввѣчаемъ, штожъ отецъ нашъ смѣтрѣа съ каючникомъ Лвцкимъ, паномъ Богданомъ Сенковичомъ Гостьскимъ в подводѣи, ижъ его подводѣи Гостьскихъ в Ровномъ не штурфывають и в томъ Бѣи Милости княгиню Семеновѣю Ровенскѣю правѣю нашѣи, подѣе листъ сѣдого невожчика пана Михайла Монтовтовича, а пана Ивана Ходкевича, а брата его пана Пацка. И просила насъ, авѣхуемо то ей подтвердили нашимъ листомъ на вечность. Ино мы на ея прозвѣи то вчинили, дали ей сѣсъ нашъ листъ и подтверждаемъ то силъ нашимъ листомъ вѣчно ей и ея дѣтемъ и на потомъ вѣдѣчимъ ихъ сѣадкомъ и ихъ ближнимъ. Мають они тотъ выше мененый замокъ Ровное изъ мѣстомъ его и во всѣи селахъ и приселки его и зъ борѣи и зъ сѣлгами истыкими и зъ ихъ селы и тежъ во всѣи людѣи данники и свободичи

и таковыми и з ихъ всеми землями пашными и борными и боры и лѣсы и з дѣбро-
вами и гаи и з ловы и з ловищи и з сеножатми и з озеры и з бовровыми гоны
и з рѣками и з рѣчками и ихъ потоки и з ланыи^{b)} и ихъ вымелки и з данми
грошовыми и медовыми, бовровыми и кшичными и з мыты, которыхъ вѣдѣтъ зъ ста-
родавна тамъ бывааи и зо всеми ныныи пааты и доходы, которыхъ мѣнакоблекъ нае-
немъ могутъ названы, або менены быти и зо всеми правомъ и панствомъ, ничего не
вставааючи на насъ и наши наслѣдки. Бола княгини Семеноваа Марья тотъ замокъ
Ровное з мытомъ и зо всеми с тымъ, какъ се тотъ замокъ Ровный зъ стародавна
въ своихъ границахъ маєт втдати, продати, заменити, розширити, к своимъ жи-
точнымъ и лѣшнымъ ввернѣти, какъ сама наленей розвѣючи; также и подводъ Госцѣ-
скихъ вже вѣчне не маєт к Ровному втменати. Я при томъ вѣдѣчимъ великимъ и вели-
можнымъ: князю Койтѣхъ вискснъ Енаенскомъ, князю Мартинъ, вискснъ Жомойтскомъ,
князю Портаомѣю, вискснъ Вневскомъ; воеводе Енаенскомъ, канцѣрю нашомъ, панъ
Миколаю Радивиловичъ; воеводе Троцкомъ, панъ Миколаю Миколаевичъ Радивиловичъ;
маршалкѣ земскомъ, старостѣ Городенскомъ, панъ Инъ Юревичъ; панъ Троцкомъ, ста-
ростѣ Жомойтскомъ, панъ Станиславъ Иновичъ; воеводе Полоцкомъ, панъ Станиславъ
Габѣновичъ и нымыхъ паномъ радамъ нашимъ. Я для лепшого сведома и болное твер-
дости и печатъ нашъ казали есмо привѣстити к своимъ нашомъ листѣ. Писанъ и данъ
съ Княни подъ леты Божего нароженя .д. ѿ. ѿ. месеца июля .дѣ. денъ, индикта .ї.

Подписъ рѣски королевское.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 338—340.

а) По „Жомойтский“ następowało „Мазовецкий“. б) Słowa: и з ланыи два razy wypisane.

Podług summaryusza ostrogi (str. 96) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i z przywieszistą pieczęcią.

LXXIV.

W Wilnie 11. lipca 1507 roku.

Zygmunt I. wbrew roszczeniom Ihnata, Bohdana i Iwaszka Dżusiczów, przysądza księżnej Maryi Semenowej Rówieńskiej dobra: Kwasilów, Kornin, Kołodenkę, Bereżany, Basów Kut, Stawki, Sławne i Aresztów.

Жигимонтъ Божею Милостыю короля Польский, великий князь Литовский, Рѣский и княжа Прѣское и Жомойтский и иныхъ.

Смотрели есмо того дела с паны радами нашими: Што перво сего жаловали нам шчевисто в Мѣаникъ, как ехали есмо з отчизны наше, великого князьства Литовского до панства нашего, короны Полское, земане Волинский: Игнат, а Богдан, а Ивашко Джсичи, штож княгини Семеноваа Ровенская, княгини Мара держала под совою близкость их, имена, з Волинской земан на имя: Кваслаов, а Корнино, а Колодное¹⁾, а Бережаны, а Басое, а Став²⁾, а Главное³⁾, а Растов⁴⁾ безправне, а княгини Семеноваа Ровенская повѣдала перед нами тым швычаем: Штож князь ее перве тым имена держал, нижан ее подал и шна за князем дватцат лет (выла), а шносие княза вѣдчи вдовою тым имѣна тридцат лет во в покон держала, а впоминала шт штца тых Джсичов, ани шт самых их некоторого не слыжала и бала перед нами листъ вѣпчий на тым имѣна, в которомже листе выписано, штож Иван Кирдѣевич продал тым имѣна за тысяч коп широких грошей вѣчно и непорочно князю ее, штдалвши детей и ближние свои. И мы пытали Джсичов, маютаи шни на то который доводъ, иж са ш тым имѣна князю ее, а либо ей самой впоминали за штца нашего, славное имени Казимира, корола Его Милости, и Джсичи на шный час доводъ некоторого не вчинили, и просили нас, авыхмо то им штаожили до нашего шасного приехана заса къ штчине нашей, великомъ князьству Литовскомъ. И мы не хотачи им так коротко вѣдати, штаожили есмо тое дѣло до того соймъ, который - выхмо мели напервей с паны радами нашими з Биани, приехавши с Полски до штчизны наше, великого князьства Литовского и приказали есмо имъ швѣла сторонамъ под страченемъ права, естанвы в тыйден по нашем приеханю к Биани з них котораа сторона перед нами не стала. Ино какъ есмо тыми разы приехали до Биани и княгини Семеноваа Ровенская перед нами къ правъ стала, на тот рокъ выше писанный, а Джсичов шдин брат ихъ, Богдан к нам приехал к Биани, вже после того рока в полторы недѣли; ино тот въ праве ставши, штповедати не хотеа и доводъ некоторого не чиниа на то, естанвы штецъ ихъ, а либо шни впоминали са ш тым имена за штца нашего Казимира, корола Его Милости. И мы высасхавши того листъ вѣпчого и порозумели есмо, иж Банко Кирдѣевич невозчикъ князю ее тым имѣна на вечность продал, а Джсичи на рокъ положеный под страченемъ права перед нами не стали и до шного часа, какъ невозчикъ князь ее тым имѣна вѣпил и до сих часовъ впоминала некоторого не выла, какже и в праве выписано: Естанвы што ш которю близкость свою за штца нашего Казимира, корола Его Милости не впоминала са, то вже вѣчне ш то шпомянати са не мает. И мы в томъ княгиню знашали правсю и при тых имѣнахъ ее зоставили и потвержаем силъ нашимъ листомъ вѣчно ее самой и дѣтемъ. Мают шни тым вси выше реченнымъ имѣна: Кваслаов, Корнино, Колодное, Бережаны, Басое, Став, Главное, а Растов держати зо всеми людьми и данники^{а)} и свободичи, зо всеми ихъ земами пашными и вортными и з селшци и с сеножатли, ган, з дѣбовками, леси и боры и с ставы и с ста-

внѣн и з малыны и нх вымелки, з реками и з рѣчками и з бовровыми гоны и з данми грошовыми и медовыми и бовровыми, кѣничными и з мыты, которыи здавна в тых налѣнах бывали и зо вснами нными полатки и податами, которыи колвек именов могоут названы, або менены быти и зо вснаи правом и панством, ничего не уставляючи на Джвсичов и на нх влжнни. Бола княгини тыи вси выше мененныи налѣна штдати и продати, заменити и розширити, кж своимъ лѣпшомъ и вжиточномъ шверштн, как сама налпей розвѣючи, а Джвсичи вже вѣчне не мают з тыи налѣна штдати са. Я на твердость того и печат нашъ казааи есмо прнвѣстити к семъ нашомъ листъ. Писан з Кнани в лѣто 7. 51. месеца шолд 11. ден, индикта 1.

При томъ был: Князъ Койтехъ, вискѣп Виленскій; князъ Мартинъ, вискѣп Жомойтскій; князъ Балтромей, вискѣп Киевскій; воевода Виленскій, канцлер, пан Миколай Радивилович; воевода Троцкій, пан Миколай Миколаевич; маршалок земскій, староста Городенскій, пан Ян Юревич; пан Троцкій, староста Жомойтскій, пан Станислав Янович; воевода Полоцкій, пан Станислав Глѣбович и нныи панове рада.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 366—368. a) Czytamy: и данми. Dokument ten wydał Malinowski (Źródła do dziejów Polski. T. II. str. 390—391) z późniejszej kopii polskiej, mylnie z datą 1515 roku i indyktem IX. Omyłka ta tém się tłumaczy, że kopista nie znał cyfr ruskich i podług dwóch ostatnich cyfr (15) uzupełnił 1515 r. T. J. Stecki podług wydania Malinowskiego powtórzył dokument ten (Z boru i stepu. Str. 5—7) z tą samą omyłką.

¹⁾ *Kvasilów, Kornin i Kołodenka*, wsie w powiecie rówieńskim.

²⁾ *Bereżno*, miasteczko, *Basów Kut, Stawki*, wsie w powiecie rówieńskim.

³⁾ Będzie to prawdopodobnie dzisiejsze *Złażne*, wieś również w powiecie rówieńskim.

⁴⁾ *Aresztów*, wieś w powiecie rówieńskim.

LXXV.

W Wilnie 30. sierpnia 1507 roku.

Zygmunt I. zatwierdza Semena Koszkę, ziemianina braclawskiego w posiadaniu dóbr Chaniowa, Oczytkowa, Szpiczyniec i Palczyka.

Zygmunt Bożą miłością król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, książę Pruski, Żmudzki i innych. Bił nam czołem ziemianin Braclawski, Semen Koszka

i pokładał przed nami listy ojca naszego Kazimierza, króla Jego Miłości i brata naszego Aleksandra króla i też list namiestnika Braclawskiego, księżęcia Michajła Wasylewicz Zbaraskiego. Jeno w tych liściech wypisano, iż ojciec nasz Jego Miłość potwierdził jemu dwa sieliszcza w Braclawskim powiecie, na imię Chaniow i Oszytkow¹⁾, które sieliszcza dał jemu książę Michajło Wasylewicz Czartoryski, trzymając Braclaw od Jego Miłości, a brat nasz Aleksander, król Jego Miłość potwierdził jemu jedno sieliszcze, w Braclawskim także powiecie. daninę ojca naszego Kazimierza króla, na imię Oszpiejkowo²⁾, a ku temu dał Jego Miłość jemu drugie sieliszcze także w Braclawiu, na imię Palczykowo³⁾, a namiestnik Braclawski, książę Michajło Wasylewicz Zbaraski przydał jemu ku tymże sieliszczom jezioro Braclawskiego także powiatu, na imię Udecz — i bił nam czołem, abyśmy to potwierdzili jemu, naszym listem. Jeno my wysłuchawszy tych listów ojca i brata naszego, królów Ich Miłości i księżęcia Michajła listu Zbaraskiego, przy tém takeśmy jego zostawili i potwierdzamy to tym naszym listem wiecznie jemu i jego żonie i ich dzieciom. Niechaj on te wyżej pisane sieliszcza i jezioro Udecz trzyma, ze wszystkiém według pierwszego dania i listów ojca i brata naszego, królów Ich Miłości i księżęcia Michajła Wasylewicz Zbaraskiego. I na *twardość* tego i pieczęć naszą kazaliśmy przyłożyć ku temu naszemu listowi. Pisan w Wilnie, lata Bożego tysiąc pięćset siódmego, miesiąca augusta trzydziestego dnia, indykta dziesiątego.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z 18-go wieku.

¹⁾ *Oczytków*, wieś w gubernii kijowskiej, powiecie lipowieckim, na północ od Lipowca.

²⁾ *Szpiczyńce*, wieś również w powiecie lipowieckim i na północ od Lipowca.

³⁾ *Palczyk*, wieś w gubernii kijowskiej, w powiecie zwinogradzkim, na południowy wschód od Żwinogródki. Innych miejscowości odszukać nie mogliśmy.

LXXVI.

Między 1. września 1506 r. a 1. września 1507 roku.

Paszko Popowicz sprzedaje Michajłowi Kuczkowskiemu ziemie swoje własne na Hnidawie¹⁾, obok ogrodu Hryńka Kozińskiego, za krzywym mostem, gdzie *prasoli* stawali. 7015 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 30.

¹⁾ *Hnidawa*, wieś w powiecie łuckim.

LXXVII.

W Grodnie 8. listopada 1507 roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Wasyla Andrzejewicza Połubeńskiego, namiestnika Włodzimierskiego, iż sprawę Stanisławowej Bartoszewiczowej o nasłanie gwałtowne na dobra jej Rastów. przez ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, oddał do rozstrzygnięcia ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, staroście Łuckiemu. W Grodnie dnia 8-go listopada, indykta 11-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 18. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

LXXVIII.

W Grodnie 24. listopada 1507 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Aleksandra Juriewicza Holszańskiego, kasztelana wileńskiego, w posiadaniu części dóbr, spadłych nań w Stańkowie, Żytynie, Horbakowie, Podolanach, Romanowie, Hłusku, Olszanach i Szeszołach.

Сам а) Жикгимонтъ Божєю Милостыю короля Полскаго, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иных.

Чиним знаменито сим нашим листом, что на него посмотритъ, або чтъчи его слышитъ, нинѣшним и потом всѣмъ, кому всѣтъ потреб того вѣдати: Бил нам чоломъ пан Биленский, староста Берестейский, князь Александр Юркевич и поведала перед нами, штож братанич его, князь Юрки Иванович Дзєровицкий постъпил елис, дади своелис выналка бабки своее, матки его, княгини Юркевое и спадков дадей своих, князя Василевы и князя Юркевы дѣланицы, што на него было пришло в Станкове и в Житине¹⁾ против Степанское²⁾ дѣланицы, которая на князя Александра мѣла прийти, тых спадков, а што в Золотеве³⁾ и в Горбакове и в Подоланех⁴⁾ и в Романове⁵⁾ дѣланица мѣла прийти князю Александрю и князь Юрки против тых спадков в Глскс⁶⁾ и в Голшанех⁷⁾ и в Шошолех⁸⁾, што князя Александровы дѣланицы мѣло елис прийти и тое своеѣ дѣланицы князю Александрю постъпила кром того, што княгини Семеновое дѣланицы тых спадков маеть елис прийти, во и тепере тое ни хочеть къ своей рсцѣ наѣти, и на тот листъ, запис братанича своего, князя Юркев Ивановича перед нами вказывала и просила нас, абыхмо

ТО ПОТВЕРДИЛИ ЕМЪ НАШИМЪ ЛИСТОМЪ. ИНО МЫ ВЫСАДХАВШИ ТОГО ЛИСТЪ БРАТАНИЧА ЕГО, КНАЗА ЮРКЕВА ПРИ ТОМЪ ТАКИ ЕСМО ЕГО ЗОСТАВИЛИ И НА ТО ДАЛИ ЕГО МНОГОСТИ СЕБЪ НАШ ЛИСТЪ И ПОТВЕРЖАЕМЪ ТО СПМ НАШИМЪ ЛИСТОМЪ ВЪЧНО И НЕПОРЪШНО. МАЕТЪ КНАЗЪ АЛЕКСАНДРО И ЕГО КНАГИНИ И НХ ДѢТИ ^{b)} И НА ПОТОМЪ ВЪДЪЧИИ НХ ЦАДКИ И ЕГО БЛИЖНИИ ТОТЪ ПЕРВО РЕЧЕНЫЙ ВЫИМОКЪ МАТКИ СВОЕЕ, КНАГИНИ ЮРКЕВОЕ И СПАДКИ БРАТЪИ СВОЕЕ, КНАЗА БАСИЛЕВЪ И КНАЗА ЮРКЕВЪ ДѢЛНИЦЪ, КОТОРЫХЪЖО ДѢЛНИЦЪ БРАТАНИЧА ЕГО, КНАЗЪ ЮРЪИ ИВАНОВИЧЪ ДЪВЕРОВИЦКІЙ ЕМЪ ПОСТЪПИИ ВЪ СТАНЬКОВЕ И ВЪ ЖИТИНЕ, ВЪ ГАВСКЪ, ВЪ ГОЛШАНУХЪ, ВЪ ШОШОЛУХЪ ДЕРЖАТИ, СО ВСИМИ СЕЛЫ ВОДЪРСКИМИ И САВГАМИ ПЪТНЫМИ И ЗЪ ЛЮДМИ ТАГАВЫМИ И ДАННИКИ И СЛОБОДИЧИ, СО ВСИМИ НХЪ ЗЕМЛЯМИ ПШНЫМИ И ВОРЪТНЫМИ И ВОРЫ И ЛЕСЫ И ДЪВЕРОВАМИ И ЗЪ ГАИ И СЕНОЖАТЪКАМИ И ЗЪ ЛОВЫ ЗВЕРИНЫМИ И ПТАШИМИ И ЗЪ ЛОВНИЦИ И СЪ ОЗЕРЫ, И ЗЪ РЕКАМИ И ЗЪ РЪЧКАМИ И ВОБРОВЫМИ ГОНЫ И СЪ СТАВЫ И СТАВНИИ И ЗЪ МАНЫ И НХЪ ВЫМЕАКИ И ЗЪ ДАНЬМИ ГРОШОВЫМИ И МЕДОВЫМИ И ВОБРОВЫМИ И КЪНИЧНЫМИ И ЗЪ МЫТЫ И СО ВСИМИ РЪНЫМИ ПОПАТКИ И ПОДАТЪКАМИ, КОТОРЫМЪКОЛВЕ ПЛЕНЕМЪ МОГЪТЬ НАЗВАНЫ, АБО МЕНЕНЫ БЫТИ. И ВОЛЕНЪ КНАЗЪ АЛЕКСАНДРО И ЕГО СПРАВЕДАВНЫИ НАСАДЪДКИ ТЫИ ВЪШЕ ПИСАНЫИ ПЛѢНЪА, ВЫИМОКЪ МАТКИ СВОЕЕ, КНАГИНИ ЮРКЕВОЕ И СПАДКИ БРАТЪИ СВОЕЕ, КНАЗА БАСИЛЕВЪ И КНАЗА ЮРКЕВЪ ДѢЛНИЦЪ СО ВСИМЪ, КАКЪ ВЪШЕ ВЪ СЕМЪ НАШОМЪ ЛИСТЪ ВЫПИСАНО УДАТИ, ПРОДАТИ, ЗАМѢНИТИ, РОЗШПРИТИ, КЪ СВОЕМЪ ВЪЖИТОЧНОМЪ И ЛѢПШОМЪ УВЕРИТИ, КАКЪ САМЪ НАЛЕНЪИ РОЗВМѢЮЧИ. Я НА ТВЕРДОСТЬ ТОГО И ПЕЧАТЬ НАШЪ КАЗАЛИ ЕСМО ПРИВѢСТИ КЪ СЕМЪ НАШОМЪ ЛИСТЪ. ПИСАНЪ ВЪ ГОРОДНЕ ЛѢТА БОЖЕГО ТИСАЧА ПЪТЬСОТЪ СЕМОГО, МЕСЕЦА НОВАБРА КЪ Д. ДЕН, ИИДИКТА АИ.

Oryginał pergaminowy, przechowany w bibliotece Ossol. Spis dypl. Nr. 530, na sznurku jedwabnym koloru wiśniowego zawieszona pieczęć w-go księstwa lit. In tergo napis współczesny: »Confirmatio regia super divisione bonorum ducis Alexandri Olschanensis«. Dwa napisy polskie, wyrażające dokładniej treść, pochodzą: pierwszy z XVI-go, drugi z XVII-go wieku. Sumaryusz Ostrogski. Str. 73. a) Słowo to wypisane z boku inną ręką. b) Dwa te słowa powtórzone dwa razy.

1) *Żytyn Wielki i Mały*, dwie wsie w powiecie rówieńskim.

2) *Stepań*, miasteczko w powiecie rówieńskim.

3) *Zołotyjów*, wieś w powiecie rówieńskim.

4) *Horbaków i Podolany*, dwie wsie w powiecie ostrogskim, na północ od Ostroga.

5) *Romanów*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie nowogród-wołyńskim (Zwiahelskim).

6) *Hłusk*, miasteczko w gubernii mińskiej, powiecie borysowskim.

7) *Olszany*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie oszmiańskim.

8) *Szeszole*, miasteczko w powiecie wileńskim.

LXXIX.

W Grodnie 27. listopada 1507 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra Cudnów, z przyległościami i pozwala tamże, na dawném miejscu zbudować zamek i osadzić miasto.

Но имя Боже стан са. Стан з низкого рода посполитый человек приходит для своих цнот кь вышней чти, а простым роджностью наахотетва достыпают, заправдс достойна ест всецелостым княжества для мжества высокых засаг чтам и размноженьемъ заплаты савитт, а прото кь вѣднстгой тое рѣчи намети, мы Жи-книмент з Божее ласки короа Полский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жолмойтский и иных, чиннымъ знаменито силмъ нашимъ листомъ, что на него посмотрит, а во чтсчи его слышитт нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ, комъ того потреб вѣдет вѣдати, нж ввачивши гавекоост вѣры и непорухомлю стааост и мжества терпавност и неаютованье горла наротникъс неприателей нашихъ, свѣтло вроженного княза Костентина Ивановича Стровского, гетмана наекышшого великого князьства Литовского, старосты Авцкого, Браславского и Вѣнницкого, маршалака Колынского земан, хотачи емъ з ласки нашее панское нѣкоторю потехъс для таковыхъ его высокыхъ посагъ вчинити и тымъ набадамъ нѣкоторю заплатъс вѣдати, пожаловали есмо его наѣнемъ въ Киевскомъ повѣте, на имя Чудновъ¹⁾, гдеж перво того был замок и мѣсто и дозволили есмо емъ заса там замок вдовати и мѣсто всадити и торгъ и мыта и борчмы мети, а ирмарок встановити по томъж, как было за шца нашего, славное намети Казимера и перво того, за княза Семена Александровича, на светого Петра ден. Маеи князь Костентин и его справедливый наследки тот замок Чуднов и мѣсто держати со всеми водры Чудновскимъ и з селы и з мѣщаны и савгами пѣтнымъ и людемъ волости Чудновское, тагарамъ и даннымъ и з ихъ всеми земламъ нашимъ и вортнымъ и с сеножатамъ, з лесы и боры и з дѣровами и гайми и с пасекамъ и з ловы звериннымъ, пташинымъ и з вобровымъ горы и з данмы грошовымъ и медовымъ и вѣничнымъ и вобровымъ и з рѣчкамы и з ихъ потоки, с озеры и с ставы и с ставирри и з мыны и ихъ вымѣлки; зо всеми доходы, пожитки и полатки и зо всеми тымъ, што здавна к томъ замку Чудновъ прислашало, как было за княза Семена Александровича²⁾ и потомъ за шца нашего, короа Казимера. Я дади есмо тот замок Чуднов з мѣстомъ и зо всеми с тымъ, как вышей в селы нашемъ листе шписано, князю Костентину и его справедливымъ

наследкомъ и потомъ вѣдчимъ нхъ счадкомъ вѣчно и непорочно, во всемъ правомъ и панствомъ, такъ долго и широко и крѣгло, какъ здавна за втца нашего (и) перво того за князя Гелена Александровича съ своихъ границахъ (са) мѣла(о), ничего не вставляючи на насъ и на наши наследки. Коленъ князь Костенъ (тин) и его справедливыи наследки тое выше писанное имене втдати и продати, заменить, росширити, къ своимъ лепшомъ, а вжиточномъ швернѣти, какъ самъ налепей розсудѣючи. Стало са и дано въ Городзке лѣта Божего тисаща патсотъ селого, месеца ноября двадцатъ семьй ден, индикта первого на десат. При томъ вѣдчимъ великомъжылымъ вроженымъ: Пан (!) Енленскій, староста Берестейскій, князь Александро Юрьевичъ; пан Миколай Миколаевичъ Радивиловичъ, воевода Троцкій; маршалокъ земскій, староста Городенскій, пан Иванъ Юрьевичъ³⁾; пан Троцкій, староста Жомойтскій, пан Станиславъ Ивановичъ⁴⁾; маршалокъ и вхмистръ королевой Ее Милости, намѣстникъ Ковенскій и Бѣлскій, пан Койтѣхъ Ивановичъ⁵⁾; а маршалокъ и намѣстникъ Коковыйскій⁶⁾, пан Иванъ Ивановичъ Юрьевичъ Заверезенскій. Я на твердостъ печатъ нашъ казали есмо привѣстити къ семъ нашомъ листъ.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 292—294. Podług summaryusza ostrogskiego (Str. 35) oryginał był na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią. Dokument ten wydany z metryki Litewskiej w »Akty zap. Rossii« Tom II. Str. 30—31.

1) *Cudnów*, miasteczko w powiecie żytomierskim.

2) Jest to ks. Semen Aleksandrowicz Olelkowicz.

3) Jan Juriewicz Zabrzeziński.

4) Stanisław Janowicz Kieżgajło.

5) Wojciech Janowicz Kłoczko.

6) *Wolkowysk*, miasto powiatowe w gubernii grodzieńskiej.

LXXX.

W Mielniku 28. grudnia 1507 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu przywilej na osadzenie miasta Dubna, na prawie niemieckiem.

In nomine Domini Amen. Regum et quorumvis principantium auctoritas id observat, quod singula, quae pro commoditate unquam alicui subditorum pro eius

benemeritis concedit, litterarum munimentis perhennare consueverit. Proinde ad perpetuam rei memoriam, nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samogithiaeque dominus et haeres etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, praesentibus et posteris, harum notitiam habituris: Quomodo nostra coram maiestate constitutus personaliter praeclarus et magnificus Constantinus dux Ostrowiensis, supremus exercituum magni ducatus nostri Lithuaniae ac Luceoriensis capitaneus et marschalcus terrae Volinensis, sincere nobis dilectus, exhibuit originaliter certum privilegium titulo et sigillo serenissimi olim domini Alexandri, pro tunc dumtaxat magni ducis, postea vero regis, fratris et praedecessoris nostri obsignatum, super erectionem oppidi eiusdem ducis Constantini haereditarii vulgariter Dubno nuncupati, in terra et districtu Ostroviensi sitti, supplicavit, hoc ipsum privilegium per nos approbari, ratificari et in suo robore conservari. Itaque nos petitionibus praefati ducis Constantini permoti, praecipue vero attendentes eius fidelia servitia et benemerita, in nos et rempublicam huius magni ducatus nostri non minus fideliter, quam constanter, prudenter et viriliter exhibita, privilegium praedictum super ipsum oppidum Dubno et super libertatem eius, item super ius Theutonicum, Maydemburgense inibi perpetuo tenendum, ac super fora, tam septimanalia, quam annualia exercenda concessum, in omnibus punctis, articulis, conditionibus et clausulis, totoque eius tenore perinde ac praesentibus, prout de verbo ad verbum esset insertum, confirmavimus, ratificavimus et approbavimus, confirmamusque, approbamus et ratificamus praesentibus, illud tamen de certa scientia et singulari gratia nostra plenius et latius declarandum duximus tali, ut sequitur, sub verborum tenore: Decernentes, volentes et statuentes, quod ipse dux Constantinus habeat facultatem et libertatem homines quoscunque et undecunque, praeter civitatum et villarum nostrarum illuc vocare et locare; damus praeterea et instituimus in eodem oppido Dubno, prout suis in limitibus est situm et distinctum, ius ipsum Theutonicum, Maydemburgense in perpetuum, propter quod removens inde omnia iura Lithuanica, Ruthenica et quaevis alia, ac modos et consuetudines universas, quae ipsum ius Theutonicum, Maydemburgense plerumque perturbare et quomodolibet impedire consueverunt, absolvimusque omnes et singulos eiusdem oppidi incolas ab omni iurisdictione et potestate palatinorum, ducum, castellanorum, capitaneorum, tenutariorum et vicesgerentium, aliorumque dignitariorum et officialium magni ducatus nostri, nec coram eis citati comparere, aut respondere pro quibuscunque causis, tam magnis, quam parvis, puta furti, sanguinis, incendii, homicidii, membrorum mutilationis, verberationis et aliis quibusvis enormibus casibus et delictis debebunt, minimeque tenebuntur, nec propterea ministerialis, seu praeco, alias *dzieczi* contra eos aliquam poenam decernet, seu extendet, sed ipsi incolae universi praedicti oppidi coram advocato suo, pro tempore existenti, pro omnibus causis superius expressis et aliis iuxta consuetudinem iuris Theutonici, Maydemburgensis, advocatus vero coram

ipso duce Constantino et successoribus suis. praedicti oppidi haeredibus, citatus ad instantiam quarumvis personarum comparere et iure ipso Theutonico respondere tenebitur. Cui quidem advocato, sive pro tempore, sive in perpetuum per dictum ducem Constantinum et eius successores in dicto oppido constituto, in causis praedictis criminalibus, omnibusque aliis eventibus in ipso illo oppido et eius limitibus contingentibus, etiam in eius districtu. plenam iudicandi, diffiniendi, corrigendi, plectendi et sententiandi damus facultatem. prout hoc ipsum ius Theutonicum, Maydemburgense in omnibus punctis, clausulis, conditionibus et articulis postulat et requirit. Insuper concedimus, ut consules et scabini, aut quicumque praedicti oppidi seniores, quorum manibus communitas disponetur, tentas poterint adinvenire, promulgare et tenendas inibi imponere constitutiones et statuta quaecunque pro utilitate et commodo, ordineque eiusdem oppidi. cum consensu tamen praenominati ducis Constantini. Praeterea, ut idem oppidum feliciora accipiat incrementa. ad melioremque perveniat conditionem, septimanale forum qualibet feria sexta, annuale vero seu nundinas pro festo Transfigurationis Domini et Salvatoris nostri singulis annis celebrandum instituimus, indiximus et imposuimus, indicimusque et imponimus praesentibus perpetuo duratura, numerum dierum pro hiisdem nundinis tenendis pro arbitrio et beneplacito eiusdem ducis Constantini relinquentes; dantes praeterea et concedentes quibuslibet mercatoribus, negotiatoribus, vectoribus, institoribus, aliisque omnibus et singulis cuiuscunque status, sexus, religionis et conditionis hominibus, undecunque venientibus, facultatem omnimodam, securitatem et libertatem ad praedictum oppidum pro ipsis foris, tam septimanali quam annuali, mercaturae gratia veniendi, in eodemque oppido diebus fororum praedictorum res et merces, cuiuscunque generis et manericii fuerint. exponendi, vendendi. emendi. negotiandi. res pro rebus commutandi et cambiendi, aliaque mercaturae et negotiationis genera exercendi libere et secure, nisi tales sint, quos iura non tenentur et quibus merito consortia fidedignorum denegantur. Praeterea, cupientes singulari gratia et prerogativa eundem ducem Constantinum pro suis egregiis favoribus prosequi et amplecti, praesertim vero ad id respectum habentes, quod in servitio reipublicae pro patria viriliter et crebrius pugnans. per hostes tandem Moschos infelici fato captus, atque octennio illic in arctissimis, durissimisque vinculis detentus. potius horrendas poenas subire, ac eis inmaniter et assidue torqueri, immo mortem oppetere tunc maluisset, quam ad ipsum hostem nostrum deficere debuisset, prout eius rei praeclaram fidem sui honoris non minore facto declaravit, dum iam apud illum hostem liber existens. sese ex illinc recepit et ad nos, patriamque suam nupper revisavit, ac contulit. Horum intuitu consolatum eum efficere, aliosque ad similia facta propensiores reddere cupientes. atque etiam attendentes, quod penes idem oppidum Dulno. castrum ad arcendos scelestissimos hostes, Tartaros et alios extruxit ac instauravit, sibi et successoribus suis theloneum ibidem pro conservatione illius castrum

per ipsum ducem Constantinum et ipsius legitimos successores exigendum et repetendum dedimus, admisimus et concessimus sic, prout exigi consuevit, cum id fit absque praeiudicio theloneorum nostrorum. damusque, concedimus et admittimus tenore praesentium mediante in perpetuum. In quorum omnium et singulorum robur maius et testimonium, sigillum nostrum praesentibus est subappensum. Actum et datum in Myelnyk¹⁾, feria tertia sanctorum Innocentium, anno nativitatis Domini nostri millesimo quingentesimo septimo. Praesentibus ibidem magnificis, generosis et nobiles: Ioanne Iuryowicz Zabrzezinski, supremo magni ducatus nostri marschalco, tenentario Grodnensi; Stanislawo Pyotrowycz de Cyechonowycz²⁾; duce Georgio Alexandrowycz de Holschany, incisore nostro, Georgio Hlynycz, Ioanne Mikolayowicz Radziwil et Joane Sopiha — marschalco nostris — ac supremo secretario magni ducatus nostri Lithuaniae, capitaneo Braslaviensi³⁾ et provisore castris Throcensis, alias *Irodniczi* et Nicolao Nymyera Myelnicensi et aliis compluribus fidedignis, testibus ad praemissa, sincere et fideliter dilectis.

Sigismundus rex subscripsit.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 78—81. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 83—84) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

¹⁾ *Mielnik*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej powiecie bielskim.

²⁾ Stanisław Piotrowicz z Ciechanowca Kiszka, przedtem helman litewski, w czasie pobytu ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego w Moskwie i z tego powodu, chociaż bez żadnego urzędu, wymieniony przed innymi.

³⁾ *Brasław*, miasteczko w gubernii kowieńskiej, powiecie nowoaleksandryjskim.

LXXXI.

W Mielniku około 28. grudnia 1507 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu nadanie przez króla Aleksandra dóbr Zdołbicy¹⁾, Głińska i Bohdaszowa²⁾. W Mielniku 1507 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 49—50. Oryg. na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią, w języku łacińskim.

¹⁾ *Zdołbica*, wieś w powiecie ostrogskim.

²⁾ *Głińsk* i *Bohdaszów*, wsie w powiecie rówieńskim.

LXXXII.

W Mielniku około 28. grudnia 1507 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu nadanie przez króla Aleksandra dóbr Zdzięcioła¹⁾, w powiecie Trockim położonych. W Mielniku 1507 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 134. Oryginał na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią, w języku łacinskim.

¹⁾ *Zdzięcioł*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej. powiecie stonimskim.

LXXXIII.

W Dolsku 6. stycznia 1508 roku.

Jadwiga Steckowa Łamanowa, wraz z synem swoim Jakubem Łamanowiczem, sprzedawszy ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze dobra swoje Dolsko, przyrzekają bronić tegoż księcia i zastępować go przed prawem, gdyby brat Jakuba, zostający na służbie wojennej. po powrocie jakie pretensye sobie rościł. W Dolsku 6-go stycznia, indykta 11-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 5. Oryginał na pergaminie, pieczęć oderwana, w języku ruskim.

LXXXIV.

We Lwowie 28. lutego 1508 roku.

Zygmunt I. na zażalenie Bohdana Iwaszkowicza, dworzanina swego przeciwko Bohdanowej Wityńskiej i synowi jej Hryckowi, którzy mu obiecane go posagu za żoną jego nie dali i nie zwrócili 45 kóp groszy Lit., pożyczonych na wykupno od Mytka Staweckiego, Kulczyna¹⁾, wsi dziedzicznej jego żony, a wreszcie za zabranie rzeczy, przechowanych u szwagra jego, Fedka Serbina — zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, namiestnika Włodzimierskiego, iż posyła dworzanina swego, który ma siłą dostawić owego Hrycka do sądu królewskiego, tak za nie stawienie się na roku, jako też za pobicie, pierwiej po niego posłanego dworzanina królewskiego. We Lwowie dnia 28-go lutego, indykta 11-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 162. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Kulczyn*, wieś w powiecie kowelskim.

LXXXV.

W Ostrogu 21. kwietnia 1508 roku.

Marya Czaplicówna Michnowa Omeliańska przybiera za syna Fedora Iwaszkowicza i zapisuje mu połowę dóbr Międzyrzecza, w 50-ciu kopach groszy.

И Мара пани Мицнова Ѡмелианска, пана Инова дочка Чапанча з дозволеньем господара нашего, княза Константина Ивановича Ѡстрозского, гетмана господара короля Его Милости, старосты Львцкого, маршалака Боянское земан, наместника Бржаславского и Бѣницкого, признаваю сам своим листом, что на него посмотрит, або чтичи его слышитъ, и жеть и не мела есмь детей з мужем своим, небожником паном Мицном и тепере ежо есмь при старости и што са надо мною вола Божаа станет, ино нѣкомъ са вдет дшею моею печаловати и менѣ поминати, и и взяла есмь себе за сына мѣсть сестренца своего, пана Федора Ивашковича, савгъ господара нашего, княза Константина Его Милости и записываю емъ половинъ имена, втчизны своей оу Межиречи¹⁾, з патидесат копах грошей широке аичеы и записываю емъ половинъ имена втчизны своей(!), а коли са надо мною вола Божаа станет, а Богъ дшю мою с того света зверет и ин са мает дшею моею печаловати и менѣ поминати и даа того емъ записываю половинъ того своего имена Межиреча з патидесат копах грошей. Мает ин половинъ того моего имена держати со всемъ с тым по томъ, как и сама держала, до тыхъ часов, поки емъ врата его за тшю мою половинъ пенязи патдесать коп грошей втаожат, а коли емъ врата его пенязи втаожат, тогда мают тое имене все по деаницам себе роздеанти. И на то есмь даа сес мой листъ вызнанный и даа лепшей справедливости и твердости верхъ писаных речей и печат есмь свою привесила к сему моему листу. Я при том был: Пан Юхно Зенковичъ, пан Ивашко Чапанчъ, пан Генко Бабинский, пан Дашко Слович, а воаре господара нашего, княза Его Милости: пан Ивашко Зенкович Лавинский, пан Некраш Боровицкий, пан Богдан Ицкевич Бойналовича, пан Каско, а пан Грицко Промчейковичи. Писан з в Остроге в лѣто 3-ное 51. месеца апрела 64. ден, индикта 41.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 124—125.

¹⁾ *Międzyrzecz Ostrogski*, miasteczko w powiecie ostrogskim.

LXXXVI.

W Brześciu 26. maja 1508 roku.

Zygmunt I. oddaje w zastaw ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce zamek włodzimierski, wraz z dochodami i włością doń należąca, za sumę 1000 złotych.

Сам Жигмонт Божею милостию король. Чиним знаменито сил нашимъ апстоламъ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его всакшнѣтъ, нинешнимъ и потомъ всадчимъ, комѣ всдетъ потреви того ведати. Што братъ нашъ Александръ, короля и великий князь Его Милость для великое земское потревы заставилъ замокъ Володимиръ з мытоми и зъ селы и с платы, к Володимиру присасхуючиши панъ Федоръ Иншеничъ в тысячи золотыхъ, а взалъ Его Милость в него шестсотъ золотыхъ в золоте, а чотырста в монете великого князства. Ино панъ Федоръ Иншеничъ держалъ тот замокъ со всмихъ въ тыхъ пенязехъ до своего живота, а по его животе вна намъ чоломихъ князь Андрей Александровичъ Гонкѣшковича и просилъ насъ, абыхъмо дозволили емѣ тот замокъ нашъ в панее Иншное выкшпнн и держати в тыхъ пенязехъ. Ино мы на его прозвѣ то вчинили, допѣстили емѣ тот замокъ выкшпнн и дали есмо емѣ в той кыше реченой сумѣ пенезей держати до того, поки ванъ свободно тѣю тысячъ золотыхъ, шестьсотъ в золоте, а чотырста в монете запаатимъ. Я маеть онъ тот замокъ нашъ Володимиръ и з местечкомъ нашимъ Антовижомъ¹⁾ и з монастыромъ нашимъ свѣтого Спаса и со всми двори нашимъ и фоварки и волостями (держати); найпервей дворъ нашъ Тврѣйскъ²⁾ и села, што к немѣ присасхують: Болвамы, а Селце, а Головичи, а село Смедно³⁾, што на замокъ всакѣю работѣ работъ и дань дають, и тежъ село Гвинѣхи⁴⁾, што в немъ сѣтъ люди сажевные и з мытоми великимъ и малымъ, што на насъ бирано и с корчамы Володимирскими и Тврѣйскими и со всми платы и доходы и зъ даньми всакими, грошовыми и медовыми и цынши всакими и с припадки, ничого на насъ не вставляючи, ани выймѣючи, какъ здавна што къ томѣ замкѣ нашомѣ сѣшало и какъ тыи места и двори и села изъ давна ѣ границахъ сѣ своиу мають, и тежъ зъ роллами враными и не враными и с поллами, з лѣгами, с паствами, с озеры и зъ ставы и зъ болотами и сажавками и зъ реками, текѣчими водами и зъ ихъ сѣздройми и зъ малыны и зъ ихъ мѣрами, з лѣсы и зъ гаи и зъ борми и зъ хворосты и зъ дѣбы и сосны и з локшии зверинными и птишными и зъ вобровыми гоны и зъ кышными речами, належащими ко приданию речы пригодное, которымакоже именемъ всованке были званы и с стародавна к томѣ замкѣ присасхуючиши, посполите

СО ВСИМ ПРАВОМЪ И ПАНСТВОМЪ И СО ВСЕЮ ВЛАСТНОСТЮ, ЖАДНОГО КЪСА НЕ ВЫЙМЮЧИ, АНИ ЖАДНЫМЪ ОБЫЧАЕМЪ ОТДАВАЮЧИ. Я В ТОМЪ ЗАМКЪ МАЕТЪ СЯ НИ РАДНИИ И СПРАВОВАТИ, КАК САМ НАЛЕПЕЙ РОЗЪМЕЮЧИ, А МЫ НЕ МАЕМЪ ВЪЖЕ БОЛШИЙ ТОЕ ВОЛОСТИ И СЕЛА КОМЪ ОТДАВАТИ ОТ ТОГО ЗАМКЪ, АНИ ПАТОВЪ МЕСТСКИХЪ, АНИ ДАНЕЙ ЖАДНЫХЪ ОТ НЕГО ОТНИМАТИ, АНИ ИХЪ КОМЪ ОТНИМАТИ. НЕХАЙ НИ ТО ВСЕ ДЕРЖИТЬ МОЦНО, ЗАВЕДАЕТЪ С СКОИХЪ ПЕНЕЗЕХЪ, ПОДАДЕГЪ СЕГО НАШОГО АНСТЪ И ПРИВЛАЕА ДО ТЫХЪ ЧАСОВЪ, ПОКИ ВАИЖЪ ЕМЪ ТЪЮ ТИСАЧЪ ЗОЛОТЫХЪ, ШЕСТСОТЪ В ЗОЛОТЕ, А ЧОТЫРИСТА В МОНЕТЕ СПОАНА ЗАПАТНАИ; А ЕСЛИ НАД НИМЪ БОЖАА ВОЛА СТАНЕТЬ СЯ, ПРИГОДИТЬ СЯ ЕМЪ СМЕРЕТЬ, ТОГДА МЫ НЕ МАЕМЪ В ЖОНЫ И В ДЕТЕЙ ЕГО ТОГО ЗАМКЪ БОЛОДИАНРА ОТНИМАТИ ДО ТОАИЖЪ, ПОКИ ВАИЖЪ ТЪЮ ВЫШЕ РЕЧЕНЮ СЪМЪ ПЕНЕЗЕЙ, ТИСАЧЪ ЗОЛОТЫХЪ СПОАНА НИМЪ ОТЪЛОЖИМЪ. Я ДАА ЛЕПШОГО СВЕДОМА И ПЕЧАТЬ НАШЪ КАЗАА ЕСЛИ ПРИВЕСИТИ К СЕМЪ НАШОМЪ АНСТЪ. ПИСАН В БЕРЕСТИ ЛЕТА БОЖЕГО ТИСЕЧА ПАТЬСОТЪ ОСМОГО, МЕСЕЦА МАА КЪ. ДЕН, ИНДИКТЪ АІ.

Metr. Lit. Księga zapisów 8. fol. 211—212.

-
- 1) *Litowiż*, wieś w powiecie włodzimierskim.
 2) *Turzysk*, miasteczko w powiecie kowelskim.
 3) *Bobly, Sielec, Sołowicze i Smidyn*, wsie w powiecie kowelskim.
 4) *Świniuchy*, miasteczko w powiecie kowelskim.

LXXXVII.

W Brześciu w maju¹⁾ 1508 roku.

Zygmunt I. potwierdza księżnej Maryi Semenowej Rówieńskiej przywilej króla Aleksandra na odbywanie się jarmarków w Stepaniu. W Brześciu indykta 11-go.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 82. Oryginał na papierze, z wyciśniętą pieczęcią.

1) Podług indyktu 11-go mógłby być 1507. lub 1508 rok, z poprzednich jednak dokumentów okazuje się, że Zygmunt w maju tylko był w Brześciu. tj. 1508 roku.

LXXXVIII.

W Nowogródku 9. czerwca 1508 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kamienicę w Wilnie, przy ulicy Zamkowej, naprzeciw kościoła Ś-go Jana.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Absumeret universa cum tempore antiquitas, nisi actus humani, qui e memoria facile labi possunt, litterarum firmitudine et testium annotatione ad plenioram posteritatis notitiam deducantur. Proinde nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium universis, quibus expedit, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris: Quomodo prius attenta morum copia et virtutum probitate, fidelitatemque et impensam (!) servitiorum praeclari ac strenui ducis Constantini Ostroski, campiductoris nostri generalis magni ducatus Lithuaniae, terraeque Volinensis marschalci, nec non Luceoriensis, Braslaviensis et Vinnicensis capitanei, sincere nobis dilecti, quibus nobis et praedecessoribus nostris constantissime placuit et in futurum placere conatur, de certa scientia et deliberatione, specialique favore et gratia nostris, domum lapideam cum tota area eiusdem domus in civitate Vilmensi in platea castrensi ex opposito ecclesiae parochialis sancti Ioannis sitam, quam prius perfidus et fraudulentus Michael Glinski ex donatione serenissimi olim regis Alexandri, germani et praedecessoris nostri charissimi tenebat et possidebat, super nos iure et legitime devolutam, dandum, donandum et concedendum duximus, damusque et donamus ac concedimus praesentium per tenorem in perpetuum ita late, longe et circumferentialiter, prout haec praefata domus cum sua area nunc et ab antiquo est distincta et limitata, per ipsum ducem Constantinum, ipsiusque legitimos successores cum omni iure, dominio et proprietate tenendam, habendam, utifruendam, pacificeque et quiete possidendam ac dandam, donandam, vendendam, commutandam, nec non pro anima sua ad ecclesiam legendam et in usus suos, suorumque successorum beneplacitos sic, ut sibi suisque legitimis successoribus melius et utilius videbitur expedire convertendam, nihil ibidem nobis et sucesoribus nostris iuris, proprietatis et dominii penitus reservando, Quam quidem donationem nostram praefatam decrevimus robor perpetuae firmitatis obtinere in aevum, in cuius rei testimonium sigillum nostrum magni ducatus Lithuaniae praesentibus est subappensum. Actum et datum in Nowogrodek¹⁾, feria sexta ante festum Pentecostes proxima, anno Domini millesimo quingen-

tesimo octavo, regni vero nostri anno secundo. Praesentibus ibidem magnificis et generosis: Nicolao Nicolai Radziwylowycz, palatino Trocensi; Stanislao Ianowicz, castellano Trocensi et capitaneo generali Samagithiensi; Stanislao Pyotrowycz, capitaneo Grodnensi et marschalco nostro; Ioanne Alberto Marczynowycz Gastoldi, palatino Nowogrodensi et pincerna magni ducatus Lithuaniae; Georgio Alexandrovicz, subdapifero eiusdem magni ducatus; Alexandro Choczkwowycz, Georgio Hylynicz, tenentario in Lyda²⁾, Alberto Narbuthowycz, tenentario in Orza³⁾ et Jaswojny⁴⁾, Ioanne Sopiha, secretario nostro et tenentario in Braczlaw — et magni ducatus Lithuaniae marschalcis — et aliis quam pluribus consiliariis et curiensibus nostris, testibus circa praemissa, sincere et fidelibus dilectis. Per manus generosi Nicolai Michnowicz Raczkonis, secretarii nostri et tenutarii in Schawlie⁵⁾, qui haec habuit in commissis.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 87—89. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 38.) oryginał był na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią.

1) *Nowogródek*, miasto powiatowe w gubernii mińskiej.

2) *Lida*, miasto powiatowe w gubernii wileńskiej.

3) *Hoża*, miasteczko w gubernii i powiecie grodzieńskim, na północ od Grodna.

4) *Jaswojny*, wieś w gubernii i powiecie kowieńskim.

5) *Szawle*, miasto powiatowe w gubernii kowieńskiej.

LXXXIX.

W Mińsku 29. czerwca 1508 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Iwanowi Juriewiczowi Zasławskiemu daninę wsi Dworca i Białogródki, tudzież dworzyszcz pustych w Krasném, zwanych Masinowskie i Tatarynowskie.

Zygmont korol i welikij kniaź. Czynim znamenito sim naszym listom, chto na neho posmotrył, abo cztuczy jeho usłyszyl, ninesznym i na potom buduczym, komu budet potreb toho wedati. Bił nam czołom kniaź Iwan Juriewicz Zasławskij i pokładał pered nami listy i prywilej brata naszoho, korola Aleksandra i w tom prywilei brata naszoho wypisano, iż Jeho Miłost dał jemu seło w Kremianeckom powete, na imia Dworec¹⁾ na wecznost i dwie dworyszcza pustowskich podle Łucka na Krasnom, Masinowskoje i Tatarynowskoje i też my dali jemu seło Bełohorodku²⁾ w Kremianeckomże powete iz słuhami putnymi, na imia Zenca Macewicza, a Sidora Seniutycza iz brateju i z ich zemlami. I bił nam czołom, abychmo jemu tyje seła z ludmi i dworyszcza,

daninu brata naszoho i naszu potverdili naszym listom na wecznost. Ino my z łaski naszoje za jeha k nam wernuju służbu na to dali jemu ses nasz list i potwerżajem to sim naszym listom, weczno jemu i jeha żone i ich detem i na potom buduczym ich szczadkom. Majut oni tyje seła werchu pisanyje, daninu brata naszoho i naszu u Kremianickom powete Dworec, a Bełohorodku, iz tymi słuhami putnymi, z Zencom Macewiczom, a z Sidorom Seniutewiczom i z ich brateju, dwie dworyszcza podle Łucka na Krasnom³⁾, Masinowskoje i Tatorynowskoje derżati so wsimi ich zemlami pasznymi i bortnymi i senožatmi i z bory i z lesy i z dubrowami i z lady i z ladyszczy i z chworostniki i chmelniki i z bołoty i z rekami i z reczkami i ich potoki i z bobrowymi hony i z łowy zwerynnymi i ptaszymi i z stawy i stawiszczy i z młyny i ich wymelki i z danmi hroszowymi i medowymi i kunicznymi i so wsimi innymi dochody i popłatki i so wsim prawom i panstwom, niczoho ne ostawujuczy na nas i na naszy nasledki, tak dołho i szyroko, kak sia tyje seła, Dworec i Bełohorodka i tyje dwie dworyszcza, Masinowskoje i Tatorynowskoje z starodawna u swoich sia hranicach majut. I wolen to on i jeha sprawedliwyje nasledki oddati, prodati i zameniti i rozszyryti i ku swojemu wżytocznomu i lepszomu obernuti, kak sam nalepej rozumejuczy. A na twerdost toho i peczat naszu kazali jesmo prywesiti k semu naszomu listu. Pisan w Mensku leta Bożeho tysecza piatsot osmoho, meseca ijunia dwadcat dewiatyj den, indykt odinatcatyj.

W transumpcie Augusta III. (1759 r. 3. października) na arkuszu papieru, z wyciśniętą pieczęcią w-go księstwa litewskiego.

¹⁾ *Dworzec*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie zasławskim.

²⁾ *Białogródka*, miasteczko w powiecie zasławskim.

³⁾ *Krasne*, obecnie przedmieście miasta Łucka.

XC.

W Orszy 19. lipca 1508 roku.

Zygmunt I. poleca staroście włodzimierskiemu, księciu Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, aby strzegł granic przed Michałem Glińskim, który z za Dniepru ma wysłać ludzi, celem zabrania żony, dzieci i skarbów, tak swoich, jako też innych zdrajców.

ЖИГГИМОНТ БѢЖЕЮ МЛАДОСТЬЮ КОРОА ПОЛСКИЙ, ВЕАНЕИИ КНАЗЬ ЛИТОВСКИЙ, РѢСКИЙ, КНАЖА ПРѢСКОЕ, ЖОМОЙТСКИЙ И ПИИХ.

Старосте Володимирьскомъ, князю Яндрѣю Александровичъ Гонкѣшквичи. Повѣдаемъ товѣ, штож тыми разы притагнѣн есмо до Орши¹⁾, а тотъ зрадца нашъ, Ганскій з людьми неприятеля нашего, великого князя Московского слышавши то, втеканъ за Днѣпръ и такъ савхъ до насъ пришан, ижевы дѣи рекъма шни шправнанъ нѣколко людей до Мозыра²⁾, хотачи шттоле тыхъ зрадецъ нашнхъ и жены и дѣти и скарвы ихъ выбавити. Прѣтож штовы еси в томъ въ великой чинности быа и сторожъ доверсю мѣлаз на Днѣпрѣ и на Припяти³⁾ и естанвы то была правда, а быланвы люди не великие, а моголабовы то быти, естанвы са люди наши собрали, авы ихъ черезъ Днѣпръ не пѣстѣли, пакажывы намъ не могли штпоръ вчинити и тывы въ великой шсторожности быа, какжевы — чогожъ Боже вховай — шкоды которое намъ не вчинѣли. Я писали есмо тежъ до Могнаева и до Кричева⁴⁾, авы сторожъ доверсю мѣли, гдѣвы мѣли тыи люди до Мозыра пройтѣи и ш томъвы намъ вѣдане давали, а што са еще даалей в томъ в насъ поновитъ и мы в томъ товѣ навкѣ черезъ листъ нашъ дадимъ. Писанъ на (О)рши июл(а) 21. ден, индикт(а) 11.

Oryginał na ćwiartce papieru, po pieczęci wyciśniętej na stronie zewnętrznej pozostały tylko ślady i adres:

Старосте Володимирьскомъ, князю Яндрѣю Александровичъ Гонкѣшквичи.

1) *Orsza*, miasto powiatowe w gubernii mohylewskiej.

2) *Mozyr*, miasto powiatowe w gubernii mińskiej.

3) *Prypeć*, prawy dopływ Dniepra.

4) *Kryczów*, miasteczko w gubernii mohylewskiej. powiecie czerykowskim.

XCI.

W Smoleńsku 26. sierpnia 1508 roku.

Zygmunt I. nadaje Januszowi i Wasylowi Michałowiczom XX. Sanguszkom ziemię Smidyńską, nad rzeką Wiżwą i pozwala tamże założyć miasto.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Absumeret universa cum tempore antiquitas, nisi actus hominum, qui e memoria facile labi possunt, litterarum firmitudine et testium annotatione ad plenioram posteritatis notitiam deducantur. Proinde nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae,

Russiae, Prussiae, Samagithiaeque terrarum etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris: Quomodo habentes rationem fidelium servitorum et impensarum generosorum ducum Ianussii et Wasiley Michailowiczow Sanguszkowicza, curiensium nostrorum, quae nobis et praedecessoribus nostris fideliter et diligenter exhibere consueverunt, quorum intuitu volentes eos efficere consolatos et ad futura servitia nostra reddere promptiores, eis de certa scientia et gratia nostris regiis, ipsorumque successoribus legitimis terram desertam dictam Smyedinska¹⁾, in districtu Wlodimiriensi sitam penes fluvium dictum Wiszwa²⁾, quam olim tempore regiminis divi olim Kazimiri, genitoris et praedecessoris nostri, patruus ipsorum dux Iwan et tandem pater eorum dux Michael Sanguszkowiczy tenuerant, de certa scientia et gratia speciali nostris regiis donandum duximus, prout damus et donamus praesentium tenore mediante, temporibus aeviternis, incipiendo videlicet eandem terram a fluvio dicto Wiszwa, usque ad fluvium Brzeznicza³⁾ et eo quidem fluvio eundo supra, ad stagnum, alias *stavisko*, dictum *Kundrathowskie*, cui consensimus circa hoc stagnum aggerem instruere, quibus quidem hominibus Smyedinensibus liberum non erit utifruui stagno praefato nostro, quam diu stagnum illud vertice suo inundaverit et ab eodem stagno procedendo usque ad limites Viducenses⁴⁾ et iuxta viam publicam, quae tendit antiquitus versus Wlodimiriam a Wiszwa⁵⁾ oppido, ibidem adiacente et ab eadem via publica limitibus Wiswensibus, usque ad fluvium Wiszwa, isti vero homines nostri Smiedinensis per hos omnes praetactos limites intrmittere sese unquam non debent, quam diu fluvius ille Wiszwa profluxerit; theloneis antiquis dictorum ducum nostrorum in usu habitis, salvis per omnia manentibus, dantes, concedentes et admittentes praefatis Ianussio et Vasiley Michailowiczom, suisque legitimis sucesoribus omnimodam facultatem et libertatem in praefata terra, dicta Smiedinska oppidum locandi, tabernas construendi, forumque in ibidem instituendi, nec non kmethones in terra dicta libere locandi, cum omnibus eorum areis, domibus, agris cultis et incultis, campis, pratis, pascuis, stagnis, lacubus, piscinis, piscaturis, piscibus, fluviis, fluminibus et eorum rippis, rivis, torrentibus, aquis, earumque decursibus, molendinis quibusvis construendis, ac ipsorum emolumentis, silvis, borris, nemoribus, pinetis, quercetis, gaiis, sareptis et ipsorum introitibus, mellificiis silvaticis et domesticis, venationibus, aucupiis, castorum et aliorum animalium captationibus, nec non cum omnibus et singulis utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus, provenitibus, videlicet grossorum, mardurum, mellis crudi et frumentorum, tributis daciisque, laboribus et solutionibus, caeterisque pertinentiis et obventionibus quibuscunque nominibus et cognominibus vocatis et vocandis, quae in posterum quocunque ingenio et industria humana fieri et augeri possunt et generaliter cum omni iure, dominio et proprietate ita late, longe et circumferentialiter, prout dicta terra Smyedzinska in susi limitibus et graniciebus, superius descriptis ab aliis terris seu bonis est distincta et

limitata, per ipsos praefatos duces Ianussium et Wasiley Michailoviczow, ipsorumque legitimos successores tenendum, habendum. utifruendum pacifice et quiete possidendum, dandum, donandum, vendendum, commutandum. alienandum, legandum, inscribendum et resignandum, ac in suos. suorumque successorum usus beneplacitos et commoditates convertendum, prout eisdem Ianussio et Vasiley. ipsorumque successoribus legitimis melius et utilius videbitur expedire, nihil iuris, dominii et proprietatis in praefata terra pro nobis et successoribus nostris reservando perpetuo et in aevum. In cuius rei testimonium sigillum nostrum magni ducatus Lithuaniae praesentibus est subappensum. Actum et datum in Smolensko, sabbato post festum sancti Bartholomaei apostoli proximo, anno Domini M. D. VIII, regni nostri anno secundo. Praesentibus ibidem magnificis et generosis: Nicolao Nicolai Radziwil, palatino Trocensi, duce Constantino Ostroviensi, campiductore magni ducatus Lithuaniae generali, terraeque Volinensis marschalco et Luceoriensi, Braczlaviensi et Vinnicensi capitaneo, Stanislaio Ianowicz, castellano Trocensi et capitaneo generali Samagithiensi, Georgio Zenowewicz, palatino Smolnensi; Stanislaio Hlebowicz, palatino Polocensi; Stanislaio Piotrowicz, capitaneo Grodnensi et marschalco nostro, Alberto Marczinowicz Gastoldi, palatino Nowogrodensi et pincerna⁶⁾ magni ducatus, Georgio duce Alexandrowicz de Olschani, incisore magni ducatus nostri, Ioanne Sopiaha, supremo secretario nostro et tenutario in Vitepsko et Braczlaw, Alexandro Choczkievich, Georgio Hilnicz, tenutario in Lyda, marschalcis nostris et aliis quam pluribus consiliariis et curiensibus nostris, testibus circa praemissa, sincere et fidelibus dilectis.

Sigismundus rex subscripsit.

Comissio propria maiestatis
regiae et magni ducis.

Metr. Lit. Księga spraw publ. 28. fol. 62—63 odwr.

Dokument ten znajduje się w przekładzie ruskim z 1538 r. 26. listopada w Krakowie (Metr. Lit. księga spraw publ. 28. fol. 66. odwr. 68. odwr.), podajemy tu samo opisanie granic: „то ест почавши тсю землю вт реки пререченой Рижвы аж до реки Бережницы и тою рѣкою идючи с верху, до ставу Кондратовского, кз которому есмо дозволен на том ставицих греблю сыпати, а тым людем Смѣдинским не едет воино того ставу вживати, яко долго с верху залевати едет, а вт того ставица идючи аж до границ Ридзцих и до дороги великое, которая идет з стародавна до Володимира вт Рижвы, а вт тое дороге великое границами Ридзциками, аж до реки Рижвы, а тым люди наши Смѣдинскии через тым вышей писаныи границы не мают са ни во што взетспати, толко покоя таа рѣка Рижов течет и мыта стародавныи...“

¹⁾ *Smidyn*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Wiżwa*, prawy dopływ Prypeci.

³⁾ *Brzeźnica*, prawy dopływ Wiżówki, prawego dopływu Wiżwy.

⁴⁾ *Widot*, wieś w powiecie kowelskim.

⁵⁾ *Wiżwa*, miasteczko w powiecie kowelskim.

⁶⁾ W przekładzie ruskim czytamy: „пвиичный“.

XCII.

W Smolanach 21. października 1508 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi
Ostrogskiemu zamek Turów, z jego okręgiem i wsie Storożowce
i Danielewice.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Tunc unusquisque princeps maximus munificentiam et liberalitatem, virtutem sibi peculiariam praeclarius, praestantiusque exercet, cum illos, qui de republica consilio et opera benemerentur, dignis stipendiis remunerat et quidquid illis perpetuo concesserit, id litterarum artificio corroborat. Proinde nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque dominus et haeres etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris: Quomodo nos attendentes non solum egregiam fidem, sincerumque affectum ac impensam servitorum magnifici ac strenui ducis Constantini Iwanowicz Ostroviensis, campiductoris generalis magni ducatus Lithuaniae, nec non terrae Volinensis marschalci, ac Luceoriensis, Braczlaviensis, Vinniczensisque capitanei, sincere nobis dilecti ac suorum maiorum, quibus erga nos ac divos antecessores, videlicet progenitorem et fratres nostros, plurimum sese reddiderunt commendatos, verum etiam in prospectu habentes singularia eiusdem ducis Constantini Iwanowicz Ostroviensis, campiductoris magni ducatus nostri benemerita de republica huius nostri magni ducatus, qui saepe numero alto consilio suo nobis adminiculans, studiose et prudenter subvenire nititur, horum et aliorum benemeritorum intuitu sibi et suis legitimis successoribus omnibus, castrum et oppidum, seu bona nostra vulgariter nuncupata Thurow¹⁾, cum toto eorum districtu simul cum bonis Sthorozowcze²⁾ et Danyelczowicze³⁾ dictis, quae prius perfidus Iwan Glinsky tenebat et possidebat, in eodem districtu Thuroviensi consistentibus de certa scientia, liberalitate et gratia nostris, ac de consensu et consilio consiliariorum nostrorum magni ducatus nostri dedimus, donavimus et contulimus, ac per tenorem praesentium damus, donamus et conferimus in perpetuum, per ipsum ducem Constantinum Iwanowicz Ostroviensem, campiductorem, eiusque uxorem, liberos ac ipsorum omnem legitimam posteritatem suprascripta bona seu castrum et oppidum, dictum Thurow, cum toto eorum districtu et simul cum bonis Sthorozowcze et Danyelczowicze dictis, atque cum omnibus boyaris Thuroviensibus et servis, alias *pethnymy*, excepto dumtaxat terrigena nostro, Babynsky dicto, cum ipsius bonis in eodem districtu

Thuroviensi consistentibus, nec non cum omnibus tabernis, villis, villanis, earumque advocatiis, sinagogarum ritus Ruthenorum collationibus et generaliter cum omnibus hominibus. liberis et illiberis utriusque sexus, domibus, areis, hortis, horeis, curiis locatis et denuo locandis, campis, pratis, agris cultis et incultis, silvis, boris, nemoribus, mellificatoribus, mellificiis, apibus et melle ex eis proveniente, saltibus, gaiis, mericis, rubetis, ferarum et aliorum animalium, castorumque venationibus, aucupiis, fluviis, fluminibus, stagnis, lacubus, piscinis, vinariis, piscibus, molendinis quibusvis constructis ei in futurum construendis et eorum emolimentis, stationibus, *podvodis*, daciis, theloneis, solutionibus grossorum, mellis, mardurum, frumentorum et generaliter cum omnibus et singulis utilitatibus, fructibus, attinentiis et obventionibus alias *vchodi*, quomodolibet ad praedicta bona ex antiquo spectantibus, quae nunc sunt et in futurum humana industria excogitari fierique possunt, ita late, longe et circumferentialiter, prout haec bona in suis limitibus seu graniciebus ab antiquo sunt distincta et limitata, cum omnique iure et dominio et proprietate tenendum, habendum. pacifice et quiete possidendum, utifruendum, dandum, donandum, commutandum, obligandum, vendendum, alienandum, inscribendum, resignandum et in suos, suorumque successorum usus arbitrarios et beneplacitos, prout eidem ipsi duci Constantino Iwanowicz, campiductori et successoribus suis melius ac utilius videbitur expedire, libere convertendum, nihil ibidem iuris, domini et proprietatis pro nobis et successoribus nostris penitus reservando tenore praesentium mediante perpetue et in aevum. In quorum omnium testimonium et robur, praesentes iussimus sigilli nostri magni ducatus Lithuaniae subappensione communiri. Actum et datum in Smolnyany⁴⁾, sabbato die Sanctorum undecim millia Virginum, anno Domini millesimo quingentesimo octavo, regni nostri anno secundo. Praesentibus ibidem magnificis, generosis et nobiles: Nicolao Nicolai Radziwil, palatino Troczensi; Stanislao Ianowicz, castellano Troczensi et capitaneo generali Samagithensi, Stanislao Pyothrovicz, capitaneo Grodnensi et marschalco nostro, Ioanne Radzivil, marschalco nostro et tenentario in Slonym, duce Georgio Alexandrovicz de Olschany, incisore nostro magni ducatus, Ioanne Ioannis de Zabrzezie, marschalco nostro et tenentario in Volkovisko; Alexandro Chothkowicz, marschalco nostro; Ianussio Koszczyevicz, gladifero magni ducatus nostri et tenentario in Radunya⁵⁾; Andrea Iakubovicz Dovoynovicz, succamerario magni ducatus nostri et tenentario in Eyschisky⁶⁾ et aliis compluribus consiliariis et curiensibus nostris, sincere et fidelibus dilectis, testibus ad praemissa.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 248—250. Podług sumaryusza ostrog. (Str. 126) oryginal był na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią.

¹⁾ *Turów*, miasteczko w gubernii mińskiej, powiecie mozyrskim.

²⁾ *Storożowce*, wieś w powiecie mozyrskim. ku południowi od Turowa.

³⁾ *Danielewicze*, wieś również w powiecie mozyrskim, na południowy wschód od Turowa.

⁴⁾ *Smolany*, miasteczko w gubernii mohylewskiej, powiecie orszańskim.

⁵⁾ *Raduń*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie lidzkim.

⁶⁾ *Ejszyszki*, miasteczko w powiecie lidzkim.

XCIII.

Dnia 6. sierpnia około 1509 roku¹⁾.

Ks. Konstanty Iwanowicz Ostrogski, starosta braclawski i winnicki, zawiadamia swego namiestnika braclawskiego, Hrehorego Hłuskiego, iż pozwolił Semenowi Koszce nabyć sieliszcze Plisków od Romana Ładyżyńskiego.

Od księżęcia Konstantyna Iwanowicza Ostrogskiego, hetmana hospodara króla Jego Miłości, starosty Łuckiego, Braclawskiego i Winnickiego, marszałka Wołyńskiej ziemi. Namiestnikowi naszemu Braclawskiemu, panu Hrehoremu Hłuskiemu. Mówił nam tu pau Semen Koszka, iż ziemianin Braclawski, Roman Ładyżyński, sprzedaje swoje sieliszcze Pliskowo²⁾ i prosił nas, abyśmy jemu dozwolili u niego to sieliszcze kupić, jeno jeśli ten Roman zechce panu Semenowi to sieliszcze sprzedać i my jemu dozwolili, u niego to sieliszcze kupić i list jemu swój na to dałem, ze swoją pieczęcią. Pisał w Ostrogu, augusta szóstego dnia.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII-go wieku.

¹⁾ Ze względu na dokument następny (XCVI) zamieściliśmy tu datę około 1509 r.

²⁾ *Plisków*, miasteczko w gubernii kijowskiej, powiecie lipowieckim.

XCIV.

W Ostrownie 22. sierpnia 1509 roku.

Iwan, Semen Suszcz, Lewonid i Jakim sprzedają Stanisławowi Hlebowiczowi, wojewodzie połockiemu ziemię swoją w Ostrowie.

Мы Иван, а Семен Сущъ, а Левонидъ, а Якимъ из своихъ жонанъ и з своею братзю продали есмо вси посполнто земанцъ свою втчизню на Острове¹⁾ панъ

Станиславъ Глебовичъ, воеводе Полоцкомъ за поддевата рѣваа широкихъ грошей, а продаан есмо Его Милости самомъ и его паней и Ихъ Милости детемъ и на потомъ вѣдѣшимъ Ихъ Милости цѣдкомъ вѣва вечно и непорѣшно. Коленъ Его Милостъ продати, втдати, заменити и розширити, и къ своимъ леншомъ и вжиточномъ ввернѣти; не на дове намъ, ани нашимъ вѣжнимъ и на потомъ вѣдѣшимъ цѣдкомъ тое земанъ подъ паномъ и подъ Его Милости паней и подъ Его Милости детми тое земанъ поискивати. Я рѣвѣжъ тое земанъ со княземъ Соколинскимъ Прѣдвѣнца рѣчка да съ Кааламиръ, съ Кааламира рѣчѣемъ вологомъ да съ Островницѣ рѣкѣ, а Островницѣю да съ Сѣшскій рѣвѣжъ, а зъ Сѣшаны рѣвѣжъ пѣщею да съ вѣзеро Мѣвакое, а зъ Мѣвакого да съ Гаввокое рѣчкѣ, а зъ Гаввокого съ Прѣдъ рѣчѣемъ, а съ Прѣда Сѣражанскимъ рѣвѣжомъ съ вѣзеро Борстно. Я при томъ былъ: Панъ Иванъ Зеновѣвичъ, князь Иванъ Подѣвенскій, а панъ Ицко Михайловичъ; а мѣжей: Иянъ дѣаконъ, Микита Сковичъ, а Микѣла Самовичъ. Я на твердость сего вѣнанъ есмо чоломъ Ихъ Милости, авы печати свои приложнанъ къ семъ нашимъ листѣмъ, и Ихъ Милость на наше чоломъ вѣте вчиннанъ и печати свои приложнанъ къ семъ нашимъ листѣмъ, а мы сами печатей своихъ не мѣли и мы клейна свои вортные приложнанъ къ семъ нашимъ листѣмъ.

Писанъ съ вѣзъ Островнѣ ²⁾ августа ѿѿ. денъ, индикта ѿѿ.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom. I. Str.: 129—130.

¹⁾ Będzie to zapewne *Ostrów*, wieś w gubernii mohylewskiej. powiecie lepelskim. na północny zachód od Lepła. Przemawiają za tém miejscowości przy opisie granic téj ziemi podane: Na północny wschód od Ostrowa jest wieś i jezioro *Susza* (Сѣшскій рѣвѣж), na północ są wsie: *Prudek*, *Serożynia* (Сѣражанскій рѣвѣж), w tymże kierunku od Ostrowa jest miasteczko *Ładośna*, nadana w 1508 r. XX. Sokolińskim (Воніеcki. Poczet. Str. 324). dla tego słusznie powiedziano: рѣвѣжъ тое земанъ зъ княземъ Соколинскимъ. Rzeczek i jezior z ich nazwami odszukać nie mogliśmy. jest ich jednak wiele widocznych na mapie koło Ostrowa, ale bez nazw.

²⁾ *Ostrowno*. miasteczko w gubernii mohylewskiej. powiecie siennieńskim.

XCV.

W Łucku od 1. września 1508 roku, do 1. września 1509 roku.

Księżna Anna Juriowa Zaslawska zaprzedaје na lat pięć ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu połowę myła swego w Ostrogu, za sumę 200 kóp groszy. W Łucku 7017 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 54—55. Oryginał na pergamin. z przywieszistą pieczęcią, w języku ruskim.

XCVI.

W Połonném 14. września 1509 roku.

Ks. Konstanty Iwanowicz Ostrogski zeznaje, iż od Semena Koszki otrzymał za wieś Palczyk 20 kóp groszy.

Ja Konstantyn Iwanowicz Ostrogski, hetman hospodara króla Jego Miłości, starosta Łucki i Braclawski i Winnicki, marszałek Wołyńskiej ziemi, zeznawam tym moim listem. Wziąłem u pana Semena Koszki dwadzieścia kóp groszy, które pieniądze chciał u niego wziąć Iwaszko Krasnosielski, za imienie Palczykowo, jeno ja te pieniądze dla tego u pana Semena Koszki wziąłem, iż ja to sioło Palczykowo¹⁾ dałem był słudze hospodarskiemu, Szymie i list hospodarski jemu na to sieliszcze u hospodara Jego Miłości *wyprawiłem*, jeno Iwaszko bez bytności mojej nie wiem jakim sposobem to sieliszcze zaczął trzymać, jeno jeśli będzie Iwaszkowi to należało i on niechaj w tych pieniądzech mnie *patrzy*, a panu Koszce aby dał *pokój*, bo ja u niego te pieniądze wziąłem i na to panu Koszce dałem ten moj list, z moją pieczęcią. Pisan w Połonnem²⁾, septembra czternastego dnia, indykta trzynastego.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII-go wieku.

¹⁾ *Palczyk*, wieś w gubernii kijowskiej. powiecie żwinogradzkim.

²⁾ *Połonne*, miasteczko w gubernii wołyńskiej. powiecie zwiahelskim.

XCVII.

Na jeziorze Oświatoje 27. września 1509 roku.

Iwaszko Putiatycz i Piotr Muszatycz rozstrzygają spór między ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, starostą włodzimierskim, a ks. Iwanem Wasylewiczem Kurcewiczem o jezioro Oświatoje.

Приказанемъ господина нашего, князя Константина Ивановича Острозкого, гетмана навышшего господара нашего, короля Его Милости, старосты Луцкого,

Браславского и Бѣницкого, маршалака Кольинской земли. И Ивашко Пстатич, а Петръ Мшатиц, смотрѣли есмо князя Андрѣя Александровича, староста Колоднмирьского со княземъ Иваномъ Василевичомъ Крцевича. Споръ имѣли въ озеро, на имя Свѣатое и мы нѣхъ съ томъ изгодни и мають тое озеро посполъ влочити, рыбе на поля деапти, а водою безъ водою того озера не влочити, а чий вѣдетъ негод, либо князя Андрѣевъ, а либо князя Иванов, ино на князя Андрѣя дѣль, а на князя Ивана дѣль, а на негод дѣль. А чий вѣдѣть паровьки, ино на паровьки дѣль, а либо грошамъ заплатити, што на паровьки приидеть. А хтovy имѣлъ водою безъ водою тое озеро влочити, ино той заплатитъ подасть земской хвалы, а то имаютъ совѣтъ вѣчно держати подасть верхъ писаной рѣчи. И жадали насъ Ихъ Милости въ томъ, князь Андрей, а князь Иван, авѣхумо имъ на то листы свои сѣдовки дали, и мы то на Ихъ Милости жадающе вѣдали и листы свои сѣдовки на то имъ дали, подъ нашими печатами, князю Андрѣю лист, а князю Ивану лист, а с нами быа князь Михайло Роговицкий, а Хведоръ Сѣдвинский. Писанъ на озерѣ, на свѣатомъ, сентебря 13. день, индикта 71.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na masie brunatnej wyciśnięte dwie pieczęcie: Pułtawczyca i Muszatycza, u obu napisy zatarte.

XC VIII.

We Lwowie 16. listopada 1509 roku.

Zygmunt I. uwalnia wszystkich poddanych ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogińskiego od opłaty wołowszczyzny, a nadto nadaje mu dobra Pełzę i Płyczę.

Во имя Божье стана сѣ. Звычайъ есть поддѣвъ вѣгъ свѣта, абы знаменитые, а хотные посади, которые маестатъ панскою напротивъ неприхтелей его вѣрными выключие засѣ щедростановостью корольевъ, або княжатъ великихъ имъ отдаваны были, а прото мы Жикимонтъ Божью милостью король Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иныхъ панъ и дедичъ, чинимъ знаменито силъ нашихъ листамъ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи въслышитъ, ни въшнимъ и потомъ вѣдчимъ, кумъ вѣдетъ потребъ того вѣдати; нжъ ввачивши вѣрнью, а пансю, а знаменито накладыю, николи не вѣдшкансю сажебъ и не лютована горла гетмана нашего, старосты Лвцого, Браславского и Бѣницкого, маршалака Кольинское

земли князя Константина Ивановича Острозского, которсюж он чинил кс отцс нашомс, славное памяти Казимирс, королю Его Милости и братс нашомс, щастное памяти Александрс королю и к нам и еро чинить и хотачи его шхотнейшого и пилнейшого на потом кс сажбѣ нашей вделати и тым его посадам и накладом некоторю запаатс отдати, которые люди его и теж люди воар его оу в Остроже и в Полоншмх и в Двене и в Зваган и в Чадновѣ и в Тсровѣ и в Здетан, в тых его замкох и в выных его дворех, которые гдѣ он маєт оу отчине нашей, великомх князствѣ Антоуекмх здавна за предков наших волоццинс данвали, мы з осчеланвое ласки наше и теж для его сажбвы, волоццинс людем его и теж людем воар его отпсстали. Ижо от тых часов люди его и теж люди воар его волоццины не мають давати нам и нашим наследком вѣчно. Теж биа нам чолум князь Константин Ивановичь Острозский и просна в часх сѣланца псстого в Лвцком повѣте в Торговицкой¹⁾ волости на има Польчаа²⁾, а дрбгого сѣла в Крѣманцком повѣте на има Птичаа³⁾, а перед тым с того сѣла саживано чотыри сажги на конех, и мы з ласки наше тым выше писаными, сѣланомх и сѣлом его есмо пожаловали к замкс его к Двене и подтверждаем то сим нашим листум, вѣчно емс и его княгини и их дѣтем и на потом ввдщчим их счадкомх. Маєт он и его справедливые наследки тые выше реченые села держати з людьми и со всеми их землми пашными и борными и сеножатми и боры и леси и дѣровами, з ловы звѣриными и пташими и с озеры и з рѣками и ставы и ставици и з малыны и их вымѣлки и з вобровыми гоны и з данми грошовыми и мѣдовыми и кшичными и вобровыми и со всеми платы и доходы, которымкоавѣ именем могѣть названы быти, або менены быти из сажвами тых людей и со всем с тым как (са) тое сѣланцо Поачае и тое сѣло Птичае сз стародавна вх своих границах мают; и што перед тымх с того сѣла Птичае люди хоживали к городской ровоте до Крѣманца, ино с того есмо их вызволани; вжо не мають тые люди с того сѣла Птичаа к городской ровоте ходити и иных полаткве к городс давати, нежан со всем с тымх маєт их держати к замкс своему Двене, князь Константин и его наследки. Стало са и дано во Лвовѣ, лѣта Божего тысяча патсшт деватого, месеца ноября псстого на десат дна, индикта третего на десатъ. При том была: Маршалок нашк дворный, пан Григорей Станиславовичь Остиковича; а маршалок, шхмистрх королевое Ее Милости, намѣстник Ковензский и Бѣлский, пан Койтех Яновичь, а маршалок и секретар нашк, намѣстникх Китевский и Браславский, пан Иван Ошпѣга.

Sigismundus rex subscripsit.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Bibliotece Ossol. Spis dypl. Nr. 532, po pieczęci pozostały tylko ślady cięć. Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 268—269.

¹⁾ *Targowica*, miasteczko w gubernii wołyńskiej. powiecie dubieńskim.

²⁾ *Pełża*, wieś w powiecie dubieńskim.

³⁾ *Ptycze*, wieś w powiecie dubieńskim.

XCIX.

W Krakowie 26. grudnia 1509 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście włodzimierskiemu danników Kreczewiczów, w włości mielnickiej.

Жыгымонт Божею Милостыю.

Бназ намъ чоломъ староста Володимирскій, князь Яндрѣй Александровичъ и просилъ в насъ людей данныхъ в Лвцкомъ повѣтѣ, в Мельницкой¹⁾ волости, на имя Кречевичовъ²⁾. Ино мы з ласки наше для его службы то вчинили, тыи людьми данными, Кречевичи, его есмо пожаловали со всеми нхъ землями пашными и борными и сеножатями и зъ даньми грошовыми и медовыми и бобровыми и кшичными и со всеми с тыми, што къ нимъ здавна присащало, а даи есмо емъ тыи люди до нашего лепшого вемотрѣнья. Писанъ въ Краковѣ декабря 15. день, индиктъ ГГ.

Metr. Lit. Księga zapisów 8. fol. 329.

¹⁾ *Mielnica*, miasteczko w gubernii wołyńskiej. powiecie kowelskim.

²⁾ *Kreczewicze*, wieś w powiecie kowelskim. na północ od Mielnicy.

С.

W Krakowie 4. stycznia 1510 roku.

Zygmunt I., wydając wyrok w sprawie ks. Michała Rohowickiego z ks. Michałem Sanguszką, o dokonaną między nimi zamianę dóbr, przysądza, aby ks. Sanguszko, zwróciwszy ks. Rohowickiemu dobra jego Rużyn i zapłaciwszy mu 30 kóp groszy, odebrał napowrót swoje dobra Zajczyce i Wojkowicze.

Жикгимонт Божею милостыю короля и великий князь.

Смотрѣли есмо того дѣла: Стоали передъ нами ученисто. Жаловалъ намъ князь Михайло Роговицкий на князя Михайла Гонкѣшковича и на его сыновъ, на князя Инша, а на князя Пасла в томъ, штожъ они сами своею доброю волею мѣняли с нимъ имѣньемъ, в князя Михайла Роговицкого взяли имѣнье на имя Рѣжиньѣ¹⁾, а князь Михайло Гонкѣшковичъ з сынами своими даде емс противъ того его имѣня Рѣжиньѣ два имѣнья свои, на имя Заечичи и Болковичи²⁾ и листы меновныи, которыми межн собою записаан сѧ, передъ нами вказовали. В тыхъ листехъ ихъ меновныхъ написано, штожъ князь Михайло съ сынами своими, съ княземъ Иншомъ и княземъ Паскаемъ записаан сѧ на томъ: естанемъ хто хотѣл князю Роговицкомъ в тыхъ имѣньяхъ кривды дѣлати, тогда князь Михайло з детьми своими то емс мѣлъ учинити и границы завелъ, по которымъ границамъ мѣл князь Михайло Роговицкий тыи имѣнья ихъ держати, а князь Михайло Роговицкий также мѣлъ имѣнье свое Рѣжиньѣ учинити, естанемъ хотѣлъ хто кривды дѣлати князю Гонкѣшковичъ в томъ имѣньи Рѣжини. И перво сего многократъ жаловаа намъ князь Михайло Роговицкий в томъ, штожъ князь Михайло Гонкѣшковичъ з детьми своими тыи имѣнья свои емс завелъ. не гораздо и ограничили не свое, и многократ есмо до князя Михайла Гонкѣшковича и до детей его писали, абы емс тыи имѣнья свои, Заечичи и Болковичи учинити подагъ записовъ своихъ, и они таки не хотѣли емс учинити тыхъ имѣней своихъ, а тыи школицыи воаре, чии земли емс завелъ князь Гонкѣшковичъ, не даютъ земли своихъ князю Роговицкомъ пахати и сенокатеи косити; а в томъ (сѧ) емс шкоды много стало. Ино мы порозумевши, ижъ князь Михайло Гонкѣшковичъ з детьми не хотять имѣней своихъ учинити, а князя Роговицкого имѣнье Рѣжиньѣ в себе держати со всимъ по томъ, какъ князь Михайло Роговицкий имъ даде и владели есмо межн ними тымъ обычаемъ: Князю Михайлу Роговицкомъ засѧ велѣли есмо тое

наѣнѣ свое Рѣжинѣ к собѣ взати и послан есмо тамъ дворанина нашего, Глеуха Борисовича и казал есмо князя Михайла Роговицкого заса въ его наѣнѣ, в Рѣжинѣ свазати, а князь Михайло Гонкѣшковичъ з детьми своими такожъ мають свои наѣнѣ: Заечичи, а Болковичи к собѣ взати. Я маеть князь Михайло Гонкѣшковичъ з детьми своими тоѣ наѣнѣ Рѣжинѣ штихдати князю Михайлу Роговицкому со всмихъ с тыми, какъ они вѣдѣтъ в князя Роговицкого взан, а што вѣдѣтъ князь Михайло Гонкѣшковичъ в томъ наѣнѣ, в Рѣжинѣ заседа житъ, ино то мають они собѣ пожати; тежъ што вѣдѣтъ старого жита въ гѣминѣ и што вѣдѣтъ князь Гонкѣшковичъ поставил на поан, то тежъ маеть собѣ поврати, а тоѣ наѣнѣ Рѣжинѣ маеть подат князю Михайлу Роговицкому со всмихъ с тыми, с чими вѣдѣтъ в князя Роговицкого взан. Я што князь Михайло Гонкѣшковичъ з детьми своими придалъ былъ к тыми двѣмъ селомъ своимъ князю Михайлу Роговицкому шестьдесятъ копъ грошей, ино мы даа шкоду и даа волокиты князя Михайла Роговицкого, што онъ ездачи к намъ, травил са и наложилъ, правдючи са, за то половницъ тыхъ пѣназей тридцать копъ грошей штихдати есмо (казали) князю Роговицкому, а остатокъ дрѣвю тридцать копъ грошей маеть князь Роговицкий штихдати князю Михайлу Гонкѣшковичу и его сыномъ на рокъ, на семю свѣотъ прийдѣчию, которая вѣдѣтъ сего индикта гѣ, а естанемъ на тотъ рокъ, на семю свѣотъ тыхъ тридцати копъ грошей не штихдалъ, тогда маемъ заса казати князя Михайла Гонкѣшкова в тоѣ наѣнѣ, в Рѣжинѣ свазати и держати маеть до тыхъ часовъ, поки должъ князь Роговицкий тын пѣнази намъ заплатитъ, тежъ естанемъ князи Гонкѣшковици по тын лѣта держали его наѣнѣ, Рѣжинѣ, складали и брали на его людехъ полатки звыжъ, нижан винни намъ подде давного швычаа платити, ино тын пѣнази мають они князю Роговицкому вернѣти. Я што (люди) Роговицкого князя посѣдали собѣ жита на которыхъколи княжихъ полдахъ, тын жита мають пожати; а которыи люди вѣдѣтъ князь Гонкѣшковичъ с Рѣжинѣ звел за себе до наѣней своихъ, тын люди заса маеть князь Гонкѣшковичъ князю Роговицкому податъ со всмихъ с тыми, с чими вѣдѣтъ тыхъ людей его Рѣжинскихъ взан. Писан в Краковѣ генвара д. ден, индикта гѣ.

Metr. Lit. Księga zapisów 8. fol. 332—333 odwrot.

¹⁾ *Rużyn*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Zajczyce i Wojkowicze*, wsie w powiecie włodzimierskim.

СІ.

Dnia 9. lutego 1510 roku.

Bohdan Fedorowicz Hołownicz sprzedaje wieś swoją Derenco Stanisławowi Hlebowiczowi, wojewodzie połockiemu.

Я Богдан, Федоров сын, Головнича визнаваю тым моим листом кождомъ, кому вѣдетъ того потреб вѣдати. Продад есмь село свое на имя Деренцо, материзнъ свою, подле Островна¹⁾, панъ Станиславъ Глебовичъ, воеводе Полоцкомъ, землю пашню и бортью из сѣножатни и з озера и з мхи, з волоты и со всми входы и пожитки, какъ съ давна таа земля сама в себе мает, по тымъ границамъ, какъ ѿ сам держалъ и предки мои, ничего в той земан не вставляа на себе, ввѣа вечно и непорочно. Я на потом мне Богданъ и моей жонѣ и дѣтем нашим и ближним нашимъ, никомъ из нашего рода тое верхъ писаное земан не поискивати на панъ Станиславе Глебовичи и на паней Его Милости и под Ихъ Милости дѣтми и под Ихъ Милости щадкамъ; а сестрам моим в тсю землю не встѣпати съ, во шни себе против того инде вжалн. Я на потом хто вѣдет поискивати, тот дастъ вины господарю, королю Его Милости сто рублиев грошей. Я при томъ был пан Иванъ Зеновевич, а князъ Иванъ Федоровичъ Ползвенский, а Никифоръ Коровович. И просил есмь тыхъ людей добрыхъ, котормъ выше писаны в томъ моемъ листѣ, штовъ Ихъ Милост печати свои приложил к томъ моемъ листѣ, и Ихъ Милост то вчинил, и печати свои приложил. Я на свидѣтво томъ ѿ Богданъ Головнич и свою печат приложил. Я писалъ дѣакъ мѣстцкый Федоръ Захаревич. Писанъ февраля д. индикта Гї.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 128—129.

¹⁾ *Ostrowno*, miasteczko w gubernii mohylewskiej. powiecie siennieńskim. Derenca, ani téż miejscowości podobnego nazwiska, w pobliżu Ostrowna odszukać nie mogliśmy.

CII.

W Braławiu 4. kwietnia około 1510 roku¹⁾.

Roman Ładyżyński z żoną swoją Lubką Jesmanówną,
sprzedają Semenowi Koszce sieliszcze swoje Plisków za 12 kóp
groszy.

Ja pan Roman Ładyżyński z żoną swoją, Lubką Jesmanówną, zeznawamy to sami na siebie, tym naszym listem, iż przedaliśmy sieliszcze nasze ojczyste w Braławskim powiecie, na imię Plisków za dwanaście kóp groszy panu Semenowi Koszce i jego żonie i jego dzieciom i ich bliskim i na potem będącym ich *szczadkom*, ze wszystkiém tém, co ku temu sieliszczu wyżej pisanemu, na imię Pliskowu, przynależało i ze wszystkiém tém, jako z starodawna w swoich granicach ma się: z lasami, z dąbrowami i z pasiekami i z stawami i z polami i z sianożęciami i z rzekami i z bobrowymi gony i z *zeremeny*. A przedaliśmy Ich Mściom to sieliszcze na imię Plisków, ojczyznę swoją panu Semenowi Koszce i jego pani i ich dzieciom i bliskim ich współ wiecznie i nieporuszenie; a mnie już Romanowi i żonie mojej Lubce i dzieciom naszym i naszym bliskim w to sieliszcze, w Pliskow nie należy wstępować się i pozyskiwać, a jeślibym ja Roman, albo żona moja, albo dzieci nasze, albo bliscy nasi, chcielibyśmy tego sieliszcza Pliskowa pod nimi pozyskiwać, tedy my zapłacimy gospodarowi, królowi Jego Mści pięćdziesiąt kóp groszy, a panu Semenowi Koszce zapłacę, albo synowi jego, albo bliskim jego trzydzieście kóp groszy. A przy tém byli: Książ Semen Fedorowicz Czetwertński, a pan Hrehory Hłuski, starosta Braławski i ziemianin Braławski, pan Stecko Słupica, i pan Korotki. I biłem Ich Mściom czołem, aby Ich Mość na moje czołem bicie to uczynili, pieczęcie swoje przyłożyli do tego mego listu i Ich Mość na moje czołem bicie to uczynili i pieczęcie swoje przyłożyli. A ja Roman z żoną swoją na *twardość* tego naszego listu, takżem pieczęć swoją przyłożył. Pisan w Braławiu, miesiąca apryla czwartego dnia.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII-go wieku.

¹⁾ Około 1508 roku we wrześniu (Nr. 93) otrzymał Ładyżyński zezwolenie od ks. Konstantego Ostrogskiego, jako starosty braławskiego, na sprzedaż Pliskowa Koszce, gdy więc w kwietniu sprzedaż ta przyszła do skutku. będzie to analogicznie 1510 r.

CIII.

W Krakowie 5. maja 1510 roku.

Zygmunt I. nadaje Miti Iwanowiczowi, namiestnikowi oboleckiemu Holcowo, Szyjkę, Krzywę i dwory w Drucku, dobra ojczyste żony jego, Anny Dmitrównój, księżniczki Holcowskiéj.

Zygmont Bożeju miłostiu, korol polskij, welikij kniaz Litowskij czynim znamenito sim naszym listom, chto na neho posmotryt, abo cztuczy jeho usłyszyt, ninesznim i na potom buduczym, komu budet potreb toho wedati. Bił nam czołom bojaryn korolewoje i welikoje knehini Jeje Miłosti Aleny, namestnik Obolec(kij, kl)ucznicz dwora Jeje Miłosti, Mitia Iwanowicz i powedił przed nami, sztoż poniał doczku (kniaz)ia Dmitrewu Fedorowicza Holcowskoho, na imia Hannu, ino otec żony jeho, kniaz Dmitrej Holcowskij wmer, a bratia jeje z naszoje zemli zbehli do welikoho kniazia Moskowskoho i kotoryje imenia otczyznyje żony jeho, na imia Holcowo, a Szyjka, a Krywaja ²⁾ i inyje seła i dwory w horode. wo Drucku ³⁾ i w meste na nas, na hospodara spali byli, ino tyje imenia i dwory wyprosili byli w nas kniaz Iryhorej, a kniaz Wasilej, a kniaz Semen Odyncewicz, po bliskosti — i my na ich powedanie tyje wysze pisanyje imenia i dwory po bliskosti im jeśmo dali byli, toho ne wedajuczy, sztoż żona Mitina otczyczka tych imenej i dworow. I bił nam czołom, abychmo żony jeho, otczycki tych imenej jeho od toho ne oddalili, a i hetman nasz, starosta Łuckij i Braclawskij i Wernickij, marszałok Wołynskoje zemli, kniaz Kostiantyn Iwanowicz Ostrozskij pisał k nam powedajuczy, sztoż żona Mitina Hanna, otczyczka tym imieniem i bliższaja k'tomu i prosił nas, abychmo żonu Mitinu, Hannu od tych imenej ne oddalili, a tyje imenia i dwory otczyczce zasia, bychmo Mitinoj żone, doczce kniazia Dmitrejewoj Holcowskiej oddali. Ino aczkolwe tyje wysze pisanyje imenia: Holcowo, a Szyjka, a Krywaja i seła i dwory w horode i w meste, wo Drucku (powinni) spasti na nas, na hospodara i w naszoj woli, komu choteli, tomu bychmo oddali, my z osobliwoje łaski naszoje i też dla prozby hetmana naszoho, kniazia Kostiantyna i dla ich czołom bitia to wczynili, tyje wysze reczenyje imenia: Holcowo, a Szyjku, a Krywaju i seła tych imenej i dwory w horode i w meste wo Drucku, neboszczyka kniazia Dmitreja Holcowskoho dali jeśmo otczyczce, doczce kniazia Dmitrejewoj, żone Mitinoj, Hanne i potwierzajem to sim naszym listom weczno, jej i jeje. mużu i ich detem i na potom buduczym

ich szczadkom. Majet ona i muž jeje i ich sprawedliwyi nasledki tyje wyszej menenyje imenia: Holcowo, a Szyjku, a Krywuju i seła tych imenej i dwory w horode i w meste, wo Drucku derżati weczno so wsimi ludmi tych imenej i zemlami pasznymi i bortnymi i bory i lesy, z łowy zwerynnymi i ptaszymi i z hai i senozatmi i z bołoty i z ozery i z rekami i stawy i z młyny i ich wymėłki i z bobrowymi hony i z danmi hroszowymi i medowymi i bobrowymi i kunicznymi i so wsimi inymi popłatki i dochody i so wsim z tym, kak sia tyje imenia i ludi i seła tych imenej i dwory w horode i w meste, wo Drucku zdawna w swoich hranicach majut i kak neboszczyk kniaz Dmitrej Holcowskij derżał; a on majet z tych imenej służbu zemskuju zastupowati. A na twerdost toho i peczat naszu kazali jesmo prywesiti k'semu naszomu listu. Pisano i dano w Krakowe, leta Bożeho narożenia tysecza piatsot desiatoho, meseca maja piatyj deń, indykt tretim na desiat. A pry tom byli: Marszałok dwornyj, pan Hryhorej Stanisławowicz Ostykowicza; a marszałok, namestnik Lidskij, pan Jurij Iwanowicz Plinicza; a marszałok i sekretar, namestnik Witebskij, Brasławskij, pan Iwan Sapeha; a namestnik Melnickij, pan Nemira Hrymalicz; a podskarbij dwornyj, namestnik Welonskij ⁴⁾, pan Iwan Andrejewicz.

W transumpcie Augusta III. z 1759 r. 3. listopada, na dwóch arkuszach papieru, z pieczęcią W-go księstwa lit. Miejsca ujęte w nawiasy są uszkodzone.

¹⁾ *Obolce*, miasteczko w gubernii mohylewskiej, powiecie orszańskim.

²⁾ *Krzywa*, wieś w gubernii mohylewskiej, powiecie orszańskim, na północny wschód od Drucka.

³⁾ *Druck*, miasteczko w powiecie orszańskim. Holcowa i Szyjki odszukać nie mogliśmy.

⁴⁾ *Wielona*, miasteczko w guberni i powiecie kowieńskim.

CIV.

W Krakowie 15. lipca 1510 roku.

Zygmunt I. zawiadamia Stanisława Piotrowicza, starostę grodzieńskiego, o nadaniu ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce ziem pustych: Pacutowszczyzny i Matejowszczyzny.

ЖИГГИМОНТ БОЖЕЮ МЛЛОСТЮ короля Польскій, великий князь Ли(товскій), Рускій, княжа Прское, Жомойтскій и иных. Старосте Городенском, панс Станислав Петрович¹⁾. Присылаа к нам дворянин наш, князь Андрей Михайлович Гоньбешко-

внча, чолом вкючи. Што перво сего дали есмо емѣ две земли пѣстыхъ в Городенскомъ повѣтѣ, на нма Пацтовичинѣ, а Матеевичинѣ, ино дѣй одна земля пѣста, а на дрѣгой земли одинъ человекъ сѣдитъ и тесть дѣй его, панъ Баснаей Хревтовичъ в того человека земли и сеножати покѣнна и вна намъ чоломъ, авыхумо емѣ тѣю землю и с тымъ человекомъ дали. Прото, естанбы тотъ человекъ хотѣлъ емѣ сажити и онъ (нехай) емѣ сажитъ, а естанбы не хотѣлъ емѣ сажити и князь Андрей маетъ его доворовано отпѣстити со всми его статки и нехай то князь Андрей держитъ, подде данныи наше первое. Писанъ в Краковѣ июля 31. денъ, индиктъ 711.

Oryginał na ćwiartce papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie. Miejsca ujęte w nawias są wydarte.

¹⁾ Piotr Stanisławowicz Kiszka był starostą grodzieńskim od 1508—1513 r. (Boniecki. Poczet. Str. XXVIII).

CV.

W Krakowie 16. albo 17. lipca 1510 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce kupno ziemi, u Tatarów nowogrodzkiego powiatu.

Жигимонтъ Божею милостыю короля Польскій.

Билъ намъ чоломъ князь Андрей Михайловичъ Санквешковича и повѣднхъ передъ нами, штожъ вѣднхъ в Боевкѣ Дашлевича землю его отчизню, которажъ емѣ спала после вратки его, съ полемъ и съ сеножатыми и зъ ганъ и съ сады и вѣль вечно. Я в Татаръ нашихъ Новгородскихъ, въ Юхна Сейтевича Сатышевича и в врата его Касына двѣ земли пѣстовскихъ, отчизнѣ ихъ, на нма Брижчановичинѣ, а Гавинѣ, такежъ с полемъ и сеножатыми и зъ ганъ и съ сады, вечножъ. И на то листы вѣдчии передъ нами вказывалъ и билъ намъ чоломъ, авыхумо на то дали емѣ нашъ листы. Ино мы даа его сажбы и чоломъ вѣтъ то вчинилъ, на то дали емѣ сѣсь нашъ листъ. Нехай онъ тымъ землямъ держитъ со всми с тымъ, што к тымъ землямъ присажуаетъ, подаде того, какъ вѣднхъ и тежъ подаде листовъ вѣдчичихъ¹⁾.

Metryka Lit. Księga zapisów 8 fol. 373.

¹⁾ Roku brakuje, poprzedni dokument w tejże księdze, na str. 272 odwr. ma datę: Въ Краковѣ июля 31. индиктѣ 711. następny zaś na str. 373 odwr. i 374. Въ Краковѣ 31. июля 31. индиктѣ 711. т. j. 1510 r.

CVI.

Od 1. września 1509 r. do 1. września 1510 roku.

Książę Semen Fedorowicz Kurcewicz sprzedaje bratu swemu, ks. Aleksandrowi dwie części swojej ojcowizny, za 100 kóp groszy, trzecią zaś część zapisuje mu na wieczność. 7018 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 25—26.

CVII.

W Krakowie 30. grudnia 1510 roku.

List Zygmunta I. do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, namiestnika włodzimierskiego w sprawie obsadzania monasteru, należącego do starostwa włodzimierskiego.

Жигимонт Божю мнѡстѣю короа Полскій, великий князь Литовскій, Рускій, княжа Прѣское, Жомойтскій и иныхъ. Намѣстникъ Володимирскомъ, князю Андрейю Александровичъ Гонкѣшковича. Што пишеш к нам, поведаючи тот свой жалъ, которынжъ тыми разы маеш, нж есмо тот манастир дааи свеценникъ нашеиъ дворномъ и пишеш, нж как заставааи есмо тебе замокъ наш Володимир в тисачи золотыхъ, тогда и тот манастир казааи есмо в прикнаи на кати и не жедает тебе, абы томъ поиъ не перекажалъ, бо не вѣдающе есмо тот манастир отдааи даа дворан нашихъ, мнимаючи, нж как епискпиа Володимирская есть наша поданье, такежеы и тот манастир. Я прото от тыхъ часов, естан над тым поном Божая вола станет са и тыбы ежо тот манастир въ своемъ подани мѣла и давал его от себе, комъ хотѣа. Писан в Краковѣ декабря ѧ. день, индыкта ѧѧ.

Oryginał na pół arkusza papieru, w dwóch miejscach uszkodzony, na zewnętrznej stronie wyciśnięta pieczęć W-go księstwa lit. i adres: Намѣстникъ Володимирскомъ князю Андрейю Александровичъ Гонкѣшковича.

CVIII.

W Krakowie 5. marca 1511 roku.

Zygmunt I. pozwala ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, na odbywanie się jarmarku w Połonném, w dzień Ś-go Piotra.

ЖИГГИМОНТЪ БОЖЕЮ МИЛОСТІЮ, короля Польскій, великий князь Литовскій, Русскій, князя Првское, Жомойтскій и иных.

Был намы чолом гетман нашъ, староста Лвцкій, Браславскій и Вѣнцкій, маршалок Голынской земан, князь Константинъ Ивановичъ Острозскій и просил насъ, абыхмо дозволили ему ярмарокъ мѣти в кмѣннх его, в Полюномъ, на день свѣтого Петра; а перво деи того тот ярмарокъ держал на свѣтого Петра день в кмѣннх своем в Чудновѣ. Ино мы в ласки нашеи за его к нам вѣрнсю сажес то вчинил, дали есмо тот ярмарокъ мѣти в том кмѣннх его в Полюном, на день свѣтого Петра, и на то есмо ему дали сесь наш лист, в нашею печатью. Писан в Краковѣ, марта ѣ. день, индикта ДІ.

Oryginał na pół arkusza papieru z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie. Bibl. Ossol. Manuskryptów Nr. 1925. Str. 4.

CIX.

W Krakowie 21. marca 1511 roku.

Zygmunt I. zatwierdza dworzanina swego, Michała Pauszę w posiadaniu 40 służb Berestowiczian i czterech sieliszcz pustych w powiecie żółudskim, wsi Klimiatyna w czerkaskim powiecie i dóbr spadkowych Dorohina, Kleszczów i Kacowszczyzny, w powiecie kijowskim.

Zygmunt Bożemu miłostiu korol Polskij, welikij kniaz Litowskij, czynim znamenito sim naszym listom, chto na neho posmotryt, abo cztuczy jeho usłyszyt, nine-

sznim i na potom buduczym, komu budet potreba toho wedati. Bił nam czołom dworianin nasz, Michajło Pawsza i powedił pered nami, sztoż perwo seho dali jesmo jemu u Żołudskom powete, ludej naszych Berestowiczian¹⁾ sorok służob, a czotyry pustowszczyny podle tychżo ludej na dwornuju paszni, a k tomu dali jesmo jemu seliszczo w Czerkaskom powete na imia Klimiatyno²⁾. Też powedił nam, sztoż ziat' jeho, neboszczyk Pan Semen Romanowicz dał i zapisał swojej żone, a jeho rożonej sestre, Tatiane u wene imenia, wysłuhu swoju, na imia Drohin³⁾, a Kleszczewiczy⁴⁾, a Kocewiczy⁵⁾ i też kuplu swoju, szto po bliskosti żony swojeje kupił u Waska Tychowicza, do żywota jeje i my i tyje imenia po żywote sestry jeho perwo seho jemuż dali i na tyi werchu pisanyi ludi, na sorok służob i na seliszczo w Czerkasach, na Klimiatyn i na czotyry pustowszczyny i też na tyje imenia, szto jesmo po żywote sestry jeho jemu dali, listy, perwszuju daninu naszu pokładał pered nami i bił nam czołom, abychmo potwerdili jemu naszym listom na wiecznost. Ino my wysłuchawszy tych listow z łaski naszoje za jeho k nam wernuju służbu i też dla jeho czołom bitia to wczynili, tyi u werchu pisanyi ludi u Żołudskom powete, Berestowiczian sorok służob i czotyry pustowszczyny podle tychżo ludej i seliszczo Klimiatyn i też imenia w Kijewe: Doroczyn, a Kleszczewiczy, a Kocewiczy i kuplu u Waska Tychowicza, szto jesmo po żywote sestry jeho, pani Semenowoje Romanowicza jemu dali, potwerżajem sim naszym listom wieczno i neporuszno, jemu samomu i jeho żone i ich detem i na potom buduczym ich szczadkom, so wsimi zemlami i z lesy i z hai i z danmi hroszowymi i kunicznymi i so wsimi płaty i dochody i z łowy zwerynymi i ptaszymi i s ozery i z rekami i z reczkami i z jezy i z bobrowymi hony i z stawy i z młyny i ich wymełki i so wsim po tomu tak dołho i szyroko, kak sia to z dawna i nyini w swoich hranicach majet. I wolen on to rozszyryti i prybawiti i k swojemu wżytochnomu i lepszomu obernuti, kak sam nalepej rozumejuczy. A na twerdost' toho i peczat' naszu kazali jesmo prywesiti k semu naszomu listu. Pisan w Krakowe leta Bożeho tysiacza piatsot perwoho na desiat, misiaca marta dwadcat perwoho dnia, indykt czotyrynadcatyj.

W transumpcie Stanisława Augusta z 1791 r. 28. listopada, na arkuszu papieru, z wyciśniętą pieczęcią w-go księstwa lit.

¹⁾ *Brzostowica*, wieś w gubernii i powiecie grodzieńskim.

²⁾ Miejscowość téj nazwy obecnie nie istnieje. Pawsza zapisując Klimiatyn w 1512 r. (Akta jużnoj. i zap. Rossi T. I. Str. 45—46) monastyrowi kijowskiemu Ś-go Mikołaja pustynskiego, wyraża się, iż znajduje się poniżej Czerkas nad Dnieprem, widocznie na lewym brzegu w pobliżu rzeki Suły, bo ma do niej „вхолом“.

³⁾ *Dorohin Stary i Nowy*, miasteczko i wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie owruckim, ku południowemu wschodowi od Owrucza.

⁴⁾ *Kleszcze Wielkie i Małe*, dwie wsie w powiecie owruckim, na południe od Dorohina.

⁵⁾ *Kacowszczyzna*, wieś w powiecie owruckim na zachód od Dorohina.

Miejscowości ostatnie położone są w pobliżu Owrucza, który w XV. i XVI. wieku tworzył osobny powiat, gdy jednak powyższe wsie zaliczone są do powiatu kijowskiego, a z innych dokumentów wiemy (Arch. Sł. T. I. Str. 111. Akty jużnoj. i zap. Rossi T. I. Str. 46). że Olewsk, znajdujący się na zachód od Owrucza. należał także z swoją włością do powiatu kijowskiego, okazuje się z tego, że powiat kijowski wąskim pasem między dawnym powiatem żytomierskim, poniżej Owrucza sięgał daleko na zachód, aż niemal w północną część dzisiejszego powiatu rówieńskiego, tak że Owucz, ówczesne miasto powiatowe leżał prawdopodobnie na samej granicy powiatu kijowskiego.

CX.

W Brześciu 4. czerwca 1511 roku.

Zygmunt I. poleca książętom, panom i ziemianom, którzy swe dobra koło Turzyska mają, aby tamtejszym mieszkańcom podług dawnego przywileju nie bronili rąbać drzewa w około Turzyska, na przestrzeni dwóch mil. W Brześciu dnia 4-go czerwca, indykta 14-go.

Sumaryusz Turzyski str. 4. Oryginał w języku ruskim.

CXI.

W Brześciu przed 18. czerwca 1511 roku.

Zygmunt I. wydając wyrok w sprawie ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego i ks. Juria Iwanowicza Dubrowickiego z Fedorowiczem Kostiuszkim i jego braćmi, bojarami Stepańskimi, przysądza, iż ci Kostiuszkowie z dóbr Horodca, Tutowicz i Luchezy powinni służbę odbywać do Stepania. W Brześciu 1511 roku.

Sumaryusz Ostroński. Str. 74. Oryginał pergam. z przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

CXII.

W Brześciu 18. czerwca 1511 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra Stepań, Zołotyjów, Podolany, Horbaków, Horodec, Tutowicze i Luchczę, które przedtém podług nadania Kazimierza Jagiellończyka były w posiadaniu ks. Juria Semenowicza Holszańskiego.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Quia ad capessendam virtutem et nominis celebritatem non nisi difficillimis itineribus contendatur, idcirco iustae et sanctae omnes leges tam naturae, quam etiam divina, humanaeque instituta eos, qui id genus laudis attigissent, magno honore honestandos et locupletissimis quibuslibet praemiis praecipuique favoris nutrimentis prosequendos fore censuerunt, ut ita mortalium animi tanta gloriae et praemiorum sollicitati illecebra, facilius ad parem virtutis aemulationem excitarentur, et quoniam regia potestas in ministerium tam sanctarum legum inventa formataque esse videtur. nos Sigismundus, qui etiam condignitatis culmine divina clementia censemur, scilicet rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque dominus et haeres etc., ne quid a tam iustis, omnibusque regnis et dominiis multum salutaribus institutis dissentire videamur, immo illorum vela per dominia quoque nostra plenis ventis disferri cupientes, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris: Quia habentes rationem idoneae servitutis et singularem in rebus gerendis dexteritatem spectabilis et magnifici Constantini Iwanowicz ducis Ostroviensis, castellani Vilmensis, supremi campiductoris nostri in magno ducatu Lithuaniae, Luceoriensis, Vinniczensis et Braczlaviensis capitanei, terraeque Volinensis marschalci, sincere nobis dilecti, quibus nobis cum vallidissimis nostris et dominiorum nostrorum hostibus et strenui militis et optimi imperatoris officio fungendo, multorum pro salute et status tam nostri, quam etiam serenissimorum principum, Casimiri patris, Alexandri fratris, praedecessorum nostrorum charissimorum incolumitate dimicando, rem suam familiarem in eiusmodi servitio exhauriendo, seque periculis et vitae discrimini multotiens exponendo extitit plurimum commendatus, deincepsque vero ea se facturum et offert et pollicetur, cuius tam egregiam virtutem et tantam erga res nostras, dominiorumque nostrorum studii alacritatem honestare, impendiorumque iacturam regia nostra munificentia resarcire, eumque ad eiusmodi munera obeunda reddere non minus

avidum, quam constantiorem cupientes, sibi et coniugi suae, eorumque haeredibus legitimis, ac posteris eorundem successoribus, consanguineis videlicet et propinquis, castrum Stheban cum oppido et toto comitatu, alias *włoszcia*, ad praedicta bona ex antiquo hucusque spectantia et quasdam tres curias seu praedia in terra Volinensi consistentes, dictas Szolothyow ¹⁾, Podolyany, Chorbakow ²⁾, nec non tertiam partem praedictorum bonorum tam castri, quam oppidi totiusque comitatus Sthebanensis et earum trium curiarum Volinensium, quae pars tertia iure successionis fuerat devoluta ad magnificum Georgium Iwanowicz ducem Dubroviczki et ea omnia, quaecunque praedictus dux Georgius Iwanowicz in praedictis bonis Stheban cum dictis tribus curiis tenuit, possedit et habuit, et quia praedicta bona Stheban cum dictis tribus curiis Volinensibus, serenissimus olim princeps Kasimirus, rex et magnus dux, genitor noster charissimus ex singulari gratia dederat magnifico olim Georgio Semyenowicz duci Olschanensi, avo praefati ducis Georgii Dubroviczki ad beneplacitum suae maiestatis et quidquid sua maiestas alicui contulerat ad beneplacitum suum, satis licere nobis, quam existimavimus ea posse adimere, et ea bona in alium, quem vellemus transferre et pro arbitrio nostro collocare, idcirco nos ea bona praedicta Stheban, cum dictis tribus curiis Volinensibus hoc pacto conferentes ad manus nostras, tollimus, praedictoque duci Constantino, ipsius coniugi, liberis et legitimis successoribus eorundem posteris, consanguineis videlicet et propinquis dedimus, donavimus, inscripsimus, damus, donamus inscribimus perpetuo et in aevum; cum omnibus et singulis: arce, oppido, foro seu mercatu annualibus, hoc est bis in anno, uno videlicet pro festo Mariae Pokrowe et alio pro festo Ofanasii, Graecorum seu Ruthenorum festivitatum celebrare solitis, ac etiam cum foro septimanali, quolibet die solis exercendum, similiter et cum theloneis, tam in foro annuali, quam etiam septimanali exigendis; cum thabernis et earum censibus, easque tres curias Zolothyow, Podolyany, Horbakow cum boyarinis serviciis et angariis, alias *puthnymy*, cum oppidanis tributariis et servientibus, villis tam nobilium, quam etiam colonorum et cum bonis Fedorowicz, nobilium Sthebanensium, dictorum Koscziusko eiusque fratrum Fedorowicze, quae bona in conventu Beresthensi adiudicavimus praedicto duci Constantino Iwanowicz Ostrowski, dicta Horodecz, Tutovicze, Luchcze ³⁾, cum omnibus terris, pascuis, pratis, *Sthepanskye*, mellificiis, borris, silvis, gaiis, mericis, sareptis, novalibus, aucupiis, venationibus tam mardurinis, quam etiam castorinis et aliis quibuscunque, piscinis, vinariis, fluviis, fluminibus, stagnis, lacubus, fontibus, molendinis et eorum emolimentis, omnibusque censibus, dationibus tam mellis, quam pecuniariis, castorinis, mardurinis et cum aliis omnibus et singulis utilitatibus, obventionibus sub quibuscunque titulis contineantur et nominibus vocitentur, quae omnia volumus habere pro expressis, ita late, longe et circumferentialiter, prout se dicta bona cum dictis curiis in suis limitibus et graniciis diffunduntur et ex antiquo continentur et prout etiam spectabilis et magnificus dux Syemyon Yuryewicz, socer

eius tenuit, habuit et possedit et usus est, ac generaliter cum omni iure, dominio et proprietate, nihil pro nobis et successoribus nostris in illis penitus reservando, habendum, possidendum, utifruendum, vendendum, commutandum, dandum, donandum et in usus suos beneplacitos convertendum, prout sibi, coniugi, liberis et successoribus eorundem legitimis, ac scilicet posteris eorum successoribus, consanguineis videlicet et propinquis melius et utilius fuerit visum. In cuius rei testimonium et fidei robur, praesentes nostras donationis et inscriptionis litteras sigillo maiestatis nostrae maiori iussimus communiri, decernentes eam perpetuo robur firmitatis obtinere. Datum in conventu generali Beresthinensi XVIII. Iunii, anno domini millesimo quingentesimo undecimo, regni vero nostri anno quinto. Praesentibus ibidem reverendo, magnificis et generosis: Domino Alberto, episcopo et Nicolao Nicolai Radzivil palatino — Vilnensibus — et magni ducatus Lithuaniae cancellario; Gregorio Osthikowicz, palatino et Stanislawo Ianowicz castellano — Throczensibus — capitaneoque Samagitharum generali; Stanislawo Hliebovicz Poloczensi, Ioanne de Zabrzezin Nowogrodensi, Joanne Sopiha Vitebscensi et secretario nostro — palatinis; Stanislawo Piothrowicz Horodnensi, Georgio Ilinicz Beresthinensi, Niemyera Hrialovicz Bielszczensi — capitaneis — et aliis quam plurimis consiliariis et marschalcis nostris.

Sigismundus rex subscripsit.

Relatio magnifici Nicolai Radzivil,
palatini Vilnensis et magni ducatus Lithuaniae
cancellarii.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom. I. Str. 304—307. Podług sumaryusza ostrogskiego (str. 50—51) oryginał był na pergaminie, z pieczęcią przywieszoną. Dokument ten podał w streszczeniu ruskiem z Metr. lit. T. J. Stecki (*Z boru i stepu* Str. 250—251), mylnie zdaje się z datą dnia 8. czerwca.

¹⁾ *Zołotyjów*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.

²⁾ *Podolany* i *Horbaków*, wsie w gubernii wołyńskiej. powiecie ostrogskim.

³⁾ *Horodec*, *Tutowicze* i *Luchcza*, wsie w powiecie luckim, ku północy od Stepania.

CXIII.

W Brześciu 22. czerwca 1511 roku.

Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki przeciwko ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu o odjęcie Mojsejkowicz, dóbr ojczystych żony ks. Andrzeja.

ТАКЖЕ ЖАЛОВАА КНАЗЪ ЯНДРЕЙЪ ГАНКЪШКОВИЧЪ НА ГЕТМАНА, НА КНАЗА КОСТЕНТИНА, ШТОЖЪ ДЕЙ ВЪНЪ УТНАЛЪ ВЪ МЕНЕ ИМЕНЕ, УТЧИЗНЪ ЖОНЫ МОЕЙ, НА ИМА МОЙСЕЙКОВИЧИ. ИНО КНАЗЪ ГЕТМАНЪ ПОСЛЕ СЛЪЖБЫ МАЕТЪ ПРИВЛЕЧЪ ПОЛОЖИТИ, А ГОСПОДАРЬ ЕГО МИЛОСТЬ ВЪГЛЯДЪШИ ВЪ ПРИВЛЕЧЪ, ХОЧЕТЪ ТОМЪ СПРАВЕДАЛИВОСТЪ ВЪЧИНИТИ¹⁾.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 2. fol. 98 odwr. Przed tą zapiską podana treść: **Справа князю Яндрѣю Гонкѣшковицѣ з гетманомъ, княземъ Костентиномъ, въ утнатѣ имена Мойсейковича.**

¹⁾ Poprzedni dokument ma datę: W Brześciu 22. czerwca, indykta 14, następny również z tego dnia, a na stronie 97 wypisany 1512 (!) rok 22. czerwca, indykta 14. Podług więc indyktu jest to 1511 r. zgodny z miejscem pobytu Zygmunta I. (Acta Tom. T. II). Powtarza się to nieraz i w następnych dokumentach, iż rok nie zgadza się z indyktem i miejscem pobytu króla, z czego wnosimy, że pierwotnie w księgach nie było lat podanych, a tylko indykt. Gdy jednak z końcem XVI-go wieku księgi te przepisywano, kopiści sami uzupełniali lata, ale nie zawsze poprawnie. Wobec tego przy korzystaniu z metryki, należy pod tym względem zachować wielką ostrożność.

CXIV.

W Brześciu 4. lipca 1511 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Maryi Semenowej Rowieńskiej daninę dworzyszcz Stepanowskiego i Małyszczyńskiego w Krasném.

ЖИГГИМОНТЪ БОЖЕЮ МИЛОСТЮ КОРОА ПОЛСКИЙ, ВЕЛИКИЙ КНАЗЪ ЛИТОВСКИЙ, РУСКИЙ, КНАЖА ПРЪСКОЕ, ЖОМОЙТЪСКИЙ И ИНЫХЪ.

ЧИНИМЪ ЗНАМЕНИТО СЛЪМЪ НАШИМЪ ЛИСТОМЪ, ХТО НА НЕГО ПОСМОТРИТЪ, АБО ЧТЪСЧИ ЕГО СЪЛЫШИТЪ, ИНИШНИМЪ И НА ПОТОМЪ ВЪДЪСЧИМЪ, КОМЪ ВЪДЕТЪ ПОТРЕБЪ ТОГО ВЪДАТИ.

Била нам чолом княгини Семеноваа Василевича, княгини Мара Ровенскаа, в том, што есмо дали ей в Ащком повѣтѣ два дворища на Красном¹⁾, на намъ Степановское, а Малышчинское с тыми двѣма человекы сажеными, которыи на тых дворищахъ живѣт, на намъ Богданца, а Тимошца, и листъ пересяю нашъ данинъ перед нами сказывала, и била намъ чолом, авыхмо тыи два дворища: Степановское, а Малышчинское и тые два человекы саженыи, которыи на тых дворищахъ живѣт, Богданца, а Тимошца дали на вѣчностъ. Ино мы з ласки нашеи и теж даа ея чолом внта то щчинан, тые два дворища: Степановское, а Малышчинское и тыи выше писаныи два человекы, Богданца а Тимошца дали на вѣчностъ ей и ея дѣтем, и подтверждаем то сим нашим листом. Нехай она тыи дворища на Красном, Степановское, а Малышчинское держит зо всим с тым, как здавна с совѣ са мают, и тыи два человекы, Богданец, а Тимошец мают ей сажити по томъ, как на нас сажиян. Коана она там розширити, прибавити и люди посадити и дворы справити и к своему лепшомъ и вжиточномъ обернѣти, как сама напей розумѣючи. Я на твердостъ того казали есмо и печат нашъ привеити к семъ нашомъ листъ. Писан в Берестыи лѣта Божего тисача патсот дѣи. ^{а)} месеца июля д. ден, индикта дѣи.

Ивашко Голега,
маршалок и секретар.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 418—419. a) Był tu wypisany 1512 rok, nie zgadzający się z indyktem 14-ym i miejscem pobytu króla.

¹⁾ *Krasne*, przedmieście Łucka.

CXV.

W Brześciu w czerwcu, albo lipcu 1511 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego w posiadaniu wszystkich dóbr dziedzicznych, tak przez króla Aleksandra, jako też siebie nadanych, a mianowicie: zamku Ostroga z całą włością, z mytem i dwoma jarmarkami w dniu Trzech Króli i Ś-go Onufrego, z dworami doń należącymi, Krupa¹⁾ i Brodowem²⁾; zamku Połonnego z mytem i jarmarkiem w dniu Narodzenia N. Panny; zamku Dubna, z mytem i jarmarkiem w dniu Ś-go Spasa i z dworem doń należącym, Iwanie³⁾; zamku Krasidowa⁴⁾ z mytem; dworu Zdzięcioła, zamku Zwiąhła, wsi Zdołbicy⁵⁾, zamku Turowa z mytem, który trzymał jeszcze dziad Konstantego, ks. Wasyl; zamku Cudnowa z miastem i mytem; a wreszcie dworu Olizarowskiego, Poworska⁶⁾, Pełży i Ptyczy⁷⁾. Tymże przywilejem

zatwierdza król ks. Konstantego w posiadaniu wszystkich dóbr, tak przez niego samego, jako też ojca jego, ks. Iwana i brata Michała nabytych, o które ani za panowania króla Kazimierza, ani też Aleksandra nikt się nie upominał. W Brześciu na sejmie 1511 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 35—37. Oryginał na pergaminie, z podpisem królewskim i przywiesistą większą pieczęcią w-go księstwa litewskiego, w języku łacińskim.

- 1) *Horyńgród*, miasteczko w powiecie rówieńskim.
- 2) *Brodów*, wieś w powiecie ostrogskim.
- 3) *Iwanie*, wieś w powiecie dubieńskim.
- 4) *Krasylów*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie starokonstantynowskim.
- 5) *Zdołbica*, wieś w powiecie ostrogskim.
- 6) *Poworsk*, wieś w powiecie kowelskim.
- 7) *Pełża i Płyca*, dwie wsie w powiecie dubieńskim.

CXVI.

W Brześciu 28. lipca 1511 roku.

Zygmunt I. potwierdza Stanisławowi Hlebowiczowi, wojewodzie połockiemu kupno ziemi medwedowskiej, chrołowskiej i markianowskiej, w powiecie połockim.

Чиним знаменито симъ нашимъ листомъ, хто на него посмотри, або чтѣчи его слышитъ, нинешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ, комъ того потребъ вѣдетъ ведати. Биазъ намъ чоломъ воевода Полоцкий, панъ Станиславъ Глѣбовичъ и повѣднѣ передъ нами, штожъ воевода Битевский, маршалокъ и секретаръ нашъ, намѣстникъ Брацлавский, панъ Иванъ Сопѣга спсѣсти емсъ кѣпнѣю свою въ Полоцкомъ повѣтѣ, на имѣа Медведовскѣю, а Хроловскѣю, а Маршкѣановскѣю, и тежъ внзъ самъ покѣпнѣ земаи въ людѣи нашихъ Полоцкого повета, на имѣа 8 Каслаа, а въ Ивана, а Никипора Мартиневичовъ, а въ Йцка и въ его невестки Ѡлексеевое Барварн, а Михайла Павловича и въ его теци, Васковое Марьи и въ вдовы Левашкое Ѡстапковича Феврони и въ еѣ сыновъ, а въ Васка Захарьинича, а въ Богдана Федоровича Головнича, а въ Васка Левонидовича Богатыревича, а въ Микѣаы Ивановича Борисовича, а въ Сенка Володчинича, а въ Матфеа Ивонича, а въ Ивана Макаровича на Ѡстровне и въ нхъ врати и въ нхъ жонъ и въ нхъ детей ѡбѣа вечно. И на то, на все ѡнъ листъ пана Ивановъ Сопѣжинъ и тежъ тыхъ людѣи листы кѣпчнѣ передъ нами вказываа и биа намъ чоломъ, авыхмо емсъ на то дади нашъ листъ и потвердианъ-выхмо то емсъ нашимъ листомъ на вечность.

Ино мы з ласки нашеѣ на его чолом бите то вчинили, тыи земли, што пан Иванъ Гопѣга емѣ спсѣтна и теж тыи вышней писанки; кспан его подтверждаемъ симъ нашимъ листомъ вечно емѣ самому и его жонѣ и нѣ детямъ и на потомѣ вѣдѣчимъ нѣхъ счадкомъ. Маеѣтъ онъ и его наследки то держати со всеми землями пашными и бортьными и съ сеножати и з боры и з лѣсы и з дѣровами и з гаи и з шзерн и з ставы и ставици и з реками и з речками и з вобровыми гоны и з данами грошовыми и медовыми и кшичными и со всеми правомъ и панствомъ такъ долго и широко, какъ сѣ то здавна в своихъ границахъ маеѣтъ, подаеѣтъ кспан своей. Боленъ онъ и его наследки то розширити, прибавити, двори себе вѣдѣвати, ставы и малыны совѣѣ справити и къ своимъ ежиточномъ и ленномъ шверити, какъ сами наленѣ роздѣлючи; а сажба намъ с того маеѣтъ быти военная подаеѣтъ ставы и шхвалы земское. Я на твердость того и печатъ нашъ казанъ есмо привесити к сѣмъ нашимъ листѣмъ. При томъ были: Князь Войтехъ, вискснъ Княенский; воевода Княенский, канцлеръ, панъ Миколай Миколаевичъ; воевода Троцкий, маршалокъ дворный, панъ Григорей Станиславовичъ Штиковича; панъ Троцкий, староста Жомойтский, панъ Станиславъ Иновичъ; староста Городенский, панъ Станиславъ Петровичъ и инки пановѣ рада. Писанъ в Берестки на великомъ соймѣ, лета Божего тысяча патсотъ первого на десѣтъ, месеца июля ѣй денъ, (индикт) четвертый на дѣсѣтъ.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 126—128. Podług sumaryusza ostrogijskiego (str. 18) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią.

CXVII.

W Brześciu 8. sierpnia 1511 roku.

Zygmunt J., na zażalenie mieszczan Włodzimierskich przeciwko mieszczanom Turzyskim, którzy u siebie nie chcieli zmieniać podwód Włodzimierskich, zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, namiestnika Włodzimierskiego, iż mieszczanie Turzyscy podług dawnych zwyczajów do takowej zmiany są obowiązani. W Brześciu dnia 8-go sierpnia, indykta 14-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 4. Oryginał w języku ruskim.

CXVIII.

Od 1. września 1510 r. do 1. września 1511 roku.

Wasył Juszkowicz Stadnicki¹⁾ sprzedaje bratu swemu Wankowi część swoją w Borblinie²⁾ i Bystrzycach³⁾. 7019 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 150. Oryginał pergaminowy, z pięcioma przywiesistemi pieczęciami, w języku ruskim.

¹⁾ Nazwisko to wzięte od wsi „*Stadniki*“ w powiecie ostrogskim.

²⁾ *Borbin*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim.

³⁾ *Bystrzyce*, wieś w powiecie rówieńskim.

CXIX.

W Brześciu między 19. a 21. września 1511 roku.

Andrzej Aleksandrowicz i bratanek jego Andrzej Michałowicz XX. Sanguszkowie, upominają się u ks. Michała Aleksandrowicza Sanguszki i synów jego Janusza i Wasyla o dobra, których dotąd jeszcze nie podzielono.

Припоминали господарю, королю Его Милости староста Володимирский, князь Андрей Александровичъ з братанчом своимъ, княземъ Андреемъ Михайловичомъ Коширскимъ, жалючи на дядка своего, князя Михаила Гонквшковича и на его сыновъ, князя Инша, а князя Васнака в имена ихъ, которые они держать не делены на насъ, Меленовичи¹⁾, Нюино²⁾, Порыдсвы³⁾, дворецъ Клевцеко, Клечковичи, Зелово, Трровичи⁴⁾.

Metr. Lit. Ks. spraw sąd. 2. fol. 122 odwr.

Poprzednia zapiska w téj księdze ma datę: W Brześciu 19. września, indykta 15; następna zaś: w Brześciu 1512 r. 21. września, indykta 15. Rok 1512 nie zgadza się jednak z indyktem, 15-ym, wymienionym dwa razy; jest to zatem zgodnie z indyktem, 1511 rok, tém bardziej, że Zygmunt I. jeszcze 2. października w tymże roku był na sejmie w Brześciu, gdy przeciwnie w 1512 r. 15. września i 5. października przebywał w Krakowie (Akty k' historii zap. Rossii T. II. Str. 99—103).

Zapiskę tę zamieścił p. Boniecki (Poczet rodów. Str. 293) również z metryki, z mylną datą 1512 roku.

- 1) *Milanowicze*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.
 2) *Nujno*, wieś w powiecie kowelskim.
 3) *Paryduby*, miasteczko w powiecie kowelskim.
 4) *Klewiecka, Kluczkowicze, Żilowa i Turowicze*, wsie w powiecie kowelskim.

CXX.

W Łucku 24. grudnia 1511 roku.

Książę Janusz Michałowicz Sanguszko, wraz z żoną swoją Nastazją, córką Semena Olizarowicza, potwierdza zapis teścia swego wsi Białaszowa w 30 kopach groszy, na rzecz monasteru dermańskiego.

И князь Ивншъ Михайловичъ Сенкѣшковича из своєю княгиней Настаскѣю, з дочкою пана Семена Олизаровича, сознаваем сами на себе сим нашим листом, кому вѣдет потреб того ведати, або чѣши слышати. Што невожчикъ тесть мой, пан Семенъ Олизаровичъ закъпна быа именьє в княза Юра Баснаевича Жаславского втчинѣнє его, на имя Бѣлашов¹⁾ з тридцати копахъ грошей и сходачи с того свѣта записал тоє именьє вхъ тыхъ пѣназехъ к церкви Святое Троицы, к монастырѣ к Дерманю²⁾ под тою мѣрою: естанвы хто важный княза Юреву хотѣа за тоє именьє пѣнази втложити и вныи тѣю тридцат коп грошей к церкви Божей втложивши, тогдамы тоє именьє мѣа к своей рѣце мети. Ино теперечи и а з жоною моею подаст записъ теста моего, невожника пана Семена Олизаровича в тоє са именьє не встѣпаем. Мает то таки в тыхъ пѣназехъ к церкви Божей держано быти, нижан естанвы хотѣан дети княза Юревы Баснаевича за тоє свое именьє втчинное пѣнази втложити, они мают тые пѣнази тридцат коп грошей на церков Божю к монастырѣ, к Дерманю дати, а тоє свое именьє кхъ своей рѣце мети; а за тые пѣнази мают поминати дѣшѣ невожника теста моего и предков его. Я при том быа втець наш, владыка Колодимерский Басан, а втець наш, владыка Лѣцкий Кирил; а княз Андрей Александровичъ Сенкѣшковича, староста Колодимерский; а княз Федор Михайловичъ Чорторыйский; а брат мой князъ Баснаей Михайловичъ Сенкѣшковича, а княз Иван Пѣстатич; а князъ Баснаей, а княз Федор Федоровичи Четвертенскии,

а пан Петршико Мшатиц, а пан Немера Богданович. Я для лепшого справедливости и твердости сего нашего листа, верхъ писаныхъ речей и печат есмо свою приложилъ к сему моему листу и просил есми отцов наших, владык и князей и панов Их Милости, которые сят в сем моем листе с свидетельстве выписаны, дабы Их Милость печати свои к сему моему листу приложили. И Их Милость на мое жедане то вчинили и печати свое к сему моему листу приложили. Писан с Ащисъ в лето ⁷³ двадцатое, декабря бѣ ден, индикта ѿи.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 143—144. Podług summaryusza ostrogskiego (Str. 42) oryginał był na pergaminie z 11-ma przywieszonymi pieczęciami. Dokument ten wydany w »Akty zap. Rossi« T. II. Str. 109—110, mylnie pod 1512 r. gdyż 7020—5509 = 1511; tamże zanotowano, iż oryginał pergaminowy. już bez pieczęci znajduje się w monasterze dermańskim. Wydał go także Malinowski (Źródła do dziejów Polski. T. II. Str. 423—424), również pod 1512 r.

¹⁾ *Bialaszów*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie ostrogskim.

²⁾ *Dermań*, wieś również w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim.

CXXI.

W Łucku 24. grudnia 1511 roku.

Książę Janusz Michałowicz Sanguszko z żoną swoją Nastazją, zrzekają się na rzecz ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego dóbr Studzianki, Stupna i Moszczanicy.

И князь Иванъ Михайловичъ Генбгшиковича из своєю княгиниею Настасею, дочкою пана Семена Ганзаровича, признаем сами на себе силъ нашим листом, кому вдет потребъ того вѣдати, або чтши слышати: Штож небожник пан Федко Ганзарович, дѣдъ жоны моее закупа была имена отчизны князя Костентинны Ивановича Острозского из Федка Козаковского, на пана Студенка, а Ступно, а Моцаницы¹⁾ в шестидесят копахъ грошей, и мы ся того горазды достаточне доведати, штож то ест тые нашен права отчизна и дѣдина князя Костентина Ивановича Острозского и заса тыхъ нашен Студенки, а Ступна, а Моцаницы, отчизны Его Милости емс ся есмо поштинан со всеми с тыми, какъ ся тые нашен в совет мают, а Его Милость намъ тсю шестидесят коп грошей; в чомъ была небожника пан Федко Ганзарович тые имена закупил. Мает Его Милост и княгиня Его Милости и дѣти Их Милости и потом вдатне Их Милости сядки

ТЫЕ ИМЕНА, ШЧИЗНС ЕГО МНОСТИ ДЕРЖАТИ НА ВЕКИ ВЕКОМЪ, А МНѢ И ЖОНѢ МОЕЙ И ДЕТЕМ НАШИМЪ И БАНЖИМ РОДЪ НАШОГО В ТО СА ВЖЕ НЕ ВСТЪПОВАТИ, АНИ Ш ТО СА КНЯЗЮ КОСТЕНТИНС ЕГО МНОСТИ, АНИ КНЯГНИИ ЕГО МНОСТИ, АНИ ДѢТЕМЪ ИХ МНОСТИ ВПОМИНАТИ, А ЕСТАНЕВЪ И, АВО ЖОНА МОА, АВО ДѢТИ НАШИ ХОТѢАН СЕС НАШЪ ЗАПИС РЪШИТИ, А КНЯЗЮ КОСТЕНТИНС ЕГО МНОСТИ, АВО КНЯГНИИ ЕГО МНОСТИ, АВО ДѢТЕМ ИХ МНОСТИ Ш ТЫЕ СА ИМЕНА ВЕРХЪ ПИСАННЫЕ СПОМИНАТИ, ТОГДЫ МАЕМ ЗАПААТИТИ ГОСПОДАРИЮ, КОРОЛЮ ЕГО МНОСТИ ПАТСОТ КОП ГРОШЕЙ, А КНЯЗЮ КОСТЕНТИНС ЕГО МНОСТИ ТРИСТА КОП ГРОШЕЙ. Я ПРИ ТОМ ВЪА ШТЕЦЪ НАШЪ, ВЛАДЫКА БОЛОДИМЕРСКІЙ ВАСАН, А ШТЕЦ НАШЪ, ВЛАДЫКА ЛЪЦКІЙ КИРИА, А КНЯЗЪ ЯНДРѢЙ ШЛЕКСАНДРОВИЧЪ СЕНКЪШКОВИЧЪ, СТАРОСТА БОЛОДИМЕРСКІЙ, А КНЯЗЪ ФЕДОРЪ МИХАЙЛОВИЧЪ ЧОРТОРЫЙСКІЙ, А БРАТ МОЙ, КНЯЗЪ ВАСИЛЕЙ МИХАЙЛОВИЧЪ СЕНКЪШКОВИЧЪ, А КНЯЗЪ ИВАНЪ ПЪСТАТИЧЪ, А КНЯЗЪ ВАСИЛЕЙ, А КНЯЗЪ, ФЕДОРЪ ФЕДОРОВИЧИ ЧЕТВЕРТЕНСКИИ, А ПАН ПЕТРЪШКО МЪШАТИЧЪ, А ПАН НЕМЕРА БОГДАНОВИЧЪ. Я ДАА ЛЕПШОЕ СПРАВЕДАНОСТИ И ТВЕРДОСТИ СЕГО НАШОГО ЛИСТА ВЕРХЪ ПИСАННЫХЪ РѢЧЕЙ, ПЕЧАТ ЕСЛИ СВОЮ ПРИЛОЖИА КЪ МОЕМЪ ЛИСТЪ. И ПРОСИА ЕСЛИ ШТЦОВ НАШИХЪ, ВЛАДЫКЪ, КНЯЗЕЙ И ПАНОВ ИХ МНОСТИ, КОТОРЫИ СЪТ В СЕМ МОЕМЪ ЛИСТѢ Ш СВЕДОЦТВѢ ВЪПИСАНЫ, АБЫ ИХ МНОСТ ПЕЧАТИ СВОИ ПРИЛОЖИАН КЪ СЕМЪ МОЕМЪ ЛИСТЪ. ИХ МНОСТ НА ЖЕДАНЕ МОЕ ВЪИНИАН И ПЕЧАТИ СВОИ КЪ СЕМЪ МОЕМЪ ЛИСТЪ ПРИЛОЖИАН. ПИСАН Ш ЛЪЦЕЪ В ЛѢТО Ж. ДВАДЦАТОЕ, ДЕКАВРА КЪ. ДЕН, ИИДИКЪ КЪ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 286—287. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 86—87) oryginał był z 11-ma pieczęciami przywiesistemi.

¹⁾ *Studzianka, Stupno i Moszczanica*, wsie w powiecie dubieńskim.

CXXII.

W Krakowie 1. kwietnia 1512 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, staroście włodzimierskiemu kupno wsi Dolska od Jadwigi Steckowej Łamanowej i syna jój Jakuba.

ЖИГГИМОНТЪ БОЖЕЮ АИНОСТЮ КОРОА ПОЛСКИИ.

ЧИННИМЪ ЗНАМѢНИТО СИМ НАШИМЪ ЛИСТОМЪ, ХТО НА НЕГО ПОСМОТРИТЪ, АВО ЧТЪЧИ ЕГО ВСАШИТЪ, ИИИШНИМЪ И ПОТОМЪ ВЪДЪСЧИМЪ, КОМЪ ВЪДЕТЪ ПОТРЕВЪ ТОГО ВЪДАТИ. БНА

нам чолом староста Володимирскій, князь Андрей Александрович Генкешковича и повѣднѣ перед нами, штож кѣпна в земанки Холмское, в пани Стецковое Ламановое с Идвиги и в ее сына, вѣз Икѣва на вѣне их з людьми отчинное и дѣдинное, котороеж на вѣне они мѣли с Володимирском повѣтѣ, на имя Дозко шбел вечно. И на то листъ кѣпчій тое Стецковое Ламановое и сына ее Икѣва перед нами вказывала и вѣла нам чоломъ, авыхмо то потвѣрдилъ емъ нашим листом на вечность. Ино коли она сз сыном своим Икѣвомъ тое на вѣне свое, никомъ не пенное, емъ продали, з ласки нашею на то дали емъ сес наш листъ и потвѣржаем то сим нашим листом, вѣчно емъ и его жонѣ, их дѣтем и на потом вѣдѣчим их счадком. Мает он тое выше писаное на вѣне Дозко и люди того на вѣна, кѣпю свою держати со всеми землями пашными и вортными и лѣсы и воры и з дѣвровыми и с полми и з ган и сз сеножатми и з озера и з рѣчками и з вобровыми гоны и ставы и ставици и з ланы и их вымѣакы и з волоты и с сажбами тых людей и со всеми их полатки и податми и со всем с тым, как сз тое выше писаное на вѣне Дозко с свою границахъ мает и как таа земанка Стецковаа Ламановаа Идвиги сз сыном своим Икѣвомъ держали, подадг листа кѣпчого. И волен он там розширити и прибавити и людьми посадити и дворы и ставы справити и къ своимъ вжиточномъ и лѣпшомъ швернѣти, как сз емъ и его наследком на вѣпей швидѣти. Стало сз и дано с Краковѣ лѣта Божего тысяча пятсот второго на десѣт, месеца апрѣла ѧ ден, индикта ѿ. И на твердость того и печат нашъ казали есмо привесити к семъ нашомъ листъ.

Ивашко Гонѣга.

Metr. Lit. księga zap. 9. fol. 29. i ks. zap. 7. fol. 1101. Podług Sumaryusza turzyskiego (Str. 8) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią.

CXXIII.

W Krakowie 29. czerwca 1512 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu nadanie dóbr Mokrzcza i Kościańca, w powiecie krzemienieckim i Bałazewicz, Kopcewicz i Szostawicz, w powiecie mozyrskim.

Жигимонт Божю милостью корол Польскій, великий князь Литовскій, Русскій и княжа Првское, Жомойтскій и иных.

Чинимъ знаменито силъ нашимъ листомъ, что на него посмотрит, або чтѣчи его скажутъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдати. Билъ намъ чоломъ панъ Виленскій, гетманъ нашъ, староста Лвѣцкій, маршалокъ Волынское земли, князь Константинъ Ивановичъ Строзскій и повѣдѣна передъ нами, штожъ братъ нашъ¹⁾, славное памяти Александръ, король и великий князь Его Милостъ далъ емъ три дворища савѣжныхъ с Креманецкомъ повѣтѣ, на намъ Мокрое, а Костенец¹⁾ и на то листъ, данинъ врата нашего передъ нами вказывалъ, и тежъ каа передъ нами листъ, в томъ листѣ стоитъ, ижъ перво сего дали есмо село и люди в Мозырскомъ повѣтѣ, на намъ Боложевичи, а Коптевичи, а Шестовичи²⁾ и билъ намъ чоломъ, абыхмо тѣю данинъ врата нашего и тежъ нашъ подтвердили емъ на вѣчност. Ино мы з ласки наше за его к намъ вѣрнѣю послабѣ дали есмо сесъ нашъ листъ и подтверждаемъ силъ нашимъ листомъ емъ самомъ и его княгини и ихъ дѣтемъ и на потомъ вѣдѣчимъ ихъ счадкомъ. Нехайъ ии тыи выше писаныи дворища с Креманци, врата нашего данинъ Мокрое, а Костенецъ и тежъ нашъ в Мозырскомъ повѣтѣ, село Боложевичи, а Коптевичи, а Шестовичи держитъ вѣчно и непорѣшно, з людьми тыхъ селъ, зо всеми ихъ землями пашными и борными, з боры и лѣсы и гаи и с сеножатми, з озерами и з реками и с ставы и ставенци и з млыны и ихъ вымеки и з воровыми гоны и з ловы зверинными и птишими и з данми грошовыми и медовыми и вѣничными и зо всеми иными платы и податами, зо всеми с тыми, какъ съ стародевна тыи люди и ихъ земли въ границахъ своихъ са мають и какъ на насъ держаны были. Боленъ князь Константинъ и его наследки то розширити и прибавити, къ своему лѣпшомъ а вжиточномъ обернѣти, какъ сами наленѣ розвѣючи. Я на твердостъ того и печатъ нашъ казанъ есмо привѣстити к сему нашомъ листу. Писанъ с Краковѣ лѣта Гожего нарочена тысяча патсотъ второго на десѣт, мѣсеца июня ѳѳ. денъ, индикта патого на десѣт.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 172—173. Podług summaryusza ostrogijskiego (Str. 55) oryginał był na pergaminie z przywiesistą pieczęcią.

¹⁾ *Mokrzec i Kościaniec*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie zaslawnkim.

²⁾ *Balażewicze, Kopcewicze i Szostawicze*, wsie w gubernii mińskiej, powiecie mozyrskim, na północny zachód od Mozyra.

CXXIV.

W Krakowie 2. lipca 1512 roku.

Zygmunt I. uwalnia ziemian Włodzimierskich na lat dwa od dostawiania podwód w Turzysku dla posłów i gościów gospodarskich. W Krakowie dnia 2-go lipca, indykta 15-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 4. Oryginał w języku ruskim.

CXXV.

W Krakowie 21. lipca [1512 roku].

Zygmunt I. nadaje Fedorowi i Iwanowi Iwanowiczom XX. Koreckim, dworzanom swoim dobra Targowicę z przyległościami.

Zygmunt Bożeju miłostiu, korol Polskij, welikij kniaz Litowskij, Ruskij, kniaz Pruskoje, Żomojtskij i innych, czynim znamenito tym naszym listom, ninesznim i na potom buduczym, komu toho potrzeba budet wedati: Sztoż obaczywszy wernyje, pilnyje i nikhdy ne omeszkanyje służby dworian naszych, kniazia Fedora, a kniazia Iwana Iwanowiczow Koreckich, kotoryje oni k nam, gospodaru swojemu werne i nakładne okazali i chotiaczy też ich napered ku służbom naszym pospieszniejszych i ochotniejszych meti, pożałowali jesmo ich z łaski naszoje i dali im dwor nasz w Łuckom powete, na imia Torhowicu¹⁾ i seła k tomu dworu: Lichaczowku, a Wołnicze, a Rudlew, a Babołoki, a Biełyj Bereh²⁾; z paszniami dwornymi, z bojary putnymi i z ludmi tiahłymi i poddwornymi i podsusiedkami i z ich płaty i z danmi medowymi, hroszowymi i kunicznymi, z cynszy i wsiakimi robotami i pożytkami i z stawy i stawiszczy i z młyny i z ich wymelki, z rekami i ozery i z ich pożytkami, z bobrowymi honey, z łowy zwerynymi i ptaszymi, z lesy, hai, z bory i z chworosty, zaroślni, z polmi oranymi i nie oranymi, z prorobkami, z sienożatmi, z bołoty i z pożytkami rybnymi, z torhom i mytom, jestli budet, tam z dawna torh i myto bywało i zo wsiakimi płaty i pożytki, niczoho na nas gospodarza i na nasledki naszi nie ostawłajuczy, dwie czasti kniazu Fedoru, a tretiuju czast kniazu Iwanu so wsem weczne i na weki nieporuszno, im samym i ich żonom i ich detem i na potom buduczym ich szczadkom. Wolni oni sami i ich sprawedliwyje nasledki tot dwor Torhowicu i seła pomenenyje, k nemu prysłuchajuczyje oddati, prodati, zameniti, rozszyryti, dwory sobie zbudowati, stawy

i młyny sprawiti, k swojemu lepszomu i wżytecznomu obernuti, jako sami najlepiej rozumejuczy. I na to jesmo im dali ses nasz list z naszoju peczatiu. Pisan w Krakowie pod leto [70] 20³⁾, meseca ijula 21. dnia, (indykta 15).

Podpis ruki hospodarskoje.

Pry tom był kniaź Kostentin Iwanowicz Ostrozskij, pan Wilenski, hetman najwyższy, starosta Łuckij, Braclawskij i Wernickij, marszałok Wołyńskoje zemli.

Kopia z XVIII. wieku, na arkuszu papieru.

¹⁾ *Targowica*, miasteczko w gubernii wołyńskiej. powiecie dubieńskim.

²⁾ *Lichaczówka, Wolnica, Rudlewo, Babalówka i Berehy*, wie w powiecie dubieńskim, koło Targowicy.

³⁾ Był tu podany 1520 r. lecz wtedy i w tym miesiącu przebywał król Zygmunt w Toruniu; widocznie była wymieniona data podług rachuby bizantyńskiej (7020). kopista późniejszy nie rozumiejąc, dwie cyfry uzupełnił z nową rachubą. Rok zaś 7020 daje 1512 rok, zgodny z miejscem pobytu króla. P. Boniecki (Poczet rodów str. 141) podług metryki lit. podaje jako datę tego przywileju 1511 r. lecz i ta omyłka mogła się wkraść przy przepisywaniu ksiąg metryki.

CXXVI.

W Brześciu 28. sierpnia 1512 roku.

Wyrok ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, kasztelana wileńskiego w sprawie Hryńka Iwaszkowicza Orańskiego, przeciwko ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce o dobra Siekuń, Grydki i Szuszki, tudzież o różne krzywdy.

Приказанемъ господаря, короля и великого князя Его Милости Жигимонта, и князь Константин Иванович Острозский, панъ Виленский^{a)}, гетман Его Милости, староста (Львский), Брацлавский и Венский, (маршалок Волинское земли), смотрели есмо того дѣла, стояли перед нами вчелнсто, жаловал перед нами земанин Его Милости господарьский, Колоднмирского поветъа, Гринко Ивашкович Оранский на князя Василъ Михайловича Сонегъшковича Ковелского, штож который дѣи сѣла, на насъ Сѣкн, а Гридковичи, а Шшкн¹⁾ высажна был если на штыцъ Его Милости, невозможнъ князи Михайле, Его Милост тыхъ часов без жадное моее

винности тыи сѣла в мене шнаа и которое звоже свое малом в тых сѣлах моих посеаное въ землях, Его Милост тое звоже мое на себе пожати казал, которогож звожа моего на Его Милость вжато, жита полтора ста копъ, а пшеницы сорок коп, а к томъ некоторые люди Его Милости тыхже сѣла поврали з двора моего звоже и выдала и сѣды вроварные и тѣ теж винни мнѣ пенѣзми, и того всего Его Милост поутдавати, али полатити казати не хочет. И князь Василей рек к томъ: Што са дотычет тых сѣла, шнааом в тебе их за тыми причинами, иж ты мнѣ сажна не так, яко присажна на водрина моего, а што са дотычет звожа, и ш том не вѣдаю; што вѣдет вродник мой того звожа на мене вжал, а вѣде што вѣдет вжал, шн то жал в сѣлах моих, а тое звоже людик мои пахали, а то прийдѣт на менѣ; а што мениш, яковы тыиже некоторыи люди мои звоже и выдало и сѣды вроварные з двора твоего поврали, и тѣ теж маливы тебе пѣназми винни выти, и теж ш том нѣ вел; до которых людей моих в том дѣло вѣдет, я тебе на них права не вороню. И мы спытали Гринка Шранского, в том ищеша ты тых сѣла под князем Василем Его Милостью, или толко того звожа и статковъ своих и долгъ своего. Он перед нами повѣдла, иж тых сѣла под Его Милостью не ищѣ, во дей Его Милость волен с своей шчизне, хотавы дей добре Его Милост мнѣ тыи сѣла и заса штдавала, а их мѣти не хочѣ, ижан дей толко тых речей выше мененых на Его Милости поискиваю. Ино мы томъ зрозумѣши, кгдаж шн тых сѣла под Его Милостью не поискивает, а толко тых рѣчей, выше мененых ищѣт, так есмо межн ипши знаши: Што са дотычет того звожа, яко шн жаловаа, жевы звожа его полтора ста коп жита, а сорок коп пшеницы князь Василей на себе пожал, естан вѣдетъ вродник Его Милости то повѣдити, же так много того звожа на Его Милост вжал, Его Милост мает казати толко того звожа Гринкѣ Шранскомъ штдати; паканж так не повѣдит, ино на што Гринко Шранский довод вчинит, што вѣдет того звожа его на Его Милост вжато, князь Василей мает казати толко звожа емѣ штдати. Я што са теж ткзнет того, яко Гринко Шранский меноваа на людей Его Милости, штожбы шни звожа и выдало и вроварные рѣчи з двора его поврали и тѣ теж, вы люди Егож Милости винни емѣ пѣназми, князь Василей мает емѣ на то дати сажевника вижом, и кз чомъ тыи люди Его Милости признают са, то мают перед тым вижом емѣ поутдавати, або полатити, а к чомъ са не вѣдѣт знати, таковыи мают перед тымже сажевником Его Милости права достояти и с права што знайдѣт, то мают люди Его Милости емѣ полатити без штволоки, а вжо черес то пан Шранский не мает тых наѣней и тых шкод своих, кгда емѣ заплаа са станет, на князи Василю поискивати. Я потом жаловаа нам князь Василей Ковелский на Гринка Шранского ш том: Винен дей шн мецанинъ Ратенскомъ²⁾, Трѣхонъ дванадцат коп грошей, котормиже дей пѣнази за него тот мецанин на мне поискивает, к чомъж са и сам Гринко

Ъранскій перед нами знаа, пж тын пѣнази томс мещанинс винен. И мы вѡдде вознана его, так межи нами знашан: Иж, вгды первой емс ѡт княза Каслаа тѡе збоже его, што са прїидет, ѡтдано вѡдетъ и ѡт людей Ъго Милости в том са запаата станет, тогда мает Гринко Ъранскій после того в чотырех недѣлаах тѡю дванадцат коп грошей князю Каслаю ѡтдати, а Ъго Милост мает вжо тын пенѡзи томс мещанинс Ратенскомс запаатити. И на то все даан есмо князю Каслаю Михайловичс Ковелскомс сес нашъ лист сѡдовый, з нашою печатю. Я в тот час при нас на том праве выан: Быа князь Каслаей Ъго Милостъ Яндрѣевич Полсвенскїй, маршалок господарскїй, державца Жолдскїй, Коневскїй³⁾ и Двбницкїй⁴⁾, а пан Матѣей Замаренок, а пан Гринко Тиславич, дворане господарскїе. Писан з Берестн левгста кїи ден, индикта її.

Metr. Lit. Księga spraw publ. 28. fol. 88 odwr. — 90. a) Było wypisane widocznie przez omyłkę: **воевода Троцкїй.**

1) *Siekun, Grydki i Szuski*, wsie w gubernii wołyńskiej. powiecie kowelskim.

2) *Ratno*, miasteczko w powiecie kowelskim.

3) *Koniawa*, niegdyś miasteczko, obecnie wieś w gubernii wileńskiej. powiecie lidzkim.

4) *Dubinki*, miasteczko w powiecie wileńskim.

CXXVII.

W Krakowie 29. sierpnia 1512 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Piotrowi Hołowni i ks. Iwanowi Putiatyczowi, sędziom Petruszka Muszatycza, aby wraz z sędziami ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, załatwili spór o dąbrowę szklińską.

Жигимонт Божею милостыю короа Полскїй, веланкїй князь Литовскїй, Рвскїй, княжа Првское, Жомойтскїй и иных.

Дворанинс нашомс, князю Петрс Головнѣ, а князю Иванс Пстатичс, а земанинс Бѡлынскомс, Немрии Хрѣнницкомс. Прсылаа к нам пан Петршко Мшатич, жалсючи на намѣстника Бѡлоднмирского, княза Яндрѣа Александровича Сонквшковича, штож дей ѡн в дѡбровс его Скаѣнскю¹⁾ встѡает са и наславши дей мощно и гвалтом, тѡю дѡбровс его поквснл. Ино пан Петршко вѡал к насъ

СЪ СВОЕЕ РЪКИ НА ТОЕ ДѢЛО СЪДАМИ ВАС, А КНЯЗЬ ЯНДРѢЙ НЕХАЙ СОВѢ СЪДАМИ ВЗМЕТ
 СЪ СВОЕЕ РЪКИ, КОГО СЧУЧЕТ. Протож штовы есте с тыми его съдѣлами, которыхъ
 ѡнъ съ своее рѣки взметъ, згодивши сѧ поспол, рокъ подобный полужиланъ и его
 ѡбвѣщанъ и тамъ выхуланъ и ѡ томъ есте межѣ нѣмъ досмотрѣанъ и справедливостъ
 томъ вчинанъ. Я мы до князя Яндрѣа писали, какъ вы рокъ полужите и его ѡбво-
 шаете и тамъ выедете, ажбы ѡнъ на тотъ рокъ тамъ былъ и правды былъ посаженъ во
 всемъ. Писанъ в Краковѣ августа ѣд. день, индикта ѣї.

Oryginał na ćwiartce papieru, po pieczęci, wyciśniętej na masie czerwonej na stronie zewne-
 trznej; pozostały tylko ślady, podpis pisarza „Богш“ i nadpis tą samą ręką, jak wewnątrz: „Дво-
 раинис нашомс, князю Петрс Головнѣ, а князю Иванс Пстатичс, а земанинс Волынскомс
 Нелири Хрѣвницкомс“, а niżej „Петршкс Мшатицс на намѣстника Колодимирского, князя
 Яндрѣа Александровича в дѣровс его Скаѣнскю в правѣ“.

¹⁾ *Szklín*, wieś w powiecie łuckim.

CXXVIII.

W Krakowie 29. sierpnia 1512 roku.

Zygmunt I. pozwala ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi
 Sanguszce, namiestnikowi włodzimierskiemu zbudować dom
 w zamku włodzimierskim.

Жигимонтъ Божею милостыю, королъ Польскій, великий князь Литовскій,
 Рѣскій, княжа Прѣское, Жолонтскій и иныхъ.

Намѣстникс Володимирскомс, князю Яндрѣю Александровичс Сонкрѣшковича.
 Што еси присылаа до насъ сѧженика своего въючи намъ чоломъ, авыхумо дозволиаи тоѣ
 домъ поставити с замкѣ нашомъ Володимирскомъ противъ вѣхъни нашею на колодазницѣ,
 гдѣ старый колодазь былъ для вѣжницѣ ѡтъ поганства Татаръ; а поведаа намъ тотъ
 сѧженикъ твой, ижъ то дворѣ нашомъ, который съ городе, не шкодно. Ино естанъ то
 вѣдетъ дворѣ нашомъ не шкодно и мы то тоѣ дозволаемъ и тыбы на томъ мѣстѣс
 в замкѣ нашомъ совѣ домъ справна. Писанъ съ Кракове августа ѣд. день, индикта ѣї.

Богш маршалокъ.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa
 litewskiego.

CXXIX.

W Piotrkowie 4. grudnia 1512 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, aby dobra Swiniuchy, należące do Michała Wasylewicza, rozgraniczył od innych dóbr sąsiednich.

Жигимонтъ Божію милостію король Польскій, великій князь Литовскій, Русскій, княжа Прסקое, Жолмойтскій и иныхъ. Наместникъ Володимирскомъ, князю Андрею Александровичу Сонгусшковича. Прислала к намъ писаря нашъ, панъ Михайло Касплевичъ, жалючи в томъ, штожъ деи нѣкоторые шепольные сѣграничники его в земанъ звечистынъ именьа его Свинуховъ¹⁾ сѣспаютъ са, авыхуаю казали тебе тое именье его швехати и шграничати по томъ, какъ тое именье держано к замкъ нашомъ. Протожъ, штобы еси тамъ выхуаахъ и земанъ того именьа его емъ швехуаахъ и шграничаахъ по томъ, какъ тое именье держано было к замкъ нашомъ Володимирскомъ. Писанъ в Петрикве декавра четвертый день, индиктъ первый.

Metr. Lit. księga zap. 22. fol. 20 odwr. — 21.

¹⁾ *Swiniuchy*; miasteczko w powiecie włodzimierskim.

CXXX.

W Mielniku 12. lipca 1513 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście Włodzimierskiemu kupno dóbr Dolska od Jadwigi Steckowej Łamanowej i syna jej Jakuba Steckowicza Łamanowicza. W Mielniku dnia 12-go lipca 1513 r. indykta 1-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 8—9. Oryginał na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

СХХХІ.

W Zdzięciole 21. lipca 1513 roku.

Nastazya Zenkówna Iwaszkowa Kalenikowicza zastawia dobra swoje Czortolescy i Sielce za 100 kóp groszy szerokich u ks. Konstantyna Iwanowicza Ostrogskiego.

И пани Ивашковаа Калениковича, Настасаа Зенковна сознаваю сама на себе, слыах мона листом, кома вдеть потреб того вѣдати, або чтѣчи его слышати. Штож невожчикъ мѣж мой, пан Ивашко Каленикович записал мне имена свои отчизные отделенные от врати своее, на имяа Чортолесцы, а Селце в Житомирскомъ поветѣе, на реце, на Тетереви с стѣ копахъ грошей широкихъ и листъ свой записный на то мне дал и на тыхъ именахъ ма вставил, и я вил в томъ чоломъ господарю нашомъ, славное памяти королю Его Милости Александръ и листъ записный мѣжа своего передъ Его Милостью есмь поклала, абы ми Его Милость дозволила тые имена в тыхъ стѣ копахъ грошей широкихъ заставити. И Его Милость господарь свачивши листъ записный мѣжа моего, дозволила ми Его Милость тые имена в тыхъ стѣ копахъ грошей заставити и листъ свой господарский на то ми Его Милость дал и я тые вышей писанные именаа Чортолесцы, а Селцо¹⁾, в Житомирскомъ повете, на реце, на Тетереви²⁾ запрдала есмь в тыхъ стѣ копахъ грошей широкихъ князю Костантинъ Ивановичъ Острожскомъ, пану Виленскомъ, гетману господаря, короля Его Милости Жигимонта, старосте Луцкомъ, Брацлавскомъ и Беницкомъ, маршалку Волынской земли; а взяла есмь с Его Милости тѣю сто коп грошей широкихъ сполна, по чотырнадцати пенезей за грошъ. Маеет Его Милост тые именаа держати со всеми доходы, подачки, зъ землями пашными и ворными, с полми, зъ сеножатми, зъ боры и лѣсы, зъ ловы зверинными, зъ реками, зъ бобровыми гоны, зъ ставы, зъ млыны, зъ озеры и со всеми по томъ, какъ тые именаа невожчикъ мѣж мой держал и я после мѣжа своего и какъ са тые именаа в советѣ маюгъ, ничего на себе не вымываючи. Маеет Его Милост тые именаа держати и вживати, какъ са налепей Его Милости свидит. И тотъ листъ господарский и листъ записный мѣжа моего, што ми тые именаа с стѣ копахъ грошей широкихъ записал, дала есмь князю Костантинъ Ивановичъ Острожскомъ, а хтобы хотел зъ ближнихъ мѣжа моего тые именаа с Его Милости выкупити, тотъ маеет тѣю сто коп грошей Его Милости отложити, а хтобы тыхъ именей взъ Его Милости поискивати, тотъ не маеет тыхъ именей на Его Милости поискивати, але вдетан емаа которое дело, и онъ нехай на

мне того поскивает, во а Его Милости тые вышей писаные имена в тых стх
 копах грошей широкихъ заставила. Я при томъ былъ: Пан Остафѣй Ицыничъ, пан
 Федоръ Гневошевичъ, маршалокъ и писаръ господара нашего, корола Его Милости;
 Татарскій князь Яврачимъ; дворянинъ господарскій, пан Бокей Григорьевичъ; дьякъ
 господара корола Его Милости; пан Мерла; дворянинъ господарскій, пан Голубко
 Ганковичъ. И на то есмь князю Костантинъ Ивановичъ Острозскомъ дала сес мой
 листъ з мою печатью, и тыхъ есмь людей добрыхъ просила, авы Ихъ Милостъ печати
 свои приложили к сему моему листу, и Ихъ Милостъ на мою прозвъ то вчинили
 и печати свои к сему моему листу привесаи. Писанъ з Детеи лета (ѣ.) ѣ. (ѣ.)³,
 июля ѣ. день, индикта ѣ.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom. I. Str. 23—24.

¹) *Sielce*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie żytomierskim, nad Teterowem. Czortolescy pod tą nazwą obecnie nie istnieją.

²) *Teterów*, prawy dopływ Dniepru.

³) Pierwotnie był podany tylko rok ѣ, który uzupełniliśmy w powyższy sposób, co też daje (7021—5508) 1513 rok, zgodny z podanym indyktem 1-szym.

CXXXII.

We Włodzimierzu 1. września 1513 roku.

Pachnotej, władyka włodzimierski i brzeski nadaje
 ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce miejsce cerkiewne
 we Włodzimierzu.

Я владыка Володимирскій и Берестейскій Пахнотий, сознаваю силъ моихъ
 листомъ, самъ на себе, кому вѣдетъ потребъ того вѣдети, або чѣсчи его слышати:
 Изъ дозволенемъ господара нашего, корола Его Милости Жигимонта даа есмь
 князю Андрѣю Александровичу, старости Володимирскомъ мѣста своего церковного
 городского з подовъжь семи сажень, а в поперекъ десятъ сажонъ и к Его Милости
 мѣстѣ, а то даа того, што з Его Милости мѣста мало было, а моего было
 много, а мѣстѣ и церкви Божьей то не шкодно. Я при томъ былъ люди добрыи:
 Князь Иванъ Крцевичъ, а панъ Икимъ Жасковскій, а панъ Сеиота, городничій Володи-

мирский. Я даа лѣншей справедливости и твердости и листъ есми Его Милости даа на то, под моею печатю. Писанъ в Володимирѣ сентебра ѧ ден, индикта Ѣ.

Oryginał na pół arkusza papieru, na zielonej masie wyciśnięta pieczęć u dołu. na niej ręka. podniesiona do błogosławienia t. j. 3 pierwsze palce otwarte, a 2 ostatnie złożone; w otoku napis: + ЕПИСКОПЪ ВОЛОДИМѢРСКИЙ + ПАХНОТІЙ.

СХХХІІІ.

We Włodzimierzu 10. września 1513 roku.

Rozgraniczenie dóbr Świniuch, należących do Michała Wasylewicza, od innych sąsiednich.

Я князь Андрей Александровичъ, староста Володимирский чиню ивно тымъ то моимъ листомъ. Што господарь, король Его Милость именье Свинсхъи, ловы свои Володимирский дааъ панъ Михайла Василевичъ, писарь Его Милости и со всмиъ с тымъ, какъ шное именье на короля Его Милость к замкъ Володимирскому было держано, в которежъ именье водле розказанья господарского пана Михайла связано и въ моц то его подано, ниже панъ Михайло потомъ королю Его Милости влиз чоломъ, авы Его Милость розказалъ тое именье емъ шграничти и король Его Милость писалъ в томъ до мене, ажбыхъ и емъ тое именье шгранична по томъ, яко тое именье на замок Володимирский было держано. Я такъ и водле розказанья и листъ господарского послааъ есми тамъ сажевничковъ своихъ и казалаъ имъ взати съ собою некоторыхъ людей добрыхъ старыхъ, земанъ тамошнихъ Володимирскихъ и велелъ имъ тое именье Свинсхъи, ловы господарские, дѣбровъ Свинскъсю, яко са в собе маеть панъ Михайла шграничти по тымъ местцомъ и врочницамъ, покуда тое именье на короля Его Милость, к замкъ Володимирскому было держано, яко тежъ штецъ мой, князь Александръ Гонкръшковичъ, всдъчи старостою Володимирскимъ то держааъ, а потомъ тежъ покъла и я самъ то на господара Его Милость заведеа. Наперве почовши штъ Кримеша в долины, где криница вышла, дорогою Володимирскою, по старые поля Боловицкне по Цевелицкне¹⁾ поля, а потомъ по Заечницкне и Болковницкне поля²⁾, далей тамъ по Шельвовскне старые поля черезъ Войнин³⁾ по ловы Авцбого поветъ, по Городецкне⁴⁾ и по Линевскне и по Бѣвновскне поля, черезъ Рагвы по Витиньскне и по Тѣланчовскне⁵⁾ по Скърецкне⁶⁾ старые поля, по Мыташовъ а шттоль по Басдовскне старые поля и по Пѣстомытъ, лнмо лесъ и поле Тѣрее

по Еклинскѣю границѣ и по полѣ Еклинскѣ⁷⁾, по дорогахъ Кориню по ловы, по Стырскѣ, а шттоль велнкою дорогою, што идетъ штъ Звинячей, березъ полѣ Тсрѣго то з Горюховою граница, а шттоль по Колпытовскѣ и по Конюескѣ старѣе полѣ, шлѣжъ засѣ до Кримеша и къ границы Загоровскоѣ⁸⁾. Якожъ по тѣмъ мѣстцѣмъ ловы того именьѣ, дѣверовѣ Еклинскѣю и шныѣ посланцы мои с тѣми земаны господарскими, панѣ Михайлас шграничан, и и на то емѣ дажъ сѣсь мой листъ граничный, под моею печатью. Писанъ в Колодимери мѣсеца сентебра десѣтый денъ⁹⁾.

Metr. Lit. księga zap. 22. fol. 21.

¹⁾ *Krynec, Wołowicze i Cewelicze*, wsie w powiecie włodzimierskim.

²⁾ *Zajczyce i Wojkowicze*, wsie w powiecie włodzimierskim.

³⁾ *Szelów i Wójcin*, wsie w powiecie włodzimierskim.

⁴⁾ *Horodek*, wieś w powiecie łuckim.

⁵⁾ *Liniów, Bubnów, Wityn i Tuliczów*, wsie w powiecie włodzimierskim.

⁶⁾ *Skurcze*, wieś w powiecie łuckim.

⁷⁾ *Błudów i Pustomyty*, wsie, *Szklín*, miasteczko w powiecie włodzimierskim.

⁸⁾ *Zwiniacze, Kolpytów, Koniuchy i Zakorów*, wsie, *Horochów*, miasteczko w powiecie włodzimierskim.

⁹⁾ Roku i indyktu brakuje, ze względu jednak, iż w roku 1512 (Nr. 129) ks. Andrzej Sanguszko otrzymał zlecenie rozgraniczenia Świniuch, nie wahał się przyjąć tu daty 1513 r.

CXXXIV.

W Wilnie 21. września 1513 roku.

Zygmunt I. mianuje ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, kasztelanem wileńskim.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samogithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium universis: Quia fidei et integritatis, ac caeterarum virtutum praeclari ducis Constantini de Ostrog rationem habentes, tum etiam multorum eius erga nos et rempublicam huius magni ducatus nostri Lithuaniae meritorum sedulitatem considerantes et praesertim cum in bellicis actionibus, tam contra Moscheos, quam etiam contra Tartaros in officio capitaneatus exercituum nostrorum, quo fungitur, ita se strenue et animose semper gesserit, ut nobis propterea sit plurimum commendatus, sibi castellaniam Vilnensem¹⁾, post mortem ducis Alexandri vacantem, pleno et perpetuo iure, quoad vixerit, dedimus et contulimus, damusque et conferimus

tenore praesentium litterarum, cum omnibus fructibus et proventibus possidendam. Quocirca vobis magnificis, generosis et nobiles, palatinis, castellanis, capitaneis, marschalceis et caeteris eiusdem magni ducatus nostri Lithuaniae officialibus committimus et mandamus, ut eundem ducem Constantinum pro castellano Vlnensi habentes, loco et dignitate officii sui libere frui permittatis pro gratia nostra. Harum, quibus sigillum nostrum est appensum, testimonio litterarum. Datum Vilnae feria quarta, festi sancti Mathaei Apostoli et Evangelistae, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo, regni nostri anno septimo, magni ducatus vero octavo. Praesentibus ibidem: Reverendo in Christo patre, domino Martino, episcopo Miednicensi¹⁾; nec non magnificis et generosis: Nicolao Nicolaiewicz Radziwil, palatino Vlnensi et cancellario magni ducatus nostri Lithuaniae; Gregorio, palatino Throcensi; Stanislao Ianowicz castellano Trocensi et capitaneo Samagithiensi generali et aliis quam pluribus dignitariis, officialibus et curiensibus nostris, testibus ad praemissa fidedignis, sincere nobis dilectis.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 90—91.

¹⁾ Już w 1511 roku 18. czerwca (Nr. CXII) występuje ks. Konstanty jako kasztelan wileński, widocznie więc do téj pory bez właściwej nominacyi sprawował ten urząd faktycznie, po śmierci ks. Aleksandra Holszańskiego.

²⁾ *Miedniki*, albo *Wornie*, miasto w gubernii kowieńskiej.

CXXXV.

W Wilnie 4. stycznia 1514 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce nadanie przez władkę włodzimierskiego, Pachnoteja, miejsca cerkiewnego, w zamku włodzimierskim.

Жикгимонт Божею милостью короля Польский, великий князь Литовский, Русский, князь Прсковое, Жомойтский и иных.

Бил нам чолом наместник Володимирский, князь Андрей Александрович и повѣднл перед нами, иж владыка Володимирский и Берестѣйский, Пахнотей з дозволенем нашим придал емѣ мѣста своего церковного въ замкѣ Володимирскомъ къ его двору 8 подолжъ семи сажон, а поперек десети сажон и на то лист его перед нами въказывал и бил нам чолом, абыхмо то емѣ подтвердил нашим листом. Ино мы з ласки нашею подтверждаем то емѣ сил нашим листом; нехай он тоѣ мѣсте

ДЕРЖИТЬ ПОДЛЕ ДАНИНЫ И ЗАПИСЬ ЛИСТА ПАХНОТЪЕВА. И НА ТО ЕСМО ЕМС ДААН СЕС
НАШ ЛИСТЪ ПОДЪ НАШОЮ ПЕЧАТЮ. Писан в Билани генвара ѿ ден, индикта ѿ.

При том была воевода Троцкий, маршалок дворный,
пан Григорей Станиславович Ёстиковича.

Богсхвал Дмитреевич.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CXXXVI.

W Wilnie 12. lutego 1514 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, staroście Włodzimierskiemu wieś Hubajewicze¹⁾, nad rzeką Milenką w włości Turzyskiej i sieliszcze puste, koło dworu Turzyskiego, nad rzeką Turyą, Lipie²⁾, które przedtém nadał był król Aleksander ziemianinowi Włodzimierskiemu, Mytkowi Staweckiemu, a po tegoż śmierci znowu na króla przeszło. W Wilnie 12. lutego 1514 roku.

Sumaryusz Turzyski. Str. 168. Oryginał pergaminowy, z podpisem królewskim i przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

¹⁾ *Hubin*, wieś w powiecie włodzimierskim.

²⁾ *Lipa*, obecnie przedmieście Turzyska. miasteczka w pow. włodzimierskim.

CXXXVII.

W Wilnie 15. lutego 1514 roku.

Zygmunt I. na zażalenie mieszczan Włodzimierskich, Łuckich i Brzeskich przeciwko mieszczanom Turzyskim, którzy nie chcieli zmieniać ich podwód — zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, starostę Włodzimierskiego, iż mieszczanie Turzyscy mają dawać podwody tylko do Włodzimierza. W Wilnie dnia 15-go lutego, indykta 2-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 2—3.

CXXXVIII.

W Wilnie 20. lutego 1514 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce daninę swoją wsi Kryczewicz, w powiecie łuckim i Kaplinosów, w powiecie brzeskim.

Бо има сѣаѣое, животвораѣое, нероздѣлаемоѣ Тройцы аминь. Каждая речъ света того подлѣга бѣгъ чловеченства ведома ест къ сталости, котораѣжъ николи ест впервѣна и в памети трывала, але часомъ забытлю ѡтдаѣт сѣа и с памети выхѡдит, нижаи найдены сѣтъ счоными сѣашиные, а справедливые речѣи выписанлю ѡтдати, къ свѣренлю и досчетченлю на пришлѣи часъ на потом сталыхъ речей. Прото мы Жигимонт Божею Милостлю короля Полскаго, великаго князя Литовскаго, Рускаго, князя Прѣскоѣ, Жомойтскаго и иныхъ, чинимъ знаменито сим нашимъ листомъ, что на него посмѡтрит, або чтѣчи его слышит, нишнимъ и на потом вѣдѣчимъ, комуъ того потреба вѣдет ведати, ижъ свѣчивши есмо вернѣлю, а справедливѣлю и николи не вмѣшканѣлю сѣажеъ, шлахѣтне сроженого старосты Колодимирскаго, князя Андрея Александровича Сонгѣшковича, которѣюжъ ѡнъ къ ѡтцѣ нашомъ, славноѣ паметѣ Казимѣрѣ и к братѣ нашомъ, щасливѣѣ паметѣ Александѣрѣ, королямъ нѣхъ Милости и к намъ, кѣмо к паномъ дѣдичнымъ цѡтанѣе, а наклады сѣа ѡказал, и хотѣчи на потом ѡхѡтнейшого и нишнейшого к сѣажеу нашей метѣ, з ласки нашеѣ за его к намъ вернѣлю сѣажеъ перво сего пожаловали есмо его, дали емсъ люди наши данныи, въ Лѣцкомъ поветѣ в Мѣльницкѣѣ волости, село на имя Крѣчевичи¹⁾, а в Берестейскомъ поветѣ шѣст жеребѣеъ з людемъ, село на имя Каплиносѣ²⁾. И на то листы, перкнѣлю наши данныи передъ нами покладаи и вѣла намъ чоломъ, авѣхѣмо то потверданъ нашимъ емсъ привѣдемъ на вѣчност. И мы выслыхавши первѣи тѣхъ листовъ нашихъ и з ласки нашеѣ на его чоломъ вѣтѣ то счинили, потверждаемъ то симъ нашимъ листомъ, вѣчно емсъ самомъ и его жѣне и нѣхъ счадкомъ. Маюѣт ѡни и его власныи наследки тѣе кнѣшей писаныи люди в Лѣцкомъ поветѣ, в Мѣльницкѣѣ волости село Крѣчевичи и тѣлю шѣст жеребѣеъ з людемъ в Берестейскомъ поветѣ, село Каплиносѣ со всими нѣхъ землями пашнымъ и борнымъ и з боры и з лесы и з дѣбровками и з гаи и з сѣножатми и с пѣстовицинами и з реками и з рѣчками и з озеры и з ставы и ставицами и з млыны и нѣхъ вымелки и з боевровымъ гоны и з ловы звериннымъ и пташнымъ и з данми грошовымъ и медовымъ и кѣничнымъ и зо всими инымъ полатки и податми, которымъкожекъ именовъ мѡгѣт названы, або менованы быти и зѣ сѣажебамъ тѣхъ людеѣ и зо всими правомъ и панствомъ и властностлю маѣет

держано быти и поживано спокойне и скроманне, так долго и широко, какъ съ тые люди и ихъ земан и пствовины съ стародавна съ своихъ границахъ мают и што к нимъ здавна присладало и какъ на насъ держаны были, ничего не вставлючи на насъ и на наши наследки. Воленъ ѿн и его жона и ихъ дети и на потомъ вѣдочне ихъ счадки то розширити и прибавити и дворы себе тамъ вѣдочати и ставы и малыны справити и к своимъ вжиточномъ и лепшомъ ввернѣти, какъ съ емъ и его потомкомъ на лепей свидит и похочет. Я на твердостъ того и печатъ нашъ казали есмо привесити къ сеамъ нашомъ листѣ. При томъ были: Боевода Виленскій, канцлеръ, панъ Миколай Миколаевичъ; панъ Виленскій, гетманъ, староста Лвцкій, Брацлавскій, Бѣницкій, маршалокъ Волинское земан, князь Костентинъ Ивановичъ Строзскій; боевода Троцкій, маршалокъ дворный, панъ Григорей Станиславовичъ Стетковича; панъ Троцкій, староста Жомойтскій, панъ Станиславъ Иновичъ; боевода Киевскій, подчашный, наместникъ Мерецкій и Мозырскій, панъ Юрьи Миколаевичъ; боевода Смоленскій, панъ Юрьи Глебовичъ; боевода Полоцкій, староста Белскій, панъ Сабраухъ Мартинновичъ Краштовтовича; боевода Новгородскій, староста Дорогницкій, панъ Ивнъ Иновичъ Заберезинскій; боевода Подлашскій, маршалокъ и секретаръ, наместникъ Брацлавскій, панъ Иванъ Сопега и иные панове рада. Писанъ и данъ съ Билани на великомъ соймѣ, лета Божего тысяча пятсотъ четвертогонадцат, месеца феврала двадцатый день, индикта второй.

Богъфалъ Дмитреевичъ писарь.

W wypisie z 1593 r. 14/4. na arkuszu papieru z 5-ma pieczęciami i tyłuż podpisami — wydany przez ks. Aleksandra Prońskiego, kasztelana trockiego i żonę jego ks. Fedorę Sanguszkównę ks. Januszowi Zasławskiemu i żonie jego ks. Aleksandrze Sanguszkównę, którym Kryczewicze i Kaplinosy dostały się w dziale.

¹⁾ *Kryczewicze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Kaplinosy*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie brzeskim.

CXXXIX.

W Wilnie 20. lutego 1514 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Januszowi Michałowiczowi Sanguszcze kupno ziemi, w powiecie nowogrodzkim, przez teścia jego Semena Olizarowicza.

Билъ намъ чоломъ князь Ивнъ Михайловичъ Сонкѣшковича и повѣднл передъ нами, што тесть его, невожчикъ панъ Генко Федковичъ Олизаровича кѣпнл землю

в Городенском повѣтѣ въ человека нашего, на имя с Икова Моисеевича за пат кон грошей; какже он и листъ кѣпчий на тсю землю перед нами сказывал и был нам чолом княз Ивш, абыхлю тсю землю, кѣплю цта его подтвердил емс нашим листом на вѣчност. Ино мы высасухавши того листъ кѣпчого, з ласки наше дла его к нам вѣрное сажбы и на его чолом вите то вчинил, тсю землю, кѣплю цта его длаем и подтверждаем сям нашим листом, вѣчно емс самомс и его жоне и их детеа. Нехай он тсю землю со всам по томс держит, подле кѣпан цта своего, пана Семеновы. Я на твердость того и печат нашс казали есмо приложит к семс нашомс листс. Писан с Киани лѣта Божего тисача патсот дѣ. месеца февраля ѿ. ден, индикта ѿ¹).

Правна пан Киленский, гетман, староста
Лвцкий, маршалок Волынское земли,
князь Константин Иванович Строзский.

Metr. Lit. księga zap. 9. fol. 74. dok. 133.

¹) Był tu podany 1513 rok. nie zgadzający się z indyktem 2-gim, nadto Zygmunt I. w 1513 r. w lutym był w Poznaniu, a dopiero w 1514 r. w tym miesiącu przebywał w Wilnie (Acta. Tom. T. II. i III.). podług tego poprawiliśmy rok powyższy.

CXL.

W Wilnie 5. kwietnia 1514 roku.

Zygmunt I. zatwierdza władykę włodzimierskiego i brzeskiego, Pachnoteja, w posiadaniu ziemi cerkiewnej, podług dawnego wyroku starosty włodzimierskiego, Olizara Szyłowicza.

Старостѣ Колодмирскомс, князю Андрею Александровичс Сенкѣшковича и иным старостам нашим, хто на потом вѣдет от насз Колодмир держати. Бил нам чолом владыка Колодмирский и Берестейский, Пахнотей и вказывал перед нами листъ сѣдовый вышнего старосты Колодмирского, пана Олизаров, штож предок его владыка Колодмирский, Демян перед ним с праве стоа с Хонцем Свойчевским в землю вортнсю церковнсю и владык в том значоа правого и тсю землю вортнсю

к церкви Божей приседна. И виа нам чолом владыка Пахотей, авыхмо емс на то дали нашк лист и подтвердили - выхмо то емс нашим листом. Ино мы емс на то дали сес нашк лист и подтверждаем тсю землю церкви Божей сил нашим листом на вѣчность; нехай таа земля вортнаа вьдет к церкви Божей, подлѣг сьда пана Ёлизарова, а иныйкы ничто к тсю землю не вьстпаа сѧ. Писан с Киани апрелѧ ѧ ден, индикта ѧ.

Metr. Lit. księga zap. 9. fol. $\frac{149}{144}$ odwr. dok. 286.

CXLI.

W Wilnie 6. maja 1514 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszkę w posiadaniu wsi Jabłonnoego, zapisanej mu przez teścia jego, Wasyla Chrebtowicza.

Чиним знаменито сил нашим листом, хто на него посмотрит, або чтсчи его слышит, иннѣшим и потом вьдчим, комс вьдет потреб того вѣдати: Биа нам чолом князь Андрей Михайлович Сонкѣшковича и вказываа перед нами тастаментх тещи своей, пани Василиеве Хреbtовича, пани Феди, Пашковое дочки Духовича. Ино в том тестаментс стонт, штож она втписала мѣжс своимс, небожчикс панс Василию Хреbtовичс имене свое втчизное, на пана Ивлонное, а двор свой с замкс с во школоном, Лвцкс, вечно со всми с тым, как сама тое имене и тот двор к своей рѣцѣ мела, ничего собеѣ, ани детем, ани ближним своим не вьста-вляючи и тот тесть его тое имене Ивлонное и двор, што в замкс с в околом, в Лвцкс, втходачи с сего света, емс и своей дочце, его жонѣ втписал. И виа нам чолому, авыхмо то емс подтвердили нашим листом на вѣчность. Ино мы высасухавши того тестаментс его, з ласки наше за его к нам вѣрнсю сѧжкѣс и теж дла его чолом-внтѧ то вчинили, на то дали есмо емс сес нашк листх и подтверждаем то емс сил нашим листом, вѣчно емс самомс и его жонѣ и их детем и на потом вьдчим их цадком. Маеи он сам и его справѣдливые наследки тое верхс писаное имене, Ивлонное и тот двор в замкс во школоном, в Лвцкс, подлѣг тестаментс тещѧ его, пана Василиеве Хреbtовича держати, со всми людьми и землями их пашными и вортными и з сеножатми и з озеры и з реками и з речбами и з малыны и их

вымежки и потоки и з лесы и з дубровами и з гаи и хворостники и з ловы зверными и пташными и з даню грошевою и медовою и кшничною и з воеводами гоны и со всеми их полатки и податми и со всеми с тым, как ся с стародавна тое племе кз своих границах мает и со всеми по томъ, как тот тесть его, пан Василей Хректович и его пани, Феда, к своей рше мели. Болен он там розширити и прибавити и к своему лешомъ и вжиточномъ обернѣти, как сам налѣпей розвмеючи. Я на твердость того и печат нашъ казали есмо привесити к семъ нашомъ листъ. Писан с Биани лѣта Божего тысяча патсот четвертого на десят, месеца маж 5 ден, индиктъ 6.

Правна воевода Биленский, канцлер, пан Миколай Миколаевич Радивилович; воевода Троцкий, маршалок дворный, пан Григорей Станиславович Гетикович; а маршалок земский, державца Слонимский, пан Ян Миколаевич Радивилович, а маршалок, староста Берестейский и Лидский, пан Юрки Иванович Панича.

Metr. Lit. księga zap. 9. fol. $\frac{175}{170}$ dok. 347.

¹⁾ *Jablonne*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.

CXLII.

W Ostrogu 16. maja 1514 roku.

Hrycko Promczejkowicz zastawia u ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego majątność swoją Borzowszczyznę, za 20 kóp groszy.

Я Грицко Промчейкович, земанин господара, короля Его Милости Креманицкий из сынами своими, з Мухом, а з Федком и з Пацкомъ и з дочкою моею из Федкою, визнаваем сами на себе симъ нашим листомъ, комъ едет потреб того ведати, або чтѣчи его слышати: Штож запродали есмо селнице свое пдстое, на нма

Борзовщини с двадцати копах грошей Антоховское личеы князю Константину Ивановичу Острозскому, пану Виленскому, гетману господара, короля Его Милости Жигмонта, старосте Луцком и Брацлавском и Кеницком, маршалах Волыньское земли; а тое селенце есть пстое, толко поля, а дубровы, а леси. Маает княз Его Милость Константин на томх селенци людн садити и ставы конати, а естан и Грицко, аво дети мон, аво которые важниие мон похочем тое селенцо вх Его Милости выкшпити, тот маает Его Милости тсю двадцать коп грошей запаатити и тот теж наклад вес Его Милости втложити, што Его Милост на тое селенцо и на ставы наложит, а тымх Его Милости не маает сширати, нжемы мела мовити напротив Его Милости, што Его Милост ввдет который пожиток мети с того нашого селенца и з ставов, нижан без всякого спорс и Грицко и дети мон и важниии мон маем Его Милости тсю двадцат коп грошей и вес наклад Его Милости втложити. Хто всхочет тое селенцо с Его Милости вткшпити, тогда маает его кс своей рше мети, а естанем тот, хтovsky мела тое селенцо с Его Милости выкшпити, хтел только тсю двадцат коп грошей Его Милости паатити, а наклад Его Милости не хтелевы втложити, а против того листс нашого-вы са сширал, тот мааеть перво запаатити на замок господарский, на Креманец томс державцы, хто ввдет вт господаря Его Милости тот замок держати, сто коп грошей, тож мааеть вх Его Милостью мовити, чога ввдет потреб. Я которые люди Его Милость на том селенци посадити, ино коли вжо хто з нас тое селенцо с Его Милости выкшпит и наклад Его Милости втложит, а похочеть-ли который человекз зостати на том селенци, тот маает Его Милости дати выходс вх дворица копс грошей, а который человекз похочеть с того селенца пойти за Его Милостью, он маает пойти за Его Милостью доброволоно во всяких своих статком, без кожного галована, нижан вселю мааеть там вставити. И на то есмо Его Милости дали сес наш листх з моею печатью. Я при том были: Княз Васильей Иванович Корецкий, панх Корнило Твр, княз Василей Богданович Пстатича, пан Андрей Недоспелский, дворянин господара, короля Его Милости, панх Генко Миткович Бавинский, панх Олехно Гринкович Козинский, пан Грицко Ивашкович Чапанча, пан Сенко Сервиннович. Я про лепшю справеданвость и Грицко Промчейкович из сынали своимн, вх Мухном, а з Федком, а з Пацком и з дочкою своею, с Федкою, были есмо чолом Их Милости, авы Их Милост печати свои к семс нашомс листс привесили, Их Милост на наше чоломх вите то вчинили и печати свои привесили к семс нашомс листс. Писанх с в Остроге в лето семсю тысяч^а) к.а. (!), маа 57. ден, индикта в. ²).

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom I. Str. 25—26. a) Było wypisane: в осмью.

¹) Będzie to może *Borszczówka*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie starokonstantynowskim.

²) Rok nie zgadza się z indyktem, podług ostatniego jednak, jak w innych przyjmujemy 1514 r.

CXLIH.

W Ostrogu 16. maja 1514 roku.

Marcin Zankowicz Pruski zastawia u ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego majątność swoją Żyżnikowce, za 30 kóp groszy litewskich.

И Мартин Занкович Првский, земанин господаря, корола Его Милости, Лвцкого повѣтѣ, визнаваю сам на себе сим моим листом, кому вѣдет потреба того вѣдати, або чтѣчи его слышати. Коли были ма з Божего допущена поганство Татарове взяли, и седеа есмн въ их поганскихъ рѣкахъ в Белегородѣ и биа есмн чолом господарю моему, князю Костентину Ивановичу Острозскому, пану Биленскому, гетману господаря, корола Его Милости Жикгимонта, старосте Лвцкомъ и Брацлавскомъ и Кѣницкомъ, маршалку Болинское земан, абы ма Его Милость с поганскихъ рѣкъ выкупил. И Его Милость на мое чолом вите вчинил, с поганскихъ рѣкъ ма выкупил, даа Его Милость за мене тридцат коп грошей и ма в тыхъ тридцати копахъ грошей заставил есмн Его Милости селнцо свое, на имя Жизниковцы ¹⁾, съ тремя человеки. Маает Его Милость на том селнци люди садити и естанцьихъ ма Мартин Занкович Првский, або который близкий родъ моего хотел тое селнцо Жизниковцы въ Его Милости выкупити, тот маает тѣю тридцат коп грошей Его Милости заплатити, тогдыж тое селнцо къ своей рѣчѣ мети и коли ежо ма Мартин Занкович Првский, або который близкий родъ моего, тое селнцо въ Его Милости выкупимо, а которыхъ людей Его Милост на том селнци посадит, кромъ тыхъ трехъ человекъ, с которыми есмн тое селнцо Его Милости заставил, похотят встати на том селнци, тот маает Его Милости выходъ дати въ дворица по копе грошей, а которые пак похотят пойти за Его Милостю, они мают пойти доброволе со всеми своими статки, безъ кожного гамована, нижиа толко зселяю мают вставити. И на то есмн Его Милости даа сес мой листъ з моею печатю. Я при томъ были: Князь Басилей Иванович Корецкий, пан Корнило Тѣр, князь Богдан Иванович Пѣтатича, пан Андрей Недоспеаский, дворанин господаря корола Его Милости, пан Генко Бавинский, пан Олехно Гринкович Козинский, пан Грицко Ивашкович Чапанча, пан Генко Сербинович. Я ма Мартин Занкович Првский про лепшю справеданвость биа есмн чолом Их Милости, абы Их Милость печати свои привесил к сему моему листу, и Их Милост на мое чолом вите то вчинил и печати свои привесил к сему моему листу. Писанъ в Остроге в лето семю ²⁾ тысячъ лѣтъ (!) маа 57. ден, индикта лѣтъ ³⁾.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom. I. Str. 130—131. a) Również i tu, jak w dokumencie poprzedzającym było: **всмѣю**.

¹⁾ *Żyżnikowce*, wieś w powiecie ostrogskim.

²⁾ Również i tu, jak w dokumencie poprzedzającym, rok nie zgadza się z indyktem.

CXLIV.

W Wilnie 3. czerwca 1514 roku.

Dozwolenie, dane ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce na korzystanie z łowów w puszczy, nad rzeką Sidrą.

ВНАЗІЮ ЯНДРЕЮ МИХАЙЛОВИЧУ СЕНКОВИЧУ ДОЗВОЛѢНО В ПУЩІ ЛАЗНЫ¹⁾
И ²⁾ ПОДЛЕ РЕКИ СИДРА²⁾ ТАМ, ГДЕ ПЕРЕД ТЫМ МЕВАЛИ, ПОДЛЕ ТЫХ
ЗЕМЛѢ, ГДЕ С(ГО МПЛОСТ) ПЕРКО СЕГО ДАА. ПИСАН ОУ КНЯНИ ЮНІА Г. ДЕН, ИНДИКТА Ъ.

ПРАВНА КОЮШНІЙ ДВОРНІЙ П ТРОЦКІЙ,
НАМѢСТНИК БОЛКЕНИЦКІЙ И ЛЕНСКИЙ³⁾,
ЛЕСНИЧІЙ ГОРОДЕНСКИЙ, ПАН ЯКОВ
КШЦЕВИЧ.

Metr. Lit. Ks. spraw sądowych 3. fol. 258. dok. 524. a) Dwa słowa uszkodzone, to samo oznaczają wyrazy ujęte w nawias.

¹⁾ Wyraz ten oznacza budki w lasach królewskich, przeznaczone dla osoczników i straży (Horbaczewski. Słownik drewniawo aktowawo jazyka); pozwolenie zatem urządzenia takich budek, równało się dozwoleniu korzystania z łowów.

²⁾ *Sidra*, lewy dopływ Biebrzy, prawego dopływu Narwi, wypływa w gubernii grodzieńskiej, powiecie sokólskim.

³⁾ *Olkieniki i Lejpuny*, miasteczka w powiecie wileńskim.

CXLV.

W Wilnie 22. czerwca 1514 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Fedorowi Fedorowiczowi Czetwertyńskiemu nadanie dóbr Ujmicy i Cewelicz, po Wasylu Glińskim.

Но имя Божіе стан са. Каждая рѣч свѣта того подаст вѣгс чловеченства вѣдома есть къ сталости, котораяж николи есть вневена и в памяти трывала, але часом забытью шддает са и с памяти выходитъ, нижан найдены сѣть оучеными савшныи, а справедливыи рѣчи выписаню шддати, къ оуверенню и досвѣтченню на пришавый часъ, на потом, стаалых рѣчей. Прото мы Жикгимонтъ Божю Милостю короа Полский, великий князь Литовский, Рскый, княжа Прское, Жомойтский и иных, чиним знаменито сии нашим листом, что на него посмотритъ, або чтвчи его възсвятит, инвѣшним и на потом ввдчим, комс ввдетъ потреб того вѣдати: Иж вбачивши есмо вѣрнсю а справедлисю, николи не ввешкансю сажвс шлахотне вроженого княза Федора Федоровича Четвертенского, котороуж шнх къ братс нашомс, частное памяти Александрс, королю Его Милости и в нам, яко к паном дедичным цнотанбе, а на каадне са вказала и хотачи на потом шхотнейшого и шпанейшого къ сажвс нашей мети, з ласки наше за его к нам вѣрнсю сажвс перво сего пожаловали есмо его, дали емс на вѣна с Володимирском повѣте, на имя Оуймс, а Цевеличи¹⁾, што мела зрадца наш, Василей Глинский, которыеж на вѣна дали были есмо дворяном нашим, Гринкс, а Федккс; и на то листъ первшю данинс нашс перед нами покаадаа и вна нам чолом, авыхом то подтвердили емс привнаеем нашим на вѣчность. И мы высасухавши того первого листа, данины наше и з ласки наше на его чоловнтъе то вчинили, подтверждаем тыи на вѣнка, выше писаныи тыи то нашим привнаеем вѣчно и непоршно, емс самомс и его жонѣ и их детем. Маеть шн и его жона и их дети тыи на вѣнка, перво мененыи с Володимирском повѣте, Шймс, а Цевеличи держати со всеми людьми и з двором городским и мѣстским оу Володимири, которые к тыи на вѣнкам присасухают и со всеми их земаами пашными и вортными и з воры и з лѣсы и з дѣровами и з ган и сз хворостники и с гаци и сз сѣножатми и з земаами пѣстовскими и з рѣками и з рѣчками и с крыницами и их потоки о з волоты и зъ езы и сз ставы и ставици и з маны и их вымаки и з воевыми гоны и з ловы звериными и пташкими и з данми грошевыми и мѣдовыми и з воевыми и кшичными и со всякими иными полатки и подати, которымаколько наменем могст названы, або

МЕНЕНЫ БЫТ И СО ВСИМ ПРАВОМ И ПАНСТВОМ И ВЛАСТНОСТЮ МАЕТ БЫТ ДЕРЖАНО И ПОЖИ-
вано СПОКОЙНЕ И СКРОМАНВЕ ТАК ДОЛГО И ШИРОКО И ШКОРГЛО, КАК СА ТЫИ НАВЕНА
СЯ СТАРОДАВНА С СВОИХ ГРАНИЦАХ МАЮТ, И ШТО К НИМ ЗДАВНА ПРИСАДУАЛО И КАК ТОТ
ЗРАДЦА НАШ, БАСИЛЕЙ ГАЛНСКИЙ ДЕРЖАА. БОЛЕН ОН И ЕГО ЖОНА И ИХ ДЕТИ ТЫИ НАВЕНА
РОЗШИРИТИ И ПРИБАВИТИ И КЪ СВОЕМЪ ВЖИТОЧНОМЪ И ЛѢПШОМЪ ШЕЕРИСТИ, КАК САМИ
НАЛЕПЕЙ РОЗСМЕЮЧИ. Я НА ТВЕРДОСТЬ ТОГО И ПЕЧАТ НАШЪ КАЗАЛИ ЕСМО ПРИВЕСИТИ К СЕМЪ
НАШОМЪ ЛИСТЪ. ПИСАН И ДАН ОУ БИЛИИ ЛѢТА БОЖЕГО ТИСАЧА ПЯТСОТ ЧЕТВЕРТОГО НА
ДѢСАТ, МЕСЕЦА ЮНА ДВАДЕСАТ ВТОРЫЙ ДЕНЬ, ИНДИКТ Ъ.

Sigismundus rex subscripsit.

При томъ были: Боевода Троцкий, мар-
шалок дворный, пан Григорей Станисла-
вович Остиковича; пан Троцкий, ста-
роста Зомойтский, пан Станислав Ино-
вич; маршалок земский, державца Сло-
нимский, пан Ин Николаевич.

Богсудла Дмитреевич.

Oryginał pergaminowy, przechowany w zbiorach XX. Czartoryskich w Krakowie. Spis dypl.
Nr. 723; pieczęć i sznurek odpadły, pozostały tylko ślady cięć. Dokument ten wydany prawdopodo-
bnie z tegoż oryginału w »Akty już. i zap. Rossii« T. I. Str. 47.

¹⁾ *Ujmicza i Cewelicze*, wsie w powiecie włodzimierskim.

CXLVI.

W Wilnie 3. lipca 1514 roku.

Zygmunt I. poleca Annie Bartoszwój Taborowicza, aby ks.
Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu nie broniła przewozu,
na Niemnie (koło Zdziecioła).

ЖИГГИМОНТЪ БОЖЕЮ МИЛОСТЮЮ КОРОА ПОЛСКИЙ, ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ЛИТОВСКИЙ,
РУСКИЙ, КНЯЖА ПРСКОЕ, ЖОМОЙТЪСКИЙ И НИИХЪ.

Пани Картышовой Таборовича, паней Ганне. Мовил нам пан Киленский, гетман наш, староста Асцкий и Брацлавский и Ефницкий, маршалок Боямыское земан, князь Костентин Иванович Острозский в том: Што перво сего дозволили есмо и дали ево Милости перевоз мети на Немне, в чомжо и пан Юрий Иванович Илинча, маршалок наш, староста Берестейский писал до нас, повѣдаючи, иж в том нам и дворс нашомс велице шкоды нет, которыйжо перевоз Ево Милость подаст данины наше ежо пятый год держить, то пак дей ты тыми разы того перевоза на Немне Ево Милости забородаешз мети и многих дей людей на том перевозе Ево Милости звити и погравлено и инших чужих людей там повито, которые еж на тот перевоз возiani и рыволовов Ево Милости намыстник твой звил и сѣти повтнулаа и надто дей люди твои вземши без ведома пором на том перевозе Ево Милости и зрѣвавши, с вода втопили и Ево дей Милость посылаа в том до тебе дворянина нашего, Яндрафа Недоспѣаского, на люди твои права жедаячи в вси тыи дѣла, и ты дей рок правс положилаа, а потом на тот рок Ево Милости ни в чом права на люди свои не дала. Протож для того послали есмо до тебе дворянина нашего, Ивашка Есмановича и словом в том шт нас казали есмо емс тебе мовити и приказемиз тебе ижемы еси во всих тых речах в тот пором и в вон и в гравежи Ево Милости справедливость з людьми скопани зчинилаа, перед тым дворянином нашим, Ивашком Есмановичом и черес тое в тот Ево Милости перевоз не встѣнала еж; нехай Ево Милость тот перевоз на Немне держить, подаст данины наше. Писан с Енани июля 7. день, индикта 6.

Борсшз.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 96—98.

CXLVII.

W Wilnie 15. lipca około 1514 roku.

Zygmunt I. poleca mieszkańcom całego powiatu Włodzimierskiego, aby miastu Turzysku nie czynili przeszkody w wybieraniu myta i aby komory królewskiej solnej i woskowej w Turzysku, nie narażali na szkodę, przez wynajdowanie nowych szlaków i dróg przez Włodzimierz. W Wilnie dnia 15-go lipca ¹⁾).

Sumaryusz Turzyski. Str. 3. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ Roku brakuje, gdy jednak 23. stycznia 1516 r. Zygmunt I. nadał Turzysk ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze, przypuszczamy, że rozporządzenie to musiało nastąpić przed tém nadaniem, odnosząc się do dóbr, należących jeszcze do króla t. j. około 1514 r. gdyż w 1515 r. w lipcu był Zygmunt I. na zjeździe wiedeńskim.

CXLVIII.

W Borysowie 27. sierpnia 1514 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Iwanowi Juriewiczowi Zasławskiemu daninę swoją wsi Sadowa i zamianę wsi Zubowszczyzny.

Zygmunt Bożeju miłostiu korol Polskij, welikij kniaź Litowskij, Ruskij, kniaża Pruskoje, Żomojskij i inych. Czynim znamenito sim naszym listom, chto na neho posmotryt, abo czuczcy jeho usłyszyt, ninesznim i na potom buduczym, komu budet potreb toho wedati: Bił nam czołom kniaź Iwan Juriewicz Żosławskij o tom, szto perwo seho dali jesmo jemu imene u Łuckom pewete, na imia Sadowo, abychmo to jemu potverdili naszym listom na wecznost i też powedił pered nami, sztoż on mieniał imene z kniazem Wasilem Fedorowiczom Czetwerteńskim: dał jemu dwa dworyszcza swoi u Łuckom powete na Krasnom¹⁾, na imia Masinowskoje, a Tatarynowskoje so wsim, szto k tomu prysłuchało, a dom w meste Łuckom iz chmelnikom u deseti kopcach hroszej, a k tomu sto zołotycho hotowymi penezmi, a kniaź Wasilej dał jemu seliszcze na imia Zubowcy²⁾. I na to on zapis kniazia Wasilew pered nami wkazywał i bił nam czołom, abychmo to potverdili jemu naszym listom na wecznost. Ino my z łaski naszoje, upamiatawszy jeho wernuju, a sprawedliwuju służbu ku bratu naszomu, korolu Jeho Miłosti, Aleksandru i k nam, toje imene Sadowo³⁾ i z boiary Sadowskimi, z Andrejem i z Juchnom Korobczyczy i z ich zemlami i so wsim z tym, kak sia toje imene w sobe majet jemu dali; a jestliby tyi bojare ne choteli jemu służyti, oni majut dobrowolno pojti procz, so wsimi swoimi statki, a zemli ich jemu — i toje imene Sadowo³⁾ i tuju jeho menu, kotorujuż on wymieniał u kniazia Wasila, seliszcze na imia Zubowcy so wsim z tym, szto k tomu seliszczu prysłuchało potwerżajem sim naszym listom weczno i neporuszno, jemu samomu i jeho żone i ich detem i na potom buduczym ich szczadkom so wsimi ludmi toho imenia i meny jeho z tymi werchu pisanyimi ludmi bojarskimi, zemlami i wsimi ludmi służebnymi i dannymi i tiahłymi i so wsimi ich zemlami pasznymi i bortnymi i senozatmi i z ich służbami i danmi hroszowymi i medowymi i kunicznymi i żytnymi i z lesy i z dubrowami i z hai i z łowy zwerynnymi i ptaszymi i z bobrowymi hony i z ozery i z rekami i z stawy i stawiszczy i z młyny i z ich wymelki i so wsimi inymi płaty i poszlinami i pożytki, kotorymkolwek imenem mohut nazwany, abo meneny byti i so wsim z tym, kak sia toje imene Sadowo i taja jeho mena, Zubowcy i tych werchu pisanych bojar zemli sami z starodawna w sobe i nine u hranicach sia swoich majut. Wolen on i na

potom buduczyje jeho nasledki tam rozszyrati i prybawiti i ludmi osaditi i ku swojemu lepszemu i wżytecznomu obrnuti, kak sami nalepej rozumejuczy. A na twerdost toho i peczat nasz kazali jesmo prywesiti k semu naszemu listu. Pry tom byli panowe rada: Wojewoda Wilenskij, kancler, pan Mikołaj Mikołajewicz Radiwiłowicza; a pan Wilenskij, hetman, starosta Łuckij, Braclawskij i Wenickij, marszałok Wołyńskoje zemli, kniaź Kostentin Iwanowicz Ostrozkij; a wojewoda Trockij, marszałok dwornyj, pan Hryhorej Stanisławowicz Ostykowicza; a pan Trockij, starosta Żomojtskij, pan Stanisław Janowicz; a marszałok zemskij, derżawca Słonimskij, pan Jan Mikołajewicz Radiwiłowicza; a wojewoda Nowohorodskij, starosta Dorohickij, pan Jan Janowicz Zaberezinskij i inyje panowe. Pisan u Borysowe⁴⁾ leta Bożeho piatsot czerwertoho na desiat, meseca awhusta dwadcat semyj den, indykt wtoryj.

Kopot Waskowicz
pisar, namestnik Żyżmorskij⁵⁾.

W transumpcie Augusta III. z 1759 roku, 3 października, na arkuszu papieru, z pieczęcią W-go księstwa lit.

¹⁾ *Krasne*, przedmieście miasta Łucka.

²⁾ *Zubonszczyzna*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim.

³⁾ *Sadów*, wieś w powiecie łuckim.

⁴⁾ *Borysów*, miasto powiatowe w gubernii mohylewskiej.

⁵⁾ *Żyżmory*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie trockim.

CXLIX.

W Wilnie 20. grudnia 1514 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Ostrogskiemu dobra Drohobuż z monasterem P. Maryi i wsiami doń należącemi i pozwala tamże osadzić miasto na prawie magdeburgskiém, albo chełmińskiém.

In nomini Domine amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cum inter humanae felicitatis commoda nihil excellentius memoria rerum gestarum habeatur, ideo regum principumque sublimis prudentia ea, quae rite, rationabiliterque ab illis agitantur, litterarum apicibus, sigillorumque munimentis et testium fidedignorum annotatione in reme-

dium infirmitatis fluxae ac caducae mortalium memoriae censuit esse roboranda, ut ita universa sinceriore quadam veritate ad posteritatis cognitionem manare possent. Nos itaque Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis: Quomodo habentes gratam admodum, idoneam et fidei plenam servitutem, ac singularem in rebus gerendis dexteritatem magnifici Constantini Ywanowicz ducis Ostroviensis, castellani Vilnensis, supremi campiductoris nostri in magno ducatu Lithuaniae, Luczeoriensis, Vinnicensis et Braczlaviensis capitanei, terraeque Volinensis marschalci, sincere nobis dilecti, quibus nobiscum veluti columna reipublicae, ad omnem fortunam dominia nostra lacesenda, vigilantissime excubando nobis extitit commendatus, cuius virtutem et tantae fidei integritatem munificentia nostra regali honestare, caeterisque ad parem virtutis cumulationem stimulos inicere cupientes, sibi et consorti suae, eorumque haeredibus legitimis ac posteris eorundem successoribus, consanguineis videlicet et propinquis. bona nostra Drohobusch, ad ripam fluvii Horynya sita, cum monasterio et ecclesia, in honorem Assumptionis beatae Virginis Mariae in ibidem erecta et villis ad dicta bona ecclesiae, scilicet et monasterii pertinentibus in terra Volinensi cum omni iure, proprietate et dominio ita late, longe ac circumferentialiter, prout dicta bona cum dicto monasterio in suis limitibus et graniciis diffunduntur et continentur, cum foro seu mercatu annuali, quolibet festo Assumptionis gloriosae Virginis Mariae celebrari et exerceri solito, ac etiam cum theloneo, quod theloneatores Luczeorienses in dicto foro seu mercatu annuali Drohobusiensi a quibusvis mercantiis pro nobis accipi et exigi solebant, cum omnibus terris, pascuis, graminetis, campis, seminibus, segetibus, pratis, graminibus, feralibus ferarum, silvis, pomeriis, mellificiis, alveariis, apibus et melle ex eis proveniente, borris, silvis, gaiis, mericis, rubetis, quercetis, sareptis, fructetis, arundinetis, indaginibus, novalibus, aucupiis, venationibus tam mardurinibus, quam etiam castorinibus et aliis quibuscunque, piscinis, piscinulis, piscaturis, piscibus, vinariis, fluviis, rivis, torrentibus, gurgitibus, fluminibus et eorum decursionibus, stagnis, lacubus, paludibus, fontibus molendinis aquaticis et eorum emolimentis, omnibusque censibus, laboribus, daciis tam mellis, quam etiam pecuniariis, servitiis, oneribus, fructibus, redditibus castorinibus, mardurithis et generaliter cum omnibus et singulis proventibus, obventionibus, quibuscunque nominibus, seu titulis censeantur. Quae omnia et singula de certa scientia nostra volumus habere pro expressis, dedimus, donavimus, damus, donamusque perpetuo et in aevum tenendum, possidendum, utifruendum, dandum, donandum, vendendum commutandum et in usus suos beneplacitos convertendum, prout sibi, successoribusque suis legitimis, ac videlicet posteris eorundem, consanguineis et propinquis successoribus melius visum fuerit expedire, nihil pro nobis, ac successoribus nostris in illis penitus reservando. Praeterea volentes ipsum, una cum haeredibus et successoribus suis favoris nostri regii maiori-

bus prosequi incrementis, dedimus sibi liberam potestatem in dictis bonis, ei taliter per nos donatis, arcem, castellum, sive propugnaculum excitandi et instaurandi, civitatemque plantandi, fundandi, erigendi, ac forum seu mercatum septimanale, videlicet quolibet die Mercurii celebrandi et exercendi, similiter theloneum a quolibet onerato curru per duos grossos, per theloneatores nostros Luczeorienses accipi solitos, accipiendi et exigendi, eamque civitatem iuribus Meidemburiensi Theutonico, seu Culmensi, vel alio, quod commodius futurum dictae civitati crediderit, privilegiandi, aliasque omnes utilitates ampliandi, prout sibi, suisque haeredibus legitimis, ac scilicet, ut praemissum, consanguineis et propinquis magis consentaneum videbitur et opportunum. Insuper damus et admittimus dictis civibus et oppidanis Drohobusiensibus, ibidem inhabitantibus, liberam viam et iter aquaticum, per et infra dictum fluvium Horynya natandi, seu navigandi, cum mercantiis ipsorum ubilibet libere abire et redire et quasvis mercantias exercere, prout ipsis melius, utilius et commodius visum fuerit; theloneatores autem nostri Luczeorienses eosdem cives et oppidanos Drohobusienses in natando, seu navigando per et infra dictum fluvium Horynya cum huiusmodi ipsorum mercantiis impedire et infestare non debebunt, nec quidquam ab eis et ab eorum mercantiis exigere tenebuntur. Decernentes eiusmodi donationem nostram perpetuae firmitatis robur obtinere, harum, quas sigilli nostri, quo tanquam magnus dux Lithuaniae utimur, iussimus firmitudine communiri. Datum Wilnae. feria quarta, in vigilia sancti Thomae apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo quarto decimo, regni vero nostri anno octavo. Praesentibus ibidem magnificis, ac generosis: Nicolao Nicolai Radzivilowycz, palatino Vilnensi et magni ducatus Lithuaniae cancellario; Gregorio Ostykowycz, palatino Trocensi et Stanisłao castellano Trocensi, capitaneoque Samagitharum generali; Ioanne Nicolai Radzivilowycz, magni ducatus Lithuaniae marschalco et capitaneo Słonimensi; Alberio Gastholdo Polocensi, Georgio Nicolai Ridivil, pincerna magni ducatus Lithuaniae et capitaneo Grodnensi, Iohanne de Zabrzezye, Novogrodensi, Iohanne Sopiha, Viteblensi et secretario nostro — palatinis — Nyemyra Hrymalowycz, Myelnicensi, Georgio Hlinicz, Berestensi — capitaneis nostris — et aliis quam plurimis consiliariis et marschalcis nostris.

Sigismundus rex subscripsit.

Relatio magnifici Nicolai Radivil,
palatini Vilnensis et magni ducatus
Lithuanie cancellarii.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Bibl. Ossol. Spis dypl. Nr. 512; na sznurku jedwabnym koloru białego, szarego, czerwonego i granatowego zawieszona pieczęć, pokruszona. Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 66—68, 69—72 i 264—267.

CL.

W Wilnie 20. grudnia 1514 roku.

Zygmunt I. pozwala ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu na odbywanie się targów tygodniowych, każdego piątku i jarmarku dorocznego w dniu Wniebowzięcia P. Maryi, w Drohobużu.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiac, Prussiae, Samagithiaeque dominus et haeres etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis: Quia supplicationibus magnifici Constantini ducis Ostroviensis et castellani Vilmensis, supremique campiductoris magni ducatus Lithuaniae, Luceoriensis, Vinniczensis et Braslawiensis capitanei, terraeque Volinensis marschalci, nostrae maiestati pro incolis oppidi sui Drohobusch¹⁾, noviter plantati, porrectis, benigniter annuentes, pro conditione illius meliore formanda et uberiore incremento, ipsis forum seu mercatus septimanales quolibet die Veneris, alias feria sexta, annuales pro festo Assumptionis gloriosae Virginis Mariae celebrandos et exercendos, celebrari exerceri proclamandos admisimus, indulsimus, admittimus. indulginusque tenore praesentium mediante, citra tamen praeiudicium aliarum vicinarum, tam civitatum, quam oppidorum. Harum, quibus sigillum nostrum subappensum est testimonio litterarum. Datum Vilnae. feria quarta, in vigilia sancti Thomae apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo quarto decimo, regni vero nostri anno octavo.

Sigismundus rex subscripsit.

Relatio magnifici Nicolai Radivil, palatini
Vilmensis et magni ducatus Lithuaniae
cancellarii.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Bibl. Ossol. Spis dypl. Nr. 478, na pasku pergaminowym zawieszona pieczęć, obecnie uszkodzona. Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 73.

¹⁾ *Drohobuż*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie ostrogskim.

CLI.

W Wilnie 20. grudnia 1514 roku.

Przywilej Zygmunta I., dany ks. Konstantemu Ostrogskiemu na odbywanie się targu tygodniowego we środę i jarmarku dorocznego w dniu Wniebowzięcia P. Maryi, w nowo-założoném mieście Drohobużu.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, totiusque Prussiae, ac Samagithiae etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis: Quia supplicationibus magnifici Constantini ducis Ostroviensis et castellani Vilmensis, supremique campiductoris magni ducatus Lithuaniae, Luceoriensis, Vinnicensis et Braczlaviensis capitanei, terraeque Volinensis marschalci, nostrae maiestati pro incolis oppidi sui Drohobusch, noviter plantati, porrectis, benigniter annuentes, pro conditione illius meliore formanda et uberiore incremento, ipsis forum, seu mercatus septimanales quolibet die Mercurii, alias feria quarta, annuales pro festo Assumptionis gloriosae Virginis Mariae celebrandos et exercendos, celebrari, exerceri proclamandos admisimus, indulgimus, admittimus, indulgimusque tenore praesentium mediante. Harum testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum est subappensum. Datum Vilnae, feria quarta, in vigilia sancti Thomae apostoli, anno Domini millesimo quingentesimo quarto decimo, regni vero nostri anno octavo.

Sigismundus rex subscripsit.

Relatio magnifici Nicolai Radivil,
palatini Vilmensis et magni ducatus nostri
cancellarii.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 74. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 103) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

CLII.

W Wilnie 1. kwietnia 1515 roku.

Ihnat Krylicz, mieszczanin wileński sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu ziemie i sianożęcie swoje, nabyte u bojarów hospodarskich.

Под сведомом всеможных панов Их Милости, господарей наших, пана Григора Станиславовича Штиковича, воеводы Троцкого, маршалака дворного господара, короля Его Милости Жигимонта, а пана Яна Миколаевича Радзивиловича, маршалака земского, старосты Слонимского и пана Юра Миколаевича Радзивиловича, подчасного господарского, старосты Городенского; а пана Яна Якововича Немировича, маршалака господарского; а пана Ярама Езофовича, подскарбего земского, старосты Ковенского; а пана Естрима Немировича, тишина Виленского и теж был при том койт мѣста Виленского, пан Шикеа. Я Игнат Крылич, мещанин мѣста Виленского, визнаваю на себе сил моих листом: Продад есмь земан свои пашиные, поля и сеножати и гаи и кѣстовы и воды, которыеж и покѣнна с сѣседов швановных, водр господарских; с Доска Яковича, с Бойтка Яндрѣевича, с Миколаа Михайловича, с Павла Матѣевича, с Маца Богдановича, с Станковое Яковича, с Богди Михайловны, с в Олехна Мичковича, панс Виленского, гетманс господара, короля Его Милости Жигимонта, старосте Ашцковс, Браславского и Бѣницковс, маршалакс Полинское земан, князю Костантинс Ивановичс Штроевскомс за тыеж пѣнази, за которыеж есмь сам тые земан покѣнна, а со всем с тым, как и их держал и тые листы мои бѣщны, которыеж есмь на тые земан в себе мѣа, визнаю тых людей, с того есмь тыи земан покѣнна на вечность, дад есмь тыи листы князю Костантинс Его Милости. Мают Его Милост по тым листом тыи земан и сеножати и гаи держати вѣчно, а мѣ и жоне моеи и дѣтем моим и вайшим моим к то са вѣстпати не на дове. И на то есмь Его Милости дад сес мой листъ. И был есмь чолом паном Их Милости, которыеж в сем листе моем верхъ писаны, абы Их Милость пожаловал и печати свои приложил к семс моимс листс, и Их Милост на мое чолом вите то вчинил и печати свои приложил к семс моимс листс; а и к теж дад леншое справеданости и свою печаткѣ приложна есмь. Писан с Виани мѣста Божего нарочена ѧ. патсот патогонадцат, месеца апрела ѧ. ден, индикта ѧ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 204—205. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 137) oryginał był na pergaminie, z 8-ma przywieszistemi pieczęciami.

CLIII.

W Krakowie 15. września 1515 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze, dobra Bobły, Sielec i Sołowicze¹⁾, w powiecie Włodzimierskim, a włości Turzyskiej się znajdujące, w nagrodę znacznych usług i strat, na służbie hospodarskiej poniesionych. W Krakowie 1515 roku, dnia 15. września, indykta 4-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 5. Oryginał na pergaminie, z podpisem królewskim i przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

¹⁾ *Bobły, Sielec i Sołowicze*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CLIV.

W Krakowie 15. września 1515 roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, starostę włodzimierskiego o nadaniu synowi jego, ks. Romanowi dóbr Bobłów, Sielca i Sołowicz.

Князю Романъ Андрѣевичъ (Сонгусшковица) листъ до старосты Володимирскаго, князя Андрѣя Сонгусшковица — дано три села съ Володимирскомъ повѣте на имя Боблаво, а Селацо, а Головичи, а повѣдала господарю, штожъ съ Боблаехъ шесть сажовъ людей, а в Селацѣ две сажве, а в Головичохъ одна сажва, какже и князь Костантинъ писалъ до господаря за нимъ; а свезати его в то послано дѣла, Богдана. Писанъ в Кракове сентября 11. ден, индикта 4.

CLV.

W Krakowie 16. września 1515 roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego, iż za wstawieniem się jego nadał ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze dobra Bobły, Sielec i Sołowicze. W Krakowie dnia 16. września, indykta 4-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 4—5. Oryginał w języku ruskim.

CLVI.

W Mińsku 4. października 1515 roku.

Michał, syn pisarza Fedora sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrońskiemu dwór swój Tarasów, z przysiółkami Jaczanką, Kaczynem i Ptyczą i dwór w Mińsku, za 600 kóp półgroszków lit.

И пан Михаило, пана Федоров сын писарев, сознаваю сам на себе сил моим листом каждому добром, нынешним и потом владчим, кому вдет потреб того вѣдати, або чтѣчи слышати: Продаю есмь имѣне мое, двор мой в Мѣнском повѣте, Тарасово не приселки: зъ Ичонкою и зъ Бичом и с Качином¹⁾ и двор мой в Мѣнск, в городе князю Константину Ивановичу Острозскому, пану Раденскому, гетману господаря, короля Его Милости, старосте Лвцком и Брацлавском и Бѣницком, маршалку Коляменское земли и Его Милости княгини и Их Милости дѣтем и потом владчим их счадом и их вѣжним, за шестсот коп грошей полугрошковыхъ добрыхъ, Литовской монеты, с пашнями дворными и зъ землями вортными, полазными и зъ данники и зъ людьми таглыми и зъ ихъ землями пашными и вортными и зъ нивами и зъ лесы, зъ боры, зъ дѣрвоами и съ поля и зъ гая и сеножатми и зъ данми грошовыми и медовыми и бѣничными и зъ дѣками и ставы и ставици и зъ мамы и зъ мамыци и съ озера и съ озерци и зъ реками и съ потоки и зъ волаты и зъ ловы зерными и пташными и зъ вобровыми гоны и со всими доходы и податки, ничего на себе, ни на свою жоню, ни на свои дѣти, ни на потом владчине наши счадки, ни на

банжине наши не вставляючи; во всем по тому, как сам то же имение Тарасово и тые присеки в совете и в своих пожитках имеют, так долго и широко, как отец мой небожник, пан Федор держал и в после отца моего и как те же господарь, король Его Милость, славное памяти Александр привиланем своим отцом моим то же имение и тые присеки на вѣчность подтвердил и тот привиланей господарьский короля Александра, которым Его Милость то же имение и тые присеки отцом моим подтвердил и тот те же лист вѣщный, который отцом моим на то же имение, на Тарасово и на тые присеки дан, даа есмь князю Костантину Его Милости. Мае Его Милость и Его Милости княгиня и Их Милости дѣти и на потом вѣдичин их сѣадки и их банжини то же мое имение Тарасово и тые присеки верхъ писаные держати вѣчно и непорочно и на веки веком так, как отец мой и в после отца моего держал. Болен князь Костантин Его Милост и Его Милости княгиня и Их Милости дѣти и потом вѣдичин их сѣадки и их банжине то же имение и тые присеки отдати и продати и на церков записати и заменити и розширити и прибавити и к своим добром и пожитком ввернѣти, как сам наелеп розсѣбючи, а мнѣ Михайла, ани жонѣ моей, ани дѣтем моим, ани нашим сѣадком, ани банжинам нашим в то сам вже не вѣстпати, ани того посквѣати. Я естанвух и нѣбако, аво жона моя, аво дѣти мои, аво потом вѣдичин наши сѣадки, аво банжине наши хотѣланеы тот запис мой рѣшити и того верхъ писаного имения, Тарасова и тых присеков, Ячники, Бичча, Качина и двора в Мѣнскѣ, в городе в князя Костантина Его Милости, аво Его Милости княгини, аво въ Их Милости дѣтей, аво въ Их Милости прадеков, аво въ их банжиних посквѣати, тот мае запалатити господарю, королю Его Милости и великом князю Антоовском патсот рѣбаек грошей, а князю Костантину Ивановичу Строзском, аво княгини его, аво дѣтем Их Милости, аво потом вѣдичин их сѣадком и их банжинам триста рѣбаек грошей. Я при том быан: Пан Юрий Иванович Ианичъ, маршалок господара, короля Его Милости, староста Берестейский и Лицский; пан Петръ Станиславович Петровича; пан Мартин Богданович Хребтовича, державца Переаайский²⁾; пан Дмитръ Александрович, староста Житомирский; пан Яцко Иванович Ратомский, державца Яенский³⁾; пан Довбо Скилондевич, хоружий земский; пан Андрей Лозка, лесничий Каменецкий⁴⁾; пан Мартин Мелешкович. Я пролепшю справедливост и твердост тых венх верхъ писаных речей и печат есмь свою привѣсна к семъ моим листъ, и вид есмь чолом паном Их Милости тымъ, которые сѣт в том моем листе выписаны, и жбы Их Милост и свои печати к семъ моим листъ привѣсиан; Их Милост на мое чолом вите вчинил, печати свои к семъ моим листъ привѣсиан. Писан в Мѣнскѣ (в лето) 3-ное бѣд., октѣбра д. ден, индикта д.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 192—194. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 139) oryginał był na pergaminie z 10-ma przywiesistemi pieczęciami.

-
- 1) *Tarasów, Jaczanka, Kaczyn i Ptycz*, wsie w gubernii i powiecie mińskim.
 2) *Przełaje*, miasteczko w powiecie wileńskim.
 3) *Hajna*, miasteczko w gubernii mińskiej. powiecie borysowskim.
 4) *Kamieniec Lilewski*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej. powiecie brzeskim.

CLVII.

W Krakowie 8. grudnia 1515 roku.

Zygmunt I. zawiadamia mieszczan Turzyskich i poddanych włości tamtejszej o nadaniu wsi Bobłów, Sielca i Sołowicz ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze i poleca, aby mu byli posłuszni i *wwiązania* nie bronili. W Krakowie 8. grudnia, indykta 4-go.

Sumaryusz Turzyski str. 3. Oryginał w języku ruskim.

CLVIII.

W Brześciu 14. stycznia 1516 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś Ochonowo, w powiecie nowogrodzkim.

Во имя Божє стан сѧ. Кгдаж с прироченого звычаю небесное и земское встаны обычай есть кождомѧ, а званца чловеченствѧ во всякых речях сашиню запаатѧ вчинити цюставною высюкостю славы, котороуж походат з низкого родѧ къ розмноженю чти ѧ высюкнї стан, вшеки годнѣйшаа реч есть высюкост персѧны цюдростанюкостю панскою вышей розмножене вѧдарити, а прото къ вѣкснетое тоє то речнї памати, мы Жикримонт, з ласки Божєй короа Полскнї, великнї князь Литовскнї, Рускнї, княжа Руское, Жомойтскнї и иных пан и дѣдич, чинил знаменито силу нашаму аистом, хто на него посмотрит, або чѣтчи вельшит, шнешинам и на потом вѧдичнам, комѧ вѧдет потреб того вѣдатнї: Бачачи высюкнї посагни

и знаменитых воевождь панъ Бѣленскаго, гетмана нашего намышшого великаго князства Литовскаго, старосты Лвцкаго, Брацлавскаго и Бѣницкаго, маршалка Коломынскаго землин, князя Константина Ивановича Строзскаго, не только за нас, але еще за панована славное памяти отца нашего, Казимѣра и брата нашего, частное памяти Александра, королев Ихъ Милости, же они горла своего напротивемъ неприятелемъ нашимъ для нас, пана своего не лютоваа и наклады великихъ наложить не жаловаа, штожъ звык чинити и до того часъ, николи не переставаячи, какже и ныне чинит, и хотачи емъ инымъ его працамъ и наклады некоторю частъ запааты вчинити, маючи волю в тыхъ к намъ его звычайныхъ послыгахъ на потомъ к намъ шхотнейшого и поспеснейшого вчинити, для его вѣрное послыги во шсобавное ласки наше господарьское, дали есмо и вѣчне даровааи, записеаи и вечно записали симъ нашимъ привилеемъ в повѣтѣ Новгородскомъ село, на имяъ Сохоново ¹⁾, князю Константину Его Милости и Его Милости княгини и Ихъ Милости дѣтемъ и на потомъ вѣдчимъ ихъ шадкомъ и ихъ ваяжнимъ, изъ людемъ данными и таглыми и зъ бондари (?) и зъ ихъ братею и зъ земалями пашными и борными и съ пшечинами того села и тежъ съ пшечю и зъ ловами нашими тыми: Поченши отъ реки Молчади ²⁾, ажъ до Немна, штѣла до границъ Довбдовскихъ ³⁾, именованъ старосты Городенскаго, подчашаго нашего, пана Юрека Миколаевича Радивиловича и до границъ именованъ пановъ Немеровичовъ; котораа пшча и лова держаны были к замку нашомъ Новгородскомъ и зъ боры и лѣсы и зъ дѣровааи и зъ гайми и сеножатми и заросельми и зъ волоты и зъ реками и рѣчками и зъ воровыми гоны и зъ млыны и мштенцами и съ озеры и зъ ловами звериными и пашными и зъ данами грошовыми и медовыми и вѣничными и зъ джакы ржаными и шесаными и зо всями полаты и податми и пожитки, которымъкоаке именованъ могутъ назканы, або мѣнены быти и зо всями правомъ и властностю, ничего на насъ и на наши наслѣдки не штавааючи. Я маетъ князь Константинъ и его княгини и ихъ дѣти и на потомъ вѣдчимъ ихъ шадки и ваяжнии ихъ тое село, на имяъ Сохоново все споаи и тшю пшчъ и лова держати и вживати вечно и на веки непоршшо, со всями съ тыми такъ доаго и широко и шкрьгаа, какъ сѣ (сх) староаавна и ныне тое село и таа пшча и лова в границахъ и в обыходехъ сѣ своихъ маетъ и какъ было то дѣржано к замку нашомъ Новгородскомъ. И воаи они то штдати и продати, замѣнити, росширити, прибавити и к своимъ вжиточномъ и лѣшномъ швершити, какъ сами нааѣпей роздмѣючи. Я на твердостъ тыхъ всяхъ вышей писаныхъ речей и печатъ нашъ казааи есмо привѣсенти к семъ нашомъ листъ. При томъ были: Князь Бойтехъ, вискри Бѣленскій; князь Павелъ, вискри Лвцкій; воевода Бѣленскій, канцѣрь, панъ Миколай Миколаевичъ; воевода Троцкій, маршалокъ дворный, панъ Григорей Станиславовичъ Шетиковича; панъ Троцкій, староста Жолмойтскій, панъ Станиславъ Ивановичъ; маршалокъ земскій, державца Слонимскій, панъ Иванъ Миколаевичъ; староста Городенскій, подчашій, панъ Юрки Миколаевичъ; воевода Новгородскій, староста Дорогичскій, панъ (Иванъ) Ивановичъ Заверезинскій и все панове рада великаго князства Литов-

ского. Писан в Бѣрестѣ под аѣты Божего нарoженѣ (А. Ф. Ш. Т. 4), месеца генварѣ Дѣт. ден, индикта Д.

Борисъ Боговѣтнoвич, маршалок и писар.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 218—220. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 134) oryginał był na pergaminie z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

- 1) *Ochonowo*, wieś w gubernii grodzieńskiej. powiecie słonimskim. na granicy gubernii mińskiej.
- 2) *Mołczadź*, lewy dopływ Niemna.
- 3) *Dokudów*, wieś w gubernii wileńskiej. powiecie lidzkim, nad Niemnem.
- 4) Pierwotnie był podany 1517 rok, który poprawiliśmy. jako nie zgadający się z podanym indyktem i miejscem pobytu Zygmunta I.

CLIX.

W Brześciu około 14. stycznia 1516 roku.

Zygmunt I. poleca Janowi Janowiczowi Zabrzezińskiemu, wojewodzie Nowogrodzkemu, aby ks. Konstantemu Ostrogskiemu udzielił *wwiązania* w nadane mu dobra Ochonowo, w powiecie Nowogrodzkim. W Brześciu 1517 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 143.

CLX.

W Brześciu 17. stycznia 1516 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Tarasowa i dworu w Mińsku, od Michała, syna pisarza, Fedka Hryhorewicza.

Жигримонтъ Божєю милостыю короля Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прѣскове, Жомойтскый и иныхъ.

Чинимъ знаменито спомашимъ аистомъ, что на него посмотрит, або чтѣчи его скамышит, нынешнимъ и на потомъ всѣдчимъ, кому всѣдетъ потреба того вѣдати: Билъ

наму чолому пан Биленский, гетман наш навмишний, староста Авцкий, Браславский и Квинцкий, маршалок Подляское земли, князь Константин Иванович Острозский в том, штож продал (Его) Милости дворянин наш, Михайло Федков, сын писарев, племне, кшпаю, а к томс высадгс шца своего подз Мѣнскомз, на нама Тарасов, а двор в замкѣ Мѣнском зо всилу с тым, как штецз его небожчикз, пан Федько, писар тое илѣне держал и держачи тое племне, што вѣдет к немс присадшало и прикшпа, ничого на себе не оставшючи, вечно Его Милости самому и Его Милости княгнии и Их Милости дѣтем и на потом вѣдшчим их счадком и их банжнамз. Какже Его Милост и листы его кшпаче перед нами вказывал и ждал нас пан Биленский, князь Константин Его Милост, авшумо тое илѣне, Тарасово дозволиан Его Милости в того дворянина нашего, Михайла, кшпачи и потвердиан-вшумо то Его Милости нашим листом на вечно. Ино мы, маючи вачност на Его Милости знаменитым посагн, не лютована горла его, который Его Милост засадговала еро шца и братс нашомс, славное памети королеи Их Милости и нам, с особанное листи наше и на жадане Его Милости то вчиниан и тое илѣне, Тарасово и двор в замкѣ Мѣнском дозволиан есмо Его Милости в того дворянина нашего, Михайла кшпачи и потверждаем то водае кшпан его сил нашим листом, вѣчно Его Милости самому и Его Милости княгнии и Их Милости дѣтелу и на потом вѣдшчим их счадкомз и их банжнамз, со всими воары и садгами пшными и з людми даными и тагачми того племна и з земачми всими тых людей нашими и вортными и с пашнею дворною и с сѣножатми, з ловы зверными и пташными и з боры и з лесы и з дѣрволами и з гачи и з озеры и з реками и з речками и з воеровами горы и с ставы и ставици и з малыны и их вымеачи и со всими саджбачми тых людей и з данми грошовыми и з медовыми и з воеровами и кшничными и со всими пшыми полатжкчи и податами, которымкоаве племем могш названы, аво менены быти и со всилу с тым, как небожчикз пан Федько, писар тое илѣне, Тарасово и двор в замкѣ Мѣнском на себе держал. И волен пан Биленский, гетман наш навмишний, князь Константин Его Милост, княгнии и их дѣти и на потом вѣдшчим их счадки и их банжнии тое илѣне, Тарасово шцдати и продати и замѣнити и росширити и привавити и кз своимс леншомс, а вжиточномс шверншти, как сами налепей розшмѣючи. Я на твердост того и печат наш казали есмо привѣстити к семс нашомс листс. Я при томз был: Князь Койтеч, вискпи Биленский; а князь Павел, вискпи Авцкий и Берестейский; воевода Биленский, канцѣр, пан Миколай Миколаевич Радзивилович; воевода Троцкий, маршалок дворный, пан Григорей Станиславович Шеткович; пан Троцкий, староста Жомойтский, пан Станислав Янович; маршалок земский, державца Слонимский, пан Ян Миколаевич Радзивилович; воевода Новогородский, староста Дорогицкий, пан Ян Янович Заверезенский

и вси панове рада великого князства Литовского. Писан в Берестыи лета Божего тысяча пятсот шестого на десят, месеца генвара 31. ден, индикта четвертого.

Богш Боговитинович, маршалок и писар.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 196—197. Podług sumaryusza ostrogijskiego (Str. 140) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią i podpisem królewskim.

1) *Tarasów*, wieś w gubernii i powiecie mińskim.

CLXI.

W Brześciu 23. stycznia 1516 roku.

Zygmunt I. na prośby ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogijskiego, nadaje siostrzeńcowi jego, ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszce zamki: Braclaw, Winnicę i Zwinogródkę.

Самъ Жигимонтъ Божю милостию и далей. Чинил знаменито самъ нашнавъ листомъ, хто на него посмотрит, або чтсчи его слышит, живущимъ и на потомъ владчимъ, кому вдет потреб того ведати: Бил нам чоломъ пан Виленский, гетман наш, староста Авцкий и Браславский и Веницкий, маршалок Коляинское земан, князъ Константинъ Ивановичъ Острозский и поведна перед нами, штож братъ наш, славное памяти короа и великий княз, Александръ Его Милость, даа Его Милости службе даа емъ держати замокъ Браславъ, Веницъ и тежъ Звинигород¹⁾ до его живота; а потомъ, какъ Его Милост князъ Константинъ в рски нашего неприятеля Московского попал на службе Его Милости и земской, и братъ наш даа быа тые замки в держане некоторымъ княжатомъ; а потомъ какъ Его Милост в рскъ неприятелскихъ к намъ выехла и мы тые замки вземши к нашимъ рскамъ, заса Его Милости дааи держати до его живота. И тыми разы князъ Константинъ Его Милост, пришедши передъ насъ, поведна намъ, нжъ маетъ волю тые замки наши снстити сестренцъ своимъ, князю Роману Андреевичу Александровичу Сангушковичу и жедаа насъ, абыумо тые замки наши князю Роману дааи штъ насъ держати. Ино мы в ласки наше на жедане Его Милости и тежъ даа служемъ князю Роману тые замки наши: Браславъ, Веницъ и тежъ Звинигородъ князю Роману дааи штъ насъ держати до его живота, зо вси по томъ,

КАК КНЯЗЪ КОСТАНТИНЪ ЕГО МИЛОСТИ ДЕРЖАА. Я МЕЩАНЕ НАШИ БРАСЛАВСКІЕ ПРАВА НЕМЕЦКОГО МЕТИ И ПАМ СЯ СЪДИТИ НЕ МАЮТЬ; МАЕТ КНЯЗЪ РОМАНЪ ИХЪ СЪДИТИ ПО ТОМУ, КАКЪ И КНЯЗЪ КОСТАНТИНЪ ИХЪ СЪДНА. Я НЕ МАЕМЪ МЫ ТЫХЪ ЗАМКОВЪ НИКОМУ НИШОМУ ПОДЪ НИМЪ УТДАВАТИ И С ТОГО ЕГО НЕ РЪШАТИ ДО ЕГО ЖИВОТА. МАЕТЪ ОНЪ ТЫЕ ЗАМКИ ДЕРЖАТИ, СО ВСИМЪ ДО ЖИВОТА ЕГО; А ЕСТАНВЫ СЯ НАМЪ ЕГО НА ТЫХЪ ЗАМКОУ МЕТИ НЕ ВИДЕЛО, МЫ ТЫЕ ЗАМКИ НАШИ МАЕМЪ, С НЕГО ВЗЕМШИ И НИКОМУ ИХЪ УТДАТИ НЕ МАЕМЪ, НИЖЛИ МАЕМЪ ИХЪ ЗАСА ДАТИ КНЯЗЮ КОСТАНТИНЪЮ ЕГО МИЛОСТИ ДО ЕГО МИЛОСТИ ЖИВОТА. Я НА ТВЕРДОСТЬ ТЫХЪ ВЫШЕЙ ПИСАНЫХЪ РЕЧЕЙ И ПЕЧАТЪ НАШЪ КАЗААНЪ ЕСМО ПРІВЕСИТИ КЪ СЕБѢ НАШОМУ ЛИСТЪ. ПИСАНЪ СЪ БѢРЕСТЫ ЛЕТА БОЖЕГО ꙗ. ѿ. ѿ. ѿ. ѿ. 2), МЕСЕЦА ГЕНВАРА КѢ. ДЕНЪ, ИНДИКТА Д.

БОГШЪ МАРШАЛОКЪ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 31—32. Dokument ten wydany w »Akty odnos. k historii jużn. i zap. Rossii« T. II. Str. 128—129, mylnie z datą 1517 r. 26. stycznia.

¹⁾ *Zwinogródka*, miasto powiatowe w gubernii kijowskiej.

²⁾ Był tu podany rok 1517. tak samo. jak i w »Aktach«, nie zgadzający się z indyktem 4-ym, miejscem pobytu Zygmunta I. i treścią następnych dokumentów z 1516 r. w których ks. Roman Sanguszko występuje jako starosta braclawski. winnicki i zwinogradzki.

CLXII.

W Brześciu 23. stycznia 1516 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszce, namiestnikowi braclawskiemu i winnickiemu dwór turzyski i potwierdza nadanie dóbr Bobłów, Sielca i Sołowicz.

ЧИННИМЪ ЗНАМЕНИТО СЯМЪ НАШИМЪ ЛИСТОМЪ, ЧТО НА НЕГО ПОСМОТРИТЪ, АВО ЧТЪЧИ ЕГО СКАЖИШТЪ, НИКЪШНИМЪ И ПОТОМЪ ВЪДЪЧИМЪ, КОМУ ВЪДЕТЪ ПОТРЕБЪ ТОГО ВЪДАТИ: БИА НАМЪ ЧОЛОМЪ НАМЪЩЕТИКЪ БРАСЛАВСКИЙ И БѢНИЦКИЙ, КНЯЗЪ РОМАНЪ АНДРЕЕВИЧЪ БОГШЪШКОВИЧА И ПРОСИА ВЪ НАСЪ СЪ КОЛОДИМЕРСКОМЪ ПОВѢТЕ ДВОРА НАШОГО, НА ПАМЪ ТЪРЕЙСКА. МЫ НА ЕГО ЧОЛОМЪ БИТЕ ТОТЪ ДВОРЪ НАШЪ ЕМУ ДААНЪ СО ВСИМЪ СЪ ТЫМЪ, КАКЪ ТОТЪ ДВОРЪ НА НАСЪ ДЕРЖАНЪ БЫА, А КЪ ТОМУ ПОВѢДНА ПЕРЕДЪ НАМИ, ШТО ПЕРЕВЪИ СЕГО ДААНЪ ЕСМО ЕМУ ТРИ СЕЛА КОЛОДИМЕРСКОГО ПОВѢТА. НА ПАМЪ БОЛЪВЪ, А СОЛОВИЧИ, А СЕАЦЕ. И НА ТО ЛИСТЪ, ДЛИННЪШЪ НАШЪ ПЕРВЪЮ ПЕРЕДЪ НАМИ ВКАЗЫВАА И БИА НАМЪ ЧОЛОМЪ, АВЪЧУМО ТОТЪ ДВОРЪ НАШЪ, ТЪРЕЙСКО

и перхсю нашю данинъ, тыи три верхъ писаныи села с Колодимерском повѣтѣ, то все подтвердан емъ нашимъ листомъ на вѣчность. И мы з ласки нашея за его к намъ вѣрнсю, а шансю сажьес и на жадане всиу пановъ радъ нашихъ то вчинили, тотъ дворъ нашъ Колодимерского повѣта, на имя Тврѣйско и села, на имя Болыбы, а Соловичи, а Сеаце подтверждаемъ симъ нашимъ листомъ, вѣчно емъ самому и его княгини и ихъ дѣтемъ и на потомъ вѣдѣчимъ ихъ щадкомъ, со всеми людьми того двора и тыхъ с верхъ писаныхъ села и зъ ихъ землями пашными и бортиками и зъ боры и зъ лѣсы и глины и зъ дѣрѣвами и зъ ловы звериными и пташными и с озеры и зъ рѣчками и зъ реками и с ставы и ставищи и маныи и ихъ вымелки и съ сѣножатми и зъ боевыми гоны и зъ сажьбами тыхъ людей и зъ данми грошовыми и медовыми и боевыми и вѣничными и зъ житными и весаными и с корчмами и зъ мытомъ мостовымъ того двора Тврѣйска, какъ на насъ держано было и со всеми иными платы и податми, которыи колаве именованы именованы быти и со всемъ с тымъ, какъ тотъ дворъ Тврѣйско и тыи верхъ писаныи села здавна и нынѣ сами в совѣтѣ и в границахъ съ своихъ мають и какъ на насъ держаны были. И коли онъ тамъ прибавити и розширити и к своему лепшому и вжиточному обернѣти, какъ самъ на лепей розсмейчи, иже мають люди его, того двора и тыхъ села подводы на листы наши давати по томъ, какъ передъ тымъ бывало. Я на твердость того и печатъ нашъ казали есмо привесити к семъ нашимъ листъ. При томъ были панове рада: Боевода Биленский, канцлеръ, панъ Миколай Миколаевичъ Радвильовича; панъ Биленский, гетманъ, староста Лѣцкий, маршалокъ Коломыское земанъ, князь Константинъ Ивановичъ Острозский; боевода Троцкий, маршалокъ дворный, панъ Григорей Станиславовичъ Остиковича; панъ Троцкий, староста Жомойтский, панъ Станиславъ Ивановичъ; маршалокъ земский, державца Слонимский, панъ Ивнъ Миколаевичъ Радвильовича; боевода Полоцкий, державца Мозырский, панъ Шабраухъ Мартиновичъ Краштоатъ; боевода Новгородский, староста Дорогицкий, панъ Ивнъ Ивановичъ Заверезенский; маршалокъ нашъ, староста Берестейский, панъ Юркъ Ивановичъ Иашинча и иныи панове рада вси. Писанъ с Берести лѣта Божьего тысяча пятсотъ шестогонадцатъ, мѣсеца генвара кѣ. денъ, индикта д.

CLXIII.

W Brześciu 24. stycznia 1516 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, staroście Włodzimierskiemu, aby stosownie do przywileju królewskiego, synowi swemu, ks. Romanowi, staroście Braclawskiemu i Winnickiemu, udzielił *wwiązania* w nadany mu dwór Turzyski, z przyległościami. W Brześciu dnia 24. stycznia, indykta 4-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 4. Oryginał w języku ruskim.

CLXIV.

W Brześciu 24. stycznia 1516 roku.

Zygmunt I. zawiadamia mieszczan Turzyskich i poddanych włości tamtejszój o nadaniu dworu Turzyskiego i trzech wsi ks. Romanowi Andrzejewiczowi Sanguszcze i poleca, aby mu byli posłuszni i *wwiązania* nie bronili. W Brześciu dnia 24. stycznia, indykta 4-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 4. Oryginał w języku ruskim.

CLXV.

W Grodnie 4. lutego 1516 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wykupno wsi Nowostawiec i Pina.

ЖИГГИМОНТЪ БОЖЕЮ МИЛОСТІЮ, КОРОЛ ПОДСКІЙ, ВЕЛИКІЙ КНЯЗЬ ЛИТОВСКІЙ, РУСКИЙ, КНЯЖА ПРСКОЕ, ЖОМОЙТСКИЙ И ПНЫХ.

БНА НАМ ЧОЛОМ КНЯЗЬ КОСТАНТИН ИВАНОВИЧ ОСТРОЗСКИЙ, ПАН КИЛЕНСКИЙ, ГЕТМАН НАШ НАВЫШИЙ, СТАРОСТА ЛУЦКИЙ, БРАСЛАВСКИЙ И БѢННИЦВИЙ, МАРШАЛОК БОЛЫНСКОЕ ЗЕМАН И ПОВЕДНА ПЕРЕД НАМИ, ШТОЖ ДѢД ЕГО МИЛОСТИ, КНЯЗЬ БАСИЛЕЙ ОСТРОЗСКИЙ ДАД БЫЛ ЗА ДОЧКОЮ СВОЕЮ, А ЕГО МИЛОСТИ ТЕТКОЮ, КНЯЖНОЮ КАТЕРИНОЮ, ДАЮЧИ ЗА ПАНА ПАЦА, НАВѢНЕ, НА ИМА НОВОСТАВЦЫ, А ПРИСЕЛОК ИЛКИН¹⁾, КОТОРОЕЖ ИМЕНЕ

тетка его **Милости** заставила была земанин **Кольнскои**, панс **Юхн** **Зенкович** въ некоторой славѣ грошей. Ино дочка ее, пани **Миколаева** **Иванича**, пришедши перед нас, сѣти то сознала, иж дозволаа тое имене **Его Милости** **вкснпти**. И повѣдна нам князь **Константин**, штож тое имене в того земанина вывѣдши и держитъ отъ колака лет. И вна нам чолом князь **Константин**, авхумо то **Его Милости** дозволаан **вкснпти** и подтвердиан нашим аистом на вѣчност. Ино мы подде дозволенѣ и выреченѣ пани **Миколаевой** **Иванича** тое имене **Новоставци** и приселок **Иани** дозволаан **Его Милости** **вкснпти** и подтверждаем то сил наших аистомъ, вѣчно и на вѣки непорочно, князю **Константин** и **Его Милости** княгини и дѣтем их и на потомъ всѣмъ чадкомъ и вѣнчимъ их, зо всемъ, какъ са тое имене здавна в собе маетъ. Я на твердость того и печат нашъ казан есмо приложити к сеамъ нашимъ аистъ. Писан в **Городне** лета **Божего** **д. ф. љ. ѓ. ѓ.** месеца **феврала** **д. ден**, индикта **д.**

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom. I. Str. 110. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 85), oryginał był na pergaminie z przywiesistą pieczęcią.

¹⁾ *Novostawce i Ilin*, dwie wsie w powiecie ostrogskim.

CLXVI.

W Ostrogu 7. kwietnia 1516 roku.

Iwan Fedorowicz Bołbasowicz, otrzymawszy od ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego dobra Roztoki i Porzecze, zobowiązuje się z nich pełnić służbę.

И Иван Федорович Болбасовичъ визнаваю силъ своимъ аистомъ самъ на себе, коѣмъ вѣдетъ потребъ того кедати, або чѣсчи его слышати: Штожъ штець мой, небожчикъ Федоръ продалъ имѣне свое на пана Ростокн, а Порѣче князю Семенъ **Его Милости** Юревичъ за полтораста копъ широкихъ грошей швелъ вѣчно, ино и Иванъ послае князя Семена Юревича **Его Милости** искаа на княгини **Его Милости**, на тещи господара моего, князя Константина Ивановича **Острозского**, на княгини Семеновой Юревича, на княгини Настаси, передъ господаремъ **Его Милостю**, славное памяти Александромъ, королемъ и того имѣна подъ **Ее Милостю** не доискаа, а то для того, што штець мой, небожчикъ Федоръ продалъ тое имѣне Ростокн и Порѣче¹⁾ князю Семенъ Юревичъ

Его Милости швел вѣчно и непорочно. От того имѣна господарь, корол Его Милост мене штдаана и дал тое имѣне Ростокн и Порѣче господарини моей, княгини Семеновой Юревича; а и Иван после живота княгини Ее Милости бна если чолом господарю моему, князю Костантинс Ивановичс Острозскомс, через княгиню Семеновсю Василевича, княгиню Марю Ровенсксю, авы Его Милост рачна ласкы и жаловане свое господарское вдѣлати и тым властным имѣнем своим, Ростокн и Порѣчем мене, савгс своего пожаловати. И господарь мой, князь Костантин Его Милост Иванович Острозский на жадане тетци своей, княгини Семеновой Василевича Ровенское, княгини Марии то зчинна, и тым имѣнем своим властным, Ростоканн и Порѣчем мене, савгс своего пожаловаа, а и Иван маю с того имѣна выше писаного господарю моему, князю Костантинс Его Милости Ивановичс Острозскомс савжити и Его Милости княгини, господарини моей и дѣтем Его Милости и вншчатом Их Милости и на потом вшдшчим Их Милости шадком и ванжним Их Милости и дѣти мои Их Милости дѣтем, вншчата мои Их Милости вншчатам, шадки мои Их Милости шадком и ванжним мои Их Милости ванжним. Я хотелых и неажко шт господаря моего, або шт господарини моей, княгини Ее Милости, або шт дѣтей Их Милости штдаантн са и хотелых комс иномс с тым имѣнем савжити, тогды маю наперед господарю, королю Его Милости запалатити патсот коп грошей и господарю моему, князю Костантинс Ивановичс Острозскомс двѣсте коп грошей, а естанвы хотела то зчинити жона моя, або дѣти мои, або шадки мои, або ванжним мои, тогды шни мают господарю, королю Его Милости патсот коп грошей запалатити, а господарю моему, князю Костантинс Ивановичс Острозскомс двѣсте коп грошей, або княгини Его Милости, або дѣтем Их Милости, або вншчатам Их Милости, або потом вшдшчим шадком Их Милости и с того имѣна мают Их Милост мене и жонс и дѣти мои и шадковз моух и ванжних моух моцно выслати и тое имѣне к своим рѣкам мѣти, а мнѣ противкс Их Милости жадного слова не мовити, бо господарь мой, князь Костантин Его Милост Иванович Острозский дал тое имѣне Ростокн и Порѣче мнѣ, савзѣ своимс сз своей ласки господарское. Я при том был князь Иван Пстатич, а пан Богдан Гостский, пан Микита Чапанч, пан Иван Чапанч, пан Юхно Слович, пан Матфей Свѣйбеда, пан Мухно Хребтович. Ино дам твердостн и на вѣчностъ того листа бна если чолом Их Милости ш печати, и Их Милост на мою прозвс, а на чолом бнте то зчиннаа и печати свои к семс моемс листс приложнаа. Писан с в Острозѣ в лѣто 3-чное 17-го апрела 3-ден, индикта 17.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 384—385. Podług summaryusza ostrogskiego (Str. 95) oryginał był na pergaminie, z 7-ma pieczęciami przywiesistemi.

1) *Rostoki i Porzeczce*, dwie wsie w gubernii wołyńskiej. powiecie krzemienieckim.

CLXVII.

W Wilnie 27. kwietnia 1516 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Semenowi Bohdanowiczowi
Odynczewiczowi kupno ziemi, nad rzeką Szczarą.

Жигимонт Божєю милостью, королъ Полскій, великий князь Литовскій, Русскій, княжа Русское, Жолгойтскій и иныхъ.

Былъ намъ чоломъ дворянинъ нашъ, князь Семен Богдановичъ Годинцевича и повѣданъ передъ нами, штожъ онъ кѣпна въ боярина нашего, Яна Милошевича Бокшвиловича и въ его сына, Павла, земаи ихъ отчизныи близко Царки¹⁾, на имѣ Ивановцини, а Яндрѣвцини, а Санцовцини, а Ёсковцини съ селѣбами и зъ землями нашими и вортными и зъ дѣровами и съ сѣножатанъ и съ припашанъ и зъ речками. И тежъ кѣпна въ боярина нашего, Стеца Словстича земаю, деанищъ его, которая съ емъ отъ врата его въ деахъ достала близко Царкиж, со всемъ съ тымъ, какъ онъ самъ держалъ. И на то листы кѣпчи тыхъ бояръ верхъ писаныхъ князь Семенъ передъ нами вказывалъ и былъ намъ чоломъ, абыхмо то емъ подтверданъ нашимъ листомъ. Ино мы зъ ласки наше за его къ намъ вернѣю сажѣс и на его чоломъ витье то вчинилъ, на то дали емъ съсъ нашъ листъ и тыи земаи: Ивановцини, а Яндрѣвцини, а Санцовцини, а Ёсковцини, штожъ онъ кѣпна въ Яна Милошевича и въ его сына; а земаю близко Царки, которю кѣпна въ Стеца Словстича, подтверждаемъ симъ нашимъ листомъ, вѣчно емъ самому и его жонѣ и ихъ дѣтемъ и на потомъ вѣдчимъ ихъ счадкомъ. Млетъ онъ тыи земаи выше мѣненые, кѣпаю свою держати со всемъ съ тымъ, какъ кѣпна и подаде листовъ кѣпчи тыхъ бояръ. И воленъ онъ тамъ пребавити, росширити и къ своему лепшомъ и вжиточномъ ввернѣти, какъ самъ наленѣ розумѣючи. Я на твердостъ того и печать нашъ казанъ есмо приложити къ семъ нашомъ листѣ. Писанъ 8 Юлиа лѣта Божего тысяча пятсотъ шестогонадесятъ, месеца апреля двадцатъ сегого дня, индикта четвертого.

При томъ былъ конюший дворный и Троцкій, наместникъ Волкиницкій и Лепельскій, лесничий Городенскій, панъ Яковъ Кшицевичъ.

Копоть Ёсковичъ.

Oryginał pergaminowy, przechowany w zbiorach hr. E. Czapskiego w Stańkowie; u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ *Szczara*, lewy dopływ Niemna.

CLXVIII.

W Wilnie 15. maja 1516 roku.

Wacław Stanisławowicz Kostewicz, marszałek hospodarski zapisuje siostrze swojej Zuzannie, część swoją we wsi Żerdnej.

Во имя Божје стан сѧ. Я Венцлав Станиславович Костевича, маршалок господаря, короля Его Милости чиню знаменито сѧи моимъ листомъ, что на него посмолитъ, або чтѧчи его всакишнѧ, нынешнимъ и потомъ вѧдѧчимъ, колиѧ вѧдетъ потребъ того вѧдати: Што ми сѧ достала часть имѧнька материзны нашеѧ на Жердной, отъ братьи и сестрѧ моихъ, ино и тѧю часть материзны моеѧ сестре моеѧ, панне Зюзанне, законнице свѧтого Францышка третее рекѧлы и тежъ засѧ тѧю часть, што онажъ была по своемъ животѧ в томъже имѧньки свою часть материзны нашеѧ имѧ даровала и записала, дарѧю и занисѧю ей, сестре моеѧ вѧчно и непорѧшно: с челадью неволною и со всѧми людьми тѧхъ двѧ частей и зъ ихъ всѧми земалями пашными и борными и съ сѧеножатями и зъ рѧками и зъ речками и зъ мѧыны и ихъ вымеками и зъ воерковыми гоны и зъ данкю грошовою и медовою и с пашными дворными и со всѧми инымъ полатки и податками и со всѧми с тѧми, какъ отецъ нашъ, пан Станиславъ и мы сами то держали. И еже и самъ и братья и сестры мои и некоторыи мои банжнии в тѧи двѧ части, выше мѧненныи не мають сѧ вѧстѧпати. И воана она по своемъ животѧ тѧи шведке верхѧ писаныи части даровати и занисати, колиѧ вѧдетъ ее добраа вола. Я на твердость того и печать есми свою привесна к сѧмѧ моимѧ листѧ. Писанъ в Вилни лѧта Божере тысяча пятсотъ шестого на десѧт, месеца мая пятнадцѧт дѧи, индикта четвертого.

Oryginał pergaminowy, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu, pieczęć odpadła, pozostał po niej tylko sznurek jedwabny koloru paşowego.

CLXIX.

W Wilnie 15. czerwca 1516 roku.

Zygmunt I. zatwierdza Bohusza Bohowitynowicza, marszałka swego, pisarza i starostę daugowskiego w posiadaniu dóbr Topczykał, Koszel i Werwieczek, w powiecie bielskim.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae ac Samogithiae etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, praesentibus et futuris, praesentes litteras lecturis, vel auditoris: Quia constitutus personaliter coram nobis generosus Bogussius Bohuwythinowycz, marschalcus et notarius, tenutariusque noster Dawgowski exposuit, quod de consensu nostro permutaverit cum aulicis nostris, Ioanne Rzezanyecz et Iwaskone Dimitrowicz et eorum liberis curiam suam, sitam in districtu Slonimensi, Steczkowska nuncupatam, pro bonis eorum Dobczikali dictis, quae eis dederamus in districtu Byelscensi et non parvam pecuniarum summam ad eadem bona eis addiderit. Praeterea exposuit nobis, quod similem permutationem fecerit cum scriba nostro, Ioskone Gywanowycz. honorum hinc inde, quae uterque ipsorum pro suis servitiis a nobis habuit. Iosko resignavit ei bona sua in districtu Byelscensi¹⁾ consistentia, nuncupata Coschely et Werweczky et diverso recepit a Bogussio curiam ipsius, sitam in districtu Trocensi, pro servitiis eius sibi datam, quam tenuit proditor noster, dux Michael Hlynsky et cum hominibus, quos ei postea ad eandem curiam aeviterne dedimus et addidimus, ultra hoc recepit ab eo Iosko centum et quinquaginta sexagenas grossorum, subductam de axamento et unum equum. Et super omnia praemissa ipse Bogussius litteras consensus nostri et etiam inscriptionum suarum et alterius partis coram nobis ostendit. Ea autem bona, quae ex permutatione praedicta ipse Bogussius accepit, magnificus Albertus Gastoldt Marczynowycz, palatinus Polocensis, existens tunc capitaneus Byelscensis de mandato nostro, a nemoribus Albarum Turrium eidem Bogussio obequitavit et limitibus distinxit. Supplicavitque nobis idem Bogussius, quod de gratia nostra bona praedicta ita, prout sunt limitata ei daremus et litteris nostris, ac privilegiis nostris in perpetuum confirmaremus. Nos vero attendentes fidem eius praedecessorum, ac ipsius Bogussii merita, quibus ab incunte actate nobis et praedecessoribus nostris placere studuit, seque recte et iuste serviendo conservavit, exponendo se et vitam suam periculis, ac in bello contra hostes

nostros viriliter pugnando, memoriaque repetentes eius fidelia obsequia, quae serenissimis olim regibus, genitori et fratri, praedecessoribus nostris desideratissimis et postea nobis, domino suo naturali impendit. volentesque ipsum ad eadem servitia alacriorem et promptiorem reddere, ipsi et successoribus eius legitimis de spetiali gratia nostra, memorata bona Dobczikali, Coscheli et Werweczki²⁾, in districtu Byelscensi existentia, ita prout in dictis limitibus continentur, danda, donanda et conferenda duximus, damusque, donamus et conferimus, ac eundem Bogussium perpetuo in eis conservamus per praesentes, per ipsum et uxorem eius, ac liberos, legitimosque successores, pro tempore existentes, habenda, tenenda, utifruenda, possidenda quiete ac pacifice cum omni iure, dominio et proprietate, ac cum hominibus, tam servitia obeuntibus, quae vulgo *puthne* vocantur, quam etiam tributa et censum solventibus, una cum daciis mellis, grossorum, mardurum, siliginis et avenae, alias *z dzyakly*, terris tam mellificiorum, quam cultis et desertis, ac bonis aliorum sese insinuantibus, alias *vchodnymy*, venationibus omnium ferarum, bisontibus exceptis, aucupationibus, lacubus, rivis, torrentibus, fluviis, capturis castorum, piscinis et earum alveis, molendinis et eorum emolumentis, paludibus, quercetis, rubetis, silvis, nemoribus, pratis et omnibus utilitatibus et proventibus, qui antehac de dictis bonis, prioribus eorum possessoribus praedictis, nobis etiam ac nostris officialibus ad castrum nostrum Byelsko dabantur et solvebantur, quibuscunque nominibus appellentur, nullis exceptis, ita longe, late et circumferentialiter, prout eadem bona in limitibus suis distincta, nihil pro nobis et successoribus nostris reservantes. Eorum autem bonorum termini, seu limites incipiunt a via magna Brzestensi et progressum habent fluviolo Wyathoschkowka dicto, penes terminos civiles ad fluvium Orla³⁾ et post Orla curvo fluviolo se porrigunt sursum, recteque per silvam ad prata ipsius Bogussii Cziwyanczicze appellata, et ab eisdem pratis protenduntur per silvam eo tramite, quo praefatus Albertus Gastoldth equitabat et de nostro mandato praefectus silvarum nostrarum, Podlasski, Andreas Borissowycz Lozka et eius vicegerens Byelscensis limitem posuerunt; deinde eisdem limitibus procedendo in fluvium Orla et piscinam Kymbarow et ab eadem piscina penes campos Dubyczkye, recta per nemus seu borram, versus illum locum, ubi fluvius Albus⁴⁾ oritur et eodem Albo fluviolo ad praefatam viam Brzestensem. Intra quos limites liberum erit ipsi Bogussio et eius successoribus dicta bona ampliare, augere, colonos et homines in illis locare et usus in alios commodiores et beneplacitos illa convertere, vendere, permutare, alienare, prout sibi et posteris ipsius legitimis melius et utilius videbitur expedire. Et capitanei nostri ac alii officiales castri nostri Byelscensis, pro tempore existentes, non debent illi et eius successoribus in eisdem bonis impedimentum ullum praestare, nec in eis venari, neque de ipsis se quoquo modo intromittere. Et si aliqui subditi nostri voluerint ad eiusdem Bogussii, vel eius successorum molendina, frumenta ad molendum ducere, hanc utilitatem officiales nostri praedicti illi admittere et nequa-

quam prohibere debent. Subditi vero nostri et nobilium, habentes intra bonorum praedictorum limites, arbores mellificiorum ab antiquo, debent illas possidere et libere eis uti, iuxta antiquam consuetudinem, nullas tamen alias utilitates ex eisdem bonis percipient. In quorum omnium et singulorum praemissorum robur, fidem et testimonium, sigillum nostrum magni ducatus Lithuaniae praesentibus est appensum. Actum et datum Wilnae, die dominico sancti Viti, anno Domini millesimo quingentesimo sexto decimo. Praesentibus magnificis et generoso: Gregorio Stanislawowycz Osczykowycz, Trocensi et marschalco curiae nostrae, Iwano Sopiha Podlascensi — palatinis — secretario nostro et capitaneo Braslaviensi, ac Georgio Illinicz, capitaneo Brzestensi et marschalco nostro, caeterisque dignitariis, officialibus et aulicis nostris, testibus circa praemissa fidedignis, sincere et fidelibus dilectis.

Sigismundus rex subscripsit.

Oryginał pergaminowy, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu, na sznurku jedwabnym koloru białego i pasowego zawieszona pieczęć w-go księstwa litewskiego. Kopia z XVIII-go wieku znajduje się w Sławucie.

¹⁾ *Bielsk*, miasto powiatowe w gubernii grodzieńskiej.

²⁾ *Topczykały, Koszele i Wernieczki*, wsie w powiecie bielskim.

³⁾ *Orlanka*, prawy dopływ Narwi.

⁴⁾ *Bielanka*, lewy dopływ Orlanki.

CLXX.

W Winnicy 15. czerwca 1516 roku.

Anna Semenowa Koszczyna zapisuje synowi swemu, Juchnowi Koszce dobra Rohożnę i Worobijówkę.

Ja Anna Semenowa Koszczyna, ziemianka Braclawska, będąc w dobrej pamięci, zeznam tym moim listem sama na siebie, komu jego potrzeba wiedzieć, albo czytany słyszeć: iż z przyzwoleniem pana naszego, księżęcia Romana Jego Mści Andrzejewicza, namiestnika hospodarskiego Braclawskiego i Winnickiego, zapisuję synowi swemu Juchnowi Semenowiczowi Koszce ze wszystkich imion swoich i ojczystych, trzecią część, na imię Rohożnę, którą zowią Worobijowce¹⁾, wyjąwszy od innych dzieci swoich tę część, od córek swoich, od Jakowickiej i od Jsajowej i od Ziałowskiej i od wnuka swego, od Wasyla Romanowicza i od sióstr jego. A dla tego, iż

mnie syn mój Juchno ma doglądać do śmierci mojej, a po mojem zejściu, ma pamiętać o duszy mojej, a tę moją część ma wiecznie trzymać i żona jego i dzieci jego; a oni nie mają się o tę moją część u Juchna, syna mego i u żony jego i u dzieci jego upominać, a po mojem zejściu temi dwiema częściami Czeremosznem²⁾, a Pnatowcami³⁾ i Falkowem mają się te dzieci moje wszystkie, wyżej pisane dzielić i syn mój Juchno. A na lepsze świadectwo biłam czołem panu memu, księżęciu Romanowi Jego Mści, namiestnikowi hospodarskiemu Braclawskiemu i Winnickiemu, aby Jego Mość pieczęć swoją przyłożył do tego mego listu i Jego Mość na moje czołem bicie to uczynił, pieczęć swoją przyłożył do tego mego listu. A którzy byli ludzie dobrzy, ziemianie Ich Mość przy namiestniku hospodarskim: Pan Krzysztof Kmicic, a pan Iwaszko Fursowicz i pan Iwan Dubicki i pan Bohusz, urzędnik księcia Romana Jego Mści Winnicki i Pan Iwaszko Łankowicz — tym biłam czołem, aby oni pieczęcie swoje przyłożyli do tego mego listu, Ich Mość na moje czołem bicie to uczynili, pieczęcie swoje przyłożyli do tego mego listu. Pisan w Winnicy⁴⁾ junia piętnastego dnia, indykta czwartego.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII-go wieku.

1) *Rohoźna i Worobijówka*, wsie w gubernii podolskiej, powiecie braclawskim.

2) *Czeremoszna*, wieś w powiecie braclawskim.

3) *Pnatowce*, wieś w gubernii podolskiej, powiecie latyczowskim.

4) *Winnica*, miasto powiatowe w gubernii podolskiej.

CLXXI.

W Wilnie 2. października 1516 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę dworu w Górach, koło Wilna, nadanie ludzi w włości rudomińskiej i ziemi pustej, Stańkowszczyzny, w powiecie wileńskim.

ЖИГРИМОНТ БОЖЕЮ МИЛОСТІЮ КОРОЛ ПОЛСКИЙ, ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ЛИТОВСКИЙ, РУСКИЙ, КНЯЖА ПРСКОЕ, ЖЕМОЙТСКИЙ И ДРУХЪ.

ЧИННАМ ЗНАМЕНИТО СНАМ НАШИМ ЛУДОМ, ХТО НА НЕГО ПОСМОТРИТ, ЛИБО ЧТБЧИ ЕГО СКАВШИТ НИНЕШНИМЪ И НА ПОТОМ ВЪДЪЧИМ, КОМЪ ВЪДЕТ ПОТРЕБ ТОГО ВЪДАТИ: ШТО

первей сего спал на нас дворецъ близко мѣста нашего Виленского с Гврах¹⁾, по невѣстце нашей, королевы и великой княгини Александровой, невольницы Елене Ее Милости, которыйже дворецъ дали были есмо Григорю Зыковскому, Москвитину и как тот Москвитин, зрадивши нас, повергъ был до Москвы и мы тот дворецъ с Гврахъ з людьми и челядью невольною и зо всеми с тым, как королева Елена Ее Милость, и по Ее Милости тот Москвитин, зрадца наш держал, дали есмо панс Виленскому, гетманс нашомс навышшомс, старосте Лвцкомс, маршалкс Волынское земли, князю Костантинс Ивановичс Строзескомс и теж дали есмо Его Милости с Виленском повѣте, в Рсдоминской²⁾ волости людей наших, на имя: Петраша Лавриновича, а Мацка Симоновича, а Сташка Малевича, а Петра Ченевича, а Янеиса Ганцевича, и Богданца Петковича, а Римка, а Богданца, а Берната, а Парка, а Матеа Яцевича, а Мацка Енкевича, а Енчела Олехновича, а Мешка, а Петра Якововича, з вратею и з вратаничи и з дѣтми их; а с Млижской³⁾ волости соколотти, на имя: Яна Мацковича, а Довтиса Касковича, а Пашка Пианповича, а Яна Ревбовича, а Пикта Кепсровича, а Миколаа Ядцевича, а Яна Матфѣевича, а Римка Жвелеиса, а Богдана Некрашевича, а Юргелиса Яновича, а Мишна Рсевича, а Богдана Мацевича, а Стеца Домоневича, а Станелиса Бреджалевича, а Войтиса Рекстевича, а Енка Розвеневича, а Довшиса Псговича, а Миколаа Петковича из их вратею и з вратаничи и з дѣтми их, а землю псстокскю Станковичинс. И вна нам чолом князь Костантин Его Милость, авыхмо тот дворецъ с Гврахъ и тые люди верхс писаные подтвердили Его Милости нашим привилеям на вѣчность. Ино мы даа его к нам верных и пианых посласг, из Его Милость за штца нашего, Казимира и брата нашего, славное памяти Александра, королев и великих князей Их Милости завжды горла своего не лютоваа и крови розанта не жаловаа, с знаменитых вааках знаменитых посласги чиначи, какже и с вазене был неприятелю Московскомс попал и там не малый час надзс (!) терпел, также и за панована нашего, вышедши з рсб неприятела нашего Московского, многократ Его Милость посласги свои знамените нам указываа. Мы таковыи Его Милости посласги маючи в вачности, з ласки наше на жадаие Его Милости тот дворецъ в Гврахъ, близко мѣста Виленского зо всеми людьми и челядью невольною и с царовки того двора и тые люди повѣтс Виленского Рсдоминское и Млижское волости и землю псстокскю, Станковичинс подтверждаем сим нашим листом вѣчно и на вѣки непоршшо, Его Милости самоис и его княгини и Их Милости дѣтем и на потом всдшчим их шадком и влжним и тые люди Виленского повѣтс, Рсдоминское и Млижское волости, на имя: Петра Лавриновича, а Мацка Симоновича, а Сташка Малевича, а Петра Ченевича, а Янеиса Ганцевича, а Богданца Петковича, а Римка, а Богданца, а Берната, а Парка, а Матеа Яцевича, а Мацка Енкевича, а Енчела Олехновича, а Мешка, а Петра Якововича, а Яна Мацковича, а Довтиса Касковича, а Пашка Пианповича, а Яна Ревбовича, а Пикта

Кепсровича, а **Миколаа** **Идсцевича**, а **Ина** **Матфѣевича**, а **Рианка** **Жвельса**, а **Богдана** **Некрашевича**, а **Юргелиса** **Иновича**, а **Михна** **Рсевича**, а **Богдана** **Мацевича**, а **Стеца** **Домоновича**, а **Станелиса** **Бределевича**, а **Койтиса** **Рекстевича**, а **Сика** **Розвеневича**, и **Довшиса** **Псровича**, а **Миколаа** **Петковича** из их братю и братаничи и з дѣтми и зо всеми земадми пашными и бортными того дворца и мѣжицкими и паровоцькими и тых людей выше мененых, волости **Рсдоминское** и **Мемижское** и с тою землею, **Станковщиною**, з данми грошовыми и медовыми и з даклы иржаными и шесаными и з сеном подаколным и зо всеми сажбами и податами и пошаннами и з лесеы и з боры и з дѣровами, з ган и с хворосты и з лады и з ловы звѣрными и пташными, з реками и з речками и ставы и мѣстницами и з боровыми гоны и с озеры; со всякими сажбами и входы того дворца и тых людей и зо всем правом и властностью так широко и широко, как са тот дворецъ здавна в советѣ мает и как королева **Ее** **Милост** и потом тот зрадца наш, **Москвитин** держал и как теж тыи люди **Рсдоминское** и **Мемижское** волости на нас к двором нашим, **Мемижском** и **Рсдоминском** держанки выли, ничего на нас и на наши наследки не штаваючи. Колен **Его** **Милост** и **Его** княгини и Их **Милости** дѣти и на потом всадчи и Их **Милости** шадки и ближнии их, то штдати, продати и заменити и на церков записати, розширити и привавити и людьми шадити и кс своим лепшом и вжиточном шверити, как сами налпей розшмѣючи. И на твердость того и печат наш казали есмо привесити к сем нашом листѣ. Писан в Киани лѣта **Божего** тисача патсот шостогонадацат, месеца **октевра** **Е.** ден, индикта **пѣтого**.

Подпис рски корола **Его** **Милости**.

Богш **Боговитиневич**, писарь.

Munimenta Ducum in Ostrog T. I. Str. 238—240. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 136) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią.

¹⁾ *Góry*, wieś koło Wilna, w stronie północno wschodniej.

²⁾ *Rudomina*, miasteczko w powiecie wileńskim.

³⁾ *Niemież*, (Miemież). wieś również w powiecie wileńskim.

CLXXII.

W Wilnie 20. listopada 1516 roku.

Zygmunt I. potwierdza marszałkowi i pisarzowi swemu, namiestnikowi daugowskiemu, Bohuszowi Bohowitynowiczowi nadanie dóbr Żukowa, Bielowa, Nowego Stawu i Humiennik.

Во имя Божіе стана сѧ. Всѧ вѣчной рѣчи памѧтной (!). Коли дѣла людскія с часом перемѣнностыю переходѧть и борздо с памѧти выхѧдѧть, высокое рады мудрыхъ людей то знашаи, штобы писмом и моцностыю листов и годностю сведоцѣств на давностъ и потомъ вѣдѧчимъ знаемостъ пришаиы, а прѧто мы Жикгимонтъ з ласки Божее король Полскій, великий князь Литовскій, Рѣскій, княжа Прѣское, Жолѧйтзскій и иныхъ, пан и дѣдичь, чинимъ знаменито сѧмъ нашимъ листомъ, что на него посмотритъ, або чтѣчи его вслышитъ, вынешнимъ и на потомъ вѣдѧчимъ, комѣ вѣдетъ потребъ того вѣдати: Бѧна намиъ чоломъ маршалокъ и писарь нашъ, намѣстникъ Довкговскій, панъ Борисъ Боговинтиновичъ о томъ, што дали есмо емы дворъ нашъ на Колыни в Лѣцкомъ повѣтѣ, на имя Жѣсково с приселки, з Белевомъ, а з Новымъ Ставомъ, а з Гѣменники¹⁾ и со всеми с тымъ, какъ на насъ было держано, авыхѧмо то емы подтвердили на вѣчностъ. Ино мы внамѧтовавши на вѣрѣ предковъ его, а к томѣ ввѧчивши вѣрныи заслѣги его, которыми онъ чинилъ братѣ нашимъ, славное памѧти королю и великомѣ князю Александрѣ и вѣжо намъ за наше пановане, же не только набадѧов на слѣжбы наши и земскіи наложити не жаловѧл, але и горла своего на слѣжбѧхъ нашихъ напротивѣ непрѧтелей нашихъ втратити не лютовѧл, а к томѣ пращи великии въ справахъ нашихъ поднимѧл, захѧвываячи сѧ сталѣ а цѧотливѣ оу вѣре намъ, панѣ своимѣ прирѧжѧномѣ, штожъ зажды вчинкомъ пополнѧл, мы тыи вси его посади в вѧчностѣ маючи и на его покорное чоломъ-вѣтѣе, вѣдѧчи к немѣ ласкою нашею порѣшени, а хотѧчи его всмѧтрѣти и пожаловати и шхотнейшого, а поспешнѣйшого напередъ къ слѣжбѧмъ нашимъ вѣдѧати, з особенное ласки наше дѧли есмо и вѣчне даровали, запишемъ и вѣчне записали тымъ то нашимъ привѧнемъ тотъ дворъ нашъ в Лѣцкомъ повѣтѣ, на имя Жѣсково с челоудыю невошною и с приселки, з Белевомъ, а з Новымъ Ставомъ, а з Гѣменники панъ Борисъ Боговинтиновичъ и его паней и его дѣтемъ и на потомъ вѣдѧчимъ ихъ цѧадкомъ и ближнимъ ихъ, сѧ слѣжбѧми пѣтными и зо всеми людьми данными и тѧбѧлами и с конюхи и зо всеми ихъ земѧлами и тежъ дворными, нашими и вѧртными и з боры и лѣсы и дѣбровѧми и з ган и з дѣвники и с хѧворосты и с пѧстовники и з ловы зверными и пѧтѧшками,

з лады и сеножатами и з волоты и з реками и рѣчками и з гоны вобровыми и з ставы и ставищи и з мамы и их вымелками и с озеры и з данми грошовыми и медовыми и вобровыми и кѣничными и житными и з мытом и зо всеми платы и податами и пожитки, которымколле иманем могутъ названы, або мѣнены быти и зо всеми правом, панством и властностью, какъ са съ стародевна и тыми разы тот двор в советѣ маеть и какъ на насъ былъ держан, ничего штогда на насъ и на наши наследки не выимѣючи и потвержаемъ то силъ нашимъ привиланемъ вѣчно и на вѣки непорочно, емсѣ саомомъ и его жонѣ и ихъ дѣтемъ и на потомъ вѣдѣчимъ ихъ шадкомъ и вѣнжиномъ ихъ. И воленъ панъ Косшъ и его пани и дѣти и на потомъ вѣдѣчимъ ихъ шадки и вѣнжини ихъ, тот дворъ шдати, продати, заимѣити и тамъ мѣсто садити и торгъ мѣти и замокъ тамъ вѣдовати и села людемъ всаживати и розширати и прибавляти и къ своимъ лѣпшомъ и вжиточномъ шборочати, какъ сами на лепей розсвѣючи. А для лѣпшого сведома и вошое твердости тыхъ всихъ выше писаныхъ рѣчей и печать нашъ казали есмо привѣсити къ семъ нашомъ привиланю. А при томъ были: князь Бойтѣхъ, вискши Виленскій; воевода Виленскій, канцлѣрь, панъ Миколай Миколаевичъ Радивиловича; панъ Виленскій, гетманъ навышшій, староста Лвцкій, маршалокъ Большеское земан, князь Костантинъ Ивановичъ Шетрозскій; воевода Троцкій, маршалокъ дворный, панъ Григорей Станиславовичъ Шетиковича; панъ Троцкій, староста Жолытскій, панъ Станиславъ Ивановичъ; маршалокъ земекскій, державца Слонимскій, панъ Янъ Миколаевичъ; подчашій, староста Городенскій, панъ Юрки Миколаевичъ — Радивиловичи — воевода Новгородскій, панъ Янъ Ивановичъ Заверезынский; староста Берестейскій и Лидскій, маршалокъ, панъ Юрки Ивановичъ Ильинича и нынѣ панове рады великого князьства Литовского. Писанъ съ Князи лѣта Божего тысяча патсотъ шостогонадцать, месеца ноября двадцатый, индикта пятый.

Sigismundus rex subscripsit.

Копоть Васкович,
писарь, намѣстникъ Перевалски²⁾.

Oryginał na pergaminie, przechowany w zbiorach XX. Czartoryskich w Krakowie. Spis dypl. Nr. 728.

1) *Żuków Stary i Nowy, Bielów, Nowy-Staw i Humienniki*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.

2) *Przewalki*, miasteczko w powiecie grodzieńskim. na północ od Grodna, na prawym brzegu Niemna.

CLXXIII.

W Wilnie 7. grudnia 1516 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno ziemi i łąk, przyległych do Świran, od mieszczanina wileńskiego, Ihnata Kryłowicza.

Жигимонт Божєю милостью короля Полский, великий князь Литовский, Рьский, князь Прьское, Жомойтский и иныхъ.

Чиним знаменито силъ нашимъ листомъ, хто на него посмотрит, або чтѣчи его слышит, иннешнимъ и на потомъ всѣмъ, комъ всѣдетъ потребъ того вѣдати. Билъ намъ чолома пан Виленский, гетманъ нашъ, староста Лвцкый, маршалокъ Волыньское земли, князь Константинъ Ивановичъ Острозский въ томъ, штожъ кѣпиа в мѣщанина Виленского, в Игната Крыловича на вѣчностъ люди и земли пашныи и сеножати и ганъ в имѣню своемъ Свираномъ¹⁾; которыежъ люди и земли тотъ Игнатко покѣпиа в воаръ нашихъ Виленского повѣта, также на вѣчностъ; на штожъ князь Константинъ Его Милость листъ кѣпичий того Игната на паркрамени с привѣснетыми печатми нѣкоторыхъ пановъ радъ нашихъ передъ нами вказывал, в которомъже своемъ записи тотъ Игнатко вызнаваеть, ижъ тыи вси люди и земли, кѣпиаю свою князю Константинуъ шѣла вечно продаа и листы кѣпичии тыхъ воаръ, в которыхъ то была покѣпиа Егожъ Милости даа. Также князь Константинъ Его Милость и тыи листы, котории тотъ Игнатко на то в себе мѣл, передъ нами вказывал. Ино в тыхъ листѣхъ стоитъ, штожъ воаре повѣта Виленского: Добко Ивановичъ продаа емъ дѣлицы свои вътчизны своей на вечност, а Койтко Андрѣевичъ сѣлицы свои вътчизныи в трехъ мѣстцохъ, а сеножат; а в дрѣгомъ записѣ стоитъ, ижъ тотъже Койтко продаа емъ человека своего, на имя Павла Инчелевича изъ землею и с сѣножатами; а в третемъ записѣ написано, што тотъже Койтко продаа емъ нивкы вътчизныю свою, на имя Биратишки, а в Миколаа Михайловича человека Его вътчизного, Инеа Нарковича изъ землею и с сѣножатами и з ганъ; а в Павла Матѣевича сѣлицѣ Койтковское, а в Мацка Богдановича половинъ земли вътчизное, нивы и сѣлицы и гаевы и лесовы и кѣстова и сеножатеи и водъ и садовы и горъ и долины в Дойновѣ; а в томъ тотъже Мацко Богдановичъ продаа емъ земли на чотыри вочки жита, а воарина, Богда Михайловна Станковла Ивановича продаа емъ во всемъ половинъ земли, вътчизныи своей, а Олехно Милевичъ продаа емъ нивкы и сеножат. И в тыхъ всѣхъ записѣхъ тыхъ воаръ, выше писаныхъ стоитъ, ижъ шни тыи люди и земли свои власныи; никомъ не пенныи попродавали томъ Игнатъ Крыловичъ на вечност,

отъ всѣхъ ближнихъ своихъ отдавши. И бѣа намѣхъ чоломѣхъ князь Константинъ Ивановичъ Его Милостѣ, авѣхъмо тыи люди и земли, кѣспанъ его, которыхъ онъ въ того Игната Крыловича покѣспилъ, подтвердилъ Его Милости на вѣчностъ. Ино мы высасухавши того листѣхъ записного Игната Крыловича и тежъ листѣхъ записныхъ тѣхъ водръ выше писаныхъ, на чоломъ бите Его Милости зъ особанное ласки наше, то Его Милости дозволаемъ и даемъ и подтверждаемъ самѣхъ нашимъ листомъ вѣчно и непорѣшно, Его Милости самомѣхъ и Его Милости княгини и Ихъ Милости дѣтемъ и на потомѣхъ вѣдѣчимъ ихъ счадкомѣхъ и ближнимъ ихъ. Маеъ Его Милостъ и его княгиня и дѣти и на потомъ вѣдѣчнѣхъ ихъ счадки и ближнии тыи люди и тыи земли выше писаныи держати со всими землями пашными и вортными и сѣножатми и сѣ сады и лѣсы и дѣрѣвами и зъ ганъ и сѣ хворосты и зъ реками и зъ речками и зъ озерами и болоты и зъ горами и долинами и зъ всимъ тымъ, какъ сѣ тыи люди и земли, выше писаныи сѣ старо-давниа вѣ собѣхъ маюъ и какъ тотъ Игнатъ Крыловичъ держалъ. И воленъ то Его Милостъ и на потомъ вѣдѣчнѣхъ его, людьми всадити и росширѣти и прибавити и продати и отдади и заменити и къ своему лѣпшомѣхъ и вжиточномѣхъ швернѣти, какъ самѣхъ налѣпей роздѣмеючи. Я на твердостъ того и печатъ нашѣхъ казали есмо привѣсѣти къ семѣхъ нашомѣхъ листѣхъ. Писанъ вѣ Янари лѣта Божего тысяча пятсотъ шестогонадцатъ, месеца декабря 3. денъ, индикта 6.

Миколай, воевода и канцлер
знаменито чинит.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 280—282. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 137) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią.

¹⁾ *Swirany*, wieś w gubernii wileńskiej. na granicy powiatu wileńskiego i święciańskiego.

CLXXIV.

W Wilnie 9. grudnia 1516 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę jeziora Świtezki, w powiecie nowogrodzkim i trzech ludzi w włości tamtejszej.

Жигмунт Божю Милостию короля Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прѣское, Жомойтский и иных.

Чиним знаменито сим нашим листом, что на него посмотрит, або чтичи его вслышит, нынешним и на потом вѣдчим, кому вѣдет потреб того вѣдати. Бил нам чолом пан Биленский, гейтман навышший, староста Лвцкый, маршалок Волинское земан, князь Константин Иванович Острозский в том, што дали есмо Его Милости в Новгородском повѣтѣ шзеро, на имя Звитаз¹⁾, а два чоловеки Новгородскоеж волости, которыхи влизко того шзера живѣт, на имя Мартина, а Невера Величкевича, а третьего чоловека Цѣринское²⁾ волости, на имя Батыа; в котороеж шзеро и в люди воевода Новгородский, пан Ин Иванович Заверезинский Его Милости з розказана нашего свѣдзана дал; какже и лист его свѣдчий на то перед нами вказывал и бил нам чолом князь Константин Его Милост, авышмо тое шзеро и люди подтвердили Его Милости на вечност. Ино мы дал его к нам вѣрных, а высвких засадг, на чолом вите Его Милости з особанкое ласки наше то вчинили, тое шзеро, на имя Звитаз и тыи три чоловеки Новгородское и Цѣринское волости, Мартина, а Невера Величкевича, а Батыа из нх братею и з дѣтми даем и подтверждаем сим нашим листом вечно и на веки непорочно, Его Милости самомс и Его Милости княгини и нх дѣтем и на потом вѣдчим нх шадком и влижним нх, со всеми земладми тых людей нашими и вортными и з сеножатами, з бори и лесы и дѣровами, з ган и зо всеми сажьбами нх и з данми грошовыми и медовыми и вобровыми и кѣничными и житными и вѣдкими иными данми, платы и пожитки и со всеми с тым, как са тое шзеро Звитаз и тыи люди здавна в границах и в обыходех са своих мают и как на нас к замкш нашомс было держано, ничого на нас и на наши насаѣдки штто не выймючи. И волен Его Милост, князь Константин и на потом вѣдчим его (шадки) то штдати, продати, заменити, розширити и приеавити, к своему лѣпшомс и вжиточномс швернѣти, как сами налѣпей роздмеючи. Я на

ТВЕРДОСТЬ ТОГО КАЗАЛИ ЕСМО ПЕЧАТ НАШЕ ПРИВЕСТИ К СЕБЕ НАШОМЪ ЛИСТЪ. Писан
 с Билан лѣта Божего ѿ. ф. ѿ. ѿ. мѣсеца декабря ѿ. ден, индикта ѿ.

Sigismundus rex subscripsit.

При томъ былъ: Князь Койтехъ, вискеп
 Биленскій; воевода Биленскій, пан Ми-
 колай Миколаевич Радивиловича; воевода
 Троцкий, маршалокъ дворный, пан Гри-
 горей Станиславович Ѡстиковича; пан
 Троцкий, староста Жомойтскій, пан
 Станиславъ Иванович; маршалокъ земскій,
 староста Слонимскій, пан Иванъ Микола-
 евич; староста Городенскій, подчашный,
 пан Юрьи Миколаевич; воевода Новго-
 родскій, пан Иванъ Иванович Заверезинскій
 и вси панове рада наша великого кня-
 зства Литовского.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 288—289. Podług summaryusza ostrogskiego (Str. 134)
 oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

- 1) *Świtez*, jezioro w gubernii mińskiej, powiecie nowogrodzkim, na południowy wschód od Nowogródka.
 2) *Cyrin*, miasteczko powiecie nowogrodzkim, na południowy wschód od Świtezi.

CLXXV.

W Łucku 19. kwietnia 1517 roku.

Ks. Konstanty Iwanowicz Ostrogski wydaje wyrok w sprawie
 Zienka i Mykity Andruszkowiczów Rusanowiczów z Mykitą
 Wigórzycem, Jackiem Jakowickim i Michnem Łosiatyńskim,
 o dobra Czaruków i Chodorkowo.

Приказанемъ господарскимъ короля Его Милости Жигмонта, и князь
 Константинъ Иванович Ѡстрозскій, пан Биленскій, гетманъ господаря, короля Его

Милости, староста Луцкий, Брацлавский и Бѣницкий, маршалок земань Болынского, а при нас были: Князь Андрей Александрович Гонкович, староста Болдымирский, а князь Михайло Василевич Вишневецкий и Зваражский, князь Федор Михайлович Чорторыйский, князь Андрей Михайлович Кошарский и инии вси княжата и паната Болынского земань. Смотрѣли есмо того дѣла: Жаловали намъ земане господарские, Болынского повѣта: Зѣнко, а Микита Андриушковичи Ресановича на земань Болынскихъ, на затей своихъ, на Микитѣ Викирча, на Ицка Яковича, а на Мухна Лосатинского, штож дей имѣна, шчизис нашъ Чарсков, а селницю Ходорково¹⁾ держать и вживают и сами не вѣдаем в чомъ, а намъ не хотат шчизисы наше постыпити. И шни повѣдали: Мы дей тое имѣне Чарсково, а селницю Ходорково по жонахъ своихъ, дочкахъ Романовыхъ Ботенчича держим. шкож и листы в себе маем шча нашего, Романа Ботенчича, которые листы тестъ Романов, Ресан Чарсковский затю своимъ, Романъ Ботенчичъ дал и вѣно дочцѣ своей, жонѣ Романовой, теци нашей на томъ имѣньи Чарсково и на селници Ходорковской патдесат коп широкихъ грошей записал и тые листы маем шщина Романова Ботенчича, Андриушка Ресановича, штож шн в тыхъ пѣназехъ, которые сестрѣ его, жонѣ Романовой штець его, Ресан на томъ имѣньи вѣно записал и которые долги тестъ нашъ, Роман за него, подъ свѣдомомъ людей добрыхъ платил, комъ былъ шнен, в тыхъ конехъ пѣназехъ, што вѣно сестрѣ его записано и што за него долги платил, тое имѣнье Чарсково и селницю Ходорково штю нашомъ, затю своимъ, Романъ Ботенчичъ записал на вѣчность. И мы казали тые листы передъ нами положить и порозумѣли есмо, иж штець ихъ, Андриушко несашне все имѣне записал, детей своихъ штдалаючи, чогож и в панстве господаря нашего, къ правехъ хрестанскихъ шѣт, а листокъ потверженьихъ господарскихъ в себе на тое имѣнье Чарсково и на селницю Ходорково не мѣли. И мы сказали сыномъ Андриушковымъ, Зенкѣ, а Миките тое имѣне, шчизис ихъ, Чарсково, а селницю Ходорково къ своей ршцѣ мѣти, а затемъ ихъ Викирѣ, а Яковичомъ, а Мухнѣ Лосатинскомъ сказали есмо вѣно теци ихъ, жоны Романовой, которое вѣно на томъ имѣньи записано было, имъ штаожити и тые пѣнази, што за штца ихъ, Андриушка, Роман Ботенчичъ долги платил, шмою тыхъ конехъ пѣназей тремъ затемъ, а четвертой дѣвце, свести ихъ, шемъдесат коп и шесть коп грошамъ Антовоко личеы полдгрошковыхъ, а патнадцать коп конамъ платити, а тое имѣне, шчизисъ свою, Чарсково и селницю Ходорково къ своей ршцѣ взати. И на то есмо намъ дали сес нашъ листъ шдоровый, в нашею печатю. Писанъ в Луцкѣ апрѣла дѣи. день, индикта ѣ.

Oryginał pergaminowy, u dołu na papierze, na masie zielonój wyciśnięta pieczęć ks. Ostrogskiego. Z archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu.

¹⁾ *Czaruków*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie łuckim.

CLXXVI.

W Wilnie 17. maja 1517 roku.

Zygmunt I. wyznacza Hryhoremu Stanisławowiczowi Ostykowiczowi, wojewodzie trockiemu, sędziów do rozgraniczenia dóbr jego Swierznia, od przyległych dóbr Jana i Piotra Mikolajewiczów Dzierzkowiczów.

Жигимонт Божєю милостью короля Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иных.

Маршалек земский, державци Глонимском, панс Янс Николаевичс Радивловича; маршалек нашомс, старосте Берестейском, панс Юрью Ивановичс Илинича. Мовили перед нами шчинесто: Коевода Троцкий, маршалок наш дворный, пан Григорей Станиславович Стетковича с плеваном Стетским¹⁾, князем Яном и з братом его, Петром, Николаевичи Держковичи в пшис и в люди и в земли нафнка Сверхна²⁾, которое нафнке Сверхно достало са сынс Его Милости, панс Юрю, державци Дорснншьскомс³⁾ по жонфе его, дочце пана Антаварове, в чомже первой того Держковичи многократ жаловали нам, еце на невозчика пана Антавара, иж они тсю пшис и люди, ксплю шца их держить, на штож и листы кспичий и листы, дозволене шца нашего, Казимира, короля Его Милости в себе мають. И покладал перед нами пан коевода листы сзда нашего, в которомже так выписано, штож мы пана Антавара с ними в том смотрѣли и пан Антавар повѣднл, иж они были в той пшис Сверхенской люди свои посажали, ино з розказана брата нашего Александра, короля Его Милости, пан Койтех Ивашкович, а пан Петрз Шостак там выезднл и их в том смотрѣли и тсю пшис з людьми емс присднл и листы их сдоровий они на то перед нами вбазывал. Ино в том листе стоит, иж они в тсю пшис межн ними смотрѣли, але свѣтки на том не присдгали, али границь заводнл; какже и пан Петрз Шостак то тымже швычаем шчне перед нами сознал, иж тын свѣтки их не шведнл, а они не езднл. И нам и паном радам нашим видело са, штож то сшкенш не так, каквы мгло быти и казалн были есмо с ошс сторон сздам там выхати и в том межн ними досмотрѣти, и наскс нашс тым сздам в том листе нашом были выписали, как са мѣли в том справовати. Я затым пан Антавар вмерз, а тое са право межн ними не стало и Держковичи многократ в томже жаловали нам на пани Антаваровшю и листы наши позовный

по нее в нас брали и не вднокротъ есмо роки под страченем покладали ей перед нами стати, и она перед нами не стала; даа чогож есмо тсю пшци и люди, чого Держковичи искали, в нее вземши, дали в держане на до права, и чомже и тыми разы с паном воеводою их рѣчей с оуб сторон есмо высасхали. И видело са нам и паном радам нашим, иж маеть пан воевода в том с ними са правовати, подде тогож первого знайдена нашего и листа выше мѣненого, который есмо на то панс Антаварс дали и наскс сдалм в том листе выписали. Ино пан воевода Его Милость взал в нас на то сж своей рски сдалми Башс Милость, а Держковичи взал в нас на то совет сдалми: воеводс Новгородского, пана Яна Яновича Заверезынского, а ловчого нашего, пана Миколаа Юркевича Пацекича, и рок покладаем шѣнам сторонам там на той земан к правс стати и сдѣй своих вывести по семой субботе, то есть по Свѣткох с двс недѣлаух. Прото штовы Ваша Милость на тот рок там выехали и в том межн нами досмотрѣан и справеданкостъ на конец вчиннан. И маеть пан воевода тых свѣтков, которыхъ невожчик пан Антавар первой сего ставил, перед нами поставити, а естанвы тых свѣткн не вси живы были, ино которыхъ живы вѣдѣт; паканвы их мало было, ино которыхъ нишух пан воевода поставитъ, и которыхъ з них Держковичи шверстъ, подде швычаа права тых мают, присаживши, завести, покса Серженское и покса теж Невѣровское⁴⁾. И вывы по тым мѣстом подде сведоцтва и заведеня тых свѣтков и граници межн нами поклали, и покса тых свѣтки тое пшци и людей и земак к Сержис заверст, к товы есте сына Его Милости, пана Юра свѣзали, паканжвы Держковичи на тот рок сдѣй своих там не вывели и сами к правс не стали и Кашавы Милость такн там выехали и томс справеданкостъ на конец вчиннан, поддег тое, верух писаное наскн наше и того листа, первого сдѣа нашего. Писан с Янани маа 31. ден, индикта ѣ.

Корш.

Oryginał na dużym arkuszu papieru, u dołu wyciśnięta na czerwonej masie pieczęć W-go księstwa lit. Z archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu.

¹⁾ *Okstymy*, w gubernii kowieńskiej, powiecie rosieńskim.

²⁾ *Świerzeń*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie wilejskim.

³⁾ *Dorsuniszki*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie trockim.

⁴⁾ *Niewiary*, dwie wsie w gubernii wileńskiej, powiecie wilejskim.

CLXXVII.

W Wilnie 16. lipca 1517 roku.

Zygmunt I. pozwala ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, staroście włodzimierskiemu, być przybranym za syna przez Jacka Zubowicza i odziedziczyć spadek po nim.

Жигримонтъ Божю милостью, короа Полскій, великій князь Литовскій, Русскій, княжа Прское, Жомойтскій и иныхъ.

Биа нам чолом староста Болодимирскій, князь Андрей Александрович Сонгусшковица и повѣднл перед нами, штож земанин Колюинскій, Ицко Зсвовичъ поспоа из жонюю своею, детей в себѣ не маючи, взали были совѣ за сына лѣстѣ невожчика сына его, старостѣ Браславского и Ефеницкого, княжа Романа Андрѣевича и тое имѣне свое емс выли записали по своему животѣ на вѣчностъ. Ино того сына его на нашей сажбе ввнто, а потом тот земанин, его самого, княжа Андрейа совѣ за сына лѣстѣ взали. И биа намъ ^{a)} чолом, левхмо дозволили емс его совѣ за сына лѣстѣ на тое имѣне взати. Ино мы дозволим емс его за сына лѣстѣ на тое имѣне взати, подде обычаа тамошнее земан. Писан с Енани июля 5^{ти} день, индикта ѣ.

Богшъ, маршалокъ.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć W-go księstwa lit. a) Słowo to 2 razy wypisane.

CLXXVIII.

W Połocku 9. września 1517 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę Krasilowa i nadaje mu włość kuźmińską.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cum inter felicitatis humanae commoda, nihil excellentius memoria rerum gestarum habeatur, ideo regum

principumque sublimis prudentia ea, quae rite rationabiliterque ab illis agitantur, litterarum apicibus, sigillorumque munimentis, ac testium fidedignorum annotatione in remedium infirmitatis fluxae, ac caducae mortalium memoriae censuit esse roboranda, ut ita universa sinceriore quadam veritate ad posteritatis cognitionem manari possint. Nos itaque Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, tam praesentibus, quam futuris, harum notitiam habituris: Quomodo veniens ad praesentiam nostram spectabilis, ac magnificus Constantinus Iwanowicz dux Ostroviensis, castellanus Vilnensis, campiductor magni ducatus nostri Lithuaniae generalis, Luceoriensis, Vinniczensis, Braczlaviensis capitaneus, nec non marschalcus terrae Volinensis, sincere nobis dilectus, supplicavit nobis pro eo videlicet, quod iam pridem Alexander, felicitatis recordationis rex et magnus dux, germanus noster charissimus quaedam bona in districtu Krzemienieczensi sita, nuncupata vero comitatus Kuzminensis, alias *voloscz Kuzmynska*, dicta Krasilow¹⁾ cum nonnullis villis eiusdem districtus, sive comitatus Kuzminensis²⁾ perpetuo dederat et prout iam tempore felicitatis imperii nostri praefatus dux Constantinus ab inimico nostro, duce Moschcorum ad nos pervenit, litteras ipsas et privilegia germani nostri charissimi, olim regis et magni ducis super donatione huiusmodi bonorum nobis coram reproduxit, supplicavitque nobis, quatenus residuitatem villarum, alias *syelysz* eiusdem districtus, ac comitatus Kuzminensis, quotquod sunt, quae villae a temporibus et annis multis per inimicos crucis sanctae, Tartaros, desertatae et devastatae sunt, eidem daremus, ipsaque bona Krasylow, donationem germani nostri litteris, ac privilegiis nostris de novo confirmaremus. Nos vero attendentes fidelia obsequia praefati ducis Constantini, quibus adhuc a temporibus serenissimorum, Casimiri patris, Alexandri fratris, praedecessorum nostrorum charissimorum, quanto magis iam temporibus felicitatis imperii nostri nobis, strenui militis et optimi imperatoris officio contra et adversus nostros et dominiorum nostrorum immanissimos hostes dimicando, rem suam familiarem in huiusmodi servitiis nostris exhauriendo, seque periculis et vitae discriminibus exponendo, extitit plurimum commendatus; praetereaque digne memoratus nobis extitit, quum ab inimico nostro, duce Moschcorum expositis inde membra supplitiis, cerviceque orbari non formidans, ad nos, tanquam ad dominum suum venire conatus est. Cuius tam egregiam virtutem, tantamque erga res nostras et dominiorum nostrorum studii alacritatem honestare, impendiorumque suorum iacturam, munificentia nostra regali resarcire, eumque ad eiusdem munera obeunda non minus avidum, quam constantiorem reddere, caeterisque ad parem virtutis aemulationem stimulos inicere cupientes, ipsa bona Krasilow, donationem germani nostri, residuumque villarum, alias *sielisz*, districtus ac comitatus Kuzminensis, quae volumus in eisdem litteris, ac privilegiis nostris habere pro expressis et nominatis, cum his per germanum nostrum iam pridem, ac per nos collatis,

videlicet: Kobylja, Dubyschcze, Holyenka, Czepyelowcze, Zienkowcze, Slachthicze³⁾, Yeremyewcze, Hrymakowcze⁴⁾, Chodakowczy⁵⁾, Barszczehow, Zapadyncze, Dubischcze altera⁶⁾, Czernyathyn⁷⁾, Kulczeyowcze, Czerniechowczy, Monczinczi, Klethna, Zehzulencze, Koschelyeowcze⁸⁾, Moyzchelowcze, Stheblyeyowcze, Czuchilyeyowcze, Hlebowcze, Koschiarzincze, Panaszowcze, Olyeksincze, Tryawincze, Baymakowcze⁹⁾, Kolczin¹⁰⁾, Porochna¹¹⁾, Knuthy, Vielbrodzincze, Iaworowcze¹²⁾, Hnydincze, Hrebyena, Kolischczincze¹³⁾, Sachnowcze, Ostreykowcze, Pohorelya, Samczincze, Siemierezincze¹⁴⁾, Lanowcze¹⁵⁾, Skoworodincze¹⁶⁾, cumque aliis omnibus et singulis villis eiusdem districtus, ac comitatus Kuzminensis, de quibus his sufficienter mentio haberi non potuit et cum hoc similiter, cuicumque aliquid in districtu ac comitatu huiusmodi per Alexandrum, olim regem, aut per nos datum, donatumve fuerit non perpetuo, istud est in velle nostro. Quantum vero attinet ipsa bona Kuzmyn, ad quae bona huiusmodi supra nominatae villae, alias *sielischeza* tendunt et pertinent, quae bona Kuzmin dederamus terrigenis nostris, Maynyczom, qui terrigenae in quodam crimine maleficii, alias furticini accusati, iureque convicti, ac in eo maleficio comperti, ipsa bona Kuzmin amiserant, nos igitur dicta bona Kuzmin hoc pacto ab eisdem terrigenis, Maynyczow dictis, auferentes, ex speciali gratia nostra regia praefato duci Constantino dedimus et ipsa bona Krasilow, donationem germani nostri, cum omnibus superius nominatis villis et praediis districtus Kuzminensis et cum his, cuicumque aliquid in eodem districtu Kuzminensi per antecessores nostros, aut per nos datum fuerit non perpetuo, praedicto duci Constantino, eiusque uxori, ac liberis, ac posteris successoribus eorundem legitimis dedimus, donavimus et inscripsimus, damus, donamus et inscribimus, confirmavimus, ac tenore praesentium mediante confirmamus perpetuo et in aevum, cum boiariis, ac terris sive bonis eorundem, quot quaecunque bona fuerint districtus Kuzminensis. Et quicumque boiarorum eiusdem districtus cum bonis, ac terris eorundem voluerint servire praedicto duci Constantino, uxori et liberis, aut posteris eorum successoribus legitimis, ipsi bonis ipsorum utantur, ac cum eis serviant; qui vero praedicto duci Constantino, successoribusque eiusdem, scilicet, ut praemissum est, servire noluerint, extunc ipsi relictis terris et bonis eorum immobilibus, rebus eorum mobilibus et suppellectilibus suis domesticis dumtaxat acceptis, cui voluerint, serviant; ipsaque bona cum hominibus, servitiis, daciis, laboribus et angariis, alias *puthnymy slugamy*, cum villis et eorum praediis, alias *z prazithki*, cum agris, pratis, graminibus, campis, seminibus, segetibus, terris cultis et colendis, cum tabernis et earum censibus, cum theloneo Kuzminensi ab antiquo accipi et exigi solito, cum ecclesiis ac bonis earundem, similiter cum omnibus borris, silvis, gaiis, mericis, rubetis, sareptis, mellificiis, alveariis, indaginibus, novalibus, aucupiis, venationibus ferarum, castorum et mardurum, similiter cum aquis, fluviis, fluminibus et eorum decursionibus, rivis, torrentibus, gurgitibus, stagnis, lacubus, paludinibus, cum molendinis et eorum emolimentis, cum daciis

et solutionibus frugum, mellis et pecuniariis, nec non castorinis, mardurinisque et generaliter cum omnibus et singulis utilitatibus, fructibus, censibus, redditibus, proven-
tibus et obventionibus, quibuscunque titulis censeantur et nominibus vocitentur. Quae omnia de certa scientia nostra volumus habere pro expressis, per praefatum ducem Constantinum, uxoremque et liberos ipsius, ac posteros successores eorum legitimos tenendum, habendum, possidendum, utifruendum, dandum, donandum, vendendum, commutandum, alienandum, obligandum, ac in usus suos beneplacitos convertendum, prout sibi, uxori et liberis, ac posteris eorum successoribus melius consentaneum videbitur et opportunum, cum omni iure, dominio et proprietate, nihil pro nobis et successoribus nostris in illis penitus reservando, ita late, longe et circumferentialiter, prout se ipsa bona Kuzmin et Krasilow cum superius nominatis et posse nominandis villis, ab antiquo in ipsorum melis, limitibus et granitiibus diffundebantur et continebantur et prout nunc limitata sunt. Praeterea volentes praefatum ducem Constantinum, successoresque suos favoris nostri regii maioribus prosequi incrementis, dedimus sibi liberam potestatem in eisdem bonis, taliter per nos donatis et confirmatis, civitatem plantandi, erigendi, fundandi, eamque iuribus Maidemburgensi Theutonico, sive Culmensi, vel quocunque alio dotandi, aut privilegiandi, forumque septimanale hoc est qualibet feria sexta exercendi, nec non forum annuale pro festo videlicet sanctae Potenciannae, alias *Pyonthnycze Tharnawska*, Graecae, sive Ruthenicae festivitatis, quolibet anno habendi, celebrandi et proclamandi. Et quicumque mercatores ad fora et nundinas huiusmodi advenerint, sive absentibus nundinis, extunc de eorum mercaturis a qualibet sexagena per grossum solvere tenebuntur et debebunt. Volumusque insuper, ut ipsa memorata bona, Kuzmyn cum superius nominatis villis et cum toto comitatu et districtu suo ad castrum Krasilow pertineant, serviant et spectent; decernentes huiusmodi donationem et confirmationem nostram perpetuae firmitatis robur obtinere, harum, quibus sigillum nostrum maius, quo utimur, est subappensum testimonio litterarum. Actum et datum in castro nostro Polocz, feria quarta in crastino Nativitatis sanctissimae virginis Mariae, anno Domini millesimo quingentesimo decimo septimo. Praesentibus ibidem reverendissimo, ac magnificis: Alberto, episcopo Vilnensi; Nicolao Nicolai Radivil, palatino Vlnensi, nec non cancellario; Gregorio Stanislavovicz Osthi-kowicza, palatino Throcensi et marschalco curiae; Stanislao Ianowicz, castellano Throcensi, nec non capitaneo Samagithiae generali; Ioanne Nicolai Radivilovicz, marschalco ducatus nostri Lithuaniae, tenutario Slonimensi; Georgio Nicolai Radivil, capitaneo Grodnensi; Ioanne Ianowicz Zabrzezinski, palatino Nowogrodensi; Georgio Iwanowicz Ilinicz, Berestensi, Lidensique capitaneo et quam plurimis secretariis et aulicis nostris.

Sigismundus rex subscripsit.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 256—260. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 67—68) oryginał był na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią.

- 1) *Krasilów*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie starokonstantynowskim.
- 2) *Kuźmin*, miasteczko w powiecie starokonstantynowskim.
- 3) *Kobyła, Dubiszcz, Holenki i Czepielówka*, wsie koło Krasilowa.
- 4) *Weremijówka i Hrynowce*, wsie w powiecie starokonstantynowskim, na południe od Krasilowa. nad rzeką Bużkiem.
- 5) *Chodakowce*, wieś w gubernii podolskiej, powiecie proskurowskim, na granicy starokonstantynowskiego.
- 6) *Borszczówka, Zapadyńce i Wolica Dubiszcz*, wsie w powiecie starokonstantynowskim.
- 7) *Czerwiatyn Wielki i Mały*, dwie wsie w powiecie zasławskim, na północ od Kuźmina.
- 8) *Kulczyńki, Czernelówka, Monczyńce, Kletna, Zazulińce i Koszelówka*, wsie w powiecie starokonst. w okóło Krasilowa.
- 9) *Czuchele*, nad Słuczą, na zachód. *Hlibki*, na południe. *Kotiurzyńce*, nad Bużkiem, na południe od Krasilowa.
- 10) *Kulczyn*, miasteczko na północ od Krasilowa.
- 11) *Porochnia*, wieś w powiecie starokonstantynowskim, w pobliżu granicy.
- 12) *Werborodyńce*, wieś na wschód od Kuźmina. *Jaworowce*, wieś na południe od Krasilowa.
- 13) Obecnie *Konstantynów-Stary*, miasto powiatowe w gubernii wołyńskiej.
- 14) *Sachnowce*, wieś na wschód od Konstantynowa. *Ostrykowce*, wieś na wschód od Sachnowiec. *Pohorełe Wielkie i Małe*, dwie wsie na południe od Konstantynowa. *Samczyńce*, wieś na południe od Pohorełego. *Semerynki*, wieś na północny zachód od Samczyńiec.
- 15) *Fanowce*, miasteczko w powiecie krzemienieckim.
- 16) *Skonorodki*, wieś na wschód od Krasilowa.

CLXXIX.

W Wilnie około 26. listopada¹⁾ 1517 roku.

Zygmunt I. potwierdza zapis ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, na rzecz cerkwi SS. Borysa i Hleba w Nowogródku — dworu Choniewicz²⁾, pustych ziem: Brahowszczyzny, Jewniewszczyzny i Mikłowszczyzny, tudzież dwóch ziem *diakolnych*³⁾, w Cyryńskiej włości, nabytych przez ks. Konstantego od złotnika Nowogrodzkiego, Iwana Iwanicza. W Wilnie 1517 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 135. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim, z podpisem królewskim i przywiesistą pieczęcią.

- 1) Tegoż dnia wydał Zygmunt I. podobnyż przywilej na rzecz tejże cerkwi, za wstawieniem się ks. Konstantego (Akty zapadnoj Rossii. T. II. Str. 123).
- 2) *Choniewiczze*, wieś w gubernii mińskiej, powiecie nowogrodzkim.
- 3) *Diakło*, oznacza dań, podatek, a więc były to ziemie, z których składano dań.
- 4) *Cyryn*, miasteczko w powiecie nowogrodzkim.

CLXXX.

W Wilnie 29. listopada 1517 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Saugusze, staroście Włodzimierskiemu dobra Turzysk, Bobły, Sielec i Sołowicze, po śmierci syna jego ks. Romana, starosty Braclawskiego i Winnickiego, który poległ w tymże roku w bitwie z Tatarami. Tymże przywilejem potwierdza król ks. Andrzejowi nadanie dóbr Hubajewicz i kupno sieliszcza pustego »Lipie« od Waska Mytkowicza Staweckiego, już poprzednio potwierdzonego, a to z téj przyczyny, iż pierwotne potwierdzenie uległo zniszczeniu, wraz z innymi dokumentami, w czasie pożaru dworu tegoż ks. Andrzeja, w Niesuchojeżach¹⁾. W Wilnie 1517 r. dnia 29. listopada, indykta 6-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 5—6. Oryginał w języku ruskim, na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią i podpisem królewskim.

¹⁾ *Niesuchojeże*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie Kowelskim.

CLXXXI.

W Krakowie 1. maja 1518 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra Kotów i Raznicze, w włości kołkowskiej.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, tam praesentibus, quam futuris, harum notitiam habituris: Quomodo habentes gratam admodum, idoneam et fidei plenam servitatem, ac singularem in rebus gerendis dexteritatem magnifici Constantini Ywanowycz ducis Ostrossensis, castellani Vilmensis, supremi campiductoris, atque capitanei exercituum nostrorum magni ducatus nostri Lithuaniae generalis, Luceoriensis, Vinnicensis et Braczlaviensis capitanei, nec non marschalci terrae Volinensis, sincere nobis dilecti, quibus nobiscum veluti columna reipublicae, ad omnem fortunam dominia nostra laccessenda, vigilantissime excubando, nobis extitit commendatus; cuius servitatem et tantae fidei integritatem munificentia nostra regali pro parte honestare, caeterisque ad parem virtutis cumulationem stimulos inicere cupientes, sibi et consorti suae, eorumque haeredibus legitimis, ac posteris eorundem successoribus, consanguineis videlicet et propinquis, bona nostra

in districtu Luczeoriensi sita, dicta Kothow¹⁾, qui spectabat et pertinebat ad clavem castris nostri Luczeoriensis et Raznycz²⁾ in comitatu, alias *wolosczy Kolkowskyey*, districtus eiusdem Luczeoriensis et tres terras desertas, ibidem in Kolky³⁾; quae bona dederamus terrigenae nostro Kyowiensi, dicto Ywasko Fursowycz, dedimus, donavimus et inscripsimus, damus, donamus et inscribimus perpetuo et in aevum cum omni iure, dominio et proprietate ita late, longe, ac circumferentialiter, prout ipsa bona ab antiquo in suis metis, graniciis, limitibusque diffunduntur et continentur et prout ad castrum nostrum Luczko tenebantur et pertinebant, nihil pro nobis et successoribus nostris in illis penitus reservando; cum omnibus terris, pascuis, graminetis, campis, seminibus, segetibus, pratis, graminibus, feralibus ferarum, silvis, pomeriis, mellificiis, alveariis, apibus et melle ex eis proveniente, borris, silvis, gaiis, mERICIS, rubetis, quercetis, sareptis, pinetis, fructetis, arundinibus, indaginibus, novalibus, aucupiis, venationibus, tam mardurinis, quam etiam castorinis et aliis quibuscunque, piscinis, piscinulis, piscaturis, piscibus, vinariis, fluviis, rivis, torrentibus, gurgitibus, fluminibus et eorum decursionibus, stagnis, lacubus, paludibus, fontibus, molendinis aquaticis et eorum emolimentis, omnibusque censibus, laboribus, daciis frugum, mellis et pecuniariis, servis, servitiis, oneribus, fructibus, redditibus castorinis, mardurinis et generaliter cum omnibus et singulis proventibus, obventionibus, quibuscunque nominibus et titulis censeantur et nominentur. Quae omnia et singula de certa scientia nostra volumus habere pro expressis, praefato duci Constantino, uxoriq; ac liberis eorundem, successoribus legitimis tenendum, habendum, possidendum, utifruendum, dandum, donandum, vendendum, commutandum, alienandum et in usus eorum beneplacitos convertendum, prout sibi, successoribusque suis legitimis melius consentaneum videbitur et opportunum, decernentes huiusmodi donationem et inscriptionem nostram perpetuae firmitatis robur obtinere harum, quas sigilli nostri, quo tanquam magnus dux Lithuaniae utimur, iussimus firmitudine communiri. Actum et datum Cracoviae, sabato ipso die Philippi et Jacobi apostolorum, anno virginalis partus millesimo quingentesimo decimo octavo. Praesentibus ibidem magnificis et generosis: Georgio Georgii (!) Hylynecz, marschalco nostro, Berestensique, Lidensi capitaneo; Habraham Yozepowycz, ducatus nostri Lithuaniae thesaurario, capitaneoque Cownensi; Bohusch Bohowythynowycz, marschalco et secretario nostro, vicesgerente in Camyenyecz; Petro Stanyslawowicz Kyszczyc; Ywachno Andrzeyowycz, thesaurario curiae, vicesgerente Vielonensi⁴⁾ et aliis quam plurimis, secretariis et aulicis nostris.

Sigismundus rex subscripsit.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Bibl. Ossol. Spis dypl. Nr. 650, po pieczęci pozostał tylko sznurek jedwabny, koloru białego, zielonego i żółtego. Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 82—84.

-
- 1) *Kotów*, wieś w powiecie łuckim.
 2) *Raznicze*, wieś w powiecie łuckim. na północ od Kołków.
 3) *Kolki*, miasteczko w powiecie łuckim.
 4) *Wielona*, miasteczko w gubernii i powiecie kowieńskim.

CLXXXII.

W Krakowie 1. maja 1518 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu przywilej na odbywanie się jarmarków w dobrach jego Ostrogu, Połonném, Dubnie, Kołodném, Równém i Krasiłowie.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, tam praesentibus quam futuris, harum notitiam habituris: Quomodo constitutus personaliter spectabilis ac magnificus Constantinus Iwanowicz dux Ostroviensis, castellanus Vilmensis, atque capitaneus exercituum nostrorum magni ducatus nostri Lithuaniae generalis, Luceoriensis, Vinnicensis et Braczlaviensis capitaneus, nec non marschalcus terrae Volinensis, sincere nobis dilectus, exposuit, quod castrum ipsius haereditarium et patrimoniale Ostroh, datum et donatum per antecessores nostros praedecessoribus eiusdem, similiter et dotatum est per ipsos antecessores nostros nundinis, sive mercatibus annualibus et theloneo maiori capitali de quibusvis mercaturis, quod exigitur et capitur similiter, prout et in castro nostro Luceoriensi, similiter et viae perpetuae liberae ad castrum illud negotiatoribus concessae, sine quavis infestatione theloneatorum nostrorum Luceoriensium cum omnibus mercantiis sive mercaturis, tam de regno Poloniae, quam de magno ducatu Lithuaniae, de Leopoli et Camyenyecz et Kyow et ex caeteris castris nostris, de terrisque Moldaviae et de terris alienis, sive extraneis. Super quae omnia et singula litteras et privilegia cum sigillis maiestatum subappensis, donationes videlicet huiusmodi et dotationes antecessorum nostrorum carissimorum, regum et magnorum ducum coram nobis reproduxit, similiterque thelonea

et nundinas annuales, germanus noster, felicitatis recordii Alexander, rex et magnus dux, charissimus et nos quoque eidem dedimus in castris et bonis infrascriptis praedicti ducis Constantini in memorato castro Ostrog ab antiquis temporibus nundinae concessae pro festo sancti Onoffrii, duo vero insuper mercatus sive nundinae annuales per nos concessae et datae in eodem castro Ostrog, pro festo videlicet sancti Nicolai, ante festum Nativitatis Christi et pro festo Epiphaniarum Domini; in Polony pro festo Nativitatis Mariae; in Crasylow pro festo sanctae Potentiannae; in Clodno ¹⁾ pro festo sancti Dimetrii; in Drohobusch ²⁾ pro festo Assumptionis Mariae; in Dubno pro festo sancti Salvatoris et sanctae Crucis; in Rowne pro festo sancti Simonis; in Stepany pro festo sanctae Mariae Pokrowe, Graecae sive Ruthenicae festivitatis et post festum Epiphaniarum duodecima die in et pro festo videlicet sancti Marcelli, similiter ad castra illa memorati ducis Constantini et ad nundinas, sive mercatus annuales liber aditus et accessus recessusque mercatoribus sine quavis infestatione theloneatorum nostrorum Luceoriensium. Supplicavit tandem nobis praedictus dux Constantinus, quatenus litteras ipsas et privilegia, donationes et dotationes praedecessorum nostrorum super thelonea huiusmodi bonorum eiusmodi et nundinas annuales donatas et dotatas specialibus litteris nostris confirmarem, approbarem et ratificarem. Nos vero supplicationibus humillimis memorati ducis Constantini gratiose annuentes, revisis primum litteris et privilegiis, huiusmodi donationes videlicet et dotationes inscriptionesque, ac confirmationes antecessorum nostrorum charissimorum, habentes insuper gratam, admodumque idoneam, ac fidei plenam servitutem, ac singularem in rebus gerendis dexteritatem praefati magnifici Constantini, quibus nobis et strenui militis et optimi imperatoris officio fungendo, contra nostros et dominiorum nostrorum immanissimos et validissimos hostes dimicando, rem suam familiarem exhauriendo, seque periculis et vitae discriminibus exponendo, plurimum commendatus extitit, cuius virtutem, tantaeque fidei integritatem resarcire munificentia nostra regali, pro tantoque consolatum reddere cupientes, dedimus et perpetuo confirmavimus, praesentibusque damus, perpetuoque et in aevum confirmamus, approbamus et ratificamus, praedicto memorato duci Constantino, uxori, ac liberis et posteris eorum successoribus legitimis ad supradicta bona Ostrog perpetuis viis et itineribus, liberam viam et transitum negotiatoribus ex Leopoli, Camyenyecz et Kyow, de terrisque Moldaviae et de aliis castris nostris et de terris, sive partibus alienis, sive extraneis sine infestatione theloneatorum nostrorum Luceoriensium, secundum antiquam consuetudinem, tam tempore celebrationis nundinarum, quam etiam absentibus nundinis, aestivalibus et hiemalibus, viis et itineribus venire et redire libere per terras et villas districtus Luceoriensis, absque datione et solutione thelonei Luceoriensis. Et quicumque mercatores celebrato foro cum mercatibus eorum ex Ostroh ierint in ducatum Lithuaniae perpetua via et itinere, per terras et villas districtus Luceoriensis, non attinendo castrum et civitatem Luczko, ipsi habent et

habebunt liberam potestatem gradiendi undique, theloneatores autem nostri Luceoricenses mercatores et negotiatores infestare et impedire non debebunt, nec quidquam ab eis et eorum mercantiis exigere tenebuntur. Volumus praeterea, ut omnes mercatores et negotiatores, castrum Ostroh praetereuntes, per aliquas partes et villas bonorum eorundem transeuntes, sive attingentes, theloneum Ostroviense dent, tradant et reponant ad superius vero memorata castra et bona memorata ducis Constantini. Damus et confirmamus thelonea et nundinas annuales, liberasque vias, itinera et transitus mercatoribus ex omnibus partibus ad nundinas huiusmodi superius nominatas annuales euntibus, absque quavis infestatione theloneatorum nostrorum Luceoriensium. Decernentes huiusmodi donationem, confirmationem, approbationem et ratificationem nostram, perpetuae firmitatis robur obtinere harum, quas sigilli nostri, quo tamquam magnus dux Lithuaniae utimur, iussimus firmitudine communiri. Actum et datum Cracoviae, ipso die Philippi et Iacobi apostolorum, anno partus virginalis millesimo quingentesimo decimo octavo. Praesentibus ibidem magnificis et generosis: Georgio Georgii (!) Hylynecz, marschalco nostro, Brestensi, Lidensique capitaneo; Habraham Iozefowycz, ducatus nostri Lithuaniae thesaurario, capitaneo Kovnensi; Bohusch Bohowythinowycz, marschalco, atque secretario nostro, vicesgerente in Camyenyecz; Petro Stanyslawowycz Kiszczicz; Iwachno Andrzejowicz, thesaurario curiae, vicesgerente Vyelyonensi et aliis quam plurimis, secretariis et aulicis nostris.

Sigismundus rex subscripsit.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 102—105. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 38) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią.

¹⁾ *Kołodno*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie krzemienieckim.

²⁾ *Drohobuż*, wieś w powiecie ostrogskim.

CLXXXIII.

W Krakowie 4. maja 1518 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego w posiadaniu dóbr, spadłych nań po babce jego żony, księżnej Maryi Semenowej Rówieńskiej i mężu jej, ks. Semenie Wasylewiczu Nieświckim.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cum inter felicitatis commoda nihil excellentius memoria rerum gestarum habeatur, ideo regum principumque sublimis prudentia ea, quae rite, rationabiliterque ab illis agitantur, litterarum apicibus, sigillorumque munimentis et testium fidedignorum annotatione in remedium infirmitatis flubae, ac caducae mortalium memoriae censuit esse roboranda, ut ita universa sinceriore quadam veritate ad posteritatis cognitionem manari possent. Nos itaque Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, tam praesentibus, quam futuris, harum notitiam habituris: Quomodo veniens ad praesentiam nostram regiam spectabilis, ac magnificus Constantinus Iwanowicz dux Ostrosensis, castellanus Vilmensis, supremus campiductor, atque capitaneus exercituum nostrorum magni ducatus Lithuaniae generalis, Luceoriensis, Vinnicensis et Braczlaviensis capitaneus, terraeque Volinensis marschalcus, sincere nobis dilectus, exposuit, quod quaedam bona iure successionis et devolutionis post olim magnificum ducem Siemion et uxorem eius, ducem Marinam Vassyliewicza Rowienska, avum et avam uxoris eiusdem, in ipsum uxoremque, ac liberos ipsorum, ac posteros, successores eorundem legitimos devoluta sunt et iure successionis successerunt, tam bona antecessorum ipsorum haereditaria et paterna, quam etiam et servitiis praedecessorum ipsorum acquisita, ac etiam, quae obligationis, invadiationis, emptionisque modo sunt adempta, quorum nulla mentio temporibus regni et imperii praedecessorum nostrorum et tandem tempore felicis imperii nostri non est secuta, quae omnia et singula in generali volumus hic habere pro expressis: castrum videlicet Clodno¹⁾, cum villis, ad illud spectantibus et pertinentibus, dictis: Czerniechow, Iwaczow Wierschny²⁾, Oroschowezy³⁾, Dobra Woda, Iwanczany, Nowicowcze, Libi⁴⁾, Oliszkowcze, Hnieszdzieczna, Schymkowcze⁵⁾, Mschaniecz⁶⁾, Medne⁷⁾, Volocziscza⁸⁾, Hluboczek Nyzny⁹⁾, Roniew¹⁰⁾; ultra vero bona Czerniechow¹¹⁾, Czepielowa Luca¹²⁾, Holowianczino, Doulussynczi, Hinstowczi, Porochna¹³⁾ et Dworzecz in districtu Luceoriensi¹⁴⁾, similiter

bona Rostoki¹⁵), Kozlin¹⁶), Manyew, Lopusnya¹⁷) et in districtu Polonensi, bona dicta Schulzincze¹⁸), castrum quoque aliud, dictum Rowne, similiter cum villis ad castrum illud spectantibus et pertinentibus, videlicet Kwassilow, Cornino, Colodno, Berezany, Bassie, Slawne, Aresthow, Chocyen, Behonie, Karaiewiczze¹⁹), Dobrin²⁰), Climentow, Zaborol et bina Zetino, Kusthyn et area Perskowa, Studzienki et Stawek²¹), circa castrum Rowne; Iwaczow Nyzny, Jankowcze, Obarzincze²²), Waskowcze, ubi Onaczko sedebat, Oprilowcze²³), cum omnibus his, ad eadem bona perpetuo spectantibus, in districtu vero Novogrodensi bona, dicta Stwolowicze²⁴), quae bona dominus Voyna inscripsit dominae duci Rowienska in perpetuum. Circa vero castrum et civitatem Luczko monasterium sancti Salvatoris, in castro autem Luceoriensi curia Olizarowski, Schidlowicza et area deserta et alia domus, sive curiola Dankowska, circa ecclesiam sancti Demetrii. In civitate vero Luceoriensi in platea Armenorum et hoc circa ecclesiam Armenorum domus, sive curiola, quae empta est apud Onoszko Vitoniski et in Hnyedawa duo homines, Puchonossa et Misko et curiola Olizarowski dicta. In bonis vero Crasne duae curiolae tributariae ac servitiales, dictae Stepanowskie et Malissinskie. De et super quoque omnia illa superius nominata, litteras et privilegia felicis recordii Casimiri patris, Alexandri fratris, praedecessorum nostrorum charissimorum, avo uxoris eiusdem, duci Siemion Wassiliewicz et uxori eiusdem, duci Rowienska Marina data et donata, super vero alia et caetera bona litteras et privilegia nostra, sigillis maiestatis nostrae munita, nobis coram reproduxit, supplicavitque nobis praedictus memoratus dux Constantinus, quatenus ipsa castra et bona superius nominata, in eum taliter, uxoremque, ac liberos ipsorum, ac posteros, successores eorundem legitimos iure successionis et propinquitatis devoluta, cum litteris et privilegiis, donationibusque eorundem sibi, uxori et liberis, ac posteris eorundem, successoribus legitimis confirmaremus, litterisque ac privilegiis nostris approbaremus et ratificaremus perpetuo et in aevum. Nos vero habentes gratam admodum, idoneam et fidei plenam servitatem, ac singularem in rebus gerendis dexteritatem praefati magnifici Constantini, quibus nobiscum veluti columna reipublicae, ad omnem fortunam dominia nostra lacessenda, vigilantissime excubando, nobis extitit commendatus, cuius servitatem et tantae fidei integritatem munificentia nostra regali honestare, caeterisque ad parem virtutis aemulationem stimulos inicere cupientes, ipsa castra et bona, superius nominata et expressa, in eum taliter, uxoremque et liberos, ac posteros eorundem successores legitimos devoluta, confirmavimus, approbavimus et ratificavimus, confirmamusque, approbamus et ratificamus tenore praesentium mediante perpetuo et in aevum, nihil pro nobis, ac successoribus nostris in illis penitus reservando, neque excipiendo, cum omnibus bonorum eorundem supradictorum attinentiis, utilitatibus, fructibus, redditibus, obventionibus et aliis omnibus, quibuscunque titulis censeantur et nominibus vocitentur; quae omnia de certa sententia nostra volumus habere pro expressis et quem ad modum dux Siemion Vassilewicz cum uxore

sua, Marina tenuit, habuit, possedit et usus est, praedicto duci Constantino, uxorique, ac liberis et posteris eorundem successoribus legitimis tenendum, habendum, possidendum, utifruendum, dandum, donandum, vendendum, commutandum, alienandum et in usus suos beneplacitos convertendum, prout sibi, uxorique, ac liberis et posteris eorundem successoribus legitimis melius consentaneum videbitur et opportunum expediri. Volentes insuper ipsum, una cum haeredibus suis favoris nostri regii maioribus prosequi incrementis, damus et concedimus et gratiose largimur: Quod quicumque mercatores et negotiatores, advenae et hospites ad mercatus, sive nundinas annuales, in castris et civitatibus, sive oppidis illis supra nominatis, Clodno videlicet et Rowne celebrari et exercere solitis, venerint, a datione thelonei nostri Luceoriensis liberi et exempti sint, quos pro exemptos haberi volumus, ac exemimus; decernentes eiusmodi donationem, confirmationem, approbationem et ratificationem huiusmodi nostras, perpetuae firmitatis robur obtinere harum, quas sigilli nostri, quo tanquam magnus dux Lithuaniae utimur, iussimus firmitudine communiri. Actum et datum Cracoviae, feria tertia, ipso die sancti Floriani, anno virginalis partus millesimo quingentesimo decimo octavo. Praesentibus ibidem magnificis et generosis: Georgio Georgii (!) Hylincz, marschalco nostro, Berestensi, Lidensique capitaneo; Abraham Iozephowicz, ducatus nostri Lithuaniae thesaurario, capitaneo Covenensi; Bogusz Bohowithinowicz, marschalco, atque secretario nostro, vicesgerente in Camyenyecz; Petro Stanislawowicz Kisczicz; Iwachno Andrzeiowicz, thesaurario curiae, vicesgerente Vielonensi et aliis quam plurimis, secretariis et aulicis nostris.

Sigismundus rex subscripsit.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 322—325. Podług summarysza ostrogijskiego (Str. 114—115) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywiesistą pieczęcią.

-
- 1) *Kołodno*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie krzemienieckim.
 - 2) *Czerniechów i Iwaczów Werchni*, wsie w Galicyi wschodniej, powiecie tarnopolskim.
 - 3) *Oryszkowce*, wieś w powiecie krzemienieckim, na wschód od Wiśniowca.
 - 4) *Dobrowody, Iwanczany, Nowiki i Lubaczów*, wsie w Galicyi wschodniej, powiecie zbaraskim.
 - 5) *Oleszkowce, Hniezdyczna i Szymkowce*, wsie w powiecie krzemienieckim.
 - 6) *Mszaniec*, wieś w powiecie tarnopolskim.
 - 7) *Medyn*, wieś w powiecie zbaraskim.
 - 8) *Wołoczyska*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie starokonstantynowskim.
 - 9) *Hłuboczek Niżny*, wieś w powiecie zbaraskim.
 - 10) *Reniów*, wieś w Galicyi wschodniej, powiecie brodzkim.
 - 11) *Czernichowce*, wieś w powiecie zbaraskim.
 - 12) *Łuka*, wieś w powiecie tarnopolskim.
 - 13) *Porochnia*, wieś w powiecie starokonstantynowskim.
 - 14) *Dworzec*, przedmieście w Łucku, od strony wschodniej.
 - 15) *Rostoki*, wieś w powiecie krzemienieckim.
 - 16) *Koźlin*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.
 - 17) *Maniów Stary i Nowy, Łopuszna*, wsie w powiecie krzemienieckim.

¹⁸⁾ *Sulżyn*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim.

¹⁹⁾ *Kwasilów, Kornin, Kołodienka, Basów Kut, Złażne, Aresztów, Chocyn, Behnie i Karajewicze*, wsie w powiecie rówieńskim.

²⁰⁾ *Dobryń*, wieś w powiecie ostrogskim.

²¹⁾ *Zaborol, Żytyn Mały i Wielki, Kustyń, Aleksandrya* (Perszki), miasteczko, *Studenki i Stawki*, wsie w powiecie rówieńskim.

²²⁾ *Iwaczów Niżny, Jankowce i Obarzańce*, wsie w powiecie tarnopolskim.

²³⁾ *Iwaszkowce i Opryłowce*, wsie w powiecie zbaraskim.

²⁴⁾ *Stołowicze*, miasteczko w gubernii mińskiej, powiecie nowogrodzkim.

CLXXXIV.

W Krakowie 5. maja 1518 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Piotrowi Michałowiczowi (Ostrożeckiemu) zapis sióstr jego, Katarzyny Szudowej i Biełuchny Janowej Kotowicza, dwóch części w dobrach Derni, Oderadzie, Owchowicku i Moszczenicy.

Жигмонтъ Божєю милостыю короля Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иныхъ.

Чинна знаменито сил нашимъ листомъ, что на него посмотришь, а во чтичи его слышати нынешнихъ и на потомъ вѣдчимъ, кому вѣдетъ потребъ того вѣдати: Близъ намъ чоломъ князь Петрохъ Михайловичъ¹⁾ и каа передъ нами листы записные, што сестры его, Шадоваа Катерина, а Иноваа Котовича Бєлѣхна, записали емѣ двѣ части павѣна, материзны²⁾ свей, што мала на нѣхъ приѣти в мѣнахъ, на имѣ в Дернѣ, а 8 в Одерадѣхъ, а в Охѣвницкѣхъ и в Мошеницы³⁾. И близъ намъ чоломъ, а вышмо тые двѣ части в тѣхъ павѣнахъ выше писаныхъ, которые сестры его емѣ записали подтверднанъ емѣ нашимъ листомъ на вѣчностъ. Ино мы з ласки наше на его чоломъ вытѣ то вчинили, тые двѣ части в тѣхъ павѣнахъ выше писаныхъ, в Дернѣ и в Одерадѣхъ, а в Охѣвницкѣхъ и в Мошеницы, што сестры его, Катерина, а Бєлѣхна емѣ записали, подтверждаемъ силъ нашимъ листомъ, вѣчно емѣ и его жонѣ и нѣхъ дѣтемъ и на потомъ вѣдчимъ нѣхъ цадкомъ. Маеть онъ тые двѣ части в тѣхъ павѣнахъ держати со всими людьми, которые на тѣхъ частехъ, ис сѣлѣвами тѣхъ людей и нѣхъ входы и со всими землями нашыми и вортными и сѣ сеножатами и з лесы и з боры и з дѣровами и з ган и с хворосты и з лѣды и з зарослями и з ловы звериными и пташными и с озеры и з реками и з рѣчками и з нѣхъ потоки

и з зеремены и з вобрывами гоны и со ставы и ставици и з маны и их вымел-
ками и з волоты и з данами грошовыми и медовыми и вобрывами и бѣничиными
и с цыншам и с пашнами дворными и со всями иными платы и пожитки и по-
датами и со всимъ с тымъ, такъ долго и широко и ширѣго, какъ са тые двѣ
части в тыхъ налѣнкахъ и люди сами в совѣ и в границахъ и в обыходахъ са
своихъ мають. И воленъ имъ то розширити и прибавити и людьми всаживати и пашни
справати и к своимъ лѣшомъ и вжиточномъ швернѣти, какъ самъ наленей роз-
лѣючи. И на твердость тыхъ всихъ рѣчей и печать нашъ казанъ есмо привѣсити
к семъ нашимъ листъ. При томъ были: Пан Куленский, гетман, староста Лвцкий,
Брѣславский и Бѣницкий, маршалок Бѣлинское земан, князь Константинъ Ивановичъ
Острозский; староста Берестейский, маршалокъ, пан Юрки Ивановичъ Илинча;
подскарбий земский, староста Ковенский, пан Якрамъ Созофовичъ; подскарбий дворный,
намѣстникъ Бѣлюнский, пан Иванъ Андрѣевичъ; писар, намѣстникъ Перевадский, пан
Копоть Василевичъ; пан Петръ Станиславовичъ, старостичъ Городенский. Писанъ в Кра-
ковѣ лѣта Божего тысяча патъсотъ всемогнадцать, месеца мая ѿ ден, индикта
шостый.

Sigismundus rex subscripsit.

Богш, маршалок и писар.

Oryginał pergaminowy, na sznurku jedwabnym koloru pašowego, zawieszona pieczęć W-go
księstwa lit. Z archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu.

¹⁾ Był to ks. Piotr Michałowicz Hołownia Ostrożecki (Źródła dziejowe. T. VI. Str. 38, 43).

²⁾ Dobra tu przytoczone. wraz z Jabłonném nadał Kazimierz Jagiellończyk w 1445 r. Paszkowi Dochnowiczowi (Arch. Sław. T. I. Str. 137). Jabłonne wniosła w posagu Wasylowi Chrebtowiczowi. żona jego, Fedia Paszkówna Dochnowicza; z obecnego dokumenta okazuje się przeto, że druga córka Paszka była za ks. Michałem Hołownią-Ostrożeckim. ojcem Piotra i sióstr jego Kalarzyny i Biełuchny.

³⁾ *Derna, Oderađ i Moszczenica*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim.

CLXXXV.

W Krakowie 7. maja 1518 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego w posiadaniu dóbr ojczystych i macierzystych, jako téż spadkowych i jakiémkolwiek prawem nabytych.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samagithiaeque dominus et haeres etc. manifestum facimus tenore praesentium universis et singulis, quibus expedit: Quod licet in die provectionis nostrae ad magnum ducatum Lithuaniae, dum videlicet principes spirituales et saeculares, caeterique praelati, barones et indigenae magni ducatus nostri praedicti aderant, omnia iura, privilegia, donationes et concessionem per divos, olim Wladislaum, avum, Kazimirum, parentem, Vitoldum, ducem, Alexandrum, fratrem, reges Poloniae, eosdemque magnos duces Lithuaniae, praedecessores nostros, respective et successive quibuscunque fidelibus subditis legitime concessas et concessa, inconcusse, inviolabiliterque tenenda promiseramus, tamen cum praeclarus dux Constantinus Iwanowicz de Ostrog, castellanus Vinnensis et exercituum magni ducatus Lithuaniae summus campiductor, Luceoriensis, Vinnicensis capitaneus, ac Volinensis terrae marschalcus, nobis sincere dilectus per longa decursu temporis spatia in servitiis praedecessorum nostrorum et nostris, reipublicae illius magni ducatus est versatus et in hunc diem versatur, exercitus instruendo, ductando, excursiones hostium saepenumero refundendo, cum eisdem strenue pugnando, de illisque non paucos triumphos, domino nostro Iesu Christo favente, fortunaeque sua, reportando, ita quod temporibus praedecessorum nostrorum in pugna captus et in captivitatem ductus est, ubi aliquot annos in vinculis tenebatur et demum tempore felicis regiminis nostri rediens, ob huiusmodi actus non semel in periculo vitae, cum sua tamen laude positus fuit. Ob hanc autem in nos et rempublicam eius singularem devotionem fidei, industriam et sollertiam, ac dexteritatem, quam nos in pluribus arduisque rebus sumus experti, nostra regia ducalique munificentia dignum duximus, ut his virtutibus dignum redderemus testimonium. et eum quibusdam praerogativis insigniremus. Cum primum cum deo propino ex captivitate Moscovitana rediit, nescio ipsius opera, industria et quadam sua facilitate ad serviendum nobis in modum usi sumus, itaque, ut altius eius merita repetamus, saepenumero magnas hostium copias fudit et de illis honorifice triumphavit, fines eiusdem magni ducatus Lithuaniae cum nostris gentibus tutatus est. Quibus adducti et maiora de eo, Christo favente,

sperantes, eundem primum in castellanum Vilmensem, postea in summum campiductorem, deinde ad aliorum magistratum administrationem delegimus, cuius ductu et auspicio superiori quadragenio de Moschis supra fluvium Borasthenem memorabilem victoriam retulimus, ut autem eundem praeclarum ducem ad obsequendum nobis et reipublicae multo alacriorem reddamus, omnia et singula privilegia, omnes concessiones, donationes bonorum haereditariorum, in quibuscunque terris et districtibus magni ducatus Lithuaniae consistentium, sibi et suis praedecessoribus per antecessores nostros et per divum, clarissimae memoriae Alexandrum regem, fratrem, ac demum per nos legitime sub quacunque serie verborum et caractere concessa et legitime emanata, quorum et quarum tenores volumus hic habere pro insertis et super omnia et singula bona, quae cum uxore sua nactus est et in quorum possessione nunc existit et in futurum erit, suique haerades et successores erunt, de solitae benignitatis nostrae clementia et ex certa scientia nostra, tanquam magnus dux Lithuaniae confirmandum, approbandum et ratificandum duximus, confirmamusque, approbamus et ratificamus praesentium tenore mediante. Promittimus insuper et pollicemur in verbo nostro regio et ducali, quod omnia et singula privilegia et concessiones, suis praedecessoribus legitime et sibi ex quacunque causa legitime factas, in robore firmitatis et inconcusse perpetue tenebimus et servabimus, nostrique successores legitimi, magni duces Lithuaniae tenebunt et observabunt et ab omnibus ordinibus subditorum nostrorum illius magni ducatus Lithuaniae teneri et observari irrefragabiliter decernimus, casu vero, quo ipse praeclarus dux vocatione divina decesserit, per verbum nostrum regium et ducale promittimus uxorem eius et liberos utriusque sexus circa omnia paterna bona, haereditates et iura conservare et ab omnibus, vim illis inferre volentibus, vel conantibus, tenebimur et in nostra regia et ducali protectione tenebimus. In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium, praesentes sigilli nostri, quo tanquam magnus dux Lithuaniae utimur, munimine roborare fecimus et ad meliorem cautelam nos manu nostra subscripsimus. Datum Cracoviae feria sexta in vigilia sancti Stanislai in magio, anno domini millesimo quingentesimo decimo octavo, regni nostri anno duodecimo.

Sigismundus rex subscripsit.

Ex commissione propria sacrae maiestatis
regiae et magni ducis Lithuaniae.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 300—302. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 37—38) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią i podpisem królewskim.

CLXXXVI.

W Krakowie 27. czerwca 1518 roku.

Zygmunt I. zatwierdza Jeska Sieniutycza, horodniczego włodzimierskiego w posiadaniu dóbr, Tychomla, Mikłaszów, Wołkowiec, Lepiesówki, Radohoszcza, Kletenki, Tarnawki i Olszanicy.

Жиггимонт Божею милостью, короа Полский, великий княз Литовский, Русский, княжа Првское, Жомойтский и иных.

Чинимъ знаменито силъ нашихъ листомъ, что на него посмотритъ, а во чтѣхъ его вслышитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ, кому вѣдетъ потребу того вѣдати. Близъ нашихъ чоломъ городничий Колодимерский, Еско Сениотч в томъ, штожь штецъ нашъ Казимеръ, король Его Милост смотрелъ его въ земениномъ Креманецкимъ, Ивашкомъ Калениковичомъ в дядковцинѣ его, в селциѣ, на имѣ Тухомль¹⁾, котороужъ селцию держалъ дядко его, Сивко Коваковичъ и того межъ нами досмотревши, тоѣ селцию Тухомль Сениоте присѣдалъ и листъ свой сѣдовый на то емѣ далъ. Тежь повѣдалъ передъ нами, ижь штецѣ нашъ, Казимеръ, король Его Милост сѣдилъ его с Креманчаниномъ, з Шириндою в три селциа его штчизные, в Миклашовцы²⁾, а в Болчковцы, а в Либеседи³⁾, а емѣ Ширинда, згодивши се, постѣпилъ двѣ селциа пѣстыхъ на Поатве⁴⁾, Миклашовцовъ, а Болчковцовъ, а самъ шстал на шдномъ селции, на всажономъ; тоѣ свое еднанье передъ штцомъ нашимъ, Казимеромъ, королемиъ взавлали и штецъ нашъ Его Милостъ листъ свой на тые два селциа емѣ далъ. И тые шнхъ листы штца нашего Его Милости на то передъ нами вказывалъ. Тежь покадалъ передъ нами листъ сѣдовый брата нашего, Александра корола Его Милости, ижь сѣдилъ его въ земаны Лбциани, въ Федкомъ, а з Дашкомъ, а зъ Занкомъ Словичи в селциѣ ихъ, котороѣ шнхъ держитъ в Лбцкомъ повете, на имѣ в Радогощи⁵⁾, котороужъ селцию кѣпилъ штецъ его в отца ихъ, въ Еска Словича на вечность, в которомъже листѣ брата нашего выписано, ижь шнхъ на шнхъ часъ и листъ кѣпчий штца ихъ и тежь листъ на то дозволенный и потверженье штца нашего, Казимера, корола Его Милости передъ Его Милостю вказывалъ и Его Милостъ того межъ нами досмотревши, Сениотъ в томъ правого знашолъ и тоѣ селциѣ Радогощи подаѣ кѣпи штца его и листъ потверженого Казимера, корола Его Милости Сениоте присѣдалъ и тотъ листъ свой сѣдовый на то емѣ далъ. Я к томъ повѣдалъ передъ нами, ижь князъ Андрей Александровичъ, староста Колодимерский, в тотъ часъ, коли шт брата нашего Креманецъ держалъ, далъ емѣ селциѣ пѣстое в Креманецкомъ

повете, въ Квзминской волости Клетнсю⁶⁾, какжо и брат нашъ Его Милостъ тое сеанице емѣ дал и листомъ своимъ, подтвердилъ на вечность. И потомъжъ Его Милостъ брат нашъ дал емѣ сеанице другое, также в Квзминской волости, на имѣ Тернавкѣ⁷⁾. И на то шнъ листъ брата нашего перед нами вказывалъ. Тежъ перед нами покладалъ листъ кѣпчій, што кѣпчалъ в Мартина Заневича Прѣского именье его штчизное Ёльшаницѣ⁸⁾ на вечность, во вснмъ, какъ сѣ въ себе маеть и близъ намъ чоломъ Генюта, авыхумо тынъ вси верхъ писаные сеаница и тѣю кѣпю его подтверданъ емѣ нашимъ листомъ на вечность. Ино мы высавхавши тыхъ листовъ сѣдовыхъ штца нашего, Казимера, короля Его Милости и брата нашего, Александра, короля и тежъ листовъ, данныи брата нашего Его Милости и листа кѣпчюго его, з особанное ласки нашею панское, на чоломъ вите его то вчиннан, тые верхъ писаные сеаница: Тыхомль, а Миклашовцы, а Количковцы, а Радогощъ, которые емѣ штецъ и братъ нашъ присѣдан и тежъ тые сеаница, што братъ нашъ Его Милостъ емѣ дал: Клетнсю, а Тернавкѣ и тое именье, которое шнъ кѣпна, подтверждаемъ симъ нашимъ листомъ вечно, емѣ самома и его жонѣ и детемъ и потомъ вѣдѣчимъ ихъ шадкомъ, з людьми данными и тѣгами тыхъ сеаницъ и того именьа кѣпаеного и зъ землями пашными и вортными и з сеножатами и тежъ зъ землями тыхъ людей пашными и вортными и з сеножатами и з боры и з лѣсы и з дѣровами и з ганъ и з хворосты и з заросками и з лѣвы зверинчными и пташными и зъ данми грошовыми и медовыми и кѣпичными и з даками ржаными и швѣдскими и з реками и з речками и вѣровыми гоны и з ставы и ставицами и з млыны и млынищи и ихъ вымеакками и со вснмъ с тымъ, какъ сѣ тые верхъ писаные сеаница и тое именье кѣпаеное, сами в себе и люде в границахъ и в обыходехъ сѣ сконхъ мают. И воленъ шнъ и жона его и ихъ дети и на потомъ вѣдѣчии ихъ шадки то себе розширити и прибавити и людьми шсадити и къ своимъ лепшомъ и вжиточномъ швершити, какъ самъ палепей розшмеючи. И на твердость того и печать нашѣ казаанъ есмо привесити къ семъ нашомъ листѣ. Писанъ в Краковѣ лета Божего нарожена тысяча пѣтсѣтъ шмогонадцат, месеца июна двадцатъ семого дня, индикта семого.

Богъшиъ Боговтинвичъ, маршалокъ и писар.

W transumpcie Zygmunta III. z 1595 r. 13. marca, na arkuszu papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit.

1) *Tychoml*, zapewne będzie to obecnie część Jampola. miasteczka w powiecie krzemienieckim, od którego była ta wieś oddzielona tylko groblą (Baliński Star. P. T. 2. 931).

2) *Miklasze*, wieś w powiecie ostrogskim, na wschód od Jampola Wołyńskiego.

3) *Wolkowce i Lepiesówka*, wsie w powiecie krzemienieckim, na północ od Jampola.

4) *Poltwa*, prawy dopływ Horunia.

5) *Radohoszcz*, wieś w powiecie ostrogskim, na południowy zachód od Ostroga.

6) *Kletenka*, wieś w powiecie staro-konstantynowskim, na zachód od Krasilowa.

7) *Tarnawka*, wieś w powiecie zasławskim.

8) *Olśzanica*, wieś w powiecie krzemienieckim, na granicy ostrogskiego, na północ od Jampola.

CLXXXVII.

W Krakowie 23. sierpnia 1518 roku.

Zygmunt I. poleca Andrzejowi Niemirowiczowi, wojewodzie kijowskiemu, aby Duchnie Surynowój oddał w posiadanie połowę dóbr Wystupowicz, Iliniec, Szepelicz, Dmitrowicz, Merulina, Rokitnej i Olszanicy.

Żygimont Bożeju miłostiu korol Polskij etc. Wojewode Kijewskomu, panu Andreju Nemerowiczu. Smotreli jesmo toho deła: Stojali pered nami oczewisto; żałowała nam zemianka Kijewskaja, Surynowaja Duchna z detmi swoimi o tom, sztoż pan Seniuszko Romanowicz meł w oddele imenia otczystyje od brata swojeho rodnoho, a od jeje otca, pana Wołczka Romanowicza, na imia Wystupowicz¹⁾ połowicu, a Ilincow połowicu, a Szepelicz²⁾ połowicu; ktororuz połowicu Szepelicz pan Seniuszko na cerkow Preczystoje Boho-Matery Peczerskoje, Kijewskoje w szestidesiat kopach hroszej zapisał, a w poły seliszcza Dmitrowicz³⁾, a Merulin, a Rokitnoje, a Olszanicu, a dwa czołoweki w Sołtajewie⁴⁾; a po smerti dej pana Seniuszkowoje tyje imenia przyszli byli po bliskosti na bratanicza jeje, Iwaszka Michajłowicza, niżli dej w tyje imenia ne uwiazan buduczcy i ne majuczcy ich u swojej mocy tymi razy, wmerajuczcy, zapisał matce swojej nektororuju czast tych imenej, a k tomu inszyje imenia, otczynnu swoju, a ich bliskost. Ino matka jeho, Michajłowaja z bratom swoim, panom Semenom, starostuju Owruckim tyje imenia wziali ku swojej ruce, a jej z detmi po bliskosti ne chotiat tych imenej dopustiti. I z rozkazania naszoho marszałok zemskij, derżawca Słonimskij, pan Jan Mikołajewicz; a podskarbij zemskij, starosta Kowenskij, pan Awram Jozefowicz; a pisar nasz, derżawca Perewalskij, pan Kopot Waskowicz, toho meży nimi wysłuchawszy, nam otkazali. I Surynowaja z detmi swoimi o tuju bliskost swoju żałowała pered nami tymże obyczajem, kak i wyszej wypisano, i pan Semen Połozowicz stojaczcy z neju w prawie, na mestcu sestry swojeje powedił, sztoż taja sestra jeho, Michajłowaja poruczyla jemu tuju recz swoju i dała moc supołnuju o tom sia prawowati i tyi listy, ktoroyi na to meła, jemuż dała, niżli żadnoje odpowedi słusznoje na to ne dał, tolko pokładał testament toho bratanicza jeje, Iwaszkow, w ktoromże matce swojej zapisał imenia, otczynnu oddelenuju otca swojeho i swoju, a nektororuju czast tych imenej pana Seniuszkowych, bliskosti jej, a potom pan Semen i brat jeho Rak i inszyi zemiane Kijewskii: Jacko Jelec, a Krysztof Kmitycz soznali to, szto Surynowaja z detmi k tym imeniam bliższaja, a po nej i oni bliskii i jestliby

jej z detmi ne było, tohdy tyje imenia meli pryjti na nich. I my reczy ich s obu storon wysłuchawszy, i porozumenie ozemszy, podle soznania zemian Kijewskich w tom jesmo Surynowuju z detmi prawuju znaszli i tyje wsi imenia werchu pisanyje pana Seniuszkowy jej z detmi prysudili, a Michajłowej wże ne kazali w tyje imenia niczym wstupati sia, niżli Michajłowaja majet na tych imeniach, na kotorych muž jeje ostawił, sedeti na wdowem stolcy do żywota swojeho, a Surynowaja z detmi w tyje imenia do żywota jej ni wo szto ne majet sia ustupati. K tomu Surynowaja z detmi swoimi powediła, sztoż po smerti toho brata jej, Michajła, tot bratanicz jej, Iwaszko meł s neju deł w imeni materyznom, na imia u w Owercoch, a w Selcy⁵⁾, na sztoż i swidomie dawała, iż Michajłowaja to derżyt po synu swojem, a muž jej na tom ne ostawił, protiv czohoż pan Semen odporu ne czynił i nikoli Michajło jej, żony swojej na tom ne ostawił, toho ona ku wdowemu stolcu ne majet meti i tuju delnicu Iwaszkowu, materyznuju Surynowoj z detmi jesmo prysudili. Majet ona z detmi tyje wsi imenia pana Seniuszkowyje i tuju materyznu derżali so wsim z tym, szto z starodawna k nim prysłuchajet i kak predki ich derżali. Też żałowała nam taja zemianka Kijewskaja, Surynowaja, iż totże bratanicz jeje, Iwaszko zapisał nesłusznym obyczajem imenia otczyznyje i materyznyje otca jej, a swojeho deda matce swojej. Michajłowej. I my kazali panu Semenu tot testament położyti pered nami, z ktorohoż porozumeli jesmo, sztoż nesłusznym obyczajem wyzej treteje czasti tych imeney w tom testamente matce swojej odpisał, a potom oni w tom sia zhodili i pryszodczy pered nas, s obu storon soznali ustne pered nami, iż Surynowaja z detmi swoimi postąpiła Michajłowej połowicy imenia Wystupowicz na wecznost, szto derżał muž jej, ktorujuż połowicu Wystupowicz wolna Michajłowaja oddati i prodati i komu chotiaczy, abo na cerkow Bożuju odpisati, a inszyje wsi imenia, szto derżał muž jej Michajło, otczynu i materyznu jeha po żywocie majet Surynowaja z detmi derżati so wsim, a tot zapis nesłusznym kazali jesmo sodrati i na to dali jesmo Surynowoj iz detmi jej seś nasz list sudowyj, pod naszoju peczatiu i tyby jej w tyje imenia kazał uwiadati. Pisan w Krakowie awhusta dwadcat treti den, indykta szostyj. 1518.

Kopot Waskowicz, pisar.

Kopia z XVIII-go wieku, na arkuszu papieru.

¹⁾ *Wystupowicze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie owruckim.

²⁾ *Ilinice i Szepelicze*, wieś w gubernii kijowskiej, powiecie radomyskim.

³⁾ *Dmitrowicze*, wieś w powiecie kijowskim.

⁴⁾ *Rokitna*, miasteczko, *Olszanica i Soltanówka*, wieś w gubernii kijowskiej, powiecie wasylkowskim.

⁵⁾ *Sielec*, wieś w powiecie owruckim.

CLXXXVIII.

W Krakowie 29. sierpnia 1518 roku.

Zygmunt I. potwierdza Juchnowi Semenowiczowi Koszce zapis matki jego, trzeciej części dóbr Worobijowiec, Czeremoszny, Ihnatowiec i Falkowa.

Zygmunt Bożą miłością król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, książę Pruskie, Żmudzki i innych. Czynimy znamienie tym naszym listem, kto na niego spojrzy, albo czytany usłyszy, niniejszym i na potem będącym, komu będzie potrzeba to wiedzieć. Bił nam czołem dworzanin nasz, Juchno Semenowicz Koszka i powiedział przed nami, iż matka jego, ziemianka Braćławska, Semenowa Koszczyna Hanna, pod *świadomém* i pieczęciami namiestnika Braćławskiego i Winnickiego, nieboszczyka księcia Romana Andrzejowicza i innych ludzi dobrych, zapisała jemu trzecią część macierzynny swojej w Braćławskim powiecie, na imię Rohożnę, którą zowią Worobijowce¹⁾, wiecznie, oddaliwszy od tegoż imienia inne dzieci swoje i bliskich swoich a co się dotycze innych imion jej macierzystych, Czeremoszny²⁾ i Ihnatowiec³⁾ i Falkowa, te imiona po zejściu matki jego, ma on z siostrami swemi podzielić w równy dział, według obyczaju prawa ziemskiego. Ku temu też powiedział przed nami, iż ojciec jego, Semen Koszka kupił u ziemianina Braćławskiego, Romana Ładyżyńskiego i jego żony, Lubki Jesmanówny, sieliszcze ich ojczyste, w Braćławskim powiecie, na imię Pliskowo⁴⁾, wiecznie. I na to on imienie, Rohożnę zapis matki swojej, a na sieliszcze kupione Pliskowo list kupczy tego Romana Ładyżyńskiego przed nami okazywał i bił nam czołem, abyśmy na to dali nasz list i potwierdzili to jemu naszym listem na wieczność. I my z łaski naszej, za jego ku nam wierną służbę i na jego czołem bić to uczynili, na to dali jemu ten nasz list i to imienie Rohożnę, macierzynę matki jego, i sieliszcze kupne ojca jego, w Braćławskim powiecie, potwierdzamy tym naszym listem, wiecznie jemu samemu i jego żonie i ich dzieciom i na potem będącym ich potomkom, ze wszystkimi ludźmi tego imienia i sieliszcza i z ich wszystkimi ziemiami i pasiekami i sianożęciami i z gajami i lasami i dąbrowami i z łowy zwierzynnymi i ptaszynymi i z jeziorami i rzekami i rzeczkami i stawami i stawiszczami i z młynami i ich *wymiótkami* i bobrowymi gony i z służbami wszystkimi tych ludzi i z daniną groszową i miodową i bobrową i kuniczną i ze wszystkimi innemi opłatami i dochodami i pożytkami, któremkolwiek imieniem mogą nazwane, albo mienione być i ze wszystkiém tém, jak się to imienie Rohożna, które mianują Worobijowcami i sieliszcze

kupne ojca jego zdawna i teraz samo w sobie i w granicach się swoich mają, według zapisu matki jego, Semenowej Koszczynój i téż kupna ojca jego i listu kupczego Romana Ładyżyńskiego. I wolen on i potém będący jego successorowie tam przysposobić, rozszerzyć i ku swemu lepszemu i pożytecznemu obrócić, tak jako sami rozumieją. I na *twardość* tego i pieczęć naszą kazaliśmy przywiesić do tego naszego listu. Przy tém byli: Marszałek ziemski, dzierzawca Słonimski, pan Jan Mikołajewicz Radziwiłowicza; a podskarbi ziemski, starosta Kowieński, pan Abraham Józefowicz. Pisan w Krakowie, pod lato Bożego narodzenia tysiąc pięćset ósmnastego, miesiąca augusta w dwudziesty dziewiąty dzień, indykta szóstego.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII. wieku. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 118—119) oryginał był na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

¹⁾ *Bohożna i Worobijowce*, wsie w gubernii podolskiej, powiecie braclawskim.

²⁾ *Czeremoszna*, wieś w gubernii podolskiej, powiecie jamolskim.

³⁾ *Ihnatowce*, wieś w gubernii podolskiej, powiecie proskurowskim.

⁴⁾ *Płisków*, w gubernii kijowskiej, powiecie lipowieckim.

CLXXXIX.

W Brześciu 1. września 1518 roku.

Zygmunt I. poleca Janowi Mikołajewiczowi Radziwiłłowi, dzierzawcy słonimskiemu, aby ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce wymierzył sprawiedliwość z ludźmi słonimskimi, za wyrządzenie szkód w Dereczynie.

Жигимонт Божею милостыю корол Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Пермское, Жомойтский и иныхъ.

Маршалк земскомъ, державци Слонимскомъ, панъ Янъ Миколаевичъ Радзивиловича. Жаловали намъ: князь Андрей Михайловичъ Соневшковича, а князь Семен Богдановичъ Ёдинцевича, а князь Иванъ Андреевичъ Полубенский в томъ, штож деи многии люди наши Слонимские бриведы имъ великии дѣлають наѣнию ихъ Деречинъ и земан в нихъ поштнмалн и хоромы в людей ихъ повбрали и в мстенци сѧ ихъ встѣпаютъ. Прото, до которыхъ имъ людей нашихъ Слонимскихъ, людемъ ихъ всдетъ дѣло,

и ТВОДЫ Милость на с тыми людьми нашими справедливость вчинна конечно.
Писан в Берестыи¹⁾ сентября ̅. ден, индикт ̅.

Oryginał na ćwiartce papieru, na stronie zewnętrznej na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. podpis pisarza: „Погрш“ i adres: „маршалкс земскомс, державци Глонимскомс, панс Янс Миколаевичс Радивиловичс“, niżej zaś tém samém piśmem: „Кназью Андрѣю Михайловичс Санкгшковича, а князью Семенс Гдинцевичс, а князью Иванс Андрѣевичс Поабенскомс на нѣкоторых людей Глонимских в земли и в нынш многини кривды в право“.

¹⁾ Z poprzednich dokumentów okazuje się, że 29. sierpnia Zygmunt I. był w Krakowie, zlecenie więc obecne, chociaż wydane pod imieniem królewskim, pochodzi od rady litewskiej, zebranej na sejmie w Brześciu.

CXC.

W Brześciu około 8. września 1518 roku.

Sprawa Janusza Swirszczowskiego przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce o dobra babki jego, Dolsk.

Таа са речъ стала в Берестыи.

Господаръ король Его Милость казалъ про память записати: Привспоминалъ са перед Его Милостью господаремъ гетмана Его Милости слажебник, пан Яншъ Свирцовский в именье бабки своее, на имя в Долско, которое держитъ староста Володимерский, князь Андрей Александровичъ Санкгшковича. Ино господаръ Его Милость шложилъ имъ то на дрѣгий часъ, маеть Его Милость часомъ подобнымъ емъ в томъ с княземъ Андреемъ справедливость вчинити. Тежъ привспоминалъ са перед Его Милостью господаремъ, панъ Яншъ, иж княз не хочеть емъ десетини давати с тогожъ именьа в Долска. Его Милость господаръ и в томъ иньшнимъ часомъ маеть емъ справедливость вчинити¹⁾.

Metr. Lit. księga spraw sądowych 2. fol. 261 odw. Przed tą zapiską podana treść: „Гтложене справы панс Яншъ Свирцовскомс с княземъ Андреемъ Александровичомъ Санкгшкомъ в имене бабки его, в Долско и десетинс в Долска“.

¹⁾ Poprzedzający dokument w téj księdze ma datę: 8. września, indykta 7-go, to jest 1518 r.

CXCI.

W Łucku 7. listopada 1518 roku.

Packo Ozdowski z żoną swoją Maryą zastawia u ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, starosty włodzimierskiego, część swoją we wsi Hruszownie.

И Пацко Оздовскій из жонюю своею Маркею, визнаваем сим нашим листом сами на себе, кому вѣдет потреб того вѣдати, або чтѣши его слышати: Заставили есмо часть свою князю Андрѣю Александровичу, маршалку Волинское земли¹⁾, старосте Колодимерском, которю имамъ часть в имени своем, в Гршовни²⁾, з людьми своим, на имя Мацка Петрашчича из сынами его, а Гринца Ходорчича из сынами его и з даню и с пашнею и з грошовыми платы и з локы и з локци и з боррочными гоны и с ставы и з млыны и з озеры и со всем с тым, што на нашъ част присадуает. Я вздан есмо кз Его Милости задаткъ на тое пат коп грошей, а еше мает Его Милость нам дати пол усмадесат коп грошей. Я при том была князь Александро Федорович Збарзкнй, а пан Федор Гзлекич, а пан Банко Иковичкнй, а пан Богш Несѣцкнй. Я для лучшей справедливости и твердости я Пацко из жонюю своею и печат есмо приложили к семъ нашим листъ, и просили есмо Их Милости, тых людей добрых, верухъ писаных, авы Их Милость также печати свои приложили. Ино Их Милост на нашъ просвѣ то вчинили и печати свои приложили к семъ нашим листъ. Писан с Ащкѣ ноября 3. ден, индикта 3.

Oryginał na ćwiartce papieru z 5-ma pieczęciami, wyciśniętymi na brunatnej masie, po 4-jej i 5-jej pozostały tylko ślady; 1-a niezbyt wyraźna, widać jednak znak zbliżony kształtem do otwartych nożyczek; może ma to przedstawiać herb *Korsak*, lub *Bronic*, a pozostała nad nim z napisu litera O, nadaje mu kształt powyższy; na 2-iej herb XX. Zbaraskich, a nad nim litery A. Θ. Na trzeciej herb Hulewiczów, ale nie *Nowina*, jak Niesiecki podaje, lecz *Szeliga*, gdyż jest to półksiężyc, a nad nim krzyż zwyczajny; nad tym herbem napis Θ (E) ΔO (P).

¹⁾ Indykt 7-y wskazuje 1518 r. nie zgadza on się jednak z urzędem ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki. który dopiero przy końcu 1522 r. występuje jako marszałek ziemi wołyńskiej. w braku innych danych uważamy przytoczenie tu powyższego tytułu za omyłkę pisarza.

²⁾ *Hruszowno*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CXCII.

W Brześciu 10. grudnia 1518 roku.

Zygmunt I. zatwierdza Semena i Juchna Koszków w posiadaniu dóbr Żurawicz, Chaniowa, Oczytkowa, Szpiczyniec i Palczyka.

Zygmunt Bożą miłością król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, książę Pruskie, Żmudzki i innych. Czynimy znamienito tym naszym listem, kto na niego spojrzy, albo czytany usłyszy, niniejszym i na potem będącym, komu będzie potrzeba to wiedzieć, iż uznawszy wierną, a sprawiedliwą ku nam służbę ziemianina Braclawskiego, Semena Koszki i syna jego Juchna, iż oni częste posługi nam czynili, przeciwko pogaństwu Tatarom i będąc w tych służbach naszych, wiele ran ponieśli, z łaski naszej daliśmy im imienie w Łuckim powiecie, na imię Żurawicze¹⁾, ze wszystkimi ludźmi i ziemiami tego imienia putnymi y dannymi i ciągłymi i ze wszystkimi ich służbami i daninami i ze wszystkiém tém, jak się to imienie zdawna w sobie miało. A ku temu powiedział przed nami Semen Koszka, iż ojciec nasz Kazimierz, król Jego Mość, dał jemu trzy sieliszcza w Braclawskim powiecie, na imię Chaniew, Oszytków i Szpekowo²⁾, a brat nasz Aleksander, król Jego Mość dał jemu także w Braclawiu sieliszcze Palczykowo³⁾, a namiestnik Braclawski, książę Michajło Wasylewicz ku tym sieliszczom przydał jeszcze jezioro Braclawskiego powiatu, na imię Udecz; któreż sieliszcza i to jezioro i my pierwój tego potwierdzili mu naszym listem na wieczność. A téż powiedział przed nami, iż on kupił u ziemianina Braclawskiego, Andruszka Buszmińskiego sieliszcze w Braclawskim powiecie, na imię Drozów, wiecznie. I na te on sieliszcza i jezioro w Braclawskim powiecie listy, daniny i potwierdzenie ojca i brata naszego, królów Ich Mości i nasze i téż list kupczy tego Andruszka Buszmińskiego przed nami okazywał i bił nam czołem Semen Koszka, z synem swoim Juchnem, abyśmy to wszystko potwierdzili tym naszym listem na wieczność. Jeno my z łaski naszej za ich ku nam wierną służbę, na to dali im ten nasz list i to imienie Żurawicze, naszą daninę i sieliszcza w Braclawskim powiecie, daninę ojca i brata naszego, królów Ich Mości i jezioro Udecz i téż to sieliszcze, kupno jego w Braclawskim powiecie, potwierdzamy tym naszym listem wiecznie i na wieki nieporuszenie, jemu samemu i jego żonie i dzieciom ich i na potem będącym ich sukcesorom, ze wszystkimi ludźmi i ziemiami tego imienia Żurawicz i sieliszcz wyżej mienionych, w Braclawskim powiecie i kupna jego, putnymi i dannymi i ciągłymi i z ich wszystkimi ziemiami pasznemi i bartnemi i sianożęciami i gajami i lasami i dąbrowami i z pasiekami i z łowy zwierzynnymi i ptaszymi i z jeziorami i rzekami i z rzeczkami

i z *jezami* i stawami i stawiskami i z młynami i ich *wymiótkami* i z bobrowymi gony i z służbami wszystkimi i *uchody* i z daninami piętężnemi i miodowemi i bobrowemi i kunicznemi i z *dziakły rzanemi* i owsianemi i ze wszystkimi innymi płaty i pożytkami, którymkolwiek imieniem mogą nazwane, albo mienione być i ze wszystkiém tém, jako się to imienie Żurawicze i te sieliszcza wierzchu pisane i jezioro Udecz zdawna i teraz same w sobie i w granicach się swoich mają. I wolen on i po nim będący jego successorowie, tam przysposobić, rozszerzyć i ku swemu lepszemu i użytecznemu obrócić tak, jako sami najlepiej rozumiejąc. A na *twardość* tego i pieczęć naszą kazaliśmy przywiesić, do tego naszego listu. Przy tém byli: Książ Wojciech, biskup Wileński; książ Paweł, biskup Łucki i Brzeski; wojewoda Wileński, kanclerz, pan Mikołaj Mikołajewicz Radziwiłowicza; pan Wileński, hetman najwyższy, starosta Łucki, Braclawski i Winnicki, marszałek Wołyńskiej ziemi, książę Konstanty Iwanowicz Ostrogski; wojewoda Trocki, marszałek dworny, pan Hrehory Stanisławowicz Ostykowicza; pan Trocki, starosta Żmudzki, pan Stanisław Janowicz; marszałek ziemiski, dzierzawca Słonimski, pan Jan Mikołajewicz; wojewoda Połocki, dzierzawca Mozyrski, pan Olbrycht Martynowicz Gasztołtowicza; starosta Grodzieński, pan Juryj Mikołajewicz; wojewoda Nowogrodzki, dzierzawca Dowgiałowski, pan Jan Janowicz Zaberezeński; starosta Brzeski, marszałek, pan Juryj Iwanowicz Ilinicza i inni panowie rada wielkiego księstwa Litewskiego. Dan na walnym sejmie w Brześciu, pod lato Bożego narodzenia, tysiąc pięćset ośmnastego, miesiąca decembris dziesiątego dnia, indykta siódmego.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII. wieku.

¹⁾ *Żurawicze*, wieś w powiecie łuckim.

²⁾ *Oczytków*, wieś, *Spiczynice*, miasteczko w gubernii kijowskiej, powiecie lipowieckim.

³⁾ *Palczyk*, wieś w gubernii kijowskiej, powiecie żwinogradzkim.

CXCIII.

W Brześciu 24. grudnia 1518 roku.

Zygmunt I. pozwala ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce we wsi Kowlu, osadzić miasto na prawie niemieckim.

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Ne gesta, aut aliquae ordinationes et principum concessionones cum temporum labilitate praetereant et eva-

nescant, conveniens visum est, ut litterarum apicibus, sigillorumque autenticorum appensione et testium annotatione ad posteritatis notitiam deducantur. Proinde nos Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samogithiaeque dominus et haeres etc. significamus tenore praesentium, quibus expedit universis, praesentibus et futuris, harum notitiam habituris: Quomodo dux Wassil Michalovicz Sanguskowicz supplicavit nobis, ut ei concederemus de villa sua haereditaria Kowle¹⁾, in terra Volhinensi sita, oppidum erigere et locare, cum foris septimanalibus et annualibus, utque omnibus incolis in eodem oppido, seu civitate denuo erigenda residentibus, ius Maydemburgense, cum quibusdam praerogativis daremus, super quod exhibuit etiam coram nobis litteras divi olim Alexandri, regis, fratris et praedecessoris nostri, patri suo, duci Michaeli concessas. Nos itaque attendentes fidelia servitia ipsius ducis Wassil, quae nobis et reipublicae magni ducatus nostri Lithuaniae exhibere consuevit, sibi de certa scientia et gratia nostra speciali ad eiusmodi supplicationem suam, veluti iustam, dedimus et concessimus, damusque et concedimus de praedicta villa sua, Kowle, oppidum denuo erigere et locare quibusvis hominibus, Polonis, Ruthenis, Judaeis, Armenis et Tartaris, in quo tam septimania, quam annualia fora tenenda et exercenda admittimus: forum septimanale, quocumque die illud habere, instituere et proclamari voluerit, annualia autem duo instituimus: unum pro die Exaltationis sanctae Crucis in fine aestatis, alterum die quarta post diem natalis Domini et hoc tribus diebus utrobique post; dantes et concedentes omnibus hominibus, utriusque sexus omnimodam libertatem et securitatem veniendi et abeundi, iuxta ius et consuetudinem aliarum civitatum nostrarum. Praeterea, quia eo libentius et celerius homines et omnes artifices undequaque confluent, quo se maiore libertate senserint esse dotatos, ideo praedictum oppidum Kowle, prout in suis metis, limitibus et grani-
 tiebus longe et late, ac circumferentialiter continetur, ab aliisque distinguitur et limitatur, de iure Ruthenico, Lithuanico et quovis alio, in ius Theutonicum, quod Maydemburgense dicitur, transtulimus et transferimus tenore praesentium mediante, temporibus perpetuis duraturum, removens ibidem omnia iura Lithuanica, Ruthenica et quaevis alia, modosque et consuetudines universas, quae ipsum ius Theutonicum consueverunt perturbare. Eximimus insuper et perpetuo liberamus omnes et singulos kmethones, oppidanos et quosvis dicti oppidi incolas ab omni iurisdictione et potestate omnium dignitariorum nostrorum: palatinorum, castellanorum, capitaneorum, iudicum, subiudicum et quorumvis dignitariorum et officialium, ac ministerialium nostrorum et ipsorum, alias *dzieczke*, sic quod ipsi oppidani et advocatus eorum, coram ipsis, aut aliquo praefatorum dignitariorum et officialium, pro causis tam magnis quam parvis, ut puta furti, incendii, sanguinis effusione, homicidii, membrorum mutilatione et aliis quibusvis enormibus excessibus citati, minime respondeant, nec aliquas poenas solvere teneantur, sed ipsi dicti oppidi incolae tantum coram ipsorum avvocato,

qui pro tempore fuerit, comparebunt, advocatus vero coram ipso duce Vassil, vel successoribus eius et hoc, dum citatus fuerit littera, suo sigillo sigillata — et tunc non aliter, quam iure suo Theutonico, Maydemburgensi, de se quaerulantibus, respondere sint astricti. In causis vero criminalibus, vel capitalibus, superius expressis, advocatus, pro tempore existens, intra metas et granities suas iudicandi, sentiendi, puniendi, corrigendi, plectendi et condemnandi plenam et omnimodam habebit facultatem. prout hoc ius Theutonicum in omnibus suis punctis, sentiendis, clausulis, articulis, conditionibus et capitulis postulat et requirit, tenore praesentium mediante in perpetuum. Iudaei autem Cowlenses debent se regere eo iure, quo Iudaei Brzestenses se ipsos regunt. Praeterea omnes et singuli cives, ac mercatores, incolae ipsius oppidi Kowle quumcunque cum suis mercibus ad aliquas civitates, oppida et alia loca per Lithuaniam equitabunt, tunc antiqua thelonea, tam in locis et civitatibus nostris, quam quorumcumque subditorum nostrorum, ducum et dominorum, nova vero, seu noviter instituta nullibi locorum solvere debent, sed immunes et liberi erunt a solutione eorum perpetuo et inviolabiliter. Liber erit ipse dux Vassil hoc oppidum augmentare, dilatare, atque ex tabernis et ex foris utilitates et proventus facere, prout sibi, uxori et liberis, atque eorum successoribus melius et utilius videbitur expedire perpetuo et in aevum. In cuius rei testimonium et robur, sigillum nostrum praesentibus est subappensum. Actum in conventu generali Brzestensi, feria sexta in vigilia Nativitatis Domini nostri, anno eiusdem millesimo quingentesimo decimo octavo. Praesentibus ibidem reverendis in Christo patribus, dominis: Alberto, Vilmensi et Paulo, Luceoriensi, episcopis; nec non magnificis et generosis: Nicolao Secundo Radzivil, palatino Vilmensi et magni ducatus nostri cancellario; duce Constantino, castellano Vilmensi, exercituumque Lithuaniae supremo et Luceoriensi, seu Volhinensi capitaneo; Gregorio Stankovicz Oszczykovicz, palatino Trocensi et curiae nostrae marschalco; Ioanne Nicolai Radzivil, supremo magni ducatus marschalco et capitaneo Drohicensi et Georgio Hlynycz, marschalco nostro et capitaneo Brzestensi et aliis quam pluribus, fidedignis testibus ad praemissa. Datum per manus eiusdem magnifici Nicolai Secundi Radzivil, palatini Vilmensis et cancellarii nostri. Scripsit autem Laurentius Miedziliski, praepositus Vilmensis et secretarius regiae maiestatis.

Metr. Lit. Spis pergaminów. Nr. 216; na pąsowym jedwabnym sznurku zawieszona pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ *Kowel*, miasto powiatowe w gubernii wołyńskiej.

CXCIV.

W Brześciu 30. grudnia 1518 roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego, jako starostę Łuckiego, iż ze względu na zasługi ks. Romana Andrzejewicza Sanguszki, który poległ w bitwie z Tatarami, nadane jemu, a wreszcie ojcu jego, ks. Andrzejowi, miasto Turzysk, uwalnia od stacyj i podwód, które było obowiązane dawać staroście Łuckiemu. W Brześciu 30. grudnia, indykta 7-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 3. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CXCIV.

W Brześciu 3. stycznia 1519 roku.

Paweł ks. Holszański, biskup łucki zapisuje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu spadek swój w Holszanach, Szeszołach, Hłusku i Romanowie.

Paulus Dei gratia, episcopus Luceoriensis et dux Olschanensis, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis et singulis, tam praesentibus, quam futuris harum notitiam habituris: Quomodo ex certa sententia nostra illustris et magnificus, olim Alexander dux Olschanensis, castellanus quondam Vilnensis, genitor noster charissimus statuit, fecit, constituit et ordinavit amicabilem quandam, inviolabilem, ac infragibilem, perpetuamque compositionem et commutationem cum magnifica olim duce Anasthasia, ducis quondam Siemyon, patrum nostri relicta, nec non cum praeclaro, ac magnifico Constantino Ywanowicz duce Ostroviensi, genero nostro, cum uxoreque ipsius, sorore nostra, duce Anna, memorati ducis Siemyon, patrum nostri nata, pro et super quibusdam certis bonis, castri et oppidi, totiusque comitatus, alias *wolosczy* dictae Sthepan, in hunc videlicet modum: Quod desideratissimae memoriae Alexander, genitor noster partem, alias *dzielnycze* bonorum suorum, in et supra dictis castri et oppidi, committantiumque bonorum Sthepan, ad illum et nos, tanquam legitimum haeredem et successorem pertinentium, praefatae magnificae Anasthasiae, nec non et praeclaro, magnificoque Constantino, uxori, ac liberis et posteris eorum successoribus legitimis perpetuo cessit et resignavit, partem vero, alias *dzielnycze* bonorum Stankow in

contentu partis eiusdem Sthepanska ad praefatam ducem Anasthasiam et dictum praeclarum Constantinum, nec non uxorem et liberos ipsorum spectantem et pertinentem, modo ut praefertur commutationis accepit sic, quod memorata dux Anasthasia et praeclarus ipse Constantinus, gener noster cum uxore sua, partes ac devolutiones, alias *spadki* bonorum in eos post olim magnificos duces, Vassyl et Georgium, patruos nostros, in dictis bonis Olschany, Schescholy, Hlusko et Romanowo iure successionis et propinquitatis devoluta in magnis, secundum praesentium contentum, partem bonorum Sthepan commutatorum dare et addare debuerant et tenebantur. Cum quidem ipsa bona et singula alia mente sic, ut praemissum est, post desideratissimae memoriae Alexandrum ducem, praedecessorem et genitorem nostrum in nos, tanquam in legitimum haereditem et successorem cesserunt et iure successionis devoluta sunt, nos attendentes gratam, admodumque idoneam et fidei integram virtutem, dexteramque in omnibus erga nos humanitatem, benivolentiae et observantiae gratitudinem et voluntatem praeclari et magnifici ipsius Constantini ducis Ostrossiensis, successu denique temporum castellani Vlnensis effecti, supremi campiductoris, atque capitanei exercituum magni ducatus Lithuaniae generalis, Luceoriensis, Vinnicensis et Braczlaviensis capitanei, terraeque Volinensis marschalci, generi nostri charissimi, quam in multis et certis rebus, negotiisque nostris gerendis de eo experti sumus, cuius tam egregiam virtutem, tantamque in rebus specialiter nostris gerendis dexteritatem munificentia nostra honestare, eumque ad maiora humanitatis, amicitiae et observantiae in nos inducere vota, liberisque et successoribus eius, uti consanguineis nostris ad parem virtutis aemulationem stimulos inicere et ut nostri non immemores existant, sed perpetuam memoriam apud se et posteros eorum agant et habeant, conducere et convincere cupientes, sibi et consorti suae, haeredibusque et successoribus eorum legitimis et propinquis devolutionem, alias *spadek* huiusmodi bonorum, post memoratos duces, Vassil et Georgium in bonis ipsis Olschany, Schescholy, Hlusko et Romanowo, iure devolutionis et propinquitatis in eos talem devolutionem, quam ad supplendam partem bonorum Stankow commutatione addare debuerant, donavimus, dedimus et inscripsimus, praesentibusque donamus, damus et inscribimus perpetuo et in aevum, cum omnibus earum devolutionum terris, cultis et colendis, agris, campis, pascuis, graminibus, seminibus, segetibus, graminetis, borris, silvis, galiis, mericis, rubetis, quercetis, fructetis, pinetis, arundinetis, sareptis, indaginibus, novalibus, aucupiis, venationibus ferarum, castorum et mardurum, censibus, laboribus, daciis, oneribus et solutionibus frugum, mellis et pecuniarum, nec non castorum, mardurumque, similiter cum stagnis, lacubus, paludinibus, aquis, rivis, torrentibus, piscinis, piscinulis, fluviiis, fluminibus et eorum decursionibus, molendinis et eorum emolumentis, cum tabernis et earum censibus et generaliter cum omnibus et singulis utilitatibus, proventibus, redditibus, obventionibus et pertinentiis, quibuscunque titulis censeantur et nominibus vocitentur. Quae omnia in

generali volumus habere pro expressis, praedicto duci Constantino, uxoriq̄ue, ac liberis et posteris eorum successoribus legitimis et propinquis tenendum, habendum, possidendum, utifruendum, dandum, donandum, vendendum, commutandum, alienandum, ac in usus eorum beneplacitos convertendum, prout sibi uxoriq̄ue, ac liberis et posteris eorum successoribus legitimis melius consentaneum videbitur et opportunum, cum omni iure, dominio et proprietate, nihil pro nobis, ac posteris successoribus nostris, puta sororibus et earum liberis, in illis penitus reservando, neque excipiendo, tenore praesentium mediante. Non intelligendo de bonis haereditariis nostris, in quorum possessionem post mortem genitoris nostri successimus et quae in libera voluntate nostra consistunt, super quod omne tale per nos donatum, litteras consensus et confirmationis serenissimi principis et domini, domini Sigismundi, regis et magni ducis etc. memorato duci Constantino desuper expedivimus, eaque sibi per maiestatem suam confirmari petiimus. In quorum omnium praemissorum fidem, robur et firmitudinem sigillum nostrum, quo utimur, nec non et magnificorum dominorum infrascriptorum ad praemissa videlicet specialiter vocatorum et rogatorum praesentibus est subappensum testimonio litterarum. Actum et datum in conventionem Berestinensi, feria secunda post Circumcisionem Domini, anno partus virginalis millesimo quingentesimo decimo nono. Praesentibus ibidem magnificis, generosis et nobilibus: Olbricht Gastold, palatino Polocensi, tenentario Mozirensi; Ioanne Ioannis Zabrzesyński, palatino Novogrodensi, Markowiensi ¹⁾ et Daudiensi tenentario; Georgio Ioannis Hylynecz, marschalco regiae maiestatis, Berestensi et Lidensi capitaneo; Alexandro Choczkievicz, marschalco et tenentario Ostriensi ²⁾; Andrea Dowoinowicz, regiae maiestatis succamerario, tenentario Eischiskensi; Iacobo Kunczewicz, praefecto agazonum regiae maiestatis, tenentario Vasiliscensi ³⁾; nec non venerabili viro, domino Francisco, iuris pontificii doctore, cancellario nostro, Leopoliensi et Luceoriensi canonico; Niemiera et Koziel, fratribus Dienysowicz, Vasilio Hrynkowicz, boiariis nostris et quam plurimis secretariis et notariis nostris fidedignis.

Munimenta Ducum in Ostrog. Tom. I. Str. 392—394.

¹⁾ *Marków*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie wilejskim.

²⁾ *Ostryna*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie lidzkim.

³⁾ *Wasiliszki*, miasteczko w powiecie lidzkim.

Bliższe oznaczenie innych miejscowości podaliśmy przy Nrze LXXVIII.

СХСѢІ.

W Kowlu 16. stycznia 1519 roku.

Rozgraniczenie ostrowu, położonego między Kowlem, a Kamieniem Koszyrskim, dobrami ks. Wasyla Michałowicza Kowelskiego, a ks. Andrzeja Michałowicza Koszyrskiego.

Приказаньемъ господара нашего, короля Его Милости Жигимонта, мы князь Василей Федорович Четвертеньский, а князь Иван Козьминч, а Михайло Семашкович, а Михайло Василевич, а Ивким Жасковскій, а Василей Семашкович, а Семен Патрикевич, наместникъ Львцкій князя Константина Его Милости, смотрели есмо того дѣла: Жаловалъ господарю, королю Его Милости, князь Андрей Михайлович Коширскій на князя Васила Михайловича Ковельского, иже бы штецъ князя Василевъ шстров лежи Ковла и Кошира в него квалтом шталл, а князь Василей повѣдил, штож штецъ его, князю Михайлас с княземъ Андрѣемъ ш тот шстров розездъ был и грани были покладеныи. И господарь Его Милост з обѣхъ сторонъ рѣчи нхъ высасухавши, нашолъ межн инаи тымъ швычаемъ, иже бы князь Василей на томъ присагнѣл, штож штецъ его князю Михайлас с княземъ Андрѣемъ ш тот шстровъ был розездъ и грани покладеныи и конецъ былъ вчиненъ, и в томъ Его Милост до насъ в листѣ своемъ наскъ свою господарьскѣю выписалъ: кѣды князь Василей, присагнѣвши, повѣдетъ, абыхмо тѣда грани поклали и концы покопали. И мы подле наски господарьское там на тѣю землю выехали, и князь Василей передъ нами на томъ присагнѣл, штож штецъ его, князю Михайлас с княземъ Андрѣемъ ш тот шстровъ розездъ был и конецъ вчиненъ и грани покладеныи и присагнѣвши князь Василей, повелъ по старымъ же гранемъ, кѣды первыи грани покладеныи были: шт Рѣдевого волота, шт швоцанца мимо Баневс нивс подъ лѣсъ Довромижин и тамъ далей горою посередъ лѣса Баража в Пецатое волото, которое волото деантъ имѣне князя Андрѣево, Кошир¹⁾ и князя Василевымъ имѣнемъ Гридкевичи²⁾. И мы за ними едшчи по тымъ мѣстомъ, границы поклали и концы покопали, и на то есмо князю Василю Его Милости дали сесъ нашъ листъ сшдовыи з нашими печатами. Я при томъ были: Князь Иванъ Григоревичъ Велицкій, а Михайло Боврквичъ Радошенскій, а Андрей Зшвович. Писанъ в Ковли генвара 31. ден, индикта 3.

Metr. Lit. księga spraw publ. 28 fol. 99—100.

¹⁾ *Kamień Koszyrski*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Grydki*, wieś w powiecie kowelskim.

CXCVII.

W Krakowie 6. kwietnia 1519 roku.

Zygmunt I. nadaje Waclawowi Kostewiczowi zamek Kobryń z włością, doń należącą.

Жикгилмонгъ. Чинил знаменито силъ нашилъ и далей. Билъ нам чоломъ маршалокъ нашъ, панъ Бенцлавъ Станиславовичъ Костевича, в томъ, што перво сего, ещо за живота невожницъ панее его дали есмо емъ замокъ нашъ, Кобринъ по смерти панее его до его живота, на штожъ есмо листъ нашъ емъ дали, а внъ на вный часъ втх того далъ намъ чоломъ - биткѣ триста копъ грошей, а по смерти панее своее малъ намъ дати семъсотъ копъ грошей. И тыми разы, какъ панее его в животе не стало и внъ тсю семъсотъ копъ грошей намъ ежо втдалъ и вназ намъ чоломъ, авыѹмо емъ на то дали нашъ листъ. Ино мы в ласки наше на его чоломъ биткѣ то вчинилъ, дали емъ сесъ нашъ листъ. Маеть внъ тотъ замокъ нашъ, Кобринъ держати в воѹры и мещаны Кобринскимъ и со всеми людьми нашими пшнымъ и даннымъ и таглымъ Кобринское волости и в землями пштымъ и сз пашнымъ дворнымъ и зъ ган и лѣсы и боры и дѣрвовами и зъ ловы звериннымъ и пшнымъ, с озеры и зъ реками и сз ставы и в млыны и в бовровыми гоны и с сажьбами всеми тыѹхъ людей и зъ даньми грошовыми и медовыми и бовровыми и вшничнымъ и в джкы вржанымъ и ввсаными и со всеми шнымъ платы и пожитки, которыи передъ тымъ в места и в волости Кобринское на предковъ его уоживали и со всеми с тымъ, какъ тотъ замокъ нашъ, Кобринъ, невожница пани его держала, подде первое данны и листъ нашего. И на то есмо емъ дали сесъ нашъ листъ в нашую печатью. Писан в Краковѣ под леты Божего (нароженъ) тысяча пш-сотъ девятонадцать, месеца апрелъ ѡ. день, индикта ѡ.

Подпись рѹки королевское,

Копоть писар.

Metr. Lit. Księga zap. 11. fol. 38. P. J. Wolff (Ród Gedymina. Str. 139—140) podał dokument ten w streszczeniu, również z tejże księgi, ale z mylną datą dnia, 7. kwietnia, zamiast 6-go.

СХСVIII.

Dnia 5. maja 1519 roku.

Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki z ks. Tymofiejem Puzyną o krzywdy obustronne.

И Ии Николаевич, маршалок земский, староста Дорогичинский и Глухницкий: Жаловал нам князь Андрей Михайлович Гонимовича на князя Тимофея Пзыничча в том: Многих са дей кривды и грабежи вт сасг и вт людей деют, а в том ми права дати не хочет. И князь Тимофей мовна к томс: Мнѣ бошини кривды вт сасг и вт людей его са деют, вн ми права с ними вчинити не хочет. Ино вни з овеюх сторон просан нас, авычмо им рок заложиан в тын нх вси кривды. И мы им рок положиан под страченем права вт сего вторник в тын ден, то есть на шостой неделн по Велицкыни; мает во второк князь Тимофей князю Андрею с тыми людьми своимн, до которых вѣдет дело, справедливостъ вчинити, а кривдс князь Андрей мает князю Тимофею своимн людьми справедливостъ вчинити (!). И естанжвы князю Андрею во второк са право во всем наконец стати не могло, тогда мает князь Тимофей в четвергк князю Андрею наконец з людьми своимн право вчинити, а в пятницс заса князю Тимофею мает князь Андрей право наконец вчинити. Ино князь Андрей взял с своее рбкн сѣдланн, дворянина господарьского, Мостыкѣ, а сас-жевинка нашего, Левка; а князь Тимофей взял с своее рбкн сѣдею Михайла Оксакова. Мають тын нх сѣдн на тот рок на том правѣ быти, а естанвы хто з них на тот рок сѣдей своих не поставил, тогда тын сѣдн мають во всем справедливости межн нимн на обе сторонѣ досмотрети, которымикоже вѣдѣт, а иных сѣдей не мають вни себе приеврати, кром тых сѣдей. Писан маѣ кѣ. ден, индикта ѣ.

Metr. Lit. księga sądowa 3. dok. 38. fol. 32 odwr.

СХСIX.

W Krakowie 21. lipca 1519 roku.

Zygmunt I. potwierdza przywilej króla Aleksandra, dany Stanisławowi Bartoszewiczowi na osadzenie ludzi na woli w dobrach, Rastowie i Mirowiczach. W Krakowie 21. lipca, indykta 7-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 17. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

СС.

W Krakowie 15. września 1519 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu daninę dóbr Zviahla i pozwala tamże zbudować zamek i osadzić miasto.

Жикгимонт Божею Милостью короля Поаский, великий князь Литовский, Русский, князя Русское, Жолмоитский и иных.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его слышит, нынешним и на потом вѣдѣчим, кому вѣдет потреб того ведати. Близ нам чолом пан Буленский, гетман наш навъшший, староста Луцкий, Брацлавский и Беницкий, маршалок Болынеское земли, князь Константин Иванович Острозский и кала перед нами привилей врата нашего, частное памяти Александра, короля и великого князя Его Милости, в которолже листе выписано, што Его Милость брат наш, Александръ, король Его Милость, выдачи верные заслѣги, которыи онъ Его Милости завжды верне, а справедливне заслѣговал и хотачи Его Милость вѣхотнейшого и пилнейшого в воашнхъ слѣжбахъ своихъ мети, з ласки своей пожаловал Его Милость, далъ емѣ именье в Киевскомъ повѣтѣ, на имя Звагол, котороеж перед тым держали, князь Василей, а князь Андрей Семеновичи Зваголские. Я далъ Его Милость и привилеям своим емѣ подтверди на вечность тое именье Звагол, со всеми его приселки и со всеми людьми к томѣ именью здавна прислѣжающими и з ихъ слѣбками и з роботами и теж с платы и цынши и з мытом и данами грошовыми и медовыми и вобровыми и вѣничными и всякими иными платы и податми, которымаколькокъ именьем могѣть названы, або менены быти и со всеми землями пашыными и вортными и сеножатами и боры и лесы и дѣровами и гайми и паствами, з лазами и з вѣросты, з ловы звериными и пташими и з ловищи и вобровыми гоны, з реками и з речками и с озера и съ ставы и ставици и з малыны и ихъ вымелки и со всеми правом и панством, ничого не вставляючи на себе и на свои наследки. Далеи в томже привилею врата нашего, Александра, короля Его Милости выписано: которымъ слѣгам своим, тыи выше писаныи княжата, князь Василей, а князь Андрей вѣдѣт подавал именья з Звагли, тыхъ князь Константин не маеть рѣхати с тыхъ именьей, естан вѣхотѣт емѣ слѣжити, а которыи не вѣхотѣт емѣ слѣжити, тыи млади, вставивши именья свои, прочъ от него поехати со всеми своими статки, нижан какъ втецъ наш, славное памяти Казимер, короля Его Милость веземши тое именье

кѣ своимъ рѣкамъ, што вѣдетъ комѣ того имениа людей и земля ѡтдала и листы своими на вѣчность подтвердила, а любовы Его Милости брат наш самъ комѣ того имениа людей, або земля ѡтдала и листы своими на вѣчность подтвердила, то маетъ вѣчно держано быти; а комѣ вѣдетъ до воли дано ѡт ѡтца нашего, Казимира, короля и ѡт брата нашего, Александра, короля, то Его Милости брат нашъ с своейжо воли оставилъ, а далее Его Милости со всемъ князю Костантиномъ тое имениа на вѣчность подтвердила. И просилъ насъ князь Костантинъ Его Милости, абыхъмо тежъ подтвердили Его Милости нашимъ листомъ. Ино мы выслашавши того привилая брата нашего, Александра Его Милости, при томъ таки есмо Его Милости оставили. Я к томѣ з особанное ласки наше дозволяемъ Его Милости и дозволили есмо в томъ Его Милости имению, Звагланъ, замокъ справити и место садити и торгъ во всякую неделю мети, а ярмарокъ в каждый годъ, на святаго Дмитрия денъ, а мыто на Его Милости маетъ врано быти со всѣхъ кѣнцовъ тѣхъ, которыякольвекъ вѣдѣтъ тамъ приеждчати с кѣпалами своими, ѡт каждого воза по чотыри гроши, подле давного обычаа. И подтверждаемъ то симъ нашимъ листомъ вѣчно и на веки векомъ. Маетъ князь Костантинъ Его Милости и его княгини и ихъ Милости дети и на потомъ вѣдѣчии ихъ цадки и Его Милости вѣнжнии тое имениа Зваголь держати и его вживати со всемъ по томѣ, какъ в привиланю брата нашего, Александра, короля Его Милости выписано и торгъ и ярмарокъ мети и мыто выше реченое брати, вѣчно и на веки непорѣшно. И воленъ князь Костантинъ Его Милости и Его Милости справедливыи наследки тое выше мененое имениа Зваголь со всемъ, какъ вышей в томъ листѣ нашемъ выписано, ѡтдати, продати, заменити, розширити, к своему вжиточному и лепшому ввернѣти, какъ са Его Милости и его справедливымъ наследкомъ палепей свѣдитъ и похочетъ. Я на твердость того и печатъ нашъ казали есмо привесити к семѣ нашему листѣ. Писанъ в Краковѣ лѣта Божего тысяча пятсотъ двадцатъ первого (!), месеца сентавра ѳѳ. денъ, индикта ѡсмого¹⁾.

Подписъ рѣки короля Его Милости.

Богшъ Боговитиновичъ, маршалокъ и писаръ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 146—149. Podług sumaryusza ostrogińskiego (Str. 94 i 124) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

¹⁾ Rok nie zgadza się z indyktem 8-ym, który wskazuje 1519 rok, a chociaż król Zygmunt, tak w tym roku, jako też w 1521 we wrześniu był w Krakowie, jednak z następnych dokumentów okazuje się, że 24. i 27. września 1521 r. tak ks. Konstanty Ostrogski, jako też Bohusz Bohowitynowicz byli daleko od Krakowa, w *Minsku*, nie mógł więc pierwszy z nich *bić czołem* królowi, a co najważniejsza Bohowitynowicz podpisać się na niniejszym przywileju. Z tych względów zgodnie z podanym indyktem może to być tylko 1519 rok.

CCI.

W Krakowie 16. września 1519 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu zapis ks. Pawła Holszańskiego, biskupa łuckiego części swoich w Olszanach, Szeszołach, Hłusku i Romanowie.

Жнкгмонт Божю милостью, корол Полскій, великий князь Литовскій, Русскій, княжа Првское, Жомойтскій и иныхъ.

Чиним знаменито силъ нашихъ листомъ, что на него посмотритъ, або чтсчи его скашнтъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ, кому (вѣдетъ) потреб того вѣдати: Бна намъ чоломъ панъ Биленскій, гетман нашъ навъшшій, староста Лвцкій, Бра-славскій и Вѣницкій, маршалокъ Боломыское земан, князь Костентинъ Ивановичъ Остроз-скій и повѣдла передъ нами, штожъ передъ силъ вчинна была змовѣ з невозможномъ княземъ Александромъ Юревичомъ, на онъ часъ вѣдчимъ паномъ Биленскимъ, еще при животе теци своей, княгини Семеновое Юревича, княгини Настаси Голшанское, частамъ навѣней своихъ, которыхъ на Его Милость по его княгини спали: Князь Александръ спсстна Его Милости части своей, которая мѣла на него прийти в Степани, такъ з месте, (якъ и) з волости Степанской; Его Милость с тецею своею напротивекъ того постсппа в Станковѣ дѣланицы своей, што на нихъ пришла, а к томъ еще мѣла придати князю Александръ спадкѣ своего части, которая на нихъ частъ спала после врати князя Александровы, князя Василъ, (а князя) Юркъ Голшанскихъ в Голша-неухъ, в Шешолехъ, в Гласкѣ, в Романовѣ, а с того спадкѣ мели князю Александръ напоанити тѣю менѣ, штовы за Степанскю частъ стояло, водалгъ того, якъ была князь Александръ первой того вчинна такъжо менѣ в тыхъже навѣнахъ з вратаничомъ своимъ, княземъ Юремъ Ивановичомъ Дзбровицкимъ. Князь Александръ с того света сошол, а тое части дѣланицы князя Василевское и князя Юревское, того придаткѣ вѣше писаного в тыхъ навѣнахъ с Его Милости была не взяла; ино тымъ разы тая частъ зъ Его Милости дѣланицы в тыхъ выше мененныхъ именованыхъ мѣла прийти на сына князя Александрова, князя Павла, вискѣпа Лвцкого и Брестейского, в которю частъ дѣ-ланицы в тыхъ навѣнахъ князь вискѣпъ зъ Его Милостю с княземъ Костентиномъ з згодѣ пришол и тѣю частъ людей и земля, што мала князь Костентинъ придати князю Павлу къ Степанской части, в тыхъ именованыхъ выше мененныхъ Его Милости дал и даровал на вечностъ, записомъ своимъ, подъ печатю своею и подъ свѣдомомъ печатей пановъ радъ нашихъ великого князства Литовского потвердла, шдлаючи

то ѡт своихъ вѣжнихъ всѣхъ. Которыйже Его Милость записъ княза вискѣповъ передъ нами вказоваа и вѣа намъ чоломъ князь Костентинъ, авышмо Его Милости дааи на то сѣсъ нашихъ листѣхъ и потвердиаи то нашимъ листомъ на вечность. Ино колижъ князь Павелъ, вискѣпъ Львѣцкый тои части деаици княза Костентиновы, которая зостала емѣ по книжини Его Милости, дааковѣина в Голшанѣхъ и в Шешолѣхъ, в Галскѣхъ и в Романовѣхъ, дароваа и записомъ своимъ на вечность потвердиа, мы выслашавши того записъ Его Милости, з особливое наше ласки, даа Его Милости к намъ верное и знаменито накладоное службѣ и (не) лютованѣа горла напротинѣхъ неприателемъ нашимъ, на Его Милости чолом-вѣте то вчиниаи, частъ дѣаици Его Милости княза Басилевзское, а княза Юревзское в Голшанѣхъ и в Шешолѣхъ и в Романовѣхъ, которая Его Милости князю вискѣпѣ Львѣцкомѣ (мела) прийти, што князь вискѣпъ Его Милости дароваа, потверждаемъ симъ нашимъ приаеаеаи, вечно Его Милости самомѣ и Его Милости дѣтеаи и потомъ вѣдѣчимъ Ихъ Милости счаакомъ, зо всеми людьми тѣхъ имѣней даанными и тааыми, съ нашими дворными и тѣхъ людейъ землями пашными и борными и с сеножати, з боры и з лесы, з дѣвровами, з гаи и с хворостники и з ловы звериными и пташиными и с озеры, з реками и з рѣчками, и с сажавками и з зеремени и з вобровыми гоны и с ставы и ставици и з маны и ихъ вымѣаки и з данаи грошовыми и медовыми и кѣничными и з дѣаы ржаными и веселыми и зо всеми иными платы и доходы и вжитки и зо всеми с тѣми такъ дааго и широко и вкрѣгаа, какъ са с стародавна в соѣѣ и нине тѣе имѣна в границахъ и в обыходахъ своихъ маютъ и какъ князю вискѣпѣ ѡт княза Костентина мѣла прийти, подааѣ тоѣ мены и вловы, которѣ мѣа Его Милость зо ѡтцемъ княза вискѣповымъ, а князь вискѣпъ Его Милость княза Костантина тѣми дароваа. Коленъ панъ Биленскый, гетманъ нашъ навѣшшый, князь Костентинъ Ивановичъ Ѳстрозекый тѣю частъ тѣхъ имѣней, выше мененныхъ, ѡтдати и продати и заменити, розширити и прибавити и людямъ всааити, кѣ своимъ лепшомъ, а вжиточномъ ввернѣт, какъ самъ наапей розвѣаючи, а вѣжнии княза вискѣповы не маютъ подъ Его Милостю и подъ его потомки понскивати. Я на твердостъ (и) печатъ нашъ казааи есмо приѣвѣсити к сѣмъ нашимъ листѣхъ. Писанъ в Краковѣхъ подъ лѣты Божего нарожена тысяча патсотъ даацат-первого (!), месеца сентебра 51. денъ, индикта 11¹).

Богѣшъ Боговитиновичъ, маршалокъ и писарь.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 396—398.

¹) Również i tu, jak w dokumencie poprzedzającym rok nie zgadza się z podanym indyktem 8-ym, dla tego z tych samych względów, podług indyktu przyjmujemy 1519 rok.

CCII.

W Drohiczynie 1519 roku.

Zofia z Korczowa zapisuje mężowi swemu, Mikołajowi z Czapel 1000 kóp groszy Lit. na wsiach: Bartkowie, Szczeglacinie¹⁾ i Sarnowie²⁾, w powiecie Drohickim położonych. W Drohiczynie 1519 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 27. W wypisie z grodu drohickiego, na pergaminie.

¹⁾ *Korczew, Czaple, Bartków i Szczeglacim*, wsie w gubernii siedleckiej, powiecie sokołowskim.

²⁾ *Sarnów*, wieś w gubernii siedleckiej, powiecie łukowskim.

CCIII.

We Włodzimierzu 5. stycznia 1520.

Jan i Elżbieta Łuszczewscy zrzekają się na rzecz władzy Włodzimierskiego i Brzeskiego, Pachnoteja, zastawu dóbr Rastowa za sumę 150 kóp groszy Lit. i 30 czerwonych złotych, które mąż pierwszy Elżbiety, Tworyan Dremlik trzymał w zastawie od Stanisława Bartoszewicza i tejże żonie swojej w powyższej sumie zapisał. We Włodzimierzu 9. marca, indykta 8.

Sumaryusz Turzyski. Str. 19. Oryginał na pergaminie. Na str. 19—20 jest zapisany drugi dokument tej samej treści pod datą: We Włodzimierzu 9. marca, indykta 8. (1520 r.). Oryginał w języku ruskim, na papierze z 7-ma pieczęciami.

CCIV.

W Ostrogu 9. lutego [1520 roku].

List ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego do ks. Oleny Iwanowej Zasławskiej w sprawie szkód, poczynionych ludziom włości kuźmińskiej przez poddanych księżnej, tarnawskich.

БЛАГОВЖНОЇ КНАГНИНІ ГОСПОЖИ, СЕСТРЕ И НЕВѢСТЦЕ МОЕЙ АИЛОЇ, АИМЕ УСОБАНКЕ ЛАСКАВОЇ, КНАГНИНІ ИВАНОВОЇ ЮРЕВИЧА, КНАГНИНІ ОЛЕНЕ ЖЕСЛАВСКОЙ ЧОЛОМ-БИТЬКЕ.

ѿ здорови Твоей Милости и Башей Милости Богом данных детей радныхъмо слышали каждого часъ, а коли слышъ здорове Башей Милости, сего, много Бога велико хвалю и томъ съ сердечне радю; къ томъ теж госпоже княгине здеса жаловали наизъ подданыи наши, волости наше Казминское на тыхъ данников, а подданыхъ Башей Милости, на людей Терновскихъ, на Стецкихъ, а на Ходорскихъ, а на Папка, а на Грицка Нестяковича, а на Псыркевичи, а на Мищыка, которыхъ подданыи наши маютъ в ниихъ границы в земли, яко в борныхъ, такъ теж и в пашныхъ земляхъ, меншючи себе быти великии кривды и втиски отъ тыхъ то данников и подданыхъ Башей Милости, якобы мели мочи подданымъ чинити и черезъ границы ихъ властныхъ входы и выходы ихъ властныхъ дерств по бортамъ и ихъ самыхъ выютъ. Я такъ ж Твоей Милости невѣстки моее жедю, ажебы Твоя Милость рачила тыхъ своихъ подданыхъ казатъ повстагнсти, абы черезъ то подданыи мои бошей того ко мне въ жаловали съ не втекали и мне в томъ бошей того не жаловали. Пакижы Твоя Милость тыхъ людей своихъ нежко повстагнсти не хотела, и еже всадъ ведати, яко маю справедливости подданыи своимъ доводити и черезъ то на нихъ бошей того Башей Милости жаловати съ не всадъ. Писанъ в Остроже, месеца февраля ѿ. день¹⁾.

Константин Иванович Острожский
 Твоей Милости чоломъ вьетъ.

Oryginał na pół arkusza papieru, na stronie zewnętrznej na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć XX. Ostrogskich, nad herbem litery K. И. О. i adres:

Велемой княгини госпожи, сестре и невестце моей милой, княгини
 Ивановой Юревича Жеславской, княгини ѿлене.

¹⁾ W następnym akcie z 12. marca 1520 r. ks. Zasławska żali się na ks. Konstantego w grodzie łuckim o szkody, wyrządzone jej poddanym, na których za to samo w obecnym liście ks. Konstanty się skarży i prosi księżnę o wymierzenie w tym względzie sprawiedliwości, a zarazem grozi, iż będzie wiedział, jakim sposobem, w przeciwnym razie, sprawiedliwość dla swoich ludzi uzyskać: Zwyczajem ówczesnym kazał swoim poddanym napisać na poddanych zasławskich. To nam tłumaczy przyczynę wyrządzenia szkód poddanym ks. Zasławskiej i przyczynia się do oznaczenia daty, tak obecnego listu, jako też następnego z dnia 31. grudnia.

CCV.

W Łucku 12. marca 1520 roku.

Manifestacya ks. Oleny Iwanowój Zasławskiėj przeciwko ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu o szkody, poczynione poddanym jėj z Tarnawki.

Под лѣты Божего нарoженя д. ф. ѿ. месеца марта ѿ. индикта ѿ.

И Федор Чорторыйскій, староста Лвцкій¹⁾. Про намет казали есмо в книги записати. Прислала до нас княгиня Иванова Юревича Жеславскаа, княгиня Елена, шповедаючи намы: Которое наметне небожчик мжж Ёй Милости, князь Иван Юревич Жеславскій кспил в князя Васнаа Четвертенского, на имя Збвовецѣ з данники, на имя с Тециною, а Ходоракою, а Панкомъ, а Грицкомъ Нестюковичом, а Пзырковичи, то пак тыи данники и иншии нѣкоторкии люде Жеславскии, котории люде выпѣстна из Жеславаа и шсадна была небожчик князь Иван Юревич Жеславскій яко на земаи Белгородской, так теж и Збвовецкой, на рецѣ Терновце; то пак поведает, князь Константин почал са в оных данников земаѣ счѣпати и брнеды великии чинити, а потом и шных данников во властном наметни Ёй Милости, в Терновце, их самых из их земаами мощно взал, а князь Иван Юревич Жеславскій шных людей из их земаами шт кокаас лѣт во в покои держал и по смерти мжжа Ёй Милости, князя Ивана Юревича Жеславского княгиня Ёй Милост, княгиня Елена тыи земаи и люде шт кокаас лѣт в рѣкам своим во в покои держала и того вжнвала, а ництос в то не встѣпал. И так и шнсю жалобѣ и шповедане княгини Ёй Милости Ивановой Юревича Жеславской, княгини Елены, казалаом в книги записати и выписи с книг Ёй Милости дал, под моею печатю.

Oryginał wypisu na pół arkusza papieru, u dołu na czarnej masie wyciśnięta pieczęć: rycerz prawą ręką, ostrym mieczem przebija smoka, w lewej ręce trzyma taki sam miecz.

¹⁾ Do 1523 r. występuje jako starosta łucki. ks. Konstanty Iwanowicz Ostrogski. być może jednak, że w ostatnich kilku latach urząd ten piastował tylko nominalnie. gdy faktycznie starostą był ks. Feder Michałowicz Czartoryski. albo też tylko zastępcą ks. Konstantego.

CCVI.

We Włodzimierzu 30. marca 1520 roku.

Pachnotej, władyka Włodzimierski i Brzeski zrzeka się na rzecz ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, starosty Włodzimierskiego zastawu dóbr Rastowa za sumę 150 kóp groszy Lit. i 30 czerwonych złotych. We Włodzimierzu dnia 30. marca, indykta 8.

Sumaryusz Turzyski. Str. 20. Oryginał w języku ruskim, na pergaminie.

CCVII.

Dnia 12. kwietnia 1520 roku.

Anna Kasprowa Hermanowiczowa sprzedaje Aleksemu Piątkiewiczowi ogród Chromeżyński w Świrze¹⁾, stykający się z gruntem Floryanowskim, za 6 kóp groszy Lit. Anno 1520 feria 5 intra Octavas Paschae.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 5 - 6.

¹⁾ Świr, miasteczko w powiecie wileńskim.

CCVIII.

Dnia 1. lipca 1520 roku.

Bohdan Lwowicz Bohowitynowicz sprzedaje ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce Kowelskiemu wieś swoją Somin, za 450 kóp groszy lit.

И Богдан Лвович (!) Боговитиновича визнаваю сам своим листомъ, что на него посмотритъ, або чтѣши его слышитъ, нынешнимъ и на потомъ всѣмъ, комъ всѣдѣть потреб того вѣдати: Продаю есмь имѣне свое отчизное, на имя Гумин¹⁾ князю Василию Михайловичу Сенкевичу Ковельскому, которое имѣне отецъ мой выменяю с пана Ресина за отчизну нашу, за Берестечко²⁾, а за Лашки³⁾ с подворьемъ.

што з Володимери оу городе и с фолварьком на передмѣстѣи Володимерскоу и со всиамъ с тымъ, какъ штець мой шт предка нашего, пана Рсина мѡа и какъ и после штца своего держал, за поапета ста коп грошей Антоовское мониты, Ёго Милости самомъ и Ёго Милости княгини и Ихъ Милости дѣтемъ и на потомъ вѣдчимъ ихъ цадкѡмъ. Маеть князь Ёго Милость тое имѣне держати со всиамъ с тымъ, какъ са тое имѣне здавна само к собѣ са (!) маеть, за предковъ нашихъ держана и за штца моего и за мене самого, с полми и сз сеножатами, з боры и з дѣрѡвами, з озеры и з реками и ставы и з ланы и з борѡвыми гоны и звериными ловы и со всиамъ посполитыми ловици. Я вже черезъ тое и самъ, ани жѡна мѡа, ани дѣти, ани ближнии мои не маютъ са в тое имѣне вѣтѣпати. Коленъ князь Наслаей тое вышше писаное имѣне Солинъ штдати, продати и заменити, розширити и прибавити и къ своему лѣшомъ и вжиточномъ швернѣти, якъ самъ на лепей розсѣлючи. Я при томъ были люди добрые: Князь Мухайло Ивановичъ Рѣжинский, а панъ Йкиа Болчковичъ Жасковский, а панъ Грицко Ивановичъ Инчинский, а панъ Тишко Кислаз, а панъ Костюшко Ивановичъ Ховоатовский. И просна есми тыхъ вышше писаныхъ людей добрыхъ, авы Ихъ Милость печати свои приложнаи к сеамъ моимъ листѣмъ, и Ихъ Милость на мою прозѣс то вчиннаи и печати свои приложнаи к сеамъ моимъ листѣмъ; а для лѣпшого твердостѣи и самъ печать свою приложнаи к сеамъ моимъ листѣмъ. Писанъ в лѣто семъ тысячное двадцать пѡтое (!), месеца июла ѡ. день, индикта шслогѡ¹⁾.

Metr. Lit. Spis perg. Nr. 215. Oryginał na pergaminie, na sznurkach jedwabnych koloru ciemno zielonego było zawieszonych 6 pieczęci, pozostała tylko 2-ga, a po innych sznurki. Pozostała pieczęć jest ks. Michała Rużyńskiego różni się jednak kształtem od opisu, podanego u Okolskiego (Orbis Polonus. T. II. Str. 649): jest bowiem strzała, czy też grot, do góry ostrzem obrócony, a w dole do niego przytwierdzone dwa krzyże; mylnie zatem u Okolskiego dwa ostrza grotu przedstawione są jako dwa krzyże w górze; w otoku pozostały resztki napisu: „Мухайло“.

¹⁾ *Solin*, wieś w powiecie włodzimierskim.

²⁾ *Beresteczko Rusinowe*, wieś w powiecie dubieńskim.

³⁾ *Laszki*, wieś w powiecie włodzimierskim.

⁴⁾ Rok ery bizantyńskiej 7025 nie zgadza się z podanym indyktem 8-ym. gdyż 7025—5508. daje 1517 rok, gdy przeciwnie indykt wskazuje 1520 rok. który też, dając pierwszeństwo indykłowi, przyjmujemy.

CCIX.

W Mińsku 22. września 1520 roku.

Jacko Jackowicz Hrynkowicza sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu podwórze swoje, w zamku mińskim.

И Яцко Яцкевич Гринковича из братом своим Маншаом, земане Болынский, явено чинил сам нашим листом, что на него посмотрит, або чтѣши его слышит нынешним и на потом вѣдчим, комѣ потреб вѣдѣть того вѣдати: Штож которое есмо подворе наше втчизное мѣан в замкѣ Мѣнском, межи подвора пани Глебовое Корсаковича и межи пана Станислава Лодатича, на великой саны, мы тое подворе продали на вечност з вѣдочанемъ и со всим, как сам в собѣ мает господынѣ нашомѣ ласкавомѣ, князю Константинѣ Его Милости Ивановичѣ Острозскомѣ, панѣ Еленскомѣ, гетманѣ навышомѣ господара, корола Его Милости старостѣ Лецкомѣ, Брацлавскомѣ и Бѣницкомѣ, маршалкѣ Болынского земан, за двадцат коп грошей Антоовское монѣты, по дѣсати пѣназей в грошъ, вѣчно Его Милости самомѣ и Его Милости княгини и Их Милости дѣтем и на потом вѣдчим Их Милости цадком. Ежо черес то мы сами, жены и дети наши, ани что з близких наших, не маем в тое подворе ничим сам вѣспати, ани того под Их Милостью поискивати. Я при том был и томѣ добре свѣдом: Князь Богдан Жославский Иванович, державца Мѣньский; а пан Александро Ивановичѣ Ходкевича, маршалок господарский, державца Остринский¹⁾; а князь Василей Андреевич Полубенский, державца Жолдский; а панъ Григорей Исаевич Громикга, писар господарский, каючник Еленский; а князь Иван Григоревич Сенский, державца Медницкий²⁾; а пан Мартин Мелешкевич, дворанин господарский. И был есмо чолом тым князем и паном Их Милости, вышей менаем в Их Милости печати, Их Милост (на) наше чолом вите печати свои привесили к самѣ нашомѣ записѣ, а для леншого свѣдома и твердости и Яцко з братом своим, Маншаом и свою есмо печат привесили к самѣ нашомѣ записѣ. Писан в Мѣнскѣ в лѣто семое тысячи ѣѣ. годѣ, месеца сентавра ѣѣ. ден, индикта ѣ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 276—277.

¹⁾ *Ostryna*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie lidzkim.

²⁾ *Miedniki*, miasteczko w powiecie wileńskim.

CCX.

W Zdzięciole 28. listopada 1520 roku.

Ks. Andrzej Juriewicz Zasławski przybiera ks. Pię Konstancy-nowiczowa Ostrogskiego za syna i zapisuje mu trzecią część dóbr swoich ojczystych, wraz z mytem w Zasławiu, Ostrogu i Łucku.

И князь Андрей Юрьевич Жославский чиню имено тым то монаху листом, хто на него посмотритъ, або чтычи его слышитъ, нинѣшним и на потомъ вѣдучим, кому вѣдетъ потреба того вѣдати: Штожъ знавши есми то по совѣтѣ, ижъ вжо жоны не вѣдасъ мѣти и для того, абы по моему животѣ души моей памятка была, по своей доброй воли, безъ жадного припѣжана, а никимъ тежъ не намовенъ, взяла есми совѣтѣ за сына мѣсто братанича своего, князя Илью Его Милости, сына брата моего, князя Константина Его Милости Ивановича Острозского, пана Биленского, гетмана навкышшого господара, корола и великого князя Его Милости Жигимонта, старосты Луцкого, Брацлавского и Вѣнницкого, маршалка Гольшинское земли и по моему животѣ даю и дарю и записю Его Милости сыну моему, князю Ильи, третью часть наѣней втчизны своее в Жослави и во всихъ наѣнахъ моихъ втчизныхъ, што на мене половица в дѣлахъ пришла вт невѣтки моее, княгини Ивановою Жославскою и вт сыновъ Ее Милости, братаничовъ моихъ, князя Михайла, а князя Ксзмы Ивановичовъ. Я на имя твое наѣна, што с тое втчизны моее третью часть Его Милости записю: Жюковъ, а Дятеловъ Ставъ, а Меречовкъ, а Бачманово селце, а Дѣжков¹⁾, а Берездов²⁾, а Почапци, со всеми людьми тыхъ наѣней и ихъ землями пашными и борными и съ сеножатми и з данми грошовыми и медовыми и кшничными и з боры и лѣсы, з дѣбровами и гаи и з ловы зверными и пташными и с озеры и з рѣками и с ставы и с ставици и з малыны и ихъ вымеаки и з во-бровыми гоны и зо всемъ с тымъ, какъ съ тыи выше мѣнены наѣнка здавна в совѣтѣ и в границахъ и в обыходахъ съ своихъ мають. Я в мытѣ Острозскомъ и Луцкомъ и Жославскомъ тое моее половицы, што на мене пришла также третью часть и то все Его Милости даю и дарю и записю вѣчно и на вѣки непорочно, князю Ильи Его Милости и Его Милости княгини и Ихъ Милости дѣтемъ и на потомъ вѣдучимъ Ихъ Милости счадкомъ втдалаючи то вт братаничовъ моихъ, князя Михайла, а князя Ксзмы Ивановичовъ Жославскихъ и вт ихъ сестры и вт всихъ

ближних моих, якоже государь, король Его Милости с паны раданы своими устано-
 вил, штоже каждый воленъ отчины своею третью часть, кому хотати, от всех
 ближних своих на вѣчность записат. И теж то князю Иаки Его Милости, сынъ
 моему, вдале ставы и дѣламы господарское и земское третью часть отчины моею
 записю, а как душа моя Бог съ сего свѣта зверет, Его Милость мает тыи имѣна
 Жюков, а Далеов Ставк, а Меречовск, а Бачманово селанце, а Дьяково, а Бере-
 здово, а Почапци, третью часть отчины моею и в мытѣ Острозском и Луцкомъ
 и Жославском также третью часть къ своей рше мѣт, а с того душа мою помни-
 нат, а княгини Ивановна, невѣстка моя и сынове Ее Милости, братаничи мои
 и сестры Их Милости, ани хто з ближних моих вжо черес то в тыи имѣна,
 выше мѣнены, третью часть отчины моею и теж в третью часть мытѣ, половицы
 моею Острозского и Луцкого и Жославского не мают са ничим вѣспати, ани того
 под князем Иакою и Его Милости потомки поскивати; а естаны са то видею
 невѣстце, аю сыном Ее Милости, братаничом моим в том брѣда, ижебы в тых,
 выше мѣненых имѣнах было боши, нежан третью часть, тогда мают съ тою моею
 половицы имѣней отчинных, што отъ них приидет третью часть отдеати
 и выловы такы въ тыхъ имѣнах боши третей части, князь Иака, сын мой мает
 им тот лишок выдеати, а паканбы теж несполна была третью часть, отчины
 моею в тых имѣнах выше мѣненых, тогда княгини Ивановна и сынове Ее Мило-
 сти князю Иаки Его Милости мают тью третью часть з моею половицы выполнити.
 И волен сынъ и братанич мой, князь Иака Его Милость и Его Милости княгини
 и их дѣти и на потом вѣдчии Их Милости счадки тью третью часть, имѣна выше
 мѣнены отчины моею и в мытѣ Острозском и Луцком и Жославском, в моею
 половицы также третью часть, отдати, продати, заменити, на церков записати,
 росширити, прибавити и к своему лѣпшому и вжиточному шверити, как сами
 налепей розумѣючи. Я при том были и томы добре звѣдоми: Господыни штецъ наш,
 архиепископъ, кнр Иосифъ, митрополит Киевский и всея Руси; а пан Олбрахтъ Марти-
 нович Краштовтовича, воевода Троцкий, староста Мозырский; а пан Ян Николае-
 вич Раднеловича, маршалок земский государя, короля Его Милости, староста
 Дорогичский и Слонимский; а пан Петръ Станиславовичъ Петровича, воевода По-
 локский; а князь Федор Иванович Жославский, староста Рошский; а князь Есапай
 Андрѣевич Подвѣнский, державца Жолдский. И вил ели чолом господыни, штецъ
 нашом, митрополитъ Его Милости и тым выше мѣненым паном и князем Их
 Милости в Их Милости печати, и Их Милость на мое чолом вите печати свои
 привѣсали к сеам моим листъ; а для лѣпшого свѣдома и твердости и князь
 Андрѣй и свою ели печат привѣсали к сеам моим листъ. Писан в Зѣтели в лѣто
 сем тысячное к. девятъ годъ, месеца ноября кн. ден, индикта девятого.

Oryginał pergaminowy, pieczęcie i sznurki odpadły, po trzeciej tylko pozostał pąsowy jedwabny sznurek, po trzech zaś innych tylko ślady cięć.

¹⁾ *Żuków, Diatelówka, Maraczówka, Baczmanówka i Diaków*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim.

²⁾ *Berezdów*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie zwiahelskim (nowogród-wołyńskim).

CCXI.

W Połonnem 31. grudnia [około 1520 roku].

List ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego do ks. Oleny Iwanowój Zasławskiej, z przyrzeczeniem wymierzenia sprawiedliwości na poddanych, którzy jój szkody poczynili.

Безможной княгини, сестре и невестце моей милой, княгини Ивановой Желавской, княгини Оленѣ. ꙗко здорови Вашей Милости госпожи и сестры моей милой и Вашей Милости княжати ради-вѣдомо слышали завжды, а слышачи здорове Вашей Милости, святаго, милого Бога велико хвалю и томъ съ сердечно радю. Я так госпоже княгине, што Ваша Милост рачла присылати воѣрина своего, пана Йцька Пстринского до мене, вѣтежаючи на подданыхъ моихъ, на Острозьскихъ мещан, ижъ вни пѣриш Вашей Милости Радоселексю вырѣбали на вѣдоване, противекъ Пирока и Цвитохн¹⁾, на сей сторонѣ Горни и тежъ въ томъ Вашей Милости воѣринъ жаловал, ижъ в середворе мѣжики Белотынскии²⁾ съ Вашей Милости землю сѣодачи вѣрѣгъ Светого взера³⁾ Держной⁴⁾ и Шевного и съ Михолексю⁵⁾ з овцями, дерево вортное рѣвають со вчолалми. Ино госпоже княгине, невестко не рачъ Ваша Милостъ того по мнѣ довнимана быти, жебы то мѣло з моихъ дозволенемъ быти. Я так што съ дотычетъ пѣриш Вашей Милости, ино ѣ безъ дозволеня Вашей Милости не розказалъ своимъ мѣжникомъ съ тѣ пѣриш Вашей Милости сежчати, вѣдно з волею и розказанемъ Вашей Милости нехайъ ездати. Я такъ естанъ то мои подданыи счинили, Вашей Милости в томъ съ не докладючи, мы розказали вѣдникъ нашомъ, Баскъ Промчѣйковичъ Вашей Милости на нихъ справеданность дати. Писанъ съ Полономъ декабря 11. ден⁶⁾.

Костентинъ Ивановичъ Острозский
чоломъ вѣнет.

Oryginał na pół arkusza papieru, na stronie zewnętrznej po pieczęci pozostały ślady po czerwonej masie i adres:

**Беломожной княгини сестре и невестце моей младой, княгини Ивановой Жеславской,
княгини Єлене.**

-
- 1) *Radoszówka i Cwetocha*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim.
 2) *Białotyn*, wieś w powiecie ostrogskim.
 3) *Święte jezioro*, znajduje się w lesie, na drodze ze Sławuty do Michli.
 4) Nazwę *Derażni* zatrzymała dotąd jeszcze wschodnia część Sławuty, w XVI-ym wieku była tu prawdopodobnie nieznaczna osada, na miejscu której i drugiej osady. *Woli*, około 1634 r. założono Sławutę, pod nazwą Sławutyna (Dokument o tém świadczący, znajduje się w Archiwum Sławuckiém).
 5) *Michla*, wieś w powiecie zasławskim.
 6) Vide Nr. CCIV. uwaga 1).

CCXII.

1520 roku.

Paweł książę Holszański, biskup Łucki zapisuje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu miejsce w Holszanach, na zbudowanie dworu. 1520 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 24 i 44.

CCXIII.

W Wilnie 1520 roku.

Dymitr Iwancewicz sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu podwórze swoje, w mieście Wilnie za 100 kóp groszy Lit. W Wilnie 1520 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 136—137. Oryginał na pergaminie z 9-ma pieczęciami, w języku ruskim.

CCXIV.

W Nowogródku 4. stycznia 1521 roku.

Iwaszko Kodżelewicz, chorąży tatarski nowogrodzki i inni Tatarzy, sprzedają ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś Teplen, w powiecie mińskim.

И Ивашко Коджелеевич, злан и хоружий Татарский Новгородский, а Келдавет Банкович, а Шобанко Мемович, а Иныбек Дахнович, а Давет Ябдылин, сын злановича; а Сатка, Квчюмагметеваа вдова, з братаннами зволан, на има: Зейнепка, а Стасица, а Исица, визнаваем сами на себе сим нашим листом, что на него посмотрит, або чтичи его слышит, нынешним и на потом будущим, комъ будет потреб того вѣдати: Што которое имѣне наше отчизное и дѣдизное мали есмо в Менском повѣте, на има Теплены¹⁾, мы тое имѣне по своей доброй воли, без каждого припужена, а никим теж не намовены, продали есмо князю Костантину Его Милости Ивановичу Острозскому, пану Енленскому, гетману навышшому господаря, короля Его Милости, старосте Лвцкомъ Брацлавскомъ и Бѣницкомъ, маршалку Болынское земан, за полтора ста коп грошей Антоское личеы, по десати пѣназий в грош, вѣчно и на вѣки непорочно, Его Милости самому и Его Милости княгини и Их Милости дѣтем и на потом будущим Их Милости счадком зо всеми людьми того имѣна и з их податми и землами пашными и борными и сеножатми, з боры и лесеы, з дѣбровами и ган, з ловы зѣринными и пташными и с озеры и рѣками и ставы и ставици и з малыны и з их вымелки и з зеремены и вобровыми гоны и податми людей того имѣна, з данми грошовыми и медовыми и квничными и зо всеми иными платы и пожитки, которымколевек именем названы, або менены быти могут и зо всем с тым, как са тое имѣне Теплены здавна в совѣ и в границах и в обыходех са своих мает и как мы сами на себе державши и Его Милости продали, отдааючи то от всех ближних наших. Ежо черес то мы сами и жены и дѣти наши, ани что з ближних наших в тое имѣне наше, Теплены не маем са ничим зстѣпати, ани того под князем Костантином Его Милостю и Его Милости потомки понскивати. Я хтобы зз ближних наших мѣла са в тое имѣне чим зстѣпати, або под Их Милостю понскивати, мы Ивашко Коджелеевич, а Келдавет Банкович, а Шобан Мемович, а Иныбек Дахнович, а Давет Ябдылич, а Сатка Квчюмагметеваа, а девки, на има: Зейнепка, а Стасица, а Исица, маем то от тых застѣпати и то Его Милости учичати. Болен князь Костантин Его Милост и Его Милости княгини

и Ихъ Милости дѣти и на потомъ вѣдѣчии Ихъ Милости счадки тоѣ имѣне Теплены
 вѣдати, продати и заменити и розширити и прибавити и людьми вѣдати и к сво-
 емъ лепшомъ и вжиточномъ ввернѣти, яко сами палепей розсмѣючи. Я при томъ
 былъ и томъ добре сведомъ: Архиепископъ Ивсанъ, митрополитъ Киевскій и Галицкій
 и всеа Русси; а панъ Юрьи Немировичъ, державца Любошанскій²⁾; а панъ Миколай
 Иксьевичъ Цитовича; а панъ Климъ Стретовичъ; а панъ Федоръ Колонцаевъ; а панъ
 Михно Василевичъ Койниловича, хорсжий Новгородскій. И былъ есмю чоломъ митро-
 политъ Его Милости и тымъ, выше мененымъ паномъ, въ Ихъ Милости печати, и Ихъ
 Милость на наше чоломъ вите печати свои привесилъ к семъ нашомъ листъ, а для
 лепшого сведома и твердости и свои есмю печати привесилъ к семъ нашомъ листъ.
 Писанъ въ Новгородѣ въ лѣто 7203. двадцатъ 8-го годъ, месеца генвара 8. денъ,
 индикта 8.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 296—298. Podług summaryusza ostrogskiego (Str. 141)
 oryginał był na pergaminie z 10-ma przywiesistemi pieczęciami.

¹⁾ *Teplen*, wieś w gubernii mińskiej. powiecie ihumeńskim.

²⁾ *Luboszany*, miasteczko w gubernii mohylewskiej. powiecie orszańskim.

CCXV.

We Włodzimierzu 1. marca 1521 roku.

Jan Łuszczewski, z żoną swoją Elżbietą, kwitują się nawzajem
 z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką ze szkód, sobie
 poczynionych.

И Янъ Лщевскій изъ жонюю своєю, Ялжбѣтою, признаемъ сами на себе
 симъ нашимъ листомъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдати, або чѣсчи его слышати:
 Штожъ, которые были наши рѣчи с князѣмъ Андреѣмъ Его Милости в скарбѣ, были
 погинули и нѣкоторыи тежъ шкоды были къ Яну Лщевскію князю Его Милости почи-
 нилъ и в томъ сѣ есмю с княземъ Андреѣмъ Его Милостью взеднали передъ господынымъ,
 втцемъ владыкою Володимирскимъ и Берестейскимъ, Пахотнемъ: Мы зъ жонюю своєю
 Его Милости свою шкоды втпсетили, а князь Его Милость намъ свою шкоды вт-
 псетилъ, противъ того князь Его Милость не маетъ сѣ намъ в свои шкоды впомянати,
 а мы тежъ в свои шкоды князю Его Милости не маемъ сѣ впомянати. Я при томъ

ТЕЖ БЫЛ ЛЮДИ ДОБРЫЕ И ТОМЪ СЪТ ДОВРЕ СВѢДОМЪ: ПАН БАСКО, ДВОРАНИН ГОСПОДАРЬ-СКИЙ КОРОЛЯ ЕГО МИЛОСТИ; А ПАН ИЕАШКО, ДВОРАНИН ПАНА ЯНА, МАРШАЛКА ВЕЛИКОГО. И НА ТО ДАД ЕСМИ ЕГО МИЛОСТИ СЕЗЪ МОЙ ЛИСТЪ ВЪЗНАНЬИ, И БНА ЕСМИ ЧОЛВМ ГОСПОДИНЪ ВЛАДЫЦЕ, АБЫ ЕГО МИЛОСТЬ ПЕЧАТ СВОЮ ПРИЛОЖИЛ И МЫ ТЕЖ ИЗ ЖОНОЮ СВОЕЮ ПЕЧАТИ СВОИ ПРИЛОЖИЛ И ТЕЖ ПРОСИЛ ЕСМО ВЕРХЪ ПИСАНЫХЪ СВѢТКОВЪ, ПАНА БАСКА, А ПАНА ИЕАШКА, ИЖЕБЫ ПЕЧАТИ СВОИ ПРИЛОЖИЛ, И ИХЪ МИЛОСТЬ НА МОЕ ЖАДАНЬЕ ТО ВЪНИЛ И ПЕЧАТИ СВОИ ПРИЛОЖИЛ К СЕМЪ МОЕМЪ ЛИСТЪ. ПИСАНЪ ВЪ БОЛОДИМИРИ МАРТА ѿ. ДЕНЬ, ИНДИКТА ѿ.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na zielonej masie wyciśniętych 5 pieczęci. Pierwsza, władyki Pachnoteja, opisana już przy N-rze CXXXII. Na drugiej herb w kształcie „Dąbrowy“ napis w otoku zatarty; na 3-ciej herb „Prus I.“ z tą odmianą, że połowa krzyża jest po prawej stronie, napis zatarty; na 4-jej wyciśnięty herb „Korczak“ a nad nim litery: **В. Я.** Piąta zatarta.

Na stronie zewnętrznej umieszczony nadpis prawie współczesny: „**Яна Ашцовского еднанье в шкоды князя Андрея Генгешковича**“. Jest to ks. Andrzej Michałowicz Sanguszko, gdyż ks. Andrzej Aleksandrowicz był wtedy starostą włodzimierskim, czegooby w dokumencie dodać nie zapomniano.

CCXVI.

We Włodzimierzu 17. czerwca 1521 roku.

Umowa Hrycka, Sołtana i Bohdana Staweckich z ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, o zamianę podwórza, w zamku włodzimierskim.

Мы Ставецкии: Грицко, а Солтан, а Богдан, визнаваем сим нашим листом сами на себе, комъ вѣдет потреб того вѣдати, або чѣмъ слышати: Штож мѣняли есми подворю не княземъ Андрѣемъ ЕГО МИЛОСТИЮ Александровичомъ, старостою Володимирскимъ: **Мы** ЕГО МИЛОСТИ ДАЛИ СВОЕ МѢСТЦЕ СЪ ЗАМКЪ ГОСПОДАРЬСКОМЪ, СЪ БОЛОДИМИРИ, МЕЖИ СИРОТИНА И БОГШЕВА ПОДВОРЮ, А КО КНЯЗЯЖЪ ЕГО МИЛОСТИ ПОДВОРЮ. Я ХТОВЫ МАЛ СЪ ТОЕ МѢСТЦЕ СЪТЪНАТИ, МЫ МАЕМО ЕГО МИЛОСТИ УЧИСТИТИ. Я ПРИ ТОМЪ БЫЛ ПАНЪ ПЕТРЪ КАЛОСОВСКИЙ, А ПАНЪ МАРТИНЪ ЗЕВНИНСКИЙ, А ПАНЪ ЛЕВКО ЛАСКОВИЧ, А ВОИТЪ БОЛОДИМИРСКИЙ, ФЕДКО АВДОВИЧ. Я ДЛА ЛѢИШЕЙ СПРАВДЛИВОСТИ И ПЕЧАТИ ЕСМО СВОЮ (!) ПРИЛОЖИЛ К СЕМЪ НАШОМЪ ЛИСТЪ. ПИСАНЪ ВЪ БОЛОДИМИРИ ИЮНЬ ѿ. ДЕН, ИНДИКТА ѿ.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na papierze, na zielonej masie wyciśnięte 3 pieczęcie; 1-sza zatarta; na drugiej wyciśnięty herb, zbliżony kształtem do herbu „*Brzuska*“, lub téż „*Syrokomla*“, z tą atoli odmianą, że górne ramię krzyża znacznie jest przedłużone i na nim ku końcowi są umieszczone dwa drzewca w poprzek ułożone, na trzeciej tenże sam herb, lecz większych rozmiarów, a w około niego napis: „**БОГДАН**“, pierwsza litera po lewej stronie, a reszta na prawej, jedna litera nad drugą.

CCXVII.

W Braclawiu 17. czerwca 1521 roku.

Isaj Zabokrzycki, z żoną swoją Maryą, sprzedają Juchnowi Koszce częście swoje w Czeremoszném, Ihnatowcach i Falkowie, za 20 kóp groszy.

Ja pan Isaj Zabokryckij, z żonoju mojemu Mariu i z detmi naszymi, soznawajem sami na sebe, tym naszym listom, chto na neho posmotryt, abo cztuczcy usłyszyt, ninesznim i na potom buduczym, komu budet potrzeba toho wedati, abo cztuczcy słyszati. Żadał mene ziat' moj, pan Juchno Koszka i żony mojej Maryi, a swojej sestry: Iż kotoraja czast prychodziła materyzny żony mojej, Maryi i Jeho Miłost mene o to prosil i żony mojej, Maryi, a swojej sestry, czerez ludej dobrych, abychmo Jeho Miłosti odpustili tuju czast materyzny żony mojej. Ino ja z żonoju mojemu, pomysliwszy o tom i jeho Miłosti ustupili imenej naszych: Czeremoszny, Ihnatowcow i Falkowa, za dwadcat kop hroszej obel weczno. A czerez to ja sam, ani żona moja, ani deti nasi, ani chto z bliskich naszych, ne majem u neho, ani u żony jeho, ani u detej ich wzo toje otczynny poiskiwati. A jestliby też chto choteł toje otczynny u nich poiskiwati, tohdy tot zapłatit sto kop zaruki kniaziu Jeho Miłosti. A szto Jeho Miłost nałožyt na to, prawujuczcy sia o to z kim, tohdy tot majet wsieu szkodu i nakład Jeho Miłosti zapłatiti, a taja otczynna majet byti zasia Jeho Miłosti i jeho detem obel weczno. A pry tom byli i tomu dobre swedomi: Pan Michno Jakubowicz, starosta Braclawskij; a pan Kuźma Antonowicz, starosta Winnickij, a pan Bohusz Słupica, zemianin Braclawskij; a pan Olechno Suprunowskij, zemianin Winnickij. A dla lepszoho swedoctwa i twerdosti prosil jesmi Ich Miłosti, tych werchu pisanych panow, aby Ich Miłost peczati swoje pryłožyli ku tomu mojemu listu, Ich Miłost na moju prosbu i na czołom bitie żony mojej to uczynili i peczati swoje ku tomu mojemu listu pryłožyli, a podle Ich Miłosti peczatej

i ja sam, pan Isaj iz żonoju mojeju, swoje peczati pryłożył jesmi ku tomu mojemu listu. A pisał Pokrowskij pop, Onisym. Pisan w Braclawlu ijunia semnadcatoho dnia, indykta dewiatoho.

Kopia z XVIII-go wieku.

CCXVIII.

We Włodzimierzu 20. czerwca 1521 roku.

Wasko Mytkowicz sprzedaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, staroście Włodzimierskiemu dobra swoje, Lipie, za 60 kóp groszy Lit. We Włodzimierzu 20. czerwca, indykta 9-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 167—168. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim, z 6-ma przywiesistemi pieczęciami.

CCXIX.

W Krakowie 20. lipca 1521 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce kupno dóbr Somina, od Bohdana Lwowicza Bohowitynowicza.

Сам Жигимонт Божю милостью, корол Польский, великий князь Литовский, Русский, княжа Првское, Жомойтский и иных.

Чинилъ знаменито силъ нашихъ листомъ, хто на него посмотришь, а во чѣмъ его слышитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ, коли вѣдетъ потребъ того вѣдати. Бил нам чолом князь Василей Михайлович Сомьбергшквенча Ковельскій и повѣдид перед нами, пж кспил с земанина Болынского, Богдана Львовича Боговинтиновича именьке втчизное его, на имѣ Солин, котороежъ именьке втец его вымелалъ с земанина Болынского, Русина, за именька втчизныи свои, за Перестечко, а за Лешки, с подворьем, што в замкѣ Володимирском и сѣ фольварком на передместьи Володимирскомже, со всеми с тым, как са сѣ стародавна в себе имѣло и теж как втец его, Левко Боговинтинович и земанин Болынский, Русин, держали, за полпе(та) ста коп грошей Литовскве монеты, по десети пѣназей въ грош. На штожъ и листъ кспчий пѣред нами вказывал и бил намъ чолом, абыхмо ели с на то дали

нашъ листъ и то подтвердан емъ нашимъ листомъ на вечность. Ино мы з ласки нашею на его чоломъ-внѣе то вчинили, на то дали емъ нашъ листъ и то подтверждаемъ емъ симъ нашимъ листомъ. Маеть онъ самъ и его жена и дети ихъ и на потомъ вѣдѣчии шадки ихъ тое имѣнье Солин и дворъ в замкѣ Володимирскомъ и фольварокъ на передмѣстѣи съ Володимиромъ держати вечно и на веки непорѣшно, со всеми людьми того имѣнья и зъ землями пашными и борными и с полями и съ сенокатьми, з боры, з дѣровами, с озерами и з реками и зъ рѣчками и съ ставы и съ ставищи и з млыны и ихъ вымелки и з вобровыми гоны и з ловы звериными и пташкими и с посполитыми ловищи. Болен онъ тамъ прибавити и людьми всадити и розвѣшити и къ своему лепшому и вжиточному обернѣти такъ, какъ самъ наленей розвѣмѣючи, водчасъ къпан своее и листъ къпчого. Я на твердость того и печать нашъ казали есмо привесити к сему нашему листу. При томъ былъ подскарбий дворный, державца Беленский, пан Иванъ Яндрѣевичъ. Писанъ в Краковѣ подъ леты Божего нароженя тысяча пѣтьсотъ двадцать второго (!), месеца июля двадцатый денъ, индикта девятый¹⁾.

Копоть писарь.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Metryce Lit. spis pergaminów Nr. 217, na sznurku jedwabnym koloru czerwonego i białego zawieszona pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ Rok nie zgadza się z indyktem, a nadto Zygmunt I. w lipcu 1522 był w Wilnie, a nie w Krakowie, zaś w 1521 r. w lipcu przebywał rzeczywiście w Krakowie (Akta grodzkie i ziem. T. X. Str. 20 i 21).

CCXX.

We Włodzimierzu 20. września 1521 roku.

Jona, włądyka włodzimierski i brzeski potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguśzce zamianę dóbr jego Tyszkiewicz, za dobra cerkiewne Sejmarki.

И епископъ Володимирскый и Берестейскый, Ивана чиню явне и визнаваю самъ на себе симъ моимъ листомъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчии, кому вѣдетъ потребъ того вѣдати, або чѣсчи его слышати: Што предокъ мой, владыка Володимирскый и Берестейскый, Пахнотей мѣналъ с княземъ Василемъ Михайловичомъ Сонегъшковича Ковелскимъ именемъ церковнымъ, Гадмарты¹⁾ на имени князя Василево втчизное,

Тишкевичи²⁾, ижили листок промежкѣ себе меновныхъ на ѿн час, коли менали, на ѿбе стороне не подавали, потомъ епископъ Пахнотей на низшю епископю зъехаа, а мене господарь, короа Его Милость епископю Володимерскою пожаловаа, а кѣ то ѿбачна, иж тое имене Тишкевичи, которое было княза Василево з рѣки, именованъ церковнымъ, а безъ шкоды тежъ церкви Божее, з дозволенемъ господарскимъ тѣю менѣ, которю прѣдокъ мой, епископъ Пахнотей, которыми именованъ менали сѣ, церковнымъ Садмарты, а княза Василевымъ Тышкевичи, тѣю менѣ есмо тыми нашими листы змоцниани и ствердани. Не маю и, ани потомки мои тое менѣ зрѣшквати на вечныи часы. Маеа князь Василей Его Милость тое имене, Садмарты держати з людьми и з ихъ платы, с полми и сеножатми и зо всимъ с тымъ, якъ тое имене кѣ церкви Божей держано было. Боленъ Его Милостъ тое имене ѿдати и продати и заменити и его розширити и людьми ѿсадити и кѣ своимъ лиишомъ ѿвернѣти, яко самъ налепей роздумючи, а естанбы възъ на тое имене Садмарты привапей чийколикъ, або списано бѣдетъ зъ евангѣлиехъ, и и потомки мои, инии епископы Володимерскии, подъ княземъ Василемъ Его Милостю и подъ Его Милости детми и ихъ потомки того имена Садмартъ не маемъ понскивати. Я при томъ были и томи добре свѣдомы: Панъ Иванъ Мицкевичъ Дрозденский, а панъ Петръ Каласовский. И просиа есмо Ихъ Милости ѿ печати, и Ихъ Милостъ на мою прозѣс то вчинили и печати свои приложили кѣ семъ моимъ листѣ. Писанъ зъ Володимери подъ леты Божего нароженѣ ѿ. ф. кѣ. месеца сентебра кѣ. индикта дѣ³⁾.

Metr. Lit. księga nowa 89. fol. 278. Oryginał na pół arkusza papieru, na zielonéj masie wyciśnięte 3 pieczęcie; 1-sza zatarta; na drugiej herb „*Szeliga*“, a nad nim napis „ИВАН“; na trzeciej wyciśnięty herb „*Kalusowski*“ dwa miecze odwrócone i związane, nad herbem czytamy nadpis: „ПЕТР“.

¹⁾ *Sejmarki*, wieś w powiecie łuckim.

²⁾ *Tyszkiewiczze*, wieś w powiecie włodzimierskim.

³⁾ Rok nie zgadza się z indyktem, podług ostatniego powinienby być 1520, ze względu jednak na dokument z 3-go marca 1521 r. (Nr. CCXV), w którym Pachnotej występuje jeszcze jako władcyka włodzimierski, wyjątkowo indykt uważamy za mylny i przyjmujemy rok podany, 1521.

CCXXI.

W Mińsku 24. września 1521 roku.

Fedko Bohdanowicz Chrebtowicz sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dwór swój w Wilnie.

Под ведомом господына втца нашего, архиепископа Ивсифа, митрополита Киевского и Галицкого и всеа Русси. Я Федько Богданович Хребтовича, подскарбий первой^а) земский господаря, короля Его Милости, из жонюю своею, Мариною и з сыном нашим, Юрем, визнаваем сами на себе сил нашим листомъ, хто на него посмотрит, або чтучи его слышит, нынешним и на потом вѣдчим, комъ вѣдет потреб того вѣдати: Штож который двор купилъ былъ если себе к месту Виленскомъ з золотара Станцелаврса на той глицы, которою ходят вт сватого Яна к Бернадыномъ, а к томъж еще если былъ прикупилъ мѣстца, где тепер пекарня, а стайна стоитъ з пани Якововой, теци невожника пана Ивашка Зеновевича; которыйжо двор мой межн двора князя Костентина Его Милости Ивановича Строзского, а межн двора невожника пана Ивашка Зеновевича, а с третее стороны, вт церкви Покрова Пречистое Богоматери двор пана Дмитров Ивашенцевича. Ино я Федько поспол з жонюю своею, Мариною и з сыном нашим, Юремъ тот двор свой, выше мененый продали есмо князю Костантину Его Милости Ивановичу Строзскому, пану Виленскомъ, гетману господаря, короля Его Милости, старосте Авцкомъ, Браславскомъ и Беницкомъ, маршалку Волинское земли за полтора ста копъ грошей Литовское монеты, по десяти пѣназей з грош, зо всимъ вѣдованьемъ того двора нашего и зо всимъ с тым, какъ са тот дворъ в себе^б) мѣл и какъ если, на себе державши, Его Милости продал, вечно Его Милости самома и Его Милости княгини и Ихъ Милости детямъ и на потомъ вѣдчимъ Ихъ Милости счадомъ. И воленъ князь Костантинъ Его Милость и Его Милости княгини и Ихъ Милости дети и на потомъ вѣдчимъ Ихъ Милости счаденъ тот дворъ продати и втдати, заменить, на церковъ записати и дворъ к своему вобычаю вѣдовати и тежъ к своему лепшомъ и ежиточномъ ввернѣсти, какъ сами налпей роздѣлючи. Я и Федько из жонюю своею, Мариною и з сыномъ нашим, Юремъ и дочка моя и ввсчата наши и ништо з ближнихъ нашихъ вжо в тот двор, выше мененый не маемъ са ничимъ встѣповати, ани того подъ княземъ Его Милостью и Его Милости потомки некоторыми причинами поскивати, бо тот дворъ естъ купилъ мой, а не втчизна, а такъ каждый воленъ куплю свою вѣда хота ввернѣсти. Я при томъ былъ и томъ добре зведомн: Князь Федоръ Ивановичъ Жославский, дер-

жавца Рошский¹⁾; а брат Его Милости, князь Богдан, державца Менский; а пан Богш Боговитинович, подскарбий земский, маршалок и писар господаря, короля Его Милости, староста Каменецкий; а пан Яцко Иванович Ратомский, державца Яенский; а пан Шалко Скндеревич. И просна есмь господына отца нашего, митрополита Его Милости и тых выше мененых князей и панов в Их Милости печати, и Их Милость на мою прозев печати свои привесили к семь моим листь; а для лепшого сведома и твердости и Федко из жонюю моею и з сыном нашим и свою есмо печат привесили к семь нашомь листь. Писан в Менскь в лето сем тысячное (тридцатое²⁾), мѣсеца сентавра КѢ. ден, индикта десятого.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 38—40. Wyrazy poprawione: a) первый; б) в совет. Dokument ten wydany w tomie I. (Str. 95—96) mylnie pod 1491 r.

¹⁾ *Roszków*, albo *Roszkowszczyzna Mała*, miasteczko w powiecie kowieńskim.

²⁾ Stosownie do występujących świadków indykt 10-ty odnosi się tylko do 1521 r. Kopista w oznaczeniu daty, podług ery bizantyńskiej zamiast 7030. wypisał tylko 7000. Vide T. I. Str. 163—164.

ССХХІІ.

W Stawkowie 27. września 1521 roku.

Wasył Wołczkowicz z bratem swoim Lwem, bojarowie hospodarscy, sprzedają ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, ziemię swoją pustą, obarycką, przyległą do Tarasowa.

И Басилей Волчкович из братомъ своимъ Лвомъ, бояре господарьскии Мѣнского повѣта, визнаваемъ сами на себе симъ нашимъ листомъ, что на него посмотришь, або чтѣчи его высасхаетъ^{а)}, инѣшнимъ и потомъ вѣдѣчимъ, комъ вѣдетъ потребъ вѣдати: Штожъ безъ жадного припѣженѣ, по своей доброй воли продали есмо князю Костентину Его Милости Ивановичу Острозскому, пану Виленскому, гетману господаря, короля Его Милости, старосте Лвцкому, Браславскому и Вѣницкому, маршалку Боломыское земли, к имѣнию Его Милости Тарасову¹⁾, отчизна нашъ на реци, на Пчици²⁾, на нма землю пѣстовзексю Оварицкю, котороежъ земли намъ передъ тымъ три службы были, на нма Корневщина, а Тиховщина, а Перхуровщина³⁾ — за чотыри копы грошей Литовское монѣты, по десети пѣнезей в грошъ, вѣчно Его Милости самомъ и Его Милости кнегиви и Ихъ Милости дѣтемъ и на потомъ вѣдѣчимъ Ихъ Милости

щадкомъ; во всеми земами пашными^{b)} и борными и сеножатин, з боры и лесы, з дѣбовыми и ган и во всихъ с тым, какъ съ тые выше мѣненыи земли со стародавна в совѣ и в границахъ и в обыходахъ съ своихъ мают^{c)} и какъ есмо, на себе державши и Его Милости продали. И колен пан Виленский, князь Костентин Его Милость и Его Милости княгиня и Ихъ Милости дѣти и на потомъ вѣдчии Ихъ Милости щадки тые земли, выше мѣненные^{d)}, щтдати и продати, заменити, на церкве записати и людемъ щсдати, къ своему мѣшомъ (и) вжиточномъ швернѣти, (какъ сами на лепей розумеючи; а мы сами и жены и дѣти наши и нихто з ближнихъ нашихъ в тые земли ничимъ съ не маемъ щтшати, ани того подъ Его Милостью и Его Милости потомки поискивати некоторыми причинами. Я при томъ были и томъ добре вѣдоми: Князь Юрей Ивановичъ Дѣрбеницкий; а пан Богш Богшвинович, подскарбий земский, маршалок и писаръ господара, корола Его Милости, староста Каменецкий. И были есмо чоломъ Ихъ Милости в Ихъ Милости печати, и Ихъ Милость (на) наше чоломъ-вите (то) щчинили (и) печати свои приложили къ семъ нашомъ листѣ, а для мѣшого свѣдома и твердости свою есмо печать приѣсили^{e)} къ семъ нашомъ листѣ. Писанъ в Ставке⁴⁾, в лѣто 73. (тридцатое), мѣсеца сентебря 13. ден, индикта 7⁵⁾.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 188—189. Wyrazy poprawione: a) „высасхат“, b) „пашнами“, c) „дают“, d) „дѣненные“, e) „присѣсили“.

Dokument ten wydany w tomie I. (Str. 96—97) mylnie pod 1491 r.

1) *Tarasów*, wieś w gubernii i powiecie mińskim.

2) *Ptycz*, lewy dopływ Prypeci.

3) *Koreniewo*, wieś, *Perchurowo*, folwark w powiecie mińskim.

4) *Stawków*, wieś w gubernii mińskiej, powiecie słuckim, na wschód od Nieświeża.

5) Zgodnie do występujących osób w tym dokumencie, indykt 10-ty odnosi się tylko do 1521 roku, a w skutek tego trzeba uzupełnić i datę, podaną podług ery bizantyńskiej, zamiast 7000, 7030. Vide T. I. Str. 163—164.

ССХХІІІ.

W Zadybach 15. listopada 1511—1521 roku.

Dział dóbr Zadyb¹⁾, między Lewkiem i Fedkiem Łaskowiczami, dokonany przez Piotra Michałowicza (Siemaszkę), ks. Aleksandra Fedorowicza Buremskiego i Michała Siemaszkę, sędziów, wyznaczonych do tego działu przez ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego, kasztelana Wileńskiego, hetmana Litewskiego, starostę Łuckiego, Braclawskiego, Winnickiego i marszałka ziemi Wołyńskiej. W Zadybach 15. listopada²⁾.

Sumaryusz Turzyski. Str. 31—32. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Zadyby*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ Roku i indyktu brakuje, gdy jednak, występujący tu ks. Konstanty Ostrogski, był kasztelanem wileńskim od 1511 do 25. marca 1522 r. podług tego w braku innych danych, oznaczyliśmy datę w powyższy sposób.

CCXXIV.

W Krakowie 1521 roku.

Zygmunt I. uwalnia wszystkich poddanych ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego od opłaty myta Łuckiego, od soli białej Ruskiej, sprowadzanej z Kołomyi, Doliny i Drohobycza, drogą zwyczajną przez Krzemieniec. Tymże przywilejem uwalnia król tychże poddanych od opłaty myta w Zaslawiu, gdy tam udawać się będą na jarmarki, a tylko mają opłacać myto Łuckie, jadąc przez Łuck na jarmarki.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 40. Oryginał na pergaminie, z podpisem królewskim i przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

CCXXV.

W Wilnie 1521 roku.

Józef, metropolita Kijowski i Halicki, zeznaje, iż za zapis ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego dóbr »Szeszoły, Krosty i Swirany« na cerkiew Uszenia N. Panny w Wilnie, powinien za duszę tegoż księcia odprawiać nabożeństwo. W Wilnie 1521 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 136. Oryginał na pergaminie, z podpisem metropolity i przywiesistą pieczęcią, w języku ruskim.

CCXXVI.

W Łucku 16. stycznia 1522 roku.

Hniewosz Iwaszkowicz Jełowicki sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją, Wołkoszów.

Я панъ Гневощъ Ивашковичъ Словицкийъ визнаваю самъ на себе силъ моихъ листомъ, кождомъ добромъ, комъ потребъ того вѣдетъ ведати, або чѣсчи слышати: Продамъ если имене свое властное, втчизное, на имя Волкошов¹⁾ князю Константину Ивановичу Строзскому, пану Биленскому, гетману навышномъ господара, короля Его Милости, старосте Лвцкомъ, Брѣславскомъ и Бѣницкомъ, маршалкѣ Волынское земли и Его Милости княгини и Ихъ Милости детемъ и на потомъ вѣдшимъ Ихъ Милости цадкомъ вечно и непорочно и на векъ векомъ, изъ людьми и съ полнъ и зъ землями пашнымъ и зъ сеножатнъ, зъ боры, зъ дѣбовыми, зъ лѣсы и зъ ловы и зъ ловищи и зъ озеры и ставы и ставищи и зъ болоты и зъ бобровыми гоны, зъ даннъ медовыми и грошовыми и съ кѣничными и съ цынши и со всими ихъ платы и работами такъ долго и такъ широко, какъ са тое имене само въ собѣ здавна и въ своихъ са границахъ маеть. Маеть князь Константинъ Ивановичъ Строзский тое имене мое, вышей писаное, Волкошовъ держати и княгиня Его Милости и Ихъ Милости дети и цадки Ихъ Милости по томъ, какъ втецъ мой держалъ, небожчикъ панъ Ивашко и я Гневощъ по втцы своемъ держалъ. Волно Ихъ Милости тое имене втдати и продати, заменити и розширити и къ своему налешомъ и вжиточномъ ввернсти, какъ сами Ихъ Милость налпей розмѣючи, а мнѣ вжо Гневощъ, ани моеи жоне и детемъ нашимъ, ани ближнимъ родъ нашего и цадкомъ нашимъ и на потомъ по насъ вѣдчимъ подъ княземъ Константиномъ Ивановичомъ Строзскимъ и подъ Его Милости княгинею и подъ Ихъ Милости детми и подъ Ихъ Милости цадки тогожъ вжо имене, Волкошова не поскивати, во если Ихъ Милости продамъ вечно и непорочно и на векъ векомъ. Я при томъ былъ: Господинъ Его Милость, втецъ нашъ, владыка Лвцкий и Строзский, Кирилъ; а панъ Яковъ Михайловичъ Монтовтовича, староста Креманицкий; а князь Василей Федоровичъ Четвертенский; а князь Василей Михайловичъ Соколский; князь Александръ Федоровичъ Брѣмский; панъ Михайло Семашковичъ; князь Солтанъ Михайловичъ Соколский; панъ Матфей Угриновский; панъ Федко Словичъ; панъ Тишко Гринковичъ Козинский. Я на то если Его Милости далъ сесъ мой листъ зъ моею печатю и просилъ если Ихъ Милости господина и втца нашего, Его Милости владыки Лвцкого и Строзского, Кирилла и пана Якова Его Милости Михайловича Монтовтовича, старосты Крем-

ницкого и князей и панов Их Милости, которые в сем моем листе выписаны, ажебы Их Милост печати свои приложили к сему моему листу, и Их Милост на мою прозис то вчинили и печати свои приложили к сему моему листу. Писан в Луцк в лето 73^л. месяца января 51. день, индикта 1.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 22—23. Podług sumaryusza Ostrogijskiego (Str. 104) oryginał był na pergaminie w języku ruskim, z 11-ma przywiesistemi pieczęciami.

1) *Wolkowe*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim, ku południowemu zachodowi od Dubna.

CCXXVII.

W Łucku 17. stycznia 1522 roku.

Oksenia Bohdanówna Wozneseńska sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś swoją Zniesienie, za 90 kóp groszy lit.

И пanna Оксина, Богданова дочка Вознесенского, визнаваю сама на себе сил моих листом каждому добром, кому потреб того будет вѣдати, або чтичи его слышати: Штож з Божего дописана маткѣ моею, паню Богдановсю, Томилѣ Вознесенскю поганство Татарове взяли, ино не мѣла чим ся выкупити и она просила мене, дочки своее, абыху ее с поганства Татар выкупила. И я мнѣючи маткѣ свою, продала еси имѣние свое отчужное, на имя Вознесе¹⁾ за девенство коп грошей Антоовское монеты, полдгрошковое личбы князю Костентину Ивановичу Строзскому, пану Киленскому, гетману навышшому господаря, короля Его Милости, старосте Луцком и Бѣницком, маршалкѣ Колинское земли и Его Милости княгини и Их Милости дѣтем и на потом вѣдчим Их Милости сцадком шель вѣчно и непоршно и на век веком, з людьми и с полми пашными и з сеножатми и з боры и з дѣровами и з лесы и з ловы и з ловици и с озеры и з ставы и ставици и з волаты и з воровыми гоны и з данми медовыми и грошовыми и кшичными и с чинши и зо всими их платы и роботами так долго и так широко, как са тое имѣние само в собѣ здавна с своих границах мает, и тыми пѣнезми выкупила еси маткѣ свою, паню Томилѣ с поганства Татар. Мает князь Костентинъ Иванович Строзский Его Милост тое имѣние выше писаное, на имя Вознесе держати и княгиня Его Милости и Их Милости дѣти и сцадки Их Милости по том, как

штец мой держал, невожчик Богдан и к Ѣксина по штецы своем держала. Коли Их Милость тое имѣнье штецати и продати и заменити и розширити и к своему налешомс, а шкиточномс швернсти, как сами налешей Их Милость розшмѣючи, а лиѣ ежо Ѣксиньн Богдановне, ни мѣжс моемс, естан ми Бог дастъ мѣжа, ни дѣтем нашим, ни ближним родс нашего и счадком нашим, на потом по нас вѣдчим под княземъ Костантиномъ Ивановичомъ Ѣстрозскимъ и под Его Милости княгиней и под Их Милости дѣтми и под Их Милости счадки того ежо имѣнья Вознесеня не понскивати, во если Их Милости продала вѣчне и непоршшо и на вѣки веком. Я при томъ были: Господынъ Его Милость и штец нашъ, владыка Лѣцкий и Ѣстрозский, Кирил; а князь Василей Федоровичъ Четвертенский, а князь Василей Михайловичъ Соколский; а князь Александро Федоровичъ Бременский; а пан Михайло Семашкович; а пан Иван Богдановичъ Краснослаский; а пан Дашко Слович, а пан Банко Стадницкий. Я на твердость тыхъ рѣчей, верхс писаныхъ к панна Ѣксина, Богданова Вознесенского дочка не мѣла если на тотъ час печати в себе и к была чоломъ господынс и штецс нашомс, владыце Лѣцкомс и Ѣстрозскомс, Кирилс и князю Василю Федоровичс Четвертенскомс и княземъ и паномъ Их Милости, которми в семъ моемъ листѣ выписаны, ажбы Их Милость печати свои приложили к семс моемс листс, Их Милость на мое чоломъ вите то вчинили и печати свои приложили к семс моемс листс. Писанъ с Лѣцкс в лѣто 7311. месеца генваря 31. ден, индикта 1.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 176—178. Podług summaryusza ostrogskiego (Str. 88) oryginał był na pergaminie z 8-ma przywiesistemi pieczęciami.

¹⁾ *Zniesienie*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim.

CCXXVIII.

W Grodnie 24. lutego 1522 roku.

Mań Hlebowicz sprzedaje Juriowi Mikołajewiczowi Radziwiłłowi, staroście grodzieńskiemu las swój w Szplinczycach.

Ja Mań Hlebowicz, bojaryn hospodara, korola Jeho Miłosti, Horodeńskoho powetu iz żonoju i z detmi swoimi, wyznawajem sami na sebe sim naszym listom, komu budet potrzeba toho wedati, abo czuczycy jeho słyszati: Sztoż my ne z prypużenia, ani iz żadnoj namowy, niżli z naszoj woli dobroje prodali jeśmo panu Jeho Miłosti, panu

Juriu Mikołajewiczu Radiwiłowicza, staroste Horodenskomu les nasz otczynnyj, derewo bortnoje u Szplinczicz, podle małoje Sokołki¹⁾, weczne za trydcat kop hroszej zo wsim po tomu, kak jeśmo sami meli u w otdele ot bratii i ot bliżnich naszych, niczym ne pennyj, a Jeho Miłost pan starosta nam za to dosyt uczynił, tyje peniazi, tridcat kop hroszej nam zapłacił. A majet Jeho Miłost tot les u Szplinczicz, derewo bortnoje, zemlu podłaznuju derżati weczno i Jeho Miłosti pani i Ich Miłosti deti, zo wsim po tomu, kak my derżali niczym ne penno, a ja Mań i żona moja i deti moi i bliżnii moi ne majem pod Jeho Miłostiu toho lesa, zemli połaznoj poiskiwati i maju ja z żonoju i z detmi moimi Jeho Miłosti tot les u Szplinczicz oczyszczati. A pry tom byli i tomu dobre swedomi: Kniaź Andrej Michajłowicz (Sanguszkowicz), marszałok hospodara, korola Jeho Miłosti; a koniuszuj (horodenski), pan Bohdan Hrynkowicz (Chodkiewicz); a chorużuj Horodenski, pan Petr Tołoczkwicz. I prosił jeśmi Ich Miłosti, aby Ich Miłost peczati swoi pryłożyli k semu mojemu listu i Ich Miłost na moju prosbu to uczynili, peczati swoi pryłożyli k semu mojemu listu i ja dla lepszoho swedomia i twerdosti dał na to panu Jeho Miłosti seś moj list iz Ich Miłosti peczatmi. Pisan w Horodne fewrała 24. deń, indykta 10.

Kopia z XVIII. wieku, na arkuszu papieru.

¹⁾ *Sokołka*, miasto powiatowe w gubernii grodzieńskiej.

CCXXIX.

W Grodnie 15. marca 1522 roku.

Zygmunt I. wydaje wyrok w sprawie ks. Anny Fedorowój Koreckiej z Wasylem Bohdanowiczem Hostskim, o zmianę podwód koreckich w Hoszczy.

Жиггимонт Божею Милостью короля Польский, великий князь Литовский, Русский, князя Прское, Жолытский и иных.

Смотрели есмо того дела: Стоали перед нами учивисто, жаловала нам княгиня Федоровла Ивановича Корецкаа, княгиня Ганна нсх сынами своими, княжаты Корецкими на дворянина нашего, Басила Богдановича Гостзского в том, штож дей перед тым здавна подвода Корецкаа втмѣнивана вь Гоци¹⁾ бывала; он тыми разы подвод Корецких втмѣнивати вь Гоци не хочет. И он ей перед нами втказал, иж

перед тым здавна подвод Корецкихъ въ Гоци не втмѣнивали. И она покладала перед нами листы сѣдовыи втца нашего, Казимира и брата нашего, Ѡлександра, королей и великихъ князей Ихъ Милости и листъ сѣдовый небожчика пана Петра Шновича, старосты Лвцкого, иж в томже смотрели княза Ивана Басилевича Корецкого з отцем его, паном Богданом Гостъским, иж он по томсж не хотел подвод давати, и в том княза Корецкого правого знаши и тыи подводы Корецкии с Гоци паны Богданъ втмѣнивати казали. Ино мы высасхавши тых листов Ихъ Милости сѣдовыхъ и с паны радами нашими томъ порозсмѣши, колиж в том межи князем Корецким и межи втцем его Ихъ Милость смотрели, тыи подводы Корецкии в Гоци втмѣнивати присдиан, мы и ныне на том зоставили, иж мает Гостъский с Гоци подводы Корецкии втмѣнивати, воде тых листов сѣдовыхъ втца нашего, Казимира и брата нашего, Ѡлександра, королей и великихъ князей Ихъ Милости. И на то есмо ей дали сес наш листъ з нашею печатю. Писан в Городне марта 11. день, индикта 1.

Правна пан Виленский, гетман, княз Константин
Иванович Ѡстрожский; пан Ѡлбрахт Мартинно-
вич Краштолт, воевода Троцкий.
Богшъ.

Oryginał na pół arkusza papieru, po pieczęci pozostały tylko ślady na czerwonej masie.

¹⁾ *Hoszcza*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie ostrogskim.

CCXXX.

W Grodnie 25. marca 1522 roku.

Zygmunt I. mianuje ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego
wojewodą trockim i pierwszym senatorem świeckim.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae
Samagithiaeque etc. dominus et haeres, manifestum facimus per praesentes universis:
Quia rationem dignam habentes insignium meritorum erga nos et praedecessores, ac
republicam nostram praecleari Constantini Iwanowycz ducis Ostroviensis, castellani
Vilnensis et exercituum magni ducatus nostri Lithuaniae, ac Luceoriensis, Vinnicensis

et Braclaviensis capitanei, nec non marschalci terrae Volhinensis generalis, quibus a iuventute sua incumbens et neque vitae, neque sumptui parcens, obiciensque se innumeris periculis et laboribus, multa proelia et victorias insignes suo ductu, suaque virtute et animo nobis edidit, longamque et duram captivitatem apud Moscos, serenissimo olim fratri nostro, domino Alexandro, regi et hinc magno ducatu inserviens, subiit, illicque utcunque honestissime deinde provisus fuerit, ad nos tamen reversus, ac insistens consuetis servitiis laudabilibus et insignibus victoriis, praesertim de Tartaris et hoste nostro, duce Moscoviae, suo auspicio potissimum partis, nos sibi et universos subditos nostros multum devinctos reddidit. Volentesque huius rationis et respectus nostri in illum maius exhibere testimonium et illum ad mercendum de nobis et republica nostra alacriorem efficere, contulimus et conferimus praesentibus illi palatinatum (Trocensem), ab antiquo pertinentem (?), nec non cum omnibus et singulis iuribus, praerogativis, censibus, proventibus, curiis et obventionibus quibuscunque generaliter universis, ad ipsum palatinatum ab antiquo pertinentibus, nec non cum omnibus et singulis districtibus, qui pro tempore felicitis memoriae serenissimorum, Casimiri, parentis et Alexandri, fratris nostri, regum et magnorum ducum Lithuaniae et tempore nostri felicitis regiminis (ad) iurisdictionem et iudicium palatinorum Trocensium semper pertinebant, tenendum, habendum, utifruendum, regendum, administrandum et possidendum ad tempora eius vitae extrema. Et insuper, quia post egregiam de Basilio, duce Moscoviae, victoriam, quae illius ductu et auspicio, nobis feliciter obligerat, ipsum de consilio et consensu nostrorum consiliariorum in primo et insigniori loco inter saeculares consiliarios nostros constituimus, ut quem ad modum nos illum eius meritis cohonestamus, ita et consilarii magni ducatus nostri Lithuaniae et alii subditi nostri illum in honore et reverentia debita haberent, volumus et praesentibus decernimus, praesertim accedente ad hoc consensu, praecibusque primariorum consiliariorum nostrorum, ut ipse eundem primum locum inter saeculares consiliarios, etiam supra palatinum Vilnensem et castellanum Vilnensem obtineat, usque ad vitam suam; quem illi non ratione officii alicuius, sed personae suae dumtaxat et ob merita sua concessimus et concedimus praesentibus; quod vobis omnibus et singulis subditis nostris, cuiuslibet status et ordinis notum facimus et declaramus, mandantes, ut eum ipsum ducem Constantinum pro palatino Trocensi habentes, eique primum et praecipuum locum inter saeculares consiliarios nostros ita, ut par est deferentes, de omnibus et singulis fructibus, censibus, proventibus, redditibus, utilitatibus quibuscunque, ad praedictum palatinatum Trocensem, ab antiquo spectantibus, illi respondeatis et per eos, ad quos pertinet, responderi faciatis. Harum, quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Actum et datum in conventu Grodnensi generali, die Annuntiationis beatissimae Virginis Mariae, dominae nostrae, anno millesimo quingentesimo vigesimo secundo. Praesentibus reverendis in Christo patribus, dominis: Ioanne, electo et confirmato Vilnensi; Paulo Luceoriensi, Nico-

lao Mednicensi, episcopis; nec non magnificis: Alberto Gastoldo, palatino Vilnensi; Stanislao Ianowycz, castellano Vilnensi et capitaneo Samogithiae generali; Georgio Radivil, capitaneo Grodnensi; Ioanne Zabrzezinski, supremo marschalco magni ducatus nostri Lithuaniae; Georgio Hlynycz, capitaneo Brzestensi et marschalco curiae nostrae, ac aliis quam plurimis dignitariis, officialibus, aulicisque nostris, sincere nobis dilectis, testibus circa praemissa fidedignis.

Sigismundus rex subscripsit.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 106—108.

CCXXXI.

W Grodnie 28. marca 1522 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Ilii Konstantynowiczowi Ostrogskiemu zamki: Braclaw, Winnicę i Zwinogródkę, które ma objąć dopiero po śmierci ojca swego.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Samogithiaeque etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium, quibus expedit universis: Quia licet iam pridem ob singularem fidem erga nos, ac merita et servitia, nobis et reipublicae laudabiliter exhibita, praeclari ducis Constantini Ostrowiensis, palatini Trocensis et exercituum magni ducatus nostri Lithuaniae capitanei generalis, arces nostras Braczlaw, Szwinihrod et Wynycza illi ad tempora vitae suae concessimus et in ea concessione illum conservamus praesentibus et conservare inviolabiliter volumus. Insuper tamen, accedentibus posthac illius maioribus in nos meritis et servitiis, volentes uberiolem erga illum gratiam nostram testatam facere et filium ipsius, praeclarum ducem Heliam ad sequenda paterna vestigia et ad serviendum nobis pariter in posterum et reipublicae nostrae propensiolem, obligatiolemque reddere, concessimus et praesentibus litteris nostris concedimus, ut et ipse filius, dux Helias post obitum patris sui, dicti ducis Constantini, arces easdem Braczlaw, Swinihrod et Wynycza habeat, teneatque et administret ad tempora vitae suae, cum omnibus iuribus, proventibus, utilitatibus et obventionibus quibuscunque generaliter, nullis exceptis, quem ad modum nunc pater ipsius tenet et possidet; quin etiam eundem Heliam ducem nos et successores nostri ob merita patris sui, ipsius ducis Constantini omni

favore et gratia complectemur, ac benignam eius rationem sumus semper habituri. In cuius rei testimonium et firmitatem, has litteras illi dari iussimus, sigillo nostro obsignatas et manu nostra propria subscriptas. Actum et datum, in conventu Grodnensi generali, feria sexta proxima ante dominicam Laetare, anno domini millesimo quingentesimo vigesimo secundo. Praesentibus reverendis in Christo patribus, dominis: Ioanne, electo et confirmato Wilnensi, Paulo Luceoriensi, Nicolao Mednicensi, episcopis; nec non magnificis: Alberto Gastoldo, palatino Wilnensi; Stanislao Ianowicz, castellano Wilnensi et capitaneo Samogithiae generali; Georgio Radivil, capitaneo Grodnensi; Ioanne Zabrzessynski, supremo marschalco magni ducatus nostri Lithuaniae; Georgio Hlynycz, capitaneo Brzestensi et marschalco curiae nostrae, ac aliis quam plurimis dignitariis, officialibus, aulicisque nostris, sincere nobis et fidelibus dilectis, testibus circa praemissa fidedignis.

Sigismundus rex subscripsit.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Bibl. Ossol. Spis dypl. Nr. 612; po pieczęci i sznurku pozostały tylko 2 okrągłe cięcia. Na stronie odwrotnej napis z XVI-go wieku: „Привилей на Брѣславль и на Бѣницъ и на Звинногород“ . Sumaryusz Ostrogski Str. 48.

ССХХХІІ.

W Grodnie 30. marca 1522 roku.

Pozew zadworny przeciwko Waclawowi Kostewiczowi
w sprawie Andrzeja Aleksandrowicza, Wasyla i Andrzeja Michalowiczów XX. Sanguszków o dobra Hruszowę i inne.

Жикгимонт Божею милостыю королъ Полскій, великий князь Литовскій, Русскій, княжа Првское, Жомойтскій и иныхъ.

Маршалекъ нашомъ, панъ Бенцлаесъ Костевичъ. Жаловали намъ: староста Володимерскій, князь Яндрѣй Александровичъ, а князь Василей Мухайловичъ, а маршалокъ нашъ, князь Яндрѣй Мухайловичъ в томъ, штожъ дей ты держиши подъ собою именья, близкость ихъ, дворы: Гршовсю, Черевачи(чи), Котельню, Тришини, Бѣшки¹) и зъ иными наѣни, в чомъжъ они хотятъ шчинесто с тобою передъ нами мовити. Прото, на который рокъ они тебе передъ насъ заовстъ снмъ нашимихъ листомъ, приказсемъ твоѣ, ажбы еси на тотъ рокъ передъ нами сталъ и в томъ сѣ зъ нами шчинесто передъ нами расправилъ. Писанъ в Городне марта ѿ. день, индикта ѿ.

Oryginał na ćwiartce papieru, na stronie zewnętrznej, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. podpis pisarza „Богш“, adres „Маршалкс нашомс Бенцлакс Костевичс“, a niżej tą samą ręką: „Кназю Яндрѣю Александровичс, а князю Басилю Мухайловичс, а маршалкс, князю Яндрѣю Мухайловичс, Сенкгшковичом в имѣнѣ, близкость их, дворы: Гршовсю, Черевачи(чи), Котелню, Тришин, Вѣшки и в иньи имѣнѣ позов.“

^{*)} *Kotelnia, Tryszyn i Wiestyce*, wsie w gubernii grodzieńskiej, powiecie brzesko-litewskim, pierwsza ku południowi, druga i trzecia na wschód od Brześcia.

ССХХХІІІ.

W Grodnie 30. marca 1522.

Pozew zadworny Zygmunta I. przeciwko Waclawowi Kostewiczowi w sprawie Andrzeja Aleksandrowicza, Wasyla i Andrzeja Michałowiczów XX. Sanguszków, o dobra ich Kobryń i Prużanę.

Жигнамент Божею милостыю короля Польский, великий князь Литовский, Руский, князя Прское, Жомойтский и иных.

Маршалкс нашомс, панс Бенцлакс Костевичс. Жаловали нам: староста Володимирский князь Яндрѣй Александрович, а князь Басилей Мухайлович, а маршалок наш, князь Яндрѣй Мухайлович, Сенкгшковичи в том, штожх дей ты держиш под собою имѣнѣ, близкость их, Кобрын, а Пружансю¹⁾, в чьмько они хотат учивисто с тобою перед нами мовити. Прото, на который рок они тебе перед нас заовст сим нашим листом, приказем твоѣ, ажбы еси на тот рок перед нами стал и в том са з ними учивисто перед нами расправилх, Писан в Городне марта ѧ. день, индикта ѧ.

Oryginał na ćwiartce papieru, na stronie zewnętrznej na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. podpis pisarza „Богш“, adres: „Маршалкс нашомс, панс Бенцлакс Костевичс“, a niżej tą samą ręką: „Кназю Яндрѣю Александровичс, а князю Басилю Мухайловичс, а маршалкс, князю Яндрѣю Мухайловичс, Сенкгшковичом о имѣнѣ, близкость их: Кобрын, а в Пружансю позов.“

¹⁾ *Prużana*, miasto powiatowe, w gubernii grodzieńskiej.

CCXXXIV.

W Wilnie 10. kwietnia 1522 roku.

Zygmunt I. poleca Jerzemu Mikołajewiczowi, staroście grodzieńskiemu, aby ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce oddał w posiadanie ziemie puste, Matejkowszczyznę i Ondrowszczyznę, w powiecie grodzieńskim.

Жигимонт Божю милостью короа Полский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иных.

Старосте Городенском, пан Юрью Миколаевичу. Бил нам чолом маршалок наш, князь Андрей Михайлович Гонквшковича и просил в нас дещу земель пстовских, в Городенском повѣте, на намъ Матейковщины, а Гондровщины, а повѣднл перед нами, штож дей тыи земли псты лежатъ, а сажвы дей нам с инуъ нккторое нѣт. Прото естан вдетъ такъ, какъ он нам повѣднл, мы тыи земли емс дали со всилуъ с тым, какъ са тыи земли в совѣ мают, и Твоа-вы Милость емс в то связане дааъ. Писанъ в Билни априаъ ѿ. день, индикта ѿ.

Sigismundus rex subscripsit.

Правила маршалок дворный,
староста Берестейский, Ко-
венский, Андский, пан Юрей
Иванович Илиннча.

Богш, маршалок.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

ССХХV.

W Wilnie 15. kwietnia 1522 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Teplena, ziemi Obaruckiej, dworu w Wilnie i podwórza w Mińsku.

Жикгимонт Божью милостью, корол Польшкий, великий князь Литовский, Руский, Првский, Жомойтский и иных.

Чиним знаменито сил нашим листом, хто на него посмотрит, або чтѣчи его слышит, нинешним и на потом вѣдчим, комы вѣдет потреб того вѣдати: Бил нам чолом воевода Троцкий, гетман наш навышший, староста Браславский и Бѣницкий, князь Константин Иванович Острозский и повѣднл перед нами, штож кѣпнл в хорѣжого Татарского Новгородского, Ивашка Кожелевича, а в Келдавет Банковича, а в Шавона Келимовича, а в Инибека Дахновича и в Довлета, Овдыманна сына, влановича, а в Сатки Ксчмагметевое вдовы и в вратанок еѣ, Зейнепки, а Стасицы, а Исицы, имѣне их втчизное в Менском повѣте, на имѣ Теплены, со всем на вечность. А к томѣ кѣпнл Его Милост в вояр наших Менскогож повѣтѣ, с Василиа Болчкковича и в врата его Леа втчинѣ их, на рѣце, на Бичичи, землю пѣстовскѣю, на имѣ Оварицкѣю, с которое земли перед тым три сажбы бывало, на имѣ Кореневщина, а Тиховщина, а Перхуровщина, также со всем на вѣчность. При том повѣднл Его Милост перед нами, штож кѣпнл с пана Федка Богдановича Хревтовича и в жены его, пани Марини и в сына их, Юра дом в мѣсте Виленском, подлѣ егож двора, который был вн дом кѣпнл в золотара, в Станцелаврѣса на той слицы, которая идет вт свѣтого Ина кз Вернадыном, а к томѣ, што вн прикѣпнл мѣстца, гдѣ пекарня и стайна стоит с пани Иксвовое, теири пана Ивашка Зеновевича и в земли Болинских, в Ицка Ицковича Гринковича и в врата его Маншла кѣпнл подворѣ их втчизное в замкѣ Менском, на великой слицы, з вдованем со всем на вѣчность. Какже Его Милост на вси тыи, верхѣ писаные кѣпнл листы кѣпчин перед нами сказывал и бил нам чолом, авычмо на то дали Его Милости наш листъ и подтверднлвычмо то емѣ все на вечность. Ино мы высасхавши тых листов кѣпчих, спаматавши на верныи, а накладныи засаги предковъ Его Милости кѣ предком нашим и Его Милости кѣ втцѣ и братѣ нашомѣ, королеи Их Милости и теж к нам, з ласки нашеѣ, на Его Милости чоломъ вите то учинили, на то дали емѣ наш лист и подтверждаем то Его Милости сил нашим листом, вѣчно и на вѣки непорѣшно, емѣ самоѣ и Его Милости княгини

и дѣтем и на потомъ вѣдѣчимъ Ихъ Милости цадкомъ и банжнимъ, со всеми сѣбгами истными и людьми таглыми и данными и со всеми земами пашными и борными и з данми грошовыми и медовыми и з дакомъ иржаными и весаными и с сеножатми и з реками и рѣчками и воервыми гоны и з лѣги и ставы и ставици, з малыны и ихъ вымеаки и с озеры и з ловы зѣринными и пташими и з боры и з лесы и з дѣровами и тотъ домъ, што Его Милостъ кспна в мѣсте Биленскомъ и в замкѣ Менскомъ, со всеми платы и пожитки и податми, которымъ колаве именованъ могоутъ названы, або менены быти. Маеи онъ самъ и Его Милости княгини и ихъ дѣти и потомковое, тыи вси верхъ писаныи кспна держати со всемъ, какъ сѣ з совѣтъ маютъ, водагъ кспна своей и листовъ кспныхъ. Боани Ихъ Милостъ то шдати и продати и тамъ прибавити и розширити и къ своему лепшому и вжиточному швернѣти, ико сами наленей роздѣлючи. Я на твердость того и печатъ нашъ казали есмо привесити к сему нашому листу. При томъ были прелаты, панове рада наша: Князь Ианъ, вискспъ Биленский; князь Миколай, вискспъ Жомойтский; воевода Биленский, староста Мозырский и Бобруйский¹⁾, панъ Олбрахтъ Мартиновичъ Краштолт; а панъ Биленский, староста Жомойтский, панъ Станиславъ Ивановичъ; а панъ Троцкий, державца Слонимский, панъ Ианъ Миколаевичъ и иные панове рада. Писанъ зъ Биани подъ лѣты Божего нарожена ѿ патсотъ КД. (!), месеца апрела ѿи. индикта ѿ. ²⁾.

Богъшъ Богвинтиновичъ, подскарбий земский.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 168—170.

¹⁾ *Bobrujsk*, miasto powiatowe, w gubernii mińskiej.

²⁾ Rok nie zgadza się z indyktem, który wskazuje 1522 rok; prócz tego Zygmunt I. w kwietniu i maju 1524 r. przebywał w Krakowie (Akta gr. i ziemskie. T. X. Str. 23), zaś w 1522 r. był w Wilnie; wreszcie z pomiędzy wymienionych świadków kasztelan trocki, Jan Mikołajewicz Radziwiłł zmarł w połowie 1522 r. (Boniecki. Poczet. Str. XI. na końcu).

CCXXXVI.

W Wilnie 15. kwietnia 1522 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Wołkoszowa i Zniesienia.

Жигмонѣтъ Божю милостью, королъ Полский, великий князь Литовский, Руский княжа Псковое, Жомойтский и иныхъ.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотритъ, або чтсчи его скашит, иннешним и на потом вѣдчим, комс вѣдет потребз того вѣдати: Бил нам чолом воевода Троцкий, гетман нашъ навыйшый, староста Браславский и Венцикий, князь Константин Иванович Строзкий и повѣдла перед нами, штож Его Милость кѣпна к пана Гневоша Ивашковича Словницкого имѣне его штчизное, на има Болкошов со всим на вечность, а к томс теж Его Милость кѣпна в панны Оксини, Богдановое дочки Вознесенского имѣне штчизное ее, на има Вознесеня, со всим также на вѣчность. Какже шн листы кѣпчи, пана Гневошевз Ивашкевича и тое-то панны Оксини Богдановны Вознесенское на тыи выше писаны имена перед нами вказываа и била нам чолом, авыхмо на то Его Милости дааи наш листз и подтвердиавыхмо то емс нашимз листомз на вечность. Ино мы высасухавши тых листов кѣпчих и впамятавши на вѣрныи, а накладыи засагги предков Его Милости кѣ предком нашим и Его Милости кѣ штцѣ и братѣ нашомс, королеи Их Милости и теж к нам и з ласки наше, на Его Милости чолом-биткѣ то вчиняи, на то дааи емс наш листз и подтверждаем то Его Милости сим нашимз листом вечно и на веки непорѣшно, Его Милости самоис и его княгини и детем и на потом вѣдчим Их Милости шадком и вайжним, со всими сагами штными и людьми тагаыми и даными тых именей и со всими их земаами пашными и вортными и з их сажквали и з данми грошовыми и медовыми и з дѣлами шржаными и швсаными и з сеножатами и з реками и речками и з бовровыми гоны и з лѣги и сз ставы и ставици и з млыны и з их вымелки и з озеры и з ловы звериными и пташными и з вори и з лесы и з дѣберовыми и со всими платы и пожитки и податми, которыи колибк (!) именем могст названы, або менены быти. Млет Его Милость сам и Его Милости княгиня и Их Милости дети и потомковѣ тыи имена: Болкошов, а Вознесина держати со всим, как са в совѣ мают, водасг кѣпни своее и листов кѣпчих того-то пана Гневоша Ивашковича и панны Оксини Вознесенское. И воли Их Милость тыи имѣна штдати и продати и заменити и прибавити и розширити и кз своемз лѣпшомс и вжиточномс швернѣти так, как сам наленей розѣмеючи. Я на твердость того и печат нашѣ казааи есмо привесити к семс нашомс листѣ. При том была прелати и панове рады: Князь Иѣн, вискѣи Виленский; князь Миколай, вискѣи Жомойтский; воевода Виленский, державца Мозырский, пан Савраухтз Мартинович Краштолтз; пан Виленский, староста Жомойтский, пан Станислав Иѣнович; пан Троцкий, староста Слонимский, пан Иѣн Миколаевич; маршалок дворный, староста Берестейский, Ковенский и Лидский, пан Юрѣи Иванович Илькиича и инши панове рада. Писан с Биани лѣта Кожего тисача патсотз двадцат четвертого (!), месеца априла ѣѣ. ден, индикта ѣ. 1).

Богш Боговитинович, подскарбий земский.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Bibl. Ossol. Spis dypl. Nr. 524; na sznurku jedwabnym, koloru czerwonego zawieszona mniejsza pieczęć w-go księstwa lit. Na stronie odwrotnej nadpis współczesny: **То привилей на Болкошов и на Вознесеня**. Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 180—181.

¹⁾ Również i tu rok nie zgadza się z indyktem, z tych samych jednak przyczyn, jak i w numerze poprzedzającym, stosownie do indyktu podaliśmy w nagłówku 1522 rok.

CCXXXVII.

W Wilnie 15. kwietnia 1522 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wykupno wsi Nowostawiec, z przysiółkiem Pinem od Juchna Zenkowicza.

Жигимонт Божею милостью, корол Поляскій, великий князь Литовскій, Русскій, княжа Првское, Жомойтскій и иных.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотрит, або чтѣчи его слышит, нынешним и на потом вѣдчим, кому вѣдет потреб того вѣдати: Бна нам чолом воевода Троцкий, гетман наш навышший, староста Брацлавскій и Бѣницкий, князь Константин Иванович Острозскій и повѣднл перед нами, штож дѣдз Его Милости, князь Василей Острозскій дал была за дочкою своею, а Его Милости теткою, княжною Катериною, даючи за пана Паца, имѣне, на нлм Новоставцы, а приселок Илин, котороеж имѣне тетка Его Милости заставила была земанинн Болвинскомс, панс Юхнн Zenковичс в некоторой сумѣ грошей. Ино первой того дочка ее, небожница пани Миколаевад Илиннча пришедши перед нас, сетне то сознала, иж дозволила тоѣ имѣне Его Милости wykъпити, какже и листъ наш дозволеный и подтвержене наше на тоѣ имѣне перед нами сказывала и повѣднл перед нами, штож Его Милост тоѣ имѣне в того земанина wykъпила и держит wt колака лѣт. И вна нам чолом, авыхмо на то дали Его Милости наш листъ и подтвердили-выхмо то емс нашимъ листом на вечность. Ино мы высасухавши того первого нашего листъ, который есмо Его Милости на сетное возване перед нами тоѣ то небожницы пани Миколаевое Илиннча дали и впамятавши на вѣрныи а накладныи засагги предков Его Милости кс предком нашим и Его Милости кс wtцс и братс нашомс, королем Их Милости и теж к нам и з ласки наше, на Его Милости чолом вите то вчинили, на то дали емс наш листъ и подтверждаем то Его Милости сим нашим листом вѣчно

и на вѣки непорочно, Его Милости самому и Его Милости княгини и дѣтем и на потом вѣдчим Их Милости цадком и ближним, со всеми сажбами пшными и людьми тагарыми и данными того имѣна и со всеми земалями пашными и борными и з их сажбами и з данми грошовыми и медовыми и з дабы пржаными и шваными и з сеножатми и з реками и рѣчками и з боровыми гоны и з ады и ставы и ставици и з маны и их вымелки и з озеры и з ловы звѣриными и пташими и з боры и з лесы и з дѣрвоами и со всеми платы и пожитки и податми котормыкоавек (!) именем могут названы, або менены быти. Маеет Его Милост сам и Его Милости княгини и Их Милости дѣти и потомковое тое имѣне, Новоставцы держати со всеми и воами Их Милост то шдати, продати и заменити и приваити и розширити и к своему лепшому и ежиточному швернсти так, как сам напей розшмѣючи. Я на твердость того и печат наш казали есмо привесити к сему нашому листу. При том были прелати и панове рада: Князь Ин, вискеп Биленский; князь Николай, вискеп Жомойтский; воевода Биленский, державца Мозырский, пан Шабрауцъ Мартинович Кваштоат; пан Биленский, староста Жомойтский, пан Станислав Иванович; пан Троцкий, староста Слонимский, пан Ин Николаевич; маршалок дворный, староста Берестейский и Ковенский и Андский, пан Юрий Иванович Ианнич и иные панове рада. Писан в Биани лѣта Божжего д. патсот бѣд. (!), месеца апреля ѿт. ден, индикта г. 1).

Подпис рски корола Его Милости.

Богш Боговитинович, подскарбий земский.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 164—165.

1) Również i tu, jak w dokumentach poprzedzających rok nie zgadza się z indyktem, podług ostatniego jednak podaliśmy w nagłówku 1522 rok.

CCXXXVIII.

W Wilnie 21. maja 1522 roku.

Ugoda ks. Wasyla Michałowicza Sanguszki z ks. Adrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką, marszałkiem ziemi wołyńskiej, o krzywdy obustronne i o zamianę monasteru w Mielcach.

И князь Насилей Михайлович Генкѣшковича Ковелскій, визнаваю сил моим листом, сам на себе: Мѣла есмн змовѣс з господином и братом моим, князем Андреем Александровичом Генкѣшковича, маршалком Волынское земаѣ, старостою Колодмирским: Которыи дѣла есть здавна межн нами самыми сѣженые и не сѣженые и межн владников наших и теж межн боярь наших и межн мещан наших и теж промежкѣс всякими посполитыми людьми наших, мы взяли есмо промежкѣс себе сѣди полюбовныи с оѣс сторон. Князь Андрей Его Милость не своей рѣкы взял сѣдею пана Михайла Семашковича, а ж взял не своей рѣкы сѣдею князя Васила Четвертенского и тым есмо свычаем межн собою с оѣс сторон змовиан: Што вѣдем сами межн собою своими парсѣнами дѣла мѣти и мы маем перед тыми сѣдами вден вдноиѣс права достоати с оѣс сторон, комѣс до кого вѣдет потреба, в земалях и квалтех и в вѣнших дѣлах, а тым сѣдам д(аан) са есмо в моц, а што тые сѣди полюбовныи межн нами знайдѣт, то маем с оѣс сторон терпѣти. Я што са дотычеть наших владников и наших боярь и наших мещан и людей наших, ино тые наши владники и бояре и мещане и люди наши промежкѣс себе мают са правовати перед тыми полюбовными сѣдами нашими, а мы сами своими парсѣнами (при) том не маем быти, а што тые сѣди верхѣс писаныи, полюбовныи промежкѣс нами знайдѣт, тое мы с оѣс сторон (маем) принати, а которых людей промежкѣс нами тые сѣди знайдѣт виноватых, ино тыеж сѣди тым виноватым мают роки покладати, водаѣг земское сѣвалаи, а мы еже сами промежкѣс себе своими парсѣнами маем свои дѣцкыи давати, на своих людей, хто комѣс вѣдет виноват, без кождое штво-ловы. Я што са дотычет монастыра Мѣлец¹⁾, штволаж есмн мѣла боашую кривдѣс, и князь Насилей маю князю Андрею Его Милости постѣпити тот мой монастыр из людми и з наданем монастырским, што предки наши надали, как са тот монастыр здавна сам в советѣ мѣла, а князь Андрей мает лиѣ дати напротивѣс того (моего) монастыра так доброе имѣне и платное в отчизне нашей, так широкое на земаю, какбы стоало за (монастыр, которое) тые сѣди наши верхѣс писаныи межн нами знайдѣт. Я хтобы з нас не хотел тых сѣдей послѣшен быти, тот мает запла-

тити господарю, королю Его Милости тисачю коп грошей, а шден дрѣгомѣ патсот коп грошей. Я на той нашой згодѣ был пан Иван Сопѣга, воевода Витевскій; а пан Иван Андреевич, подскарвей дворный господаря, короля (Его Милости), державца Беленскій. И просил есми в печати пана Ивана Андрѣевича, подскарвья дворного господаря, короля Его Милости, а пана Копта Василевича, писаря господаря, короля Его Милости, а пана Александра Солтан(а, марша)ака господаря, короля Его Милости, авы Их Милость печати свои приложили к семѣ нашомѣ листѣ, и Их Милость (на мою п)розвѣс то вчинили и печати свои приложили к семѣ моимѣ листѣ, а для лѣпшого твердости и (кнѣзь Василей) есми свою приложил (печать) к семѣ моимѣ листѣ. (Писан в Биани месеца маѣ кѣ.) ден, индикта ѿ.

Oryginał na arkuszu papieru, znacznie uszkodzony, co wskazują wyrazy w nawiasy ujęte; u dołu na ciemnej masie wyciśnięte 4 pieczęcie. Na pierwszej wyciśnięty herb „*Korczak*“, napis w otoku zatarty; druga i trzecia zatarta, na czwartej rycerz pieszy, przebijający smoka. Na stronie odwrotnej napis z XVI. wieku: »List na sędziow polubownich X. Wasila Kowelskiego z X. Andrzejem Sanguszkim o krziwdi wszelakie między Vrzędnikami, slugami y poddanemi ich y o frimark Monastera Mieleczkiego za Moszcziszca pod zaręką na krola 1000 kop, a na strone 500 kop Lit. w Wilnie Indicta 10. Maia 21. dnia«.

¹⁾ *Mielce*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

ССХХХІХ.

W Wilnie 17. czerwca 1522 roku.

Dymitr Iwaszencewicz sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu podwórze swoje, w Wilnie.

И Дмитрей Ивашенцевич из жоною своею, Марєю и с детьми своими: Данилом, а Федором, а вратаничи мои: Макарь, а Федор, а Григорей, а Павел, визнаваем сами на себе сим нашим листом, хто на него посмотрит, або чтѣши его слышит, нынешним и на потомъ вѣдшим, комѣ вѣдет потреб того ведати: Штож по своей доброй воли, безъ жадного принужена продали есмо князю Константину Его Милости Ивановичу Строзкомѣ, воеводе Троцкомѣ, гетманѣ навышшомѣ господаря, короля Его Милости, старостѣ Браславскомѣ и Веницкомѣ, подворе свое втчизное и дединное, в месте Биленском, подле церкви Покрова Пречистое по санцѣ, которал идет до соборное церкви Успена Пречистое Богоматери, а промежи двора пани

Ивашковое Зеновевича, а по другю сторону пана Федка Хреbtовича, бывшого подскарбего земского, который Его Милость крпна, а по третью сторону подвора пана Ивановского, за сто копк грошей Литовское монеты, по десяти пѣназей 8 грош, зо всим с тым, как са тое подворе нашо здавна вк себе мает и как есмо, на себе державши, и Его Милости продали. Я продали есмо Его Милости тое подворе свое выше мененое вечно и на веки непорочно, Его Милости самому и Его Милости княгини и Их Милости детям и на потом владчим Их Милости цадком и Их Милости ваяжним. И волен Его Милость и Его Милости княгини и Их Милости дети и потомкове и ваяжни Их Милости тое подворе, выше мененое втдати и продати и к своему лепшому и вжиточному швернсти, как сами на лепей роззмеючи, а мы вжо сами и жены и дети наши и ништо с ваяжних наших не маем в тое подворе ничим са шетспати, ани которою причиною под Их Милостю понскивати; а который листы, твердости на тое подворе в себе есмо мали, тын вси листы Его Милости есмо поштдавали. Я при том выли и томс добре введоли: Пан Ян Миколаевич, воеводич Впаенский, подчашный господаря, короля Его Милости, староста Бельский и Марковский; а пан Александръ Иванович Ходкевич, маршалок господарский, державца Впакейский¹⁾ и Штринский; а пан Богш Богвинтович, подскарбий земский, маршалок и писар господарский, староста Каменецкий; а князь Василей Андреевич Полввенский, маршалок господарский, державца Жолдский; а брат Его Милости, князь Иван Полввенский; а пан Богдан, а пан Станислав Довгирдовичи, дворане господарские. И просали есмо тых панов, выше мененых в Их Милости печати, и Их Милость на нашс прозвс вчинили, печати свои привесли к семс нашомс листс; а для лепшого сведома и твердости к Дмитрей Ивашенцович, а Макар Богданович из братею своею, Федором, а Григорьем и Павлом и свои печати есмо привесли к семс нашомс листс. Писан в Виани под леты Божего нарoженя ѧ. пѧсот двадцат (второго), месеца июня 31. ден, индикта 1.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 40—41.

¹⁾ *Wilkie*, miasteczko w gubernii i powiecie kowieńskim.

CCXL.

W Wilnie 28. lipca 1522 roku.

Zygmunt I. poleca Wacławowi Kostewiczowi, aby stosownie do wyroku królewskiego Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Wasylowi i Andrzejowi Michałowiczom XX. Sanguszkom oddał w posiadanie dobra: Kobryń, Czerewaczycze i Hruszowę.

Жигимонт Божю милостью, короа Полский, великий княз Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иныхъ.

Маршалк нашомс, панс Бенцлаес Станиславовичс Костевича. Што есмо присданн дворы Ковринский: Череватчичи, а Гршкесю, по близкости их, маршалк Болинское земан, старосте Володимерскомс, князю Андрѣю Александровичс, а князю Басилоу Михайловичс, а маршалк нашомс, князю Андрею Михайловичс Сонкешковичом, з воары и з людями пстными, данными и таглыми и со всем с тым, как са тын дворы в советѣ мают и взвезати ихъ въ тын дворы послали есмо дворанина нашего, Грицка, и тывы са в тын дворы ничим не встспал. Писан в Биани под лѣты Божего нарожена тисача патсот двадцат третего (!), мѣсаца июля кѣн. ден, индикта 1¹).

Копоть, писарь.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

¹) Rok nie zgadza się z indyktem, który wskazuje 1522 r.

CCXLI.

W Wilnie 17. sierpnia 1522 roku.

Zygmunt I. pozwala ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wszelkie swoje pisma pieczętować czerwonym woskiem.

Бо има Боже стан са. Бсакии речи цютаневых справх, которыи для годности засагых ут высоких панов ачкольве запаатс знаменитсю цедре, а годне приймают, а ведеже для неуставичности сеѣта часом с паматнеы спамысли и в остаточнсю забытность сошли, кдыбы вечностью писма на пришави часы кс памати не были приведены. И прото кс векистое тое речи памати, мы Жикгимонтз з ласки Божее, корол Полский, великий княз Литовский, Руский, княжа Првское, Жомойтский и иных, панз и дедичз, чинимз знаменито сил нашим листом, что на него посмотрит, або чтбчи его слышит, иннешним и потом бдбчим, комс бдет потребз того ведати: Бачачи есмо высокии послыги в знаменитых вальках велможного княза Костентина Ивановича Острозского, воеводы Троцкого, гетмана нашего навышшого, старосты Брславского и Венницкого, не толко за нас, але ещо за пановане славное памати утца нашего, Казимера и за брата нашего, Александра, королев Их Милости, же Его Милость не только наклады своих великих кс службе Их Милости наложити не жаловал, штож звык чинити, николи не переставаячи и до иннешнего часс и за нашо панованье, але в таковых службех и гораа своего втратити не лютовал и раны в битвах великии и натства тежкии ут неприятела шхотне приймавал, хотачи сам, паном своим дедичным сталс с вере заховати, якож и вчинком пополнил, ды хотачи Его Милости в том некоторсю часть утплаты вчинити, а к томс бачачи на Его Милости знаменитый, а высокий дом княжацкий, даем и дардем и дозволаем Его Милости, князю Костантинс Ивановичс Острозкоис воском черленным бсакии листы свои печатовати до нас господара своего, або до когокольбек бдет в чом писати, по томсж, яко и иншии княжата наши черленным воском печатают; а тым воском черленным маеть Его Милость княз Костантин и Его Милости дети и потомкове Его Милости листы свои печатовати, без кождого в том нагавана, вечно на веки непоршшо. И на твердость того и печат нашс казал есмо привесити

К СЕЛѢ НАШОМЪ ЛИСТЪ. Писанъ вѣ БѢНѢНІИ ПОДЪ ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА ѿ А. Ф. К. В. МЕСЕЦА АВГУСТА 31. ДЕН, ИНДІКТА 1.

Подписъ руски короля Его Милости.

Конотъ Васковичъ, маршалокъ и писаръ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 152—153. Dokument ten wydany z metryki lit. w „Akty k' istorii zap. Rossii“. Tom. II. Str. 143.

CCXLII.

W Wilnie 17. sierpnia 1522 roku.

Zygmunt I. poleca Wasyłowi Jenkowiczowi, aby w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, starosty Włodzimierskiego o granice, między ich dobrami, stawił się przed komisarzami królewskimi, na roku oznaczonym. W Wilnie dnia 17. sierpnia 1522 roku, indykta 10-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 87. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCXLIII.

W Ostrogu 28. sierpnia 1522 roku.

Książę Konstanty Iwanowicz Ostrogski, zapisuje synowi swemu, ks. Ilii, miasto Stepań, wraz z przyległymi doń dworami.

И князь Костентин Иванович Острозский, воевода Троцкий, гетман господаря, короля Его Милости, староста Браславский, Звенигородский и Бѣницкий, визнаваю тымъ своимъ листомъ, что на него посмотритъ, або чтѣши его слышитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдшимъ, кому вѣдетъ потреба того вѣдати: Штожъ зъ воли Божее поналъ еслии былъ за себе жонѣ, дочкѣ князя Семена Юрьевича Голшанского, княгиню Ганну и взялъ еслии по ней посагъ не мало, яко наѣней, такъ готовизны, скарбовъ, клейнотовъ, золота, сѣрѣбра, перла и иныхъхъ многихъ рѣхоломъхъ рѣчей, а къ томъ наѣнькѣ еѣ материстынъ по ней еслии взялъ: Голшаны, Глѣско, а две части Степана, а Рускии наѣнькѣ: Копыс¹⁾, Романовъ, Гшш²⁾, дрѣгши тежъ наѣнькѣ еѣ мате-

Я естанвѣхъ и нѣако дрѣгѣю жонѣ за себе поналъ и мѣлъ з нею плодъ, сыны, або дочки, тогда предѣа сын мой, князь Илья маетъ все Степан самъ шдин на себе держати на вѣчныи часы, а тымъ дѣтемъ моимъ дрѣгое жоны не маетъ с дѣлъ того замкѣ, Степана и мѣста и дворовъ и селъ Степанскихъ ставити, а и в то са не вѣтѣповати и некоторымъ правомъ и обычаемъ под сыномъ моимъ, княземъ Ильею и его жонюю и дѣтми и потомки поискнеати не маютъ на вѣчныи часы и вѣчное молчанье шни в томъ мѣти маютъ. Я при томъ выли: Господынѣ и штецѣ нашъ, владыка Его Милостъ Ащцкый, Кирилъ; а князь Андрей Александровичъ Сонкѣшковича, староста Колодимерзский; а панъ Иксѣ Михайловичъ Монтовтовича, староста Креманецкый; князь Александръ Федоровичъ Бѣремский, а князь Петръ Михайловичъ, а панъ Богданъ Гостѣский, а панъ Михайло Семашковичъ. И на то есми далъ сынѣ моимъ, князю Ильи сѣс мой листѣ з моею печатю, и просна есми господына и штца моего, владыки Его Милости Ащцкого и тыхъ выше писаныхъ пановъ ш печати Ихъ Милости, Ихъ Милость на мою прозѣс то вчинили и печати свои приложили к сѣмъ моимъ листѣ. Писанъ с в Острогѣ подъ леты Божего нарожена тысяча пѣтсотъ кѣ. годѣ, месеца августа кѣ. денъ, индикта ѿ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 310—312.

¹⁾ *Kopyś*, miasto powiatowe, w gubernii mohylewskiej.

²⁾ *Susza*, miasteczko w gubernii mohylewskiej, powiecie lepelskim.

CCXLIV.

W Mińsku od 1. września 1521 r. do 1. września 1522 roku.

Józef, metropolita Kijowski i Halicki sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu dobra swoje Przylepy¹⁾. W Mińsku indykta 10-go.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 142. Oryginał na pergaminie, z 4-ma przywiesistemi pieczęciami, w języku ruskim.

¹⁾ *Przylepy*, wieś w gubernii i powiecie mińskim.

CCXLV.

W Wilnie 5. listopada 1522 roku.

Zygmunt I., wybierając się w podróż do krajów koronnych, poleca Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Andrzejowi i Wasylowi Michałowiczom XX. Sanguszkom, aby w dobrach swoich, Hruszowój i Czerewaczycach, przygotowali stacye i poprawili mosty.

Жигимонт Божю милостью, корол Польский, великий княз Литовский, Русский, княжа Прское, Жолгойтский и иных.

Маршалк Бельинское земли, староста Колодимерском, князю Яндрею Александровичу Сонкешковича и князю Василию и маршалк нашом, князю Яндрею Михайловичу Сонкешковича. Повѣдаемъ вамъ, иж тыми разы маем ехати до панства нашего, короны Польское; ино повѣдана перед нами маршалок наш дворный, староста Берестейский, Ковенский и Андский, пан Юрки Иванович Илинича, штож дей здавна на Гнилой Дзевровѣ двѣ части станъ с мыличицахъ робилвали и стацѣи теж третью часть насъ поднимывали люди ваши зъ Гршовое а Черевачич, а третью часть люди Коврынский. Протож приказемъ вамъ, ажвы есте и тепер людем своимъ казали двѣ части того станъ на нас нарядити и стацѣю нас поднати там, гдѣ имъ роскажетъ дворанинъ нашъ, Коста Пицикович, конечно абы то инак не было, и мосты жолобатыи на Гнилой Дзевровѣ, ажвы есте теж людем своимъ по деаницамъ казали замостити и шправити гараздо так, как на добе, подле давного швычаа. Писан с Вилани подъ леты Божего нарочена д. ф. к. ъ. месеца ноября ъ. ден, индикта дѣ.

При том (был) маршалок дворный,
староста Берестейский, Ковен-
ский и Андский, пан Юрки Ива-
нович Илинича.

Копоть писар.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CCXLVI.

W Wilnie 6. listopada 1522 roku.

Zygmunt I. przysądza Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Wasylowi i Andrzejowi Michałowiczom XX. Sanguszkom dobra Hruszowę i Czerewaczyce, wbrew roszczeniom Waclawa Kostewicza.

Жигимонтъ Божею.

Смотрели есмо того дела с паны радами нашими: Столи передъ нами вчестно: Жаловалъ намъ маршалокъ Большой земли, староста Володимирский, князь Андрей Александровичъ, а князь Василий, а маршалокъ нашъ, князь Андрей Михайловичъ Соколовский на маршалка нашего, пана Бенцлава Станиславовича Костевича тымы ввечалемъ: Держитъ деи ныи имени, близкость нашъ, на намъ Гршешю и Черевачичи для того, ижъ ныи сестра нашъ за собою мела, пани Анна, ино же сестра наша вмерла, а детей з нимъ не мела и тыми разы к томъ имѣню никого иного близкого нетъ, только мы. И паны Бенцлавъ передъ нами поведилъ, ижъ емъ жена его, сестра ихъ, тое имени записала в вене своим, которежъ вено матка ее, невожница княгини Семенова Задана, ей записала, тысячъ копъ грошей на тыхъ дещихъ именахъ, на Гршешю и на Черевачичахъ. И потомъ паны Бенцлавъ поведилъ передъ нами, ижъ емъ пани его тое имени записала на вечность, и мы тое имени подтвердили емъ нашимъ привилемъ, и на то записы ее на вено и на вечность и привилей нашъ передъ нами вказывалъ. И мы того межъ ними досмотревши и видело съ намъ и паномъ радамъ нашимъ, ижъ пани Бенцлавова несчастливымъ ввечалемъ тыи имена емъ записала, первой записала была емъ вено, а потомъ тое все имени вышей третее части емъ вписала, втхдалеши близкихъ своихъ, не в доле оставы и вхвалы земское; — тыи записы ее, ни во што есмо вверили, а тое вено тысячъ копъ грошей втх пана Бенцлава есмо втсдили, а имени Гршешю, а Черевачичи присдили есмо князю Андрею Александровичу, а князю Василию, а князю Андрею Михайловичу, подле близкости ихъ со внамъ с тымы, какъ съ тые имена задана в себе мают. Писан в Вильни, месеца ноября 5. индикта 51.

При томъ былъ князь Ин, вискеп Вилениский; князь Павел, вискеп Лвский; воевода Троцкий, гетман, староста Брацлавский и Веницкий, князь Константин Иванович

Строзский; воевода Виленский, канцлер,
 староста Белский и Мозырский, пан Ольбрехт
 Мартинович Кваштолт; пан Виленский, ста-
 роста Жомойтский, пан Станислав Янович;
 пан Троцкий, староста Городенский, пан
 Юрьн Миколаевич; маршалок земский, вое-
 вода Новгородский, державца Мерецкий ¹⁾
 и Ошменский ²⁾ и Довговский, пан Ян Яно-
 вич Заверезенский; воевода Киевский, пан
 Андрей Яковлевич Немировича; воевода По-
 лощинский, староста Дорогичинский, пан Петр
 Станиславович и иные панове рада великого
 князства Литовского.

Metr. Lit. Ks. zap. 11. fol. 104. dok. 139 i fol. 85 odwr. dok. 115. Na str. 85 nie są wymie-
 niemi świadkowie, przed datą tylko czytamy: **При томъ были вси панове рада великого князства
 Литовского**⁴. Vide: I. Wolff. Ród Gedymina. Str. 140—141.

¹⁾ *Merecz*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie trockim.

²⁾ *Oszmiana*, miasto powiatowe, w gubernii wileńskiej.

CCXLVII.

W Łomazach 20. grudnia 1522 roku.

Pozew zadworny przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, marszałkowi ziemi
 Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu w sprawie Jana Święcickiego, o wykupno dóbr Dolska,
 jakoby zastawionych u ks. Andrzeja, za sumę 100 kóp groszy Litewskich. W Łomazach ¹⁾ 20. grudnia,
 indykta 11-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 9. Oryg. na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Łomazy*, miasteczko w gubernii siedleckiej, powiecie białskim.

CCXLVIII.

W Łomazach 20. grudnia 1522 roku.

Zygmunt I. nadaje dożywociem ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu i synowi jego, ks. Iii dwór Smolany, wraz z przyległościami.

Жигимонт Божею милостию, корол Полский и великий князь Литовский, Рьский, Прьский, Жомойтский и иныхъ.

Чиним знаменито силъ нашимъ листомъ, хто на него посмотришь, або чтъчи его слышитъ, (нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ), коли вѣдетъ потреб того вѣдати: Бил нам чоломъ воевода Троцкий, гетман нашъ найвышшій, староста Браславский и Вѣницкий, князь Костентинъ Ивановичъ Острозский въ томъ, што есмо первѣй сего дали Его Милости двор нашъ въ Оршенскомъ повѣтѣ, на имѣнъ Смоланы, который держала невожница бабка Его Милости, княгини Елисавета Ивановна Колодимеровича Бѣльскаа и сынъ ея, невожчикъ князь Семенъ Бѣльский и какъ онъ въ земли выхалъ, тот дворъ спалъ въ брата нашего, славное памяти Александра, короля Его Милости и Его Милость далъ въ то невѣстцѣ нашей, королевы и великой княгини Ея Милости Елене, а потомъ на насъ спалъ во вси божары того двора и ихъ имѣньи и въ слугамъ пѣтными и въ людми таглыми и во вси с тымъ, какъ са тот дворъ въ стародавня въ соубѣ мает; на штожъ Его Милости и листъ нашъ с подписью рьски наше есмо дали; которыйже нашъ листъ Его Милостъ передъ нами покладалъ и билъ намъ чоломъ, иже выхалъ тот дворъ нашъ, Смоланы Его Милости дали и на то дали выхалъ Его Милости нашъ листъ. Ино мы бачачи на Его Милости вѣрныи, а знаменитыи и высокии, накладныи послѣги и не лютована горла Его Милости, который Его Милость чинилъ еще отцѣ нашомъ, святое памяти Казимеръ и братъ нашомъ, славное памяти Александръ, королемъ и великимъ княземъ Ихъ Милости и тѣ тежъ къ намъ, панъ своемъ дѣдичномъ въ своихъ молодыхъ лѣтъ ажъ до тыхъ часовъ, николи не переставляючи и хотачи Его Милость напередъ шхотнейшого и пианейшого мѣти къ службе нашей, въ особанное ласки наше паньское то есмо вчинили, тот дворъ нашъ, Смоланы, есмо Его Милости дали до двѣ животы: Его Милости до живота, а сынъ Его Милости, князь Иванъ тежъ до живота, во вси божары того двора и ихъ имѣньи и въ слугамъ пѣтными и людми таглыми и с службами тыхъ людей и въ данни медовыми и грошовыми и бобровыми и кѣничными и въ дакы ржаными и въ свѣнными и въ землями пашными и борными и въ сеножатми и въ боры и лѣсы

и дѣрволами и гаи и з лобы звериными и пташиными и с озера и з реками и з ставы и ставици и з малыны и их вымелки и з воевовыми гоны и зо всми платы и полатки, которыи колевек (!) именован мѡгѡт названы, або менены быти и зо всми с тым, как тот двор Смолнаны невожница княгиня Еасилиса Ивановна Володимировича Бѣльская, бабка Его Милости и сын ее, невожчик князь Семен Бѣлскій и по них брат нашъ, славное имени Александро, корол и великїи князь Его Милост и невѣстка наша, королева и велика княгиня Ее Милость, Елена, держали и как на нас спал. Колен Его Милость князь Костентин тот дворъ Смолнаны розширити и прибавити и людьми всадити и ставы з малыны справити и замок вездовати и мѣсто всадити и корчмы и торгъ мѣти и свой пожиток счинити, как сам налпей розсмѣючи, а по нем сын Его Милости, князь Илья, по томъж. Гдѣж есмо Его Милостїи на то дали сес нашъ листъ с подписью влостное рски наше и печат нашъ великого князьства Литовского базали есмо к томъ листъ нашомъ привѣстити. При томъ был: Князь Миколай, вискпи Жомойтскїи; воевода Бяленскїи, канцлѣрь, пан Сабрауцъ Мартинович Краштолтц; а пан Троцкїи, староста Городенскїи, пан Юрей Миколаевич Радивилович; маршалок дворный, староста Берестейскїи, пан Юрей Иванович Ильинича и иньи панове рада. Писан в Ломазу под леты Божего нароженя д. ф. к. в. месеца декабря двадцатого дня, индикта 41.

Подпис рски корола Его Милости.

Богш, маршалок и писар.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 156—158. Dokument ten wydany z Metryki lit. w „Akty zap. Rosji“ T. II. Str. 146—147.

CCXLIX.

W Łomazach 23. grudnia 1522 roku.

Zygmunt I. nadaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu trzech ludzi służebnych w Kikowie i trzech w Rohaczowie.

Жигимонт Божю милостью, корол Польскїи, великїи князь Литовскїи, Рскїи, княжа Прское, Жомойтскїи и иных.

Чинилиз знаменито силыз нашими листомыз, хто на него посмотрит, або чтсчи его всамшитъ, нынешнимыз и на потомыз вездчимыз, комъ вдетъ потребъ того ведати: Бил намиз чоломыз воевода Троцкїи, гетманъ наш навышшии, староста

Брѣславскій и Бѣницкій, князь Константинъ Ивановичъ Острогскій и просилъ в насъ в Лѣцкомъ поветѣ, повѣизъ Житомира за Полонымъ шести сажковъ людей, в Сикове трехъ сажковъ, а в Рогачевѣ¹⁾ трехъ сажковъ, на имя: Шаома Сачиничъ, братъ Олешко Макаровичъ, а Богданецъ Халевичъ, а Жѣковичъ, а Ицко Ложича, Ивашко Поповича. Ино мы ввѣчивши на Его Милости верные, знаменитые и накладные посласги и не лютована горла Его Милости, которые Его Милость чинилъ еще къ штицѣ нашомъ, Казимѣрѣ и къ братѣ нашомъ, Александрѣ, королевѣ Ихъ Милости и тѣ тежъ к намъ, панѣ своемъ, и хотечи Его Милость напередѣ шхотнейшого, а пилнейшого мети къ сажке нашой, з особанное ласки наше панское тыми людьми, вышей менеными, Его Милость есмо пожаловали, даемъ и подтверждаемъ то Его Милости силѣ нашимъ привилеимъ вечно и на веки непорѣшно, Его Милости самома и Его Милости сынъ, князю Или и его княгини и ихъ детемъ и на потомъ вѣдѣчимъ Ихъ Милости шадкомъ, зо всеми землями тыхъ людей, вышей мененыхъ: пашными и вортными, з сеножатми, з боры и з лѣсы, з дѣбровками, ган и з ловы зверинными и пташиными, з озера и з рѣчками, з ставы и ставици и з млыны и ихъ вымелки, з вобровыми гоны, з данми медовыми и грошовыми и кшничными и со всеми платы и пожитки, которымкоже именемъ могѣть названы, або менены быти и со всеми с тымъ, какъ ся долго и широко и шкрьгло тые шесть сажковъ людей в Сикове, а в Рогачевѣ (сх) стародавна в собѣ и в границахъ и в обыходехъ своихъ маютъ и какъ тые люди на насъ, к замкѣ нашомъ Лѣцкомъ держаны были, ничего на насъ и на наши наследки не вставшючи. И воленъ Его Милость князь Константинъ и Его Милости сынъ, князь Или и княгини его и дети ихъ и на потомъ вѣдѣчие Ихъ Милости шадки тые, вышей менены люди шдати, и продати, заменить и на церковъ записати, розширити и прибавити, людьми шсадити и къ своему лѣшомъ и вжиточномъ швершти, какъ самъ налпей роздѣлючи. Я на твердость того и печатъ нашъ казали есмо привесити к сеимъ нашомъ листѣ. При томъ были: Коевода Виленскій, канцлеръ, панъ Олбрахтъ Мартинновичъ Кваштоловича; панъ Троцкий, староста Городенскій, панъ Юрей Шиколевичъ Радивиловичъ; маршалокъ дворный, староста Бѣрестейскій и Ковенскій и Андцкскій, панъ Юрей Ивановичъ Илинча и иные панове рады. Писанъ в Ломазехъ-подъ леты Божего нароженѣ ѧ. ф. ѧ. ѧ. месеца декабря ѧѧ. денъ, индикта ѧѧ.

Подписъ рѣки короля Его Милости.

Богш, писарь.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 30—31. Podług sumaryusza ostrogijskiego (Str. 93) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszoną pieczęcią.

¹⁾ *Rohaczów*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie nowogród-wołyńskim (zwiąhelskim), ku południowi od powiatowego miasta. *Kikón*, wieś, również w powiecie zwiąhelskim, na północ od Rohaczowa.

CCL.

1522 roku.

Zygmunt I. poleca kupcom, handlującym solą i woskiem, którzy mijając Łuck, jadą przez Ostróg, Dubno, Równe, Satyjów i inne zamki ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego, aby tamże opłacali myto, a mianowicie: od wozu czterokonnego po 8 groszy, od parokonnego po 6 groszy, a od jednokonnego po 3 grosze. 1522 roku.

Sumaryusz Ostroński. Str. 17.

CCLI.

W Gieranojnach 1522 roku.

Olbracht Gasztold, wojewoda Wileński mienia ze sługą swoim, Merłą, dwór Matyaszowski¹⁾ na dworzec Rodkijski, z którego tenże Merla obowiązuje się pełnić służbę bojarską. W Gieranojnach²⁾ 1522 roku.

Sumaryusz Ostroński. Str. 28—29. Oryginał na pergaminie, z przywieszoną pieczęcią, w języku ruskim.

¹⁾ *Matyasowo*, wieś w gubernii wileńskiej, powiecie oszmiańskim.

²⁾ *Gieranojny*, miasteczko w powiecie oszmiańskim.

CCLII.

W Wilnie 1522 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrońskiemu kupno dóbr Satyjowa, z przysiółkami: Peremiłówką, Żornówką, Olibowem¹⁾ i Diatkowiczami²⁾, od Jana Iwanowicza Dowojnowicza. W Wilnie 1522 roku.

Sumaryusz Ostroński. Str. 105. Oryginał na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszoną pieczęcią, w języku ruskim.

¹⁾ *Satyjów, Peremiłówka, Żornowno i Olibów*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim.

²⁾ *Diatkowicze*, wieś w powiecie rówieńskim.

CCLIII.

W Krakowie 25. stycznia 1523 roku.

Zygmunt I. poleca Andrzejowi Aleksandrowiczowi, Wasylowi i Andrzejowi Michałowiczom, XX. Sanguszkom, aby Michałowi Zatureckiemu i braciom jego Wereszczakom, bojarom kobryńskim krzywd żadnych nie wyrządzali.

Жиггимонт Божею милостью.

Маршалк Боямыское земан, старосте Володимирском, князю Андрею Александровичу, а князю Каслаю, а маршалк нашом, князю Андрею, Михайловичом, Гонквешковича. Жаловалъ намъ дворянин нашъ, Михайло Затврецкий з братьею своею, Богшомъ, а Иваномъ, а Стецкомъ, Керецаки, в томъ, штожь дей вы хочете именовъ ихъ делати сѧ, они дей сѧ не Гршовскни, а не Черевачицскни бояре, нижан здавна Кобрынскни бояре. И в ышши дей земан ихъ, котормъ теж перед тымъ сѧ сѧ и люди посажалъ и дворец с Липовой¹⁾ справналъ и костелъ былъ почалъ вѧдовати и став себе на ихъ земляхъ справналъ маршалокъ нашъ, пан Бенцлавъ Костевичъ, вы дей тын земан такжо в нихъ втѧнимае, а в томъ дей намъ вт вас тяжкость сѧ великаа дееть. Протожь приказземъ вамъ, ажбы есте в ыменъ ихъ, чого они в держанки и за пана Бенцлава Костевича были, ничилъ сѧ не сѧсповали и в делъ не ставили. Естанжвы есте и черес то хотели намъ котормъ кривды делати и мы розказали маршалк нашом, пану Бенцлаву Костевичу в томъ ихъ втѧ вас, втѧ кривды боронити и не дати вамъ ни в чомъ безправе кривды делати до тыхъ часов, поки, дастъ Богъ, мы тамъ с великомъ князстве вѧдемъ. И какъ, дастъ Богъ, тамъ вѧдемъ, а вѧдетъли вам в томъ до нихъ которое дело и мы сами хочемъ того межн вами досмотрети и справедливость томъ вчинити. И што сѧ дотычетъ тое земан, котормъ былъ пан Бенцлавъ Костевичъ в нихъ втѧналъ и люди посажалъ и дворец с Липовомъ справналъ и ставъ заставна на ихъ земляхъ и костелъ былъ почалъ вѧдовати, мы, дастъ Богъ, тогдыжь в тын земан межн вами досмотримъ и справедливость томъ вчинимъ. Писан с Кракове, под леты Божего нароженѧ 5. пѧтсот 55. месеца генварѧ 55. индикта 55.

Metr. Lit. księga zap. 11. fol. 107 odwr. dok. 143.

¹⁾ *Lipowa*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie kobryńskim.

CCLIV.

W Winnicy 16. lutego 1523 roku.

Wasył Romanowicz Obodeński zrzeka się na rzecz Juchna Semenowicza Koszki części swojej w Czeremoszném, Ihnatowcach i Falkowie.

Ja Wasylej Romanowicz Obodenski, zemianin Braclawskij soznawaju tym moim listom, sam na sebe, komu toho potreba budet wedati, abo czuczysz słyszati: Sztoż, koli matka moja wstąpiła do Bożoho zakonu, do światoje Preczystoje Peczerskoho manastyra w czernicy i ja ne meł toje wyprawy, czymbym meł Jeje Miłost, matku moju na to wyprawiti i bił jesmi czołom diadi mojemu, panu Juchnu Semenowiczu Koszce, aby Jeho Miłost wyprawił matku moju słuszne do manastyra światoje Preczystoje Peczerskoje i Jeho Miłost jako to pan i diadia moj, na moje czołom bite to uczynił, wyprawił matku moju słuszne do zakonu Bożoho. Ino kotoryj spadok na mene w imenech otca mojeho neboszczyka, materyzna w Czeremosznom, a w Ihnatowcach i w Falkowie od diadi mojeho, pana Juchna Semenowicza i od detej moich przysła i ja tuju wsiu czast tych imenej postupił jesmi diadi mojemu, panu Juchnu Semenowiczu na wiecznost i jeho detem, a ne majet sia żaden z bliźnich moich, ani ja sam w tuju moju czast, tych werchu pisanych imenej, od otca mojeho materyznych, ustupati. Majet Jeho Miłost pan Juchno tuju czast wieczno derżati i jeho deti tak, jako sia taja czast w sobie so wsem na vse majet. A jestlibym ja meł to panu Juchnu, diadi mojemu poruszyti i ja maju zapłatiti hospodar, korolu Jeho Miłosti dweste kop hroszej, a derżawcy Braclawskomu, chto na tot czas budet, sto kop hroszej. A pry tom byli lude dobryi, panowe Ich Miłost: Pan Martyn Zbuninskij, namestnik kniazia Kostentyna Jeho Miłosti, Winnickij; a ziemiane Winnickii: Pan Olechno Suprunowicz, a pan Wasylej Packowicz i swiaszczennik Winnickij, pop Spaskij, Iwan i pisar Daszko, diak Winnickij. A na to bił jesmi czołom tym panom Ich Miłosti, werchu pisany, aby Ich Miłost peczati swoje pryłożyli ku tomu mojemu listu i Ich Miłost na moje czołom bite to uczynili, pry tom buduczy, peczati swoje pryłożyli ku temu mojemu listu. I podle tych peczatej i swoju peczat pryłożył jesmi ku temu mojemu listu. Pisan w Winnicy, meseca fewrala szostohonadcat dnia, indykta odinadcatoho.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII. wieku.

CCLV.

W Krakowie 23. marca 1523 roku.

Zygmunt I. upomina Kiryła, władkę łuckiego, na zażalenie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi wołyńskiéj, aby nie uzurpował sobie dochodów marszałkowskich.

Жигимонт Божю мнѡстѣю, короа Полскій, великій князь Литовскій, Рскій, княжа Прское, Жомойтскій и иныхъ.

Бладыце Авцкомѡ, Кирнаѡ и княземъ и паномъ и земаномъ и двораномъ нашимъ великъ земанъ Коакинское. Прислааа къ намъ маршалокъ Коакинское земанъ, староста Колоднмирскій, князь Андрей Александровичъ Гонкрѡшковичъ, жалбючи въ томъ, штожъ дей вы въ доходы его, которыи на врадъ его, маршалство земское прихѡдѡтъ, сѣтѡете сѡ и помочное совѣ верете. Я прото приказѡемъ вамъ, ажбы есте къ доходы его маршалства земского ничимъ сѡ не вѣдѡпан и помочное, што на него прихѡдитъ, емѡвы есте давали по томъ, какъ и передъ тымъ бывало, конечно авы то инакъ не было. Писанъ въ Кракове подъ лѣты Божего нарожена ѡ. ф̄. ѣ. ѣ. месеца марта ѣѣ. индикта ѡѣ.

Копотъ, писарь.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na papierze, na masie czerwonej wyciśnięta pieczęć w-go księstwa litewskiego.

CCLVI.

W Krakowie 12. kwietnia 1523 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce zamianę dóbr jego Tyszkowicz na Sejmarki, z władką włodzi-mierskim, Pachnotejem.

Жигимонт Божю мнѡстѣю, короа Полскій, великій князь Литовскій, Рскій, княжа Прское, Жомойтскій и иныхъ.

Чинимъ знаменито симъ нашимъ листомъ, што на него посмотритъ, аво чѣсчи его сѡавшитъ, инѣшнимъ и потомъ вѣдѡчимъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдати: Билъ намъ

чолом князь Каспай Михайлович Сонбгшковица и повѣда перед нами, штож он в дозволенем нашим мена с перевозим владыкою Володимирскимъ, Пахотем, именем своимъ отчизнымъ, на имя Тишковичи, въ двадцатьма и трима человеки на имѣне церковное, на имя, на Садмарты, в которомже селѣ только три человеки, а земли пштыи, и на то онъ запис перевозного владыки Володимирского, Пахотевъ перед нами вказываа и биа намъ чолом, абыхмо емъ на то дади наш листъ и тое имѣне Садмарты подтвердиа емъ нашимъ листомъ на вѣчность. Ино мы в ласки наше на его чоломъ бытъ то вчиниа, на то дади емъ наш листъ и тое имѣне Садмарты подтверждаемъ своимъ нашимъ листомъ, вѣчно емъ самому и его книжнику и ихъ дѣтемъ и на потомъ всадчимъ ихъ цадкомъ; со всеми людьми того имѣня и въ ихъ землями пашными и борными и с сеножатми и в гаи и лѣсы и дѣрвами, и в ловы звериными и птичьими и с озеры и в реками и в рѣчками и в ставы и ставици и в маны и ихъ вымеки и в боровыми гоны и в данми грошовыми и медовыми и боровыми и кничными, и со всеми иными платы и пожитки того имѣня, которымакоже именемъ могутъ названы, абы менены быти и со всемъ с тымъ, какъ са тое имѣне здавна и нинѣ само въ себе и в границахъ са своихъ мает. Нехай онъ тое имѣне Садмарты держитъ вовеки мены свое и листъ меновного перевозного владыки Володимирского, Пахотѣа, и волен онъ тамъ людьми всадити, прибавити, и розширити и к своему имѣню и вжиточному обернети, какъ самъ наленей рѣшавѣючи. Я на твердость того и печать нашу казали есмо привѣсити къ сему нашему листу. Писанъ в Кракове подъ лѣты Божего нароженя тысяча пятъсотъ двадцать третий, месеца апрѣла ѿ днѣ, индикта ѿ.

Копоть Васкович, маршалок и писарь.

Oryginał pergaminowy, na sznurku jedwabnym koloru białego i czerwonego zawieszona pieczęć w-go księstwa lit. Metr. Lit. Spis pergaminów Nr. 218. i księga zap. 12. fol. 85 odwr. dok. 176.

CCLVII.

W Winnicy 17. kwietnia 1523 roku.

Miłochna Fedorowa Ziałowska zrzeka się części swojej w dobrach Czeremoszném, Ihnatowcach i Falkowie na rzecz brata swego, Juchna Semenowicza Koszki.

Ja Miłochna, Hryckowa doczka Obodenskocho, Fedorowa Ziałowskaja, ziemianka Braclawszkaja, soznawaju tym moim listom sama na sebe, komu toho potrzeba budet wedati, abo cztuczy jeho słyszati: Sztoż kotoruju czast meła jesmi w seliszczach, w Braclawskom powete z brateju i sestrami moimi, w materyzne mojej, w Czeremosznom, a w Ihnatowcoch, a w Falkowie, jeno brat moj, pan Juchno Semenowicz Koszczycz żadał mene czerez ludej dobrych, szto bym tuju swoju czast materyzny w tych sieliszczach, werchu pisanych jemu postąpiła. I ja to na żądanie brata mojeho, pana Juchna czerez tych ludej dobrych, jesmi uczyniła, tuju czast wo wsich tych seliszczach, szto tam jest materyzny mojej, postąpiła jesmi bratu mojemu, panu Juchnu Semenowiczu Koszczyczu, a on mnie za to dosyt wczynił naprotiwko toho, szto by mnie tam szkodno nie było. Majet on tuju czast moju so wsem na wse derżati, kak sia taja czast w tych seliszczach w sobie majet, weczno i neporuszno i pani jeho i deti jeho; a ja wże sestra jeho, Miłochna w toj czasti tych imenej, materyzny mojej, szto tam jest, ne maju żadnoje reczy, ani deti moi, ani bliskii moi. A pry tom byli panowe Ich Miłost: Pan Kuzma Antonowicz, buduczy na tot czas od kniazia Kostentyna Jeho Miłosti uradnik Winnickij; a pan Wasylej Szandyrowskij, a pan Iwan Wojnikowicz (?) Berdyczowskij i meszczane Winnickii: Pan Misko Perechabicz, a pan Paszyna, krawec. A pisał Daszko Sosonskij, kniazia Jeho Miłosti diak Winnickij. A nad to i peczat swoju pryłożyła jesmi ku tomu mojemu listu. I biła jesmi czołom panu Kuzme Antonowiczu, uradniku kniazia Jeho Miłosti Winnickomu, aby Jeho Miłost raczył swoju peczat pryłożyti, dla twerdosti toje reczy, Jeho Miłost na moje czołom bite to uczynił, pry tom buduczy, peczat swoju pryłożył ku tomu mojemu listu. Pisan w Winnicy apreła semohonadcat dnia, indikta odinadcatoho.

Kopia wypisu z grodku łuckiego z XVIII. wieku.

CCLVIII.

W Krakowie 28. kwietnia 1523 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce prawo patronatu cerkwi Ś-go Wasyla, we Włodzimierzu.

Жигимонтъ Божю мнѡстю.

Биа намъ чоломуъ князь Василей Мухайловичъ Гонимовича и поведна перед нами штожъ дей церковъ, заложенне свѡтого Васила, с месте Колодимерскомъ шпала, абыхмо тсю церковъ свѡтого Васила даан емс въ поданне; какъжо дей и нареченый владыка Колодимерский, Ивна того емс дозволял. Ино мы на его чоломуъ битъе то вчинил, тсю церковъ, заложенне свѡтого Васила емс есмо в поданье и шборонс даан и тсю церковъ потвержаемъ силъ нашимъ апостолъ, вечно емс самома и его кнегини и нх детемъ, со всимъ с тымъ, што к той церкки здавна присасхаетъ; нижан не маеть шнх шт той церкки Божей пожитковъ некоторыхъ собе мети, лечъ маеть тсю церковъ Божю всакими речьми надавати и направати и ее въ поданьи и въ шбороне своей мети. И на то есмо емс даан сесь нашъ апостъ з нашою печатю. Писан с Кракове под леты Божего нарожена 4. пѡтѡсотъ 88. месеца апрѡла 8. день, индикта 8.

Копоть, писар.

Metr. Lit. księga zap. 12. fol. 85. Dokument ten wydany w »Akty zap. Rossii«. T. II. Str. 154 z teŹe samej księgi, ale z mylną datą dnia: 8. kwietnia.

CCLIX.

W Krakowie 6. maja 1523 roku.

Upominanie się królowej Bony o dobra Hruszowę i Czerewaczyce, które król przyznał był XX. Sanguszkom.

Господаръ король Его Мнѡсть казалъ про память записати. Бѡдши с Кракове припоминала Его Мнѡсти господарс королевѡв Ее Мнѡсть и великаа княгини Ее Мнѡсть, Бона ш томъ, ижъ Его Мнѡсть господаръ штъ тыхъ часовъ не в колко

летех даах Ёй Милости имене Коврини и Гршшекс и Черевачичи со вснмх, какх са тыи имена из стародавна к собе маютих и принакемх своим то Ёй Милости потвердих, а потомх вѣдѣчи Ёго Милости господарс с великомх князстве Литовскомх, безх небытности королевое Ёе Милости, князь Андрей Александровичъ, староста Колодимерский, маршалокх Колынского земан, а братья (!) его, князь Василей, а князь Андрей, Михайловичи, Гонкѣшковича зыскали имена подх паномх Бенцславомх Костевичомх: Гршшексю, а Черевачичи, поведаючи близкость свою, которыхже именеи пан Бенцславъ Костевичъ жадное мощи не малх протагивати, ни са малх с право становити, без воли и розказана королевое Ёе Милости, во тыи именья первой Ёй Милости даны ѿт коакс лет, нижеи князь Андрей з братьею своею под паномх Бенцславомх тых именеи искали. Ёго Милость господарх казалх то в книги занисати королевое Ёе Милости ѿсветченке, иже, даст Богх, цасанеи приехавши к великомх князстве Литовскомх, маех Ёго Милость королевой Ёй Милости в томх справедливость вчинити. Писан с Кракове месеца маа 5. ден, индикта 511.

Metr. Lit. Księga zap. 11. fol. 109. dok. 146. Vide J. Wolff. Ród Gedymina. Str. 141. 1).

CCLX.

W Krakowie 31. sierpnia 1523 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszcze przywilej na pobieranie myta od kupców w Jabłonném.

Жиксигмонту Божию милостью.

Билх намх чоломх маршалокх нашх, князь Андрей Михайловичъ Гонкѣшковича и вказывал перед нами листъ брата нашего, славное памяти Александра, корола Ёго Милости, в которомже листе стоит выписано, иже Ёго Милость дал цтью его, невоирикс панс Василю Хрептовичс мыто брати ех именеи его Ивлонномх¹⁾ с кѣпцовх тых, которын по ярмаркамх и по торгомах черес тое именеи его езждать, и бил намх чоломх, абычмо емс на то дали нашх листх. Ино кгдажх братх нашх, Александрх, корола Ёго Милость цтию его на то свой листх даах, и тотх ших листх перед нами вказывалх, мы з ласки нашеи, даа его к намх верное сажбвы, на то дали емс сес нашх листх. Нехай ших в томх именеи своемх Ивлонномх мыто беретх с кѣпцовх тых, которын по ярмаркамх и по торгомах черес тое именеи его поедать, воде того листс брата нашего, Александра, корола Ёго Милости.

Писанъ с Кракове под лети Божего нарoжена ꙗ пѣтьсотъ кѣ. месеца августа ѿ ѿ.
индикта ѿѿ.

Горностай

Metr. Lit. księga zap. 12. fol. 107 odwr. dok. 224.

²⁾ *Jablonne*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.

CCLXI.

W Ostrogu 23. października 1523 roku.

Bohowityn Piotrowicz Szumbarski sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś swoją Rosołowce, za 50 kóp groszy lit.

И Боговитиѣн Петровиѣн Шумбарскій визнаваю сим моимъ листомъ каждому добромъ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его слышитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ, кому вѣдетъ потребъ того вѣдати: Ижъ што которое имѣне, на имя Росоловцы ¹⁾, подле Краснаова высажна невожчикъ штецъ мой, панъ Петръ Боговитиновичъ на господари нашомъ, свѣтое памети Казимери, короли Его Милости, и и тое имѣне продаа на вѣчность господыи нашомъ старшомъ, князю Костентину Его Милости Ивановичу Острозскомъ, воеводе Троцкомъ, гетману навышшомъ господаря, короля Его Милости, старосте Брѣславскомъ, Звинигородскомъ и Бѣницкомъ, за петдесатъ копъ грошей Антовское монеты, по десѣти пѣназей с грошъ зо всимъ, какъ тое имѣне высажна невожчикъ штецъ мой на господари, короли Его Милости и его на себе держалъ, а потомъ какъ и его по животе штецове держалъ: з людьми того имѣня и з данми грошовыми и медовыми и кшничными и з ставы и з ставици и з ловы звериными и пташкыми и з боровыми гоны и з реками и з рѣчками и зо всимъ с тымъ, какъ са тое имѣне, выше мененое, Росоловцы зъ стародавна въ собѣ и в границахъ и в обыходехъ своихъ са маютъ, вои тое имѣне продаа Его Милости на вѣчность, штедающеи ште жоны и ште дѣтей моихъ и ште всыхъ вѣжницъ нашихъ. Маеи князь Костентинъ Его Милостьъ Ивановичъ Острозскій самъ и Его Милости княгини и Ихъ Милости дѣти и на потомъ вѣдѣчимъ Ихъ Милости срадки тое имѣне верухъ писаное, Росоловцы держати вѣчно и на вѣки непоршно. И воины Ихъ Милостьъ тое имѣне

штдати, продати и заменити и на церков записати и розширити и прибавити и людами
всадити и к своимъ лѣпшомъ, а вжиточномъ ввернѣти, как сами наленѣи розсмѣючи,
а и самъ Боговитинъ Петровичъ Шембаръскій и моя жена и мои дѣти и потомки
и ближнии наши, того имѣнья, Росоловцовъ подъ Его Милостію самымъ и подъ кня-
гинею и подъ дѣтми Его Милостіи и подъ потомки и ближними Ихъ Милостіи нико-
торыми причинами поискивати не маемъ. Я естанемъ и самъ, або жена и дѣти мои,
або хто с потомковъ и ближнихъ нашихъ того имѣнья подъ княземъ Костентиномъ
Ивановичомъ Острозскимъ и подъ Его Милостіи княгинею и дѣтми и потомки и ближ-
ними Ихъ Милостіи хотѣа поискивати, тотъ маетъ первѣи заплатити господарю, королю
Его Милостіи двѣсти коп грошей, а князю Костентину Его Милостіи Ивановичу
Острозскому, або княгини и дѣтемъ и потомкомъ Ихъ Милостіи сто коп грошей. Я при
томъ бываи и томъ добре звѣдоми: Князь Федоръ Михайловичъ Мзетиславскій, а панъ
Семенъ Миткевичъ Кабинскій, а панъ Цастныйъ Кажевичъ, а панъ Михайло Шадовичъ.
Я для лѣпшого сведома и твердостіи просна есмь князя Федора Его Милостіи Мзети-
славского и тыхъ пановъ выше мененыхъ въ Ихъ Милостіи печати. Ихъ Милостіа на мою
пробѣс то вчиннаи и печати свои привѣснаи къ семямъ моимъ листамъ. Я для лѣпшого
сведома и твердостіи и Боговитинъ Петровичъ и свою печатъ есмь привѣснаи къ семямъ
моимъ листамъ. Писанъ с въ Острозѣ подъ леты Божего нароженя ѿ. ф. ѿ. г. мѣсеца вктябрь
ѿ. денъ, индикта ѿ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 226—228. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 66—67)
oryginał był na pergaminie, z 5-ma przywiesistemi pieczęciami.

1) *Rosolowce*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie starokonstantynowskim.

CCLXII.

W Piotrkowie 14. listopada 1523 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu,
aby ks. Andrzejowi Sanguszce i ziemianom włodziemskim
wymierzył sprawiedliwość z ks. Fedorem Michałowiczem Czar-
toryskim, starostą łuckim, za poczynione im grabieże.

Жигимонтъ Божію милостію короля Польскій, великій князь Литовскій, Русскій,
княжа Прское, Жомойтскій и иныхъ.

Воеводѣ Троцкѣмъ, гетманѣ нашѣмъ навъшшѣмъ, старостѣ Браславскѣмъ и Кѣ-
ницкѣмъ, князю Константинѣ Ивановичѣ Строзекѣмъ. Бже не уднокрот присылают
к нам земанѣ Володимерскіи, жалючи на старостѣ Лѣцкѣмъ, князя Федора Михай-
ловича Чортѣмъ въ томъ, штож дейъ онъ наславши на нѣхъ имѣна, грабежи имъ
великии подѣлаа безвинно, въ чомже есмо до него писали и дворанина нашего послаали,
авы онъ тыи грабежи имъ повтдаваа передъ тымъ двораниномъ нашимъ и онъ дейъ въ листи
и въ приказанѣ нашѣмъ ничего не дѣаючи, не токмо тѣхъ грабежѣмъ имъ не повтдаваа,
але еще тыми разы повтѣре наславши савѣ своихъ на нѣхъ имѣна, велѣа выграбити,
повѣдаючи, яковы онѣ на савѣжѣ нашѣ не въ часъ выѣхали; котѣмъж дейъ савѣ его
на нѣхъ имѣнахъ таковыи мордѣрствѣа чинили, яко люди неприателскіи, чомъж са мы
велико дивѣемъ, ижъ онъ въ листи и въ приказанѣ нашѣмъ ничего не дѣаетъ, а такъ подданныхъ
нашихъ зѣожитъ и не токмо тѣхъ первыхъ грабежѣмъ не повтдаваа, але еще болши гра-
бежи имъ подѣлаа, а веджо хотѣбы тыи подданныи наши въ часъ на савѣжѣ нашѣ не
выѣхали, уднакожъ безъ воли и росказанѣ нашего не мѣла онъ имъ того чинити и нѣхъ гра-
бити. Ино мы и тыми разы послаали до него дворанина нашего, Баска Колчовскаго
и словомъ въ томъ казали есмо емѣмъ ит насъ мовити, приказѣючи емѣмъ, ажбы онъ тыи
вси грабежи имъ повтдаваа передъ тымъ двораниномъ нашимъ, а котѣмъж емѣмъ было
дѣло до старосты Володимерскѣмъ, князя Яндрѣа, або до земанъ Володимерскіихъ
и онъ нехайбы са правомъ свыходна передъ Твоею Милостію. Прото, авы Твоа Ми-
лостіа князю Федорѣ казала передъ собою стати и въ томѣмъ Твоа Милостіа, какъ князя
Яндрѣа и земанъ Володимерскіихъ нехъ княземъ Федоромъ, такъ и князя Федора нехъ
княземъ Яндрѣемъ и земанъ Володимерскіими досмотрѣла и справедливостіа томѣмъ вчи-
нила; а мы до князя Федора писали, какъ Твоа Милостіа кажешъ емѣмъ передъ собою
стати, ажбы онъ передъ Твоею Милостію къ правѣмъ стаа и права выа послашонъ во всемъ.
Писанъ въ Петровѣмъ подъ лѣты Божего нароженѣа $\overline{\text{д}}$. пѣтсот $\overline{\text{к}}$. месеца ноявра $\overline{\text{д}}$.
индикта $\overline{\text{к}}$.

Гвѣрностай писар.

Oryginał na półarkuszu papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CCLXIII.

W Kamieniu Koszyrskim 9. grudnia 1523 roku.

Zamiana dóbr między Andrzejem Michałowiczem Koszerskim,
synowcem, a stryjem jego, Andrzejem Aleksandrowiczem
XX. Sanguszkami.

И Андрей Михайлович Сангушковича Кошерский, маршалок господара, короля
Его Милости Жигимонта, визнаваю сам на себе сил моим листом, кому вдет
потреб его видети, авш чтши слышати: **Меня** есмь имѣна з дядком моим, князем
Андрѣемъ Александровичом, старостою Колодимерским, маршалкомъ земли Колодимерское:
Постына есмь Его Милости моихъ имѣней отчизныхъ, которыеж ми се имѣнья перво
от Его Милости в делахъ зостаали: половина Бужкович¹⁾, Чернычичи²⁾, а в Лсковичохъ³⁾
мою часть, которааж ми часть в делахъ от Его Милости зостаала. Тыя имѣнья есмь
Его Милости постына з людьми и с полками и зъ ган и зъ дѣрвовами и съ сено-
жатами и с полаты и со всемъ тымъ, якъ са тыя имѣна в советѣ мают и во всяхъ
границахъ и якъ тежъ я держалъ, ничего на себе не вымоваючи; а Его Милость дядко
мой, князь Андрей Александровичъ противъ тыхъ моихъ имѣней мнѣ постына свое
имѣнье отчизное Ильвае⁴⁾, котороеж са имѣнье перво Его Милости в делахъ достало.
Ино тое имѣне Его Милость мнѣ постына зъ людьми и съ полки и съ сеножатами
и съ ставкомъ и мыномъ и с пол-шзеромъ Левскимъ⁵⁾ и зъ вортными деревьями и данью
медовою и зъ работами людскими и с платы грошевыми и со всеми полатки и зъ ловы
и зъ ловици, зо всемъ тымъ, якъ са тое имѣне Ильвае само в советѣ мает и во всяхъ
своихъ границахъ, также дядко мой, князь Андрей Александровичъ тое имѣнье (держалъ),
со всемъ тымъ, ничого на себе не вымоваючи; а еще ми Его Милость придалъ к тымъ
моимъ имѣнямъ ѿ коп грошей Литовское мунѣты. Я маемо тсю нашу меншъ держати
вѣчно и непорочно, а хтѣв з насъ который хотѣа тсю меншъ зршити, авш на потомъ
всдѣчинъ наши дѣти, тотъ маетъ господарю, королю Его Милости тисачъ коп грошей
заплатити, а братъ братѣ платятъ коп грошей. Я при томъ выаи люди двѣрныи и томъ
добре звѣдоми: Князь Федоръ Федоровичъ Четвертенский; а хоружий земли Колодимерское,
пан Михайло Семашковичъ, а князь Иванъ Каслевичъ Козечичъ, а пан Бѣговитинъ Пе-
тровичъ, а панъ Каслей Семашковичъ, а панъ Петръ Каласовский. Я дамъ лепшее твер-
дости и справедливости печать есмь свою приложилъ к сему моему листу. И просилъ
есмоу тыхъ верхъ писаныхъ двѣрныхъ людей, авш Ихъ Милость свои печати приложили
и Ихъ Милость на нашу прозѣв тѣвъ вчинили, печати свои приложили к сему моему

ЛИСТЪ. Писан в Каменѣ пѣдъ лѣты Божего нароженѣ 7 пѣтъсѣтъхъ 67. мѣсеца декабра 8. денъ, индикта 67.

Oryginał na półarkuszu papieru, u dołu na papierze, na zielonej masie wyciśniętych 7 pieczęci. Na pierwszej rycerz pieszy, przebijający mieczem smoka; na drugiej herb XX. Czwertyńskich t. j. gwiazda, nad nią półksiężyc, a weń wetknięte dwa miecze, z napisu okolnego pozostało: **ЧЕТВЕРТЕНС(КОГО)**; na trzeciej wyciśnięty herb „*Nowina*“, z napisu okolnego pozostało: **ПЕЧАТЬ МИХАЙЛА...**; czwarta zatarta; na piątej herb „*Pelikan*“, a z napisu okolnego resztki: **Б(О)ГОВИТИН(О)В(И)ЧЯ**; na szóstej herb „*Nowina*“, jak na trzeciej, a z napisu: **ПЕЧАТЬ...** (**С(С)МЯШ(КОВИЧЯ)**); na siódmej herb Kałusowskiego, to jest dwa miecze związane, a nad nim litery **П. К.**

a) Zapewne zamiast: „**Ильбьским**“.

1) *Bużkowicze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

2) *Czercze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

3) *Łukowicze*, wieś w powiecie łuckim.

4) *Ołbe Lackie i Ruskie*, dwie wsie w powiecie kowelskim, na północ od Kamienia Koszyńskiego, koło Czerczego.

CCLXIV.

W Paszkiszkach 1523 roku.

Wojsznarowicz, bojar gospodarski powiatu Wileńskiego sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu ziemię swoją Woliszkowską, koło dworu Paszkiszek położoną, za 8 kóp groszy Lit. W Paszkiszkach¹⁾ 1523 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 138. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim.

1) *Paszkiszki*, dwie wsie w gubernii wileńskiej, powiecie oszmiańskim.

CCLXV.

W Wilkomierzu 1523 roku.

Testament Szymka Jarubowicza(?), którym siostrzenicy swojej, Annie, zapisuje dwór Antonosy¹⁾ i Hrebin²⁾. W Wilkomierzu³⁾ 1523 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 29. Oryginał na pergaminie z 7-ma przywiesistemi pieczęciami, w języku łacińskim.

1) *Antonoszy*, wieś w gubernii kowieńskiej, powiecie nowo-aleksandryjskim.

2) *Hrebień* (?), wieś w gubernii mińskiej, powiecie ihumeńskim.

3) *Wilkomierz*, miasto powiatowe w gubernii kowieńskiej.

CCLXVI.

По 1. stycznia 1524 ¹⁾ roku.

Sprawa Lewka Łaskowicza przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, marszałkowi ziemi wołyńskiej, o różne krzywdy.

Жаловааъ земенни Бoлынскій, Левко Ласковичъ, штож сѧ емѧ ѡт него кривды великии деют и право сзобрааъ и въ два чoловеки, его невѣсткѧ казааъ свѣзати и сѧги его нашoдши на дом, его хoтели забити и кони и быдло и воли и иншии многни речн казааъ повратъ и чoтыри чoловеки изъ жoнами и зъ детми казаа выгравити. Дѧа чoгожъ послааи двoранина и казааи в тоѧ невѣсткѧ его, вси речн его поврати и емѧ повтдавати, а што на себе повраа ѧ него, абы повтдавааъ; паканжѧ не хoтелъ повтдавати; ино кажѧтъ двoранинс на имени ѡправити и емѧ ѡтдати.

Копот, писар.

Metr. Lit. księga zap. 14. fol. 43. odwr. dok. 83. Przed tą zapiską podana treść: Листъ до маршалака Бoлынское земли, старосты Бoлодимерского, князя Яндреа.

¹⁾ Na karcie 40 odwr. podany rok 1524. stycznia 1. indykta 12.

CCLXVII.

По 1. stycznia 1524 ¹⁾ roku.

Sprawa Lewka Łaskowicza przeciwko ks. Wasylowi Kowelskiemu Sanguszce o sumę 11 kóp groszy lit.

Емѧжъ ^{а)} листъ до князя Насяла Ковельского, штож ѡтецъ его ѡстааъ ѡтцѧ его виненъ ѡдннадцать копъ грошей, на штожъ и записъ вказывааъ; ино тыхъ пенѧзей платити не хoчет. Дѧа чoгожъ послааи двoранина, абы заплаати перед тым

двораниномъ; пакаижеы не хотеть запаатити, ино кажетъ томъжъ дворанинъ на имени штправити.

Копот, писар.

Metr. Lit. księga zap. 14. dok. 84. ^{a)} To jest Lewkowi Łaskowiczowi, jak w numerze poprzedzającym. Niżej na tejże karcie dok. 85. czytamy: **ЄМСЖЪ ПОЗЕМЪ ПО КНАЗЪ КАСИЛЪА ЄАНК-ГШКОВИЧА. КОПОТЪ ПИСАРЪ.**

¹⁾ Zapiska dotycząca daty, podana w poprzedzającym dokumencie, odnosi się i do obecnego.

CCLXVIII.

W Krakowie 5. lutego 1524 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Czetwertyńskiemu i ks. Aleksandrowi Buremskiemu, sędziom ks. Iwana Koziki, aby mu wymierzili sprawiedliwość w sprawie jego z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką.

Жигимонтъ Божею милостыю, короля Полский, великий князь Литовский, Руский, Прский, Жомойтский и иныхъ.

Князю Каслаю Четвертенскомъ, а князю Александръ Буремскомъ. Присылаа к намъ князь Иванъ Козека, жалюючи на маршалка нашего, князя Андрея Михайловича Гонкешковича в томъ, штожъ дей емы шт него кривды съ великии деють в земляхъ и в кватехъ и в вышнихъ речахъ, в чомже дей шн первой сего с княземъ Андреемъ шчинисте перед нами мовна и на то князь Иванъ в насъ съ своее рски ссдали в заа васъ, а князь Андрей иныхъ ссдей на то съ своее рски в насъ побраа и рокъ есмо на тое право мѣти положили подъ страченемъ права и на то дей есмо на листы наши подавали. То пакъ дей князь Андрей заса тое право szорваа; а протомъ и тыми разы приказшемъ вамъ, ажвы есте, с ссдали князя Андреевыми згодивши съ, рокъ положили и князя Андрея швослали и тамъ выехали и в томъ межи нами досмотрели и справедливость томъ вчинили, подаде тыхъ листовъ нашихъ, котормы есмо на первой сего на то подавали, а мы тежъ до князя Андрея писали, ажвы шн съ ссдали своими тамъ выехаа и самъ къ правъ сталъ и права выа посласшенъ во всемъ. Писанъ в Кракове подъ леты Божего нарожена ѿ. ф. ѿ. д. месеца февраля ѿ. день, индикта ѿѿ.

Копоть, маршалокъ и писарь.

Oryginał na półarkuszu papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta uszkodzona pieczęć w-go księstwa lit. Z archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu.

CCLXIX.

W Krakowie przed 8. marca 1524¹⁾ roku.

Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki przeciwko Andrzejowi i Fedorowi XX. Sanguszkom, o różne krzywdy.

Жаловалъ маршалокъ, князь Андрей Сангушковичъ, што перво сего положилъ намъ рокъ право мети в кривдахъ подъ страченъемъ права и сѣдей собе на то подавалъ, ино сѣди на тотъ рокъ выежчалъ и вы дей в ыншихъ делехъ еднанье межъ собою вчинилъ; а што сѣ дотычетъ криватовъ, грабежовъ и иныхъ кривд, въ томъ передъ тыми сѣдами вдина дръгомъ права достояти не хотелъ и збожа и сена пограбилъ и медъ церковного присяженного не хочетъ емъ втдати; а которыи дей сѣди, зашкodieши, стекають емъ до него, а ынъ ихъ не выдаетъ, ино што се дотычетъ медъ, абы втдалъ и в кривдахъ и грабежохъ, абы сталъ передъ господаремъ, какъ, дастъ Богъ, вѣдетъ с Литве на первомъ сейме.

Копот, писар.

Metr. Lit. Księga zap. 14. fol. 54 odwr. dok. 155. Przed tą zapiską podana treść: „Листъ до маршалака Болынского земан, старосты Колодимерского, князя Андрея и сына его, князя Федора“.

¹⁾ Na karcie 40 odwr. czytamy: „Тстъ пишѣт сѣ листы справы пана Кшптеры в Кракове, лета Божего тысяча пятсот ѣд. месеца генвара ѣ. индикта ѣѣ. Документ 158 ма датѣ 8. марта, więc obecny 155 przed tym dniem wydany został.

CCLXX.

W Krakowie przed 8. marca 1524¹⁾ roku.

Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki, przeciwko
Jakubowi Montowtowiczowi o wydanie poddanych, zbiegłych
z Ceceniówki.

ЄМСЖЖ ^{a)} ЛИСТЪ ДО ПАНА ЯКСВА МОНТОВТОВИЧА, ШТОЖЪ ЧЕЛОВЕКА ЕГО КРВАЛ-
ТОМЪ СЪДЛЪЗЪ ЗЪ ИМЕНА ЕГО СЪ ЦИЦЕНЕВИЧ²⁾, А ДРУГИЙ ЧЕЛОВЕКЪ ТОГОЖЪ ИМЕНА ВТЕКЪ ДО
НЕГО, ПРИКАЗЮЧИ ПОДЪ ЗАРЪКОЮ, ПОДЪ СЪСЪ КОПАМИ ГРОШЕЙ, ДЕМЪ ЗЪ ИМЕНЕКА ЕГО ЛЮДЕЙ
ДО СЕБЕ НЕ ПЕРЕКЛАДАА И ТЫН ЛЮДИ ВЪДАЛА.

Копотъ, писаръ.

Metr. Lit. Księga zap. 14. fol. 54 odwr. dok. 156. ^{a)} T. j. ks. Andrzejowi Sanguszcze, jak
w akcie poprzedzającym. Po téj zapisce zaraz bezpośrednio, fol. 55 czytamy: „ЄМСЖЖ ЛИСТЪ, ПОЗОВЪ
НА КНЯЗА ИВАНА КОЗЬКЪ, НА ПЕРВЫЙ СЧЕЙМ, ДЕМЪ СТАЛА.

¹⁾ Zapiska, odnosząca się do daty, zamieszczona przy numerze poprzedzającym, należy i do obecnego.

²⁾ *Ceceniówka*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie krzemienieckim.

CCLXXI.

W Wilnie 17. marca 1524 roku.

Książę Piotr Michałowicz Swirski zastawia u Wasyla Tymofiejewicza Kluka poddanych swoich:
Hryca Nahaja, Iwana Bielatyicza i Filipa Ilkowicza, za 17 kóp groszy Lit. W Wilnie 17. marca
1524 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 6.

CCLXXII.

W Krakowie 30. marca 1524 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu, ażeby sumy, którą wyrokiem swoim przyznał Fedkowej Łaskowiczowej na szwagrze jej, Lewku Łaskowiczu, nie polecał zaraz ściągać, lecz aby wyrok ten na najbliższym sejmie przedłożył przed radą W-go Księstwa Lit. dla rozpatrzenia, czy według prawa Wołyńskiego i obyczaju prawa ziemskiego sprawę tę rozstrzygnął? W Krakowie 1524 roku, 30. marca, indykta 12-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 32. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCLXXIII.

W Krakowie 1. kwietnia 1524 roku.

Zygmunt I. na zażalenie Lewka Łaskowicza przeciwko bratowej swojej, Fedkowej Łaskowiczowej, jako téż tejże Łaskowiczowej przeciwko ojczymowi jej, Piotrowi Kałusowskiemu o różne krzywdy i szkody — wyznacza komisarzy celem załatwienia tych spraw, a mianowicie, ze strony Lewka: ks. Fedora Fedorowicza Czetwertyńskiego, ks. Iwana Wasylewicza Kozikę i dworzan gospodarskich: Hrycka i Wasyla Janczyńskich; ze strony zaś Fedkowej: ks. Wasyla Fedorowicza Czetwertyńskiego, chorążego Łuckiego, Michała i brata jego, Wasyla, Siemaszków. W Krakowie 1524 roku 1. kwietnia, indykta 12.

Sumaryusz Turzyski. Str. 32. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCLXXIV.

W Krakowie po 20. kwietnia 1524¹⁾ roku.

Zygmunt I. poleca Bohuszowi Bohowitynowiczowi, podskarbiemu ziemskiemu wymierzyć sprawiedliwość ks. Tymofiejowi Puzynie z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką, ks. Semenem Odyncewiczem i ks. Iwanem Połubeńskim, o różne krzywdy.

ЖИГГИМОНТ.

Жаловал дворянин королевое наше **Ее** Милости, князь Тимофей Псына на маршалка, князь Андрея (Михайловича) Сонгвешковича; а дворянина, князь Семена Богдановича (Сдинцевича), а князь Ивана Андреевича Полабенского, штожжъ перво сего до них писали (есмо) под зарскою, под тисачю копами грошей, ажбы они криватовъ и грабежовъ, и наездокъ емс не делааи и в пшцс посполитсю не заворонжали ездить, и сеножатей его не штинали. И они не дваючи в листы и зарски, предса кривды емс большии подеалаи, вх чомжо и князь Костантин (Иванович) Строзский, воевода Троцкий) смотрелъ и дворянина, Шквба Михайловича посмалаз и сажжевника своего, Пожовского, тыхъ кривдъ доведывати са. И што са дотычеть тое земаи, на котрой жита безиракне пожааи, казаа **Его** Милостъ князь Костантинъ в томъ межи ними досмотрети тобе. Ино (ты) того межи ними (еси) смотрелъ и выпишъ князь Костантиновъ с книгъ вказывал. И протъ, авы и тыми разы подде поршченъа князь воеводы Троцкого **Его** Милости в томъ межи ними досмотрелъ. И што са они похваляютъ ещо, на его земаахъ жито жати, и для того послааи (есмо) дворянина, Шквба Михайловича, приказсючи под зарскою дрвгою, подъ тисачю копами грошей, ажбы они на томъ поли его жит и ярин не жааи.

Копоть, писар.

Metr. Lit. księga zap. 14. fol. 80 odwr. dok. 259. Przed tą zapiską czytamy treść: „Листъ до пана Богша, подскарбего земского.

¹⁾ Na karcie 54 odwr. podany rok 1524 marca 8., zaś na karcie 76 odwrotnej wymieniony dzień 20. kwietnia w Krakowie, obecne przeto zlecenie wydane zostało prawdopodobnie po tym dniu.

CCLXXV.

W Krakowie między 20. kwietnia, a 7. czerwca 1524¹⁾ roku.

Sprawa biskupa łuckiego, ks. Pawła Holszańskiego przeciwko XX. Sanguszkom o sumę 150 kóp groszy, przypadającą biskupowi z Hruszowój i Czerewaczyc.

Прислала бискуп Луцкій, князь Палеаз, штож не хочеть платити полтораста копъ грошей реновныхъ за Гршворсю и Черевачичи подле суда, якожъ не вднокротъ писааи, абы тыи пенези запаатиаи, ино послааи дворянина, Павла Паюскова и казааи тыи пенези на илѣньи отправити.

Metr. Lit. księga zap. 14. fol. 85 odwr. dok. 280. Przed powyższą zapiską zamieszczona treść: „Листъ (до) маршалака Боловской земан, княза Андреа, а княза Васила, а княза Андреа, Санкшшковичовъ“.

¹⁾ Na karcie 76 odwr. podana data: 20. kwietnia w Krakowie, zaś na karcie 90: 7. czerwca w Krakowie, rok zaś ten sam, jak w poprzedzających (1524).

CCLXXVI.

W Zadybach 26. kwietnia 1524 roku.

Uгода Lewka Łaskowicza z bratową jego, Fedkową Łaskowiczową o boje i grabieże w dobrach ich wspólnych, Zadybach. W Zadybach dnia 26. kwietnia, indykta 12.

Sumaryusz Turzyski. Str. 32--33. Oryginał na papierze, w języku ruskim, z 7-ma pieczęciami.

CCLXXVII.

W Zdzięciole 16. maja 1524 roku.

Wasko Olechnowicz Chodyczycza sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś swoją Osokę, za 200 kóp groszy lit.

И Васко Олехнович Ходычича визнаваю самъ на себѣ сим моимъ листомъ кождомъ добромъ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его слышитъ, нынешнимъ и на потомъ всадчимъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдати: Изъ которое имѣне, на имя Осока господарь нашъ, король Его Милости Жигимонтъ пожаловалъ, миѣ зъ ласки своее господарское далъ и имя тое имѣне Осока изъ дворцемъ продалъ на вѣчностъ князю Константину Ивановичу Острозскому, воеводе Троцкому, гегману навъшшому господарю, королю Его Милости и великому князю Жигимонту, старосте Браславскому, Звенигородскому и Пиницкому, за двесте копъ грошей Литовское монеты, 8 грошъ по дѣсяти пѣназей, во всемъ, какъ тое имѣне господарь Его Милости миѣ далъ и какъ тебѣ и держалъ; зъ людьми того имѣна и зъ данми грошовыми и медовыми и вѣничными и зъ ставы и ставищи и зъ ловы звериными и птичными и зъ боевыми гоны и зъ реками и зъ речками и зъ коры и лѣсы и дѣровами и зъ гаи и с полми и сеножатми и во всемъ с тымъ, какъ са тое имѣне зъ дворцемъ выше мененое, съ старо-давна в собѣ, в границахъ и в обыходехъ са своихъ мает, во м и Его Милости тое имѣне зъ дворцомъ продалъ на вѣчностъ. Маетъ Его Милости князь Константинъ Ивановичъ Острозский и Его Милости княгиня и Ихъ Милости дѣти и потомъ всадчимъ цадки тое имѣне верхъ мѣненое зъ дворцомъ, Осока дѣржати вѣчно и на веки непорочно. И воли Ихъ Милости тое имѣне и дворецъ вѣдати и продати и заменити и на церковь записати и росширити и прибавити и людьми всадити и къ своимъ лѣшнымъ и вжиточнымъ вверити, какъ сами на лепей роздмеччи, а и самъ Васко и моя жена и мои дѣти и ближии наши того имѣна изъ дворцемъ выше мененымъ, Осокою, подъ Его Милостю самымъ и подъ княгинею и подъ дѣтми Его Милости и подъ потомки и ближними Ихъ Милости некоторыми причинами поскивати не маем; а естанвыхъ и Васко, або жена и дѣти, або хто с потомковъ и ближнихъ нашихъ того имени подъ Его Милостю княземъ Константиномъ Ивановичемъ Острозскимъ и подъ Его Милости княгинею и дѣтми и потомки и ближними Ихъ Милости хотелъ поскивати, тотъ маетъ первойъ заплатити господарю, королю Его Милости триста копъ грошей, а князю Константину Ивановичу Острозскому, або княгини и дѣтемъ и потомкомъ, або бли-

жним Их Милости шдати двесте коп грошей, тогдаж мает перед господаромз Его Милостю в тое имене и дворец мовити, естань было комс потреба. Я при том был и томс добре зведоми: Безможный князь Юрей Его Милость Семенович Слзцкий; а пан Мартин Петкович, конюший господарьский Биленский; а пан Миколай Генкович Шандршевича, чашник господарьский; а дворане господаря, короля Его Милости: Пан Ин Скиндер, пан Юрей Довкгирдович, пан Андрей Юхнович Биаторский. Я для лешшого сведома и твердости того моего листа бил есмь чолом князю Юрю Его Милости Семенович Слзкомс и двораном господарьском, выше мененым в Их Милости печати и Их Милость то на чолом вите мое вчинили и печати свои приложили к семс моемс листс. Я для лепшого сведома и твердости того моего листа и Васко Шлехнович и свою есмь печат приложил к семс моемс листс. Писан с Здетьан под лѣты Божего нароженя ѿ ф. ѿ. д. месеца маа 51. ден, индикта 51.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 200—201. Podług summaryusza ostrogijskiego (Str. 154) oryginał był na pergaminie z 7-ma przywieszonymi pieczęciami.

¹⁾ *Osoka*, wieś w gubernii mińskiej, powiecie ihumeńskim.

CCLXXVIII.

We Lwowie około 13. października 1524¹⁾ roku.

Odłożenie sprawy ks. Semena Odynczewicza przeciwko ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce i ks. Iwanowi Andrzejewiczowi Połubeńskiemu, o dobra Dereczyn.

Мовилз намз князь Семенз Шдницовичз, што положилз с ними право мети в именныи своемз Деречине под страченемз, на свято Покрова день, с паномз Юремз Миколаевичомз и в томз се межн себе записали под зарьками на пана старосты и на себе. Ино онз здѣса приехалз для посполитого дела ихз, жалючи што вси ихз на пана Жомойтского в кривдахз ихз и на тотз рокз положонный за тымз деломз ихз, а к томс, ижз сажба его зашла, тымз кс правс поспешити не могли, абы инший рокз певный межн собою положили и во вси кривдахз своихз справедливость счинили.

Богш, маршалок и писар.

Metr. Lit. księga zap. 14. fol. 3. odw. dok. 11. Przed tą zapiską podana treść: „Листъ до князя Андрея Михайловича Сангушковича, а князя Ивана Андреевича Полубенского“.

¹⁾ Na karcie 1. czytamy: „В тыхъ книгахъ пишѣт ся листы жалобныи, справы пана Богѣша Боговитновича, подскарбего земского, маршалка и писара, державцы Глобнмского и Каменецкого, во Львове лета Божего тысяча пятсотъ лѣ. месеца сентекра 4. ден, индикта ГГ.“ а на karcie 3. dokument 9 ma datę: 13. października.

CCLXXIX.

We Lwowie 13. października 1524 roku.

Zygmunt I. poleca Andrzejowi Aleksandrowiczowi i Andrzejowi Michałowiczowi XX. Sanguszkom, aby ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszcze wydzielili równy dział w Hruszowėj i Czerewaczycach.

Жикгимонт Божео милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Руский, княжа Русское, Жолгойтский и иныхъ.

Маршалкѣ Боломыское земан, старостѣ Володимирскомѣ, князю Андрею Александровичѣ и маршалкѣ нашомѣ, князю Андрею Сангушковичѣ. Жаловал намѣ князь Касналей Михайлович Ковелский в том, што есмо присѣднан намѣ на вѣне Гршовое, а Черевачичи водле банзости вашеи и вы дей емѣ в тыхъ на вѣнахъ дѣла дати не хочете, в чомжо сѣ дей емѣ от вас кривда и шкода дѣеть, а протож приказемѣ намѣ, ажбы есте емѣ в тыхъ на вѣнахъ дѣла дали, абы ежо вы в томѣ далей того не шкодоваи и намѣ в томъ болей того не жаловаи. Писан во Львове под леты Божего нароженья 4. ф. б. д. месеца октѣбра ГГ. ден, индикта ГГ.

Копоть, писарь.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CCLXXX.

We Włodzimierzu 22. stycznia 1525 roku.

Jacko Chomicz Zubowicz sprzedaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu i synowi jego, ks. Fedorowi dobra swoje Zalesce i Tohaczyn¹⁾, za 250 kóp groszy Lit. Przy sprzedaży téj wyraża Jacko, iż dobra powyższe pierwotnie zapisał przybranemu swemu synowi, ks. Romanowi Sanguszcze, a po jego śmierci z przychylności dla ks. Andrzeja przybrał za syna, drugiego jego syna, ks. Fedora, ale gdy na posługach gospodarskich sam zubożał, musiał te dobra za powyższą sumę sprzedać. We Włodzimierzu 1525 roku, dnia 22. stycznia, indykta 13.

Sumaryusz Turzyski. Str. 55–56. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim, pieczęcie odpadły.

¹⁾ *Zalesce i Tohaczyn*, dwie wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CCLXXXI.

W Zdzięciole 26. marca 1525 roku.

Jan Stanisławowicz Hlebowicz, wojewodzie połocki sprzedaje ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu wieś Derenco i ziemię w Ostrowie, w powiecie połockim, za 80 kóp groszy lit.

И Ии Станиславович Глебович, воевода Полоцкий вызнавая сил своим листом каждому добром, что на него посмотрит, а во чьих его скажут, нынешним и на потом владчим, кому вдет потреб того вдати: Из которые имена невожчик втець наш, пан Станислав Глебович, воевода Полоцкий, на имя Деренцо купил на вѣчность в Богдана Федоровича, воярина Полоцкого, с Полоцком повѣте материзис его, подле Острова, а тамже землю на Острове с во Ивана, а с Семена Сира, а в Левонда, а в Ивана, которое земли границы: с Соконскими князи Прсдавица рѣка, а Каламра, а с Каламра рѣкою волотом с в Островниц рѣкою, а тою Островницкою рѣкою по Свешской рѣке, а с Свешан рѣкою в озеро, с Мѣлокое и с Гавококое, рѣкою, а зк Гавококого озера с прсда рѣкою, а с того прсда Свешанским рѣкою с в озеро Корстно¹⁾. На штож и листы их вписаны и в себе мал, которое имѣние и таа земля, купил втеца нашего по смерти его невожчика мнѣ

са шт брати моеи на дѣла достала. Я так и тое имѣнье и землю на Острове, небожника шца моего кспая продал из людии того имѣнья князю Костантинс Ивановичс Острозскомс, воеводѣ Троцкомс, гетманс навмшшомс господаря, короля и великого князя Его Милости Жикгимонта, старосте Брлславскомс и Бѣницкомс за шсмздесат коп грошей Литовское монѣты, по десати пѣназей 8 грош, вѣчно Его Милости самома и Его Милости княгини и Их Милости дѣтем и на потом влдшчим Их Милости шадком, во всми людии тых наѣней выше писаных и з их подачками и з их землами пашными и вортными и з сеножатми, з боры и лесы и з дшверовами и з ган, с озеры, з реками и з вобровыми гоны и ставы и ставици, з млыны и з их вымелки и во всми с тым, как са таа кспала, выше менена шца моего небожника сз стародавна в совѣ и в границах и в обыходех своих мает и как штець мой на себе держал и я после шца моего державши, Его Милости продал, ничого на себе не штаваляючи. И волен князь Костантин Его Милостк Иванович Острозскый и Его Милости княгини и Их Милости дѣти и на потом влдшчим Их Милости шадки тое наѣне, выше мененое штдати и продати и заменити и розширити и людии шсадити и к своему лепшомс и ежиточномс швернсти, как сам налепей розшмляючи, а я сам и жона маа и дѣти наши и ближнии наши и на потом влдшчим потомки, не маем з тое наѣнке ничим са штспати, ани которыми причинами того имѣнья под Их Милосткю поискивати не маем. Я естанвы хто хотел в том наѣни, Его Милости князю Костантинс которсю кривдс чинити и тое имѣне з Его Милости, або люди и земли того наѣна штнимати, я сам и жона и дѣти и потомки наши маем то Его Милости шчицати, а не шчистим-ли того, мы маем также доврое наѣне, широкое и пожиточное, как и тое, противкс того Его Милости штдати. Пакаж-вух я сам, або жона и дѣти мои и потомки наши, або ближнии мои хотели чим са в тое наѣне штспати, або которыми причинами того наѣна под князем Костантином Его Милостю Ивановичом Острозским, або под Его Милости княгинею и Их Милости дѣтми и на потом влдшчим Их Милости потомки поискивати, тогда мы маем за то господарю, королю Его Милости заплатити вины сто рбллев грошей, а Его Милости сто коп грошей. Я при том вцаи и томс добре сведоми: Князь Василей Андрѣевич, Полшвенскый, маршалаок господарскый, державца Жолдскый; а пан Иван Андрѣевич подскарбий дворный господарскый, державца Беленскый; князь Иван Михайлович Вишневецкый; пан Грида Быковскый, пан Некраш Андрѣевич, пан Генко Войналович, пан Мартин Мелешкович, дворяне господарскый. И просна если тых выше мененых княжат и панов ш Их Милости печати, авы к семс моемс листс печати свои привесали, и Их Милостк на прозвс мою то шчинили и печати свои к семс моемс листс привесали. Я для лепшого сведома и твердости я Ян Станиславович Глѣбовича и свою если печат привесал к семс

МОЕМЪ ЛИСТЪ. Писанъ 8 ЗДѢТЕАН ПОДЪ ЛѢТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА ѿ. ѿ. ѿ. ѿ. МЕСЕЦА МАРТА
ѿ. ѿ. ДЕН, ИНДИКТА ГІІ. ²⁾

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 160—163. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 46) oryginał był na pergaminie z 5-ma pieczęciami.

¹⁾ Bliższe oznaczenie wymienionych tu miejscowości podaliśmy przy Nrze XCIV.

²⁾ Rok nie zgadza się z podanym indyktlem, podług którego powinien być 1525 r.

CCLXXXII.

W Krakowie 30. maja 1525 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce wydzielił równy dział w dobrach Hruszowój i Horodku.

ЖИГГИМОНТ БОЖЕЮ МИЛОСТІЮ, КОРОЛЪ ПОЛСКІЙ, ВЕЛИКІЙ КНЯЗЪ ЛИТОВСКІЙ, РУС-
СКІЙ, КНЯЗЪ ПРѢСКОЕ, ЖОМОЙТСКІЙ И ПНЫХЪ.

МАРШАЛКЪ НАШОМЪ, КНЯЗЮ АНДРЕЮ МИХАЙЛОВИЧУ СОНГІШКОВИЧУ. ПРИСЛАЛА
КЪ НАМЪ МАРШАЛОКЪ БОЛЫНСКОЕ ЗЕМАН, СТАРОСТА БОЛОДНАМЕРСКІЙ, КНЯЗЪ АНДРЕЙ АЛЕКСАН-
ДРОВИЧ СОНГІШКОВИЧ, ЖАЛОУЧНЪ ВЪ ТОМЪ, ШТОЖ ДЕЙ ТЫ НЕ ХОЧЕШЪ ЕМЪ ДѢЛЪ РОВНОГО
ДАТИ ВЪ КИМѢНАХЪ ПОСПОЛНТЪХЪ, ВЪ ГРѢШОВОЙ И ВЪ ГОРОДЦЫ ¹⁾, А ВЪ ТОМЪ ДЕЙ ЕМЪ УТ
ТЕБЕ КРИВДА И ШКОДА СЯ ВЕЛИКАА ДѢТЬ. ПРОТОЖ ПРИКАЗЕМАХЪ ТОВЕ, АЖЫ ЕСИ ВЪ ТЫХЪ
НАМѢНАХЪ ДѢЛЪ РОВНЫЙ ЕМЪ ДАА, КОНЕЧНО АБЫ ТО ИНАКЪ НЕ БЫЛО, АЖЫ УНЪ ВЪ ТОМЪ
БОЛШН ТОГО СОВѢ НЕ ШКОДОВАЛЪ И НАМЪ ВЪ ТОМЪ НЕ ЖАЛОВАЛЪ. ПИСАНЪ ВЪ КРАКОВЕ ПОДЪ
ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА ѿ. ѿ. ѿ. ѿ. МЕСЕЦА МАА ѿ. ДЕН, ИНДИКТА ГІІ.

Горностаѣ, писар.

Oryginał na półarkuszu papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie.

¹⁾ *Horodek*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej. powiecie kobryńskim.

CCLXXXIII.

W Krakowie 19. czerwca 1525 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, staroście łuckiemu, aby w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, o różne krzywdy, stawił się przed sędziami, na roku oznaczonym.

Жигимонт Божєю милостью, короа Полскій, великій князь Литовскій, Рускій, княжа Прское, Жомойтскій и иных.

Старосте Луцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыйскомъ. Присылаа к нам маршалок Волынское земли, староста Володимирскій, князь Андрей Александрович Гонимовича, жалуючи на наместника твоего Селецкого¹⁾, Кропиде в том, штож дей люди его свини его повили и иные кривды емъ подѣлали, и теж дей казаа еси совѣ ставъ засыпати къ его земли Чернѣнцкой, а в том сѣ дей емъ вт тебе кривда великаа дѣет. Ино ни на тое дѣло взяа в нас зѣ своее рски сѣдами: наместника Креманицкого, пана Иѣсѣа Михайловича Монтовтовича, а дворян наших: князя Александра Бишнезского, а князя Федора Четвертенского и для того послааа есмо тамъ до тебе дворянина нашего, Касяка Ксдинова²⁾ и словом в томъ казаа есмо емъ вт нас тоѣ мовити и тывы на то совѣ сѣдами взяа, что всдет тоѣ любѣ и рокы еси тое право з нимъ мѣти принаа и положиа перед тымъ дворяниномъ нашим, и кого ты совѣ на то сѣдами вземш, нехайбы тыи ваши сѣди на тот рок тамъ выехаа и в том межи нами досмотрѣаи и справедливость томъ вчиннаа. Прото как тыи сѣди тебе ввошлут и тывы на тот рок сѣдей своихъ вывел и на того наместника своего право емъ для и справедливость вчиннаа и в тот ставъ перед тымъ сѣдами с княземъ старостою сѣ расправна и права была послашон во всемъ. Писанъ в Кракове под лѣты Божего нарѣженѣа Ѧ. ф. к. ѣ. месеца июня ѧѧ. день, индикта гѧѧ.

Горностаѧ, писар.

Oryginał na półarkuszu papieru po wyciśniętej pieczęci pozostały tylko ślady czerwonej masy.
a) Imię i nazwisko dopisane inną ręką.

¹⁾ *Sielec*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CCLXXXIV.

W Krakowie 7. lipca 1525 roku.

Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki wymierzyć mu sprawiedliwość z ks. Fedorem Michałowiczem Czartoryskim, o różne szkody.

Жигимонт Божєю милостью, корол Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жомойтский и иных.

Наместникс Креманицкомс, панс Иквс Михайловичс Монтовт (ов)ича, а двораномз наших: князю Александрс Вишневецкомс, а князю Федорс Четвертенкомс. Пришлал к нам маршалок Болыньское земли, староста Володимирский, князь Андрей Александрович Сонквшковича, жалючи на наместника старосты Лвцкого, княза Федорова Михайловича Чорторыйского, Селецкого, Кропнес в томз, штож дей люди его кровды многни емс подѣлали и сении побилли, и теж дей князь Федор казал совѣ ставз заставити к земли его Черныцквой, а в томз дей емс шт него и шт наместника его, кровда сѧ великаѧ дѣть. Ино шн на тоѧ дѣло взяа в нас з своеѧ рски сѣдлами вас, а шн кого похочет, тоговы на то з своеѧ рски сѣдлами нехай взяа, и кого шн совѣ сѣдлами возметъ, вывы, с тыми его сѣдлами поспол згоднешн сѧ, ршк положилл и их шешлалл и тамз выѣхалл и ш том межн ни(ли) досмотрѣли и справѣданность томс вчинили; а мы до княза Чорторыйского писали, как вы рок положите и их шешлете, ажвы шн на тот рок сѣдей своих вывел и того наместника своего кс правс поставилл и справѣданность вчинилл и ш тот став перед вами сѧ росправилл и права выа послашон во всем. Писан в Краковѣ под лѣты Божего нарожена д. пѧтсот бѣ. месеца июля з. индикта гѣ.

Горностай, писар.

Oryginał na półarkuszu papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CCLXXXV.

W Krakowie 7. lipca 1525 roku.

Zygmunt I. poleca Fedkowi Serbinowi, aby przed władyką włodzimierskim, Joną, wykazał swoje prawa zastawne do dóbr Tohaczyna, które Jacko Zubowicz sprzedał ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce.

Жигимонт Божю милостью, корол Польский, великий князь Литовский, Руский, княжа Прское, Жолойтский и иных.

Земанин Болодмирский повѣта, Федкс Сербинн. Писал и присылаа к нам маршалок Болынской земли, староста Болодмирский, князь Яндрѣй Александрович Санкѣшковича в том, штож з дозволеня нашего земанин Болодмирский повѣта, Ицко Збевнич емѣ памѣнке Залѣсци списетна, то пак дей ты того памѣнка Залѣсец приселокъ, селище на нма Тагачин держиши, а повѣдаеш дей в застави в себе (мѣти) в нѣкоторой сѣмн пѣназей. И вже дей он не вднокрот тебе листы своими шкылаа, абы ты записы и твердости на тое селище вказал, в которой сѣмѣ пѣназей держиши и ты дей тых записов емѣ вказати не хочеш, а повѣдаеш дей совѣ рок той застави в збори. Ино мы писали в том до владыки Болодмирского и Берестейского, Иванны и до князей и панов Болодмирского повѣта, абы в том тебе шкылали. Я протож, как тебе владыка Болодмирский и князи, паны Болодмирского повѣта шкылают и кажѣт тобѣ на котормѣ рок передъ собою стати, приказем тобѣ, абы еси на тот рок перед нами стал и тот запис на тын селища перед нами положиа и в том са с ним росправна и права была посланъ во всем. Писан в Краковн под лѣты Божего нароженя $\dot{\text{л}}$. пѣтсот $\dot{\text{к}}$. месеца июля $\dot{\text{з}}$. индикта $\dot{\text{г}}$.

Горностай, писар.

Oryginał na pół arkusza papieru, z wyciśniętą u dołu na czerwonej masie pieczęcią w-go księstwa lit.

¹⁾ Zalesce i Tohaczyn, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CCLXXXVI.

W Krakowie 16. lipca 1525 roku.

Zygmunt I. podaje do wiadomości ziemian wołyńskich, iż ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę, marszałka ziemi wołyńskiej, z powodu jego starości, ma odtąd na tym urzędzie zastępować syn jego, ks. Fedor.

Ко всимъ княземъ и паномъ и земаномъ и двораномъ нашимъ тымъ, котори наменька свои мають с Ащкомъ и въ Колодимерскомъ повете. Прислала до нас маршалокъ Болыньское земли, староста Колодимерский, князь Андрей Александровичъ Санкышковича, шповедаючи намъ, ижъ онъ вжо естъ при старости и на сажьбы наши не можетъ з вами ездити и тымъ врадомъ, маршалковствомъ Болыньское земли справовати и жедалъ нас, авыхмо дозволяни на его мѣсто сынъ его, князю Федору з вами на сажьбы наши ездити и тымъ врадомъ справовати. Ино мы бачачи на его старость, ижъ онъ вжо не дѣжъ на сажьбы наши ездити и тымъ врадомъ справовати, дозволяни есмо на его мѣсто сынъ его, князю Федору на тѣю сажьбы наши инынешию и на ныни сажьбы наши, гдебы-кольвекъ потреба еказывала з вами ездити и тымъ врадомъ, маршалковствомъ Болыньское земли справовати и выбы сына его, князя Федора на тыхъ сажьбахъ нашихъ выли посадиши по томъ, какъ и отца его конечно. Писанъ съ Кракове подъ леты Божьего нароженя $\overline{\text{д}}$. патсотъ двадцать пѣтого, месеца июля $\overline{\text{ст}}$. индикта $\overline{\text{г}}$.

Горностаѣ.

Metr. Lit. Księga zap. 12. fol. 247. odwr. dok. 499. Dokument ten wydany z tej samej księgi w »Akty jużn. i zap. Rossii«. T. I. Str. 67—68.

CCLXXXVII.

W Krakowie 27. lipca 1525 roku.

Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby wraz z sędziami przeciwnéj strony rozpatrzyli sprawę o grabieże, poczynione poddanym tegoż księcia przez poddanych królewskich, chełmskich i bełskich.

ЖИГГИМОНТ БОЖЕЮ МИЛОСТИЮ, КОРОЛ ПОЛСКИЙ И ВЕЛИКИЙ КНЯЗ ЛИТОВСКИЙ, РУСКИЙ, КНЯЖА ПРУСКОЕ, ЖЕМОЙТСКИЙ И ИНЫХЪ.

КНЯЗЮ ФЕДОРОС ФЕДОРОВИЧС ЧЕТВЕРТЕНСКОМС, А КНЯЗЮ АЛЕКСАНДРОС ФЕДОРОВИЧС БЗРЕМСКОМС, А ПИСАРС НАШЕМС, ПАНС МИХАЙЛС БАСИЛЕНЧС. ЖАЛОВАЛ НАМ МАРШАЛОК БОЛЫНСКОЙ ЗЕМАН, СТАРОСТА БОЛОДИМЕРСКИЙ, КНЯЗЬ ЯНДРЕЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ САНКГШКОВИЧА В ТОМ, ШТОЖ ДЕЙ УТ ПОДДАННЫХ НАШИХ С КОРНЫ ПОЛСКОЙ, С ХОЛМА¹⁾ И З БЕЛАЗА²⁾ ЛЮДЕМ ЕГО ГРАВЕЖИ СЯ СТАЛИ. ИНО МЫ В ТОМ ДО ВОЕВОДИЧА РУСКОГО, МЕЧНОГО КРАКОВСКОГО ПИСААН, ПАНА ЯНА ТАЧИНСКОГО, АЖЕБЫ УН З РУСКИ ПОДДАННЫХ НАШИХЪ КОРНЫ ПОЛСКОЙ ТРЕХЪ ЗЕМАНШИНОВ, ЛЮДЕЙ ДОБРЫХЪ СЪДАМИ ВЫСАЛА, А КНЯЗЬ СТАРОСТА БОЛОДИМИРСКИЙ ВЗАЛ В НАС ПС СВОЕЙ РУСКИ СЪДАМИ ВАС. Я ПРОТО, КАК ПАН ЯН ТАЧИНСКИЙ С КНЯЗЕМ ЯНДРЕЕМ РОК ПОЛОЖАТ, А ВАС КНЯЗЬ ЯНДРЕЙ УВОШЛЕТ И ВЫБЫ НА ТОТ РОК ТАМЖЕ ВЫЕХААН И С ТЫМИ ПХ СЪДАМИ ПОСНОА ЗГОДИШИС, В ТЫН ВСЕ ГРАВЕЖИ МЕЖИ НИМИ ДОСМОТРЕАН И СПРАВЕДАИВОСТ ТОМС ВЧИНИАН, ВОДАСТ УВЫЧАА ТАМОШНЕЙ ЗЕМАН, АЖЕБЫ НАМ ВЖЕ БОЛШЕЙ ТОГО ЖАЛОБА В ТОМ НЕ ПРИХОДИЛА. ПИСАН С КРАКОВИ ПОД ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА .д. ф. к. е. МЕСЕЦА ИЮЛА КЪ. ИНДИКТА ГИ.

Горностаи, писар.

Oryginał na pół arkusza papieru, z wyciśniętą u dołu na czerwonej masie pieczęcią w-go księstwa lit.

¹⁾ *Chełm*, miasto powiatowe w gubernii lubelskiej.

²⁾ *Belz*, miasto powiatowe w Galicyi wschodniej.

CCLXXXVIII.

W Krakowie 28. lipca 1525 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce i synowi jego, ks. Fedorowi kupno dóbr Zalesiec i Tohaczyna od Jacka Zubowicza.

Чинимъ знаменито и далей. Бназ намъ чоломъ маршалокъ Колюнское земан, староста Колодимерскій, княз Андрей Александровичъ изъ сыномъ своимъ, княземъ Федоромъ, Санктшковичи и поведанн перед нами, штож земанинъ Колюнскій, Ицко Збевичъ, детей в себе не маючи, изъ женою своею взяли были себе за сына мечь староста Браславского и Венницкого, небоишка сына его, княза Романа и именька свои, высасъ с повете Колодимерскомъ, на имя Заледцы, а Тагочинъ по животе своимъ емъ были записанн, и какъ того сына его, княза Романа на сажбе нашей вбито и онъ з дозволеньемъ нашимъ его самого, княза Андрея и сына его, княза Федора к тымъ же именькамъ, к высасе за сыновъ мечь к себе взяли, а потомъ тот Ицко от поганьства Татар для недостатковъ намъ продаан и шельк вечно (?) за полтрета ста копъ грошей Антоовское монеты, по десати пенезей с грошъ, со всимъ с тымъ, какъ тыи именька самъ держалъ. Икож княз Андрей изъ сыномъ своимъ, княземъ Федоромъ и листъ нашъ дозволенный в себе мають, иж есмо томъ Ицкъ дозволянн ихъ к тымъ именькамъ за сыновъ мечь взати и теж и листъ его записный на то перед нами покладаан и бпан намъ чоломъ, абыхло намъ тыи именька выше писаныи, Заледцы, а Тагочинъ, дозволянн емъ кспити. Ино кгдаж они детей в себе не маючи, первей того з дозволеньемъ нашимъ ихъ за сыновъ мечь себе взяли, а потомъ для недостаткъ своего тыи именька за пеназн намъ спсстнан и продаан, мы высасуавши того листа нашего дозволенного, теж листа записного, з ласки нашею, паматаючи на верныи, а пианыи ихъ посади к намъ, на ихъ чоломъ битъе то вчинпан, дозволянн есмо намъ тыи именька, выше писаныи в нихъ кспити и потвер- жаемъ то силъ нашимъ листомъ вечно и на веки непоршно, князю Андрею самому и его сынъ, князю Федору и жоне княза Федоровой и ихъ детемъ и на потомъ всасчимъ. Мають они тыи именька, Заледцы, а Тагочинъ держати во всимъ с тымъ, какъ тотъ Ицко держалъ: з людми, ихъ землами пашнымми и бортымми и сено- жаткми и з ган и лесы, з дсбровами, з ловы звериньными и пташиными и с озеры и з реками и речками и с потоки и ставы и с ставици и з малыи и з ихъ вымелки и з бобровыми гоны и з данми грошовыми и медовыми и з бобровыми и кшни-

ЧНЫМИ И З ДАКАМЪ УРЖАНЫМИ И ШЕСАНЫМИ И СО ВСИМИ ПЛАТЫ И ДОХОДЫ И ПОЖИТКИ, КОТОРЫМЪ КОЛѢВЪКЪ ИМЕНКЕМЪ МОГЪТЪ НАЗВАНЫ, ЛИБО МЕНЕНЫ БЫТИ, ТАКЪ ДОЛГО И ШИРОКО, КАКЪ СА ТЫИ ИМЕНЬА САМИ В СОБЕ И В ГРАНИЦАХЪ СА СВОИХЪ МАЮТЬ, ВОДАЕ КЪ ПАН СВОЕЕ И ЛИСТЪ КЪ ПЧОГО, И ВОЛНИ ШИИ ТАМЪ ТЫИ (!) РОЗШИРИТИ И ПРИБАВИТИ И ЗАМЕНИТИ И К СВОЕМЪ ЛЕПШОМЪ И ВЖИТОЧНОМЪ ШЕБЕРИТИ ТАКЪ, КАКЪ САМИ НАЛЕПЕЙ РОЗСМЕЮЧИ. Я НА ТВЕРДОСТЬ ТОГО И ПЕЧАТЬ НАШЪ КАЗАИ ЕСМО ПРИВЕСТИ К СЕМЪ НАШОМЪ ЛИСТЪ. ПИСАН СЪ ВЪ КРАКОВЕ ПОД ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА Я. Ф. К. Е. МЕСЕЦА ИЮЛА КЪ ДЕН, ИНДИКТА ГГ.

Sigismundus rex subscripsit.

Горностай писар,
наместник Дорснншский.

Metr. Lit. Księga zap. 12. dok. 505. fol. 252. odwr. i 253. Podług sumaryusza turzyskiego (Str. 56) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią.

CCLXXXIX.

W Chełmie 1. września 1525 roku.

Testimonium pro generoso Ioanne Święcicki, quod successio bonorum villae Dolsk, in districtu Włodimiriensi in eundem generosum Święcicki iure naturali, ac legitimo devenerit. Datum in Chełm¹⁾ die 1. mensis septembris, anno 1525.

Sumaryusz Turzyski. Str. 9. Oryginał na papierze.

¹⁾ *Chełm*, miasto powiatowe w gubernii lubelskiej.

CCXC.

W Kozłowie 14. września 1525 roku

Owdotyja Semenówna Koszczanka, Wankowa Jakowicka
sprzedaje bratu swojemu, Juchnowi Koszce, częśćie swoje
w Czeremoszném, Ihnatowcach i Falkowie, za 50 kóp
groszy lit.

Ja pani Owdotyja Semenowna Koszczycza, pani Wankowaja Jakowickaja, pospoł z mužom moim, panom Wankom Jakowickim, soznawajem sami na sebe tym naszym listom, komu potreba budet toho wedati, abo cztucz y jeho słyszati: Sztoż ja pospoł z mužom moim, panom Wankom Jakowickim, po naszoj dobroj woli, sprzedała jesmi bratu mojemu, panu Juchnu Koszczyczu czast materyzny mojej, otczyznoje matki mojej, kotoraja czast' mnie sia dostała w Brasławlu w trzech seliszczach, na imia w Czeremosznom, a w Ihnatowcach, a w Falkowie, za piatdesat kop hroszej połuhroszkowych Litowskoje liczby, Jeho Miłosti bratu mojemu samomu i jeho żone i ich detem, weczno i neporuszno, so wsimi dochody tych wysze menenych seliszcz i z popłaty i z podatmi, niczoho na sebe ne ostawujuczy, so wsem tak, kak sia taja czast' moja w tych seliszczach sama w sobe majet; a ja sama, ani muž moj, ani deti naszymy, ani naszymy bliskii ne majut sia w to wstupati. Pry tom byli i tomu dobre swedomi: Pan Bohdan Michajłowicz Zahorowskij, kniaz Iwan Michajłowicz Rużynskij, pan Wasko Bielikowicz Kozłowskij, pan Semen Lachowskij. I na to jesmo bratu mojemu, panu Juchnu Koszczyczu dali ses nasz list z naszoju peczatiu. A nad to jeszcze jesmo bili czołom tym wysze menenym ludem dobrym, aby Ich Miłost peczati swoje pryłożyli, Ich Miłost na nasze czołom bite to uczynili i swoje peczati pryłożyli ku tomu naszomu listu. Pisan w Kozłowie, sentebra czetwertohonadcat dnia, indykta cztwertotoho na desiat.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII-go wieku.

CCXCI.

W Krakowie 2. października 1525 roku.

Zygmunt I. upomina Lewka Łaskowicza Zadybskiego, aby stosownie do zapisu swego wymierzył sprawiedliwość bratowej swojej, Fedkowej Łaskowiczowej i aby się z nią podzielił dworkami, z których jeden znajduje się w zamku Włodzimierskim, drugi zaś w Turzyskim. W Krakowie 1525 roku, dnia 2. października, indykta 14.

Sumaryusz Turzyski. Str. 33. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCXCII.

We Włodzimierzu 22. lutego 1526 roku.

Fedko Serbin kwituje Jacka Zubowicza z wypłacenia mu sumy 40 kóp groszy Lit., w której trzymał od niego w zastawie dobra Tohaczyn i łąki w Zalescach; a nadto, otrzymawszy tę sumę od ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i syna jego ks. Fedora, zrzeka się na rzecz ich wszelkich praw do powyższych dóbr. We Włodzimierzu dnia 22. października, indykta 14.

Sumaryusz Turzyski. Str. 168. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCXCIII.

W Malborgu 24. marca 1526 r.

Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce zwrócił zboże, zabrane z jego części w Czerewaczycach.

ЖИГГИМОНТ БОЖЕЮ МИЛОСТЮ, КОРОЛ ПОДСКИЙ, ВЕЛИКИЙ КНЯЗ ЛИТОВСКИЙ, РУСКИЙ, ПРСКИЙ, ЖОМОЙТСКИЙ И ИНЫХЪ.

КНЯЗЮ НАСИЛЮ МИХАЙЛОВИЧУ САНГУШКОВИЧА. БЖЕ НЕ УДНОКРОТ ПИШЕТ ДО НАС МАРИШАЛОК БОЛЫНСКОЕ ЗЕМЛИ, СТАРОСТА БОЛОДИМИРСКИЙ, КНЯЗ ЯНДРЕЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ САНГУШКОВИЧА, ЖАЛЮЧИ НА ТЕБЕ В ТОМ, ШТОЖ ДЕЙ ТЫ ЕГО ВЛОСТНОГО, УТДЪЛЕНОГО

жита с дворѣ Черевачицкомъ повзраа сто и тридцат коп крвалтом и теж и того-
лѣтнее пашни дворной Черевачицкой с части Его Милости дати не хочеш и подле
Смоуы своей досыт не чиниш; во коли дей мѣан есте дѣла с тыхъ дворехъ, с Грѣ-
шовой и с Черевачичохъ и с Городцѣ, тогда дей мѣан есте и пашню на трое с дворѣ
Черевачицкомъ деанти. И ты дей не только пашни деанти не хочеш, але дей и пароб-
ков его пашню властнсю и в сеандѣс забавиа; а прото приказзем тобѣ, ажбы еси
тоѣ жито сто и тридцат коп и сеголѣтнюю пашню дворнсю част емс даа
и паробков его пашню в сеандѣс брати не заборонаа. Я естапжбы еси через
то того жита и сеголѣтней пашни и паробковое (!) пашни и сеандѣс штдати
не хотѣа и мы даа того послали до тебе дворянина нашего ^{а)}
и словомъ ш томъ казали есмо тобѣ мовити и тоѣ жито и пашню с дворѣ Черевачиц-
комъ взавши и князю Яндрѣю штдати. Писан с Малборкс под лѣтты Божего нарожена
Ѧ. Ф. К. С. месеца марта Ѧ. ден, индикта дѦ.

Борши, подскарбий.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księ-
stwa lit. a) Imię i nazwisko opuszczone.

CCXCV.

W Malborgu 27. marca 1526 roku.

Zygmunt I. zawiadamia starostę łuckiego, ks. Fedora
Michałowicza Czartoryskiego, iż mostowe łuckie i połowę »pe-
resuda«, pierwotnie jemu nadane, przyznał ks. Andrzejowi
Aleksandrowiczowi Sanguszce, jako należące od dawna do
dochodów marszałków ziemi wołyńskiej.

Старосте Луцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыйскомъ. Присылаахъ
к намъ маршалокъ Волинское земан, староста Володимерский, князь Андрей Але-
ксандровичъ Гонкрьшковича жалючи на тебе ш томъ штожъ ты, какъ всдѣчи
в насъ в Неполоницахъ, впроста еси себе подъ нимъ мостовое Луцкое и половницъ
пересуда, которежъ здавна на маршалковство Волинское земан хоживало, поведаючи
намъ, жѣбы тыи доходы здавна на староство Луцкое хоживали. Ино тыми разы
писалъ до насъ воевода Его Милость Троцкий, князь Востентинъ, ижъ Его Милость

з росказанья нашего в томъ межн вами смотрелъ и его при тыхъ доходехъ маршалака зоставилъ и выпискы сѣда своего вамъ далъ. Гдѣжъ мы перкей сего годѣ сѣда князя воеводы Троцкого тын доходы, мостовое Ащкое и половицы пересѣдъ мар(шалковства) Боломыское земли подтвердилъ нашимъ листомъ, которыйже листъ нашъ и выпискы сѣда воеводы Троцкого, князь Андрей до насъ присылаалъ, а ты в насъ тын доходы спросилъ, намъ того ничего не поведаючи, ани выпискы сѣда воеводы Троцкого намъ вказываючи, и мы были тебе тын доходы дали, годѣ поведанья твоего, какъ ты в насъ просилъ. Я прото, гдѣжъ тын доходы, мостовое Ащкое и половина пересѣда здавна на маршалковство Боломыское земли хоживало, мы не хотечи листа нашего и тежъ сѣда князя Костентиннова ршати, за се есмо князя Андрея при тыхъ доходехъ маршалковскихъ зоставилъ, и для того послали тымъ дворянина нашего, Костюшка Федоровича и казали есмо в тын доходы князя Андрея свезати, а тебе приказали под тысячу копами грошей, ажбы еси в тын доходы маршалскии ничимъ се не вѣспалъ и заховалины (са) есте во всемъ в покон, подде стародавнего обычаа, какъ и передъ тымъ бывало конечно. Писан в Малборкѣ марта 13¹).

Богш, писарь.

Metr. Lit. Księga zap. 14. dok. 25. fol. 7. Dokument ten wydany z téj saméj księgi w »Akty jużn. i zap. Rosii«. T. II. Str. 134—135.

¹) Na karcie 7. czytamy: Тын справы почали се в Прсех в Малборкѣ, за пана Богша, лета Божего нарожена д. ф. к. с. месеца марта 13¹ (!). виднѣтъ д. г.

CCXCV.

W Gieranojnach 26. maja 1526 roku.

Juchno Andrzejewicz Nykonowicz zawiadamia namiestnika swego Dubrowlańskiego¹⁾ i podanych tamtejszych, iż dwór i poddanych tamże swoich sprzedał Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu, pisarzowi Olbrachta Gasztołda, wojewody Wileńskiego. W Gieranojnach 26. maja 1526 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 6.

¹⁾ *Dubrowlany*, wieś w gubernii wileńskiej. powiecie święciańskim.

CCXCVI.

W Gdańsku 21. czerwca 1526 roku

Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, aby się stawił przed komisarzami królewskimi w sprawie poddanych smidyńskich, których sobie przywłaszczył bez nadania królewskiego.

Жикгимонт Божєю милостью, короа Поаский, великий князь Литовский, РСкий, ПрСкий, Жомойтский и иных.

Князю Васнаю Михайловичу ГонкГШковича. Прислаа до нас маршалок Поамское земан, староста Володимирский, князь Яндрѣй Александрович ГонкГШковича в том, штож деѣ ты землю людей наших Смѣденских за себе забрал без данины наше. Ино мы з рски людей наших там на тын земан казали выехати старосте Володимирском, князю Яндрѣю, а князю Федору Четвертенском, а панс Михайлас Семашкович, а панс Михайлас Гвинском, а Петрус Калсовском, а тыбы также сз своее рски сздами собѣ взал, кого ссчочеш, и как князь староста товѣ рок томс правс положит и тебе вошлет и там на тын земан с тыми сздами выедет и тыбы также нсз своимн сздами на тот рок, там на тын земан выехал и перед нимн кз правс стал и права был послан во всем, во мы в том до них писали, абы они в том межн вами досмотрѣан и справедливость томс вчинан. Писан с во Вгданск под леты Божего пороженя 4. патсот 65. месеца июня 65. ден, индикта 41.

Oryginał na pół arkusza papieru, na stronie zewnętrznej po pieczęci pozostały resztki czerwonej masy, podpis pisarza „Богш“, adres i dopiska tą samą ręką, jak w tekście: „Князю Васнаю Михайловичу ГонкГШковича“, a niżej: „В земан людей наших Смѣденских в правс“.

CCXCVII.

W Gdańsku 21. czerwca 1526 roku.

Zygmunt I. poleca staroście łuckiemu, ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, aby wraz z sędziami swoimi stawił się na roku oznaczonym przed sędziami ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, celem zadosyćuczynienia za szkody, ks. Andrzejowi wyrządzone.

Жигимонт Божию милостию, корол Польский, великий князь Литовский, Русский, Прусский, Жомойтский и иных.

Старосте Луцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыйскомъ. Ежо не уднокрот присылает до нас маршалок Болынское земан, староста Колодимирийский, князь Андрей Александрович Гоньгшковича, жалючи в том, штож дей емъ вт тебе, вт враников и савг твоих вриеды и квалты в землях и в грабежах и в вьшних многих рѣчах великии са дѣют, а к томъ дей застави еси став собѣ с вьшнѣни своем, Селцы и трех имѣней его поля и сеножати затопна кз его берегъ и десх бодриннов его земаю Иванцксю, а Былицксю¹⁾ поштнмала. Какже и ты переѣи того, жалючи на него, до нас присылаа, иж также тобѣ вт него вриеды и квалты и грабежи вь многих са рѣчахъ дѣют; мы з обѣ сторон вам, как князю Андрейю, так теж и тобѣ сдѣи на то подавали и тым сдѣам вашимъ базаи есмо, поспол са згоднѣши, рок положити и вас вбослати и там на тын земан вьехати и на конец межн вамн справедливостъ во всем вчинити. Ино дей князь Андрей и тын сдѣи его тебе в том листы и двораны нашими не уднокрот вбсылааи, покладаючи рок томъ правс. И ты дей на тын рокн сам к томъ правс не стаа и сдѣи своих не вьвел, какже и повторе князь Андрей в том присылаа до нас и жедаа нас, авьхмо вам рок томъ правс положнн; мы вам рок положнн былн ден сватого Николаи змнѣго и до тебе есмо в том писали, ажбы еси, вьзавши на то собѣ сдѣи сз своее рски, на тот рок, на денъ сватого Николаи там на тын земан вьехала и к правс стаа и ты дей такн и в тое росказане нашо ничого не дбаючи и на тот рок положеный сам не стаа и сдѣи своих не вьвел, а в том дей емъ вт тебе вриеды са великаа дѣет. И тыми разы князь Андрей жедаа нас, авьхмо емъ также рок томъ правс положнн и на то сдѣи дааи, ино кдыж ты на тын рокн сам кз правс не становнн са и сдѣи своих не вьводишъ, мы и тепер рок вам с обѣ сторон покладаем, рок томъ правс ден сватого Спаса прийдшчого. И на то вн в нас ичз своее рски сдѣамн собѣ

взял: князя Федора Четвертенского, а князя Александра Зъварижского (!), а Петра Каласенского (!). Прото приказем твоѣ, ажебы еси также нѣз своее рѣски сѣдей взялъ, кого съхочеш, и на тот рок положеный, на ден святого Спаса там на тыи земан сѣ сѣдалии своиан выехал и в том са с нии росправна конечно, абы то инак не было, абы вжо ши в том боашн того не шкодоваалъ. Я паканжбы еси и в сее росказане нашо не делючи и на тот рок положеный, на ден святого Спаса, сам к томс правс не стал и сѣдей своих не вывел, а князь Андрей-бы нѣз своиан сѣдалии там на тот рок выехал, мы писали до сѣдей князя Андрѣевых, ажебы ши, одна сторона в том князю Андрѣю справеданвость на конец вчинилан. Писан с во Кданскс под леты Гожего нарожена д. пѣтсот кѣ. месеца июня кѣ. день, индикта дѣ.

Oryginał na pół arkusza papieru, na stronie zewnętrznej, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit., podpis pisarza „**Борш**, pod.“ (polskie litery), adres: „**Старосте Асицкомс, князю Федорс Михайлович Чорторыйскомс**“, a niżej dopiska tą samą ręką: „**Маршалкс Голыньское земан, старосте Володимирскомс князю Андрѣю Александрович Гонквшковича в кривды, в крвалты и в грабежи, в земан, в право**“.

Oprócz tego jest drugi oryginał, również na pół arkusza papieru i z pieczęcią. różniący się tylko znakami w niektórych miejscach, prócz tego przy podpisie pisarza po „**Борш**“ czytamy jeszcze „**Копот**“, brakuje też tam adresu i dopiski.

¹⁾ *Iwanicze i Bielicze*, wsie w powiecie włodzimierskim.

ССХСVIII.

W Dubrowlanach 15. lipca 1526 roku.

Bartosz Juskiewicz Czyżewicz Kozika sprzedaje Lwowi Roskiemu za 60 kóp groszy Lit. ziemię swoje puste: Bilatyńską, Znakowszczyznę, Milaniewszczyznę, Chicowszczyznę i Jackowszczyznę, które sam nabył od ks. Bolka Michałowicza Swirskiego i od Olbrachta Gasztołda, wojewody Wileńskiego. W Dubrowlanach 15. lipca 1526 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 6.

CCXCIX.

W Gdańsku 19. lipca 1526 roku.

Sprawa Piotra Sawickiego przeciwko ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, o szkody.

Жикгимонтъ.

Маршалкѣ нашомѣ дворномѣ, панѣ Юрю Илинчѣ. Жаловалъ намъ земеннѣ Коврынскій, Петръ Гавицкій въ томъ, што есмо послали дворанина нашего, шкодъ его въправилъ на именнѣ князя Басила Михайловича Ковельскаго, на Черевачичахъ, водале занисъ, какже дей тотъ дворанинъ нашъ тын шкody на томъ именнѣ его въправилъ и емѣ въдалъ, то пакъ дей Твоея Милости князю Басилю за то, пжъ тотъ дворанинъ нашъ на именнѣ шкody въправилъ, квалтъ на немъ сказаалъ. Ино ведже, где двореане наши з листы, водале розказана нашего на чиемъ именнѣ што въправляютъ тогда тамъ жадного квалтъ нетъ. Икожъ дей и въ дрѣгой речѣ стоалъ инъ с княземъ Басилемъ передъ Твоею Милостію и възывалъ се дей до насъ, а Твоея дей Милости предсе его сѣдла, а такъ ведже коли хто възываетъ са до насъ, господаря, Ваша Милость панове рады наши, маєте тыхъ ищчати, а мощно имъ сказанья не делати. Я прото кдыжъ се таа речъ бѣдетъ такъ в совѣ мети, и Твоея Милости того квалтъ князю Басилю на немъ не всказывалъ и далъ емѣ в томъ спокой, до нашего ичасного приханья к великомѣ князвствѣ Литовскомѣ, мы сами хочемъ того досмотрети. Писанъ во Кданскѣ подъ леты Божего нароженя ѿ. патьсотъ ѿ. мѣсеца июля ѿ. индикта ѿ.

Копоть.

Metr. Lit. Księga zap. 14. fol. 185. dok. 535. Tamże niżej czytamy: „До князя Ковельскаго дрѣгий листъ емѣжъ, абы того квалтъ на немъ не правилъ и кривдъ и наездокъ некоторыхъ не дѣлаалъ подъ зарѣкою нашою, подъ трима сты копами грошей, до нашего приханья до Литвы. Писанъ во Кданскѣ. Копоть.

CCC.

W Swirze 27. lipca 1526 roku.

Aleksy Piotrowicz sprzedaje Lwowi Roskiemu, pisarzowi Olbrachta Gasztolda, wojewody Wileńskiego ziemię swoją, Kozłowszczyznę. W Swirze¹⁾ dnia 27. lipca 1526 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 6.

¹⁾ *Swir*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie święciańskim.

CCCI.

Dnia 28. sierpnia 1526 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, aby w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, o różne krzywdy, stawił się z swoimi sędziami na roku oznaczonym, we dwa tygodnie po Bożém Narodzeniu.

Жиггмонт Божею милостью, короля Польский, великий князь Литовский, Русский, Прусский, Жомойтский и иныхъ.

Старосте Лвцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыскомъ. Къжо не уднокрот присылает до нас маршалокъ Колыньское земан, староста Володимирский, князь Андрей Александровичъ Гонимовичъ, жалючи в томъ, штож дей емъ вт тебѣ, вт вродников и сажг твоихъ кривды и крвааты в земляхъ и в грабежахъ и в вышнихъ многихъ рѣчахъ вѣанкии са дѣют, а в томъ дей застави еси став советъ в имени своемъ, Гелцы и трехъ имень его пола и сеножати затопна къ его вѣрегъ и двехъ воаринов его землю Иванецкю, а Былицкю поштнимаа. Какжо и ты первой того, жалючи на него, до нас присылаа, иж также тебѣ кривды и крвааты и грабежи в многихъ рѣчахъ са дѣют. Мы с оуб сторон вам, какъ князю Андрею, так теж и тебѣ ссдей на то подавали и тым ссдамъ вашимъ казали есмо, поспоа са згодивши и рокъ положити и васъ вбослати и там на тын земанъ выехати и на конецъ межи вами справеданность во всемъ вчинити. Ино дей князь Андрей и тын ссди его тебѣ в томъ листы и двораны нашими не уднокрот вбсылаали, покладаючи рокъ томъ

правѣ и ты дей на тыи роки самъ к томѣ правѣ нѣ стаа и сѣдей своихъ нѣ вывелъ. Какже дей и повторѣ князь Андрей ш том присылаа до нас и жедала нас, авыхмо вам рокъ томѣ правѣ положиаи. Мы вамъ рокъ положиаи быаи, ден свѣтого Николы зимнѣго и до тебѣ есмо ш том писали, ажбы еси, взавши на то совѣ сѣдей зъ своее рѣски, на тот рок, на ден свѣтого Николы тамъ на тыи земаи выехал и къ правѣ стаа и ты дей таки и на тот рок не стаа и сѣдей своихъ не вывел. И потом zase присылаа до нас князь Андрей, жалючи и мы третій рок вам положиаи, ден свѣтого Спаса, хтобы на тот рок самъ стаа и сѣдей своихъ вывел, с тое стороны которыи сѣди выехали, тыи томѣ на конец мели справедливостъ счинити. Ино дей князь Андрей и на тот рок самъ становиа са и сѣдей своихъ выводиа и ты и на тот рокъ, не дбаючи ш росказане нашо, сам там не выездаа и сѣдей своихъ не вывел, а в том дей емс кривда са вѣликаа дѣеть. И тыи разы князь Андрей жедала нас, авыхмо емс также рок томѣ правѣ положиаи и на то сѣдей дааи. Ино кгдаж ты на тыи роки сам къ правѣ не становиш са и сѣдей своихъ не выводиа, мы и теперъ рокъ вам с обѣ сторон покаадаемъ, рок томѣ правѣ по Божом Нарожени две недѣли, прийдѣшого свѣта и на то шн в нас ^{а)} зъ своее рѣскъ тыхжо сѣдей взал, которыи перво быаи: князя Федора Четвертенского, а князя Александръ Зваражского, а Петра Каласовского. Прото приказем тобѣ, ажбы еси также съ своее рѣски сѣдами совѣ взал, кого съхочешъ и на тот рок тепѣрешний, положоний, по Божом Нарожени 8 дѣв недѣлау там на тыи земаи съ сѣдами своими выехалъ и в том са с ним росправна, конечно авы то инак нѣ было, авы вжо шн в том боаши того не шкодоваа. Пакалижбы еси и ш сее росказане нашо не дбаючи и на тот рок положоний, по Божом Нарожени дѣѣ недеаи сам к томѣ рокѣ не стаа и сѣдей своихъ не вывел, князь Андрей съ своими сѣдами тамбы на тот рок выехал, мы писали до сѣдей князя Андрѣевыхъ, ажбы шни, шдна сторона в том князю Андрѣю справедливостъ на конец вчиниаи, не шткаадаючи того до нас господара, ани до панов радъ нашихъ. Писан под лѣты Божего нарожена $\dot{\text{д}} \cdot \dot{\text{ф}} \cdot \dot{\text{к}} \cdot \dot{\text{с}}$. месеца августа $\dot{\text{к}} \cdot \dot{\text{н}}$. ден, индикта $\dot{\text{д}} \cdot \dot{\text{л}}$.

Гврностай писар.

Oryginał na pół arkusza, papieru z pieczęcią w-go księstwa lit. a) Cztery ostatnie słowa dwa wyrazy powtórzone.

СССII.

W Warszawie 29. sierpnia 1526 roku.

Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby wraz z sędziami ks. Fedora Michałowicza Czartoryskiego załatwili sprawę ich o krzywdy obustronne, na roku oznaczonym, we dwa tygodnie po Bożém Narodzeniu.

Жигимонт Божею милостыю, короля Польский, великий князь Литовский, Русский, Прусский, Жомойтский и иных.

Князю Федору Четвертенскому, а князю Александру Збарзскому, а Петру Каасовскому. Ежо не уднокрот присылает до нас маршалок Боломыское земан, староста Болодымирский, князь Андрей Александрович Гонквсшковича, жалючи на староста Лвцкого, князя Федора Михайловича Чорторыйского в том, штож дей емс вт него и вт владников и сласг его криведы и крвааты в землях и грабежах и в ышних многих рѣчах великии са дѣют, а к томс дей он застави став совѣс в ымѣни своем Селцы и трех ымѣней его поля и сеножати затопил кз его берегс и двсх водринов его землю Иванцксю, а Былицксю повтнимал. Какже дей он первей того, жалючи на князя Андрея, до нас присылал, иж также князю Федору вт него криведы и крвааты и грабежи вх многих рѣчах са дѣют, мы с овы сторон им, как князю Андрею, так и князю Федору ссдей на то подавали и тым ссдам их казали есмо, поспол са згодивши и рок положить и их вбослати и там на тын земан выехати и на конец межн им во всем справедливост вчинити. Ино дей князь Андрей и вы, ссди его, князя Федора в том ансты и двораны нашили не уднокрот вбсылали, покаадяючи рок томс правс и он дей на тын рок сам к томс правс не стал и ссдей своих не вывел; какже дей и повторе князь Андрей в том присылал до нас и жедал нас, авыхмо им рок томс правс положили. Мы им рок положили выли день сватого Николаи зимного и до князя старосты Лвцкого в том есмо писали, ажбы он, взявши на то совѣс ссдей вх своее рски, на тот рок, на ден сватого Николаи там на тын земан выехал и кз правс стал и он дей таки и на тот рок не стал и ссдей своих не вывел. И потом заса присылал до нас князь Андрей, жалючи и мы третий рок им положили, день сватого Спаса, хтобы и на тот рок сам стал и ссдей своих вывел, с тое стороны, которыны ссди выехали, тын томс на конец мели справедливост вчинити. Ино дей князь Андрей и на тот рок сам становил са, и вас, ссдей своих выводил, а он и на тот рок, не дбляючи

в росказане нашо, сам там не въездиа и сѣдей своихъ не вывел, а в томъ дѣй емѣ
 ѡт него кривда сѣ великаа дѣет. И тыми разы князъ Андрей ждала нас, абыхмо
 емѣ также рокъ томѣ правѣ положилъ и на то сѣдей дала. Ино бгдыж ѡн на тыи
 роки сам къ правѣ не становитъ сѣ и сѣдей своихъ не выводит, мы и тепер рокъ ни
 с оѣхъ сторонъ покладаемъ томѣ правѣ, по Божемъ Нарожени с дѣхъ недѣлаахъ, приидѣшого
 свѣта и на то ѡн в насъ вѣла сѣ своеѣ рѣки сѣдани каске, а мы до князѣ Федора
 послали, ажеки ѡн также сѣ своеѣ рѣки сѣдей совѣ вѣла, кого съчочет и на тотъ рокъ
 теперешний, положеный, там на тыи земли сѣ сѣдани своимъ выѣла. И прото, кого
 ѡн сѣ своеѣ рѣки сѣдани совѣ вѣлет и выѣ с тыми его сѣдани, посноа сѣ
 згодивши, на тотъ рокъ положеный тамъ выѣлаи и ѡ томъ межѣ ниимъ досмотрели
 и справедливостъ томѣ вчинили. Наказъ же князъ Федор и ѡ сѣе росказане нашо не
 двѣючи и на тотъ рокъ положеный, по Божемъ Нарожени с дѣхъ недѣлаахъ самъ к томѣ
 року не стаа и сѣдей своихъ не вывел и вы ѡдны з рѣки князѣ Андрейевы на конецъ
 томѣ справедливостъ вчинили, не ѡткладючи того до насъ господара, ни до пановъ
 радъ нашихъ. Писанъ съ Каршеке подъ леты Божего нароженѣ д. ф. ѣ. ѣ. месеца августа ѣ ѣ.
 индикта дѣ.

Горностаѣ, писар.

Oryginał na pół arkusza papieru, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

СССІІІ.

W Nowogródku 29. sierpnia 1526 roku.

Jan Stanisławowicz Hlebowicz, wojewodzie połocki, sprzedaje
 ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją
 Niżhołów, w powiecie połockim.

И Инъ Станиславовичъ Глѣбовича, воеводичъ Полоцкѣиъ визнаваю самъ на себе
 симъ моимъ листомъ каждаму доброму, хто на него посмотритъ, або чѣхъни его слы-
 шитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ, кому вѣдетъ потребъ того вѣдати: Штожъ продала
 есмѣи на мѣнѣе, которое ми сѣ ѡтъ врати моеѣ в дѣла вѣчномъ zostало, на имя Ни-
 жоловъ¹⁾ со всею кѣпаею ѡтца моего небожчика, што ѡнъ кѣпилъ с владыки Его Ми-
 лости Полоцкогѣи и в тамошнихъ воахъ и мѣщанъ господарскихъ люди и земли, а к томѣ
 которымъ земли покѣпѣла с людьми господарскихъ Полоцкѣиъ тамошнихъ же, з дозволеньемъ

господарьским, которыи люди и земли господарь Его Милость и своим листы подтвердил и теж с тыми всми людьми и землями, што пан Богш Богвинтович, подскарбий земский невожчикш шцш моем даа, а пат человек Завеницов, што пан воевода Полоцкий держал, с пашнею дворною и з землями пашными и дворными и подлазными, з данми грошовыми и медовыми и квичными и з житными и зо всми доходы и поааты, з гаи и з лесы и з присѣлки и з дѣровами, з ловы и з ловици звериными и пташными, з рѣки и з рѣчици и с перетоками, с озера и с озерци и к томш всево шзеро, Северное на нма, з полоставы и з ставици, з млыны и з млыници и з нх вымелки и зо всми по томш, как са тое имѣнье зо всми кспленинами и с тыми данными людьми, што шт пана Богша Его Милости, (так) доаго и широко, как здавна в совѣ и в границах и в обыходах своих са мают, князю Костентинш Ивановш Острозкомш, воеводе Троцкомш, гетманш навышшомш господаря, короля Его Милости, старосте Браславскомш, Звинигородскомш и Вѣницкомш, за шестьсотъ коп грошей полвгрошковых, Литовское монеты, в копш по стш и по двадцати полвгрошков. Я продал еси Его Милости тое мое, выше менене имѣнье Его Милости самош, княгини Его Милости и дѣтем и шадком Его Милости шбель вѣчно и непоршшо и никомш не пенно. И вжо еси вз Его Милости тшю всю сшмш выше мененю, шестьсот коп грошей полвгрошковых Литовское монеты, в копш по стш и по двадцати полвгрошков, сполна взал. И волен Его Милость тое мое имѣнье шдати и продати и заменить и к своему лепшомш и пожиточномш шверншти, как са налпей Его Милости вдет видети. Я к сам и жона и дѣти и шадки и вшикни мои того имѣнья моего со всею ксплею шца моего и со всми тым, што выше меновано под Его Милостью и под княгиней Его Милости и под Их Милости дѣтам и шадки не маем понскивати, ани того ршшати. Я естаньш к, або жона моя и дѣти и шадки и вшикни мои мѣли под Их Милостью того понскивати и то шзршшвати, тогда наперед мают господарю Его Милости заплатити тисачш коп грошей Литовское монеты, а Его Милости, або жонѣ, або дѣтем и шадком Их Милости патсот коп грошей. И што са дотычет листов кспчих и твердостей господарьскихш на тое имѣнье мое, Низголов и теж на тын земли, што штец мой в тамошних людей господарьскихш покшпила и на тын люди и земли, што пан Богш Его Милость невожчикш шцш моем даа, тын еси листы и твердости вси штдаа Его Милости и естаньш хто мѣлз в том моем, выше мѣненом имѣньи в люди, або в земли вхштшпати са, або штводити, к то все мам Его Милости шчистити и завести. Я при том выли и томш добре звѣдоми, всеможины панове: Пан Ии Ииович Заверезенский, маршалок земский, воевода Новгородский, державца Шшменский, Мерецкий и Довжковский; а пан Миколай Икшвович Шит, маршалок господарьский; а пан Богдан Мартинович Хрештовича; а пан Лев Котович; а пан Сенко, сын митрополи; а пан Михайло Иванович; а пан Богдан Икшвович Юра-

жича. И даа лѣпшого сведома и твердости и печат есми свою привѣсил к сеамъ моимъ листъ и просна есми и тыхъ возможныхъ панов Ихъ Милости, выше мененыхъ в печати и Ихъ Милость на прозвѣ мою вчинили и печати свои привѣсили к сеамъ моимъ листъ. Писан в Новѣгородѣ под леты Божего нарочена ѿ. ф. ѿ. ѿ. лѣта, месеца августа ѿ. ден, индикта ѿ.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 206—208. Podług sumaryusza ostrogijskiego (Str. 45) oryginał był na pergaminie, z 8-ma przywieszystemi pieczęciami.

¹⁾ *Niżholów*, wieś w gubernii witebskiej, powiecie Iepelskim.

CCCIV.

W Warszawie 3. września 1526 roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Fedora Michałowicza Czartoryskiego, iż za przywłaszczenie dochodów marszałkowstwa ziemi wołyńskiej, należących do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, przysądził temuż ks. Andrzejowi, dobra jego Sielec.

Жигимонт Божєю милостью, корол Польский, великий князь Литовский, Руский, Пруский, Жомойтский и иных.

Старосте Лвцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыйскомъ. Присылаа к нам маршалок Голыньское земан, староста Колодимирийский, князь Андрей Александрович Сонегушковича в том, штож есмо ежо не однокрот до тебе писали, приказючи тебе под зарѣками нашими и дворан нашихъ посылали и казали есмо нам в тын доходы маршалскии, князя Андрея связывати. И ты на розказане и зарѣки нашии того вчинити и двораномъ нашимъ постѣпити са не хотел, какже и тыми разы вѣдючи нам в Баршовеѣ, посылали есмо там дворанина нашего, Васила Ксдинова и казали есмо князя старостѣ в доходы его маршалскии мощно связати, а в зарѣце нашей казали есмо емъ в замок твой, в Литовиж¹⁾ на нас са связати и ты и томъ дворанинъ нашомъ тыхъ доходов постѣпити са не хотел и в замок свой связати са не даа, какже тыхъ часов тот дворанин наш в том до нас писал. Ино сам того и посмотри, горазды-ли то чиниши, таковое непосаженство напротие нас, пана своего. И так, што са дотычет тебе, мы вѣдем вѣдати, што маем с тобою чинити, какъ спротивникомъ нашимъ. Даа чогож мы и тыми разы казали

ТОМЪЖ ДВОРАНИНЪ НАШОМЪ, БАСНАЮ КЪДИНОВЪ КНАЗА ЯНДРѢА ВЪ ТЫН ДОХОДЫ ЕГО МАРШАЛСКИИ МОЦНО СВЯЗАТИ, А ВЪ ЗАРѢКАХЪ НАШНУХЪ СЪ ДЕСЪ ТИСЯЧАХЪ КОПАХЪ ГРОШЕЙ КАЗАЛИ ЕСМО СЪ ДВОРЪ ТВОЙ НА ПЛА, СЪ СЕАЦЕ СО ВСИМЪ, ШТО ВЪ ТОМЪ ДВОРѢ ПРИСАХУЕТЪ И ВЪ ШКОДАХЪ КНАЗА ЯНДРѢЕВУХЪ НА НАСЪ СЪ СВЯЗАТИ. ПИСАНЪ СЪ ВАРШОВѢ ПОДЪ ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА А. Ф. К. Ш. МЕСЕЦА СЕНТЕБРА Г. ИНДИКТЪ ЪІ.

При томъ были: Панъ Трощкый, староста Городенский, панъ Юрій Миколаевичъ; подчашный, державца Басилишский, панъ Иванъ Миколаевичъ.

Горностанъ, писаръ.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na czerwonej masie, wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ *Litomiż*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

СССѢ.

W Szyrwentach 20. września 1526 roku.

Mikołaj Rospadowicz sprzedaje Maryi Januszowej Kostewiczowej, wojewodzinie podlaskiej dworzec swój, Ostupy.

И Миколай Роспадовичъ изъ женою моею, Игнешкою Шмаковною Кивортговича, сознаваемъ сами на себѣ симъ нашимъ листомъ каждымъ добромъ, хто на него посмотритъ, або чтѣши его слышитъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдатъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ: Штожъ есмо сами своею доброю волею, а некоторою намовою, ани вытисненемъ жаднымъ, продали есмо дворецъ свой Стѣспскый¹⁾, которыйжо намъ досталъ съ въ деасъ вѣтъ брати и вѣтъ сестрѣхъ, съ пашнею дворною и зъ сеножатми и зъ волоты и зъ мышинки^{а)} и зъ боры и зъ гайлы и съ прѣды и зъ реками и зъ озерами и зъ людьми тагавыми всими того двора и зъ нѣхъ землями и съ пастовщицами и со всимъ съ тымъ, какъ наши предки держали и мы сами, ничего тамъ на себѣ не встаклаючи никомъ, тежъ часть земли нашею, котораяжъ есть съ Бижонахъ²⁾ и человека тагавого Бижонского и къ томъ землю съ Клобиненахъ, на плаъ Петковщина, изъ сеножатли и пастовщины Бн-

деннскію³⁾), на има Говейкишкскію и тсю часть земан и людей из ихъ землями, которіюж есмо сами испнан с пана Мухала и то есмо во всем на всеъ продали паней Иншовой Станиславовича Костевича, воеводиной Подляской, старостиной Ковенской, пани Маринѣ за сто коп грошей монеты Литовское, по десати пеназей с грош, швел вѣчно и никомѣ непорѣшно. Боана Ее Милость тот дворец нашъ и тсю землю прикѣпленію и люди, комѣ хота отдати и продати и подаровати и как Ее Милост налпей роздмеючи к своимѣ доверомѣ и вжиточномѣ кѣды хота швернсти, а и Миколай из жоною моею Игнежкою, верхѣ писаныи, ежо того дворца нашего не маем с Ее Милости понскивати, ани наши дѣти, ани ближнии наши; а хотовы хотел з нас того дворца, або земан прикѣпленое с Ее Милости искати, або са в то шетѣпати, або наши дѣти, або ближнии наши, тот заплатитъ винны господарю, королю Его Милости сто коп грошей, а панѣ воеводѣ Его Милости Биленскомѣ патдесат коп грошей. Я при томъ были и того добрѣ свѣдоми: Пан Генко Михайлович, дворанинъ господара, корола Его Милости и пан Счасный Ярчовскій, намѣсникъ Шешолскій княза вискупа Его Милости Иновского⁴⁾; а Инш Бѣйендович, воаринъ господарскій поветѣ Керновского⁵⁾; а Ленартъ Контримович, воаринъ господарскій; а Петрашко Юшкович, воаринъ господарскій поветѣ Керновского. Я на твердость сего нашего листа и Миколай из жоною моею Игнежкою и печати есмо свои восполки приложии к семѣ нашомѣ (листвѣ), а для лепшого справедливости просии есмо тыхъ панов, которыиже пописаны с семъ нашомъ листѣмъ в печати и Ихъ Милость то на нашѣмъ прозвѣсчиии и печати свои к семѣ нашомъ листѣмъ приложии. Писан оу Ширвинтахъ⁶⁾, под леты Божего нароженя ѿ Ф. К. С. лет, сентевра К. день, индикта ЕИ.

Oryginał pergaminowy, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu; na pergaminowych paskach było zawieszonych 7 pieczęci. a) Miejsce porosłe mchem.

1) *Ostupy*, dwór w gubernii kowieńskiej, powiecie wilkomierskim.

2) *Wiżuny*, miasteczko w powiecie wilkomierskim.

3) *Kłobinie*, dwór, *Widyszki*, miasteczko w powiecie wilkomierskim.

4) To jest Jana z książąt litewskich, biskupa wileńskiego.

5) *Kiernów*, miasteczko w gubernii i powiecie wileńskim.

6) *Szyrwenty*, miasteczko w gubernii i powiecie wileńskim.

CCCVI.

W Czersku 25. września 1526 roku.

Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkі, aby wraz z sędziami ks. Fedora Czartoryskiego załatwili sprawę ich o krzywdy obustronne, na roku oznaczonym, w dniu Ś-go Mikołaja.

Жигримонт Божєю милостію, корол Польшій, великий княз Литовскій, Русскій, Прѣскій, Жомойтскій и иныхъ.

Князю Федорѣ Федоровичѣ Четверзтеномѣ, а князю Александрѣ Бѣресткомѣ, а князю Александрѣ Михайловичѣ, а князю Александрѣ Федоровичѣ Збарзскомѣ. Бже не вднокрот присылает маршалокъ Бѣльское земли, староста Колодимирускій, князь Андрей Александровичъ Сангвѣшковича, жалючи на староста Лѣцкого, князя Федора Михайловича Чорторыскаго в томъ, штож дей емѣ вт него и вт владников и савгъ его кривды и крѣпаты в земляхъ и в грабежахъ и в иныхъ многыхъ рѣчахъ вѣликии са дѣют. И к томѣ дей вн заставиа совѣ ставъ с имени своемъ Селцы и трехъ именей его поля и сеножати затопилъ къ его вѣрѣгѣ и двѣхъ водринков его землю Иваницкѣю, а Бѣлицкѣю поштнимаа. Какжо дей вн первой того, жалючи на князя Андрейѣ, до насъ присылаа, иж также князю Федорѣ вт него кривды и крѣпаты и грабежи в многыхъ рѣчахъ са дѣют. Мы с оѣхъ сторонъ имъ, какъ князю Андрейѣ, такъ и князю Федорѣ сѣдей на то дали и тымъ сѣдамъ ихъ казали есмо, поспѣа са згодивши и рокъ подобныйъ положити и ихъ вбослати и тамъ на тыи земли выехати и на конецъ межѣ ними во всемъ справедливостъ вчинити. Ино дей князь Андрей и вы сѣди его, князя Федора в томъ листы и двораны нашими не вднокрот вѣскаали, покладаючи рокъ томѣ правѣ и вн дей на тыи рокѣ самъ кѣ правѣ не стаа и сѣдей своихъ не вывѣа. Какжо повторѣ князь Андрей в томъ присылаа до насъ и жедаа насъ, авыхмо имъ рокъ томѣ правѣ положили. Мы имъ рокъ положили выли, денъ свѣтого Николаи зимнего и до князя старосты Лѣцкого в томъ есмо писали, ажбы вн, на то взавши совѣ сѣдей съ своеѣ рѣки, на тотъ рокъ, денъ свѣтого Николаи тамъ на тыи земли выехала и кѣ правѣ стаа и вн дей таки и на тотъ рокъ не стаа и сѣдей своихъ нѣ вывѣа, а потомъ засе присылаа до насъ князь Андрей, жалючи и мы третій рокъ имъ положили, денъ свѣтого Спаса, хтѣвы и на тотъ рокъ самъ стаа и сѣдей своихъ вывѣа, с той стороны которыны сѣди выехали, тыи томѣ на конецъ межѣ справедливостъ вчинити. Ино дей князь Андрей и на тотъ рокъ самъ ста-

новна са и вас, ссдей своих выводи, а он и на тот рокъ, не дѣючи в розказане нашо, там сам нѣ выезда и ссдей своих нѣ вывел, а в том деи емъ от него кри-вда са великаа дѣет. И тыми разы князь Андрей жедал нас, абыхмо емъ также рокъ томъ правъ положил и на то ссдей дали. Ино кгдаж он самъ на тыи роки къ правъ не становна са и ссдей своих не выводит, рок на с обѣ сторон покла-даем томъ правъ, ден свѣтого Николаи зимнего, прийдшого и на то он съ своей рски взяа в нас ссдами вас, а мы до княза Федора писали, ажвы он также съ своей рски собѣ ссдей взяа, кого съхочет и на тот рок теперешний, положоный, там на тыи земаи съ ссдами своими выехаа. Я прото, кого он съ своей рски ссдами взмет и вывы, с тыми его ссдами поспоа са згодивши, на тотъ рок поло-жоный там выехаа и в том межн ними досмотрели и справеданост томъ вчинили. Паканжвы князь Федор и в сее розказане нашо не дѣючи и на тот рок положоный, ден свѣтого Николаи зимнего сам к томъ правъ не стаа, ни ссдей своих вывел и вы-даны в рски княза Андрейеви на конец-вы справеданост вчинили, не откладючи того до нас господара. Писан с Чирекс¹⁾, под лѣты Божего нароженя .д. ф. к. ѓ. месеца сентевра кѣ. индикта ѣі.

Горностай, писар.

Oryginał na pół arkusza papieru, z wyciśniętą pieczęcią w-go księstwa lit.

¹⁾ *Czersk*, osada miejska w gubernii warszawskiej, powiecie kalwaryjskim.

CCCVII.

W Czersku 27. września 1526 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Czartoryskiemu, aby w sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, o różne szkody, stawił się wraz z swoimi sędziami na roku oznaczonym, w dniu Ś-go Mikołaja.

Жигмонт Божю милостю, корол Полский, великий князь Литовский, Русский, Првский, Жомойтский и иных.

Старосте Лщкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыйскомъ. Бже не виднокротъ присылает до нас маршалок Болынской земаи, староста Володимирский, князь

Андрей Александрович Сонгвсшковича, жалючи в томъ, штож дей емс вт тебе, вт владников и савг твоихъ кривды и криваты в земаахъ и в грабежоу и в кншихъ многыхъ рѣчахъ великии са дѣють, а к томс дей заставна еси став собѣ в кншнѣни своемъ Гелцы и трехъ имѣней его поля и сеножати позатопна кз его берегс и двсхъ воарниковъ его земаю Иваницксю, а Ыланцксю повтнимаа. Какжо и ты первой того, жалючи на него, до насъ присылаа, нж также товѣ кривды и криваты и грабежи в многыхъ рѣчахъ са дѣють. Мы с оеъ сторонъ вамъ, какъ князю Андрейю, такъ тежъ и товѣ ссдей на то подавали и тымъ ссдаамъ вашимъ казааи есмо, поспоа са згодивши и рокъ положити и васъ вбосаати и тамъ на тыи земаи выехати и на конецъ межи вами справедливостъ во всемъ вчинити. Ино дей князь Андрей и тыи ссди его тебе в томъ листы и двораны нашыми не вднокротъ вбосалаа, покладаючи рокъ томс правс и ты дей на тыи роки самъ к томс правс не стаа и ссдей своихъ не вывса. Какжо дей и повторе князь Андрей в томъ присылаа до насъ и жадаа насъ, авыхмо томс правс рокъ положиаи. Мы выаи положиаи рокъ, денъ свсатоу Николау зимнеу и до тебе есмо в томъ писали, ажбы еси, взявши на то собѣ ссдей з своее рски, на тотъ рокъ, на денъ свсатоу Николау тамъ на тыи земаи выехаа и к правс стаа и ты дей таки и на тотъ рокъ не стаа и ссдей своихъ не вывса. И потомъ заса присылаа до насъ князь Андрей, жалючи и мы третий рокъ вамъ положиаи, денъ свсатоу Спасу, хтобы на тотъ рокъ самъ стаа и ссдей своихъ вывса с тое стороны, которыны ссди выехааи, тыи томс на конецъ мѣаи справедливостъ вчинити. Ино дей князь Андрей и на тотъ рокъ самъ становна са и ссдей своихъ вывсидна, а ты и на тотъ рокъ, не дваючи в росказане нашо, самъ тамъ не вывсидна и ссдей своихъ не вывса, а в томъ дей емс кривда са великаа дѣетк. И тымъ разы князь Андрей жадаа насъ, авыхмо емс также рокъ томс правс положиаи и на то ссдей дааи и кдыжъ ты на тыи роки самъ кс правс не становишъ са и ссдей своихъ не выводишъ, мы и тепере рокъ вамъ с оеъ сторонъ покладаемъ, рокъ томс правс, денъ свсатоу Николау зимнеу прийдсчого. И на то вни в насъ зъ своее рски ссдей всаа: князю Федору (Федоровича) Четвертенского, а князю Александра Бвремского, а князю Александра Михайловича, а князю Александра Хведоровича Зваразского. Прото приказземъ товѣ, ажбы еси также сз своее рски ссдаами собе всаа, кого ссхочешъ и на тотъ рокъ теперешний, положонный, на свсатоу Николау денъ зимнеу, тамъ на тыи земаи сз ссдаами своимъ выехааи в в томъ са с нимъ росправна конечно, авы то инакъ не было, авы ежо вни в томъ боаши того не шкодоваа. Пакижбы еси и в сее росказане нашо не дваючи и на тотъ рокъ положонный, на свсатоу Николау денъ самъ к томс рокс не стаа и ссдей своихъ не вывса, а князь Андрей со всими ссдаами тамбы на тотъ рокъ выехаа, мы писали до ссдей князю Андрейевыхъ, ажбы вни, вдна сторона в томъ князю Андрейю справедливостъ на конецъ вчиниаи, не вткладаючи того до насъ господара, ани до пановъ радъ нашихъ, а естанбы хто с тыхъ чотырехъ ссдей, которыи в семъ нашомъ листе выписаны непо-

спѣшностью своею не мог выти, ино кого съхочеть князь Андрей на того мѣсто
взати, тот маеть то сдати с тремя сдами посполк. Писан с Чирскс под лѣты
Божего нароженѧ ѧ. патсот ѧѧ. мѣсеца сентевра ѧѧ. день индикта ѧѧ.

Горностаѧ, писар.

Oryginał na pół arkusza papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie.

CCCVIII.

We Włodzimierzu 8. października 1526 roku.

Fedor Szembel z żoną swoją, Tatyana, sprzedają Makarowi, bojarowi ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki i żonie jego, Helenie, trzecią część dóbr swoich Kustycz¹⁾, za 30 kóp groszy Lit. na wieczność, dwie zaś części tychże dóbr zastawiają u nich za sumę 40 kóp groszy Lit. We Włodzimierzu 8. października, indykta 15.

Sumaryusz Turzyski. Str. 52. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Kustycze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CCCIX.

W Krakowie 18. października 1526 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Niżhołowa od Jana Sanisławowicza Hlebowicza.

Жыгмонт Божєю милостыю, короа Полскый, великый князь Литовскый, Рускый, Првскый, Жолмойтскый и иных.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотрит, або чтѣчи его слышит, нинѣшним и потомъ всадчим, кому вдет потреб того вѣдати: Бил нам чолом воевода Троцкий, гетман наш навъшшый, староста Браславскый и Бѣницкый, князь Константин Иванович Острозскый и повѣдил, иж вѣща с воеводича Полоцкого,

пана **Ина** Станиславовича Глѣвовича имѣне его, которое са емс ѡт врати его в дѣлс вѣчномъ ѡстало, на нма Низголове зо всею ксплею ѡтца его, небожчика пана Станислава, што кспна с владыки Полоцкого и в воар и мещан Полоцких, люди и земан, а к томс которыи земан покспна с людей наших Полоцких з дозволенем нашим, которыиже люди и земан мы подтвердили нашими листы и теж с тыми всеми людьми и землами подскарбий земскій, Богсш Боговнтинович небожчикс ѡтцс его дал, а пат чоловіков Заезинцевз, што воевода Полоцкий, пан Станислав держал с пашнею дворною и з землами пашными и дворными и подлазными, з данми грошовыми и медовыми и кѣничными и житными и зо всеми доходы и платы, з ган и з ласы и присеаки, з дѣровами, з ловы и з ловици звѣринными и пташими, з реками и з рѣчками и с перетоки, с озеры, а к томс ѡзеро ѡсобо, Северное на нма, з полоставы и з ставы и ставици, з млыны и з млыници и з их вымеаки и зо всем по томс, как са тое имѣне зо всеми ксплами и с тыми данными людьми, што ѡт пана Богсша, подскарбего, так долго и широко, як здавна с совѣ и с границах и в обыходех своих са мает, за шестьсот коп грошей полдгрошковых Литовское монѣты, в копс по стс и по двадцати полдгрошков ѡбел вѣчно и непоршно. И на то ѡн листз кспчий на паркгамене под печатми привесистыми некоторых панов перед нами вказывал и жадал нас князь воевода **Его Милость**, авыхмо дали на то емс наш листз и подтвердили-выхмо то емс на вѣчность и теж дозволили-выхмо емс в том имѣни замок справити и мѣсто садити и корчмы мѣти и торгз в патницс и повѣдна, што тот торгз его, нашим торгом господарским не шкодно есть, во ѡт Полоцка и ѡт Битевска подалекс. К томс жадал нас, авыхмо дозволили **Его Милости** в тоаже имѣни **Его Милости** на рѣце, на **Уле**¹⁾ мыто врати с кожного сѣдна воденого по два гроши. Мы выслахавши того листс кспчего, з ласки наше, дал **Его Милости** намз высоких, а верных послдг, которыиже **Его Милость** з молодых своих лѣт нам чинна и тепер без престани чинит, на то дали **Его Милости** сес наш листз и подтверждаем тое имѣне Низголове зо всею ксплею, што небожчик пан Станислав покспна и с тыми данники, которыи пан Богсш, подскарбий дал, сим нашим листом **Его Милости** самомс и его княгини и Их дѣтем и на потом вѣдчим цадком их и ближним, зо всем по томс, яко **Его Милость** с пана **Ина** кспна и дозволаем и подтверждаем **Его Милости** и его потомкомз в том имѣни, Низголове замок ровити и мѣсто садити и корчмы мѣти и торгз сстановити в патницс и мыто на рѣце, на **Ули** врати ѡт сѣдна воденого по два гроши вѣчно и на вѣки непоршно. Волен **Его Милость** и его потомки то продати и ѡтдати и заменити и кс своимс лепшомс и вжиточномс ѡвернѣти, яко сам налпей розсмѣючи, водадг того листс кспчого. И на твердость того печат нашс казали есмо привесити к семс нашомс листс. При том были: Князь **Ин**, висксп Виленскій; а подчаший наш, державца **Басианшский** и **Марковскій**, пан **Ин** Миколаевич; а маршалок

наш, державца Бнакѣйскій и Ѡстринскій, панъ Александро Ивановичъ Ходкѣвичъ.
 Писанъ въ Краковѣ подъ лѣты Божіея нароженъ д. пятсотъ к. шостого, месеца октебра
 иѣ. денъ, индикта ѣѣ.

Ивашко Горностаѣ,
 писаръ, намѣстникъ Дорсвишскій.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 210—212. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 45) oryginalny był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

¹⁾ *Uta*, lewy dopływ Dźwiny zachodniój.

СССХ.

W Świrze 5. stycznia 1527 roku.

Wyrok ks. Łukasza Martynowicza Świrskiego między poddanymi Lwa Roskiego, Tworyanem i Łukaszem Chochłami i Łukianem Mołotwiczem, a poddanym ks. Piotra Michałowicza Świrskiego, Myszkiem Kononowiczem, który pomienionym poddanym wielkie krzywdy i szkody poczynił. Powodóm tym wyrokiem nakazano złożyć przysięgę na szkody, a zaś ks. Piotrowi wydać swego pozwanego poddanego Roskiemu na wieczność. W Świrze 1527 roku, dnia 5. stycznia.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 6—7.

СССХІ.

W Dubrowlanach 7. stycznia 1527 roku.

Maciej Bernatowicz z trzema synami swoimi oddaje się w poddaństwo Lwowi Roskiemu i przyrzeka się osiedlić w Dubrowlanach. W Dubrowlanach dnia 7. stycznia 1527 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 7.

CCCXII.

W Wilnie 30. marca 1527 roku.

Książę Piotr Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Roskiemu poddanego swego Mikszę Czobotara, za 10 kóp groszy Litewskich. W Wilnie dnia 30. marca 1527 roku.

Summaryusz Dubrowlański. Str. 7.

CCCXIII.

W Krakowie 1. kwietnia 1527 roku.

Zygmunt I. zmienia dni targowe w dobrach panów i ziemian wołyńskich, a to z powodu, iż w te same dni odbywają się targi w miastach: Ostrogu, Dubnie, Równém, Drohobużu i Sattyjowie, należących do ks. Konstantego Iwanowicza Ostrońskiego.

Жикгимонт Божею милостью, короа Полский и далее.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотритъ, або чтычи его вслышит, нынешним и на потом вѣдѣчим, кому вѣдет потреб того ведати. Близ нам чолом воевода Троцкий, гетман наш навышшій, староста Браславский и Беницкий, князь Константин Иванович Острозский в том, што перво сего славное памяти отца нашего, Казимера и брата нашего, Александра, королей Их Милости данниѣ и листи Их Милости и наши листы Его Милость маеть на торги в замкох и местех своих Волинских, 8 в Острозе два торги, один в неделю, а дрѣгий в пятницѣ; а в Дзене в субботу, в Ровном в пятницѣ, в Дорогобѣжи в среду, в Сатневе в четвергѣ и поведна Его Милость перед нами, иж многие князи и панове и земане и дворане наши земан Волинское в замкох и местех и именках своих Волинских в тые дни торги свои мают, в которыж и Его Милость в тых замкох и местех своих маеть, якъ в сем нашем листе вышей выписано, а в том, тым Его Милости торгом сказа и шкода великаа са деет. Даа чогож Его Милость нам близ чолом, авыхмо тым князем и паном и земаном и двораном нашим земан Волинское по их замкомъ и местом и именкам Волинским в тые дни, в которыя Его Милость по тым своим замкомъ и местом, выше мененым торги свои маеть, их торговъ им

НЕ КАЗАЛИ МЕТИ, А УТМЕНИЛИ-ВЫХОМО НАМ ИХ ТОРГИ НА НИЖШИИ ДНИ И ТОВЫХОМО ЕГО МИЛОСТИ ПОТВЕРДИЛИ НАШИМ ЛИСТОМ НА ВЕЧНОСТЬ. ИНО МЫ В ЛАСКИ НАШОЕ ДЛА ЕГО МИЛОСТИ К НАМ ВЕРНОЕ СЛАЗБЫ И НА ЕГО МИЛОСТИ ЧОЛОМ-ВИТЕ ТО ВЧИНИЛИ, ДО КНЯЗЕЙ И ПАНОВ И ЗЕМАНЪ И ДВОРАН НАШНХ ЗЕМАН БОЛЫНСКОЕ ЕСМО ПИСАЛИ, АБЫ В ТЫЕ ДНИ ПО ЗАМКОМ И МЕСТОМ И ИМЕНЬКАМ СВОИМ БОЛЫНСКИМ ТОРГОВЪ ЖАДННХ НЕ МЕЛИ, А ХТОВЫ МЕЛ НА ТО ЛИСТЫ НАШИ, АБЫ ИХ НА НИШИИ ДНИ УТМЕНАЛИ; НА ШТОЖ ЕГО МИЛОСТИ ДАЕМЪ СЕС НАШЪ ЛИСТЪ И ПОТВЕРЖАЕМ ТО СИМЪ НАШИМ ЛИСТОМ НА ВЕЧНОСТЬ, ЕГО МИЛОСТИ САМОМЪ И КНЯГИНИ ЕГО МИЛОСТИ И ИХ МИЛОСТИ ДЕТЕМ И ПОТОМКОМ ИХ МИЛОСТИ. МАЕТЬ ЕГО МИЛОСТЬ И ЕГО МИЛОСТИ КНЯГИНА И ДЕТИ ИХ МИЛОСТИ И ИХ МИЛОСТИ ПОТОМКИ ПО ТЫМ ЗАМКОМ И МЕСТОМ СВОИМ БОЛЫНСКИМ: С В ОСТРОЗЕ ДВА ТОРГИ, ОДИН В НЕДЕЛЮ, А ДРУГОЙ В ПАТНИЦЪ, А В ДВЕНЕ В СВЕТЪ, В РОВНОМ С ПАТНИЦЪ, В ДОРОГОВЪЖИ В СЕРЕДЪ, А В САТЫВЕ В ЧЕТВЕРГЪ, ТЫЕ ВСИ ТОРГИ СВОИ В ТЫЕ ДНИ ДЕРЖАТ ВЕЧНО И НЕПОРЪШНО, А ЖАДИН КНЯЗЬ, АНИ ПАН И ЗЕМАННИ, НИ ДВОРАННИ ЗЕМАН БОЛЫНСКОЕ В ТЫЕ ДНИ, ВЫШЕ МЕНЕНЬЕ ПО СВОИМ ЗАМКОМ И МЕСТОМ И ИМЕНЬКАМ БОЛЫНСКИМ НЕ МАЮТ ТОРГОВЪ СВОИХ МЕТИ. Я НА ТВЕРДОСТЬ ТОГО И ПЕЧАТ НАШЪ КАЗАЛИ ЕСМО ПРИВЕСТИ К СЕМС НАШОМС ЛИСТЪ. ПИСАН С КРАКОВЕ ПОД ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА Д. Ф. К. З. МЕСЕЦА АПРЕЛА Д. ДЕН, ИНДИКТА ЁІ.

Подпис рски корола ЕГО МИЛОСТИ.

Богш, подскарвий земский.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 149—151.

СССХІV.

W Krakowie 6. kwietnia 1527 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce, aby wybrał sobie sędziów, celem dokonania równego działu w dobrach Horodku i Hruszowój, na rzecz ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i syna jego, ks. Fedora.

ЖИГГИМОНТ БОЖЕЮ МИЛОСТЮ, КОРОЛ ПОЛСКИЙ, ВЕЛИКИЙ КНЯЗ ЛИТОВСКИЙ, РУСКИЙ, ПРСКИЙ, ЖОМОЙТСКИЙ, МАЗОВЕЦКИЙ И ИНЫХ.

МАРШАЛКЪ НАШОМС, КНЯЗЮ АНДРЬЮ МИХАЙЛОВИЧЪ СЕНКЕШКОВИЧА. БОЖЕ НЕ ОДНОКРОТЬ ЖАЛЮТ НАМ: МАРШАЛКЪ БОЛЫНСКОЕ (ЗЕМАН), СТАРОСТА БОЛОДИМЕРСКИЙ, КНЯЗ

Индръй Александрович Гонкгшкевича из сыномъ своимъ, княземъ Федоромъ въ томъ, штожъ дѣй ты намъ дѣлаъ ровного ѿ вьмѣнахъ, ѿ Городцы и въ Грѣшове дати не хочешъ. Даа чогожъ ѡни были намъ чоломъ, авьхмо имъ на то дааи дѣлчиухъ: княза Александра Федоровича Зваразского, а писара нашего, пана Михайла Басилевича, а земанъ Болынскиухъ: Банка Иковницкого, а Петра Каасовезского. И мы имъ тыхъ, дѣлчимаи на то дааи, а товѣ приказземъ, ажвы еси также съ своее рски дѣлчиухъ повраа, хто вьдетъ товѣ любвъ, ровныхъ его дѣлчимъ, а рокъ вамъ томъ дѣлаъ поклаадемъ на день ^{а).} И прото, какъ тые ваши дѣлчии, поспоа съ згодивши, васъ ѡбѡшлютъ и сами на тотъ рокъ положеный на тые мѣсца выедать, приказземъ товѣ подъ зарскою нашою, подъ тисачма копами грошей, ажвы еси на тотъ рокъ передъ тыми своими дѣлчимаи и на томъ мѣсцы стаа и дѣлаъ ровный въ тыхъ имѣнахъ съ ними вчинна, и што тые дѣлчине ваши, ѡвѣдѣе стороне, промежи вами найдать, тоговы еси была посласшонъ конечно, авь то инакъ не было. Писанъ въ Краковѣ подъ лѣты Божего нароженя ѿ. ф. к. ѡ. месеца апрельа ѡ. индикта ѡѡ.

Богъш.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na papierze, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. a) Miejsce czyste na dwa słowa.

CCCXV.

W Krakowie 7. kwietnia 1527 roku.

Zygmunt I. poleca sędziomъ ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby wraz z sędziami ks. Andrzeja Michałowicza Koszerskiego dokonali równego działu między tymiż książętami w dobrach, Horodku i Hruszowój.

Жигимонтъ Божею милостыю, королъ Полскый, великий князь Литовскый, Рскый, Прскый, Жомойтскый, Мазовецкый и иныхъ.

Дворанинъ нашемъ, князю Александръ Федоровичъ Зваразскомъ; а писаръ нашемъ, панъ Михайла Басилевичъ; а земаномъ Болынскимъ: Банкъ Иковницкомъ,

а Петръ Каласовскомъ. Бже не уднокрот жалют нам: маршалокъ Бобынское земли, староста Володимирскій, князь Андрей Александровичъ не сыномъ своимъ, княземъ Федоромъ, на маршалака нашего, князя Андрея Михайловича Кашерскаго въ томъ, штожъ дейши имъ дѣла равного съ вѣнчанъ, съ Грѣшевой и съ Городцѣ дати не хочетъ; даа чогожъ они были намъ чоломъ, авыхмо имъ на то дѣланихъ дали вас. И мы имъ на то дали дѣланимъ вас, а до князя Андрея есмо писали, ажбыши также не своей рски дѣланихъ повраа, равныхъ вамъ, что елисъ едетъ любе, а рокъ дѣла томъ положили есмо имъ на денъ ^{а).} И прото кого князь Андрей дѣланимъ съ своей рски возметъ, приказшемъ вамъ, ажбы есте съ тыми его дѣланими, поспоа съ згодившис, нхъ въослаан и на тотъ рокъ положеный тамъ на томъ мѣстцѣ были и дѣла равный въ тыхъ мѣнчанъ имъ на вѣтъ сторонѣ вчинили конечно, авы то иначе не было. Писанъ въ Краковѣ, подъ лѣты Божего нароженя д. ф. к. љ. мѣсеца апрѣла љ. денъ, индикта љ.

Богш.

Oryginał na pół arkusza papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie. a) Na dwa słowa miejsce czyste.

CCCXVI.

W Krakowie 7. kwietnia 1527 roku.

List Zygmunta I. do ks. Fedora Czetwertyńskiego i Hryhorego Janczyńskiego, którzy przedtém byli komisarzami Fedkowej Łaskowiczowej, w sprawie jej o grabieżę i różne szkody, przeciwko jej szwagrowi Lewkowi Łaskowiczowi i przyznali na nią pewną sumę, a że tenże Lewko tej sumy dotąd nie zapłacił, mimo naznaczonego terminu, król przeto poleca, aby ją teraz od niego uzyskali i Fedkowej wręczyli. W Krakowie 7. kwietnia, indykta 15-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 33. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

а Петръ Каласовскомъ. Бже не уднокрот жалуют нам: маршалокъ Волынской земли, староста Володимирский, князь Андрей Александровичъ и сыномъ своимъ, княземъ Федоромъ, на маршалка нашего, князя Андрея Михайловича Ковшарского въ томъ, штожъ дѣиши имъ дѣла равного съ въ имѣнкахъ, съ Грѣшевой и съ Городцѣ дати не хочет; даа чогожъ они были намъ чоломъ, авыхъмо имъ на то дѣлачи дати вас. И мы имъ на то дали дѣлачиши вас, а до князя Андрея есмо писали, авеиши они также не своей рски дѣлачиши повраа, равныхъ вамъ, что еиши есдетъ любе, а рокъ дѣла томъ положилъ есмо имъ на денъ ^{а)}. И прото кого князь Андрей дѣлачиши съ своей рски возметъ, приказеиши вамъ, авеиши есте съ тыми его дѣлачиши, поспоа съ згодившии, ихъ въослааиши и на тотъ рокъ положеный тамъ на томъ мѣстѣ были и дѣла равный въ тыхъ имѣнкахъ имъ на въѣ стороны вчинили конечно, авы то инакъ не было. Писанъ съ Краковѣ^ѣ подъ лѣты Божего нароженя д. ф. к. с. месеца апрѣлаа 3. денъ, индикта 11.

Богш.

Oryginał na pół arkusza papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie. a) Na dwa słowa miejsce czyste.

CCCXVI.

W Krakowie 7. kwietnia 1527 roku.

List Zygmunta I. do ks. Fedora Czetwertyńskiego i Hryhorego Janczyńskiego, którzy przedtém byli komisarzami Fedkowej Łaskowiczowej, w sprawie jęj o grabieżę i różne szkody, przeciwko jęj szwagrowi Lewkowi Łaskowiczowi i przyznali na nim pewną sumę, a że tenże Lewko tęg sumy dotąd nie zapłacił, mimo naznaczonego terminu, król przeto poleca, aby ją teraz od niego uzyskali i Fedkowej wręczyli. W Krakowie 7. kwietnia, indykta 15-go.

Sumaryusz Turzyski. Str. 33. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

СССХVII.

W Targowicy 20. kwietnia 1527 roku.

Księżna Wasylissa Hlebówna, Iwanowa Wasylewicza Korecka, oddaje w posiadanie zięciowi swemu, Michałowi Zbrochowiczowi po córce swój Hannie, majątność Perekały.

И княгиня Ивановаѣ Василевича Корецкаѣ, Василиса Глѣбовна из дозволенемъ и порадюю сыновъ монахъ, княземъ Федоромъ, а княземъ Василемъ, с княземъ Иавомъ (!), а с княземъ Ѡлександромъ, Ивановичи Корецкими, визнаваемъ сами на себе симъ нашимъ листомъ, ныншнимъ и на потомъ всѣдчимъ, комъ всдетъ потребъ того вѣдати, або чтѣти его слышати. Дали есмо зятю нашемъ, панѣ Михайласъ Зероховичѣ по дочце нашой, а по сестре сыновъ монахъ, княжне Ганнѣ имене матки нашей втчизное, Перекали¹⁾ дворъ, зо всемъ на все с тымъ, якъ са тоѣ имѣне в собѣ са маѣт: з гай, и зъ дѣрѣвами, с полми и сеножатми, ставы и зо малыми и з грошовыми платы и з кншними доходоми и з людьми втчизными, прочъ непохожими, на има: Степанецъ, Мицина, Гирка, Ѡсиповичи; Мацина, а Самсонъ, Ѡлексичи; Иванъ, а Некрашъ Борисовичи, то ест втчичи и дѣдѣчи Перекалскии и еще князь Глѣвъъ небожчикъ, дѣдъ нашъ вытѣгалъ того Бориса с Торговицкое волости, з Бѣкоймы²⁾, за похожого чоловека за выходомъ, ино вжо томъ естъ лѣтъъ сорок и тѣтъ живѣчи, смеръ тотъ Борисъ с Перекалехъ и мы дѣти его дали есмо сестри нашой за втчичов. Ино а княгиня Ивановаѣ Глѣбовна ис сынами моими даемъ и записемъ зятѣ unseremъ из дочкою нашею тоѣ имѣне наше, Перекали на реки вечныи, имъ самымъ и ихъ дѣтемъ и на потомъ всѣдчимъ и ихъ щадкомъ со всемъ на все, какъ са тоѣ имѣне само в собѣ маѣт в границахъ вт сѣсидовъ нашихъ вбаполныхъ: Напервей вт пана Михайлова имена Шѣдовича, вт Лыцина по дорогѣ Лопавскю³⁾, а вт дороги Лопавской ажъ по соснѣ, а вт сосны по могилаѣ, а вт могилаѣ по липки, которыи липки на горѣ стоат; тѣтъже пришла земля пана Стецка Мскошевича вт Малѣва и вт Ѡхматкова⁴⁾, вт липокъ по долини Глѣбовскю, котораѣ долина пришла к волотѣ с речкѣ, подъ Креховѣ, а вт Крехевѣ по Михайлково ставице, а вт Михайлково ставица по грѣшѣ, котораѣ на горѣ стоит, а вт горы с волотце долгое, которое волотце вышло с тойжъ речки, а вт того волота черезъ дорогѣ по лѣжокъ, а вт того лѣжка по дорожкѣ Ѡхматовскю, край полъ Ѡхматовскихъ по Хвороциѣ и тою дорожкой пришедши по великю дорогѣ, котораѣ идетъ дорога вт Лѣцка къ Краманцѣ. Я што са дотычетъ вт Михайлково ставица и вт тыхъ двѣхъ лѣжковъ по дорогѣ Ѡхматовскю, ажъ по великю дорогѣ Лѣцкю и дорогою

великою Лвцкою по долину, а долиною под село наше Перекалское по Рсдк⁵⁾, а с тых пол и сеножатей мает зат наш, пан Михайло и сестра наша и люди наши Перекалские десятины давати до Жидичина⁶⁾, до святаго Николы церкви, а инший ништо тых пол, ни сеножатей косити не мает, толко зат наш и люди наши Перекалские, а архимандриты Жидичинские мают за нас Бога просити и родители наши поминати за то. Я вт тых пол десятинных, вт великой дороги Лвцкой и вт пол Охматовских по горс, а горою тою по долину великую то есть Охматовская граница з нами, а вт инших именей, Торговици и Войници граница по Соломан, а вт Соломан по Колодез, а вт Колодеза по могилс, а вт могилы по рсчссте Торговицкое и Бвкомское по дорогс и по границс Книгининскю, которая граница Книгининским из Бвкбймскю, а вт дороги Бвкомской (!) по Плоскю⁷⁾ великую долину, таа долина есть противе встрова Перекалского, а вт тое долины через речкс посеред болота, которое болото за великим встровом Перекалским, а вт того болота полем аж до великое долины, а вт долины по дорогс Лопавскю, то есть границам конец. Я коли есмо затю нашомс тое нафене дали, тогда есмо земли и сеножати и дворовы введили границы, тогда есмо ссидов и ссгранников наших ввсмылали, авы они к своим границам ввехали. И они на тот час вси на свои границы ввехали и ничего к томс не ловили, жадной переказы и шкоды в том нализ не чинили, яко Федор Ошошковиц Книгининский, так пан Михайло Шсдович Двблянский, так панз Стецко Мвкосевич Малевский⁸⁾ и Охматковский и архимандрит Жидичинский, Исая. Я при том был и того добре звѣдомѣ люди добрыи: Господынь и дядя наш старший, староста Кремнецкий, пан Яксв Михайлович Монтовтовича, а пан Гсакс Михайлович Маскевича Войницкий, а пан Лецко Дашкович Билюстоцкий. И были есмо чолом выше писаным паном Их Милости в приложене печатей. И Их Милость на наше чолом вите то чинили и печати свои приложили к семс нашомс листс. И для липшей твердости сего нашего листа и мы печат свою втцовскю приложили к семс нашомс листс. Писан с Торговици месеца априла к. ден, индикта ѳї.

Oryginał na arkuszu papieru, na czarnej masie wyciśnięte 4 pieczęcie, napisy w otoku zatarte u wszystkich. Na 1-szej, wyciśnięty herb *Topór*, na drugiej *Nowina*, czy też *Szeliga* (Hulewiczów); na trzeciej herb następującego kształtu: w tarczy pierścieni, a w nim zewnątrz trzy krzyże, jeden w górze, a dwa po bokach naprzeciw siebie; czwarta niewyraźna.

- 1) *Perekały*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim.
- 2) *Targowica*, miasteczko, *Bukojma*, wieś w powiecie dubieńskim.
- 3) *Lopawsza*, wieś w powiecie dubieńskim.
- 4) *Malow i Ochmatków*, wsie w powiecie dubieńskim.
- 5) *Rudka*, wieś w powiecie dubieńskim.
- 6) *Żydyczyn*, miasteczko w powiecie łuckim.
- 7) *Wojnica, Kolodeż i Kniahinin*, wsie w powiecie dubieńskim.
- 8) *Dublany i Malow*, wsie w powiecie dubieńskim.

CCCXVIII.

W Krakowie 30. kwietnia 1527 roku.

Zygmunt I. poleca Waclawowi Kostewiczowi, staroście kobryńskiemu, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce i synowi jego, ks. Fedorowi zwrócił młyn, należący do Hruszowój i Czerewaczyc.

Жикгимонт Божею милостию, корол Полский, великий князь Литовский, Руский, Прский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Маршалкш нашомс, старосте Коврынскомс, панс Бенцлавс Станиславовичс Костевича. Жаловали нам: маршалок Волынской земли, староста Колодмирский, князь Андрей Александрович Сонкышковича и сын Его Милости, князь Федор, в том, штож как ввддчи нам со всеми паны, радою нашею на вальном соймѣ с Енани, вставили и дали есмо им близкост их, два дворы: Гршешю и Черевачичи изь их приселки, с Коврынской волости. Ино дей который ты млын, на шной земан Гоголзквой ровна, как ввддчи с держани тых дворех кз Коврынню и как есмо их при той близкостѣ их воставили и шни дей тот млынз во в покон держали аж и до тых часов; то пак ты тыми разы с тот млын их счтшпаш са и в нихз штнимаеш и приворочаеш к замкш нашемс, Коврынню. Ино ач ты тот млын ровна, как тын дворы держал, а кдыж есмо их при тых дворех, близкостѣ их воставили зо всем, как са шни здавна в собѣ мают, приказшем тебе под зарскою нашею, под тисачю копанн грошей, ажбы са еси с тот млын ничим не встшпал. Нехай шни тот млын держат, подасг давного шемычаа и близкостн их, што здавна к тым двором держано, инак бы того не было конечно, авы шни нам болей того в том не жаловали. Писан с Краковѣ под лѣты Божего нарожена л̄. патсот к̄з. месеца апрѣла л̄. ден, индикта ѳ̄.

Богш Федорович.

Oryginał na arkuszu papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie.

CCCXIX.

W Świrze 21. maja 1527 roku.

Książę Mikołaj Martynowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię swoją pustą, zwaną Chłusowszczyzną, pod Dubrowlanami, wraz z lasem i łąką, za 15 kóp groszy Litewskich. W Świrze 1527 roku, 21. maja.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 7.

CCCXX.

W Krakowie 14. czerwca 1527 roku.

Zygmunt I. poleca dworzaninowi swemu, Putiatie Fedorowiczowi, aby podług wyroku rady litewskiej ks. Andrzejowi Michałowiczowi Koszerskiemu nie oddawał w posiadanie dóbr Połonki, należących do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki.

Жиггилмунт Божею милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Рвский, Прский, Жолмоитский и Мазовецкий и иных.

Дворанин нашомс, Пстате Федоровичс. Прислал до нас князь Андрей Александрович Сонкешкович, маршалок Боловское земле, староста Боловдимерский, жалючи в том, што первой сего на жалобс маршалка нашего, княза Андрея Михайловича Кошерского, дали были есмо лист наш до всех панов рад наших, ажбы Их Милост его с ним сдлан с во всем, в чомбы емс до него было которое дело. Икожь панове Их Милост з розказана нашего княза старостс Боловдимерского шесылали, абы он перед Их Милостю кс правс сталз и в том са с ним розправил. Ино дей он на тот час перед Их Милостю не мог кс правс стати, для того, иж сажьва наша земская зашла, а к томс мы листы емс на то были дали, иж он не мѣль са становити не перед всеми паны, алежбы вси панове рада были на сойме; для чогожь панове Их Милость казали товѣ в ымѣнье княза старостино, в Полонкс¹) княза Кошерского свезати. Ино тых часов писал до насз князь воевода Троцкий Его Милост великозвѣ втежаючи (?), иж то панове их Милост вчинили противкс Его Милости. Я прото кгдаж князь староста для того перед паны Их Милостю

НЕ СТАА, ШТОЖ СЛЪЖБА НАША ЗЕМСКАА ЗАШЛА, А К ТОМС ЛИСТЫ НАШИМИ ТОЕ ПРАВО ЗАГАМОВАНО, ПРИКАЗЕМ ТОВѢ, АБЫ ЕСИ В ТОЕ ИМЕНЕ ЕГО, КНЯЗА КОШІРЬСКОГО НЕ ВЪА-
ЗЫВАА И НИКОТОРЫХ ШКОД ИМѢННЮ ТОМС ЕГО НЕ ЧИННА, А ХОТА ВЪДЕШ СВЪЗАА И ТЫЕ
ЗАС ТОГО ИМЕНА КНЯЗЮ СТАРОСТЕ СА ПОСТЪИЛА КОНЕЧНО. ПИСАН С КРАКОВЕ ПОД ЛЕТЫ
БОЖА НАРОЖЕНА $\dot{\text{Д}}$. $\dot{\text{Ф}}$. $\dot{\text{И}}$. $\dot{\text{З}}$. МЕСЕЦА ИЮНА $\dot{\text{Д}}$. ДЕН, ИНДИКТА $\dot{\text{Е}}$.

Горностай писар.

Oryginał na pół arkusza papieru, po pieczęci i śladu nie ma, tak że widocznie jej nie było.

¹⁾ *Połonka*, wieś w powiecie łuckim.

СССХХІ.

W Krakowie między 24. maja, a 27. czerwca 1527 roku.

Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki Koszyrskiego, aby sprawy jego przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce o różne szkody, nie rozstrzygali bez sędziów strony przeciwniej.

ЖИГГИМОНТ.

КНЯЗЮ ИАИ, БИСКЕПС БИЛЕНСКОМС; ВОЕВОДЕ БИЛЕНСКОМС, КАНЦЛЕРС НАШОМС, ПАИС
КРАШТОЛТС; А МАРШАЛКС ЗЕМСКОМС, ПАИС ИАИ ЗАВЕРЕЗИНСКОМС. ПРИСМААА ДО НАС МАР-
ШАЛОКЪ БОЛЫНЬСКОЕ ЗЕМЛИ, СТАРОСТА БОЛОДИМЕРСКИЙ, КНЯЗ АНДРЕЙ АЛЕКСАНДРОВИЧ
СОНКГШКОВИЧА ИС СЫНОМ СВОИМ, КНЯЗЕМ ФЕДОРОМ В ТОМ, ШТО ПЕРВЕИ СЕГѢ ЖАЛОВАА
НАМЪ НА НЕГО И НА СЫНА ЕГО МАРШАЛОКЪ НАШ, КНЯЗ АНДРЕЙ МИХАЙЛОВИЧ КОШИРСКИЙ,
ИЖ СА ЕМС УТ НИХ КРИЕДЫ, КВАЛТЫ И ГРАВЕЖИ ВЕАКИИ ДЕЮТЬ В МНОГИХ РЕЧАХ; МЫ
ПИСАЛИ ДО ВАШОИ МИЛОСТИ, ИЖЕМ ВАША МИЛОСТЬ КНЯЗА АНДРЕА И СЫНА ЕГО СВЕСЛАИ
И КАЗАЛИ ЕМС ПЕРЕД СОВОЮ СТАТИ И В ТОМЕЫ ВАША МИЛОСТЬ МЕЖИ НИМИ ДОСМОТРЕАИ
И СПРАВЕДЛИВОСТЬ ТОМС ВЧИНИЛИ. ИЖОЖЪ ДЕЙ ВАША МИЛОСТЬ ИХ СВЕСЛАИ, А УНИ
ПЕРЕД ВАШОЮ МИЛОСТЮ НЕ СТААИ, КНЯЗЪ КОШИРСКИЙ ЗАСЪ В НАС БЫА И ЖАЛОВАА
НАМЪ В ТОМЖО НА НИХ. МЫ НА ЖАЛОБЪ ЕГО ДО ВАШОИ МИЛОСТИ ПИСАЛИ, АЖЕМ ВАША МИЛОСТЬ
ИХ И ПОВТОРЕ СВЕСЛАИ И КАЗАЛИ ИМ ПЕРЕД СОВОЮ СТАТИ, А ПАКАИЕМЪ СТАТИ НЕ ХОТЕАИ
И ВАШАЕМЪ МИЛОСТ СЪ В ИМЕНЕ ИХ, КНЯЗА КОШИРСКОГО КАЗАИ СВЪЗАТИ. И КНЯЗ КОШИР-

ский на он часъ тоѣ прошлое зимы хотелъ ихъ тыми листы нашими передъ Башою Милостю позывати и они присылали до насъ, абыхмо того жалю имъ не чинили, а безъ ихъ комисарей, кого они в насъ себе взяли, не казали имъ с нимъ сѣ правовати. Икожъ и князь Андрей ис сыномъ своимъ взяли в насъ съ своеѣ рски сѣдлами: вискна Лецкого и Берестейского, князя Павла; а воеводѣ Трощкого, князя Константина; а пана старостѣ Городенского. Мы имъ за ихъ рски на то Ихъ Милостю сѣдлами дали и казали есмо Ихъ Милости, имъ восполокъ з Башою Милостю того смотрети; а к томъ тежъ писалъ Его Милостю князь Константинъ, ижъ в тыи часы сѣдхи доходоли, штожъ поганство Татарове мели быти люди великии в панства наши, акожъ тоѣ зимы и были, абыхмо для тыхъ причинъ и для сѣдхы нашеѣ, ижъ была вжо сѣдхы наша зашла, не казали князю Андрею и сынъ его, князю Федору штежчати и ачколвекъ на заучнсю жалобѣ князя Коширского таковыи листы есмо емъ до Башою Милости были дали, а одинакожъ для тыхъ всихъ причинъ то есмо штолжили на инший часъ, и в листехъ нашихъ до Башою Милости писали, ажбы вжо Баша Милостю сами вдны, безъ ихъ сѣдей, в томъ ихъ с княземъ Коширскимъ не сѣдали, а сѣданы Баша Милостю панове рада наша, восполокъ згодивши се, посполъ за ихъ сѣдлами; какъ мели Баша Милостю вси быти на томъ положономъ вланомъ соймѣ Берестейскомъ. И Баша дей Милостю на жалобѣ князя Коширского тыхъ часовъ на соймѣ с Епальни вѣдѣчи, на тыи первыи листы наши, которыи есмо князю Коширскомъ на жалобѣ его были дали, послали дворянина нашего, Пѣтѣ Федоровича, и казали князя Коширского с в имени ихъ, Полонкѣ связати, которыйже они листъ Башою Милости свѣжчий здесе до насъ присылали. Я протѣ, кгдажъ сѣ таа речъ такъ в собѣ маеть, ижъ князь Андрей и сынъ его передъ Башою Милостю не сталъ, ижъ первей былъ князь Федоръ за Киевомъ на сѣдхы нашеѣ, а потомъ к намъ за языки приежчалъ, а тыхъ часовъ за сѣдхы наша имъ заказана, князь Андрей и сынъ его, князь Федоръ за тыми причинами в томъ невинни сѣт и теперъ, ажбы Баша Милостю с в имени ихъ, Полонкѣ томъ дворянинъ не казали се связывати, а хотѣ сѣ вѣдет и взвезалъ, и Башабы Милостю велели емъ шттоли выехати прочъ и казали того имени ихъ имъ со всимъ постѣпнати сѣ, с чимъ вѣдетъ взяла и ажбы жадное шкѣды тамъ в томъ имени ихъ имъ не вчинилъ, а вѣдетан в томъ до нихъ которое князю Коширскомъ дело, а не вѣдетан вказывать потреба сѣдхы нашеѣ и земское, ино какъ вѣдете Баша Милостю вси посполъ, за ихъ сѣдлами, панове рада наши на томъ нынешнемъ вланомъ соймѣ Берестейскомъ и Башабы Милостю в томъ ихъ досмотрели и справедливость томъ вчинили. Писанъ в Краковѣ¹).

Горностаѣ, писар.

Metr. Lit. Księga zap. 14. fol. 305—306. dok. 756.

¹⁾ Dokument 753 ma datę: в Кракове а. ф. к. з. маа к д. день, индикта еї.; zaś następny 757: а. ф. к. з. юна к з. индикта еї.

СССХХІІ.

W Krakowie 27. lipca 1527 roku.

Sprawa Hrycka i Sołtana Szyszkinów przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, o szkody różne w dobrach Szyszkinów, Stawku, z dóbr ks. Andrzeja, Turzyska.

Жикгимонт.

Маршалкѣ Волинское земли, старостѣ Володимерскомѣ, князю Андрею Александровичѣ. Ежо не вднокротъ жалуютъ намѣ дворане наши: Грицко, а Солтанъ Шишкины в том, штож дей в места твоего Тѣрса (!) кривды и втиски великни са деють и в земли дей их и в дѣрвы Ставецкни люди твои зѣжчють и дерево вортное казати и дѣрвы пѣстошати и роспахивають и дерева рѣшають и збожа их и сеножати чередою топчѣт, и тежѣ дей в рекѣ, с Тѣрю их не вѣщаешѣ, в которсюжѣ рекѣ дѣды и втѣды и вни сами вѣтѣпѣ свой волинѣй мѣвали и езы вивали и рыбѣ ловивали. О чомѣже первой сего до него писали, абы имѣ кривдѣ не делалѣ, и потомуж рокѣ собе зложилѣ сѣдей на тыи земли вывести перед подскарвиемѣ земским, паномѣ Богшомѣ. Я такѣ имѣ дозволено сѣдей вывести на день Покровы Пречистое и вни взяли сѣ своеѣ рѣки на то сѣдами: княза Насиала Четвертеньского, а княза Насиала Сокольского, а дворанина, Грицка Иччиньского, а ты кого похочешѣ, того собе на то сѣ своеѣ рѣки сѣдами возми и в тых кривдах, абы права достоали. В Кракове под леты Пожего нарожена а. ф. к. з. юла к з. ден, индикта еї.

Горностаѣ.

Metr. Lit. Księga zap. 14. fol. 329. dok. 795. Na karcie 329 odwr. czytamy: Илѣже до негож лист, на тотѣже рок в Раставалны, такѣже са на тотѣже рок звалили сѣдей вывести, дата такѣже. Горностаѣ.

CCCXXIII.

W Krakowie 7. sierpnia 1527 roku.

Zygmunt I. uwalnia wszystkich poddanych ks. Konstantego Iwanowicza Ostrogskiego od opłaty myta od soli ruskiéj, sprowadzanéj z Kołomyi, Doliny i Drohobycza, przez Krzemieniec.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, totiusque Prussiae, Samogithiae, Masoviaeque etc. dominus et haeres, manifestum facimus harum serie litterarum universis et singulis, quibus expedit: Quod revolventibus nobis in animo nostro, quam studiose et alacriter, ac neque sine ingenti sumptu et impendio cum summa autem et fide et integritate illustris dominus Constantinus Iwanowycz dux Ostroviensis, palatinus Trocensis et exercituum magni ducatus Lithuaniae summus capitaneus, sincere nobis dilectus adhuc, in iuventute aetatis constitutus, primum Casimiro, parenti, deinde Alberto et Alexandro, regibus, dominis et fratribus nostris desideratissimis, nobis denique et reipublicae regni et magni ducatus Lithuaniae inservierit ita, ut etiam in manus hostium et durissimam captivitatem Moscoviticam, pro patria pugnans, devenisset, illicque in compedibus per complures annos vitam egisset, ex qua tandem, Deo bene iuvante, egressus, non paucas, easque temporibus perpetuis innumerabiles victorias, tam de Moscicis, quam de Tartaris, aliisque hostibus nostris retulit et ipsemet etiam ab ipsis hostibus gravissima damna in re sua familiari pertulit, sed ut altius eius benefacta repetamus, ecce proxima hieme cum praeclaro Georgio duce Slucensi et magnifico, sincere nobis dilecto Georgio Radziwil, castellano Trocensi et capitaneo Grodnensi, aliisque gentibus nostris de viginti quinque millibus Tartarorum in ultimis finibus dominiorum nostrorum et usque ad fluvium Olschanicza¹⁾ insignem victoriam reportavit, ingentem vim praedae illis ipsis Tartaris ademit, pristinaeque libertati restituit, ita, ut non immerito possit et debeat, ne dum cum nostrae tempestatis belli ductoribus, sed etiam cum omni vetustate in hoc hominum genere conferri. Quibus rebus nos adducti, dignati sumus inter caetera munificentiae nostrae exempla commodis ipsius domini ducis, ac suorum subditorum aliqua ex parte consulere hoc modo, quod omnes et singulos ipsius domini ducis Constantini et suorum castrorum haereditariorum, videlicet castrum Ostrog, castrum Dubno, Rowne, Stepany, Dorohobusch, Crasyłow et Polone, aliorumque bonorum suorum subditos, cuiuscunque generis, nationis et ritus, sal Ruthenicum, album ex Colomya, Dolyna,

Drohobycz et ex aliis locis, viis antiquis et consuetis, per castrum nostrum Krzemienyecz (conducentes), ab omnibus theloneis et ab omni datione et solutione salis, alias *od solmnyczego* et a theloneo nostro Luceoriensi ex certa scientia et speciali gratia, regiis nostris, duximus liberandos et eximendos, liberamusque et eximimus praesentibus perpetuo et in aevum. Dantes et concedentes praedictis subditis domini ducis Constantini libertatem et plenariam facultatem in curribus et equis pro comparando sale Ruthenico ad oppida nostra Colomya, Drohobycz et Dolyna, ac alias salis fondinas, ibidem in terris nostris Russiae nunc et in futurum existentibus, per castrum Krzemienyecz libere et pacifice eundi, ac rursus redeundi totiens, quotiens opus illis et cuilibet eorum fuerit necessarium, pariter et opportunum, prout fuit tempore divorum praedecessorum nostrorum: Vitoldi, Casimiri, Alberti et Alexandri, regum, parentis et germanorum nostrorum charissimorum usque ad tempora felicitatis regiminis nostri. Promittentes harum serie litterarum et in verbo nostro regio, quod deinceps temporibus perpetuis occasione omni theloneorum et datione salis, alias *solmnyczego*, subditos praedicti domini ducis Constantini et suorum legitimum successorum in Krzemienyecz theloneatores nostri Luceorienses, praesentes et futuri arrestare, retinere, vel impedire non debent, sed eosdem subditos praedicti domini ducis praesentes et futuros libere et pacifice cum sale in domos eorum ire, ac redire permittent, quin neque aulicum nostrum in castro Krzemienyecz locabimus, qui a subditis praefati domini ducis aliquod theloneum exigeret, vel eis impedimentum faceret, nisi quod solvant theloneum Luceoriense iuxta antiquam consuetudinem subditi praefati domini ducis hi videlicet, qui per civitatem Luceoriensem vadunt ad nundinas in Jaroslaw, et quia tunc eosdem contra antiquam consuetudinem theloneator Luceoriensis et interdum Leopoliensis vexat, repetens ab eis theloneum in grave ipsorum praeiudicium, nos ex speciali gratia nostra omnes et singulos praedictos subditos domini ducis praefati a vexatione praefatorum theloneatorum et solutione theloneorum eximimus et liberamus, mandantes omnibus theloneatoribus praedictis, praesentibus et futuris, ut subditos praefati domini ducis Constantini in hac libertate et exemptione nostra, conservent et conservari curent, aliterque non faciant sub gravi indignatione nostra. In cuius rei testimonium sigillum nostrum praesentibus est subimpensum. Datum in arce nostra Cracoviensi, feria quarta proxima post festum Transfigurationis Domini, anno eiusdem millesimo quingentesimo vigesimo septimo, regni vero Poloniae et magni ducatus Lithuaniae vigesimo primo. Praesentibus ibidem: Praeclaro et generoso domino Georgio duce Slucensi; Stanislao Radzivil, palatinide Vilnensi et Iwano Hronostay, secretario et notario nostro magni ducatus Lithuaniae et aliis quam pluribus testibus circa praemissa, sincere et fidelibus dilectis.

Sigismundus rex subscripsit.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 84—87. Podług sumaryusza ostrogijskiego (Str. 45) oryginał był na pergaminie, z przywieszistą pieczęcią i podpisem królewskim. Pod Nrem CCXXIV. podany jest dokument prawie téj saméj treści, musiał on być jednak formą odmienny, co wskazuje wzmianka tamże o mycie zasławskiém.

¹⁾ *Olszanka*, prawy dopływ Dniepru.

CCCXXIV.

W Krakowie 10. sierpnia 1527 ¹⁾ roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Fedora Czartoryskiego, starostę łuckiego o nadaniu ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszcze dóbr Porska i Podłoziec.

Жикгимонт.

Биа намъ чоломъ старостич Володимирскій, князь Федор и проси нас тыхъ двѣхъ частей именовъ втчизныхъ всихъ, которыи спали на насъ господара по небожчикѣ панѣ Иванѣ Хревтовичѣ, кромъ третее части, которсю дочка его втписала мѣжѣ своимъ Василю Чапанчѣ, в чомжо воевода Троцкий, гетманъ нашъ, князь Константинъ встне насъ за нимъ жадалъ. Ино естанъ вѣдѣть тыи имена справедливымъ спадкомъ спали на насъ, господара, мы на жадаие князя воеводы Его Милости Троцкого и на его чоломъ битѣ и даа его верное сажбы то вчинили тыи имена, две части небожчика пана Ивана Хревтовича, кгда вѣдѣть спадкомъ пришли на насъ, емѣ есмо дааи и свазати его в то послааи двораинна, Василъ Гостского и тыбы в томъ ведалъ и тыхъ двѣхъ частей всихъ именовъ втчизныхъ пана Хревтовича емѣ са постѣспилъ и черезъ то в нихъ са не вѣстѣспалъ. Ѫ Кракове.

Горностай.

Metr. Lit. ks. zap. 14. fol. 325 odwr. dok. 788. Przed tą zapiską podana jest treść: **Листъ до старосты Луцкого, князя Чорторыйского.**

¹⁾ Dokument 787 ma datę: „В Кракове под леты а. ф. к. ѓ. августа 1. ден, индикта ѓѓ.“ Jest to zlecenie do ks. Czartoryskiego, starosty łuckiego w téj saméj sprawie, z tą różnicą, że wymienione są i nazwy dóbr: *Porsko i Podłozce*, pierwsze, wieś w powiecie łuckim, drugie w dubieńskim.

CCCXXV.

W Krakowie 10. sierpnia 1527 roku.

Rozkaz Zygmunta I. do Iwana Hlebowicza, marszałka hospodarskiego i dzierzawcy Mścislawskiego¹⁾, w następującej sprawie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej i starosty Włodzimierskiego: Książę Andrzej trzymał od Hlebowicza w zastawie dobra jego Rastów, do których należące grunta przywłaszczyli sobie Hrycko i Bohdan Staweccy do swoich dóbr, Stawka, książę zaś Andrzej nawzajem ich ziemię do Rastowa przyłączył. W sprawie téj byli wyznaczeni komisarze z obu stron, którzy na oznaczonym roku mieli się zjechać i sprawiedliwość obu stronom wymierzyć, król przeto poleca Hlebowiczowi, aby jako właściciel Rastowa, sam przed komisarzami na oznaczonym roku stanął i księcia Andrzeja zastępował. W Krakowie 1527 roku, 10. sierpnia, indykta 15.

Sumaryusz Turzyski str. 92—93. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Mścislaw*, miasto powiatowe, w gubernii mohylewskiej.

CCCXXVI.

W Krakowie 11. sierpnia 1527 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Czetwertyńskiemu, Michałowi i Fedorowi Hulewiczom, Piotrowi Kałusowskiemu i Iwanowi Jakowickiemu, sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, w sprawie jego z Hryckiem i Bohdanem, Staweckimi, o różnice graniczne, między Turzyskiem, a Stawkiem, aby wraz z sędziami strony przeciwnej na roku oznaczonym, w dzień Ś. Pokrowy się zjechali i sprawiedliwość obu stronom wymierzyli. W Krakowie 1527 roku, 11. sierpnia, indykta 15.

Sumaryusz Turzyski. Str. 61. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

Tegoż dnia wydał król zlecenie do Hrycka i Bohdana Staweckich, aby wraz z swoimi sędziami stawili się na powyższym roku przed tymiż sędziami ks. Andrzeja. Tamże str. 62.

CCCXXVII.

W Krakowie 7. września 1527 roku.

Zygmunt I., na zażalenie ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej o szkody, poczynione poddanym jego z Dolska przez poddanych Jana Świącickiego, wojskiego Drohickiego, z Przewała, poleca temuż Świącickiemu, aby ks. Andrzejowi na swoich poddanych wymierzył sprawiedliwość. W Krakowie 1527 roku, w poniedziałek w wigilią Narodzenia N. Panny.

Summaryusz Turzyski. Str. 101. Oryginał w języku łacińskim.

CCCXXVIII.

W Niepołomicach 10. października 1527 roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę, iż nadane mu pierwotnie dobra ojczyste Iwaszka Chrebtowicza, przysądził teraz jako spadkowe Iwaszkowi Rusinowi i Fedkowi Onoszkiewiczowi.

Старостичъ Володимерскомъ, князю Федору Андреевичу Александровича. Били намъ чоломъ земане Волинскіи: Ивашко Рснинъ, а Федко Оношковичъ в томъ, што есмо дали тебе именья, которыи встали по небожчикъ Ивашкъ Хребтовичъ, втчинъ и куплю, близкості ихъ; дворница с Антогощи¹⁾, а Горсоновскомъ Ставъ, а с Горницы, а с Четвертни, а (8) Портскъ, а с Копылау, а с Сскъ, а с Годомичохъ, а с Смердыни²⁾. Ино они били намъ чоломъ, авыхмо ихъ къ тымъ именьямъ допстали подае ихъ близкості и покладали передъ нами листъ втца твоего, князя Андреевъ, в которомъ втецъ твой писалъ за ними до воеводы Троцкого, гетмана нашего навышшого, старосты Браславского и Веницкого, князя Константина Ивановича Острозского, визнаваючи, ижъ тыи именья, што встали по небожчикъ Иванъ Хребтовичъ, естъ близкостъ Рснинова, а Федка Оношковича, а дрѣгий листъ вказывали передъ нами земанъ Волинскихъ: Мухайловъ, а Василевъ Семашковичовъ, а Стецка Лецковича, а Федка Словича, в которомъ они до втца твоего писали, поведаючи тыи именья иже близкостью. Ино мы то в доброй памяти маемъ, ижъ есмо тебе дали тое именье держати до тыхъ часовъ, поки близкии съ выицѣтъ,

А ТАКЖЕ НАМЪ НЕ ЛЪЗЕ НИКОГО УТ ИМЕНЕЙ, БАНЗКОСТЕЙ УТДАЛАТИ. И ЗРОЗЪМЕЛИ ЕСМО С ТЫХЪ ЛИСТОВЪ УТЦА ТВОЕГО И ЗЕМАНЪ НАШИХЪ И БАЧАЧИ ИЖЪ НАМЪ НЕ ПОТРЕБА ЛЕПШОГО СВЕДЕЦТВА НАДЪ УТЦА ТВОЕГО И ТЫХЪ ЗЕМАНЪ БОЛЫНСКИХЪ, СТАРЫХЪ ЛЮДЕЙ, НА НХЪ ЧОЛОМЪ БИТЬЕ ТО ВЪНИЛИ, К ТЫМЪ ИМЕНЬАМЪ, ШТО ПО НЕБОЖЧИКСЪ ИВАНЪ ХРЕВТОВИЧЪ УСТАЛИ, УТЧИЗНЕ И КЪПАИ ЕГО, НХЪ ЕСМО ДОПЪСТИЛИ, ПОДАЕ НХЪ БАНЗКОСТИ И СКАЗАТИ НХЪ В ТЫИ ИМЕНЬА ПОСАЛАИ ЕСМО ДВОРЕНИНА НАШОГО, МАРКА БАСИЛЕВИЧА. Я ШТО СЕ ДОТЫЧЕТЪ ВЫСАДЪИ ТОГО ИВАНА ХРЕВТОВИЧА, ТО БЪДЕТЪ К НАШОЙ ВОЛИ ГОСПОДАРСКОЙ, И ТЫБЫ ЕЖО ТЫХЪ ИМЕНЕЙ НАМЪ СЕ ПОСТЪПИЛЪ, И ЧЕРЕЗЪ ТО В ТЫИ ИМЕНА НИЧИМЪ СЕ НЕ ВЪСПЛАЛЪ, А ЕСТАНЫ ЕСИ ХОТЕЛ ШТО К ТОМЪ МОВИТИ, ИНО КАКЪ, ДАСТЬ БОГЪ, ВЪДЕМЪ С УТЧИЗНЕ НАШОЙ, ВЕЛИКОМЪ КНЯЗТВЕ ЛИТОВСКОМЪ, ТЫ БЪДЕШЪ ТОГДА ПЕРЕДЪ НАМИ УЧЕВИСТО МОВИТИ, МЫ ХОЧЕМЪ САМИ У ТОМЪ МЕЖИ ВАМИ ДОСМОТРЕТИ И СПРАВЕДАЛИКОСТЬ ТОМЪ ВЪНИТИ. ПИСАНЪ С НЕПОЛОМИЦАХЪ³⁾ ПОД (ЛЕТЫ) ̅. ̅. ̅. ̅. МЕСЕЦА ОКТЕВРА ̅. ДЕНЬ ИНДИКТА ̅.

Копоть, маршалок и писарь.

Metr. Lit. księga zap. 14. fol. 187 odwr. 188. dok. 539.

¹⁾ *Litohoszcz*, wieś w powiecie kowelskim.

²⁾ *Czterwertnia, Kopyle, Susk, Hodymicze i Smerdyn*, wsie w powiecie luckim.

³⁾ *Niepołomice*, miasto w Galicyi zachodniej, powiecie hocheńskim.

СССХХІХ.

W Niepołomicach 20. października 1527 roku.

Mandat Zygmunta I. do pisarza hospodarskiego, Michała Wasylewicza (Świniuskiego) i dworzan hospodarskich: Michała i Fedora Hulewiczów, Wasyla Liniewskiego, Wanka Jakowickiego i Bohdana Kostiuszkiewicza, sędziów ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej i starosty Włodzimirskiego, w sprawie jego przeciwko Fedorowi Serbinowi, o zabieranie ziemi Tohaczyńskiej do dóbr tegoż Serbina, Pirkowicz¹⁾ i o różne inne krzywdy i szkody. Król poleca tymże sędziom ks. Andrzeja, aby wraz z sędziami strony przeciwnej na roku oznaczonym się zjechali i sprawiedliwość obu stronom wymierzili. W Niepołomicach 20. października, indykta 1.

Summaryusz Turzyski. Str. 77. Oryginał w języku ruskim.

Tegoż dnia wydał król rozkaz do Serbina, aby wraz z swoimi sędziami stawił się na roku oznaczonym przed wyżej przytoczonymi sędziami ks. Andrzeja. Tamże.

¹⁾ *Perkowicze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CCCXXX.

W Radomiu 18. listopada 1527 roku.

Zygmunt I. zawiadamia ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszkę i sędziów jego, wyznaczonych do sprawy z Bohdanem i Hrykiem Staweckimi, o różnice graniczne między Rastowem, a Stawkiem, iż w tej sprawie ma księcia zastępować Iwan Hlebowicz, jako właściciel Rastowa, gdyż ks. Andrzej był tylko zastawnikiem. W Radomiu 1527 roku, 18. listopada, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 93. Oryginał w języku ruskim.

CCCXXXI.

W Radomiu 20. listopada 1527 roku.

Zygmunt I. na zażalenie Hrycka, Sołtana i Bohdana Staweckich przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze o różne szkody i grabieże, tudzież zabranianie tymże Staweckim łowienia ryb w rzece Turyi przez poddanych Turzyskich, wbrew dawnemu zwyczajowi, poleca ks. Andrzejowi, aby wraz z swoimi sędziami stawił się na roku oznaczonym przed sędziami tychże Staweckich. W Radomiu 1527 roku, 20. listopada, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 62. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXXXII.

W Radomiu 22. listopada 1527 roku.

Mandat Zygmunta I. do ks. Aleksandra Zbaraskiego, Michała i Fedora Hulewiczów, Wańka Jakowickiego i Wasyla Liniewskiego, sędziów ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, tudzież ks. Wasyla Czetwertyńskiego, ks. Wasyla Sokolskiego i Hrycka Jancyńskiego, sędziów Hrycka i Bohdana Staweckich, z zaleceniem, aby na roku oznaczonym się zjechali i wymierzili sprawiedliwość obu stronom o spór graniczny między Turzyskiem, dobrami ks. Andrzeja Sanguszki, a Stawkiem, należącym do Staweckich. Sędziowie ci mają przesłuchać obie strony, wraz z ich świadkami, przy czém król do złożenia przysięgi ks. Andrzejowi przyznaje pierwszeństwo, a gdyby on nie chciał, wtedy dopiero strona przeciwna ma być do przysięgi przypuszczona i która ją złoży, ta ma na wieczność pozostać w posiadaniu gruntów, w sporze zostających. W Radomiu 22. listopada, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 62. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXXXIII.

W Radomiu 22. listopada 1527 roku.

Zygmunt I. poleca ziemianom Wołyńskim: Hryckowi, Sołtanowi i Bohdanowi Steckowiczom Staweckim, aby w sprawie ich przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszece o zabieranie gruntów Staweckich do Rastowa nie sądzili się przed wyznaczonymi sędziami z tymże ks. Andrzejem, który tylko trzyma w zastawie dobra Rastów, lecz z ich dziedzicem, Janem Juriewiczem Hlebowiczem, marszałkiem hospodarskim. W Radomiu 1527 roku, 22. listopada, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 93. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXXXIV.

W Piotrkowie 4. grudnia 1527 roku.

Zygmunt I. poleca panom i ziemianom wołyńskim, aby na sejmiku w Łucku rozstrzygnęli, czy według zwyczaju prawa wołyńskiego w sporze o ziemię strona ma przysięgać wraz z swoimi świadkami i podług tego aby dali instrukcyą sędziom ks. Andrzeja Sanguszki i Staweckich.

Жигимонт Божею милостию корол Польский.

Владыце Колодимерскомъ и Берестейскомъ, Ивне; а владыце Лвцкомъ, Пахотно, а старосте Лвцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыйскомъ; а наместникъ Кремленецкомъ, панъ Яковъ Михайловичъ Монтовтовича, князем и паномъ и земаномъ великъ Колыньское земан. Што маршалокъ Колыньское земан, староста Колодимерский, князь Андрей Александровичъ Санкешковича маєть право мети в земан изъ земаны Колыньскими: Грицком, а Солтаном, а Богданомъ, Ставецкими, на штожъ и ссдей с обѣ сторонъ себе поврала и рокъ есмо имъ первой сего, какъ всдѣчи ещо в Кракове, завѣтый тоѣ право мети были положили на день светое Покровы, гдежъ дей они на тот рокъ съ ссдали своими въездали, и князь Андрей дей ставилъ тамъ светковъ двадцать шляхтичовъ, а сто человековъ, простыхъ людей и Ставецкие дей тымъ светкомъ не допѣтали светчити, а штовдали дей то присагою, абы князь Андрей подде права земан Колыньское сам присагнѣл и землю завелъ, або нуъ к присаге

допсѣтиаъ. И князь Андрей деи самъ присагани не хотелъ, а намъ тежъ присагати не далъ и за тымъ сѣди ихъ конца межи ними не вчинили и до насъ въ томъ втписали. Потомъ тыи Ставецкии приездили к намъ, чоломъ вѣючи, авыхмо казали ихъ предсе в томъ с княземъ Андреемъ сѣдти, подле права земли Коломыское и мы им на то были листы наши до сѣдей подавали, жебы тыи сѣди ихъ рокъ томъ правъ положили, въ того часъ, какъ князь Андрей вбошають, в чотырохъ неделѣхъ. Ино тыми разы князь Андрей присылаа к намъ сына своего, князя Федора, поведаючи, штожъ въ зъ Божего допсѣченъ тыхъ часовъ естъ съ форова, авыхмо емъ тотъ рокъ на инший часъ втложили, сѣдѣвши съ великий постъ, на зборъ и вказываа к намъ князь Андрей, штожъ деи в обычаи права земли Коломыское того нетъ, хто са въ земли правѣть, авы малъ самъ присагати, нижи деи свѣдки годныи присагають и землю заводать. Я прото какъ тыхъ часовъ вѣдете на соймѣ в Лѣцкѣ, на зборъ и вѣдетли то в обычаи, съ праве вашомъ Коломысколѣ, ижъ хто въ землю са правѣть, самъ не присагаеть, нижи свѣтки ихъ присагѣ делаютъ и вывы въ томъ члонокъ межи ними ставили, подле давности въычаи и права вашого Коломыского. Пакижебы такъ то в обычаи права Коломыского было, ижъ сами съ свѣтками мають присагати, а хто вѣдетъ в присагѣ близшии и вывы вжо сѣдалѣ въ томъ наскѣ дали и росказали вдале того межи ними конецъ вчинити, подле права земли Коломыское и росказана и листовъ нашихъ, которыи есмо намъ с оубъ сторонъ на то подавали, жебы вжо чересъ то таа речъ передъ насъ не прихѣдила. Писанъ съ Петрикове подъ леты Божего нароженъ ѿ. патсотъ кѣ. месеца декабря ѿ. день индиктъ ѿ.

Metr. Lit. Księga zap. 14. fol. 329 odwr. do 330 odwr. Dokument ten wydany z tej samej księgi w »Akty jużn. i zap. Rossii« T. II. Str. 136. z nieznacznemi odmianami.

СССХХV.

W Piotrkowie 18. grudnia 1527 roku.

Zygmunt I. pozostawia ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszke w posiadaniu nadanych mu dóbr: Porska i Podłoziec, do czasu przyjazdu swego na Litwę.

Жигимонт.

Билъ намъ чоломъ князь Федоръ Андреевичъ, старостичъ Володымерский въ томъ, што есмо дали емъ спадокъ именовъ, высагги небожчика пана Ивана Хреб-

товнича, две части села Портска, а Подлозцы и на то листъ, данины нашъ перед нами сказывалъ и вназ намъ чоломъ, авыхмо его с тоє высасги Ивана Хребтовича не рѣшанъ, до нашего приеханья. Ино мы на его чоломъ битъе то вчинили, при той высасзе Ивана Хребтовича его зоставили, ижъ не маемъ подъ нимъ тыхъ двѣхъ частей села Портска, а Подлозцовъ никомъ отдавати, ани его с того рѣшати до нашего щчасного, ажъ дастъ Богъ, приехана к великомъ князѣству Литовскомъ. И на то есмо емс дали сесъ нашъ листъ з нашою печатю. Писанъ с Петрикѡе под леты Божего нароженя ѿ. ф. ѿ. ѿ. месеца декабря ѿ. ден, индикта ѿ.

Metr. Lit. Księga zap. 14. fol. 189. dok. 541.

CCCXXXVI.

W Piotrkowie 28. grudnia 1527 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu, wojewodzie Trockiemu, aby wraz z innymi książętami, panami i ziemianami Wołyńskimi, na sejmiku ziemi Wołyńskiej, mającym się odbyć w Łucku, rozstrzygnął, czy w sporze o ziemię, podług zwyczaju prawa Wołyńskiego. strona wraz ze swoimi świadkami ma być dopuszczoną do przysięgi, lub też tylko sami świadkowie mają przysięgę składać? i aby stosownie do tego udzielił instrukcyą sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i Staweckich, wyznaczonym do załatwienia sporu granicznego między temiż stronami, o grunta leżące między Turzyskiem, dobrami ks. Andrzeja, a Stawkiem, należącym do Staweckich. W Piotrkowie 28. grudnia, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 60. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXXXVII.

W Dubrowlanach 29. grudnia 1527 roku.

Bartłomiej Juskiewicz Czyżewicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu siódmą część ziemi swojej pustej, zwanęj Masiewszczyzną, za 5 kóp groszy Litewskich. W Dubrowlanach 29. grudnia 1527 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 7.

CCCXXVIII.

W Dubrowlanach 1527 roku.

Marcin Radziwiłłowicz sprzedaje Kasprowi Jasykiewiczowi, słudze Kaspra Narbutowicza dwie łąki swoje, zwane Michowszczyzną i Żukowszczyzną, za jedną kopę groszy Litewskich. W Dubrowlanach 1527 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 6.

CCCXXXIX.

W Świrze 1527 roku.

Książę Mikołaj Martynowicz Świrski zrzeka się na rzecz Lwa Iwanowicza Roskiego części *wstępu* swego w wielkie jezioro Świrskie i we wszystkie sąsiednie jeziora, za sumę 15 kóp groszy Litewskich. W Świrze 1527 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 7.

CCCXL.

W Wilnie 1. maja 1528¹⁾ roku.

Postanowienie sejmowe, oznaczające ile każdy z urzędników i obywateli w-go księstwa litewskiego ma dostawiać koni na potrzebę ziemską.

Повѣтъ Троцкий, который в себе має поветы: напрод Ковенский, Жижморский, Гомлижский, Лейпснскій, Высокодворскій и Ёйшншскій, Раднскій, Перелайскій, Коневскій, Дорсвншскій, Берштанскій, Мерецкій²⁾, Василишскій, Острннскій, Жолдскій, Городенскій, Полковыйскій, Слонимскій, Каменецскій, Берестейскій, Зпитскій³⁾, Троцкий, Врнлевскій.

Реестръ земан Берестейскихъ по томъжъ писано, яко и иншиє шляхта: Пнз Гарнацкий, сзда Мелницкій конъ, Вгромацкий кон, Костинаъ Пнщиковича конъ,

Федко, Громов зат конз, Красник конз, **Мартинз Мишкевич** коней два, **Мара** Громовна кон, **Манко Федкович** конз, **Иванз Федковичз** конз, **Сенко Федкович** кони два, **Богдан Занкович** конз, **Богдан Ленковичз** кони два, **Дмитрз Сенслоцкий** кони два, и пани **Игнатоваа** кон, **Мишко Шлахта** (?) конз, **Богшз Федковичз** конз, **Баско Ёлизарович** два кони, пани **Агвалаа** два кони, **Басковаа Кричевскаа** два кони, **Етецко Кричевский** два кони, **Иванз Горновский** два кони, **Петрз Горновский** два кони, **Баско Горновский** кон, **Федко Горновский** конз, **кнз Ползвенский** два кони, **Ждан Горновский** кон, **Хершви** два кони, **Пашковский** два кони, **Серафиноваа** конз, **Бойна Шелешницкий** два кони, **Павел Горновский** два кони, **Михайло Горновский** два кони, пани **Микинаа** конз, **Федор Колнева** конз, **панз Патей** два кони, **Миколай Гайко** кон, **Павелз Шелешницкий** три кони, пани **Некрашоваа** конз, **Гаврило Гайко** конз, **Йн Гайко** кон, **Йнз Ёстромечовз** конз, **Михник Лицинский** два кони, **Пронко Лицинский** конз, **Йнш Сирвинович** конз, **Етецко Левкович** конз, пани **Ўфанасоваа** три кони, **Левшева** два кони, **Йнз Сокирка** два кони, **Мицко Лыс** кон, **Лскашз** конз, **Сасн** два кони, **Зинко Токаревский** конз, **Иван Токаревский** конз, **Михно Бзгравичз** конз, **Мацковаа Бзгравичоваа** кон, **пан Боговитин семз** коней, **пан Бойна Богшевичз Боговитинже** коней три, **панз Иванз Богшевич** **Боговитин** сем коней, **пан Бойна Богшевич** три кони, **панз Богшз Баскович** **Крвчича** два кони, **пан Станиславз Докойновичз** два кони, **Юрий Звснзский** два кони, **Баспий Волошинз** конз, **панз Патий Тишкевич** с **Короцина** три кони, **Федор Колнева** конз, **Панко** кон, **Йнко Птовский** конз, **Сестренецз Ксчкз** конз, **Маташз Матвеевичз** конз, **Богшз Пззовский** конз, **пан Федор Михайлович** три кони, **Пацко Лычевичз** конз, **Миколай Гайко** конз, **Романз Збороницкий** конз, **панз Бойна Богшевичз** **Боговитинович** два кони, **пан Мартинз Заранко** три кони, **панз Богш Заранковичз** конз, **панз Мацко Заранковичз** конз, пани **Ганна Митницкаа** конз.

А то земане **Подласкне**, што людей не мают: **Йнз Прогалинский** конз, **Станиславз Прогалинский** кон, **Миколай Прогалинский** конз, **Петрз** конз, **Мацко Здолманский** кон, **Петрз Станиславович** конз, **Мартинз** конз, **Петрз Томковичз** конз, **Йнз Йбсвович** конз, **Станислав Бойтеховичз** конз, **Тврчинз Андрейкович** конз, **Петрз Копейницкий** конз, **Йдам Ябрамовичз** конз, **Петрз Завелский** кон, **Бойтко Тресчичз** конз, **Миколай Шамбарокз** конз, **Марко з сыномз** конз, **Юшко Варюнович** конз, **панз Андрей Лозка** девет коней, **Костюшко Костомолоцкий** конз.

Реестрз земанз Мелницких: **Терликовскне** земане чотыри кони, **Йнз Гинчичз** сам, **земане Поплавскне** два кони; **земане Бырки⁴⁾** два кони, **панз Йнз Крешко** **всмз** коней, **панз Хершвинз** три кони, **Болесты** земане два кони, **Петрсы** земане конз, **Шавлы** земане два кони, **Рабанно** земане конз, **Бернаты** земане два кони, **старын** земане **Бернатовскне** два кони, **панз Цасный** сам, **земане Бернацкне** конз, **Закрын⁵⁾** земане конз, **Патковскне⁶⁾** ис **Денисаны**, **Новоселци** земане три кони, **Може-**

нино земане три кони, Розкадово земане два кони, Хибово земане чотыри кони, земане Гернацкии⁷⁾ шемз коней, Боратинские земане три кони, Гаванские земане чотыри кони, Кореневские земане два кони, Уанпинские земане конз, Федковские земане два кони, Ксты⁸⁾ земане два кони, Шквбовские земане три кони, Момоские земане два кони. Панз Юрий Горновский пат коней, земанка Грибыковаз конз, Стисские земане конз, земане Стронские три кони, староста Мелницкий, пан Немира Гримаич мает ставити двадцат пат коней, пан Павел Раско шемз коней.

Попис земли Колынской: Князь Федор Михайлович Чорторыйский староста Лщцкий мает ставити тридцатз и три кони. Княгини Жаславская из сынами двадцат и девет коней; староста Володимирский, князь Андрей Александрович Санквшкоевича мает ставити сорок и два кони; подскарбий земский, панз Богшз Боговитинович чотыринадцат коней; пан Боговитинз семз коней, Шшварский сем коней, Иванз Боговитин патнадцат коней, князь Василий, а князь Богдан Романовичи Любецкии сем коней, князь Богдан Любецкий шсовно мает ставити зымена, которое мает по жоне, три кони; князь Василий Ковелский тридцат шемз коней, князь Андрей Коширский сорокз шесть коней, князь Федор Бишневецкий, державца Пронойский⁹⁾ дванадцат коней, князь Иванз Бишневецкий, державца Шшншский чотыринадцат коней, князь Александр Бишневецкий патнадцат коней, князь Федор Бишневецкий пат коней, князь Порцкий пат коней, князь Василий Федоровичз Четвертенский дванадцат коней, княгиня Корецкая дванадцатз коней, князь Иван Корецкий шемз коней, князь Богдан Любецкий пат коней, князь Василий Кропотка два кони, князь Иван Галичанский конз, князь Григорей Галичанский конз, князь Иванз Григоревич два кони, князь Солтанз Сокольский три кони, князь Юрий Сокольский два кони, княгини Александроваз Бсремская два кони, пан Тихно Козинский чотыри кони, пан Шлехно, а Тихно (?) Козинские три кони, пан Михайло Сквинюский чотыри кони, пан Петрз Кирдиевич три кони, пани Кирдиеваз конз, пан Василий Чапанч десет коней, князь Андрей Четвертенский чотыри кони, князь Андрей Сокольский чотыри кони, князь Василий Велицкий кон, князь Бсремский два кони, пан Богдан Гостекский три кони, пан Федор Мышка три кони, панз Шлехно Ласко конз, панз Шцовский пат коней, пан Васко Беликович два кони, панз Федор Сербиновичз чотыри кони, панз Василий Семашкович десет коней, пан Федор Слович два кони, панз Михайло Гзлевич три кони, пан Иванз Дчса чотыри кони, пан Федор Тайквский чотыри кони, пан Гаврило Холоневский два кони, пан Василий Гзйский семз коней, панз Иван Хомакович два кони; пан Петрз, а Каднанз Чапанч пат коней; панз Иванз Дениско три кони, пан Михайло Дениско три кони, панз Михайло Празковский из шшрином кон, панз Богдан кон, пани Васковаз Пролчейковаз два кони, Васко Порский з Горайном конз, пан Еско Шсеницкий конз, пан Петрз Кстрсака конз, Михайло Затврецкий кон, пан Сенко Посник кон, пан Федорз Шуримовичз два кони, Пашко Людвский конз, Ивашко Забокрцкий конз, Лосатинские конз,

Богданъ Белокриницкий конъ, Миѹно Досатинский кон, Федоръ Андрсский кон, Сенко Андрсский конъ, Ивашко Крснецкий, Грицко Береженский конъ, Грицко з Бранинкъ ¹⁰⁾ конъ, Галшка Желесковаа конъ, Сенко Порванецкий конъ, Бикгсра кон, Йцко Бело-стоцкий два кони, пани Слцоваа конъ, Кретса кон, Миѹно Смыковский конъ, Федоръ Селецкий конъ, Красовский кон, пан Банко, а Семен, а Романъ Белостоцкие два кони, пани Коцинаа конъ, пани Гврзенскаа кон, Жвкз конъ, Андрей Звбовичъ конъ, Рогозенские два кони, Флизаровский конъ, Пацко Кнегиненский конъ, Иванъ, а Коста Волковыевичи конъ, Петръ Валхнович кон, Семен, а Романъ Сетичи шест коней, Евман (?), Сенко Минковичи кон, Хрисъ Полвкнажевичъ кон, Гневошъ Полвкнажевичъ кон, Сенко Ваддыка кон, панъ Андрей Зарецкий конъ, Богданъ Лѣдоховский конъ, Андрей Юхновичъ Словича кони два, з отцемъ своимъ, панъ Гришко Промчейко конъ, Йцко Андрсский конъ, Дениско Ледоховский кон, Васко Миловжский, Григорей Псгачевич конъ, Миѹайло Берестский кон, панъ Андрей Холоневский конъ, панъ Сенко Фкорский конъ, Гаврило Гороховичъ кон, Борона конъ, Александро Фпарипевский два кони, Немира Порванецкий кон, Миѹно Звбовичъ конъ, панъ Иванъ Козинский два кони, панъ Хмара Миловский конъ, Андрей, а Федоръ Билгорский чотыри кони, Сенко Коютинский кон, Маташъ Сиротатович два кони, Маташъ Зинковичъ три кони, Валхно Гринковичъ кон, панъ Василей Линецкий три кони, Стецко Фздовский два кони, Миѹайло Звроховичъ конъ, панъ Лешницкий три кони, Микита Чаршковский кон, Федоръ Йнковичъ конъ, Семенъ Патрикневичъ кон, Василей Патрикневичъ два кони, Ивашко Гсгоръ конъ, Иванъ Берховский конъ, Йцко Фмеланский зъ вратомъ три кони, Йковаа Борсховскаа конъ, Йцко Преский конъ, Богсшъ Павловичъ два кони, Богсшъ Несвицкий конъ, Костка Йсеницкий конъ, пани Томковаа Посаговецкаа три кони, Ивашко Фсланицкий конъ, Стецко Фсланицкий конъ, Андрей Коровай конъ, Грицко Юшкович конъ, Федоръ Промчейкович конъ, Василей Рсдецкий два кони, Иванъ Рссинъ два кони, Дашко Слович два кони, Кмита Смыковский кон, Богданъ Костюшкович кон, Банко Коптевич конъ, Гневошъ Словицкий пат коней, панъ Пстошинский кон, Йрошъ Фсланицкий конъ; воаринъ Фсланицкий, Йцко сам, Иванъ Волковый сам, Романъ Сиротатович конъ, Лецко Бавеский два кони, Василей Барковский два кони, Грицко, а Иванъ Приередовские конъ, Ивашко Боврович конъ, панъ Семенъ Козинский пат коней, Иванъ Кнегиненский конъ, панъ Миѹайло Бвновский два кони, панъ Миѹайло Кирдий три кони, Грицко Бвкоемский два кони, Гврко Фмеланенский два кони, Барсановаа Жоравницкаа три кони, Проконъ два кони, Зинко Чаршковский конъ, Пашко Фздовский конъ, Ивашко Красноселецкий конъ, пани Войсницкаа конъ, панъ Валхно Козницкий кон, Бережищовский конъ, Йншъ Кназский конъ, Йцко Гиранчичъ конъ; Семенъ, а Романъ Радошинские конъ, панъ Семенъ Бавинский семъ коней, Довденский (?) пат коней, Кошовский конъ, Богдановы дети чотыри кони, Миѹно Йксвовичъ два кони, Снинаа Маря конъ,

Петръ Търчинович конь, Мренский Кладька, Лазар Ясеницкий конь, Грицко Толмачевич (?) конь, пани Семенова Краевская два коня, Богданъ Кватънич конь, Левъ Хвалеевич два коня, Василий Тчаевич два коня, Степанъ Боропаевич конь, Дахно Касилевич три коня, Лопотко конь, Мшата конь, князь Долский два коня, Павлова Коротенская конь, Болбас с Кнерста¹⁾ конь, Бережинский, Занко Дедеркал конь, Сидор Дедеркал конь, Зстанъ Исничский (?) конь, Охлоповский коней три, Инъ Котовский, войт Лецкий конь, Семенъ Бабинский коня два, Радошинский конь, Яцко Патрикевич конь, Грицко Сеютнич коней четыре, князи Коронецкие конь, Гневошова дети Оравского конь, пан Михайло Сваркович четыре коня, Федор Гневошович пат коней, Иванцкая Сенкова конь, Яндыас Инчинский конь, Олехно, Стас, а Мацко Девтеве, Богшъ, а Иван Шелковские конь, князь Иванъ Роговицкий два коня, Иванъ Яковицкий конь, князь Василий Роговицкий конь, Колытовский конь, Пасный Семашкович конь, князь Федор Роговицкий конь, Сватовъ конь, Федор Оношкович два коня, Сморокъ конь, Радовицкий конь, Якимъ шесть коней, Грицко Инчинский два коня, Ивашко Яковицкий конь, Иванцкая Богшова конь, Мацко Оранский сам къ службе, Стадницкий сам ѿ себе и ѿ свести свое конь, Ивашко Ключский конь, пан Сенко Лаховский два коня, Мартинъ Пезовский конь, Петръ, а Богданъ Костюшкович конь, панъ Загоровский пат коней, Яким Бохнович конь, Сватоша конь, Скипоров конь, панъ Василий Скович з Древина²⁾ четыре коня, Калшова конь, Андрей Оранский конь, Орицкий конь, Сирота Бовицкий, Богданъ Бовицкий конь, Боходовский (?) конь, Олехно Кнегиненский конь, князь Андрей Михайлович Козика пат коней, Ставецкие конь, Томко Санкович три коня, Яцко Летинский конь, Томко Лысовский конь, Петрова Радовицкая конь, Клевецкая конь, кнегиня Иванова Крцевичова всмъ коней, Ивашко Обухович, панъ Яковъ Монткович четыре коня, панъ Боговтинъ сем коней, панъ Богданъ Семашкович три коня, князь Федор Четвертенский шесть коней, князь Иванъ Козика пат коней, панъ Сенко Котович два коня, пан Михайло Котович два коня, пан Лев Котович два коня, панъ Михайло Семашкович девет коней, панъ Федор Гзлевич четыре коня, Петръ Калсовский два коня, Тихно Кисел два коня, панъ Богданъ Хрестович три коня, Игнатовъ Дчснна два коня, Мартинъ Пезовский конь, князь Андрей Семенович Зваражский четырнадцать коней, Яцко Жавокрицкий конь.

Kopia współczesna wypisu, wydane go z Metryki Litewskiej przez Zygmunta I. w 1619 roku dnia 5. marca w Warszawie. Manuskrypt Nr. XI. Str. 83—87, przechowany w archiwum sławuckim.

¹⁾ Na wstępie do tego wypisu podano, iż uchwałę tę sejmu wileńskiego z 1528 roku, z dnia 1. maja, wydano Wawrzyńcowi Drewińskiemu, opuszczając inne powiaty, a podając tylko powiat trocki (nie cały) i ziemię wołyńską.

²⁾ *Birsztany i Merez*, miasteczka w gubernii wileńskiej, powiecie trockim.

- 3) *Upita*, miasteczko w gubernii kowieńskiej, powiecie poniewieskim.
 4) *Wyryki*, wieś w gubernii siedleckiej, powiecie włodawskim.
 5) *Bolesty, Szawły, Radlnia, Biernaty Stare, Średnie i Górne*, wsie w gubernii siedleckiej, powiecie konstantynowskim.
 6) *Piatków*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie bielskim.
 7) *Nowosielec i Chybów*, wsie, *Sarnaki*, osada miejska w gubernii siedleckiej, powiecie konstantynowskim.
 8) *Katy*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie bielskim.
 9) *Propojsk*, miasteczko w gubernii mohylewskiej, powiecie starobychowskim.
 10) *Bronniki*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.
 11) *Knerut*, wieś w powiecie dubieńskim.
 12) *Drewin*, wieś w powiecie włodzimierskim.

CCCXLI.

W Żukowcu 21. maja 1528 roku.

Jacko Pruski, Piotr Koszowski i Maksym Pawłowicz Plusków
 dzielą się swymi poddanymi.

И Яцко Пруский, а а Петрз Кошевский, а а Максим Павлув, сын Паюскова, визнаваемо сами на себе сил наших листом каждому добром, кому будет потреба его видети, абу чтичи слышати: Штож есмо мѣли промеж себе дѣлз вечистый и жеревей есмо промеж себе метали в наших людех втчизных; ино мнѣ Яцкз зостаи са изъ жерева три чоловекн втчизныхъ, на нма: Сеанвонецъ Щербинич з братом, с Копачом, а Гринецъ Генкович; а мнѣ Петрз Кошовскомз зостаи са два Миксанчи, Яцина, а Басюк, а Федецъ Харватовича, а мнѣ Максимз зостаи са: Юпацковичов три, Кононец, а Занко, а Стецко, а четвертый втчич встал са недѣлений, на нма Квзма. Я тое есмв селицо подеаланж, што вт гаю, где сами живем, а в полах маем совѣ мѣти дѣл и в сеножатех и в к мнших дворцох ивстых в в осени, як совѣ томз рвк положили. Я естанвы хти з нас тот дѣл мѣл ршнги, абу наши потомьки, тот мает господарю, королю Его Милости патдесат коп грошей заплатити Литовское анчы, по десати пѣназей в грош, а з нас вден вдномз, дрвгвю патдесат коп грошей, также Литовское анчы, по десати пѣназей в грошъ. И при том были люди добрыи: Пан Семен Гринкевич Козинский, а пан Грицко Янчинский, а пан Генко Зврохович Коютинский, а пан Роман Белостоцкий. И просили есмо Их Милости, абу Их Милость межн нами ровность вѣлаали в людех и в селицох и печати, вы свои приложили. И их Милость на нашз прозвз то вчинили, промеж нас ровность вѣлаали и печати свои приложили к селз нашомз листз. Писан в Жуквцы¹⁾ месеца маа кѣ. ден, индикта ѧ.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na popielatą masie wyciśnięte 4 pieczęcie, po trzeciej pozostały tylko ślady, a inne niewyraźne.

¹⁾ *Żukowiec*, wieś w powiecie łuckim.

CCCXLII.

W Wilnie 22. czerwca 1528 roku.

Piotr Józefowicz Szembel sprzedaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu jedną część swoją własną, a drugą brata swego, Jacka, we wsi Kustyczach za 60 kóp groszy Lit. a zarazem przyrzeka bronić księcia Andrzeja przed prawem od wszelkich pretensyj tegoż brata swego, Jacka, gdyby ten po powrocie z Moskwy, gdzie był w niewoli, z jakimi roszczeniami do tej części swojej wystąpił. W Wilnie 22. czerwca, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 51. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim, z 5-ma przywiesi-
stemi pieczęciami.

CCCXLIII.

W Kiemielach 6. lipca 1528 roku.

Andrzej Wojciechowicz Nasiłowski zastawia u Maryi Januszowój
Kostewiczowój dwór swój, Kiemiele.

И Андрей Войтехович Насиловский визнаваю самъ на себѣ, восполонъ изъ жоню моею, Анною, симъ нашимъ анстомъ кождомъ добромъ, иннешнимъ и на потомъ всадцинамъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдати, або чѣсчи его слышати: Безъ жадного припсженъ и намовы, самъ своею доброю волею заставилъ есмь дворецъ свой, втчизнѣ жоны моее, на имъ Кемелъ¹⁾ изъ поламн и з сеножаткми и з ган и зъ кс-
стовеамъ и зъ прѣды и зъ реками и зъ каменемъ и зъ поламн и сеножаткми кспнымн, со всимъ с тымъ, какъ сѣ тотъ дворецъ нашъ в совѣтѣ маєтъ и зъ людьми таглымн, на имъ: Только Юрьевичъ, Мартинъ Юшьковичъ, тыи два чловеки сполнсю сажьвѣс сажать, з воны, а пешнхъ три чловеки, на имъ: Ивнъ Сидевичъ, Ивнъ Можсевичъ, Ивнъ Мшениловичъ, пани Маринѣ Сншовой Станиславовича Костевича в полтора ста копахъ грошей Литовское монеты, в грош по десети пеназей. И маєтъ Се Милость

пани Марина Еншоваа тотъ дворець Кимели держати до тыхъ часовъ, поки и Андрей изъ жоною моею, Анною, тсю сѣмѣ пензей верхъс писанью втложѣ, а естанвы надо мною Божья вола стала са и над жоною моею, тогда дети наши мають Ей Милости тсю сѣмѣ пензей, полтора ста коп втложивши и тотъ дворець и къ своей рѣцѣ мети, а з пншнхъ жадныхъ ближнихъ нашихъ не маеть в Ей Милости (нихто) того дворца вкѣспати, кроме детей нашихъ, а естанвы хто изъ ближнихъ нашихъ хотае подз панею Мариною понскивати того дворца, аво кривзѣс чинити, тогда и Андрей Койтеховичъ восполокз изъ жоною моею, Анною, маем Ей Милости вчищати во всемъ. Я при томъ были и томѣ добре сведоми люди добрыи: Брѣдовникъ Мойшоколаский пана Юрѣя Миколаевича, старосты Городенского, Петръ Ходеевичъ; а дворенинъ господарьский, Иванъ Нефедевичъ Еленский, а воаринъ господарьский, Ковридалъ (!) Андрѣшкковичъ; а дворенинъ господарьский, князь Александро Каслаевичъ. И на то есми Ей Милости далъ сѣсз мой листъ, подз моею печатю и далъ лепшое тверздости просна есми в печати тыхъ людей добрыхъ, верхъс писаныхъ в сѣмъ моемъ листѣ и Ихъ Милость на мою прозѣвъ счинили и печати свои приложили къ сѣмъ моему листѣ. Писанъ в Кемелехъ подъ леты Божего нароженѣ ѧ. патсотъ ѧ. годъ индикта ѧ. июля ѧ. денъ.

Oryginał pergaminowy, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu, z sześciu pieczęci zawieszonych na sznurkach jedwabnych, koloru żółtego i zielonego, pozostała tylko ostatnia.

¹⁾ *Kiemiele*, wieś w gubernii i powiecie wileńskim.

CCCXLIV.

W Wilnie 25. lipca 1528 roku.

Fedor Serbin przyrzeka ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu, spór graniczny o grunta między jego dobrami, Perkowiczami, a ks. Andrzeja, Tohaczynem, zakończyć za pośrednictwem sędziów polubownych, na roku oznaczonym, w dzień Ś-go Michała. W Wilnie 25. lipca, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 78. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXLV.

W Wilnie 29. lipca 1528 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszkę w posiadaniu dóbr: Werbiczna, Koniuch, Zaszczytowa i Białopola, które nań spadły po teściu jego, Wasylu Chrebtowiczu.

Жигимонтъ Божею милостію, королъ Полскій, великій князь Литовскій, Русскій, Прсекій, Жомойтскій, Мазовецкій и иныхъ.

Чинимъ знаменито спмъ нашимъ листомъ, хто на него посмотритъ, або чтсчи его слышитъ, нынешнимъ и потомъ всдщчимъ, коимъ всдетъ потребъ того ведати. Близъ нашихъ чоломъ маршалокъ нашихъ, князь Андрей Михайловичъ Гонкѣш-ковича и поведнахъ передъ нами, штожежъ тесть его, невожчикъ панъ Василей Хребтовичъ кѣпнахъ съ земанна Колодимерского повета, Ивашка Исмановича Бервичовского именье, втчизнѣ его, на имѣ Бервично¹⁾, за втца нашего, Казимера, корола Его Милости со всмихъ, какъ сѣ тое именье здавна в собе мело, за шездесатъ копъ широкихъ грошей Ческое монеты, а дрѣгое именье тотже тесть его, панъ Василей Хребтовичъ кѣпна съ земанъ Боловнскихъ, Бартоша, а Миколаа Станиславовичовъ Конюскыхъ, на имѣ Конюхи²⁾, со всмихъ какъ сѣ тежъ тое именье здавна в собе маеть, за полтора ста копъ грошей широкоежъ, Ческое монеты; а съ Мишна Григоревича Зацитовского кѣпнахъ именье его властное, Зацитово. Такежъ дочки земанъ Боловнскихъ, Белополюскихъ, Настасья Рафаловна, а Дорота Иквювна, продали емѣ свои части, втчизны в Белополю на поля втделеные и за то взяли в него полтрѣдцать копъ грошей широкоежъ личвы, а тое Белополюе³⁾ на вечность емѣ продали за то со всмихъ, какъ втцы ихъ держали и какъ сѣ тое именье здавна в собе маеть. Какже и вратъ нашихъ, Александро, королъ Его Милости панъ Василей Хребтовичъ дозволахъ тые именьа: Конюхи и Зацитовъ, а Белое-Полюе в тыхъ земанъ кѣпни и то емѣ листомъ своимъ подтвердахъ. Онъ маршалокъ нашихъ, князь Андрей Михайловичъ дочкѣ пана Василея Хребтовича за себе поналъ, а тые именьа, кѣпна цѣа его на дочкѣ пана Василея, жонѣ его спали. На тые вни вси именьа, кѣпнаю цѣа своего листы кѣпче и тежъ листъ, дозволенъ и подтверженъ панъ Василей Хребтовичъ врата нашего, Александра, корола Его Милости передъ нами вказывалъ и близъ нашихъ чоломъ, авыхмо на то дали емѣ нашихъ листъ и тые именьа, кѣпнаю цѣа его подтверданъ емѣ нашимъ листомъ на вечность. Ино мы вглядѣвши в тые листы кѣпче цѣа его и листъ дозволенный и подтверженный врата нашего, Александра, корола

Его Милости, з ласки наше, на его чоломъ битке то вчинилъ, на то дали емъ сесь нашъ листъ и тые именья, ксплю цта его: Берично, а Конюхи, а Защитовъ, а Белое-Полье, подтверждаемъ симъ нашимъ листомъ вечно и на веки непорочно, самомъ князю Андрею и его кнегини и ихъ детемъ и на потомъ всадчимъ шадкомъ ихъ, со всеми людьми тыхъ именей и з землями пашными и борными и сенокатьми и з гаи и леси и дубровами и з ловы зверинными и пташными и с озера и з реками и з речками и потоки и криницами и з ставы и з ланы и ихъ вымелками и з боровыми гоны и з сажбами и входы и всеми тыхъ людей и земля и з даньми грошовыми и медовыми и воеровыми и кбничными и з джаки ржаными и шесаными и со всеми иными платы и доходы и пожитки, которымкольве именовъ мотъ названы, або менены быти и со всеми с тымъ, какъ съ тые именья, вышей писаные здавна и ныне в себе и въ границахъ своихъ мають, подле кспли цта его, пана Василиа Хрестовича и листовъ кспичихъ. Коленъ шнъ и потомки его тамъ привелити и розширити и къ своему лепшомъ и вжиточномъ швернети, какъ самъ наленей розмеючи. Я на твердость того и печать нашъ казали (если) привесити к сему нашомъ листу. Писанъ с Енани под леты Божего нарожена д. ф. к. и. месеца шолъ к. д. день, индикта д.

Копоть Каскович, маршалок и писарь.

Metr. Lit. Księga zap. 22. fol. 90 odwr. — 91 odwr.

¹⁾ *Werbiczo*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Koniuchy*, wieś w powiecie włodzimierskim.

³⁾ *Zaszczytów i Białopole*, wsie w powiecie włodzimierskim.

CCCXLVI.

W Wilnie 30. lipca 1528 roku.

Zygmunt I. poleca Lewkowi Łaskowiczowi Zadybskiemu, na zażalenie Fedora Onoszkiewicza i żony jego, Tatyanny, aby o grabieżę i różne szkody obustronne, w dobrach ich Zadybach dokonane, na roku oznaczonym przed swoimi sędziami się stawil i sprawę tę załatwil podług dawnego zapisu swego, którym zobowiązał się grunta i łąki, tudzież dworki, w zamku Włodzimierskim i Turzyskim się znajdujące, na połowę z stroną przeciwną podzielić. W Wilnie 1528 roku, dnia 30. lipca, indykta 1.

Sumaryusz Turzyski. Str. 33—34. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXLVII.

W Wilnie 3. sierpnia 1528 roku.

Olbracht Martynowicz Gasztold, wojewoda Wileński poleca ks. Andrzejowi Juchnowiczowi Świrskiemu, aby Lwowi Roskiemu zapłacił 5 kóp groszy Lit. przyznanych mu przez pewnych sędziów, a jeżeliby tego na termin oznaczony nie uczynił, wtedy ma Roskiemu wydać swego poddanego w powyższej sumie. W Wilnie 3. sierpnia 1528 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 7—8.

CCCXLVIII.

W Wilnie 18. sierpnia 1528 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Koreckiej, ażeby z dóbr swoich Targowicy, podług dawnego zwyczaju wypłacała kanonikom łuckim dziesięcinę.

Жиггилонт Божею милостью, корол Полскій, великий князь Литовскій, Рускій, Првскій, Жомойтскій, Мазовецкій и иных.

Княгини Корецкой. Жаловали нам каноники костела Лвцкого в том, штож дей ты не хочеш нам з имѣна своего, с Таркович¹⁾ вт колконадцати летъ десатинны на костел Лвцкій выдавати, подле давного швычаа; в чомже дей церкви Божей кривда са дѣть. Ино ачколвекъ тот двор лвжъ твоёмъ дан, а веджо костелное десатинны емъ не втдано. И прото приказзем товѣ, ажбы еси за тыи миншлын годы десатинны с того имѣна своего нам выдала и вперед теж на каждый год без всякое втволоки десатинны на тот костел Лвцкій втдвалаа, подле давного швычаа конечно, авы то инак не было. Писан с Бнаши под леты Божего нароженя д. ф. к. й. месеца августа йї. день, индикта д.

Копоть, писарь.

Oryginał na pół arkuszu papieru, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ Zapewne mylnie zamiast *Targowicy*, miasteczka w powiecie dubieńskim.

CCCLIX.

W Wilnie 18. sierpnia 1528 roku.

Jan Juriewicz Hlebowicz, jako spadkobierca Stanisława Bartoszewicza, dziedzica dóbr Rastowa, zastawia u ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej i starosty Włodzimierskiego, powyższe dobra za sumę 300 kóp groszy Lit. i 30 czerwonych złotych. Ks. Andrzej otrzymał w zastaw te dobra od Pachnoteja, byłego władcy Włodzimierskiego za połowę powyższej sumy, obecnie więc tylko drugą połowę, to jest 150 kóp Hlebowiczowi dopłaca. W Wilnie 1528 roku, dnia 18. sierpnia.

Sumaryusz Turzyski. Str. 20. Oryginał na pergaminie, w języku ruskim.

CCCL.

W Mejszagole od 1. stycznia do 1. września 1528¹⁾ roku.

Stanisław Dowgirdowicz sprzedaje Maryi Januszowój Kostewiczowój, poddanego swego z trzema braćmi za 20 kóp groszy lit.

И Станиславъ ^{a)} Довкирздовичъ восполокз изъ братом своимъ, на имя з Матеемъ ^{a)}, чинилъ знакомитость силъ нашихъ листомъ каждомъ добромъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣнимъ, комъ вѣдетъ потребъ того дела нашего вѣдати, або чѣсчи его слышати: Безъ жадного припѣженѣ и намовы, сами своею доброю волею продали есмо человека своего отчизного, никомъ ничимъ не пенного и не похожого, на имя Юхна Мухновича изъ братею его: Микомъ, Петроу, а Матеемъ ^{a)}, изъ жонами и з детьми и з землями, со всемъ с тымъ, какъ самъ тотъ человекъ, на имя Юхно Мухнович в собѣ маетъ, пани Маринѣ Иншовой Станиславовича Костевича, за двадцатъ копъ грошей Литовское монеты, в грошъ по десети пенязей, шбель вечнѣ ихъ детямъ. Боана пани Маринна Иншоваа того человека продати и отдати и даровати ^{a)} и на костеа записати и къ своимъ лепшомъ пожиткѣмъ швернѣти. Я естанвы хто з ближнихъ нашихъ хотелъ подъ Ею Милостью того человека понскивати, тогда мы, Станиславъ, а Матей ^{a)}, верхъ писаныи маемъ Еей Милости шчипати. Я при томъ были люди добрыи и томъ добрѣ сведоми: Бравдовникъ Мойшоколазский пана старосты Городенского, на имя Петроу Хореевичъ; а Григоръ Бѣвидовичъ, бояринъ господарский

Керзновѣскаго поветѣ, а князѣ Александрѣ Василевичѣ (!) дворенин господарьскій, а Мицхо Довкирѣдович, брат их (!). И мы Станислав, а Матей ^{а)}, верхъ писаныи на то есмо дали пани Маринѣ Еншовой сесь наш листѣ под нашою печатю. Я для лепшого твердости проспан есмо в печати тых людей добрых, верхъ выписаных в селѣ нашомъ листѣ и Их Милость на нашъ прозьвѣ счинили и печати свои приложили к селѣ нашомъ листѣ. Писан в Мойшоколиз ¹⁾ под Божого нароженѣ .д. пат-сот ѣй. годѣ, индикта ѣ ²⁾.

Oryginał na pergaminie, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu. Z pięciu pieczęci, zawieszonych na pergaminowych paskach pozostały tylko: pierwsza i piąta, inne odpadły, pozostały tylko po nich paski. ^{а)} W tych wyrazach zamiast „д“ wypisane „о“.

¹⁾ Będzie to zapewne *Mejszagoła*, wieś w gubernii i powiecie wileńskim.

²⁾ Miesiąc opuszczony, a że indykt 1-szy w 1528 r. wypadł od 1. stycznia do 1. września, więc w powyższy sposób datę uzupełniliśmy.

CCCLI.

W Wilnie między 29. sierpnia, a 3. września 1528 ¹⁾ roku.

Odłożenie sprawy królowej Bony z XX. Sanguszkami o dobra Hruszowę i Czerewaczyce.

Господарѣ, король Его Милость казалъ с книги записати, ижъ королева Ее Милость и великая княгиня Бона через дворанъ Его Милости, пана Закревскаго и иных, выпустила перед Его Милостью жалобѣ в томъ, ижъ Его Милость господарѣ, король дал Ей Милости замокъ Кобринъ со всеми дворами и волостями Кобринскими, а потомъ без невѣстности Ее Милости с великомъ князьстве, староста Володимирскій, князь Андрей Александровичъ з братомъ своим, княземъ Василемъ Ковелскимъ, а с княземъ Андреемъ Кошерскимъ, под маршалкомъ нашимъ, паномъ Бенцлавомъ Костевичомъ, не велъ которымъ правом, аво которою близкостью вдержали имена, Грѣшово, а Черевачичи, во панъ Бенцлавъ, маючи Кобринъ до живота, не мѣлъ мощы в Ее Милости именъ правовати сѣ. И привилей господарьскій Ее Милости перед господаремъ сказывалъ, в которомъже привилей стоитъ, ижъ господарѣ Его Милость со всемъ Кобринъ Ей Милости дал, по животе пана Бенцлавова и в тыи привилей пан Бенцлавъ, который емѣ сѣлжили на Кобринъ до живота, с королевою Ее Милостью вмовѣ чинил и тоѣ доживотное держане Ей Милости

спѣстиахъ и тыи привилѣа ѿ Милости подаваахъ; которыежъ привилѣа королеваѣ ѿ Милости передъ господаремъ ѿ Милостью вказывалаа и жедала ѿ Милости господаря, абы тые княжата на то вказали вырокъ господарскій, за чимъ то держать, або которю близкостъ к томъ мають. Князь Андрей з братею чоломъ били господарю ѿ Милости, абы ѿ Милостъ паматаючи на засаги предковъ ихъ и самыхъ ихъ, при той близкостѣ ихъ рачнахъ заховати, бо они в жадное право с господаремъ и з господаринею, королевою ѿ Милостью сѣ не вдаютъ, нижи просать в ласкѣ ихъ Милости. И мовили передъ ѿ Милостью, ижъ они в томъ николи передъ ѿ Милостъ не были позваны и чоломъ били господарю ѿ Милости, абы ѿ Милостъ даа имъ даашнїй рокъ, хотачи сѣ в томъ розмыслити и с приятельми сѣ порадиити, абы которю справедливост могли мети, або ласки королевоѣ ѿ Милости наследовати. Господаръ ѿ Милостъ, корол рачна такъ сказати: Ячъ естъ речъ королевоѣ ѿ Милости, мааженки ѿ Милости и сына ихъ Милости, аднакожъ ѿ Милостъ не хотачи зблжити справедливости подданымъ своимъ, даа ѿ Милостъ княжатамъ рокъ завити подъ страченемъ права, на свѣтого Сымона и Юдѣ; мають они на тотъ рокъ кѣ шповеди стати, а ѿ Милостъ господаръ маеть на конецъ томъ справедливостъ вчинити, а ничимъ сѣ тыи княжата даа не мають вымовѣти, а господаръ ѿ Милостъ с тыми паны, которы на шнїй часъ при ѿ Милости вѣдѣть, маеть ѿ Милостъ безъ всякоѣ шповоки томъ на конецъ справедливостъ вчинити, водеа посполитого права.

Metr. Lit. księga zap. 15. fol. 27 odwr. Tamże dalej czytamy: „Я воаромъ Кобрынскимъ, Берецакомъ с тыми князьми господаръ ѿ Милостъ на тотже рокъ штолжиахъ“.

1) Poprzedzający dokument ma datę: W Wilnie 1528 r. 29. sierpnia, następny z tegoż roku 3. września.

CCCLII.

W Wilnie 24. listopada 1528 roku.

Zygmunt I. poleca Maciejowi Wojciechowiczowi (Kłoczce), aby wraz z sędziami strony przeciwnéj załatwił sprawę graniczną ks. Tymofieja Iwanowicza Puzyny z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką, ks. Semenem Odyncewiczem i ks. Iwanem Połubeńskim.

Жикгимонт.

Маршалкx нашомx, державцы Волковыйскомx, панx Матею Войтеховичx. Што вчевенсто жаловалx намx дворяннх королевое нашео Ее Милости, великой княгини Боны, князь Тимофей Ивановичъ Пзына на маршалка нашего, князя Андреа Михайловича Сонегшковича, а на дворянх нашихъ: князя Семена Богдановича Ёдинцевича, а на князя Ивана Андреевича Полдвенского, в томъ, штожъ дейъ вни сами своими парсннами з наместники и саргали своими на его поле дворное в Отнозе наждчали и потомъ вадниковъ и саргъ своихъ наславши на тоежъ его поле мощно, крвалтомъ людей его повнали и сохн и вороны порывали, через зарьки наши, в чомжо ихъ первой сего з нимъ сѣдлахъ воевода Троцкий, гетман нашъ найвышшый, староста Браславский и Веницкий, князь Константинъ Ивановичъ Ёстрозский и такъ межн ними знашолъ, што вни мели с оубъ сторонъ сѣди тамъ вывести, а князю Тимофею Ёго Милость на держанье того пола старого, Ётноги доводъ чинити, естанвы на то князь Тимофей доводъ вчинилъ, тогда сѣди мели вси тын крвалты и шкоды емъ на нихъ всказати, потомъ вни мели под нимъ того пола, Ётноги правомъ понскивати. И на то вни выписъ сз сѣда князя воеводы Ёго Милости Троцкого передъ нами вказывалъ, под Ёго Милости печатью, то пакъ дейъ после того сѣда князя воеводина на томже поли его, в Отнозе вадники и люди ихъ многни крвалты и головщины и бон и грабежи емъ поделали и жита и щрины пожинали на томже поли его, в Отнозе, а иншоо топтали и тежъ дейъ на иншихъ поллахъ и сеножатехъ и лесехъ и хмелищахъ и в вортномъ дереве крвалты и грабежи и житъ и щринъ пожатые вт нихъ и втхъ вадниковъ и людей ихъ многни сж емъ стали. Я вни намъ на него жаловали, ажебы намъ такжо вт него крпеды сж многни делали в земляхъ и в пщинъ и в ыншихъ речахъ. Ино мы тыхъ жаловъ ихъ высавухавши, такъ сказали: Ижъ вни мають тамъ предса ездоковъ вывести и маеть князь Тимофей водле первого сѣда князя воеводы Ёго Милости Троцкого на держанье своего того пола, Ётноги, доводъ чинити, естан на то доводъ вчинить, тогда вни мають тын

квѣлты, вон и грабежи, што са емѣ на томъ полю, в Отнозе ѡт нѣхъ и ѡт вранниковъ нѣхъ стали емѣ заплатити и шправити, вѡдле вырокѣ князя гетмана и вѡдле обычаѣ права земского и потомѣ того поля, Ѣтноги и прорѡвковъ вни мають правомъ под нимѣ понскивати, а чого вни вѣдетъ в державнѣ, то маеть и тепер держати до права. Я што са дотычетъ квѣлтовъ, боевъ и грабежовъ, которыи вѣдѣтъ са стали на вѣе стороне в земляхъ и вѣ пѣщяхъ и в вышнихъ рѣчахъ и на то князь Тимофейъ взяа в насъ з своее рѣки сѣдею тебе, а вни съ своее рѣки взяли в насъ сѣдею конюшого нашего дворного, державцѣ Яннського, пана Каслаа Богдановича Чижѣ, а посредкомѣ розказали есмо межѣ вами тамѣ быти подскарбемѣ земскомѣ, маршалкѣ и писарю нашомѣ, державцы Слонимскомѣ и Каменецкомѣ, панѣ Богѣшѣ Боговѣтинвичѣ и тежѣ дла земля и пѣщчѣ и сеножатей нашихъ людей, которыи вы са кривды нашихъ людямъ тамѣ делааи, а рокѣ есмо положиаи тамѣ васъ вывести и намѣ самымъ къ правѣ стати передъ семою сѣвотою, за тыидень в неделю, под страченемѣ права. Ъстанѣ на тотѣ рокѣ котораѣ сторона сѣдей своихъ не вывела и сама не стала, ино котораѣ с нѣхъ з сѣдѣми своимѣ тамѣ на тотѣ рокѣ выедеть, тое вдное стороны сѣди мають вѡдле нѣхъ светковъ сѣдоцства сѣдити и сѣдей стороне на конецѣ справеданвѡсть вчинити, а дргаѣ сторона маеть свое право тымъ тратити. Я протожѣ, авы еси зѣ рѣки князя Тимофеевы тамѣ на тотѣ рокѣ выехала, и в томѣ межѣ нами досмотрѣаи и справеданвѡсть томѣ вчинили и справовали са все по томѣ, какъ ѣ верѣхѣ в семъ нашомѣ листѣ выписано. Писан ѣ вѣнѣ под лѣты ѣ. ф. ѣ. ѣ. месеца ноябра ѣѣ. ден, индикта ѣ.

Копоть, писарѣ.

Metr. Lit. księga zap. 14. fol. 203—204. dok. 565.

CCCLIII.

W Wilnie 6. grudnia 1528 roku.

Zygmunt I. pozwala Maryi Januszowej Kostewiczowej, po śmierci jęj męza, wojewody podlaskiego, korzystać nadal z połowy dochodów dworów: Hożej, Przełomu i Radunia.

Воєводинной Подлашской, маршалковной нашей, паней Иншовой Станиславовича Костевича, паней Маршиѣ. Што еси присылала къ намѣ, чоломѣмъ вѣючи в томѣ,

какъ есмо казали по двороуѣ нашнихъ, которыи въ заставѣ ты маешъ, гѣмна на насъ загамовати, абыхмо засѣ казали товѣ тыи гѣмна къ своей рѣцѣ держати и ихъ ѡживати по томъ, какъ и за пана твоего бывало. Ино товѣ добре ивно есть, ижъ мѡжъ твоѣ, панъ Иншъ, держачи ѡтъ насъ тыи дворы, не маасю сѣмъ пенѡзей вывралъ, а ѡднакожъ мы, хотѡчи тебе ласкѣ нашѣ счипити, половицѣ гѣменъ въ тыхъ дворехъ нашихъ: въ в Ожи, въ Переломе и въ Радши¹⁾ товѣ даемъ держати и ѡживати, а дрѣгю половицѣ тыхъ гѣменъ, ажъбы еси казала заховати ѡ цѣлости. Писанъ ѡ Вилни декабрь 5. день, индикта 6.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 4. fol. 214.

¹⁾ *Raduni*, miasteczko w gubernii wileńskiej. powiecie lidzkim.

CCCLIV.

W Wilnie 7. grudnia 1528 roku.

Zygmunt I. przysądza królowej Bonie dobra Hruszowę i Czere-
waczyce do Kobrynia, unieważniając przywilęj, wydany na nie
XX. Sanguszkom i poleca królowej zapłacić tymże książętom
1000 kóp groszy lit.

Жигмонтъ Божею милостью, короля Польский, великий князь Литовский, Руский,
Прѣский, Жомойтский, Мазовецкый и иныхъ.

Смотрѣли есмо того дѣла с паны радами нашими: Упомяла сѣ передъ нами
королева наша Сѣ Милость и великая княгиня Бона черезъ дворянина нашего, пана
Закревского въ томъ, штожъ дали есмо Сѣ Милости спадокъ, который на ѡтца нашѣго,
Вазимера и на брата нашѣго, Александра, королей Ихъ Милости и на насъ спал, замокъ
Кобрын со всемъ с тымъ, што къ томъ замкѣ присадуало и приимемъ нашимъ то
есмо Сѣ Милости на вѣчность потвердили. И первой сего какъ былъ есмо ѡ великомъ
князстве Литовскомъ, ѡ Вилни на соймѣ, ино безъ небытности Сѣ Милости, маршалоу
Большинское земан, староста Володимерский, князь Андрѣй Александровичъ з вратаничи
своими: княземъ Василемъ, а маршалоу нашимъ, княземъ Андрѣемъ Михайловичемъ,
Санктѣшковичи жаловали передъ нами на маршалака нашѣго, державцѣ Кобрынского;
пана Кеѣлава Станиславовича Костевича въ имене, въ Грѣшовсю и Черевачичи, ижъбы

он держал тыи имена, их близкость, не маючи к томѣ жадное справедливости, а тыи имена, Грѣшовѣю и Черевачичи держала сестра наша, пани Бенцлавова Костевича, пани Ганна, как то права шчичка и дѣдичка, а по ее животе к томѣ никого нетъ близких, только мы. И пани Бенцлава сказаа перед нами запись жоны своеѣ, иж она записала емѣ тыи имениа, Грѣшовѣю, а Черевачичи с вѣне своемы, а дрѣгий запис сказаа, ижъ тых имениѣ третью часть емѣ записала, а третій такжо запись сказаа, иж она два тыѣ имениа, Грѣшовѣю, а Черевачичи емѣ записала на вѣчность; иковы за властнѣю свою шчизнѣ. И мы на он час с паны радами нашими в том ихъ досмотрѣвши и зрозмили есмо, иж жона пана Бенцлавова Костевича несашне то была мѣжъ своемы записала, перѣй записала вѣно, а потом третью часть, а в третій раз все на вѣчность записала, не водле шмычаа и права земского и подле жаловы и повѣданѣ близкости князей Санкгѣшковичовъ к тым имениамъ: Грѣшовѣю, а Черевачичомъ ихъ есмо были допѣстниа, а вѣно внесеное матки панѣ Бенцлавовоѣ велани были есмо им штолжити с доли князей Голшанскихъ. И потомъ приѣхавши нам тыхъ часѣ до великого князства Литовского, королевѣа наша Ее Милостъ в том сѣ нам шпоминала и приѣлаей наш на Коврынъ сказаа и повѣдала, иж Санкгѣшковичи к тым имениамъ жадное близкости не мають, а то про тѣю причинѣ, иж штецъ наш, Казимѣръ, корѣа головноѣ имениѣ, Коврынъ на себе взял, а княгини Семеновѣ дал с вѣне держати Грѣшовѣю и Черевачичи, што ей мѣжъ ее записалъ. Я которыи дѣѣ дочки с князѣа Семена Коврынского были шстали, одна была за княземъ Федоромъ Кѣаскимъ, Ганна, а дрѣгаа за княземъ Иваномъ Василевичомъ Краснымъ, Марѣа. И княгинѣа Семеновѣа записала вѣно свое той дочцѣ своей, княгини Федоровѣи Ганнѣ; она тыи имениа держала не за шчизнѣ, але с вене матки своеѣ, а княгинѣа Ивановѣа Краснѣа к томѣ ничего не мѣла, ани сѣ к томѣ шпоминала. И мы то дали на розознанѣ еснхъ панѣ рад нашихъ, какъ дрѣховныхъ, такъ и светскихъ. И панѣе рады наши томѣ зрозмили, иж князѣа Семенова дочка, пани Бенцлавоваа держала тыи имениа не за шчизнѣ, але с вене, а дрѣгаа сестра ее, княгинѣа Ивановѣа Красного к томѣ ничего не мѣла, ани сѣ к томѣ шпоминала; а што сѣ князи Санкгѣшковичи мѣнили близкими по тыхъ своихъ сестрахъ, ино колиж тыи ихъ сестры не были шчичками, а князи Санкгѣшковичи, всѣдѣчи с тыми княгинѣами с четвертомъ поколении и швѣшамъ к тымъ имениамъ некоторое близкости не мають. И в томъ есмо с паны радами нашими досмотрѣвши и королевѣю нашѣ Ее Милостъ в томъ правѣю знашани тыи имениа, Грѣшовѣю, а Черевачичи Ее Милости къ Коврынѣю приѣдали, водле первое данныи и приѣлаа нашего, а княземъ Санкгѣшковичомъ казали есмо вѣчноѣ молчанѣ в томъ мѣги. Я што сѣа дотычетъ того вѣна внесеного матки панѣ Бенцлавовоѣ, што ей матка ее записала вѣно свое, тисачѣ коп грошей, то мѣет королевѣа наша Ее Милостъ княземъ Санкгѣшковичомъ штолжити. И на то есмо королевѣю нашѣю Ее

Милости дади сес наш листъ сѣдовый з нашою печатью. При томъ были: Князь **Иѳн**, вискѣп **Виленскій**; воевода **Троцкий**, гетман навѣшшій, староста **Бра-славскій** и **Вѣнницкій**, князь **Костантинъ Ивановичъ Острозскій**; воевода **Виленскій**, канцѣрь, староста **Бѣлскій** и **Мозырскій**, пан **Обрахтъ Мартиновичъ Краштолтъ**; панъ **Виленскій**, староста **Городенскій**, маршалок дворный, пан **Юрѳн Николаевичъ Радивиловичъ**; маршалокъ земскій, воевода **Новгородскій**, державца **Мерецкій** и **Ошменскій** и **Довговскій**, панъ **Иѳн Ивановичъ Заберезинскій**; воевода **Киевскій**, державца **Сенслоцкій**, панъ **Андрѣй Ивановичъ Немировичъ**; воевода **Полоцкій**, староста **Дорогницкій**, панъ **Петръ Станиславовичъ** и иные панове рада великого князства **Литвежского**. Писанъ въ **Вилани** индъ лѣты **Божьего** нароженя тысяча пѣтьсотъ двадцать **восьмого**, месеца **декабра** **семый** ден, индикта **вторый**.

Sigismundus rex subscripsit.

Копоть Васкович,
маршалок и писарь.

Oryginał pergaminowy, na sznurku jedwabnym białym i paśowym zawieszona pieczęć w-go księstwa lit. Dokument ten wydał p. J. Wolff (Ród Gedymina. Str. 141, 2) — 143) z metryki lit. brakuje tam jednak świadków, miesiąca i dnia.

CCCLV.

Dnia 14. grudnia 1528 roku.

List Jana Juriewicza Hlebowicza, wojewody Witebskiego do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej i starosty Włodzimierskiego, z żądaniem, aby tenże książę na terminie oznaczonym sumę, w której trzymał od niego w zastawie dobra Rastów, odebrał i dobra te słuźce jego w posiadanie oddał. Dnia 14. grudnia, indykta 2.

Sumaryusz Turzyski. Str. 20. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCLVI.

W Wilnie 3. stycznia 1529 roku.

Zygmunt I. mianuje ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę,
namiestnikiem włodzimierskim.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, ac Masoviae etc. dominus et haeres.

Significamus tenore praesentium, quorum interest, vel interesse quomodolibet poterit universis: Quod nos habentes rationem et respectum ad fidelia obsequia, quibus generosus dux Phedor Andrzejowicz Vlodzimiriensis ab avis et praedecessoribus suis se nobis multipliciter reddidit acceptum et gratum, tum etiam, quia ipse summam omnem, in qua arcem cum oppido et proventibus Vlodzimiriensibus habuit obligatam et impignoratam, nobis libere et sponte dimisit, eique pro se et suis successoribus perpetuo renuntiavit, litterasque desuper emanatas et concessas nobis restituit destruendas, anihilandas et cassandas, quas et praesentium tenore destruimus et cassamus, atque ideo praemissorum intuitu et respectu acclinati et volentes ipsum ducem Phedor in posterum nobis reddere ad quaevis obeunda obsequia promptum et diligentem, ei praefatam arcem nostram cum oppido Vlodzimiriensi cum omnibus attinentiis, proventibus et emolumentis, ad ipsam arcem et oppidum quomodolibet ab antiquo spectantibus et pertinentibus et quae pater et praedecessores eiusdem ducis Phedor, capitanei Vlodzimirienses tenere, habere et percipere soliti erant, praeter theloneum nostrum regale, quod sibi nomine et auctoritate nostra percipere capitanei solebant, quod pro nostra mensa et dispositione libera reservamus; dantes et concedentes eidem duci Phedor tenendam, habendam, possidendam, gubernandam et regendam, atque ad usus meliores iuxta arbitrium suum, uti illi melius et utilius videbitur expedire disponendam usque ad extrema vitae suae tempora, promittimusque eundem Phedor, capitaneum nostrum Vlodzimiriensem ad ultimum vitae ipsius diem in praefectura praedictae arcis nostrae conservare, neque ipsum ab ea, tempore vitae suae amovere. Harum quibus sigillum nostrum annullare est subimpressum testimonio litterarum. Datum Vilnae, Dominica post Circumcisionis Domini proxima, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo nono. Regni vero nostri anno vigesimo secundo.

Sigismundus rex subscripsit.

Oryginał pergaminowy, na pieczęci sygnetowej, wyciśniętej u dołu na czerwonej masie, a uszkodzonej, widać orła.

CCCLVII.

W Wilnie 7. stycznia 1529 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Aleksandrowi Fedorowiczowi Zbaraskiemu, Michałowi i Fedorowi Hulewiczom, sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej i starosty Włodzimierskiego, aby ostatecznie załatwili sprawę tegoż księcia z Bohdanem, Sołtanem i Hryckiem, Staweckimi, o granice między Turzyskiem, a Stawkiem. W Wilnie 1529 roku, dnia 7. stycznia, indykta 2.

Sumaryusz Turzyski. Str. 62—63. Oryginał w języku ruskim.

CCCLVIII.

W Wilnie 13. lutego 1529 roku.

Zygmunt I. pozwala księciu Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu w zamku Czerniechowie osadzić miasto, wyznaczając tamże targ tygodniowy w piątek i jarmark doroczny na nowy rok.

Жигеманшт Божю милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Руский, Пруский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Чиннахъ знаменито снм нашими листомъ, хто на него посмотрит, або чтучи его скажиш, нинѣшнимъ и потомъ вѣдчимъ, комъ вѣдетъ потреб того вѣдати: Близ намъ чоломъ воевода Троцкий, гетман нашъ навышший, староста Браславский и Бѣницкий, князь Константин Ивановичъ Строзский, авыхмо дади и дозволили Его Милости в замкѣ Его Милости, Чернеховѣ¹⁾ мѣсто садити и корчмы мѣти и которыны мещане в томъ мѣсте Его Милости, седѣли, авыхмо имъ дади справовати съ Майтварскимъ правомъ, какъ и по инымъ мѣстомъ панства нашего, великого князства Литовского мещане Майтварскимъ правомъ съ справвють. Я къ томъ Его Милость просил нас, авыхмо дади Его Милости в томъ мѣсте Его Милости торгъ мѣти в пятницѣ, на каждую недѣлю, а ярмарокъ на Обрезанне Господное, то есть на новое лѣто, и которыны кшпцы, какъ в торгъ, так и на ярмарокъ, так тежъ без торгъ шли через тоѣ мѣсто Его Милости, Чернехов с товары своими, шт тако-

вух вухмо дали Его Милости врати мыта шт накладного воза по два гроши. Ино
 мы вачачи Его Милости верзными засагги и нелютована горла и статкѸ Его
 Милости, которыи Его Милость нам почал ещо з молодых своих лѣтѸ чинити,
 савжачи штцѸ нашомѸ, КазимирѸ и братѸ нашомѸ, славное памяти АлександрѸ,
 королем ИхѸ Милости, гдѣж и теперь Его Милость без престани то чинит, напро-
 тивкѸ кождого неприятеля нашего са застановиваетъ, горла и розантъя крови
 и статков своих не лютивючи дла нас господара и панствѸ наших. И мы на чолом
 вите Его Милости то вчинили, в томѸ замкѸ Его Милости, Чернеховѣ дали
 и дозволили есмо Его Милости мѣсто садити и корчмы мѣти и которыи вѣдѣтъ
 в том мѣсте Его Милости мещане садити са, тыи мают справовати са Майт-
 варским правом, а торгѸ мѣти дозволили есмо Его Милости в патницѸ, в кождю
 недѣлю, а ярмарок дали есмо в рочный мѣти в каждый год на Обрезанне Господное,
 то есть на новое лѣто, вѣчно и на веки непорѣшно, Его Милости самомѸ и Его
 Милости княгини и их дѣтем и на потом вѣдѣчим Их Милости срадекомѸ; а ксп-
 цом нашимъ шбонѸ панствѸ наших, ико короны Полское, так великого князства
 Литовского, так теж и сз чужихъ земля длаем довроволенство, как к торгѸ, так теж
 на тот ярмарокѸ пржеждчати зо всякими ксплами ихѸ, икиколовекѸ товары в себе
 мѣти вѣдѣтъ и торговати довроволене, как и на том ярмаркѸ, так и в торговый
 ден и торговавши, заса довроволене ехати, без каждого гамована и нагавана ста-
 ростѸ и мытников наших, длаши мыто Его Милости шт накладного воза по два
 гроши, иижли помытником нашимъ господарьским тыи кспцы мают мыта на нас
 давати по давномѸ. Я на твердость того и печат нашѸ казали есмо привѣсити
 кѸ семѸ нашомѸ листѸ. При том были: Князь Ян, вискѣп Виленский; воевода Вилен-
 ский, канцѣрь, староста Бѣлский и Мозырский, пан ОбвратѸ Мартинович Кваш-
 толзтѸ, пан Виленский, староста Городенский, маршалок дворный, пан Юрки Мико-
 лаевич Радивиловича; пан Троцкий, староста Жомойтский, пан Станислав Станисла-
 вович Яновича; маршалок земский, воевода Новгородский, державца Мерецкий
 и Шшменский и Довкговский, пан Ян Янович Заверезынский; воевода Киевский,
 державца Свислоцкий, пан Андрей Яковович Немировича; воевода Полоцкий, ста-
 роста Дорогичский, пан ПетрѸ Станиславович и иные панове рада великого князства
 Литовского. Писан в Вильни под леты Божего нарѸжена тисача патсотѸ двадцать
 девятого, месеца февраля третийнацат ден, индикта вторый.

Копот Васкович,
 маршалокѸ и писарь.

Oryginał pergaminowy, przechowany w Bibl. Ossol. Spis dypl. Nr. 444; po pieczęci pozostał sznurek jedwabny koloru czerwonego, żółtego i popielatego. Na stronie odwrotnej czytamy nadpis z XVI-go wieku: „на Чернехов, на вѣдоване замкс и мѣста“. Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 326—328.

¹⁾ *Czerniechów*, wieś w Galicyi wschodniej, powiecie tarnopolskim.

CCCLIX.

W Wilnie 13. lutego 1529 roku.

Zygmunt I. przysądza ks. Piotrowi Michałowiczowi (Ostrożeckiemu) dwie części dóbr Derni, Oderada, Owchowicka i Moszczenicy, wbrew roszczeniom Aleksandra Oparypeskiego.

Жигимонт Божєю милостью, короа Полский, великий князь Литовский, Руский, Прский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Смотрели есмо того дѣла с паны радами нашими: Стодали перед нами учинисто, жаловала намъ земанин Болынский, Ялексадро Опарипеский на городничого Троцкого, князя Петра Михайловича в томъ, иж он держит под собою имѣнья на намъ: Дерно, Бодерады, а Овховицко (!), а Мошаницы, материзны жены его, нѣтъ вѣдома которымъ швычаемъ. И князь Петръ повѣдла перед нами, иж сестры его рожонны, Шедова Катерина, а Инова Катовича Белухна¹⁾, записали емъ в тых имѣньахъ, выше писаныхъ двѣ части материзны своее, што мѣло на нихъ прийтти и записы свои на то емъ подавали и мы в одле записов тых его сестрц в тых имѣньахъ тыи двѣ части князю Петру подтвердили нашимъ привилемъ на вѣчность. И на то он записы сестрц своихъ и подтвержене нашо перед нами вказывала. Ино в тых записехъ выписано, штож сестры его в тых имѣньахъ: в Дернѣ и в Одерадехъ, а в Овховицкѣ, а в Мошаницы записали емъ свои двѣ части, первой ижжамы с паны радами и со всеми землааны, подданими нашими великого князьства Литовского установили, иж не маеть ништо, кромъ третее части шт близкихъ записывати. Я так мы вачачи то, кдыж тыи двѣ части емъ записаны первой сставы нашее и то есмо емъ привилемъ нашимъ подтвердан; намъ того вжо не лзе было сзршнвати, в томъ есмо князя Петра правого знаши и при тых двѣхъ частехъ имѣней: в Дерне, а в Одерадехъ, а в Овховицкѣ, а в Мошаницы его зоставили, подле записов тых сестрц его и привилъ нашего. И вжо через то тот Ялексадро маеть в томъ вѣчное

молчане мѣти. И подтверждаемъ то симъ нашимъ листомъ вѣчно, самому князю Петру и его жонѣ и ихъ дѣтемъ и на потомъ всѣмъ чинамъ ихъ предкомъ, со всеми людьми, которыми на тыхъ частехъ и з ихъ сажбами и взходы и со всеми землями пашными и вортными и съ сеножатми и з гаи и лѣсы и воры и дѣрволами и з ловы звериными и пташыми и со шзеры и з реками и з рѣчками и съ ставы и ставици и з маны и ихъ вымеки и з воевовыми гоны и данми грошовыми и медовыми и воевовыми и кшничными и съ чынши и с пашнами дворными и з даклы иржаными и шваными и со всеми иными платы и доходы и пожитки и со всеми с тымъ, какъ са тыи двѣ части в тыхъ имѣньяхъ, выше писаныхъ здавна сами с совѣ и в границахъ са своихъ мають. И воленъ князь Петръ и его потомки тамъ прибавити, росширити и къ своему лепшому, а ежиточному шбернѣти, какъ сами на лепей роззмеючи. Я на твердость того и печать нашъ казалъ есмо привѣстити къ семъ нашимъ листъ. При томъ были: Князь Ин, вискшъ Биленский; воевода Троцкий, гетман нашъ навышшій, староста Брацлавский и Бѣницкий, князь Константин Иванович Острозский; воевода Биленский, канцлѣръ наш, староста Белский и Мозырский, пан Шерахтцъ Мартиновичъ Крашголтцъ; пан Биленский, староста Городенский, маршалок наш дворный, пан Юръи Миколаевичъ Радивиловича; пан Троцкий, староста Жомойтский, пан Станиславъ Станиславовичъ Иновича; маршалок земский, воевода Новгородский, державца Мерецкий, Шшменский и Довговский, пан Ин Иновичъ Заверзынский; воевода Киевский, державца Свислоцкий, пан Яндрѣй Икшбновичъ Немировича; воевода Полоцкий, староста Дорогичский, пан Петръ Станиславовичъ и инии панове рады великого князства Литовского. Писанъ в Биани под лѣты Божего нароженя тысяча патсот двадцать девятый, месеца феврала третийнадцат ден, индикта второй.

Копоть Васкович,
маршалок и писарь.

Oryginał pergaminowy, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu; na sznurku jedwabnym, koloru białego, popielatego, żółtego, zielonego, czerwonego i fioletowego zawieszona pieczęć w-go księstwa lit.

1) Vide Nr. CLXXXIV.

CCCLX.

W Wilnie 16. lutego 1529 roku.

Bohdana Wieliczkována, Bohuchwałowa Dmitrowicza sprzedaje
ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją,
Romanów.

И Богсхваловаа Дмитровича, Богдана Величкова з дѣтми мѡнами: Василемъ, а Иваномъ, Яндрѣемъ, а Яковомъ и з дочками своими: Ганною, а Катериною, а Барварою, а Полонєю визнаваемъ сами на себе сим нашимъ листомъ, что на него посмотриш, або чѣмъ его слышиш и иншимъ, на потомъ вѣдѣчимъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдати: Штожъ которое имене в Житомирскомъ повете, на имя Романово¹⁾, высказжиа штецъ мѡжа моего, небожчикъ панъ Дмитръ на славное имени Александръ, король Его Милости, а на нынешнемъ господари нашемъ, король Его Милости Жигимонте и тое имени Романово и заса в делѣ достаао са небожчикъ мѡжѣ моимъ шт врата его, пана Александра и ѡ Богдана з дѣтками нашими, безъ каждого припѣжена и намовы, по своей доброй воли продааи есмо тое имене наше, Романово господынѣ нашомъ, князю Костентинъ Его Милости Ивановичъ Строзскомъ, воеводе Троцкомъ, гетманѣ навѣшшомъ господаря, короля Его Милости, старостѣ Браславскомъ и Звенигородскомъ и Вѣницкомъ, за тысячъ копъ грошей Литовское монѣты, по десяти пѣназей 8 грошъ, вѣчно и на вѣки и непорѣшно, князю воеводе Его Милости самомъ и Его Милости княгини, Ихъ Милости дѣтемъ и на потомъ вѣдѣчимъ Ихъ Милости счадкомъ зо всими людьми того имени, з ихъ землями нашими и вортными и с сенокатами и з боры и лѣсы и з дѣровами и з гаи и з ловы зверными и пташкыми, с озеры и з речками и с ставы и ставици и з вѡвровыми гоны и з данми грошовыми и медовыми и с кѣничными, зо всми с тыма, какъ са тое имене сѣ стародавна в границахъ нѣв обнуодехъ своихъ мает и какъ небожчикъ свекор мой, панъ Дмитръ тое имене на господарьнъ Его Милости высказживши, а после него и мѡжъ мой, небожчикъ панъ Богсхваа и после него и ѡ з дѣтми своими держааи, на насъ и на вѡжнихъ нашихъ (ничого) не вставляючи. Икожъ ѡ послѡ з дѣтми мѡнами вже споаа тѣю тысячъ копъ грошей въ Его Милости князѣ воеводы есмо вѣааи. И воленъ князь Костентинъ Его Милость и Его Милости княгиня, Ихъ Милости дѣти, на потомъ вѣдѣчимъ и Ихъ Милости счадки тое имене, Романово шдати и продати и замениш и розширити и прибавити и людьми шсидити и кѣ своимъ лепшомъ, а вжиточномъ швернѣти, какъ самъ наленей розвѣвѣючи. Я ѡ Богсхваловаа

Богдана и дѣти наши: Василей и Иван и Йков, а Андрѣй и дочки наши: Ганна и Катерина, Барбара и Поланиа и потомковѣ, важниѣ наши в то имене, Романово ничим са вѣтѣповати и некоторыми причинами под князем Костентиномъ Его Милостию, под Его Милости княгинею и под Их Милости детми и потомки не маем того имена поискнвати. Я пакажевыхъ и Богѣхвалова Богдана, або мы дѣти ее: Василей, Иван, Йков, Андрѣй и дочки: Ганна, Катерина, Барбара, Поланиа, або дѣти наши и хто (з) важнихъ нашихъ мѣли того имена, выше мененого Романова под князем воеводою Его Милостию, а подъ Его Милости княгинею и Их Милости детми и потомки Их Милости поискнвати и тогда мы маем господарю, королю Его Милости заплатити тысячъ коп грошей, а князю Костентинъ Его Милости, Его Милости княгини и дѣтем и потомкомъ Их Милости патсот коп грошей. Я при томъ былъ и томъ добре зведоми, велеможныи панове: Пан Юрей Миколаевич Радивиловича, пан Виленскій, староста Городенскій, маршалок дворный господаря, короля Его Милости, державца Андскій и Белицскій²⁾; пан Станислав Станиславовичъ Иновича, пан Троцкий, староста Жолыйтскій; пан Инъ Инович Заверезенскій, маршалок земскій, воевода Новгородскій, державца Мерецкий и Шименскій и Довжговскій; пан Инъ Миколаевич Радивиловича, подчашый господаря, короля Его Милости, державца Васпаншскій и Марковскій; пан Копот Василевич, маршалок и писар господаря, короля Его Милости, державца Медницкій и Перевалскій; пан Иван Горностаевич, писар господаря, короля Его Милости. И вѣла есмь чолом тым паном радам Их Милости в Их Милости печати, Их Милост на мое чолом вѣте то вчинили и печати свои привѣсали к семъ нашомъ листъ, а и теж з дѣтми своими печат свою невожника мѣжа моего, пана Богѣхвала приложила к семъ нашомъ листъ. Писанъ в Влани под лѣто Божего нарочена тысяча патсотъ кѣ. месеца феврала 51. ден, индикта 6.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 222—224.

¹⁾ *Romanów*, miasteczko w gubernii wołyńskiej. powiecie zwiąhelskim.

²⁾ *Bielica*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie lidzkim.

CCCLXI.

W Wilnie 17. lutego 1529 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu kupno dóbr Romanowa od Bohdany Wieliczkównej Bohuchwałowej.

Во имя Боже. Мы Жигимонт Божю милостью, корол Польский, великий князь Литовский, Руский, Пруский и Жемойтский, Мазовецкий и иных.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотрит, або чтычи его слышит, нынешним и потом всдчым, кому вдет потреб того вѣдати: Приходши перед нас земанка наша Богсхваловаа Дмитровича, Богдана Беличковна из дѣтии своими: Баслаемъ, а Иваномъ, а Яковомъ, а Андрѣемъ и з дочками своими: Ганною, а Катериною, а Барбарою и шповѣданн, из которое имене в Житомирском повѣте, на имя Романово штецъ мѣжа ее, невожчикъ пан Дмитръ Александровичъ выслажила на брате нашомъ, славное памяти Александре, королу Его Милости и на нас, ино тое имене заса в дела са достало мѣжъ ее шт врата его, Александра и шни тое имене Романово зо всми, как са в совѣ млет, по своей доброй воли продали на вечность, штдалаючи шт своихъ важниихъ всихъ, воеводе Троцкомъ, гетманъ нашомъ навышшомъ, старосте Брѣславскомъ и Вѣницкомъ, князю Костентину Ивановичу Строзскомъ, за тисачъ коп грошей Литовское монеты, по десати пѣназей в грош. Икож и то перед нами шповѣданн, из тсю ссамъ пѣназей всю спола ежо взяли въ Его Милости и князь воевода Его Милость Троцкий был нам чоломъ, авышмо дозволили Его Милости тое имене, выше мененое Романово в нихъ кшпити и подтвердили - вышмо Его Милости нашимъ привилемъ на вечность; на штож Его Милост и запис нхъ под сведомомъ и печатми нѣкоторыхъ панов рад нашихъ перед нами указывала. Ино кдыж Богсхваловаа из дѣтии своими, приходши перед нас, сами вызнали, из шни тое имене свое, Романово, по своей доброй воли Его Милости на вечность продали, штдалаючи шт себе и шт своихъ важниихъ своихъ, з особанное ласки наше и для Его Милости к нам и панствомъ нашимъ верныхъ, а наладныхъ и никды не шмешканныхъ послагъ и на Его Милости чоломъ вите то кчинили, тое имене Романово дозволили есмо Его Милости в нихъ кшпити и подтверждаем то Его Милости симъ нашимъ привилемъ вечно и на веки непоршшо, Его Милости самою и Его Милости княгини и ихъ дѣтемъ и на потомъ всдчымъ Ихъ Милости счадкомъ, зо всми людьми того имена и ихъ землями нашими и швртными и з сеножатми,

з боры и лесы, з дэбровами и ган и з ловы звериными и пташиными, с озеры и з реками и с ставы и ставици и з млыны и нхъ вымелки и з бобровыми гоны и з данми грошовыми и медовыми и кшничными и зо всеми иными платы и пожитки, которымакоавекъ именеи могут названы, або менены быти и зо всеми с тым так долго и широко и крѣгло, как са тое имене съ стародавна в себе и в границах и в обыходех са своих мает и как небожчик пан Дмитрх тое имене на врате нашом и на нас высажнени, а после него и сын его, Богсхвал и по нем жона и дети держали. Болен князь Костентин Его Милости и Его Милости княгиня и нхъ дети и на потом всадчии Их Милости счадки тое имене Романово вадатъ кшпан своее штдати и продати, заменить и розширити, прибавити, людьми всадити и к своимъ леншомъ и вжиточномъ шверити, как сами налпей розсмаючи. Я на твердост того и печат нашъ казали есмо привѣсити к семъ нашомъ листъ. При том были панове рада наша: Князь Ян, з ласки Божее епискп Биленский; воевода Биленский, канцлер, староста Белский и Мозырский, пан Эвбрахтх Мартинович Кгаштовхтх; пан Биленский, староста Городенский, маршалок дворный, державца Лидский и Белцикий, пан Юрей Миколаевич Радивиловича; пан Троцкий, староста Жомойтский, пан Станислав Станиславович Яновича; маршалок земский, воевода Новгородский, державца Мерецкий и Шаменский и Довгговский, пан Ян Янович Заверезенский; воевода Киевский, державца Свислоцкий¹⁾, пан Андрей Яковович Немировича; воевода Полоцкий, староста Дорогницкий, пан Петрх Станиславович Петровича и иные панове рады наши, которыи на тот час на инешнемъ соймѣ великомъ валоумъ с Билани при нас были. Писан с Билани под лето Божего нарожена д. патсот двадцат деватого, месеца февраль 37. индикта в.

Подпис рѣки корола Его Милости.

Копоть Баскович,
маршалокъ и писарь.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 234—235.

¹⁾ *Świsłocz*, miasteczko w gubernii mińskiej, powiecie bobrujskim.

CCCLXII.

W Świrze 2. marca 1529 roku.

Książę Szczęsny Martynowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanego swego, Tworyana Juriewicza, za 9 kóp groszy Litewskich. W Świrze 1529 roku, dnia 2. marca.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXIII.

W Dubrowlanach 18. kwietnia 1529 roku.

Paweł, Marcin i Jerzy Mikołajewicze Radziwiłłowicze sprzedają Elżbiecie Marcinowej Stanisławównie ziemię i sianożęć w Dubrowlanach, zwane Juchnowszczyzną, spadłe na nich po hracie, za 8 kóp groszy Litewskich. W Dubrowlanach 1529 roku, dnia 18. kwietnia.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXIV.

W Dubrowlanach 8. lipca 1529 roku.

Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwór swój Wiaz, wraz z ziemią, łąkami, lasami, jeziorami i poddanym, do tego dworu należącym, za sumę 150 kóp groszy Litewskich. W Dubrowlanach dnia 8. lipca 1529 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXV.

W Dubrowlanach 8. lipca 1529 roku.

Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwóch poddanych w Czurlanach i w Usiłowiczach, za sumę 30 kóp groszy Lit. W Dubrowlanach dnia 8. lipca 1529 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXVI.

W Wilnie 14. sierpnia 1529 roku.

Zygmunt I. poleca sędziom ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, aby wraz z sędziami strony przeciwnej załatwili sprawę tegoż księcia z Hrykiem, Bohdanem i Sołtanem, Staweckimi o granice między Turzyskiem, a Stawkim, na terminie oznaczonym, w dniu Ś-go Mikołaja, wiosennego święta, a to z tego powodu, iż pierwotnie wyznaczony rok nie przyszedł do skutku z powodu służby wojennej, na którą się obie strony stawić musiały. W Wilnie 14. sierpnia, indykta 2.

Sumaryusz Turzyski. Str. 61. Oryginał w języku ruskim.

CCCLXVII.

W Wilnie 20. sierpnia 1529 roku.

Książę Fedor Fedorowicz Czetwertyński zapisuje żonie swojej, Olenie 1000 kóp groszy na zamku swoim, Łokaczach i wsiach Ujmicy i Ceweliczach.

И Федор Федорович Четвертенский вызнавалъ тымъ своимъ листомъ: Кгда есмн подалъ женѣ своей Оленѣ, дочкѣ нашо Федка Хревтовича, подскарбего земского, по ней, жонѣ своей взял есмн 8 сотъ и в матку еѣ готовыхъ грошей, к томъ серебра и золота, всего тысячъ копъ грошей, кроме пера и шатъ и челади невольное и иныхъ речей. Я такъ и в той тысячи копъ грошей запишю ей, жонѣ своей

высады свою, замокъ Локачи¹⁾, а имѣнье мое Оуѣмъ и Цевеличи во всеми людьми, которыи тамъ к томъ замку моему, Локачомъ и теж в тыхъ имѣньяхъ моихъ изъ землями ихъ и с пашнями моими дворными и з ставы и маны и ихъ вымелки и з дѣбровами и з сеножатми и со всеми платы и пожитки, которыи в томъ замку и имѣньяхъ своихъ самъ мамъ и со всеми с тымъ, какъ са тотъ замокъ и имѣнья мои в собе мають, и чога Боже вховай, естъливы ма Богъ с того свѣта взал, тогда жона моя, Елена мает тотъ замокъ, Локачи и имѣнье мое, Оуѣмъ и Цевеличи в той сѣме пеназей, тисачи копахъ грошей полугрошковыхъ, Литовской личвы держати, естъливы за мѣжъ не пошла, до живота своего, а по животе своемъ которымъ хота дѣтемъ своимъ, которыи вѣдѣть ей повеланость чинити, воана тсю сѣмъ пеназей записати. Естълижьвы она за мѣжъ пошла, тогда она маеть толко держати тотъ замокъ и имѣнье, вѣдѣчи за дрѣгнимъ мѣжомъ до живота своего держати, а по животе ея маеть то заса безъ жадного шткаданка пеназей прийти в рѣки детемъ своимъ, а она вжо не маеть, вѣдѣчи за дрѣгнимъ мѣжомъ, никомъ тое сѣмъ пеназей записывати шт детей моихъ. И на то еси ей далъ сѣкъ мой листъ с печатью моею. Я при томъ былъ: Пан Богданъ Боговитиновичъ, подскарвий земский, маршалокъ и писарь господарский, державца Слонимский и Каменецкий; пан Иванъ Андреевичъ, подскарвий дворный господара Его Милости, державца Беленский; а князь Басилей Федоровичъ Четвертенский, а пан Андрей Борисовичъ Лозка, войский Берестейский; а пан Боговитинъ Петровичъ. Шкожь Ихъ Милость за чоломъ витьемъ своимъ и печати свои приложили к томъ листу моему. Писанъ в Вилни подъ леты Божего нароженя д. ф. к. д. месеца августа к. ден, индикта ѳ.

Oryginał na pergaminie, przechowany w zbiorach XX. Czartoryskich w Krakowie. Spis dypl. 728, sześć pieczęci zawieszonych na zielonych jedwabnych sznurkach odpadło, po 1-jej i 6-jej pozostał tylko sznurek.

¹⁾ *Lokacze*, miasteczko w powiecie włodzimierskim.

CCCLXVIII.

W Wilnie 6. października 1529 roku.

Juchno Stankowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię swoją pustą, zwaną Somowszczyzną, za 10 kóp groszy Litewskich. W Wilnie dnia 6. października 1529 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXIX.

W Wilnie 25. października 1529 roku.

Marek, Hryhory, Michał i Paweł, Hrynkowicze Wołowicze sprzedają ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu majątność swoją Chrapun, koło Turowa.

Мы Марко, а Григорей, а Михайло, а Павла Гринковичи Воловичи визнаваем сами на себе симъ нашимъ аистомъ кождомъ добромъ, что на него посмотрит, або чтсчи его слышит, нынешним и на потомъ вѣдчимъ, комъ вѣдетъ потребъ того ведати: Штожъ который замокъ Тѣровъ передъ симъ держалъ зрадца господарьскій, князь Михайло Галинскій, мы тамже съ Тѣровскомъ повѣте мели именованъ свое, на имя Храпинъ¹⁾ и коли тотъ зрадца господарьскій напротивъ господара Ёго Милости сталъ, онъ в тотъ часъ тое имене наше к томъ замку Тѣровъ привернулъ, а потомъ кды онъ с панства господарьского до земанъ неприхательское втекъ, господаръ Ёго Милость тотъ замокъ, Тѣровъ со всемъ далъ князю Константину Ёго Милости Ивановичу Строзскому, воеводе Троцкому, гетману на высшомъ господара Ёго Милости, старосте Браславскомъ и Веницкомъ и Звенигородскомъ. И мы Ёго Милости князю воеводе внанъ чоломъ, жебы Ёго Милость вжды намъ за тое имене досытъ вчинилъ. Ино ачкольвекъ господаръ Ёго Милость тотъ замокъ, Тѣровъ князю воеводе Ёго Милости Троцкому со всемъ далъ, аднакожъ Ёго Милость за тое имене наше, Храпинъ прозвы наше в томъ не вставилъ и за то намъ досытъ вчинилъ, далъ Ёго Милость намъ семъдесятъ копъ грошей Литовское монеты, а вдамашкы на шатъ. И вжо мы: Марко,

а Григорей, а Михайло, а Павеа Гринковичи Воловча, мы сами и жены и дети и брата и вазкии наши и потомки наши не маем того имени под Его Милостью князем Костантином, воеводою Троцким и под Его Милости княгинею и под Их Милости детьми и потомки Их Милости поискивати. Маеть Его Милость князь воевода и Его Милости княгини и Их Милости дети и потомкове Их Милости тое выше мененое именье Храпнъ, в Тьрове, зо всми, как са в себе здавна мает держати и вживати на вечныи часы. Я которыи твердости, привила и листы на тое именье есмо мели, мы тыи твердости, привила и листы вси князю Костентину Его Милости поштдавали, а естанвухмо которыи листы в себе на тое именье зоставили и тыми листы, або которыи иншими причинами хотели мы сами, або жены и дети и брата наша, або и потомкове наши того, выше мененого именьа, Храпина под Его Милостью князем воеводою, або под Его Милости княгинею и под Их Милости детьми и потомки Их Милости поискивати, тогда мы маем заплатити господарю, королю Его Милости патсот коп грошей, а Его Милости князю воеводе, або Его Милости княгини и детям и потомкомъ Их Милости дрѣгью патсот конъ грошей. Я при томъ былъ и томъ добре зведомъ: Князь Василей Андреевичъ Полевенский, маршалокъ господара, корола Его Милости, державца Жолдский; а пан Иван Андреевич, подскарбий дворный господарский, державца Беленский; а пан Иван Горностаевич, писар господарский, державца Дорешинский; а пан Богдан Довгирдович. И просили есмо тых панов Их Милости в печати и Их Милость на нашъ прозвѣ то вчинили и печати свои к семъ нашомъ листъ привесили, а на твердость того и свои печати есмо привесили к семъ нашомъ листъ. Писанъ в Бяни подъ леты Божего нарожена д. ф. в. д. месеца вктября кѣ. ден, индикта третий.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 43—45. Podług sumaryusza ostrogijskiego (Str. 126) oryginał był na pergaminie, z 8-ma przywiesistemi pieczęciami.

¹⁾ *Chrapun*, wieś w gubernii mińskiej. powiecie mozyrskim.

CCCLXX.

W Wilnie 28. października 1529 roku.

Stanisław Juriewicz Ilnicz sprzedaje Iwanowi Bohuszewiczowi
Bohowitynowiczowi miasteczko swoje, Dokudów.

Под свѣдомомъ пана Александра Ивановича Ходкевича, старосты Берестейского, маршалка господарского, державцы Бѣлѣйского и Остринского, и Станислав Юревич Илчинича чиню авно тым то моимъ листомъ, хто на него посмотрит, або чтѣши его слышитъ нынешнимъ, и на потомъ вѣдшимъ, коли вѣдетъ потреб того вѣдати: Продалъ есмь панъ Иванъ Богшевичъ Боговитиновича мѣстечко свое Докудово¹⁾, которое штець мой на панъ Левъ Боговитиновичъ зыскал, то есть Бортол²⁾, за третью часть имѣнья своего материстого, а тое мѣстечко розделили есмо на трое: панъ Петръ Станиславовичъ, воеводѣ Полоцкомъ часть, панъ Щастномъ, братъ моимъ часть, а мнѣ третья часть. Ино и тѣю третью свою часть продалъ панъ Иванъ Боговитиновича за шестсотъ коп грошей Литовское манеты, по десяти пѣнезей 8 грош, вѣчно, а никимъ непорѣшно за третью часть имѣнья материстого, естань превышало третее части имѣнья материстого, ино вѣдати, а панъ Иванъ наполнити з моего штчизного имѣнья, а таа третья часть не маеть зъ его рѣкз выхъодити, а никимъ не маеть порѣшона выти со всеми людьми и платы, землями, зъ ган, зъ лѣсы, сеножатин, зъ боры, зъ дѣровами, зъ реками и рѣчками и со всякими пожитки и вжитки, которымъбы-колекъ именемъ моголи мѣнены и названы быти и с подаванемъ костела Ладского, котрый панъ Левъ зыскавалъ в томъ мѣсте, а в рынкѣ церковъ свѣтаго Михайла Рускаа, ино тое церковъ третья часть панъ Иванъ. И воленъ панъ Иванъ в томъ мѣстечкѣ вышшии, або низшии платы зстановити и къ своимъ лѣпшомъ, а вжиточномъ швернѣти, какъ самъ на лепей розшмѣючи, волашгъ воли и любви своее, або штдати, продати, заменити, жонѣ, дѣтемъ по своемъ животѣ шставиши, або на церковъ записати, а и и мои потомки и ближнии в то са штшпати не маемъ. Я на твердостъ того и печатъ есмь свою приложилъ к семъ моимъ листѣ. При томъ были и томъ добре свѣдоми: Городничий Городенский, панъ Мартинъ Мелешковичъ, дворяне господарскии: Панъ Галъвъ Есмановичъ, а панъ Юхно Банкевичъ. Я просилъ есмь пана Александра, старосты Берестейского и тыхъ добрыхъ пановъ, в семъ листѣ писаныхъ, авы Ихъ Милость печати свои приложили, Ихъ Милость на мою прозѣш то вчинили и печати свои приложили к семъ моимъ листѣ. Писанъ 8 Еилани подъ лѣты Божжего нароженя д. ф. к. д. месеца октебра кѣй.

Орыгінал пергамінowy, прачехованы ў архіў XX. Радзівіўў в Нясвіеж; пячэцце
враз з шнуркамі адпадлы, позасталы по нях тылькы слэды ціэц.

¹⁾ *Dokudów*, мястэцзко в губерніі вільнскіэ. повіце лідзкім.

²⁾ *Ortel królewski*, в губерніі сідлецкіэ. повіце бiałскім.

CCCLXXI.

W Wilnie 30. października 1529 roku.

Zygmunt I. odsadza Iwaszka Zubkowicza, bojara ks. Juria
Semenowicza Słuckiego, od dóbr Cery.

Жыгымонт Божею мнлостыю, короа Полскій, великій князь Литовскій, Рвскій,
Првскій, Жомойтскій, Мазовецкій и ннмх.

Смотрѣли есмо того дѣла с паны радами нашими: Повѣдано перед нами, нж
божарин княза Юрья Семеновича Слцкога, Ивашко Звбкович держит имѣне на
Цѣпре¹⁾, ничого в томс не маючи, которое имѣнье спадком мает прійти на нас
господара. И тот Ивашко Звбкович перед нами мовна, нжъ тое имене дано шцс
его на вѣчностъ и на то повѣдана в себе привналей шцс своемс и дрсгнй нашъ
привналей, нж мы вжо по животе шцда его тое имене емс даан и привнаемз нашнм
потвердиан. И мы казаан емс тын привнаж перед нами положити на рок, шт взата
в небо панны Марин, которое свато было с в ындикте первом в четырех недѣлах.
И шн положила перед нами привналей шцда своею, в которомжо привнаи шцда его
стоит, нж тое имене на Цѣпре, зрадецкое дано шцс его и жонѣ его живой, мачесе
Ивашковой и их дѣтем и потом ввдсчнм шадком их. Ино штець его и мачеха
и их дѣти, которын на привнаи стоан, замеран, а тое имене спадком прншло
в наши рски господарскнн, а Ивашко есть сын Звбков с первою жонною его, коѣ-
рый к томс ничого не мает, а дрсгного нашего привнаж на свою парснн перед нами
шн положити не хотел. И мы с паны радами нашими того досмотрнвшн и так
сказали: Сестлибвы томс Ивашкс тое имене дано не подле привнаж шцда его, а шн
коли того имена просна, ввдетан нам повѣдана, нжъ тое имене по шцдн его спало
на нас, а спадок нашъ в ласки наше емс даан, таковым привнаемз мает шн тсю
нашс данннс шдержати, паканжбвы тот привналей был емс дан, подле шцда его прн-
внаж, тот его привналей ни в во што мает швернен быти и тое имене мает прійти
в наши рски господарскнн. Ибож есмо Ивашкс Звбковичс не вднокрот рокн покла-

ДААН ТОТ ПРИВЛЕЙ, ДАНИНС НАШЕ ПЕРЕД НАМИ ПОЛОЖИТИ И ВИ НА ТЫИ РОКИ ТОГО ПРИВЛЕА ПЕРЕД НАМИ НЕ БЛАА, МЫ ПОДАЕ ПЕРВОГО ВЫРОКЪ НАШОГО ТОЕ ИМЕНЕ НА ЦЕПРЪ, ИАКО СПАДОК ВЗАДИ К НАШИМ РЪКАМ ГОСПОДАРСКИМ. Писан в Вилни под леты Божего нароженѧ ѧ. ѧ. ѧ. ѧ. МЕСЕЦА ОКТЕВРА ѧ. ИНДИКТА ѧ.

Sigismundus rex subscripsit.

Копот, писарь.

Oryginał na arkuszu papieru, u dołu pozostały resztki czerwonej masy po pieczęci. Ze zbiorów hr. E. Czapskiego, w Stańkowie.

¹⁾ *Cepra*, wieś w gubernii mińskiej, powiecie słuckim.

CCCLXXII.

W Dubrowlanach 30. października 1529 roku.

Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwóch poddanych swoich: Marcina i Macieja Mitoniewiczów, za 4 kopy groszy Litewskich. W Dubrowlanach 30. października 1529 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXXIII.

W Wilnie 31. października 1529 roku.

Pozew zadworny Zygmunta I. przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu w sprawie Jana Świącickiego o dobra Dolsk. Za pozwem tym ma się stawić ks. Andrzej na roku oznaczonym w Wilnie, albo też w Grodnie, lub w Bielsku, albo też w ogóle tam, gdzie król w tym dniu z dworem swoim przebywać będzie. W Wilnie 1529 roku, 31. października, indykta 3.

Sumaryusz Turzyski. Str. 9. Oryginał w języku ruskim, na papierze.

CCCLXXIV.

W Grodnie 11. listopada 1529 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu, na zażalenie Jana Juriewicza Hlebowicza, marszałka hospodarskiego, aby sumę 300 kóp groszy Litewskich i 30 czerwonych złotych od tegoż Hlebowicza odebrał i z dóbr zastawnych, Rastowa ustąpił. W Grodnie dnia 11. listopada, indykta 3.

Sumaryusz Turzyski. Str. 20—21. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCLXXV.

W Mielniku 19. listopada 1529 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce i synowi jego, ks. Fedorowi, aby w sprawie Jana Świącickiego, o dobra Dolsk, stawił się na roku oznaczonym przed radą w-go księstwa lit.

Жигимонтъ Божєю милостью, королъ Полскій, великій князь Литовскій, Русскій, Првскій, Жомойтскій, Мазовецкій и иныхъ.

Маршалкъ нашомъ (!), старосте Володимерскомъ, князю Андрею Александровичъ Сангушковича и сынъ его, князю Федоръ. Жаловаа намъ дворанинъ нашъ, Инъ Светицкій в томъ, штожъ дей вы держите именьке, близкость его, на има Должково, в чомъжъ онъ мовиалъ з вами передъ нами и вы емъ отказывати не хотели для того, ижъ онъ позы нашии васъ передъ насъ не позывал. Протожъ приказемъ вамъ, ажъбы есте стали подъ страченъемъ права на рокъ земскомъ, который есмо всилъ подданыи нашии великого князства Литовского положили, вступивши въ великий постъ, в двѣхъ неделѣхъ, передъ паны радами нашими Ихъ Милостю, которыми съ в томъ рокъ на съемъ зведѣть и листы, которыми на то вѣдете мети передъ Ихъ Милостю положили и в томъ съ с нимъ расправили и права были посланы во всемъ. Писан в Мелникъ подъ леты Божего нарочена тысяча пятсотъ двадцать девятого, месеца ноября девятыйнацать день, индикта третій.

Горностаѣ, писарь.

Metr. Lit. Księga zap. 23. fol. 14. Jak z następnego wyroku się okazuje, na roku tym Święcicki sam nie stanął.

CCCLXXVI.

W Mielniku 19. listopada 1529 roku.

Zygmunt I. poleca Hrykowi, Sołtanowi i Bohdanowi Staweckim, aby wraz z sędziami swoimi stawili się na roku oznaczonym, nazajutrz po Trzech Królach, przed sędziami ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, w sprawie granicznej między ich dobrami, Stawkiem, a ks. Andrzeja, Turzyskiem. Podług nowego statutu sędziowie mają przesłuchać obie strony i przypuścić do przysięgi tylko świadków. W Mielniku dnia 19. listopada, indykta 3.

Sumaryusz Turzyski. Str. 61. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCLXXVII.

W Mielniku 19. listopada 1529 roku.

Zygmunt I. poleca Hrykowi, Bohdanowi i Sołtanowi Staweckim, aby w sprawie granicznej między ich dobrami, Stawkiem, a Rastowem, które ks. Andrzej Aleksandrowicz Sanguszko trzyma w zastawie, zachowali się spokojnie wobec tegoż ks. Andrzeja i syna jego, ks. Fedora, do czasu, dopóki tych dóbr, Rastowa nie wykupi od XX. Sanguszków, właściciel ich, Jan Juriewicz Hlebowicz, wojewoda Witebski. Do tego też czasu mają obie strony pozostać w posiadaniu gruntów, w dawnych granicach. W Mielniku 1529 roku, 19. listopada, indykta 3.

Sumaryusz Turzyski. Str. 94. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCLXXVIII.

W Wilnie 1529 roku.

Zygmunt I. pozwala ks. Konstantemu Iwanowiczowi Ostrogskiemu na odbywanie się jarmarku dorocznego w Satyjowie, w dzień Ś-go Iwana Bohosłowa. W Wilnie 1529 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 106. Oryginał na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszoną pieczęcią.

CCCLXXIX.

W Wilnie 1529 roku.

Zygmunt I. potwierdza Olbrachtowi Gasztołtowi, wojewodzie Wileńskiemu kupno dworu Kondraczyńskiego i Olszan, koło Wilkomierza, a w Braśławskim powiecie ziemi pustych, zwanych Mikołajewszczyzną i Amużukowszczyzną. W Wilnie 1529 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 66. Oryginał na pergaminie, z podpisem królewskim i przywiesistą pieczęcią.

CCCLXXX.

W Krakowie 28. stycznia 1530 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, aby w sprawie Andrzeja i Fedora XX. Sanguszków o różne szkody, stawiał się na roku oznaczonym przed radą w-go księstwa lit.

Жикгнашнт Божею милостю, короа Полский, великий княз Литовский, Рвский, Првский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Старосте Лвцкомс, князю Федорс Михайловичс Чорторыйскомс. Присылаа маршалок Болыньское земан, староста Болодимирский, князь Андрей Александрович не сыномъ своим, княземъ Федоромъ, жалючи в томъ, штож дей ты заставна советъ став з мнмена своего, съ Селца къ земламъ ихъ и тымъ ставомъ три наѣна дей еси ихъ затопил, а в томъ са дей имъ шт тебе кривда и шкода великаа дѣет, в чомъжо они хотат с тобою вчинесто мовити передъ паны радами нашими великого князьства Литовского и в томъ есмо и первый наш листъ позовный имъ до тебѣ дали. Я прото и тыми разы приказземъ тебѣ, абы еси передъ паны радами нашими, какъ Ихъ Милость вѣдѣт на соймѣ, стал и в томъ са с ними росправил на тотъ рок, на который они тебе передъ Ихъ Милость позовѣт симъ нашимъ листомъ. Естанжвы еси и на тое росказане наше передъ паны радами Ихъ Милостью на тотъ рокъ стати не хотел, Ихъ Милость мают такъ с тымъ вчинити, ако в правехъ

ВЪДЕТ СТОАТ ВЫПИСАНО. Писан в Кракове под лѣты Гожего нарожена 7. патсот 7.
месеца генвара 11. ден индикта 3.

Горностаѣ писарз.

Oryginał na pół arkusza papieru, z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie.

CCCLXXXI.

W Krakowie 2. lutego 1530 roku.

List króla Zygmunta I. do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i syna jego, ks. Fedora w odpowiedzi na prośbę ich, aby byli uwolnieni od pozwów Jana Święcickiego i ks. Koziki o dobra Dolsko. Król pisze, że podług statutu W-go Księstwa Lit. nie może nikomu zabronić dochodzić sprawiedliwości, gdyż chociażby i chciał to uczynić, Panowie Rada W-go Księstwa na toby nie pozwolili, trzymając się statutu. W sprawie zaś dóbr Porska i Podłoziec, spadłych na króla po Iwaszku Chrebtowiczu, a nadanych ks. Fedorowi, przyrzeka bronić go i zastępować przed radą Litewską od pretenzji spadkobierców tegoż Chrebtowicza. W Krakowie 1530 roku, dnia 2. lutego, indykta 3.

Sumaryusz Turzyski. Str. 10. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCLXXXII.

W Zadybach 6. lutego 1530 roku.

Wyrok ks. Aleksandra Fedorowicza Zbaraskiego, Wasyla Siemaszki i Hryeka Janczyńskiego, sędziów, wyznaczonych przez Zygmunta I. w sprawie Fedora Onoszkiewicza i żony jego, Tatyanny, przeciwko Lewkowi Łaskowiczowi o ziemię w Zadybach i dworki we Włodzimierzu i Turzysku. Wyrokiem tym przyznano powodom na pozwanym, który na oznaczonym roku się nie stawił, 150 kóp groszy Lit. ziemię zaś i dworki polecono podzielić na równe części. W Zadybach 1530 roku, dnia 6. lutego, indykta 3.

Sumaryusz Turzyski. Str. 34. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCLXXXIII.

W Krakowie 29. marca 1530 roku.

Pozew Zygmunta I. na sejm Wileński przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sangusze i synowi jego, ks. Fedorowi w sprawie Jana Święcickiego o dobra Dolsk. Święcicki dawniej już, jak w obecnym pozwie jest wyrażone, pozywał obu książąt przed sąd zadworny i sejmowy, lecz ci nie tylko na roku oznaczonym stawić się nie chcieli, ale mieli też posłańca powoda pobić i pozwy od niego i inne dokumenta poodbierać. W Krakowie 1530 roku, dnia 29. marca, indykta 3.

Sumaryusz Turzyski. Str. 10. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCLXXXIV.

W Dubrowlanach 30. marca 1530 roku.

Aleksy Falewicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwie ziemie puste, Szydkowszczyznę i Czołnowszczyznę, za 10 kóp groszy Litewskich. W Dubrowlanach dnia 30. marca 1530 r.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXXXV.

W Świrze 3. maja 1530 roku.

Szymko Romanowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię pustą, Świtowszczyznę zwaną, za 10 kóp groszy Litewskich. W Świrze 3. maja 1530 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CCCLXXXVI.

W Sirmiczy 19. maja 1530 roku.

Wojciech Szymkowiez ustępuje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanego swego, Stefana Kozłowicza, zamieszkałego w Dubrowlanach, w zamian za poddanego Roskiego, Tworyana Boro-dzicza, który mieszka w Zaozierzu. W Sirmiczy 19. maja 1530 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8—9.

CCCLXXXVII.

W Wilnie 23. maja około 1530¹⁾ roku.

List ks. Ilii Konstantynowicza Ostrogskiego do Jacka Pruskiego,
w sprawie kupna od niego wsi, Prusek.

От Или Костентиновича Острозского, воеводича Троцкого, старосты Бра-славского и Бѣницкого. Братъ и приатею нашомъ, панъ Пръскомъ, земанинъ госпо-дара, корола Его Милости.

От здоревн Твоей Милости ради-вухмо завжди слышали. Слышали есмо, иж Ваша Милость продает имѣне свое, Пръскъ²⁾, а прото естанвы Ваша Милость мала волю тое имѣне комъ иншомъ продати, ино мы жедаем Твоей Милости, авы Твоа Милость рачна того имѣна нам зычити, а его не продавати никомъ до тых часов, поки мы сами, даст Бог, на Болойни вѣдем, а когда там, даст Бог, на Болойни вѣдем, мы с Твоею Милостью в тое имѣне са сторгемъ, а товы Твоа Милость рачна вчинити для жедана нашего, яко брат и приатеа наш, а мы также для Твоей Милости вчиним, в чом са колвек могом (!) Твоей Милости згодити. Писан 8 Биани май бѣ. день.

Oryginał na ćwiartce papieru, na stronie zewnętrznej, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć, na której z prawej strony herb *Hippocentaurus*, z lewej zaś XX. Ostrogskich — i adres: „Братъ и приатею нашомъ, панъ Пръскомъ, земанинъ господара, корола Его Милости“.

¹⁾ Wymieniony w tym liście Pruski był to Jacek, co okazuje się z następnych dokumentów z 1530 roku. występuje on jeszcze później w sprawie z różnymi o dobra Pruski, ale już bez nazwiska, wziętego od dóbr powyższych; na tej podstawie przypuszczamy, że list ten był pisany około 1530 roku.

²⁾ *Pruski*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie ostrogskim.

CCCLXXXVIII.

W Świrze 15. czerwca 1530 roku.

Jan Serafinowicz Sakowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dworek w Niestaniszkach, zwany Niestaniszkim, z ziemią i poddanymi, za 80 kóp groszy Litewskich. W Świrze 15. czerwca 1530 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 9.

¹⁾ *Niestaniszki*, wieś w gubernii wileńskiej. powiecie święciańskim.

CCCLXXXIX.

W Osieku 22. sierpnia 1530 ¹⁾ roku.

Sprawa Tomka Saczkowicza przeciwko ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce, o krzywdy różne.

Жаловал Его Милости вчливисто земанинъ Болынский, Томко Сачковичъ на старостѣ Холодильрского, князя Андреа Александровича Гонкршковича в томъ, штожъ дей кривды емъ деалеть, земан и дсеровы и сеножати его втчизнынъ зъ именъа своего закспного, которое маеть втхъ земанина земли Болыньское, Банька Лковницкого, з Гвбина в него втнимаеть, поведяючи, ижебы то емъ продано было. Гдѣжъ дей господаръ рокъ под страченъемъ права имъ былъ положилъ, на который внхъ ссдей своихъ вывелъ и самъ передъ ними къ правъ са становилъ, а внхъ дей тамъ выехати и на конецъ права достояти не хотѣа и ещо дей в томъ именъи границы казалъ показати; в чомъже сынъ князя Андрѣевъ, князь Федоръ вчливисто с нимъ мовилъ и повѣдилъ, иже дла того на томъ рокъ права не зводилъ, иже некотори части того именъа вечно покспилъ, а инши позакспилъ, которыхъже втчичовъ тыхъ земель не могъ в томъ рокъ приповзати. И такъ тыми разы князь Федоръ зв(оана са) и передъ господаремъ рокъ под страченъемъ права в Стретени Господнимъ, сего свѣта прыйдшного, которое всдетъ индикта четвертого, прыйжалъ, на который мають ссдей своихъ вывести и передъ ними правомъ са свыходити, а естанбы на тотъ рокъ не выехалъ, тогда которая сторона выедеть и ссди свои выедеть, тыи

МАЮТЬ ТОЙ СВОЕЙ СТОРОНЕ В ТОМ НА КОНЕЦЪ СПРАВЕДАИВОСТЬ ВЧИНИТИ, В ЧОМЖО И АИСТЪ
ГОСПОДАРСКИЙ ДО НЕГО ПИСАНЪ И ДВОРАНИНА, ПЕТРА КИРДЕЕВИЧА ПОСЛАНО.

Metr. Lit. Księga zap. 7. fol. 1255—1256.

¹⁾ Przed zapiską tą czytamy: „Про память записано, едѣни господарю Его Милости втѣ Светого Крыжа
черезъ Есдѣмрихъ до Кракова, едѣни Его Милости в Осеце: Мокнали передъ Его Милостью шчернисто, ме-
сеца августъ кѣ. день, индиктъ ѧ.“ Podany tu indykt pierwszy wskazuje 1528 rok, lecz Zygmunt I., jak
to się okazuje z poprzedzających dokumentów, był wtedy w Wilnie. uważamy więc to za omyłkę pisarza
i przyjmujemy indykt 3., który daje 1530 r. zgodny z pobytem króla i treścią dokumentu, podług którego
wyznaczono rok obu stronom na dzień 2. lutego (Stretenie, Oczyszczenie N. Panny) w indykcie czwartym
t. j. 1531 r., gdyż niemożliwym jest, aby w 1528 r.znaczono termin aż za 3 lata.

CCCXC.

W Dubrowlanach 29. sierpnia 1530 roku.

Jerzy Michałowicz Radziwiłłowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię pustą,
zwaną Futkowszczyzną, za 6 kóp groszy Litewskich. W Dubrowlanach 29. sierpnia 1530 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 9.

CCCXCI.

W Świrze 8. września 1530 roku.

Ugoda Juchna Stankiewicza z ks. Ludwikiem Świrskim o zabitego poddanego, Wasyla Remi-
niewicza, za którego Stankiewicz płaci ks. Ludwikowi 5 kóp groszy Lit. gotówką, a za resztę t. j.
20 kóp zastawia dwóch swoich poddanych: Bohdana Woronkę i Andrzeja Jaskiewicza. W Świrze
dnia 8. września 1530 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 9.

CCCXCII.

W Stepaniu 19. września 1530 roku.

Tatyanna Waskówna Wasylowa Onackiewiczowa zrzeka się na rzecz ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki sumy 40 kóp groszy Litewskich, zapisanych jej przez pierwszego męża jej, Jakima Wochnowicza, na dobrach Kulczynie ¹⁾. W Stepaniu dnia 19. września, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 163. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Kulczyn*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CCCXCIII.

W Krakowie 28. września 1530 roku.

Zygmunt I. poleca staroście Łuckiemu, ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, aby ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sangusze, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu wymierzył sprawiedliwość w sprawie z Hrykiem i Wasylem Janczyńskimi, którzy rozkopali granice między swojemi dobrami, Turopinem ¹⁾, a ks. Andrzeja, Bobłami i Hubinem i poddanym tamtejszym różne szkody poczynili. Janczyńscy przed wyznaczonymi sędziami dobrowolnie stawić się nie chcieli, król przeto poleca, ażeby teraz, gdyby byli nieposłuszni, ks. Fedor i przemocą przeciw nim użył. W Krakowie 1530 roku, dnia 28. września, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 90—91. Oryginał w języku ruskim.

¹⁾ *Turopin*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CCCXCIV.

W Krakowie 2. października 1530 roku.

Zygmunt I. poleca Janowi Juriewiczowi Hlebowiczowi, wojewodzie Witebskiemu, aby dobra Rastów, które ma z zastawu wykupić od ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej i starosty Włodzimierskiego, nie sprzedawał, ani też nie zastawiał Janowi Święciekiemu i nikomu z obywateli Korony Polskiej, gdyż przez to się dzieje szkoda obywatelom W-go Księstwa Lit., że wiele już majątków przeszło w posiadanie obywateli koronnych. W Krakowie 1530 roku, dnia 2. października, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 21. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXCV.

W Krakowie 20. listopada 1530 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, staroście łuckiemu, aby Hryckowi Sieniucie wymierzył sprawiedliwość w sprawie jego z Jackiem, o wieś Prusy.

Жигимонт Божею милостию, корол Польский, великий князь Литовский, Руский, Првский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Старосте Луцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыскомъ. Жаловал намъ слажебникъ воеводича Троцкого, старосты Брацлавского и Бѣницкого, князя Иллы Костантиновича Строзского, Грицко Сениута из браткею на землинна Болынского, Пцка ^{a)} в томъ, штож дей вы держитъ близкость их, на вѣнке Првсы, нѣтъ вѣдома которымъ выычаемъ и того имъ постѣпнати съ не хочет, в чомъже дей намъ от него кривда и шкода великаа съ дѣеть. Я прото, авы Твоа Милость томъ Пцкс казал перед собою стати и в томъ межн ними досмотрел и справедливость томъ вчинна в одае нынешних прав нашихъ, от насъ всемъ панствъ ново даныхъ так, какъ вы имъ в томъ кривды не было, а намъ вы ими болши того не жаловали. Писанъ в Краковѣ подъ леты Божего нароженья ѿ нѣсот ѿ месеца ноября к. индикта ѿ.

Копоть, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na papierze, na masie czerwonej wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. a) Nazwisko opuszczone, natomiast na jedno słowo miejsce czyste.

CCCXCVI.

W Milanowiczach 21. listopada 1530 roku.

Uгода ks. Wasyla Michałowicza Sanguszki Kowelskiego z ks. Andrzejem Michałowiczem Sanguszką Koszyrskim, o granice między ich dobrami.

З розказана княза вискюпа Его Милости Виленского, а пана Виленского, старосты Городенского, маршалака дворного господара, короля Его Милости, державци Лидского и Беланцкого, пана Юра Николаевича Радчиловича, и Александръ Михайлович Бишневский, а Василий Семашкович, сдѣлами з рѣки княза Василиа Михайловича Ковельского; как вѣдѣчи Ихъ Милость в Полоной, жаловал Ихъ Милости князь Андрей Коширский на княза Василиа Ковельского в кривдах своих, яко в криватех, в боех, в головщинах, так и в завирани земель и иных многих речех, в чолже Ихъ Милость смотрели и записов их, которых на себе подавали один другому, сами на себѣ права во всем перед сдѣлами достояти и с подданных своих справедливость чинити, вгледали и на земли их, которых са под собою доискивали, Ихъ Милость велели (?) и рок выслаханю зложени, в свѣотѣ после матки Божей Зелное, за дванадцать недел, то есть перед Филиповыми записеты встаточная свѣота. И кгда тот рок пришол, мы поспол с князем Ковельским и з светками его тамъ на тѣю землю выежчали, гдеж князь вискюп Его Милость Виленский придал к намъ княза Василиа Четвертенского, а Тихона Козинского и з рамени своего Его Милость выслаа того доглядати маршалака своего, пана Петра Кгоринского, а пана Инша Свѣтицкого, а при Ихъ Милости пана Авкаша Тарла, а пана Андреа Икгодиньского. И выехавши нам весполок зъ Ихъ Милостью, ввсмылали есмо княза Коширского разъ и два, авы кѣ правѣ из сдѣлами своим на землю к намъ выехал и князю Ковельскому в отказе был. Князь Коширский через тых посланцов наших втказал: И тепер кѣ правѣ нѣ едѣ, во дѣй мой рок не пришол, который Ихъ Милость пановѣ намъ зложени. Князь Ковельский довод сазанный на то вчинна, иж рок томѣ правѣ встаточная свѣота перед Филиповыми записеты, а не иный; на которойже земли ждали есмо княза Коширского весь ден аж до ночи и кгда вже солнце западо и змеркати са почало, князь Кошерский сам, без сдѣей своих к нам приехал, а втказѣ жадного

кнѣзю Ковелскому в томъ чинити не хотѣа, а повѣднѣа передъ нами: И дѣи кѣ отказѣ жадномѣ не приехѣа, лѣч быа есмн того доминманѣа, жевы тѣт кнѣзъ вискѣи Его Милостъ Виленскій быа и Его Милости сдарили чоломъ есмн хотѣа и с тымъ от нас прочъ зехѣа. И кнѣзъ Ковелскій повторѣа передъ нами свѣтки годныи ставнѣа и самъ кѣ присазѣ поготовѣа быа (и мы) знашѣа есмо в томъ кнѣзѣ Ковелского правого и водамъ шевычаѣа нынѣшнихъ правъ, ново даныхъ, тыи земанъ, которыхъ сѣа на кнѣзи Коширскомъ доискивалѣа и доводъ слышныи възчиннѣа емѣа есмо за нестанемъ кнѣзѣа Коширского на рокъ зложонныи, за зысканое дааи. И потомъ Ихъ Милостъ сами с ѣднанѣа възстѣпаннѣа и на люди свои то дааи: Кнѣзь Ковелскій сѣа своеѣ стороны семъ человекъ, а кнѣзъ Коширскій также семъ человекъ и к нимъ по два воарныи свои приставнѣаннѣа и на земанъ выслааннѣа и штобы шни знашѣаннѣа, того сѣа на шѣѣ стороне держати мѣаннѣа и шъ которынъ земанъ межнъ собою сѣа згоднѣаннѣа, мы на тыи земанъ имъ списки на шѣѣ стороне сѣа в одно слово, подъ печатми: Кнѣзю Коширскому, маршалка кнѣзѣа вискѣпа Его Милости, пана Петра Вгоринского, а кнѣзю Василю Ковелскому, кнѣзѣа Федора, старостичѣа Володимѣрского, подавалѣаннѣа, нижанъ што сѣа дотычетъ шъ шкодоу, яко шъ речнѣа рѣхомынъ, которынъ сѣа кнѣзю Ковелскому отъ кнѣзѣа Коширского черѣсъ гравежи стааннѣа, кнѣзъ Коширскій в томъ с кнѣземъ Ковелскимъ згодити (сѣа) не хотѣа. Мы томѣа зрозѣмѣвшнѣа, кѣдыжъ шнѣа в часъ кѣ правѣа на рокъ не стаа, аннѣа сѣа дѣѣи своихъ вывелѣа и сѣа в отказѣ кнѣзю Ковелскому не быа, а приеаишнѣа шъ земанъ ѣднанѣа и на конецъ с нимъ шъ тыи гравежи згодити (сѣа) не хотѣа, знашѣаннѣа есмо такъ: На чолѣ воарѣ, зраднички и нынѣшнѣа подданыи кнѣзѣа Ковелского проведъ поднесѣст, то маѣетъ кнѣзъ Коширскій и подданыи его кнѣзю Ковелскому и подданыи его платити и закладъ, который промежкѣа себе заложнѣаннѣа и шъписалѣаннѣа, котораѣбы сторона отъ Ихъ Милости пановъ, верхѣа писаныхъ, на рокъ не стааа, таѣа мѣаа платити той стороне, котораѣа станѣетъ, кнѣзю Ковелскому на кнѣзи Коширскомъ есмо сказааннѣа и на то сѣа нашъ листъ сѣадовыи подъ нашнѣа печатми емѣа есмо дааи. Писанъ в Милѣновичахъ¹⁾ ноябра кѣа. Дѣнь, индикта дѣа.

Metr. Lit. Księga spraw publ. 89. fol. 261—262. Oryginał na arkuszu papieru, po czterech pieczęciach pozostały tylko ślady zielonej masy.

¹⁾ *Milanowicze*, miasteczko w gubernii wolińskiej, powiecie kowelskim.

CCCXCVII.

W Łucku 27. listopada 1530 roku.

List Wasyla Iwanowicza do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej i starosty Włodzimierskiego, tudzież syna jego, ks. Fedora, w którym usprawiedliwia się, iż z urzędu swego, jako namiestnik Łucki musiał służebnikowi Jana Święcickiego dać widza do doręczenia pozwu tymże książętom o dobra Dolsk. W Łucku 27. listopada, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 11. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CCCXCVIII.

W Krakowie 30. listopada 1530 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Fedorowi Michałowiczowi Czartoryskiemu, staroście łuckiemu, aby Jacka Omelczyca bronił od nadużyć, tak ks. Ilii Ostrogskiego, jako też innych sąsiadów.

Жикгимонт Божею милостью, корол Польский, великий князь Литовский, Руский, Прский, Жомойтский, Мазовецкий (и) иных.

Старосте Луцкомъ, князю Федору Михайловичу Чорторыйскомъ. Жаловалъ намъ земанинъ Боломыскый, Ицко Самилчичъ в том, штож дей которое имене маетъ онъ с Луцкомъ повете, материзнъ свою, на имя Прсы, ино дей воеводичъ Троцкий, староста Браславский и Бѣницкий, князь Ила Константиновичъ Строзский хочетъ с тое имене его съспати съ дла того, иж невожчикъ штецъ Его Милости, князь Константин, воевода Троцкий невожчика врата его, Мартина Прского с орды выхпна и в тыхъ дей пѣназехъ штецъ Его Милости взяа имене его Жижнековцъ, а к томъ дей дрѣгомъ имену его, Прсамъ ничего не маетъ. Я прото, естанбы князь Ила хотелъ емъ в томъ имѣни криеды делати, приказемъ товѣ, ажбы еси его шт князя Или и шт иныхъ сседовъ его боронна и не дла емъ ни к чомъ криеды делати. Нехайъ онъ тое имене держитъ в оуде ванзости своее, а намъ з него саживъ земискую сажит, как и иншаа врата его, земане Боломыскни. Писан во Кракове подъ леты Божего нароженьа ѿ. ф. ѿ. месеца ноября ѿ. ден, индикта ѿ.

Копоть, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na papierze, na masie czerwonej wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CCCXCIX.

We Włodzimierzu 1. grudnia 1530 roku.

Zeznanie Szczęsnego, sługi Jana Święcieckiego, iż ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze i synowi jego, ks. Fedorowi doręczył pozwy na sejm Wileński, w sprawie swego pana o dobra Dolsk i że świadkami tego doręczenia byli: Tychno Kisiel i Wanko Jakowicki. We Włodzimierzu 1. grudnia, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 11. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

Tegoż dnia, tamże, w tej samej sprawie złożyli zeznanie: Ks. Wasyl Iwanowicz Kurcewicz, Marcin Zbuniński, Bohusz Puzowski i Jacek Lityński. Tamże. Str. 11.

CD.

W Świrze 8. grudnia 1530 roku.

Anna Jakubówna, Bartoszowa Olechnowicza Koziczyna sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu ziemię Nestorowszczyzną Mikityczową, za 6 kóp groszy Litewskich. W Świrze 8. grudnia 1530 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 9.

CDI.

W Dubrowlanach 1530 roku.

Książę Ludwik Michałowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanych swoich Mitoniewiczów, za sumę 60 kóp groszy Litewskich. W Dubrowlanach 1530 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 8.

CDII.

W Krakowie 12. stycznia 1531 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszcze, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu, aby wymierzył sprawiedliwość Waskowi Mytkowiczowi Staweckiemu z bratem jego, Hryckiem, który mając od Waska w zastawie część dóbr ich wspólnych, Stawka, w dziesięciu kopach groszy Lit. tych pieniędzy odebrać nie chce i bratu części jego oddać. W Krakowie 1531 roku, 12. stycznia, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 28—29. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CDIII.

W Wilnie 3. marca 1531 roku.

Marcin Jakubowicz Aleksandrowicz sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu dwóch poddanych swoich: Hrynca i Matwija Boksztów, z ziemią pustą, Masiewszczyzną, w Dubrowlanach, za 20 kóp groszy Lit. W Wilnie 3. marca 1531 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 9.

CDIV.

W Berznikach 5. marca 1531 roku.

Mikołaj Juriewicz Pac zabezpiecza posag żony swój, ks. Aleksandry Aleksandrówny Holszańskiej, na trzeciej części dóbr Mohilna i Celu.

In nomine Domini Amen. Nos Nicolaus Georgii Pacz, succamerarius et venator supremus magni ducatus Lithuaniae, nec non capitaneus in Camyenyecz, ac haeres legitimus in Roszanka¹⁾ et Mochilno, significamus tenore praesentium, quibus expedit

universis et singulis, harum notitiam habituris: Quomodo considerantes singularem amoris nitum affectum et propensionem erga nos uxoris nostrae charissimae, illustris, ac dominae Alexandrae, filiae olim Alexandri ducis Alschanensis, castellani Vlnensis et capitanei Grodnensis, ex qua per tot curricula temporum prolem faecundam Dei ex benignitate suscepimus, considerantes itaque, ne quo pacto, ut genus exposcit mortalium, post mortem nostram per haeredes nostros, seu quoscunque propinquos aliquae discordiae in bonis nostris haereditariis orirentur, volentes praeterea ipsam dominam, coniugem nostram maiori et singulari nostra prosequi gratia et affectu, occasione eius dotalitii tertiam partem bonorum et curiarum nostrarum, videlicet in Mochilno et Czelnia³⁾, alias pro legitima dote eidem dominae Alexandrae, conthorali nostrae charissimae, videlicet in aequalem divisionem partitam ita, si in ipsa tertia parte ipsorum bonorum aliquid fuerit diminutum, ex duabus partibus ad ipsam tertiam apponatur, simili modo ad duas ex tertia, si quid supererit addatur, secundum iura communia magni ducatus Lithuaniae, currentia, cum omnibus et singulis ipsius partis tertiae proventibus, censibus, fructibus, nobilibus ac boiaris, servitiis, laboribus, terris cultis et incultis, pratis, campis, pascuis, silvis, borris, nemoribus, rubetis, pinetis, quercetis, mericis, ferarum venationibus, mellariis, mellificiis, alveariis, apum datiis, tributis et aliis solutionibus, nec non montibus, vallis, promontoriis, fossuris, stagnis, lacubus, paludibus, piscinis, molendinis et eorum emolumentis, fluviis, fluviois, rivis, rivulis, obstaculis et aquarum decursibus, castorum aucupationibus, ac cum omnibus et singulis generaliter redditibus et obventionibus, cum omni iure, dominio et proprietate, quibuscunque nominibus nuncupari censeantur, aut quaecunque humana ratio in posterum et in futurum excogitare poterit, damus, concedimus, conferimus et inscribimus irrevocabiliter tenore praesentium mediante, tenendum, habendum, possidendum pacifice et quiete et tanquam bonis haereditariis utifruendum. Harum quibus sigilla: illustris, ac reverendi in Christo patris et domini Pauli, Dei gratia episcopi Luceoriensis et ducis Alschanensis, illustris ac magnificorum dominorum: Alberti Gastold, comitis de Murata Gyeranom (!), palatini Vlnensis et cancellarii magni ducatus Lithuaniae etc.; Georgii Radivil, castellani Vlnensis et capitanei Grodnensis etc., ac nostrum praesentibus sunt subappensa testimonio litterarum. Actum et datum in curia nostra Bersniki³⁾, Dominica Reminiscere, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo primo. Praesentibus ibidem honorabilibus et discreto: Stanislao Aquilla de Ilsza⁴⁾, plebano in Makowiska; Ioanne de Syeczichow, Ioanne Moczilski, Ioanne Francigena, capellanis nostris, ac Iacobo de Szirocziecz, familiari nostro, testibus circa praemissa.

Oryginał pergaminowy, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu; pieczęcie odpadły, pozostały tylko ślady cięć po sznurkach.

-
- 1) *Rożanka*, miasteczko w gubernii wileńskiej. powiecie lidzkim.
 2) *Mohilno*, miasteczko, *Cel*, wieś, w gubernii mińskiej. powiecie ihumeńskim.
 3) *Berżniki*, wieś w gubernii suwalskiej. powiecie sejneńskim.
 4) *Пжа*, miasto powiatowe w gubernii radomskiej.

CDV.

W Wilnie 25. marca 1531 roku.

Książę Andrzej Juchnowicz Świrski sprzedaje Lwowi Iwanowiczowi Roskiemu poddanego swego, Aleksieja Zacharycza, za 20 kóp groszy Litewskich. W Wilnie dnia 25. marca 1531 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 9.

CDVI.

W Wilnie 29. marca 1531 roku.

Wyrok rady w-go księstwa lit. w sprawie ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki z Janem Święcickim, o dobra Dolsk.

Мы панове рада великого князства Литовского: Князь Павел, Божю милостию воеводы Лидский; князь Николай Бежугайло, Божю милостию воеводы Жомойтский; Эбрахт Мартинович Каштолт, воевода Виленский, канцлер великого князства Литовского, староста Белский и Мозырский; Юри Николаевич Радвилович, пан Виленский, гетман навышший великого князства Литовского, староста Городенский, маршалок дворный господара, корола Его Милости, державца Лидский и Белцкий; Ин Иновч Заберезинский, воевода Троцкий, маршалок земский; Станислав Станиславович, пан Троцкий, староста Жомойтский; Петр Станиславович, воевода Полоцкий, староста Дорогицкий, Ожский, Переломский; Станислав Эбрахтович Каштолт, воевода Новгородский. Поведна нам князь Федор Андреевич Сангушковича, старостича Володимирский, штож дворанин господарский, пан Ин Стетичкий позывал его листы господарскими передз насз на тотз-то съемз роковыи,

который был, случивши в постъ великий, две недели, в имени Долоко, который жо листъ князь Федор, господарьский, до него писанный, передъ нами вказывал, нижеи Светицкий запозвавши, сам передъ нами не становил са. Ино мы вглядѣши в права писаные, на томъ зоставили: Панъ Светицкий не мает его в тоѣ имени Долоко позывати, ванжъ заплативши накладъ и страхъ его, што ванъ за его позваньемъ наложил и стравил, на чом шафар княжий присагнетъ, и то заплативши, тож маеть шпат zase в тоѣ имени его зновъ позывати. Писанъ с Киани подъ леты Божего нарожена $\dot{\text{д}}$. $\dot{\text{ф}}$. $\dot{\text{а}}$. $\dot{\text{а}}$. месеца марта $\dot{\text{к}}$. $\dot{\text{д}}$. день, индиктъ $\dot{\text{д}}$.

Metr. Lit. Księga zap. 23. fol. 14 odwr. — 15.

CDVII.

Dnia 26. kwietnia 1531 roku.

Bohdan Wasylewicz sprzedaje Tomaszowi Jaškiewiczowi ziemię i ogród, leżący obok Jurcowego humniszcza (zapewne w Dubrowlanach), za 3 kopy groszy Lit. Dnia 26. kwietnia 1531 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 9.

CDVIII.

We Włodzimierzu 4. czerwca 1531 roku.

Rozgraniczenie dóbr Perkowicz, należących do Fedora Serbina, 'od Tohaczyna, dóbr ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, starościca Włodzimierskiego, dokonane przez sędziów polubownych, w następujących granicach: Od jeziora Tohaczyńskiego strugą do błota, a błotem ku trzem sosnom, od tych trzech sosen przez drogę, która prowadzi z Tohaczyna ku łanowym *mostyszczom*, do granicy Radowickiej¹⁾. We Włodzimierzu 4. czerwca, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 78. Oryginał na papierze, w języku ruskim, z 5-ma pieczęciami.

¹⁾ *Radowicze*, wieś w gubernii wołyńskiej. powiecie kowelskim.

CDIX.

W Łucku 19. czerwca 1531 roku.

Hrycko Wochnowicz Kulczyński sprzedaje ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sangusze, marszałkowi ziemi Wołyńskiej i staroście Włodzimierskiemu wieś swoją Kulczyn, za 50 kóp groszy Lit. W Łucku 19. czerwca, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 162. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CDX.

W Wilnie 3. lipca 1531 roku.

Jerzy Hryhorewicz (Ościk), wojewodzie trocki zapisuje Maryi Januszowój Kostewiczowój plac swój w Wilnie.

И Юрий Григоревич, воеводич Троцкий, державца Оникштенский¹⁾ визнаваю сам на себе снмъ монм листомъ, комѣ вѣдет потребъ того вѣдати, або чѣсчи его слышати, нинешнимъ и на потомъ вѣдшимъ: Штожъ который плецъ (!) мѣл есмн свой отчизный къ мѣсте Биленскомъ за вежою, идѣчи къ мостѣ великомъ и къ Бели на правой рѣцѣ, на которомже плецы рочымит (!) мой, Бартошъ седѣль черезъ тын часы, ино тымъ плецемъ даровал есмн пани Маринѣ Иншовѣю Костевича Ёй Милостъ, воеводичню Подлашкѣю, маршалковѣю господара, корола Ёго Милости. Маеъ Ёй Милостъ тотъ плецъ зо всимъ на все, якъ сѣ къ собѣ маеъ и къ шгородомъ на вѣчностъ ко в покои держати з дѣтми и с щадками своими. Боана вѣдетъ Ёй Милостъ тотъ плецъ продати, заменити, шдати и къ своему лѣншомъ, пожиточномъ маеъ Ёй Милостъ швернѣти. Ёстзлнжвы хто (з) влнжннхъ монхъ с тотъ плецъ мѣлз штѣпати сѣ, тогда къ Ёй Милости маю шчнцати, пакнжвѣхъ и самъ, або хто з дѣтей монхъ мѣлн к тотъ плецъ штѣпати сѣ, маю господарю, королю Ёго Милости сто коп грошей зарѣки, а пани Иншовѣи петдѣсѣт коп грошей (заплатити). Я дамъ лѣпшое твердостн и печат есмн свою завѣсна къ семъ моему листѣ. Писанъ с Бнани июля ҃. ден, индикта ҃. под леты Божего нарожена ҃. ҃. ҃. ҃.

Oryginał pergaminowy, przechowany w archiwum XX. Radziwiłłów w Nieświeżu; na pergaminowym pasku zawieszona pieczęć.

¹⁾ *Onykszty*, miasteczko w gubernii kowieńskiej, powiecie wilkomierskim.

CDXI.

W Winnicy 8. lipca 1531 roku.

Marya Romanówna Fedorowa sprzedaje Michnowi Jakubowiczowi,
namiestnikowi winnickiemu dwór swój w Winnicy.

Ja Marya Romanówna, Fedorowa, żona Trębacza, zeznam sama na siebie tym moim listem, każdemu dobremu, komu będzie potrzeba to wiedzieć, albo czytając słyszeć: Który dwór kupiony miałam między dworem pana Juchna Koszki i między dworem popa Spaskiego, w mieście Winnicy, ja ten dwór swój z ogrodem i sadem, i ze wszystkiém tém, co do tego dworu należy i jak się ten dwór w sobie ma, sprzedalam panu Michnowi Jakubowiczowi, namiestnikowi Winnickiemu za trzy kopy i za dziesięć groszy; a wzięłam od Jego Mści za te trzy kopy i za dziesięć groszy, suknem Luńskiem i Kołtyrshowém¹⁾; a mąż mój, Fedor i ja sama, i cały ród nasz w ten dwór nie mamy się *wstępować* niczém. A przy tém byli ludzie dobrzy i tego dobrze świadomi: Protopop Braclawski i Winnicki Nikolski pop, Aleksy; pan Matwój Daszkowicz Kornilowicza, ziemianin Winnicki; Winnicki pop Spaski, Iwaszko i mieszczanie Winnicy: Trocki i Andrzej Frus. A dla lepszój sprawiedliwości i pewności, ja Marya na ten czas nie mając przy sobie swojej pieczęci, prosiłam protopopa Aleksego i pana Matwija i popa Spaskiego, aby Ich Mość raczyli do tego mego listu pieczęcie swoje przyłożyć, Ich Mość na moje czołem bicie to uczynili i pieczęcie swoje do tego mego listu przyłożyli. Pisan w Winnicy lata sześć tysięcy trzydziestego dziewiątego, miesiąca lipca, ósmego dnia, indykta 4.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII-go wieku.

¹⁾ *Luńskie*, było to sukno zwyczajne, na ubrania, nie wysokiej ceny. *Kołtryshowé* zaś był to wyrób gruby i służyło do okrycia, mianowicie łóżek.

CDXII.

W Krakowie 20. lipca 1531 roku.

Zygmunt I. zawiadamia Lewka Łaskowicza, iż na zażalenie Piotra Kałusowskiego, dworzanina hospodarskiego, któremu ks. Andrzej Aleksandrowicz Sanguszko, marszałek ziemi Wołyńskiej i starosta Włodzimierski przyznał na tymże Lewku sumę 33 kóp groszy Litewskich, której dotąd, mimo naznaczonego terminu nie wypłacił, posyła (król) obecnie dworzanina swego, Hrycka Iwaszkiewicza, aby tę sumę na dobrach Lewka, Zadybach wyzyskał. W Krakowie 20. lipca indykta 4.

Sumaryusz Turzyski str. 34. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CDXIII.

W Krakowie 1. sierpnia 1531 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Ilie Konstantynowicza Ostrogskiego w posiadaniu dóbr Stepania z przyległościami, wykluczając wszelkie prawa do nich macochy jego, ks. Aleksandry z XX. Słuckich i dzieci jéj, Wasyla i Zofii.

Жигимонт Божєю милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Руский, Пруский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Чиним знаменито сим нашим листомъ, хто на него посмотрит, або чтѣчи его слышит, нинѣшнимъ и потомъ вѣдѣчим, комъ вѣдетъ потребу того вѣдати: Бил нам чоломъ воеводич Троцкий, староста Брацлавский и Бѣницкий, князь Иллъ Костантиновичъ Острозский и покладад передъ нами листъ записный отца своего, воеводы Троцкого, гетмана нашего навышшого, невѣжчика князя Костантина Ивановича Острозского, с которымъ выпишет, ижъ князь Костантинъ Его Милость, воевода Троцкий поймаючи за себе жонѣ свою, маткѣ его, княгиню Ганну, дочкѣ князя Семена Юревича Голшанского, взяд по ней посагѣ немало, яко имѣней, такъ готовизны, скарбовъ, клейнотовъ, золота, сребра, перелъ и иныхъ многихъ рѣхомыхъ рѣчей, а къ томъ имѣна ей материстыи по ней взяд: Голшане¹⁾, Гаско²⁾, а двѣ части Степана, а Рускии имѣна: Копыс³⁾, Романов⁴⁾, Гѣша⁵⁾, дрѣгии тежъ имѣна

материстын, которыи по матце еѣ пришаи: Ровное, Колодно, Чернехов, и иишии дворы, волости и села. Ино тыи вси замки, мѣста, дворы, волости и села по его животе ни на кого иишого, удно на сына Его Милости, князя Илю прийти маюи. Я што сѧ дотычет Степана, тых двѣ частей, которыи емѣ по матце князя Ианной пришаи и шное третее части, которю князь Юрки Дзбровицкий держал, мы господарь, як тыи двѣ части жоны его, так и третюю часть князя Дзбровицкого правом з рѣк князя Костантиновых и князя Дзбровицкого вынали и к рѣкам нашим то были взали и маючи их в моцы нашой, з особливое ласки нашеи и за высокии и вѣрныи сѧзжвы князя Костантина Его Милости, воеводы Троцкого за сѧ есмо зновѣ всим Степанем пожаловали, на вѣчность Его Милости то штдали, зо всим с тым, яко есмо сами его держали. Я так князь Костантин, воевода Троцкий маючи волность водале данины и приеиал нашего комѣ хотѧ то все штдати, продати, записати и што хотѧ с тым водале воли своей вчинити и вѣдчи Его Милость в добром здорови и в полном розумѣ и вачечи то, иж по княгини своей, матце князя Ианной, котораѧ вжо была с того свѣта зошла, не малый посаг, скарбѣз по ней взал и то все на посагѣх наших штрати и хотѧчи Его Милость за то сынѣ своемѣ, князю Или вчинити досыт и з особливое ласки своей штцовзское дал и дароваал его всим Степанем, зо всим с тым, яко Его Милость сам то з данины нашеи держал, то естѣ двѣ части тыи, которыи была по матце его взал и шнѣю третюю часть, што князь Дзбровицкий держал и з дворы Степанскими: Золотѣево⁶⁾, Горбаковом, Подоланы⁷⁾ и з замком и мѣстом Степанским, з гармарки и торги, з мыты и корчьмами и з городцем и со всею волостью Степанскою, селыи городовыми и боярскими, з людми и з земаами пашными и бортьными и с сеножатми, ган, лесы, боры и дзбровами, з ловы зѣринными и пташими, с озеры, реками и рѣчками и ставы и ставищи, з малыны и их вымелки, з вобровыми гоны и з сѧзжвами всими тых людей, з данми грошовыми и медовыми, вобровыми и вѣничными, з дѧкыи оржаными и шесаными и зо всими иными платы и доходы и пожитками, которыи якимкоде именем могѣт названы, або менены быти и зо всим правом и власностью, яко сѧ шный замок, Степан и мѣсто и села и волость Степанская и городец, сами в совѣ и в границѧх и в обыходех своих сѧ маюи, вѣчно и на вѣки непорѣшно, самомѣ князю Или и его княгини и дѣтем и на потом вѣдчимѣ их шадкомѣ и волность емѣ в томже листѣ своем, водале данины и приеиал нашего, на то емѣ даного, шписал тот, выше писанный замок Степан и зо всим, што к немѣ присѧхает, комѣ хотѧ штдати, продати, даровати, записати и кѣз лепшомѣ, а вжиточномѣ своемѣ то швернѣти, якѣ сѧ емѣ и его потомком на лепей видети вѣдет. То теж небожчик князь Костантин, воевода Троцкий в томже листѣ своем вышвобразил, естанвы неако Его Милость дрѣгюю жонѣ за себе понѧл и мѣлавы з нею плод, сыны, або дочкы, тогда предѣл сын его, князь

Илаа маает сам вес Степан шдин на себе держати на вѣчные часы, а тым дѣтем его, дрѹгое жоны не маает в дѣла замкѣ Степана и мѣста и дворов и сел Степанских ставити, ани теж шни маают са встѣпати на вѣчные часы. То пак кгда штца его, княза Костантина Его Милости, воеводы Троцкого з Божего допѣчена в животе не стало, тогда князь Илаа по смерти его за шным даром и записом штца своего, под печатю Его Милости и под сведомом и печатми некоторых панов владников наших, на то емѣ даными, шный замок Степан з мѣстомъ и дворы и волостями и со всеми пожитки, к томѣ присасѹающими, к рѹкам своимъ взяа и тепер его к себе держит. И кгда Его Милость по животе штца своего з мачохою своею, дрѹгою малженкою небожника княза Костантиновою, княгинею Александрою Семеновною справѣ шчевностию перед нами мѣла школо тастаментѣ штца своего, княза Костантинова и шправы ее, которѣю шн была княгини Александре вчинна, тогда князь Илаа, воеводич Троцкий на шнже час по скончени той справы своей, шное дароване и записане штца своего того замкѣ Степана и всех пожитков его нам швашила и вна нам чолом, абыхмо тот запис штца Его Милости при моцы зоставили, а шный замок Степан зо всем, што к немѣ присасѹаает, як в записе штца его есть выписано подтвердан емѣ, на его парсѣнѣ нашимъ привилем на вѣчность. А так мы листѣ записного штца его, небожника княза Костантинова, который шн на то князю Или даа, высасѹавши, знали то, иж князь Костантин, воевода Троцкий добре, а сасѣне то сынѣ своего, князю Или дароваа и записаа, которыйже запис и дароване Его Милости при моцы и зшполной твердости есмо штавили и заставем и шный замок Степан з мѣстом и з ярмарки и торги и мыта и корчмы и з дворы Степанскими: Золотѣевом, Горбаковом, Подоланы, Городцем и всею волостью Степанскою и селы городовыми и боярскими подтверждаем и шмоцнаем сил нашим листом, вѣчно на вѣки непорѣшно, самомѣ князю Или Его Милости и Его Милости княгини и дѣтем и на потомъ вѣдѣчим Их Милости шадком, сѣ сасѣгами пѣтными и людьми таглыми и з земалями пашными и вортными, сѣ сеножатми, гаи, леси, боры и з дѣрѣвами, з ловы звериными и пташими, с озеры, реками и рѣчками, сѣ ставы и ставищи, з млыны и их вымелки, з воевовыми гоны и з сасѣбами всеми тых людей, з данми грошовыми и медовыми, воевовыми, кѣничными, з дакы иржаными и шесаными и со всеми шными платы и доходы и пожитки, которые шкимколее именов могѣт названы, або менены быти и зо всеми правом и власностю, яко са шный замок Степан, мѣсто, волости, селы и дворы и городецѣ сами з собѣ и в границах и в обыходех своихъ мают и штоколее к томѣ замкѣ и двором, волостям и селам присасѹаает. (В) которыйже замок Степан и дворы и волости и селы и вси пожитки, к ним присасѹаючи, не маает воеводинаа Троцкаа, княгини Александра и дѣти ее, которыхъ шна з небожником князем Костантиномъ привылаа: князь Василей и княжна Зофѣа ничим са встѣпати и нико-

торым правом и обычаем под князем Илею и Его Милости княгинею и дѣтми и потомки поискивати не маюти и вѣчное молчане мѣти маюти против него в том, вѣдася листъ записного небожчика князя Константинова, лѣч мает князь Ила и его княгиня и дѣти и потомки их тот замок, всея Степан з двора и волостями и селы и всеми пожитки спокойне, а непорочно к рѣкам своим держати и еживати. И воли есѣт то все продати и штдати, даровати и комѣ хота записати и къ лепшомѣ, а ежиточномѣ своемѣ швершти, як сами на лепей розсмѣючи и як с листе записном штца его, небожчика князя Константиновом естѣ шписано. Я на твердость того и печат нашѣ казали есмо привесити к селѣ нашомѣ привилю. Писан с Краковѣ под лѣты Божего нароженя ѧ. патсот ѧѧ. месеца августа ѧ. ден, индикта четвертый.

Подпис рѣки корола Его Милости.

Михайло, писар.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 314—318. Podług sumaryusza ostrogskiego (Str. 14) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

-
- 1) *Olseany*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie oszmiańskim.
 - 2) *Hlusk*, miasteczko w gubernii mińskiej, powiecie bobrujskim.
 - 3) *Kopyś*, miasto powiatowe w gubernii mohylewskiej.
 - 4) *Romanów*, miasteczko w gubernii mińskiej, powiecie słuckim.
 - 5) *Susza*, miasteczko w gubernii witebskiej, powiecie lepelskim.
 - 6) *Zolotyjów*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.
 - 7) *Horbaków i Podolany*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie ostrogskim.

CDXIV.

W Krakowie 1. sierpnia 1531 roku.

Zygmunt I. zatwierdza ks. Ilię Ostrogskiego w posiadaniu dóbr Satyjowa z przyległościami, wbrew roszczeniom macochy jego, ks. Aleksandry z XX. Słuckich.

Жигимонт Божю милостью, корола Польский, великий князь Литовский, Рѣский, Прѣский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотрит, або чтѣчи его слышит, нынешним и потом вѣдшим, комѣ вѣдет потреб того вѣдати: Иж поклада перед нами воеводич Троцкий, староста Брацлавский и Еѣницкий, князь Ила

Костентиннович Острозский листъ крпчий шца своего, воеводы Троцкого, гетмана нашего наверхушного, невожчика князя Костентина Ивановича Острозского, в котором шписает, иж пан Ин Инович Довойновича з жоною своею, Ганною Петровною и з дѣтми своими, вси посполитою рѣкою, без жадного припсженя и некоторое намовы, шдно сами по своей доброй воли продали князю Костентинш, воеводе Троцкомш и сынш Его Милости, князю Ильи и княгини князя Ильиной и их дѣтем и потомком Их Милости на вѣчность имѣнье свое, в земан Болынской в Лецком повѣтѣ, на имя Сатыев, которое штец пана Довойнов высасжила была на штцы нашом, славное памяти Казимери, короли Его Милости и што перед тым княгини Ильяшоваа держала, за триста коп и за двадцат коп грошей Литовское монеты, с приселки шного имѣнья Сатыевского, на имя: Дадковичи и з Олибовомш, а з Жорновки, а двема Перемиловцы, а з Радовом и теж з воары и салгами пштными и людми таглыми и пашнею дворною и земами пашными и вортными тых людей и з сеножатми, ган, ласы, боры и з дберовами; з ловы звериными и пташими, с озеры, реками и рѣчками, зя ставы и з ставици, з малыны и их вымелки и з мыты, которыи на ставех верст и з воеровыми гоны и з салжебами всеми тых людей и зо всеми иными платы и доходы и пожитки, яко са тое имѣнье Сатыев и приселки его сами еж совѣ и еж швыходехъ и границах своих са мают и штокоавек к ним присасхает. Гдѣж и заклады немалыми шни тшю продажш свою шмоцнили, иж не млет сам пан Довойно и его жона и дѣти и потомки и ближнии их в тое, выше писаное имѣнье, Сатыевш и приселки его ничим са ежстшпати и под князем Костентином и сыном Его Милости, князем Ильею и его княгинею и дѣтми и потомки князя Ильиными шного имѣнья поискивати. То пак потом после шное крпан своее, невожчик княз Костентин, воевода Троцкий дрѣгшю жонш, княжш Салцкшю, княгиню Александрш за себе понал и дѣти з нею прибыл: князя Васила и княжш Зофшю. Ино по животѣ князя Костентиновом, таа мачоха его, княгини Александра с пасынком своим, княземъ Ильею право, шчешншстю розмовш, перед нами мѣла школо шправы и записана еѣна своего, которое невожчикъ князь Костентин на имѣньях своих ей шчини, гдѣж и тое имѣнье, Сатыев и приселки его менила совѣ шт мшжа своего, князя Костентина, воеводы Троцкого, в ссмѣ записано и на то таштамент его и листъ его веновный перед нами покладала и просила нас, жевышмо при тых всих рѣчах, на таштаменте князя ее ей шписаных зоставили и тое имѣнье, Сатыев казали ей в моц подати, а пасынок ее, князь Илья жадал нас, левышмо листъ крпчий шца его при моцы зоставили. И так мы того таштаментш невожчика князя Костентинова шгледавши и его высасхавши, за салшный, а достаточный его есмо не признали, дал тое причины, иж на нем много рѣчей было приписано и помазано. И высасхавши есмо з обш сторон рѣчей их и листш крпчого невожчика князя Костентинова, который пан Довойно зя жоною своею на

то Его Милости дал, знали то, иж пан Довойно тое имѣнье свое, Сатыев князю Костентину, воеводе Троцкомъ и сыну Его Милости, князю Ильи и княгини и дѣтем князя Ильиным и потомком Их Милости, а не иным дѣтем князя Костентиновым на вечность продал, первой иужан дрсгаа княгина его, таа княжна Сазцкая Алексиндра за князя Костентина пришла и листъ свой продажный князю Костентину на вдно има, князя Ильино и потомки князя Ильины на тое имѣнье под сведомом и печатми нѣкоторых панов рад и владников нашихъ, шсов преложенных и под своєю печатю Их Милости дал и князь Костентин кспивши его за влоствны пѣнези князя Ильины на себе и на сына своего, князя Илью и листъ продажный шт пана Довойна на то вземши, не мѣла mocy шт сына своего, князя Ильи того штдалати и дрсгой жонѣ своей, княгини Александре и дѣтем ее шного имѣнья записывати, во мог сам его водле кспан своео до живота своего держати, а по его животе шным правом кспчим ни на кого иного мѣло прийти и приходит, толко на сына его, князя Илью и на дѣти и на потомки князя Ильины, комъ то шт пана Довойна и жоны и детей его продано. Икож есмо з розсѣдкс нашего шный тастаментъ небожника князя Костентиновъ и вси рѣчи на нем шписаны на сторонѣ штаожни и еднаным швычаем межн княземъ Ильею, воеводичом Троцким и мачохою его, княгинею Александрою в розницах их и шправѣ вѣна ее сазшный посредок и конец знаши и вчинили. И што са дотычет того имѣнья Сатыева со всеми приселки и пожитки его, в тотже час князю Ильи есмо водле кспан и листъ кспчого держати присѣдали и выроком нашим его правого знаши и тѣю ксплю его при mocy зоставили, а княгини Костентиновой, мачосе его и дѣтем ее: князю Василию и княжнѣ Зофѣи, которых шна з небожником княземъ Костентином после тое кспан прибыла, не вѣдали есмо в то ничим са възстѣпати, ани в дѣлз шного имѣнья князь Илья вратѣ и сестрѣ своей ставити не мает. И виа нам чолом князь Илья, авыхумо емъ на то дали нашъ листъ и шнсю ксплю, имѣнье Сатыев зо всеми приселки, к немъ присазхаючими, подтвердили Его Милости привилеом нашим на вѣчность. Ино мы на его чолом вите, з ласки нашео то вчинили, на то дали емъ сес нашъ привилей и шное имѣнье Сатыев, ксплю штца его, князя Костентиновъ и Его Милости самого и приселки тамошнии: Дадковичи и з Оливовом и Жерновеки и двѣ Перемиловцы и з Радовомъ подтверждаем сим нашим привилеом, вѣчно и на веки непорѣшно, самому князю Ильи, воеводичѣ Троцкомъ и Его Милости княгини и дѣтем и на потом всѣдчим Их Милости шадком, з бояры тамошними и сазгами пѣтными и з людьми тагаыми, с пашнею дворною и землями пашными и вортными тых людей, зх сеножатми, ган, з лесы, боры и з дѣровами, з ловы звериными и пташими, с озеры, реками и рѣчками, ставы и ставищи, з малыны и их вымеаки и з мыты, которы на ставехъ верѣт и з вобровыми гоны и з сазжевами тых людей всеми и зо всеми платы и доходы и пожитки, ико са тое имѣнье, Сатыев и приселки его сами

в совѣ, въ границахъ и швыкодехъ своихъ сѧ маютъ и штоколле къ немѸ присасхаетъ. Въ котороежъ имѣнѣе Сатыевъ и приселки его къ немѸ присасхаютъчии не маютъ воеводинаа Троцкаа, княгини Александра и дѣти ея, которыхъ она зъ невожчикомъ княземъ Костентиномъ привыла: князь Василей и княжна Зофѣа ничимъ сѧ стѣповати и ничимъ правомъ и швычаемъ подъ княземъ Иаею Его Милостю и княгинею и дѣтми и потомки поискивати не маютъ и вѣчное молчанье мѣти маютъ в томъ противъ него, воде кѣпанъ его и листѸ кѣпчого, лехъ маютъ князь Иаа самъ на севѣ и его княгини и дѣти и потомки ихъ тое имѣнѣе, Сатыевъ и зо всеми приселки и пожитки его спокойне и непоршшо къ рѣкамъ своимъ держати и вживати на вѣчныи часы. И воли вѣдѸтъ тое имѣнѣе и приселки, кѣпаю свою штдати, продати и комѸ хота даровати и записати и къ лѣпшомѸ, а шжиточномѸ своемѸ швернѸти, яко сами налѣпѣи розѸмѣючи. Я на твердость того и печать нашѸ казали есмо привѣстѸти къ семѸ нашомѸ привилѸю. Писанъ в Краковѣ подъ леты Божего нароженѧ ѧ. ф. ѧ. ѧ. месеца августа ѧ. денъ, индикта ѧ.

Подписъ рѣки корола Его Милости.

Михайло, писарь.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 354—359.

CDXV.

W Niepołomicach 4. sierpnia 1531 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Ili Ostrogskiemu kupno dóbr Satyjowa, z przyległościami od Jana Janowicza Dowojnowicza.

(Ж)и́гмонтъ Божею милостыю, королъ Полскій, великий князь Литовскій, Русскій, Прѣскій, Жомойтскій, Мазовецкій и иныхъ.

Чинимъ знамѣнито симъ нашимъ листомъ, хто на него посмотритъ, або чѣсчи его слышитъ, инѣшнимъ и на потомъ вѣдѸчимъ, комѸ вѣдетъ потреѣе того вѣдати: Близъ намъ чоломъ воеводичъ Троцкій, староста Браславскій и Бѣницкій, князь Иаа Костантиновичъ Штрозскій и повѣдѸлазъ передъ нами, ижъ штець Его Милости, воевода Троцкій, гетманъ нашъ навѣшшій, невожчикъ князь Костантинъ Ивановичъ Штрозскій кѣпша зъ нимъ, сыномъ своимъ за посполитыи пѣнази имѣне в земли

Большинской, в Лвцком повѣте, на имя Сатыев в пана Ина Иновича Довойновича и жены его, Ганны и в ихъ дѣтей, с приселки того имѣнья Сатыева, на имя: в Дадковичи, а в Олибовом а ж (!) Жерновки, а в дѣйма Перемиловцы, а в Радовом. Ибож пан Ин Довойнович тое имѣнье Сатыев продал самому князю Костантинъ и сыну Его Милости, князю Или и Его Милости княгини и дѣтемъ и потомкомъ ихъ со всемъ с тымъ, какъ они сами тое имѣние дѣржали, ничего на себе не вставючи, за триста коп и за двадцать коп грошей Литовское монеты; на штож они и запис свой под сведомомъ и пѣчатями некоторыхъ панов вродников нашихъ и своими печатми Ихъ Милости подавали; которыйжо запис ихъ князь Ила пѣред нами покладад и близ нам чоломъ, абыхмо на то дали емъ нашъ листъ и тое имѣнье Сатыев на Его Милости имя нашихъ прицельемъ подтвердили. Я так мы того запис пана Ина Довойновича выслаухавши, в ласки наше на его чоломъ битъе то вчинили, на то дали емъ сес нашъ листъ и тое имѣнье, выше писаное, Сатыевъ подтверждаемъ сим нашимъ листомъ, вечно и на вѣки непорочно, князю Или Его Милости самому и его княгини и ихъ дѣтемъ и на потомъ ввѣдчимъ Ихъ Милости цадкомъ, в воары и с сажгами пѣтными и людьми тѣлыми и с пашнѣю дворною и в землями пашными и бортными тыхъ людей и с сеножатми и в боры и ган и лѣсы и дѣрвоками и в ловы звѣринными и пташими и с озеры и реками и речками и с ставы и с ставици и в малыны и ихъ вымелки и в мыты, которые на ставехъ веруть и в бобровыми гоны и в сажбами всеми тыхъ людей и в данми грошовыми и мѣдовыми и бобровыми и кѣничными и в дѣкы иржаными и вѣсаными и цынши и со всеми иными платы и доходы и пожитки, которые какимкоже именемъ могутъ названы, або менены быти и со всемъ с тымъ, какъ са тое имѣние, Сатыевъ само в собѣ и в границахъ и в обыходахъ са своихъ маеть. И волен князь Ила Его Милость и Его Милости потомки тамъ собѣ роз(ши)рити и прибавити и к своему лепшомъ, а вжиточномъ швернети, какъ самъ на лепей розвѣючи. Я на твердость того и печат нашъ казали есмо привѣсити к семъ нашомъ листъ. При томъ были: Князь Миколай, бискуп Жомойтский; а воевода Подлашский, маршалок наш, пан Иванъ Богдановичъ Сопѣга. Писанъ в Неползницахъ под лѣты Божего нароженя .д. ф. л. л. месеца августа четвертый день, индикта д.

Sigismundus rex subscripsit.

Михайло, писар, намѣстникъ Медницкий.

Oryginał na pergaminie, przechowany w Bibl. Ossol. Spis dypl. Nr. 653, po pieczęci i sznurku pozostały tylko ślady cięć. Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 342—343.

CDXVI.

W Niepołomicach 5. sierpnia 1531 roku.

Zygmunt I. wydaje wyrok w sprawie ks. Aleksandry Konstantynowej Ostrogi z pasierbem jej, ks. Płią, przysądżając jej tytułem posagu 3000 kóp groszy lit. na Turowie i Tarasowie i dożywocie na Słowieńsku.

Жикгимонт Божею милостью, короля Полский, великий князь Литовский, Руский, Прский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Чиним знаменито сим нашим листом, хто на него посмотрит, або чтычи его слышит, нынешним и на потом вьдчим, кому вьдет потреб того вьдати: Ижь кгда пришла рѣч, а розница сьдовымь обычаемь передь шванчность нашю господарьскую, с одной стороны шт воеводича Троцкого, старосты Браславского и Вьницкого, князя Иан Костантиновича Строзского; а з другой стороны шт матчухи его, воеводиной Троцкое, княгини Костантиновой Ивановича, княгини Александры школо шправы тыхь ильней, котормь был воевода Троцкий, гетман наш навышший, староста Браславский и Вьницкий, небожчик князь Костантин Иванович Строзский шдны обычаемь шправы ей, княгини своей с вѣне и привенкш записал, а другие теж обычаемь дарш штдал и листы своимь ей, мааженце своей, княгини Александре то все шписал и печатмь своимь шмоцнил, а князь Ила, сын небожчика князя Костантинов передь нами менил с себе на то теж достаточное право и твердости мѣти, на штож, яко князь Ила, так и матчуха его, княгини Александра тымь вси твердости свои с оьш стороны передь нами покладали, котормь ш широкими, славыными выводы, обычайми права великого князьства Литовского с совѣ сь заховывают. К томь княгини Александра передь нами мовила ш рѣчи свои ршхомь, яко клейноты, шаты и ш иншии шкарбы и так менила, и жбы их пасынок ее, князь Ила совѣ забрал, а князь Ила теж менил, якобы княгини Александра многии рѣчи матки его за себе забрала. Я так мы шванчеши розность и противность листов их, так есмо розважили, жбы шдна сторона кь шкомь небезпеченствш и шкоде не пришла, гдѣбы такова розница шстростью права, а подле сьдowego вѣгш мѣла быти вложена и докончана, иншихь многихь рѣчей закрываючи, нежан мы паматаючи на цнотаньш, а славыными засагми небожчика князя Костантина, а маючи лютость и ласкш нашш над мааженкою его и Шго Милости дѣтми, таковыю розницш и спорш межь тымь

шесами шпстали, а кс еднаню их привели. Гдѣж тми шведве стороне, яко князь
 Илаа, так и мачоха его, княгини Александра шеполне и розмыслене, доброволне з ову
 сторон в той рѣчи на нас зволниа, а нам господарю всю свою рѣч и розницъ, права
 и листы свои в рѣки поддали, а к томъ для лепшого розознаня рѣчи по два с па-
 нов рад наших корѣны Полское над паны рады наши великого князьства Литовского,
 которми на тот час при нас были к совѣ есмо выбрали, а заса теж хотачи есмо
 кождю сторону во всем добре шсмотрети, придали им по неколкш парсѣн с панов
 рад наших Полских, которму шни совѣ на шве стороне кс лепшой и зсполной раде
 менили и шбрали. Якож есмо с паны радами нашими всиу листов и выводов их
 выслаухавши, розважили, кс савшной згоде в том ихъ наводили. Гдѣж за призволенем
 ихъ, шбеюу сторон в той розницы кс савшномъ еднаню и средкш их есмо привели
 и князь Илаа з мачохою своею пришедши перед нас, з нашш моцъ са подали и ко-
 торый есмо закладъ, десат тисач коп грошей положили, шни то принали, шбецшочи
 са тот вырок наш моцно держати под тым закладом, а естанвы котораа сторона
 водле вырокш нашего чого приймовати не хотела, тот мает то нам платити, поло-
 вицш того закладъ, а дршгшю половицш стороне, котораа вырок наш шдержит.
 Я так мы господарь заховываючи са во всем подданным нашим з справедливости
 и водле зволена шбеюу их сторон, так есмо выроком нашим знашли и сказали:
 Иж мает княгини Александра на Тшровѣ и Тарасовѣ зостати, а мает на их три
 тисачи коп грошей мѣти, которми внесла до мѣжа своего, княза Константина,
 а дршгшю три тисачи коп грошей привенкш мает княгини Александра шпстити.
 Я к томъ княгини Александра мает князю Или, пасынкш своемъ дати патсот коп
 грошей з сейже год, на сватый Яковъ, пришлого рокъ, а шт княза Или на то
 квитш взати, которшюж патсот коп грошей бшдет мѣти приписанъ к первой
 сшме на томже имѣни, а князь Илаа вземши патсот коп грошей шт мачохи своей,
 мает дршгшю патсот коп грошей, котораа была матце его на Тшровѣ записана,
 ей шпстити и теж мает мѣти шдержати княгини Александра имѣне Словенско¹⁾, зо
 всимъ, как са з совѣ мает до своего живота, а по ее животе мает тое имѣне
 Словенско на княза Илю спасти, яко его материнское, а тое имѣне верхш писаное
 Словенско мает подано быти княгини Константиновой в держане, шт тых часов
 з чотыреу недѣлау, то есть з первшю недѣлаю по сватом Балтромѣи; на
 тотже рок княгини Александра имѣна: Здѣтелы ис Охоновом²⁾, которое
 тых часов держит, мает князю Или поступити. Я што са дотычет дочки
 княгини Александринны, шна не мает третее части посагш, ани выправы дочце
 своей давати, нежли бшдшт повинни брата дочкш ее, князь Илаа, а сын ее, князь
 Василей дочкш ее, а свою сестрш выправити и выпосажити, кды того час прийдет,
 а кдыбы княгини Александра, бшдшчи на вдовем столцы, с того сѣта сошла,
 тогда Тшрок и Тарасов мает прийти на княза Илю и брата его, княза Василаа,

которомъж князь Ила вѣдет повинен дати вдно три тисачи коп материзны его, для того, абы заса не ворочал пѣтисот коп грошей, а Словенско яко материстое вдномъ князю Или приидет. И естаны княгиня Александра пошла за мѣж, тогда мает спсѣтити Тѣров и Тарасов, а взати полчетверты тисачи коп грошей, которыхъж пѣнази вола она вѣдет гдѣ хота швернѣти; а тѣю полчетверты тисачи коп грошей вѣдѣт повинни швадва враты платити, то есть половицѣ той сѣмы князь Ила, а дрѣгѣю половицѣ сын ея, князь Василей. Далнй што са дотычет рѣчей рѣхомыхъ, княгини Александра мѣнала, яковы ей тыи рѣчи, которыхъ она внесла до мѣжа своего, а были ежо шшачованы и шправены, а иншии через князя гетмана, мѣжа ея дарованы на тастаменте, на который са княгини Александра здавала, который перед нами выа положен, але са нам здаа выти не певный, на котором много было приписано и не сашшо справовано, и не видало са нам на тот час дати емѣ мѣстца и вѣры и ни во што есмо его швернѣли, нежан так есмо знашли: Што са дотычет тыхъ рѣчей, которыхъ княгиня Александра внесла до мѣжа своего, князя Константина, а сѣт шшачованы и записом шправены, князь Ила не вѣдет повинен того ворочати, кгда мает потом ей платити тѣю сѣмѣ, выше писанѣю, але тыи рѣчи, которыхъ княгини Александра по внесени своем шт матки, або шт мѣжа своего дарована, а в шшачнѣ то не было ставено, мает князь Ила ихъ всихъ мачосе своей вернѣти, а естаны княгини Александра мѣнала, яковы ихъ болши князь Ила взал, або ихъ мѣла, тогда князь Ила мает на томъ присагѣ вчинити, иж ихъ воли не взал, ани в себе мает, а того ежо шн прожен вѣдет. Заса теж з дрѣгое стороны княгиня Александра, которыхъ-бы рѣчи матки князя Илнны совѣ взала, мает теж спола князю Или вернѣти в тотже спосов и швычай под присагою, яко вышей шписано. И ежо тыи шведве стороне, яко князь Ила, так мачоха его, княгини Александра Се Милость тыи вси рѣчи, выше писаныи мают межн собою зшполне, а непорѣшне держати под тыи закладомъ нашимъ, десѣтма тисачами копами грошей, а с того черес то ни в чомъ выстѣповати не мают. И на то есмо дали князю Или, воеводичѣ Троцкомѣ сес наш лист з нашею печатю. При томъ были рада наша великого князѣства Литовского: князь Миколай Бѣжкгайло, вискѣп Жолмоитский; воевода Подлашский, маршалокъ наш, пан Иван Богданович Голега. Писанъ в Неполоницахъ под лѣты Божего нарожена д. ф. л. а. месеца августа пятый ден, индикта четвертый.

Михайло, писар, намѣстникъ Медницкий.

Munimenta Ducum in Ostrog. T. I. Str. 420—425. Podług summaryusza ostrogskiego (Str. 127) oryginał był na pergaminie, z podpisem królewskim i przywieszistą pieczęcią.

¹⁾ *Słowińsk*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie oszmiańskim.

²⁾ *Zdzięcioł*, miasteczko, *Ochonowo*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie słonimskim.

CDXVII.

W Krakowie 18. sierpnia 1531 roku.

Piotr Józefowicz Szembel, dworzanin hospodarski zastawia u ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, starosty Włodzimierskiego dwie części dóbr swoich, Kustycz za 20 kóp groszy Lit. na rok jeden, zaczynający się od Bożego Narodzenia. W Krakowie 18. sierpnia, indykta 4.

Sumaryusz Turzyski. Str. 51—52. Oryginał w języku ruskim.

CDXVIII.

W Krakowie 20. sierpnia 1531 roku.

Zygmunt I. poleca Jakimowój Wochnowicza Promczejkównój, aby w sprawie Hrycka Bityńskiego Wochnowicza, o wieś Kulczyn, stawiała się przed ks. Andrzejem Aleksandrowiczem Sanguszką.

Жигимонтъ Божею милостію, королъ Полскій, великій князь Литовскій, Русскій, Прѣскій, Жомойтскій, Мазовецкій (и иныхъ).

Боярини воеводича Троцкога, старосты Браславского и Бѣницкого, князя Или Костантиновича Острозского, Якимовой Вохновича ^{а)} Промчейковне. Жаловалъ намъ земанинъ Володимирскій, Грицко Бытенскій Вохновичъ въ томъ, штожъ дей мѣжъ твоѣ небожчикъ, Якимъ Вохновичъ записалъ твоѣ вѣно на имѣни своемъ, Колчинѣ некоторю суму пенязей, ино онъ хочеть твоѣ тоѣ вѣно отложити. Я такъ мы казали въ томъ межѣ вами досмотрѣти и справедливостъ томъ вчинити маршалкѣ Болыинское земан, князю Андрѣю Александровичу Санквѣшковича и сынѣ его, старосте Володимирскомъ, князю Федору и тыбы передъ Ихъ Милостію сталъ и листы, которыны еси на тоѣ вѣно мѣла, положила и въ томъ съ з нимъ расправила и права была послѣшна во всемъ. Писанъ въ Краковѣ подъ леты Божего нароженя ѿ. патсотъ ѿѿ. мѣсеца августа ѿ. индикта ѿ.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, po wyciśniętej pieczęci pozostały tylko ślady czerwonej masy. ^{a)} Na jedno słowo miejsce czyste.

¹⁾ *Kulczyn*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CDXIX.

W Krakowie 21. sierpnia 1531 roku.

Zygmunt I. mianuje ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę starostą włodzimierskim¹⁾.

Жигимонт Божею милостю.

Чинимъ знаменито тымъ нашимъ листомъ, комъ бѣдетъ потребъ того ведати, або чтѣчи его слышати: Ижъ мы маючи взгляды и бачность на верные заслуги, которыми заслугами старостичъ Колодимерский, князь Федоръ Андреевичъ Санкыш-ковича з дѣдовъ и предковъ своихъ естъ намъ вѣдчонъ и тѣ тежъ, ижъ онъ всю тѣю сумъ пеназей, в которой сумѣ замокъ и местечко нашо Колодимер, из доходы в заставѣ мел в тисачи золотыхъ, намъ доброволне спѣстна, самъ ѡт себе и ѡт всехъ своихъ потомковъ на вечность и листы наши, которыми онъ на то ѡт нас мел, намъ сѧ спѣстна и вернѣлъ и сказати ихъ дозволиа. Икожъ мы тыи листы симъ нынешнимъ листомъ нашимъ казимъ и в ни во што ѡборочаемъ и для тыхъ пререченыхъ причинъ, а надто хотечи его тымъ пиленѣшимъ и ѡхотнѣшимъ къ службамъ нашимъ вчинити, тотъ вышѣй мененый замокъ и местечко, Колодимер, со всякими пожитки и доходы и со всемъ с тымъ, што сѧ стародавна к томъ замкѣ и местечкѣ прислѣхало и по томъ, какъ ѡтецъ и предковѣ его, старосты Колодимерский держали и вживали, вкромъ мыта нашего, тамошнего Колодимерского, которое перед тымъ з розказанья нашего, старосты на насъ держивали и вывирали, котороежъ мыто мы и теперъ на себе выймѣемъ и нашомъ пожиткѣ зоставѣемъ, дали пререченомъ князю Федорѣ держати и вживати и къ его лепшомъ, пожиточномъ такъ, якъ емъ наленѣй бѣдетъ сѧ видѣти справовати ажъ до ѡстаточного дна живота его. И при томъ ѡбещѣемъ тымъже листомъ нашимъ, ижъ мы пререченого князя Федора, старостѣ нашего Колодимерского мѣемъ заховати ажъ до смерти его и покѣль онъ живъ бѣдетъ, не мѣемъ того замкѣ ѡт него николи ѡтнимати. И для лепшого сведома дали есмо емъ сѣсь нашъ листъ подъ нашою печатю. И при томъ были: Князь Миколай Бежкгайло, вискъп Жомойтский; а воевода Подляшский, маршалокъ нашъ, панъ Иванъ Богдановичъ Гопага. Писанъ в Краковѣ подъ лѣты Божего нароженя .д. ф. ѧ. мѣсеца августя кѧ. день, индикта д.

Подписъ рѣки господарскоѣ.

Михайло, писар, наместникъ Медницкий.

¹⁾ Dokument ten jest dosłownym przekładem dokumentu łacińskiego, podanego pod Nrem CCCLVI. z tą różnicą, że brakuje tam świadków i podpisu pisarza, była to więc tymczasowa nominacja, tylko namiestnikiem, a nie starostą i dla tego aż do tej pory ks. Fedor tytułował się po ojcu, tylko starościem włodzimierskim.

CDX X.

W Krakowie 24. sierpnia około 1531 ¹⁾ roku.

Wyrok sędziów polubownych w sprawie ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki z żydem brzeskim, Duckiem Michelewiczem, o wyrabianie popiołu w lasach włodawskich.

Мы сѣди и едначи полюбовны: Иван Богданович Сопѣга, воевода Подлажский, маршалок весподарський, а Мартин Тѣрз, секретар пана воеводы Буленского, а бакаларз князя вискспа Дѣцкого. Жаловал весподаръ, королю Ёго Милости князь Федор Андрѣевич, староста Колодимерский в том, ижъ жид Берестейский, Дѣцко Михелевич нанал в пѣщи в княжей, въ Колодавской попеа робит, а так ровнешн попеа и его князю платити нѣ хотел, а князь Ёго Милость теж того попеа з ммена своего не выдал и на тот ещо попеа, робачи, Дѣцко взял Ёго Милости жита сорок корцей Берестейских. Я так к томъ попеа приповедал сѣ брат Дѣцков, Хема, ино князь Федор в том королю Ёго Милости жаловал, ижъ Хема приповѣдавши к попеа, попеа не берет, а платити князю Ёго Милости не хотел. Я так короа Ёго Милость казал был того досмотрет князю Николаю, висксус Жомойтскомъ, а панъ Иванъ Сопѣзе, воеводе Подлажскомъ, а писаръ своимъ, панъ Михайла Баславичъ. Ино они вбедке сторонѣ пришли пѣред нас и дали нам с моц, авыхмо мѣжи нами розознане вчинили вбываем едначным. Ино мы то вчинили, ино што сѣ дотычет попеа того, ино мает Хема князю Федоръ его заплатит за тот попеа, за каждый листъ по 1. грошей, колко вѣдет того попеа на тот рок, встѣнешн в постъ великий, с двѣ неделѣх; а князь Федор Ёго Милость мает емъ дати в пѣщи своей выровити патнадцат листов попеа, на вправане того попеа, а вт тых патнадцати листов попеа не мает князь Ёго Милость ничего врат, а он тежъ нѣ маеть колшей того робити попеа. Я штос дотычет того жита, што взял Дѣцко на тотже попеа сорок корцей, ино мает княжий врадник на том присагнсти, штожъ

ДАА ТОЕ ЖИТО ДАЦК8, а ХЕМА МАЕТ ТОЕ ЖИТО ЗАПААТИТ, ПО ЧЕМС ИДЕТ, ЛБО ЖИТОМ
МАЕТ ЗАСА ВЕРН8ТИ, НА ТОТЖЕ РОК, ВЕРХ8 МЕНЕНЬИЙ, ВСТ8ПИВШИ 8 ВЕАНКИЙ ПОСТЪ, 8 ДВ8
НЕДЕЛАХ, а ЕСТАИ ЖИД ХЕМА НА ТОТ РОК КНАЗЮ ФЕДОР8 ЁГО МНОСТИ НѢ ЗАПААТИТ
8 В КИМЕНИ ЕГО, 8 БОЛОДАВѢ²⁾ ЗА ТОТ ПОПЕА, ЗА КОЖДЫЙ ЛАСТЪ ПО ДЕСЕТИ ГРОШЕЙ И ЗА
ТОЕ ЖИТО, ЗА СОРОК КОРЦЕЙ БЕРЕСТЕЙСКИХ, ТОГДА МАЕТ СПОДАРО8, КОРОЛЮ ЁГО МНОСТИ
ЗАПААТИТ СТО КОП ГРОШЕЙ, а КНАЗЮ ФЕДОР8 ЁГО МНОСТИ ПАТДЕСАТ КОП ГРОШЕЙ,
а НАМ С8ДАМ ПАТДЕСАТЖЕ КОП ГРОШЕЙ, а КНАЗЬ ФЕДОР ЁГО МНОСТЬ ПОСАѢ ТОГО РОК8
КОЛЕН ВЖЕ В8ДЕТ ТОТ ПОПЕА КОМС ХОТАЧИ, ТОМС ПРОДАТИ И ГДѢ ХОТА, ТАМ ЕГО
ПОДЕТИ И К СВОЕМС ВЖИТОЧНОМС ШВЕРН8ТЬ, БО ХЕМА ЖИД САМ С8 ПОД ТЫМИ ЗАКЛАДЫ
ПОДДАА, ЕСТАНЫ НЕ МЕА ТОГО ПОПОЛНИТИ. Я НА ТВЕРДОСТЬ ТОГО ЛИСТА НАШЕГО
ЕДНААНОГО И ПЕЧАТИ ЕСМО ПРИЛОЖИИ К СЕМС НАШЕМС ЛИСТ8. ПИСАН В КРАКОВѢ
АВГ8СТА КЪ. ДЕН.

Oryginał na arkuszu papieru, na zielonej masie wyciśnięte 3 pieczęcie, zatarte.

1) Roku brakuje, gdy jednakże przy wydaniu poprzedzającego przywileju ks. Fedor Sanguszko był zapewne osobiście w Krakowie, a nadto wymienieni tam świadkowie: Iwan Sapieha, wojewoda podlaski i Mikołaj, biskup żmudzki i tu występują, więc najprawdopodobniej wyrok ten wydano w 1531 roku, tém bardziej, że i ks. Fedor nazwany już jest starostą włodzimierskim.

2) *Włodawa*, miasto powiatowe w gubernii siedleckiej.

CDXXI.

W Zadybach 13. grudnia 1531 roku.

Zamiana dóbr ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki z ks. Wasylem Michałowiczem Sanguszką i ugoda o różne krzywdy obustronne.

И КНАЗЬ ФЕДОР ЯНДРЕЕВИЧ, СТАРОСТА БОЛОДИМЕРСКИЙ ЧИНЮ ЯВНО И СОЗНАВАЮ
САМ НА СЕБЕ СММ МОИМ ЛИСТОМ, НЫНИШНИМ И НА ПОТОМ В8Д8ЧИМ, КОМС В8ДЕТ ТОГО
ПОТРЕБ ВЕДАТИ, ЛБО ЧТ8ЧИ ЕГО СЛЫШАТИ: КОТОРОЕ ЗАШЬТЬЕ И НЕЗГОД8 МЕЛИ ЕСМО З ДАД-
КОМ МОИМ, КНАЗЕМ ВАСИЛЕМ МИХАЙЛОВИЧОМ СЕНК8ШКОВИЧА КОВЕЛСКИМ, ІАК ПОЧЕНИИ
В РЕЧОХ ЗЕМЛАНЫХ, ТАК ТЕЖ И В Р8ХОМЫХ, ИНО ІА ГОСПОДАРЮ, КОРОЛЮ ЁГО МНОСТИ
И ПАНОМ РАДАМ ІХ МНОСТИ ВЕАНКОГО КНАЗЬСТВА ЛИТОВСКОГО МНОГОКРОТ ЖАЛОВАЛ И НА
РОКИ ЗАВНТЫИ ПРАВА ЕСМО ЗВОДИИИ, а ТАК ЗА ТЫМИ ВСѢМИ ПРИЧИНАМИ К8 ЗГОДЕ
И ВРАТСКОЙ ПРИАВНИ НЕ МОГАИ ЕСМО ПРИЙТИ. ИНО ТЫХ ЧАСОВ НИ С ЧИЕГО ПРИП8ЖЕНА,

ани ничней намовы, сами есмо, звехавши са до Задмы, по своей доброй воли, так есмо межн себе вчинили и тсю реч есмо на том оставили: ѿ которых з давных часов зайства имений своих мели есмо, напервей в монастырь сватого Николы, Мелци, а в село Головево, а в Комарово¹⁾, ино мы по своей доброй воли тыи имена променяли: из князь Федор Андреевич дал есми противкь того монастыря, Мелец и тых сел князю Василию Михайловичу село свое отчизное, Мостица, зо всем тым, как са тое имене само в себе и в своих границах давно са мает, а мнѣ князь Василией противкь того имена моего, Мостица, дал монастырь свой Мелци²⁾ с тыми селы: Головевом, а Комаровом так, (как) са тот монастырь сам в собѣ с тыми селы и в своих границах мает; а к томъ теж еще село Лагодева³⁾, которое было монастырское, всталос князю Василию, а таа мена (!), которая са межн нами стала, маем ей держати вечно, мы сами и потомки наши, а хтобы з нас с той мены выстѣпна, што есмо менали монастырем и намѣнами, тот мает господарю, королю Его Милости заплатити тысячъ коп грошей, а вден двогомъ патсотъ коп грошей, а сдала триста коп грошей, а тсю мена предса держати (маем). Я к томъ теж, што са видела кривда князю Василию з ымений Его Милости в земли, з Городица, а Шешков, а Сибина, от имений монахъ, Серахович, а з Бвцена⁴⁾, которая земля межн реки Нижвы и Бвцена села, ино на том са стало и так есмо вмовили з обонх сторон: иж маем на то вывести князя Василия Федоровича Четвертенского, а князя Александра Михайловича Вишневецкого, а князя Александра Федоровича Порыцкого, а пана Федора Галевича, а штоколик Их Милость межн нами в тсю землю, што промежи реки Нижвы и Бвцена села, знайдѣть, мы маем держати мощно и не отменно и на веки непооршно, мы сами и потомки наши. И теж што са дотычет имена князя Василева, Лагодева, а моего имена Дороготеша⁵⁾, ино так есмо тсю реч оставили: иж мают тыиже приятели наши, верхъ менены, тыи имена: Лагодева, а Дороготеш, как са тыи имена в своих границах мают, ввехати мают (!) по тым границам и на полы землю розделити, и то маем вечно держати. И што видит кривда князю Василию в земли, з ымена Его Милости ѿбыла от имений монахъ: Грабова и Несухоеж⁶⁾ и Дороготеша, ино тыиже приятели наши мают там ввехати и гдеколик князю Василию вдет видити са кривда в земли з ымений наших отчизных и выславжоных и кшпаеных, там тыиже приятели наши мают ввехати и промежкь нас в тых земляных кривдах мают братским, а приятелским ввечаем вводити, а мнѣ по томъж, без шкоды на обе стороне, а которых земли князю Василию в з его сторонъ втейдѣт, князь Василией волен (на) тых землях люди садити и распахавати и к своимъ пожиткь ввернѣти, як сам налепей розмет, а мнѣ по томъж. И што тыи приятели наши межн нами в тыи кривды земляны знайдѣт, то мы маем на обе стороны мощно держати. Я што са дотычет ршомых речей, на то есмо иншии листы промежкь себе подавали, под которым са ввечаем маемо справовати и рок

Есмо тым справом земным и границам положан и з овоиѣх сторон принали на ден сватого Юра, приидшого свата вешнего, которое свато вѣдет индикта пѣтого, под страченем тыхъ земля: хто на рок не станет, маюг тын приателн наши, на тот рок зѣхавши са, промежкѣ нами чинити и во всем постѣповати, як в листѣх нашихъ верхѣ написано. Я естанбы с тыхъ приателѣй нашихъ, который быти не могъ быти (!) на тыхъ справахъ нашихъ, на тот рок, мы маем такъ ровного на его мѣсто взяти, якъ тот, нижан вховай Боже на насъ которого форовы, або сажвы господарьской, або пополоховъ отъ поганства Татар, за тымъ хто не станет, тотъ рокъ не тратити. Я што есмн презыскал на князю Василю Егго Милости черезъ еднане небожчика пана Богѣша, подскарбего и княза Васила Четвертенского, триста коп грошей безъ трехъ коп, в которой сумѣ держал есмн имене Егго Милости Облapy, то есмн князю Василю для братской згоды вѣстна и того имене Облап постѣпна и не мам на Егго Милости того вже искати на веки. И которын листы мѣли есмо еднацкии и свои записныи в тыхъ кривдахъ, тын вже на обе стороны ^{а)} вморѣмо симъ нашимъ листомъ. Я хто(вы) з насъ мѣл с теперешнего нашего еднанѣ выстѣпнати, тотъ мѣетъ заплатити братъ братѣ триста коп грошей, а тымъ нашимъ едначомъ двести коп грошей, а еднане предса маемо мощно держати и тын листы. Я при томъ были и томѣ добре сведомн: Князь Василей Федорович Четвертенский, а князь Александро Михайловичъ Вишневский, а пан Василей Семашкович, а пан Тихно Козинский, а пан Федор Гвлевич, а князь Андрей Михайловичъ Козека, а пан Тихно Кисел. Я просил есмн тыхъ верхѣ писаныхъ князей и пановъ в печати и Ихъ Милост на просѣв мою то вчинилн и печати свои приложилн, а для лепшей твердостн иа князь Федоръ печатъ свою приложил к семѣ моимъ листѣмъ. Писанъ в Задыбѣхъ подъ леты Божего нароженѣ љ. ф. љ. ѣ. (!) мѣсеца декабря ГГ. день, индикта ѣ. 7).

Metryka Lit. Księga nowa 89. fol. 282—283. Oryginał na arkuszu papieru, na ciemnej masie wyciśniętych 8 pieczęci. Pierwsza ks. Fedora t. j. rycerz, prawą trzyma miecz, a lewą ręką podparty w bok, napis w otoku zatarty. Na trzeciej herb XX. Wiśniowieckich, inne zatarte. ^{a)} Dwa ostatnie słowa 2 razy wypisane.

¹⁾ *Sołowiewo i Komarowo*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Mostyszczce*, wieś, *Mielce*, miasteczko w powiecie kowelskim.

³⁾ *Lahodowl*, wieś w powiecie kowelskim.

⁴⁾ *Horodyszczce, Szuszkі, Siekuń, Serechowicze i Bucen*, wsie w powiecie kowelskim.

⁵⁾ *Dorotyszczce*, wieś w powiecie kowelskim.

⁶⁾ *Obłapy, Hrabów*, wsie, *Niesuchojeże*, miasteczko w powiecie kowelskim.

⁷⁾ Rok nie zgadza się z indyktem 5-tym, który wskazuje 1531 r. nadto indykt ten sam wymieniony jeszcze raz w tekście, stosownie więc do tego przyjmujemy 1531 rok.

CDXXII.

W Krakowie 1531 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Ilii Konstantynowiczowi Ostrogskiemu, wojewodzie Trockiemu, staroście Braclawskiemu i Winnickiemu, aby wziął w swoją opiekę, tak ks. Andrzeja Zasławskiego, samego, jako też jego majątek i bronił go od wszelkich krzyw. W Krakowie 1531 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 19.

CDXXIII.

W Krakowie 5. lutego 1532 roku.

Sigismundus I. rex Poloniae. Capitaneo Luceoriensi, duci Fedor Michailowicz Czarturiensi et capitaneo Włodimiriensi, duci Fedor Andreiowicz Schanguskowicz. Locutus est palatinus Russiae, Iohannes de Tarnow, quod homines nobilis Herbort de bonis ipsius ex regno Poloniae ad marsalcum nostrum, ducem Andream Michailowicz Sanguskowicz recesserunt, quos profugos ille sibi extradere noluit. Mandamus igitur, ut duci Andreae rigide mandaretis, ut sibi hos homines profugos retraderent cum omnibus eorum bonis, cum quibus ad illos venerant. Cracoviae 1532, 5. Februarii.

Oblata per generosum Iohannem Herburt de Kukizow.
Acta Castrensia Leopoliensia Tom. 16. pag. 122—123.

CDXXIV.

W Wilnie 24. maja 1532 roku.

Mikołaj, Jan, Urban i Żdan Bohdziewiczze, bracia rodzeni, sprzedają Wojciechowi Szymkiewiczowi Jundziłowi dziewięć służb i ziemię pustą, Piątkowszczyzną zwaną, za 130 kóp groszy Litewskich. W Wilnie 24. maja 1532 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 10. Oryginał na pergaminie, z 7 - ma przywiesistemi pieczęciami.

CDXXV.

W Krakowie 7. czerwca 1532 roku.

Zygmunt I. potwierdza wyrok rady W-go Księstwa Litewskiego, wydany w sprawie ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, starosty Włodzimierskiego, o dobra Dolsk z Janem Święcickim, który pozwawszy, sam na roku się nie stawił. Wyrokiem tym przyznano ks. Fedorowi zwrot nakładów na tę sprawę i po zapłaceniu tychże dozwolono Święcickiemu znowu o to ks. Fedora pozywać. W Krakowie 1532 roku, 7. czerwca, indykta 5.

Sumaryusz Turzyski. Str. 12. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CDXXVI.

W Krakowie 10. czerwca 1532 roku.

Zygmunt I. oznacza drogę, którą kupcy mają pędzić woły i prowadzić inne towary z Rusi, Podola, Wołoszczyzny i Wołynia.

Sigismundus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviaeque etc. dominus et haeres.

Universis et singulis: palatinis, castellanis, capitaneis, tenutariis, nobilibus, nec non praefectis, proconsulibus, consulibus, advocatis civitatum et oppidorum, theloneatoribus, pontalium, aggeraliumque custodibus, caeterisque subditis nostris quibuscunque, tenore praesentium, sincere nobis et fidelibus dilectis gratiam regiam. Sincere et fideles nostri dilecti. Dum orta fuisset controversia inter mercatores universos totius regni nostri, ab una et theloneatores nostros, pontaliumque et aggeralium custodes, parte ab altera, occasione pellendorum boum et aliarum quarumvis mercantium, vehendarum de terris Russiae, Podoliae, Valachiae et Volinae, quibus viis pellendi essent, vel merces ipsae vehendae? Nos eandem controversiam dirimendam et finem controversiis inter eos subortis imponendum, iudicialiter decrevimus, ut mercatores totius regni nostri cum bobus, seu aliis quibuscunque mercibus de terris Russiae, Podoliae et Valachiae transeuntes, per Leopolim, Grodek et Premisliam, versus Sandomiriam proficiscantur, iisdemque viis boves pellant et merces suas vehere faciant, thelonea debita in iisdem viis solventes. Quicunque vero cum bobus et aliis mercibus a viis praefatis declinaret

et aliis viis boves pelleret, vel mercantias vehere faceret, eiusmodi boves et merces ipso facto perderet. De (terra) Voliniae autem boves pellentes et merces vehentes, per Lublin et Radom proficisci debeant. Et si quis boves, vel merces in terris Russiae, Podoliae, aut Valachiae currendo, in terram Volinensem eos pelleret, vel veheret et ex Volinia versus Lublin et Radom cum illis proficisci velleret, a viis: Leopoliensi, Grodecensi et Premisliensi declinando in collusionem theloneorum nostrorum, fueritque aliquis mercator de hac re inculpatus, talis teneatur iuramentum praestare corporale, quia boves huiusmodi non sunt educati, neque educti de terris Russiae, Podoliae, aut Valachiae, alioquin in defectu iuramenti poenae suprascriptae esset obnoxius, id quod in illo decreto extat plenius scriptum. Quia vero a theloneatoribus nostris, locorum supra expressorum edocti sumus, plaerosque mercatores contra tenorem decreti nostri vias praefatas declinare et aliis viis prohibitis cum bobus et mercibus aliis divertere, propterea vobis singulariter singulis et generaliter universis praesentibus litteris nostris requirendo, districte praecipiendo, mandamus, quatenus, postquam per theloneatores et alios officiales nostros requisiti fueritis, huiusmodique transgressores decreti nostri vobis delati fuerint, vel ubicunque deprehensi, illos cum bobus et aliis mercibus quibusvis arestetis et arestari faciatis, officialibus et theloneatoribus nostris in illis arestandis auxilium et opem feratis, bovesque et merces quascunque fisco regio nostro irremisibiliter applicando, ne decreta nostra a quopiam eludantur, seu potius inviolabiliter ab omnibus observentur. Pro gratia nostra et sub poena valorum boum, vel mercium arestandarum pro negligentibus praesentium executionem secus facere non ausuri. Datum Cracoviae, feria secunda post octavas sacratissimi Corporis Christi, anno eiusdem Iesu Christi millesimo quingentesimo trigesimo secundo, regni nostri anno vigesimo quinto.

Ad mandatum regiae maiestatis
proprium.

W wypisie z grodu przemyskiego, wydanym przez Piotra Kmity, wojewodę krakowskiego i starostę przemyskiego w 1537 r. na pergaminie; na takimże pasku zawieszona pieczęć Kmity.

CDXXVII.

W Horanach 23. lipca 1532 roku.

Książę Michał Martynowicz Świrski zapisuje siostrzenicy swojej, Annie Juriewnej i mężowi jej, Janowi Czyżowi wszystkie ruchomości po śmierci swojej. W Horanach¹⁾ 23. lipca 1532 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 10.

¹⁾ *Horany*, wieś w gubernii wileńskiej, powiecie święciańskim.

CDXXVIII.

W Gnojnicy 9. września 1532 roku.

Testament Piotra Józefowicza Szembela, dworzanina hospodarskiego, którym rozporządziwszy majątkiem swoim na rzecz żony i dzieci, wyraża téż, że zastawił u ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki część swoją w Kustyczach, za 20 kóp groszy Lit. W Gnojnicy 9. września, indykta 6.

Sumaryusz Turzyski. Str. 52. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CDXXIX.

W Turzysku 20. listopada 1532 roku.

Wasył Fedorowicz Jenkowicz sprzedaje ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszcze, staroście Włodzimierskiemu dobra swoje Obeniż¹⁾, które ojciec jego wysłużył u króla Aleksandra, wraz z prawem patronatu do cerkwi Ś-jej Praksedy tamże, za 300 kóp groszy Litewskich. W Turzysku 20. listopada, indykta 6.

Sumaryusz Turzyski. Str. 48. Oryginał na pergaminie z 4-ma przywiesistemi pieczęciami, w języku ruskim.

¹⁾ *Obeniż*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CDXXX.

W Turzysku 20. listopada 1532 roku.

Książę Fedor Andrzejewicz Sanguszko, nabywszy od Wasyła Fedorowicza Jenkowicza dobra jego Obeniż, pozwala mu tamże zamieszkać do Trzech Króli roku następnego i przyrzeka przezimować bydło i zabrać zboże przy pomocy poddanych Obeniskich i Turzyskich do dóbr tegoż Wasyła, Mokowicz¹⁾. W Turzysku 20. listopada, indykta 6.

Sumaryusz Turzyski. Str. 49. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Mokowicze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

CDXXXI.

W Winnicy 17. grudnia 1532 roku.

Michno Jakubowicz sprzedaje Juszy Potapowiczowi ¹⁾ dwór swój w Winnicy.

Ja Michno Jakubowicz, namiestnik Winnicki, oznajmuję tym moim listem, każdemu dobremu: Sprzedałem dwór swój ten, który byłem kupił u Fedora Trębacza, dworzanina księżęcia Jego Mości za pół pięta kopy groszy, ze wszystkiém, jak się ten dwór w sobie ma. A ten dwór stoi pomiędzy dworem pana Juchna Koszki, a pomiędzy dworem popa Spaskiego. A przy tém byli ludzie dobrzy i tego dobrze świadomi: Pan Szyma, a pan Kordysz, a wójt Winnicki, Dedera. A dla lepszej sprawiedliwości, ja Michno Jakubowicz i pieczęć swoją przyłożyłem do tego mego listu. Pisan w Winnicy, grudnia siedemnastego dnia, indykta szóstego.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII-go wieku.

¹⁾ Z następnego dokumentu z 1533 r. 5. listopada okazuje się, że Michno dwór ten sprzedał Juszy Potapowiczowi.

CDXXXII.

W Krakowie 20. grudnia 1532 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Fedorowiczowi Czetwertyńskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu oczyścił wieś Tarnawkę, którą mu odebrał ks. Pii Ostrogski.

ЖИГГИМОНТ БУЖЕЮ МИЛОСТІЮ, КОРОЛ ПОЛСКИЙ, ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ЛИТОВСКИЙ, РУСКИЙ, ПРСКИЙ, ЖОМОЙТСКИЙ, МАЗОВЕЦКИЙ И ИНЫХЪ.

КНЯЗЮ БАСИЛЮ ФЕДОРОВИЧУ ЧЕТВЕРТЕНСКОМУ. ПРИСЛАЛА ДО НАС КНЯЗЬ КСЗМА ИВАНОВИЧ ЖЕСЛАВСКИЙ, ЖАЛЮЧИ В ТОМ, ШТОЖА ДЕЙ КОТОРОЕ ИМЕНЕ, ТЕРНАВКА¹⁾ КЪПНАХ С ТЕБЕ УТЕЦА ЕГО, НЕВОЖНИКЪ КНЯЗЬ ИВАН ЖЕСЛАВСКИЙ, ИНО ДЕЙ ТУХ ЧАСОВ ТОЕ ИМЕНЕ В НЕГО УТНАА ВОЕВОДИЧ ТРОЦКИЙ, СТАРОСТА БРАСЛАВСКИЙ И БѢНИЦКИЙ, КНЯЗЬ ИЛА

Костантинович Острозский, а ты дей в оуде листъ своего записного того емъ вчи-
щат не хочеш. Я прото кгдаж штецъ его то совѣ кѣпиа, а ты емъ меа то вчи-
щати, а тенера то в него штноа, приказземъ товѣ, ажвы еси то емъ вчистиа
вудде записъ своего, ажвы он в том совѣ не шкодоваа и намъ в том воаши того
не жаовала. Писанъ в Краковѣ подъ леты Божего нарोजना ѿ. ф. ѿ. в. месеца декабря
ѿ. дна, индикта ѿ.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru z pieczęcią w-go księstwa lit. wyciśniętą na czerwonej masie.

¹⁾ *Tarnawka*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim.

CDXXXIII.

W Krakowie 23. grudnia 1532 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie
Zasławskiemu zwrócił wieś Tarnawkę.

Жигимонт Божею милостью, король Полюский, великий князь Литовский,
Русский, Прусский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Боеводичъ Троцкомъ, старосте Брацлавскомъ и Венцкомъ, князю Илии Ко-
стантиновичу Острожскомъ. Присылаа до насъ князь Ксзма Ивановичъ Жославский,
жаабючи в томъ, штовж дей, которое имене кѣпиа штецъ его с князя Басиля
Ивановича Четвертенского, на има Терновкѣ, ино дей ты тое именье в него штноа
безвинне, в чомже са дей емъ шт тебе кривда и шкода великаа дееть. Я прото
кгдаж штецъ его тое именье, Терновкѣ с князя Басиля Четвертенского кѣпиа,
приказземъ тебе, ажвы Твоа Милость в тое именье его кѣпленое ничимъ са не
встѣпаа и даа емъ в томъ покой конечно, нехай он то на себе держить вудда
кѣпиа штца своего. Писанъ в Краковѣ подъ леты Божего нарोजना ѿ. ф. ѿ. в. месеца
декабря ѿ. г. день, индикта ѿ.

Михайло, писарь.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. Na stronie odwrotnej czytamy nadpis współczesny: „Листъ споминальный, авы князь Ила с во имене Терновкѣ не встѣповаа“.

CDXXXIV.

W Wilnie 1532 roku.

Pleban Kojdanowski¹⁾ mienia dobra kościelne Teleszowiec z wojewodziną Wileńską, Zofią Olbrachtową Gasztołdową, za dobra jej Chomicze. W Wilnie 1532 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 151. Oryginał na pergaminie, z przywiesistą pieczęcią, w języku łacińskim.

¹⁾ *Kojdanów*, miasteczko w gubernii i powiecie mińskim.

CDXXXV.

W Piotrkowie 19. stycznia 1533 roku.

Książę Wasyl Michałowicz Sanguszko sprzedaje Michałowi Wasylewiczowi Świniuskiemu dobra swoje Wojkowicze i Zajczyce.

И князь Василей Михайлович Гонимовича Ковелский с княгинею моею, Ганною и з нашими детьми, чиню явню тымъ то момъ листомъ, хто на него по-смотреть, або чтичи его слышнть, нынешнимъ и потомъ вѣдчимъ, комъ вѣдетъ потребу того ведати: Которое именье наше влостное, втчизное, в повете Колодимерскомъ мели есмо в сѣдстве с писаремъ господарскимъ, державцою Медницкимъ, паномъ Михайломъ Васильевичомъ, на имя Болковичи, а Злечиц¹⁾, ино яко то в сѣдстве с тыхъ имень нашихъ межю людьми и поддаными нашими завжды кривды и грабежи и зачепки великие са дедали и для того есмо с паномъ Михайломъ незгоды принимовали, где ка не хотачи того ведати, авы про таковыя речи мели вольшей того, которые розницы и заштѣа межю нами са плоднати, а подданные наши с обѣ сторонъ в трѣдности приходнати, в томъ есмо с писаремъ господарскимъ, паномъ Михайломъ вѣмовнѣши и тое именье наше втчизное, Болковичи и Злечицъ Его Милости спсѣстиахъ и продалъ и его паней и детемъ и на потомъ вѣдчимъ ихъ цадкомъ, за триста копъ грошей монеты великого князства Литовского, по десати пѣпазей в грош на вечность, з дворомъ момъ и с пашнею дворною и со всеми сѣсрами пѣтными и людьми таглыми и з ихъ землями пашными и вортными,

сѣ сеножатѣми и з гаи и з водами и сѣсѣвами всеми тѣхъ людей и з даньми грошовыми и медовыми и з дѣками ржаными и шесаными и со всеми иными платы и доходы и пожитки, которые кѣмъкоже именованъ могѣть названы, або именованы быти и со всеми с тѣми, какъ сѣ то е имене наше, Болковичи и Заецница и люди и земан сами в собе и въ границахъ и въ обычодехъ сѣ своихъ мають, ничего на себе и на дети и на потомки наши не выимѣючи, ни зостаеючи, такъ долго и широко, яко я самъ то е именьє мое на себе держалъ. Я тѣю сѣмъ триста копъ грошей сподна есмь шѣхъ пана Мухайла взялъ и маеть ежо панъ Мухайло самъ и его дети и потомки ихъ то е именьє, Болковичи и Заецница на себе держати и того вживати, яко властный шѣчичъ и дедичъ того именья на вечные часы. И волны шни то е именьє людьми шсадити и его шѣдати и продати, даровати, замѣнити и на церковъ записати и въ своемъ лепшомъ и вжиточномъ швершѣти такъ, яко сами на лепей розшмеючи и я еже, князъ Василей самъ и моя княгиня и дети и вѣнжне и потомки наши не маемъ через то въ то е именьє ни чинамъ сѣ шѣстшповати и под паномъ Мухайломъ и его паней и детьми и потомки ихъ того именья поншквѣати ни и на потомные часы. И на то есмь панъ Мухайла и его паней и детьмъ ихъ далъ сѣс мой шѣстъ з моею печатью. Я при томъ выан: Князъ Тимофей Филиповичъ Крошинский, а панъ Семен Клитичъ, а панъ Петръ Богдановичъ Загоровский, а панъ Давидъ Ицковичъ. Я для лепшей шѣрдостѣ просна есмь тѣхъ пановъ ш печати и Ихъ Младость на мою прозѣс то вчинили, печати свои приложили к сѣмъ моимъ шѣстѣ. Писанъ ш Петровѣ под леты Божего нароженя ѡ. ѡ. ѡ. г. месеца генвара ѡ. ѡ. ѡ. день, шндикта ѡ.

Metr. Lit. Księga zap. 22. fol. 37—38.

¹⁾ *Wojkowicze i Zajczyce*, wsie w powiecie włodziemijskim.

CDXXXVI.

W Piotrkowie 1. lutego 1533 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce, aby ks. Wasylowi Sanguszce zapłacił za szkody różne sumę 1756 kóp groszy lit.

Жигимонт Божею милостыю, король.

Маршалкѣ нашомѣ, князю Андрею Михайловичѣ Санкѣшковича. Жаловалъ намъ князь Басилей Михайловичѣ Санкѣшковича Ковельскій въ томъ, штож дѣй подданнымъ его въ тебе самого и подданныхъ твоихъ в многихъ речехъ кривды и шкоды великии съ стали, на которыхъже шкодахъ тыи его подданныи присагѣ вчинити мели. Икожъ мы первей сего писали въ томъ до пана Басилья Семашковича и Тихна Козиньского, которыхъ первей сего того межъ вами смотрели, ажбы они рокъ тебе узнали, на которыхъвы они подданныи князя Басильевы на шкодахъ своихъ присагѣ вделали. И до тебе такжежъ есмо писали и дворянина нашего, Давида Ицковича посылали, ижбы ты на тотъ рокъ присагѣ подданныхъ его присмотралъ, або кого на свое мѣстце пригледати того присла. И естави еси тое присаги самъ присмотрати и кого на свое мѣстце выслати не хотѣлъ, тогда мели предъа тыи подданныи его передъ тыми сѣдлами присагѣ вчинити. Гдѣжъ дѣй Басилей Семашковичъ и Тихно Козиньскій, покладаячи рокъ той присагѣ день Покрова Пречистое, тебе весылали, штовы еси самъ тое присаги ихъ пригледалъ, або кого на свое мѣстце выслалъ, какъже дѣй тотъ дворянинъ нашъ, Давидъ Ицковичъ съ тымъ антоломъ нашимъ в тебе вылъ и тотъ рокъ тебе шповѣдалъ, которыйжъ дѣй ты самъ принялъ и мѣл к томѣ часъ готовъ выти и шное присаги самъ присмотрати. И кды дѣй шный рокъ пришолъ, тогда Басилей Семашковичъ и Тихно Козинскій съ тымъ дворянномъ нашимъ на мѣстце сложное выждачалъ и до тебе людей сторонныхъ посылали, ижбы еси до нихъ вылъ и ты дѣй за весыланьемъ ихъ тамъ не выждачалъ, а потомъ дѣй они повторе того дворянина нашего, Давида Ицкевича съ стороною к тебе посылали, штовы еси тое присаги ихъ пригледалъ и ты дѣй водле первшого приреченья своего ни на шное весыланье ихъ, самъ до нихъ не ехалъ, ани тежъ на свое мѣстце, шное присаги пригледати не выслалъ, а подданныи князя Басильевы на шныхъ шкодахъ своихъ, яко на квалатахъ, воехъ, головцинахъ, грабежахъ и на иныхъ многихъ речехъ передъ ними присагѣ вчинили, на тысячи копахъ и семисотъ и пѣтидесятъ и шести и сорокъ и пѣти грошей, а тотъ тежъ

дворанинъ нашъ, Давидъ Ицкевичъ на то посланный того присмотрелъ и въ томъ уни до насъ отписали, а и тотъ дворенинъ нашъ к намъ приехалъ, то пакъ дей ты тыхъ шкода, на чимъ подданыи его присагнули, емъ не платишь и за то досыт не чинишь, въ чомъжо мы первой сего до тебе писали и тогожъ дворенина нашего, Давида Ицкевича послаали, приказючи, ижевы еси въ томъ емъ платенъ былъ и за то досытъ вчинилъ передъ тымъ двораниномъ нашимъ. Гдѣжъ и тыми разы тотъ дворенинъ нашъ въ насъ былъ и передъ нами повѣдалъ, штожъ дей уни съ тымъ листомъ нашимъ до тебе ездилъ, ино дей ты въ первый листъ и росказанье наше ничего не даючи, тое съмы емъ заплатити и за то досыт емъ вчинити не хотелъ ажъ и до сихъ часовъ, въ чомъжо и теперъ князь Басилей билъ намъ чоломъ, авыхмо въ томъ емъ заплатѣ вделати казали. Прото, кдѣжъ ежо подданыи князя Басилеевы на унихъ шкодахъ своихъ, на той съмѣ присагн вчинили, а унии сѣди въ томъ до насъ отписали, а ты ещо заплаты емъ не вделалъ, мы и тыхъ часовъ послали до тебе тогожъ дворенина нашего, Давида Ицковича и приказземъ тебе, ажвы еси за унии шкоды подданыхъ его, на чомъ уни присагнули, тсю съмъ, тисачъ копъ семсотъ и патьдесатъ и шесть копъ и сорокъ и пать грошей князю Басилю заплатилъ и за то досытъ вчинилъ, аво з нимъ такъ наложилъ, яко-вы емъ въ томъ некоторое кривды не было, а намы уни волюи того въ томъ не жаловалъ, конечно. Естанжвы еси и въ тое росказанье наше ничего не даючи, въ томъ емъ заплаты передъ тымъ дворениномъ нашимъ вчинити, аво пакъ сажне, безъ кривды его въ то з нимъ сгодити и добре наложити не хотелъ и въ томъ емъ которсю проволокъ делалъ, а унии мелъ за тымъ къ шкоде приходити, мы казали томъжъ дворенинъ нашомъ в люди которого именья твоего, за кождю десатъ копъ в ссполнѣю сажвѣ людей, воде статѣтъ правъ писаныхъ, земскихъ, князя Басила мощно свазати и естане в которомъ вдномъ именьи твоемъ стоако людей, штовы за тсю съмъ стоало, не было, мы велели емъ з дрѣгого, аво и с третего именья твоего то все князю Басилю воде унио съмы пеназей наполнити и то подати емъ держати. И въ которыи колѣе люди твои тотъ дворенинъ нашъ его сважеть, приказземъ тебе подъ закладомъ нашимъ, тисачю копами грошей, ажвы еси томъ дворенинъ нашомъ въ томъ противенъ не былъ и в тымъ люди ничимъ сѣ не ксѣшоваа и с нихъ платовъ и ни жадныхъ доходовъ на себе не вралъ и некоторое трѣдности имъ не делалъ конечно, авы то иначе не было. Писанъ с Петркове подъ леты Божего нароженѣ ѿ. патьсотъ ѿг. месеца феврала ѿ. день, индикта шостый.

Михайло, писарь.

Metr. Lit. Księga zap. 17. fol. 299 odwr. — 302 i księga spraw sądowych 7. fol. 74.

CDXXXVII.

W Mohylowie 12. lutego 1533 roku.

Ks. Fedor Michałowicz Wiśniowiecki zapisuje żonie swojej,
Anastazyi połowę dóbr Peremyła i 500 kóp groszy lit. na trzeciej
części dóbr swoich ojczystych.

И Федоръ Михайловичъ Вишневецкій, державца Чечерскій¹⁾ и Пропойскій чиню кьвно силъ монахъ анстолъ, хто на него посмотритъ, або чтъчи его слышитъ, иннешнихъ и на нотомъ всьдъчинахъ, комъ всьдетъ потреб того ведати: Што поналъ есмн за себе жонъ, дочкъ невожника княза Баспакевъ Семеновича Жпанского, старосты Крычевского²⁾, княжнъ Настаскю, што есмн въ Нхъ Милости по ихъ княжне, а по моей жоне, и взалъ, якъ в золоте, такъ серебра, готовыхъ пеназей, клейнотокъ, перелъ, шатъ и иншихъ рьхоломыхъ речей, всего того весполкъ шшацовавши сьмою чотыриста копъ грошей и напротивъ того штасчналъ есмн с третью часть штъ братки моей штъ всихъ имень штчизныхъ и на шномъ именьки моелъ матерпстолъ, на селехъ школо Березыны, на илѣ на Горкахъ³⁾, на Бродцы, на Максимовичохъ, нашихъ селехъ записю жоне моей, кнегини Настаси вена пѣтсотъ копъ грошей Литовское монеты, аиччи с грошъ по десѣти пеназей, а штчизныхъ имень всихъ ничимъ штъ братки моей не штдалаючи, штчизные именька мають выти братки моей. Маеть жона моѣ, Настаска тые села, вышей мененые по моелъ животе в той сьме, пѣтсотъ копъ грошей держати; естанвы хотела по моелъ животе пойти за мѣжъ, тогда братка штложивши тѣю сьмъ, пѣтсотъ копъ грошей жоне моей вена, мають тые села къ своей рѣце мети; а не хотелабы шна по моелъ животе пойти за мѣжъ, а на вдовемъ столцы седела, тогда шна маеть тые села в той сьме до живота своего держати. Также вбачивши есмн къ совѣ жоны моей, кнегини Настаски великю повоальност и цнотанвое захованье, тежъ не хотачи великой сьмы вена ей писати на именькахъ монъ штчизныхъ, водасгъ швычаа права земского напротивъ посагъ жоны моей совнто, дѣл штеженька братки моей и тымъ того жоне моей поправсючи и нагорожаючи, а к томъ з особанвое моей ласки даю, дарю и записю жоне моей, кнегини Настаски высасгъ всю, што есмн высасжналъ посполѣ з братомъ монахъ, княземъ Иваномъ Михайловичомъ Вишневецкимъ, державцю Шйшневскимъ на господари нашомъ, великимъ королѣ Шго Милости Жижгимонте свою часть, половинъ замкъ, на илѣ Перемылка⁴⁾, со всилъ, якъ местечка, такъ волости на вечностъ и третью часть всего стада моего Перемыльского, свирепъ

и жеребцовъ. И што касается тыхъ клейнотовъ и шатъ, што если жонѣ моеѣ посправалъ и чинахъ еѣ даровалъ и весь статокъ мой, какъ в золоте, в серебре, в перлахъ, в клейнотахъ, в шатахъ, коняхъ и всякие рѣхомые речн, которымибы-кольке именованъ могли названы быти, што тепер маю и што-быхъ еще прибавилъ, то все дарю и записю жонѣ моеѣ, Настаски и по своемъ животе, ниже штовъ с того статка моего мѣло по дѣши моеѣ дано быти, а во долги мои чинабы мѣли платены быти, а во што братьи моеѣ с того статка моего маю дати, то все маеть вывѣражено именовано и выписано в тестаменте моемъ быти. И што сѣ доуычетъ принесенъа жоны моеѣ, Настаски ко мнѣ штъ штъца и матери еѣ, то и Федоръ Михайловичъ Вншневекскій вполнокъ из жоню моею, Настаскою на некоторые потребности наши шворотилъ и наложилъ, а што вѣдетъ еще тыхъ статковъ еѣ зостало, в тоѣ братья и ближне не мають по моемъ животе вѣдѣновати и все то, какъ с верхъ в сѣмъ моемъ листѣ выписано: напередъ пятьсотъ копъ грошей на трехъ селахъ вѣна и техъ выселъа моѣ, половница земли Перемысла, в местечкомъ, в людми саживными и тагыми и в ихъ землями и со всеми пожитки и третью часть стада Перемыслского и все речн мои рѣхомые и свое принесенъе маеть жона моѣ, княгини Настаска все то держати по моемъ животе вечно и на веки непорѣшно, она сама и еѣ потомки и ближне и вола она то штъдати и продати и по своемъ животе, комъ хота записати, а братья и ближне мои не мають нична сѣ к то вѣдѣнати, ниже естанбы сѣ видѣла бѣвѣда братьи моеѣ, и жбыхъ и вышеѣ, ниже на третей части именованъа жонѣ своеѣ вѣновалъ, тогда они мають в обѣ стороны делчихъ взати: вѣлобы што вышеѣ третей части еѣ записано, то маеть штъ и нее штъачено быти и дано братьи моеѣ, а до того знона третью часть предѣла жона моѣ, княгини Настаска маеть в той сѣмѣ тые села с вѣнѣ своимъ держати. И на то если еѣ далъ сѣсь мой листъ в моею печатью. И при томъ были и того добре сведоми: князь Касилей Ивановичъ Соломирскій, староста Могилевскій; а панъ Алексѣй Федоровичъ Кривецъ, подкаючий Кнеленскій; а панъ Иванъ Рыло, а панъ Григорей Беленихин, дворяне господарские. И просилъ если Ихъ Милости в печати и Ихъ Милость на мою прозѣс то вчинилъ, печати свои приложилъ к сѣмъ моемъ листѣ. Писанъ с Могилеве подъ лѣты Божего нароженъа тысяча пятьсотъ тридцать третей, мѣсеца февраля вторынадцать ден, индикта шестого.

Metr. Lit. Księga zap. 22. fol. 107 odwr. — 111.

1) *Czeczersk*, miasteczko w gubernii mohylewskiej, powiecie rohaczowskim.

2) *Kryczów*, miasteczko w gubernii mohylewskiej, powiecie czerykowski.

3) *Berezyna*, miasteczko. *Horki*, *Brodziec* i *Maksymowicze*, wsie w gubernii mińskiej, powiecie ihumeńskim.

4) *Peremyśl*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie dubieńskim.

CDXXXVIII.

W Krakowie 28. lutego 1533 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, aby sprawę z ks. Andrzejem Michałowiczem Koszyrskim, o krzywdy obustronne, zakończył za pośrednictwem sędziów polubownych.

Жигимонт Божю милостью, король.

Князю Каспью Михайловичу Ковалескому. Што еси первой сего жаловалъ намъ на маршалка нашего, князя Андрея Михайловича Коширскаго, ижъ иковы дѣи тебе сѣжонѣ на немъ за шкоды подданныхъ твоихъ, на чимъ они присагъ вчинили, тисачъ копъ и семсотъ и пятдесятъ и шесть копъ и сорокъ и пять грошей, абыхмо рассказали емъ иишю сѣмъ тебе заплаати вѣдле присаги подданныхъ твоихъ, в чомъжо мы до него писали и дворенина нашего послали, абы тебе в томъ заплаатъ вчинилъ и ты поведилъ перед нами, ижъ онъ в листы и росказанье наше ничего не дѣючи, в томъ тебе заплааты вчинити не хотѣлъ и просилъ еси насъ, абыхмо в тыхъ шкодахъ твоихъ въ его именьке тебе свѣзанье дали, икожъ мы на причинѣ пановъ радъ нашихъ и тежъ для чоломъ битва твоего казали тебе в тыхъ шкодахъ твоихъ в именьке его свѣзати. Ино тыми разы приездилъ до насъ маршалокъ нашъ, князь Андрей Коширский, вповѣдаючи, ижъ са къ жадномъ сѣдѣ не знаетъ, абы што на немъ и на его подданныхъ тебе и подданнымъ твоимъ было вказано, ани къ комисарамъ нашимъ, ани пановъ радъ нашихъ и тежъ къ запискомъ своимъ не знаетъ, ани тежъ к томъ рокъ, на которыйны рокъ присагъ подданнымъ твоимъ мели вказати. И поведилъ тежъ перед нами, ижъ его подданнымъ с права на шкодахъ ихъ вказано присагати, икожъ они на томъ присагъ вчинили, сѣшнымъ свѣчелымъ вѣдлѣтъ права перед двораниномъ нашимъ, Грицкомъ Ивашковичомъ Сранскимъ и перед вожми. Икожъ есьмо в томъ до тебе первой сего неводнокротъ писали и дворенина нашего, Сранскаго послали, абы еси в томъ князю Андрею заплаатъ вчинилъ. И князь Андрей тыми разы перед нами поведилъ, ижъ ты в листы и росказанье наше ничего не дѣючи, в томъ емъ заплааты вчинити не хотѣлъ и билъ намъ чоломъ князь Андрей, абыхмо емъ в тыхъ шкодахъ в твое именьке свѣзанье дали. Ино в той речѣ жедала насъ королева наша Сй Милость и великая княгиня, Бона, абыхмо над вами, ижъ над властными сѣжебники Сй Милости ласкъ вчинили,

а в именьке твое князю Коширскомъ связанка не давали. И такъ мы на причинѣ королевое **Се** Милости и к томъ тежъ вачачи межи вами таковыи зайстка, не ради-
 выхмо того видели, жебы вы подданыи наши мели къ таковымъ трудностямъ
 и шкодамъ незыснныма приходить, в чомъ намы господареви и речи посполитой
 некоторого пожитка нет, не базали есмы с твое именьке связанка емы давати, ани
 тежъ тебе с его именька связывати са не велели есмы, нижан здало са намы тсю
 речъ на той мере застановити: **Што** са дотычетъ переысковъ вашихъ, вбачили
 есмы, ижъ вамъ есть речъ шкодливаа на обе стороне, яко тебе дати связанке
 с его именька, такъ тежъ князю **Яндрею** дати связанке, нижан што князь **Яндрей**
 с своей мощи маеть именьке твое **Нюйно**¹⁾ в некоторой ссме пеназей, мы тое именьке
 со всимъ в целости велели князю **Яндрею** заса тебе с свою мощъ подати, а вы
 маете перед приателами своими еднааныма обычаемъ савшнсю сгодъ межи себе
 вчинити. Протож приказземъ тебе под закладомъ нашимъ, тремя тысячами копами
 грошей, ажбы еси яко в именьке его в тыхъ шкодахъ своихъ не связывалъ са,
 а онъ маеть тое именьке твое, **Нюйно** заса в мощъ твою подати в семъ середо-
 ностью прийдшомъ, которое маеть быти в индикте шостомъ и вывы на тотъ рокъ
 с обе сторон на сее прийдшое середопостье приателей своихъ высадилан и в всемъ
 томъ перед ними еднааныма обычаемъ сгодъ вчинилан. **Пакиже** вы перед приа-
 телами своими в томъ межи собою сгоды вчинити не хотели; мы сами, господаръ
 складаемъ вамъ рокъ под страченъемъ права перед нами стати в сей прийдшой
 семой ссвоте, гдеколькокъ мы дворомъ нашимъ введемъ мешкати и вывы сами
 с теми вашими ссдаами, которыхи ввдсть после ссда князя вискупа **Биленьского**
 и тежъ пана **Биленьского** с васъ ссдаами были и тежъ тыхъ подданныхъ своихъ,
 што ввдеть комъ и тежъ на кимъ присажоно, перед нами поставили и вси листы
 и колнсен и права свои, што к томъ правъ присажати ввдсть, перед нами положили.
Мы речамъ вашимъ вырозсневши, конецъ вамъ вчинилмы. И што са дотычетъ тыхъ
 платовъ, яко даней медовыхъ и грошовыхъ и иныхъ доходовъ стародавнихъ, которыхи
 князь **Яндрей** с того именька твоего, **Нюйна** по тыи часы вралъ, ты маешъ того
 на немъ правомъ искати. Писан с **Кракове** под леты **Божего** нарожена **д. ф. л. г.**
 месеца **февраала** **к. й.** день, индикта шостый.

Михайло, писарь.

Metr. Lit. Księga zap. 17. fol. 321—323.

¹⁾ *Nujno*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CDXXXIX.

We Włodzimierzu 10. marca 1533 roku.

Iwan i Olechno Bohdanowicze Kniahynińscy sprzedają ks.
Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszce wieś swoją Chołopicze,
za 360 kóp groszy lit.

Мы Иванъ, а Олехно Богдановичи Княгининскіи чинилимъ явно и сознаваемъ
тымаъ то нашимъ листомъ, кому вѣдетъ потребъ того вѣдати, або чѣсчи слышати,
нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ, иж есмо сами по доброй своей воли, никимъ
не припужоны, вдно сами по своей доброй воли продали есмо имѣне наше шчизное
и дѣдизное, на имя Холопечь¹⁾, в Володимирскомъ повѣте князю Федору Андрѣ-
евичу Сонгусшковичу, старосте Володимирскомъ и Его Милости княгини и Его
Милости дѣтелмъ и на потомъ вѣдчимъ Ихъ Милости щадкомъ за триста и за
шестьдесят коп грошей Антоховской монѣты, по десати пѣназей в грош, во всемаъ
на все, ико са тое имѣне, Холопечь само в совѣ и в своихъ границахъ мает:
в дворахъ и в пашнею дворною и в людми того села, с чинши, в данахъ медовыми
и грошовыми и во всеми ихъ подачки и полаты и в роботахъ тыхъ людей, ставы,
схъ ставищи и в озеры, в озерничи и в островы и в вобровыми гоны, в млыны
и в млыничи и ихъ вымелзки, с полми и с пашнами и в сеножатми, в дѣбровами
и в деревомъ вортнымъ, в лобы, в ловищи и во всеми пожитки, которыиногда (!)
могутъ именованы названы, або менены быти и во всею властностью, ничего того
имѣна и пожитков сами на себе и на жоны и на дѣти наши и на вилзкихъ сво-
ихъ не штаваляючи вѣчно и непорочно на вѣки, во намъ князь Федоръ Его Ми-
лостъ за тое имѣнке Холопеч спола запалатъ вчинна и вже нас таж запалата спра-
ведливymi взаткомъ к нашимъ рѣкамъ дошла, а князь Федоръ Его Милостъ и Его
Милости княгиня и Его Милости дѣти и на потомъ вѣдчимъ ихъ щадки, мают
тое имѣне Холопеч спокойне держати на вѣчныи часы, во всею властностью, якъ
правыи дѣдичи, во тое есмо имене Холопеч Его Милости продали и листомъ нашимъ
записали за тѣю, вышше мененю сѣмъ, триста и шестьдесят коп гроши во всемаъ
на все, якъ са тое имѣне здавна само в совѣ и в границахъ своихъ мает все.
Князь Федоръ Его Милост и Его Милости княгиня и Его Милости дѣти волены
тое свое имѣне власное, Холопеч продати и даровати и променати и къ лѣпшемъ
своемъ вжитку швернѣти так, ико сами налпей вѣдст розсѣити, а мы Богдановичи

Княгининских, ани сами и жены и дѣти, ани близкии и щадки наши и потом всадчии под князем Федором Его Милостью и под Его Милости княгинею и под Его Милости дѣтми и близкими и под Их Милости щадки того наѣна Холопеча жадными причинами перед господарем Его Милостью и перед каждым правом поскивати не мают. И естаныхмо мы сами, або жены и дѣти, або близкии щадки наши хотѣанеы протнекс тоѣ продажи наше и того листъ нашего протнеи выти, а ливо в тое што мовит, тогда мают заплатити господарю Его Милости триста рублей грошей, а князю Федору Его Милости двѣстѣ рублей грошей, а предеа князь Федор Его Милость мает тое властное наѣне кспаеное, Холопеч и тот листъ нашъ мает держати мощно и непоршшо на вѣки. И при томъ выи и томъ добре звѣдоми: Господыиъ владыка Володимерский и Берестейский, Ивана, а князь Александро Федорович Порыцкий, а пан Иванъ Колячкович Жасковский, а пан Федор Гвлевич, а пан Тихо Кисель, а пан Ванько Иковничий, а пан Иван Копытовский. Икож есмо тот нашъ листъ Его Милости дали под нашими властными печатми, а для лѣпшого следома просиан есмо господына Его Милости владыки Володимерского и Берестейского, Ивана и тыхъ выше мененыхъ княжат и панат, авы Их Милость рачиан печати свои привѣсиати кз семъ нашимъ листъ и Ихъ Милость на наше чолом вите то вчиниан и печати свои привѣсиан кз семъ нашимъ листъ. Писан с Володимери под лѣты Божего нарожена ѧ. патсот ѧѧ. месеца марта ѧ. день, индикта ѧ.

Oryginał pergaminowy, przechowany w zbiorach XX. Czartoryskich w Krakowie. Spis dypl. 805; na sznurkach jedwabnych koloru różowego było zawieszonych 8 pieczęci, które odpadły, pozostała tylko 4-ta, ale uszkodzona i niewyraźna.

¹⁾ *Cholopicze*, wieś w powiecie włodzimierskim.

CDXL.

W Turzysku 5. kwietnia 1533 roku.

Jan Nieświcki i Stanisław Dziekczewski, ziemianie gospodarscy powiatu Łuckiego, zeznają, iż na żądanie Jana Święcickiego ze służebnikiem jego, Skrybenią jeździli do ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, starosty Włodzimierskiego, celem doręczenia pozwów sejmowych, w sprawie tegoż Święcickiego o dobra Dolsk, na co ks. Fedor oświadczył, iż za tymi pozwami nie jest obowiązany stawić się na roku, gdyż mu Święcicki nie zwrócił dawnych nakładów, w sprawie téj poniesionych. W Turzysku 5. kwietnia, indykta 6.

Sumaryusz Turzyski. Str. 12. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

CDXLI.

W Krakowie 7. kwietnia 1533 roku.

Zygmunt I. poleca Lewkowi Łaskowiczowi, aby Fedorowi Onoszkiewiczowi wypłacił sumę 145 kóp groszy Litewskich, przyznaną mu przez komisarzy królewskich za różne szkody i grabieże, a gdyby tego nie uczynił, w takim razie ma temuż Fedorowi w powyższej sumie udzielić *wwiązania* w dobra Zadyby dworzaniń hospodarski, Wojna Hryckowicz Orański. W Krakowie 1533 roku, dnia 7. kwietnia, indykta 6.

Sumaryusz Turzyski. Str. 34—35. Oryginał w języku ruskim.

CDXLII.

Dnia 25. kwietnia 1533 roku.

Sprawa ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki przeciwko Mikołajowi Zawiszy i żonie jego, Annie z XX. Połubeńskich, która była za synem ks. Andrzeja, ks. Aleksandrem, o zwrot zabranych rzeczy.

Лета Божего ѧ. ф̄. ѧ. г̄. месеца апреля к̄ѣ. ден, индикта ѧ.

Жаловаа королю Его Милости маршалокъ, князь Андрей Коширскій зъ сыномъ своимъ, княземъ Александром на дворянина Его Милости, Миколаа Завишъ и на жонъ его, дочкѣ князя Василка Андреевича Полубенського, княжнѣ Ганнѣ в поворанье речей своих, иж она, ввѣдши за сыномъ его, княземъ Александромъ, многіе речі ихъ за себе забрала, для чогожъ они листы господарскіи позвоними на роки выволакии, напервей по Трехъ Крелехъ с дѣсхъ неделехъ, а потомъ съспивши с постъ великий первое неделю, с четвергъ и заса на тотъ сеймъ великий прошлый в середопости, ихъ позывали и яковы Миколай Завиша из жоню своею на тыи позвы з ними са расправити не хотѣа. И Завиша к томъ мовна, иж онъ завжды за ихъ позваньемъ передъ королевъ Его Милостью са становилъ и къ отказъ имъ былъ готовъ и на томже сойме великомъ завжды при королѣ Его Милости мешкаа, а князь Андрей Коширскій изъ сыномъ своимъ, княземъ Александромъ в томъ з нимъ не

моуна, а потом коли еко господарз, корол Его Милость всакни справы сядовые и позвы рачназ завести, по сажве Его Милости в шести неделах и розказаа Его Милость всимз подданымз на войнс ехати, тогда дей и до дома своего поехал, хотачи на сажве Его Милости господарзскю готовити са. И князь Андрей пове-
дла, и жвы он еще до выволанья сажвы Его Милости господарзское до дома своего поехал, а такз дей и съ сыномз своимз, княземз Александромз мсина др-
гими позвы перед корола Его Милости ихз припозвати и тыи позвы перед королевиз Его Милостью вказывали. Николай Завиша на то штказ вчинна: Имз дей по
выволаньи всих справз сядовых до дома своего поехал для сажвы Его Милости господарзское, а князь Андрей с княземз Александромз спором своимз тыи позвы
на мене взлаи и несасшне ма позвали, дали ми тыи позвы господарзские по Бели-
цедни, дрбгое недела, 8 во второкз, а рокз зложили, авыхз перед господаремз Его Милостью стал два патого, в неделю, хотачи ма замысльне кс накладомз и страве
и шкоде приправити. Икожз дей и за тыи их несасшнымз позываньемз шкода
и накладз не малый принал. Я такз господарз Его Милость жалобз их высасхавши,
рачназ тсю речз их штаожити по сажве земской, в шести неделах; мають они на
онз часз по сажвѣ Его Милости съ собою моути.

Metr. Lit. Księga spr. sąd. 8. fol. 83 odw.

CDXLIII.

W Krupěj 29. maja 1533 roku.

Hniewosz Iwanowicz Piasecki zastawia u Jeska Matfiejewicza
Jasieninickiego wieś swoją Piaseczno, za 150 kóp groszy lit.

И Гневош Иванович, Старого-Законс сын, Песоцкий, земанин господарский
Льцкого повѣтс визнаваю сам на себе сим моим листом каждому добромз, што на
него посмотрит, або чтсчи его слышит, нынешним и потом всадчим, коли всдет
потреб того вѣдати: Которое имене высасжила штець мой, на королу Его Милости,
Иван Старый-Закон в Льцком повѣте, на имя Песочно¹⁾, тоем имене, высасгс шца
моего, Песочно застави затю моимз, панс Ескс Матфѣевичс Есенинцкомз и сестрѣ
моей, паней Настаси Матфѣевне в полтараста копах грошей Литовское манѣты,
в грош по десяти пѣназей: з людьми и з их роботою и со всеми платы, с полми,

СЪ СЕНОЖАТНИ, В ДВЕРОВОЮ, С ОЗЕРЫ В ВОВРОВОМЫ ГОНЫ, КАК СЯ ТОЕ НАМѢНКЕ ЗДАВНА В СОВѢ МАЕТ, НИЧОГО НА СЕБѢ НЕ УСТАВЛЯЮЧИ. Я МАЕТ ЕГО МИЛОСТЬ ЗАТ МОЙ, ПАН ЕСЕНИНИЦКІЙ ТОЕ МОЕ НАМѢНКЕ ДЕРЖАТИ И ЕГО ВЖИВАТИ ТАК, ШКОМ И Я ЕГО ВЖИВАА ДО ТЫХ ЧАСОВ, ПОКИ Я ЕГО МИЛОСТИ ТШЮ ССАМС ПѢНАЗЕЙ ПОЛТАРАСТА КОП ГРОШЕЙ УТДААИ, А МАЮ ЕГО МИЛОСТИ ЗАТЮ МОЕМС ТШЮ ПОЛТАРАСТА КОП ГРОШЕЙ УТДАТИ СВОИМИ ВЛОСНЫМИ ГРОШМИ, НИ В КОГО НЕ ПОЗЫЧАЮЧИ, А РОК ТЫМ ГРОШЕМ СВАТОГО ЮРА ДЕН ВѢШНЕГО, А БЕЗ РОКС НЕ МАЮ КЪ ЕГО МИЛОСТИ ТОГО НАМѢНКА В МОЦИ ЕГО ВЫНАТИ, А ДОЗВОЛААМ ЕГО МИЛОСТИ СЪ ССѢДЫ СВОИМИ ПОГРАНИЧНЫМИ Ш ЗЕМЛЮ, ПОЛА И СЕНОЖАТИ И Ш ДЕРЕВО ВОРТНОЕ МОУТИ И ШТО ЕГО МИЛОСТЬ Ш ТОМ МОУАЧИ, НАЛОЖИТ, ТО Я МАЮ, НАМѢНКЕ УКСПАЮЧИ, ВСЮ ЕГО ШКОДА ПОПААТИТИ, А ЕСТАН, БОЖЕ ВУОВАЙ, ЕГО МИЛОСТЬ ШТО ПОЛА, АВО СЕНОЖАТИ И ДЕРЕВА ВОРТНОГО УТРАТИТ, ТО Я НЕ МАЮ НА ЕГО МИЛОСТИ НИЧОГО ТОГО ПОИСКИВАТИ, А ШТО ТЕЖ ЕГО МИЛОСТЬ НА ТОЕ ИМЕНЕ НАЛОЖИТ, ЛЮДИ УСАЖИВАЮЧИ, АВО ДВОР ВЪДШЮЧИ, ТО Я МАЮ ВСЕ ТОЕ ЕГО МИЛОСТИ ЗАПААТИТИ, А НЕ УТДАВШИ Я ТЫХ ПОЛТАРАСТА КОП ГРОШЕЙ ЕГО МИЛОСТИ И ТЫХ ПѢНАЗЕЙ, ШТО ЕГО МИЛОСТЬ НА ТОЕ ИМЕНЕ НАЛОЖИТ, НЕ МАЮ В РСК ЕГО МИЛОСТИ ТОГО ИМЕНА ВЫИМОУАТИ. ПАКАНВУХ Я ПѢАКО, НЕ УТДАВШИ ТЫХ ГРОШЕЙ, ВЕРХЪ АМѢНЕНУХ И ШКОДА ЕГО МИЛОСТИ НЕ ПОПААТИВЕШИ, ХОТѢАЪ ТОЕ НАМѢНЕ В РСК ЕГО МИЛОСТИ ВЫНАТИ, АВОВУХ ЧШЖИМИ ПѢНАЗМИ ХОТѢАЪ ЕГО УКСПИТИ, ТО Я МАЮ ГОСПОДАРУ, КОРОАЮ ЕГО МИЛОСТИ ЗАПААТИТИ СТО КОП ГРОШЕЙ, А ЗАТЮ МОЕМС, ПАНЪ ЕСЕНИНИЦКОМС ДРШГШЮ СТО КОП ГРОШЕЙ, ПЕРВЕЙ УТДАВШИ ЕМС ТШЮ СТО КОП ГРОШЕЙ, МАЮ ВЪ ЕГО МИЛОСТЬЮ Ш ИМЕНЕ МОУТИ. Я ПРИ ТОМ БЫАИ ЛЮДИ ДОБРЫ И ТОМС ДОБРЕ ЗВѢДОАИ: ПАН ВАСИЛЕЙ ПАТРИКѢВНИЧ, НАМѢСТНИК СТЕПАНСКІЙ; А ДВОРАНИИ КНАЗА ЕГО МИЛОСТИ, ПАН ЗЕФРЪ АВОВИЧ; ПАН ВАЛАХ ОЛЕКСѢВИЧ, НАМѢСТНИК ДШВЕНСКІЙ; А ПАН ГРИЦКО СЕНЮТИЧ, ЗЕМАНИИ КРЕМАНЕЦКОГО ПОВѢТЪ. Я ДЛА АМѢШНОЕ СПРАВЕДАНОСТИ ПРОСИА ЕСМИ ИХ МИЛОСТИ Ш ПЕЧАТИ, ИХ МИЛОСТЬ НА МОЮ ПРОЗЕВЪ ВЧИНИАИ, ПЕЧАТИ СВОИ ПРИАЛОЖИАИ К СЕМЪ МОЕМС ЛИСТЪ. Я НА ТВЕРДОСТ СЕГО МОЕГО ЛИСТА Я САА ПЕЧАТ СВОЮ ПРИАЛОЖИА К СЕМЪ МОЕМС ЛИСТЪ. ПИСАН В КРШПОЙ²⁾ МАЙ КЪ. ДЕНЬ, ИИДИКТА ШОСТОГО.

Oryginał na arkuszu papieru, na brunatnej masie wyciśniętych 5 pieczęci. Na 1-jej krzyż, a w dolnej jego części znak w kształcie litery S; na 2-iej wyciśnięty herb *Lelivca*; na trzeciej *Odyniec* t. j. strzała, w dolnej części przekreślona poprzeczną linią; na czwartej wyciśnięta kotwica; na piątej litera M (jak Masalski), a nad nią poprzeczna linia.

Na stronie odwrotnej czytamy nadpis z XVI. wieku: „Лист Гневоша Ивановича Пасочинского вызнаный под патма печатми, иж высасгъш утца своего, имене Пасочно заставил затю своимъ, панъ Ескъ Есениницкомъ и сестре своей, Настаски Матфеевне в полтараста копахъ грошей Антоускихъ. Дата в Кршпой маа къ. ден иидиктх њ.

¹⁾ *Piaseczno*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

²⁾ *Horyńgród*, albo *Krupa*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim.

CDXLIV.

W Rudnikach 30. czerwca 1533 roku.

Wyrok Zygmunta I. w sprawie ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki przeciwko ks. Wasylowi Michałowiczowi Sanguszce, o różne szkody obustronne.

Жикгимонт Божею милостию.

Князю Баспакю Михайловичу Гонквешковича Ковелскомъ. Што еси первой сего жаловалъ намъ на маршалака нашего, князя Андрея Михайловича Гонквешковича Коширского в томъ, иковы дей тебе сужено на немъ за škody подданных твоихъ, на чомъ они присагъ вчинилъ, тисачъ и семсотъ кон и пятьдесятъ и шестъ копъ и сорокъ и пять грошей, штовухмо внаю сѣмъ водле присаги подданных твоихъ тебе заплатити емъ казалъ, в чомъже мы до него писали и дворянина нашего посылали, ижебы онъ в томъ тебе заплатъ вчинилъ и поведилъ еси перед нами, иже онъ в листы и росказанье наше не делючи, в томъ тебе заплааты вчинити не хотелъ и просилъ в насъ, абыхмо в тыхъ шкодахъ твоихъ в именье его свезанье дали тебе; икожъ мы за чомъже вители твоими то были вчинилъ, в именье князя Андреева в тыхъ шкодахъ твоихъ присужонных тебе свезати были велели, а затымъ князь Коширский до насъ приездилъ, шповедяючи намъ то, иже емъ в тыхъ речахъ жадного прака, ани сѣда с тобою не было и в тымъ тежъ презыскали, штобы тебе на немъ присужено, онъ сѣ не зналъ и поведилъ тежъ перед нами, иже его подданныхъ с права на шкодахъ ихъ присагати сказано, гдежъ дей они на томъ присагъ сашнымы швычаемъ, водатъ права вделали. Какже дей онъ не уднокротъ листы нашими тебе швысали, ажъбы еси в томъ емъ заплатъ вчинилъ, ино дей некоторое заплааты в томъ сѣ емъ шт тебе не стало. И близъ онъ намъ чомъже, абыхмо в его шкодахъ в именье твое свезанье емъ дали, ачъ мы маючи ласкъ нашъ над вами, сажебники нашими и не хотачи того ведати, абы вы к наладомъ и шкодамъ приходити мели, не велели есмы в именье твое князю Андрею Коширскомъ свезанья давати, ани тежъ тебе в его именье также сѣ свезывати не допстали, иже на онъ часъ здало сѣ намъ на томъ тѣю речъ застановити: Што сѣ дотычетъ презысковъ вашихъ, швачилъ есмы, иже комъбы в васъ в чие именье свезанье мело допщюно быти, в томъбы на шбе стороне речъ шкодливаа межъ васъ была, а никомъ то къ сашномъ концъ прийти не могло, иже на которое именье твое,

на имя Нюино, князь Андрей Коширский с первшихъ презыскахъ своихъ не в которой сме пеназей к своимъ рскамъ держалъ, мы князю Андрею рассказали шное именье со всемъ в целости тебе с моцъ подати, а вы единальнымъ швычаемъ мели передъ приятельми своими сашнсю шгодъ в томъ жежи собою вчинити, а паканжвы есте передъ приятельми своими в томъ са згодити не могли, мы зложили вамъ рокъ передъ нами стати, по семой своте пришлои подъ страченьемъ права, в которойжо часъ и твой сажебникъ в насъ при той справе был, а потомъ ты заса сажебника своего до насъ присылаалъ, поведаючи намъ то, ижбы тебе шт некоторыхъ князей и пановъ с многихъ речахъ кривды са делан, для чогожъ ты на рокъ сдодый передъ пановъ рад нашихъ великого князства Литовского, хотачи в томъ з нили са правовати, ихъ позваалъ, которежбы право в тыи кривды твои мело тебе в тотъ часъ передъ паны радами нашими, за позваньемъ твоимъ быти, яко князю Андрею на рокъ зложеномъ передъ нами и жедалъ еси насъ, авыхло того рокъ далее вам помкнсан и на штожъ еси и листъ в насъ себе шдержалъ. То пакъ князь Андрей тыли разы на тотъ рокъ, на сашню свотъ до насъ приездилъ и поведалъ передъ нами, штожъ дей ты шное именье свое, Нюино за розказаньемъ нашимъ к своимъ рскамъ шт него взалъ и тепере его на себе держиш; а што са дотычетъ шного рокъ, вамъ зложеного, ты дей в той справе своей, которсю еси передъ паны радами в кривды свои хотелъ мети и за чимбы на тотъ рокъ, сашню свотъ передъ нами стати не могъ, емъ знати не далъ и въ томъ его николи жадными листы нашими не швсылаалъ и шнъ дей томъ ничомъ не вшдшчи шведомъ и хотачи розказанью нашомъ господарскомъ и анстомъ нашимъ вчинити задосытъ, на тотъ рокъ, сашню свотъ передъ нами са становилъ и права свои передъ нами покладаалъ. Гдежъ напервей панове рада наша: князь Ишъ, вискшъ Биленский, а панъ Биленский, гетманъ навшший великого князства, староста Городеньский, маршалокъ дворный, державца Андский и Белцкий, панъ Юрки Миколаевичъ Радивиловича, присдлан емъ на тебе за шкоды его самого и подданныхъ его чотыриста копъ грошей и тридцать копъ и сашъ копъ и двадцать грошей; в чомже са дей емъ еще шт тебе заплаата не стала. И при томъ дей панове рада наша Ихъ Милость вкбзали емъ на тебе патьсотъ копъ грошей зарски, на штожъ шнъ и листъ Ихъ Милости вказываалъ, а к томъ дей после шного права некотори шкоды воаромъ и людемъ на твоихъ воарахъ и людехъ ссть присжены, на чомвы шни присагъ вчинити мели. Икожъ дей тыи подданыи его на рокъ зложеный передъ дворянномъ нашимъ сашнымъ швычаемъ на шкодахъ своихъ присегнсан, на тисечъ и семисотъ копахъ грошей. Какже дей шнъ и тыхъ сшдей своихъ и шныхъ тежъ подданныхъ своихъ, которыи на томъ присагъ шделали, здесе при насъ (ставпа) и для того шнъ с наклады и шкоды великни пришлоз и жедалъ насъ, авыхло ежо за шнымъ рокомъ, который былъ вамъ штложено, на которойжо шнъ за листы нашими передъ нами са становилъ и розказанью

нашомъ досыть вчинилъ, в тыхъ-то речахъ конецъ емъ с тобою вделали и его при правахъ заховали. Прото кгдажъ мы первой сего шныи рокъ, день семое сבותы вамъ были зложили, а саживник твой на тот часъ при томъ былъ, а ты естан вбдешъ шное именье свое, Нюино от него к своимъ рбкамъ взалъ, а в той справе, которю перед паны радали нашими хотелъ еси мети и за чимы на тотъ рокъ, семю сבותъ перед нами стати не могъ и княза Андреа в томъ листомъ нашимъ не вкылаалъ и в томъ естан вбдешъ знати емъ не далъ, тогда ты самъ в томъ совете коротко вчинилъ, ижъ вдала розказанья и листовъ нашихъ справовати сѧ еси не хотелъ и за таковыми шжо причинами, мы княза Андреа вдале статъ права земского, воставемъ и правого его в томъ найдшемъ. И што сѧ дотычетъ того именьа Нюина, которое емъ в перешныхъ перезыскахъ его держати подано, штожъ вжо шнъ с своей моцы мѧла, лѧчъ на тотъ часъ за розказанемъ нашимъ тебе былъ его постъпналъ, а ты к рбкамъ своимъ его вземши, вдала розказанья нашего постъповати сѧ не хотелъ, мы дла того тамъ послали дворанина нашего, а) и казали ешмо емъ в тое именье Нюино с перешныхъ перезыскахъ его, княза Андреа свезати и то в моцъ его подати, а ты бы вжо в то ничимъ сѧ не встъповалъ до тыхъ часовъ, покъль емъ тсю сѧмъ пеназей заплаатиши. Што сѧ тежъ дотычетъ дрбгихъ перезысковъ его, што панове рада наша емъ на тебе вказали, на чомъ подданыи его присегъ вделали, приказемъ тебе, ажъ бы еси тсю сѧмъ пеназей, вышей писансю, штокольвекъ емъ есть на тебе присжono, и на што шнъ листъ сѧдовый в себе маеть, емъ заплаатила и за то князю Андрею досыть вчинилъ, вдале швычаа права земского, вдале тежъ шныхъ листовъ его сѧдовыхъ, которыми шнъ на то вѧ себе маеть конечно, абы то инакъ не было. Писан в Рудникахъ¹⁾ под леты Божего нарожена ѧ. ф. ѧ. г. месеца июня ѧ. день, индикта ѧ.

Михайло, писаръ.

Metr. Lit. Księga zap. 17. fol. 375—378. a) Imienia i nazwiska brakuje, natomiast na 2 słowa miejsce czyste.

¹⁾ *Rudniki*, miasteczko w gubernii wileńskiej. powiecie trockim.

CDXLV.

W Krynkach 1. lipca 1533 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie Zaslawskiemu zwrócił wieś Tarnawkę.

Жигимонт Божю милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Русский, Присский, Жолмоитский, Мазовецкий и иных.

Воеводичи Троцкомс, старосте Браславскомс и Вѣницкомс, князю Или Костантиновичи Острогскомс. Прислала до нас князь Ксэма Иванович Жаславский, жалючи в томъ, штож дей утецъ твой, воевода Троцкий, невожчикъ князь Костантин Иванович Острогский маткы его и ихъ самихъ с в опеце своей маючи, отнал с нихъ имене, ксплаю отца его, невожчика князя Ивана Жаславского, на имя Терновкы, не маючи к томъ ничего. Я к томъ дей Твоа Милость с писи ихъ Жаславскю и вз зеремана воеводин са счспаешъ и там емс кривды великии безправнѣ делаешъ. Прото естан то всдет так, приказземъ товѣ, ажвы Твоа Милость того имене, Терновки емс са постыла, а в тсю писи его и вз зеремана ничим са не счспал и некоторыхъ кривдъ и втисков емс безправне не дѣлал и дал емс в томъ покой. Я которевы товѣ было до него дело и Твоавы Милость в томъ са з нимъ правомъ свыходил. Писан с Крынкахъ¹⁾ пвд леты Божего нарожена ѿ. ф. ѿ. г. месеца июля ѿ. ден, индикта ѿ.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ *Krynki*, miasteczko w gubernii i powiecie grodzieńskim.

CDXLVI.

W Krynkach 1. lipca 1533 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Pii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu wydawał połowę dochodów myta ostrogskiego.

ЖИГГИМОНТ БОЖЕЮ МИЛОСТЮ, КОРОЛ ПОЛСКИЙ, ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ЛИТОВСКИЙ, РУСКИЙ, ПРСКИЙ, ЖОМОЙТСКИЙ, МАЗОВЕЦКИЙ И ИНЫХ.

Боеводичъ Троцкомъ, старосте Брагславскомъ и Бѣницкомъ, князю Иванъ Константиновичъ Острогскомъ. Присылаа до нас князь Ксэма Ивановичъ Жеславский, жалуючи в том, штож которое мыто в ымена твоего, Острога на вас посполанте приходит, в каждый год по полсема ста коп грошей, ино дей перед тым здавна половицъ шного мыта штцъ Твоей Милости, воеводе Троцкомъ, невожчикъ князю Константину Ивановичу Остршзскомъ вывало, а дршгаа дей половица штцъ его, князю Ивану Жославскомъ прихуживала; то пак дей штец твой, князь Константин в опеце своей маткы их и их самихъ маючи, тое все мыто шдин на себе вбрал, а имъ того водле давного швычаа не выдавал, а и ты дей теж того емъ полнити не хочеш; для чогож шн не мало совѣ шкодзеть. Я прого, кгдаж шное мыто здавна половина на вас прихуживало, приказземъ товѣ, ажвы Твоя Милость в томъ емъ кривды не чинил, а половицъ, шного мыта Остршзского емъ сподна выдавал, водле давного швычаа конечно, абы то инак не было, ажвы шн намъ в томъ болши того не жаловалъ. Писан в Кринкахъ под леты Божего нароженя ѿ. ф. ѿ. г. месеца июля ѿ. ден.

Михайло, писарь.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. Na stronie odwrotnej zamieszczony napis współczesny: „Лист королевский споминальный с Крынок до князя Иани в половицъ мыта Острогского рокъ ѿг. месеца июля ѿ. дна“.

CDXLVII.

W Sulżynie 4. lipca około 1533 roku.

Jesko Matfiejewicz Jasieninicki, mając w zastawie od Hniewosza Iwanowicza wieś Piaseczno, przyrzeka mu takową zwrócić po złożeniu 90 kóp groszy lit.

Я Яско Матфеевич Ясенницкий визнаваю сам на себе сим моим листом каждому добромъ, кому вѣдет потреб того вѣдати, або чтѣши его слышати: Штож которое имене свое, Несочно, шѣрин мой, Гневош Иванович заставна мнѣ с девеностѣ копахъ грошей и коли его Бог вспоможет, он мает тоє наѣньке свое в мене за свои пеназн въспити, а иномъ никомъ не мает его заставляти для тоє причины, иж он мнѣ вышей на том наѣньки, полтараста коп грошей записал. Ёстанжбы он сам хотел тоє наѣне въспити, тогда ми (мает) толко девеносто коп грошей ѡтдати, а наѣньке свое к своимъ рскамъ мети. Я при томъ былн люди добрые и томъ добре вѣдоми: Пан Грицко Сеиютнич, а пан Борис Лиховидович, намѣстник княжа Ёго Милости, Крѣпский, а пан Иван Покотилевич. И для лепшого твердостн просил если Ихъ Милости ѡ печати, Ихъ Милость на мою прозвѣ вчинили, печати свои приложили и я теж и свою печат приложила к семъ моимъ листѣ. Писан в Шлажинцох¹⁾ июля д. ден²⁾.

Oryginał na ćwiartce papieru, u dołu na ciemnej masie wyciśnięte 4 pieczęcie; na pierwszej wyciśnięta kotwica, na drugiej podkowa, a we środku gwiazda, były to może herb *Lubicz*, bez gwiazdy w górze, nad podkową; na trzeciej litera M (jak Masalski), pod nią gwiazda sześcioramienna, a w górze krzyż równoboczny, nad tarczą zaś nadpis „ИВАН“; czwarta niewidoczna.

¹⁾ *Sulżyn*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim.

²⁾ Ze względu na Nr. CDXLIII. przyjmujemy tu datę: około 1533 r.

CDXLVIII.

W Wilnie 20. lipca 1533 roku.

Pozew zadworny Zygmunta I. przeciwko ks. Sołtanowi Michałowiczowi Sokolskiemu, chorążemu ziemi wołyńskiej w sprawie ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, o przywłaszczenie wsi Bożowa.

Жигимонт Божею милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Русский, Прусский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Хорсжомс земан Коломыское, князю Солтанс и братс его, князю Юрью и нхъ вратоничомъ, детем невожчика княза Василевымъ, Соколскимъ. Жаловал намъ староста Володимирский, князь Федоръ Андрѣевич Сонкѣшковича в томъ, штож дей вы держите имѣнье Божево¹⁾, нѣтъ вѣдома которымъ швычаемъ, в чомже онъ хочеть з вами перед нами шчинесто мовити и вжо онъ вас первшимъ листомъ нашимъ позовнымъ перед нас позывал и вы стати не хотели. Я протож и тепере приказзем вамъ, ажвы есте перед нами кс правс стали и листы, твердости на тое имѣнье положили на тот рокъ, на который онъ вас перед нас зазоветъ силъ нашимъ листомъ. Естанжвы есте перед нами стати не хотели, ведайте певно, нж кажем вас перед нами моцно поставити. Писан с Киани под леты Божего нарोजना д. патсот дд. месеца июля к. индикта 5.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, na papierze, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ Bożów, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

CDXLIX.

W Wilnie 1. sierpnia 1533 roku.

Uniwersał Zygmunta I. do ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki i syna jego, ks. Fedora, tudzież do wszystkich ziemian włodzimierskich z zaleceniem, aby byli w pogotowiu do dania odporu Tatarom, którzy są o 15 mil od Braclawia.

Жиггимонтъ Божею милостыю, королъ Полскій, великій князь Литовскій, Русскій, Прусскій, Жомойтскій, Мазовецкій и иныхъ.

Маршалкъ земли Волынской, князю Андрею Александровичу Сангушковичу и сыну его, старосте Володимирскомъ, князю Федору и князем и паном и княгиням и панам и вдовам и земляномъ и дворяномъ нашимъ тымъ всѣмъ, которыхъ имѣнья свои мають съ Володимирскомъ повѣте. Тыми разы слыху насъ певныи дошли, иже дей царь Перекопскій з вратомъ своимъ, Сулай Сулайманомъ згодивши ся, вышли на поле з великими людьми своими и стоятъ дей штъ замкъ нашего Браславскаго только в пятнадцати милахъ, а тотъ смыслъ мають, хотачи пойти воевати в панства наши, либо в короны Полскую, або на Волынь, чогожъ имъ Боже не помози. Я прото яко есмо первой сего до васъ писали, абы есте зъ мѣстецъ своихъ не ршали ся и къ намъ здесь къ Биани не ехали, а мешкали там на Волыни, конно, а збройно поготове съ всѣмъ почтомъ своимъ такъ, яко есте повинни намъ слыжити. Ино и теперъ приказеъмъ вамъ, ажбы есте в томъ совѣтѣ спашенства не мѣли и там на мѣстьцахъ своихъ мешкали и были поготове конно, а збройно, а до насъ есте жадныи з васъ до Биани не ехали. И естълины, того Боже вхувай, которое вторгнене в панство наше тамъ на Волынь, або гдѣ инде тое поганство Татарове хотели вчинити и тывы княже маршалкъ, шбславши ся с княземъ Ильею Костантиновичомъ, воеводичомъ Троцкимъ, старостою Браславскимъ и Бѣницкимъ и с княземъ старостою Лвцкимъ и со всѣми княжаты и панаты, повѣтомъ своимъ Володимирскимъ и взявши Бога на помоч, на противкѣ того поганства тагншли и шпор и шборонъ панствамъ нашимъ чинили, сколько вамъ Богъ допоможет. Я рокъ вамъ покладаемъ здесь съ насъ выти и рѣчи свои справовати ш Божемъ Нарожени, а до того часъ, абы есте того ехана своего къ намъ понехали, а хотавы и позвы наши были тамъ с канцалеренъ нашею по кого до подданныхъ нашихъ земель Волынской выданы, або хотя и дворянинъ нашъ выывы тамъ послан, и вывы ш томъ ничего не двали и на тыи позвы наши

и за дворанином нашим перед нами са не становили, аж до того рокѣ, Божего Нарожена и того вы еси княже маршалкѣ воронил и не допскаа никомѣ в повѣте своемъ Колоднмирскомъ подданныхъ нашихъ до насъ вызывати, поки тотъ рокъ придетъ. Писанъ съ Блани подъ леты Божего нарожена ѿ. ф. ѿ. г. месеца августа ѿ. ден, индикта ѿ.

Горностаѿ.

Oryginał na arkuszu papieru, po pieczęci, wyciśniętej na czerwonej masie pozostały tylko ślady.

CDL.

W Wilnie 5. sierpnia 1533 roku.

Królowa Bona potwierdza ugodę, zawartą przez jęj komisarzy między Fedorem Andrzejewiczem, a Wasylem Michałowiczem XX. Sanguszkami, o granice między ich dobrami i różne krzywdy obustronne.

Бона Божєю милостью, королеваа Полскаа, великаа княгини Литовскаа, Рскаа, Прскаа, Жомойтзскаа, Мазовецзкаа и иныхъ.

Ќзнаймѣемъ тымъ то нашимъ листомъ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его скажиши, нинешнимъ и на потомъ всѣдчимъ, комѣ всѣдетъ потребъ того вѣдати: Ижъ которое заштѣе мѣли промежкѣ себе зъ обѣдѣхъ сторонъ: староста Колодимерский, князь Федоръ Андрѣевичъ Сонкѣшковича зъ вратомъ своимъ, княземъ Каслаемъ Мухайловичомъ Сонкѣшковича Ковелскимъ во многие кривды и втиски земляныи и тежъ рѣхомыи и меней своихъ Коломынскихъ, на штожъ они промежкѣ себе зъ обѣдѣхъ сторонъ листы корола Ѓго Милости и многие записы свои власныи и тѣ тежъ выроки корола Ѓго Милости, пана, а малжонка нашего и иншии многие листовыи вызнана и твердости мѣли, за которыми листы и записы своими и чными нными листы во тыи кривды свои штъ немалого часѣ съ право са были вдали и тымъ къ незгоде вратской, котораавы промежкѣ нихъ быти не мѣла и къ шкодамъ, трѣдностѣмъ и накладомъ великимъ зъ обѣдѣхъ сторонъ пришаи. Ино мы въ тыхъ рѣчахъ маючи къ нимъ лютость съ причины тое, ижъ якъ княза Федора, старостѣ Колодимерзского, такъ тежъ и княза

Басила Ковелского от немалого часа въ сованею есмо шпекс и шворонс нашс и засасг наших сованеыхъ взяли. Гдеж, авы шни, всдсчи сасгами нашими, за таковыми незгодами своими воши того правом са швыходачи, кс вошим трс-дностаи, шкодам и накладом не пришан, кдыж то не шдно им, але и всей речи посполитой кс пожиточномс не естз, ижвы промежкс подданных наших таковыи незгоды и зашхстзш шкоданвыи выти мели, з ласки наше господарское к томс есмо замыслз наш приклонил, авыхмо их ш тыи зашхстзш их и кривды вси, которые шни промежкс себе на шве стороне шднн от дршгого сове подфланыи выти менаг, яко вратю кс згоди привели и то промежкс них еднааныи, а згодливый швычаем такз, яко выт швоей стороне зносно было поровновали и далее того правом са им ш то швыходити и кс шкодам и накладом вошим приходитьи не дошстпнл, загамовали есмо вси тые незгоды и постшпована права их. Икож и сами шни, то естз княз Федор Андреевич, староста Володимирский и княз Басилей Михайлович Ковелский тое ласки наше вдачни всдсчи и перед нас господарыню шванчине пришедши и всего права своего и лнстов своих, которые шднн противкс дршгомс кс помочи справедливости своей мели, штстшпннши, под тое са еднане нам доброволне и без всякого пришженз поддали, штовыхмо мы промежкс них знашан и на чомвахмо их згоднн, хотачи то з овсдес сторон держати и на том перестати на вечныи часы. Ино мы за таковым их добровольным поддаем, хотачи в том еднани постшпок вчинити, так з рски княза Федоровы, як теж и княза Басилеы Ковелского, врата его, высадиан есмо на то з рамени нашего едначми: пана Бойницкого, шхмистра нашего, старостс Ганоцкого, Ломзенского¹⁾, Ланско-ршнского²⁾ и Бнзского³⁾, пана Миколла Болского; а воеводс Битевского, маршалака корола Его Милости, державцс Мерецкого и Болковыйского, пана Матфа Бойтеховича; а воеводс Подлашского, маршалака корола Его Милости, старостс Дорогницкого, пана Ивана Богдановича Гопера; а старостс нашего Пинского⁴⁾, Коврынского, Клецкого⁵⁾, Городецкого⁶⁾ и Рогачовского⁷⁾, пана Ивана Михайловича. Гдеж княз Федоръ Андреевич Гонкшшковича, староста Володимирский, а княз Басилей Михайлович Ковелский перед тыми едначми са постановивши, рфчи свои и кривды, которые сове шднн от дршгого менили выти починены, под тыи способом и швычаем шповфдиан:

Напервей повфдил княз Федор, иж емс сз ссда, с права, ссди их пошлювеныи: маршалак корола Его Милости, княз Андрей Михайлович Кошерский, а дворянин господарский, Федор Гзлевич за некоторыи кривды ршхомыи, яко за квалты, грабежи, головцины, вон и вчол подрана и збегн штчизные и за ишшии многне шкоды, водашг того, як лнстз их ссдовый то ширей шписсет, приссдиан на князи Басилеи Михайловичс Ковелском шмсот коп грошей. Повфдил княз Федор, иж емс того княз Басилей водашг шного ссда не платит и за то досыт не чинит; на штож

и листъ сѣдовъи вныхъ сѣдей и вырокъ короля Его Милости передъ паны едначми князь Федоръ покладалъ, хотачи, авы емъ князь Басналей тсю сѣмъ платенъ былъ. Гдѣжъ князь Басналей к той сѣ сѣмѣ пѣназей не знаа и сѣда вного вныхъ сѣдей не приймаалъ, причинны и листы некоторыи господарьскыи на то даючи, а тымъ то штипраючи. Затымъ повѣднъ князь Федоръ, ижъ што онъ съ княземъ Басналемъ вчинили промежкѣ себе менъ, еднане и сгодъ братскимъ швычаемъ по своей доброй волѣи въ некоторыи зашкѣта перешни, которыи промежкѣ нухъ были: Князь Басналей постѣпнъ сѣ и даа князю Федору на вечныи часы монастырь свой штичизный сватого Николы, Миаци, село Головево, а село Комарово, со всемъ с тымъ, какъ сѣ тотъ монастырь ис тымъи селы въ себе маетъ. Я князь Федоръ напротивкѣ того всего, имена своего, на ина Мостннцъ со всемъ с тымъ, што к немъ присащало, а к томъ тежъ села монастырскога на ина Лагодоваа князю Баснаю сѣ постѣпнъ такежъ на вечныи часы. Якожъ въ томъ промежкѣ себе и листы сѣ своимъи на шбе стороне шписали и зарѣкамъ штвердиаи, ижъ то шни сами и потомковѣ ихъ держати мели на вечныи часы; которыижъ листы свои записныи и вырокъ короля Его Милости, которыйъ былъ ежо на то напротивкѣ князя Баснаа вышолъ, князь Федоръ передъ паны едначми покладалъ, хотачи, авы таа мена ихъ, предѣа промежкѣ нухъ въ целости была захована и ничимъ непоршона. Засѣ повѣднъ князь Федоръ, ижъ што сѣ дотычетъ имена его Дороготеша, а князя Баснаева имена Лагодоваа, ижъ шни с княземъ Баснаемъ рѣчь свою на томъ были постановили и такъ сѣ листы своимъи шписали, ижъ мели приетели ихъ, которыхъ ежо шни себе на то были выбрали, шныи имена: Дороготеш, а Лагодоваа швехати по тымъ мѣстцомъ и врочицомъ, какъ сѣ тыи имена с своихъ границахъ маютъ и землю вныхъ именовъ на полы имъ подеапти. Повѣднъ князь Федоръ, ижъ сѣ тежъ томъ промежкѣ нухъ конецъ и розделене вныхъ землазъ нкоторое еше не стало, а к томъ ишнии многини кривды себе шти князя Баснаа князь Федоръ выти мениа, въ которыи еше с нимъ прако мети хочетъ и листы ежо позовныи господарьскыи князя Баснаа въ то позваа, ишжиа томъ право еше сѣ емъ наконецъ с нимъ не сточило.

Князь засѣ Басналей Михайловичъ Сонкѣшковича Ковелский напротивкѣ жалобамъ и рѣчамъ, выше меноннымъ князя Федоровымъ таковыи штипор чиниа и кривды свои, которыи сѣ тежъ емъ шти князя Федора стали, под тымъ спосовомъ шповѣднъ: Напервей, штосъ дотычетъ того, ижъ князь Федоръ покладалъ передъ паны едначми листъ вырокѣ короля Его Милости, которыйъ вырокъ князь Федоръ с господаря Его Милости напротивкѣ емъ штрымалъ, повѣднъ князь Басналей, яковы князь Федоръ въ Его Милости господаря тотъ вырокъ штрымалъ себе зашчнѣи мениа князь Басналей, ижъ онъ маетъ въ себе листы короля Его Милости и ишнии многини выводы, с которыми листы кѣ сѣшномъ выводаа напротивкѣ князя Федора сѣ браа и штипор томъ вчинити хотелъ и к правѣ сѣ въ той рѣчи до короля Его Милости штзываа. Затымъ повѣднъ князь Басналей, ижъ который шстровъ промежкѣ реки Бижвы и Бѣцена⁸⁾ села, есть емъ

С князем Федором посполитый и мел промежкѣ ихъ на полы поделенъ быти, ижъ князь Федоръ того вѣстрова самъ поживаетъ, а с нимъ его на полы не дѣлитъ. Надто повѣдѣна тежъ князь Василей, ижъ онъ в томъ же вѣстрове сполномъ маетъ чотырѣхъ селъ своихъ входы вортныи, стародавныи, с которыхъ емѣ данъ идетъ, то пакъ князь Федоръ своимъ людемъ его тыхъ входовъ ихъ мети тамъ не дописываетъ и того имъ боронитъ. Гдѣжъ князь Федоръ напротивкѣ того мовѣна, ижъ штоѣ дотычетъ того вѣстрова, повѣдѣна, ижъ онъ вѣстровъ естъ все его самого, а князь Василей с нимъ некоторое в немъ сполности не маетъ и люди его своихъ чотырѣхъ селъ, яко онъ мѣна некоторыхъ тамъ входовъ своихъ, или вортѣй въ вѣстромъ не маютъ, вдно онъ самъ въ дѣда и въ вѣтца своего тотъ вѣстровъ на себѣ держитъ, якожъ его и теперъ естъ в держани вѣт колкадесятъ летъ, а князь Василей и люди его до него ничего не маютъ. Засѣ повѣдѣна князь Василей, якобы многыи люди его, вѣтчичи непохожии повѣтекали вѣт него прочъ до имени князя Федоровыхъ, а онъ ихъ выдати емѣ не хочетъ.

Которымъ же тымъ жалобамъ ихъ, выше мененымъ, своимъ панове едначи, в рамени нашего на то высажоныи врозумѣвши, в тымъ кривды и зашѣстѣ ихъ, которое сѣ промежкѣ ихъ стало, таковою межю ихъ вгодѣ и поровнани вчинили:

Нижли напервей такъ князь Федоръ, яко тежъ и князь Василей, ввѣдѣчи вѣбачне передъ ними, до вольно сѣ поддали и зарѣкою на то в обвѣдѣ сторонъ подъ тысячу копъ грошей на насъ господариню, а подъ пѣтсѣсотъ копъ грошей имъ едначомъ, а подъ пѣтсѣсотъ копъ грошей стороне держачой, подвезали, ижъ штобы тымъ панове едначи промежкѣ ихъ знашии и сказали, то они принати и держати и на томъ востати мѣли в обвѣдѣ сторонъ на вечныи часы, а паканбы котораѣ сторона с нихъ на то призвантѣи не мѣла, тогда онаѣ сторона тѣю зарѣкѣ, тысячу копъ грошей мѣла намъ господарини заплатити, а паномъ едначомъ пѣтсѣсотъ копъ грошей, а стороне держачой пѣтсѣсотъ (коп) грошей. Гдѣжъ вдые вжо они подъ то все поддали, панове Ихъ Милость едначи промежкѣ ихъ таковои посредокъ, поровнани и вырокъ вчинили:

Што князь Федоръ Андреевичъ, староста Володимѣрскѣи повѣдѣна, жебы на князи Василя Михайловичи Ковелскомъ мелъ сѣзда, с права присѣжонныхъ собе презысковъ вемѣсѣсотъ копъ грошей, с тыхъ вемѣсѣсотъ копъ грошей они князя Василя Михайловича Ковелского выпѣстѣнали и вѣт того его вольного вчинили на вечныи часы, такъ ижъ князь Федоръ и потомковѣ его поискивати вжо того на немъ и на потомкахъ его не маетъ. Затымъ, што котораѣ сѣ мѣна стала промежкѣ князя Федора и князя Василя, которою меною князь Василей постѣпѣла сѣ и далъ князю Федору монастырь свой свѣтѣго Никола, Мѣлѣци, а село Головѣево, а село Комарово, со всемъ с тымъ, што к томѣ монастырь и селомъ здавна присѣлѣхало, а князь Федоръ напротивкѣ того всего, имени своего, на имя Мѣстѣницѣ, со всемъ тымъ, што к немѣ присѣлѣхало, а к томѣ тежъ села монастырскаго, на имя Лагодова, такъ же со всемъ князю Василю постѣпѣла. Тѣю менѣ князь Федоръ, а князь Василей и потомковѣ ихъ маютъ промежкѣ

СЕБЕ ДЕРЖАТИ ТАКЕЖ НА ВЕЧНЫИ ЧАСЫ. КНАЗ ФЕДОР ДЕРЖАТИ МАЕТ МАНАСТЫР СВАТОГО НИКОЛАИ, МИАЦИ, А СЕЛО СОЛОВЕВО, А СЕЛО КОМАРОВО СО ВСИМ ТЫМ, ШТО К ТОМУ МАНАСТЫРУ И СЕЛОМ ПРИСАХУАЕТ. Я КНАЗЬ КАСИЛАНЬ ИМЕНЕ МОСТИЦА СО ВСИМ ТЫМ, ШТО К НЕМУ ПРИСАХУАЕТ ДЕРЖАТИ МАЕТ, А К ТОМУ СЕЛО ЛАГОДОВАЕ ТАКЕЖ СО ВСИМ, ШТО К НЕМУ ПРИСАХУАЕТ ДЕРЖАТИ МАЕТ. ДАЛЕЙ ЗАСА, ШТО КНАЗ ФЕДОР И КНАЗ КАСИЛАЙ МЕЛИ ПРОМЕЖКЪ СЕБЕ ПОДЕЛИТИ НА ПОЛЫ ЗЕМЛИ, ПРЕЧЕННЫХ СЕЛ СВОИХ: ДОРОГОТША, А ЛАГОДОВА, ТЫИ ЗЕМЛИ ТЫХ СЕЛ СВОИХ ШИИ И ТЕПЕР МЕЖИ СОВОЮ ПОДЕЛИТИ МАЮТ НА ПОЛЫ, А ШТО СА КОТОРОМУ С НИХЪ, ШИНЫХЪ ЗЕМЛИ З ДѢЛЪ ДОСТАНАЕТ, ТО ВЖЕ КОЖДЫЙ С НИХ И ПОТОМКОВЕ НХ ДЕРЖАТИ МАЮТ НА ВЕЧНЫИ ЧАСЫ. ПРИ ТОМ ЗАСА, КОТОРЫЙ УСТРОВ ПРОМЕЖКЪ РЕКИ КИЖВЫ И БУЦЕНА СЕЛА КНАЗ КАСИЛАЙ МЕНИА ВЫТИ СОВЕ СПОЛНЫИ С КНАЗЕМ ФЕДОРОМ, А КНАЗ ФЕДОР ПОВѢДИА, ШКОВЫ КНАЗ КАСИЛАЙ ДО ТОГО УСТРОВА И ЛЮДИ ЕГО НИЧОГО НЕ МЕЛИ, ТОТ УСТРОВ ВЕС ПО СТАРЫМ ГРАНИЦАМ ПРИКАЗАИ КНАЗЮ ФЕДОРУ И ЕГО ПОТОМКОМ ДЕРЖАТИ НА ВЕЧНЫИ ЧАСЫ, А КНАЗ КАСИЛАЙ И ПОТОМКОВЕ ЕГО В ТО СА ВЖО НИЧИМ УСТРАТИ НЕ МАЮТ. Я ШТО СА ДОТЫЧЕТ ТОГО, ШТО КНАЗ КАСИЛАЙ ПОВѢДИА, ШКОВЫ ЛЮДИ ТЫХ ЧОТЫРЕХ СЕЛ ЕГО МЕЛИ В ТОТ УСТРОВ ПРЕЧЕННЫИ ВХОДЫ СВОИ, ВОРТЮ И С ТОГО ЕМУ С ТЫХ СЕЛ ДАН ПРИХОДИТ, А КНАЗ ФЕДОР МОВИА, ИЖ КНАЗ КАСИЛАЙ ДО ТОГО УСТРОВА НИЧОГО НЕ МАЕТ И ЛЮДИ ЕГО ШИНЫХЪ ЧОТЫРЕХ СЕЛ ВХОДОВ ТАМ НИКОТОРЫХ НЕ МАЮТ, МЫ ДЛА ТОГО ВЫСАТИ ТАМ МАЕМ З РАМЕНИ НАШОГО ДВОРАНИНА НАШОГО И ПЕРЕД ТЫМ ДВОРАНИНОМ КНАЗ КАСИЛАЙ ШКАЗАТИ ТО И ДОВОД ТОМУ САШНЫИ ВЧИНИТИ МАЕТ, ИЖ ЕГО ЛЮДИ ШИНЫХЪ ЧОТЫРЕХ СЕЛ ТАМ ВОРТИ СВОИ СТАРОДАВНЫИ МАЮТ И ЕСТЬИ ТАК НА ТО ДОВОД САШНЫИ ВЧИНАТ, ТОГДА ЛЮДИ ТЫХЪ ЧОТЫРЕХ СЕЛ КНАЗА КАСИЛАЕВЫХ И ТЕПЕР ТАМ В ТОМ УСТРОВЕ ВОРТИ СВОИ ДЕРЖАТИ И НОВЫИ ВОРТИ СОВЕ В НЕМ ПРИЧИНАТИ ПОДАДГ СТАРОДАВНОГО ШВЫЧАА И НХ ПОТОМКОВЕ НА ВЕЧНЫИ ЧАСЫ, А КНАЗ ФЕДОР ТОГО НАМ ВОРОНИТИ НЕ МАЕТ, НИЖИИ ШКОМ ТОГО ВОРТНОГО ВХОДА, ЕСТЬИИ ТАК НА ТО ДОВОД САШНЫИ СТАНАЕТ, КНАЗ КАСИЛАЙ В ТОМ УСТРОВЕ ИНОГО НИЧОГО ЛѢТИ НЕ МАЕТ. НАДТО СКАЗАИ ТЫИ ПАНОВЕ ЕДНАЧИ, ИЖ КОТОРЫИВЫ ЛЮДИ УТЧИЗНЫИ УТ КНАЗА КАСИЛА КОВЕЛСКОГО ДО ИМЕНЕЙ КНАЗА ФЕДОРОВЫХ, А УТ КНАЗА ФЕДОРА ДО ИМЕНЕЙ КНАЗА КАСИЛАЕВЫХ ПОВТЕКАИ, А ЗАСЕДИАИ ВЪДЪТ ДЕСАТ ЛѢТЪ, ТЫХ ВЖО ШИИ ЛЮДЕЙ СОВЕ ЗЪ ШЕДЪВЪ СТОРОН ВЫДАВАТИ НЕ МАЮТ, НИЖИИ КОТОРЫИВЫ ЕЩЕ ДЕСАТИ ЛѢТЪ НЕ ЗАСЕДИАИ, ТЫХЪ ШИИ МАЮТ СОВЕ ЛЮДЕЙ ВЫДАВАТИ НА ШЕ СТОРОНЕ СЪ ПРАВА. ЗАСА ШТО ТЕЖ КОТОРЫИ ВЪДЪТ ЛЮДИ, АЛВО ЗЕМЛИ, ИЖ КНАЗЬ ФЕДОР, ТАК ТЕЖ И КНАЗ КАСИЛАЙ ДО СЕГО ЕДНАНА НХ ТЕПЕРЕШНЕГО, ПРОМЕЖКЪ СЕБЕ ПОДЕЛИАИ, ТОТ ВЖО ДЕЛ ШИИ МЕЖИ СЕБЕ ЗЪ ШЕДЪВЪ СТОРОН ДЕРЖАТИ МАЮТ И ПОТОМКОВЕ НХ НА ВЕЧНЫИ ЧАСЫ. ОСТАТОЧНЕ ШТО СА ДОТЫЧЕТ КРИВДА ШКНУКОЛВЕК Ш РѢЧИ РУХОМЫИ, Ш КОТОРЫИВЫ ЕЩЕ, ТАК ПРОМЕЖКЪ КНАЗА ФЕДОРОВЫХ, ИЖ ТЕЖ И КНАЗА КАСИЛАЕВЫХ ЛЮДЕЙ КОНЕЦ СА НЕ СТАА И ТОМУ СЪД И ДОСЫТЪВЧИПЕНЕ ЗЪ ШЕ СТОРОН НЕ ВЧИПЕНЕ, В ТОМ СА КНАЗЬ КАСИЛАЙ, А КНАЗ ФЕДОР ПЕРЕД ШИИМЖО ДВОРАНИНОМ НАШИМ, КОТОРОГО ТАМ ВЫШАЕМ РОСПРАВИТИ И В ТОМ МЕЖИ СОВОЮ ВГОДА, АЛВО ШТО С ПРАВА ПРИЙДЕТ

ИДИН ДРЪГОМЪ ЗА ТО ДОСЫТЪ ЧИНЕНЕ И ЛЮДЕМ СВОИМ КАЗАТИ ВЪ ЧИНИТИ МАЮТ, АЖВЫ
 ВЪЖО НА ДАЛЕЙ ДЛА ТАКОВЫХЪ РЪЧЕЙ РОВНЫХЪ НИКОТОРАМЪ СЯ ПРОМЕЖКЪ НИХЪ НЕЗГОДА
 И НЕПРИАЗНЬ НЕ МНОЖИЛА.

ГДЕЖ КНАЗ ФЕДОРЪ И КНАЗЪ БАСИЛЕЙ КЪ ВСЕМЪ ТОМЪ, ШТО ТЫИ ПАНОВЕ ЕДНАЧИ ПРО-
 МЕЖКЪ НИХЪ ЗНАШАИ И СКАЗАИ, ПРИСТЪПИИИ И ТОТЪ ВЫРОКЪ ИХЪ ПРИИИИИ, ХОТЯЧИ ВСЕ ТО,
 ИКЪ ШНИ ПРОМЕЖКЪ НИХЪ ЗНАШАИ И ПОРОВНОВАИИ, ДЕРЖАТИ НА ВЕЧНЫИ ЧАСЫ, ПОДЪ ЗАКАА-
 ДОМЪ ВЪШЕ МЕНОНЫМЪ, ТИСАЧМИ КОПАМИ ГРОШЕЙ НА НАСЪ ГОСПОДАРЫИЮ, А ПОДЪ ПАТМАСОТЪ
 КОПАМИ ГРОШЕЙ ПАНОМЪ ЕДНАЧОМЪ, А ПОДЪ ПАТМАСОТЪ КОПАМИ ГРОШЕЙ СТОРОНЕ ТОЙ,
 КОТОРААВЫ ТО ДЕРЖАТИ И НА ТОМЪ ШТАТИ ХОТЕАА. И ЖЕДАИИ НАСЪ КНАЗЪ ФЕДОРЪ ИИДРЕ-
 ЕВИЧЪ, СТАРОСТА БОЛОДИМЕРСКИИ, А КНАЗЪ БАСИЛЕЙ МИХАЙЛОВИЧЪ КОВЕЛСКИИ, АВЫХМО ИИ
 ДЛА ВЕЧНОЕ ПАМАТИ И ЛЕПШЕГО СВЕДОМА ТОЕ РЪЧИ НА ТО ЛИСТЪ НАШЪ ДАИИ. ИНО МЫ
 НА ЖЕДАИЕ ИХЪ ТО ВЪ ЧИНИИИИ, СЕС НАШЪ ЛИСТЪ ИИ НА ТО ДАИИ СЪ ПЕЧАТИЮ НАШОЮ ПРИВЕ-
 СИСТОЮ. ПИСАНЪ СЪ БИИИИИ ПОДЪ ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА ТИСАЧА ПАТСОТЪ ТРИИДАТЪ ТРЕТЕГО,
 МЕСЕЦА АВГЪСТА ПАТЫИ ДЕНЪ, ИИДИКТА ШОСТЫИ.

Bona regina subscripsit.

Oryginał na pergaminie, na sznurku jedwabnym, koloru różowego i szafirowego zawieszona
 pieczęć królowej.

-
- 1) *Lomża*, miasto gubernialne w Królestwie Polskiem.
 - 2) *Lanckorona*, miasto w Galicyi zachodniej, powiecie wadowickim.
 - 3) *Wizna*, osada miejska w gubernii i powiecie łomżyńskim.
 - 4) *Pińsk*, miasto powiatowe w gubernii mińskiej.
 - 5) *Kleck*, miasteczko w gubernii mińskiej, powiecie słuckim.
 - 6) *Horodec*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej, powiecie kobryńskim.
 - 7) *Rohaczów*, miasto powiatowe w gubernii grodzieńskiej.
 - 8) *Buceń*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CDLI.

W Wilnie 8. sierpnia 1533 roku.

Pozew Zygmunta I. przeciwko Sołtanowi i Jerzemu XX. Sokolskim za poczynienie szkód ks. Fedorowi Sanguszce w Zwiniaczém.

Жиггимонт Божю милостью, корол Польшкий, великий князь Литовский, Руский, Пруский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Хоршжомъ земли Болодимерской, князю Солтанъ и братъ его, князю Юрью, Михайловичомъ Соколскимъ. Жаловал нам староста Болодимерский, князь Федоръ Андрѣевичъ Сонкѣшковича въ томъ, штож дѣи въ именамъ его, Звиначой¹⁾ шкоды и кривды и вѣтски великии дѣлаете, в посегани земля и къ томъ съ квалатехъ, съ наездъкахъ, съ воехъ, съ грабежохъ и в вышихъ многыхъ речяхъ. Икожъ онъ хочеть въ томъ з вами перед нами вчинисто мовити, а протожъ приказшемъ вамъ, ажвы есте перед нами къ правъ стали на тот рокъ, на который онъ вас позоветъ симъ нашимъ листомъ. Писанъ съ Енани подъ леты Божего нарожена ѿ. патсотъ ѿг. месеца августа ѿ. день, индикта ѿ.

Михайло, писарь.

Oryginał na ćwiartce papieru, po pieczęci pozostały tylko ślady na czerwonej masie. Na stronie odwrotnej czytamy nadpis z XVI. w. »List wspominalni krolewsky do kniaziov Soltana y Jurgiego Sokolskich, isz oni w gruncziech Zwiniaczkich krziwdi, gwalthi, naiazdi i grabiezi czinią X. Phiedorowy Andreiowyczu Sanguszkowy. W Wilnie 1533 Augusta 8. Indicta 6«.

¹⁾ *Zwiniacze*, wieś w powiecie włozymierskim.

CDLII.

W Wilnie 9. sierpnia 1533 roku.

Intercyza przedślubna ks. Iwana Wasylewicza Połubeńskiego z Fedią Kopotówną, zawarta za pośrednictwem ojca ks. Iwana, Wasyla Andrzejewicza z matką Fedi, Maryą Kopotową Wasylewicza.

Я Василей Андреевич Полубенский, маршалок господара, корола Его Милости, державца Жолдский вбавалмиз тылто мои листомиз, комѣ вѣдет потреб того вѣдати: Што перво сего вѣдѣчи в доброй памѣти за живота своего пан Копот Василевич, маршалок и писар господарский намовѣ со мною мѣл, абы домѣ его в приатество кровное з нашими домом пришоа и штоб сын мой, князь Иван дочкѣ Его Милости, паннѣ Федю за себѣ в малженство взал, кѣ чомѣж я и сам на шн часѣ призвоана, нижан пана Копта в животе не стало, а таа рѣч затымѣ ещо с нами конца была не пришла, а такѣ я памѣтаючи на перекѣю змовѣ пана Коптевѣ и хотачи кровное звезанѣ с тым домом вчинити в то есмн рѣчи с пани Коптевою Ее Милостю, пани Марзею и паны шпекѣны небожника пана Коптевыми, с паном Иваномѣ Горностаем, подскарбинѣ земским, маршалком и писаромѣ господарскимѣ, державцою Слонимскимѣ и Дорсвишскимѣ; а писарем господарскимѣ, державцою Медницкимѣ, паном Михайлом Василевичом, намовал, ажбы са конец стал. Я так на што была вола Козскаа, то са так наполнила и што са дотычет того малженства, мает вжо сын мой, князь Иван тѣю дочкѣ пани Коптевое, паннѣ Федю за себе понати, а пани Коптеваа мает по той дочце своей сынѣ моемѣ, князю Иванѣ дати тисачѣ золотых и триста и тридцат золотых в золотѣ, а имене на Подлаши на имѣѣ Ополе, з Рвсплы¹⁾ и с приселки и з границами со всею землею так, якѣ са в себе тое имене мает, ничего себе не вставѣючи, которое небожчик пан Копот за патсот коп грошей вѣспла. Якож небожчик пан Копот самѣ в том со мною вмовѣ вчинна и тое Ополе, яко властнѣю вѣсплаю свою по той дочце своей, панне Федце дати казал и пани своей и шпекѣны, панѣ Михайлас Василевичѣ то шповѣдал и порѣчил, абы вола его в том наполнина была. Гдѣж пани Коптеваа Ее Милость с паны шпекѣны пана своего намовѣвши и вачечи на первшю змовѣ пана своего и волае воли его, мает тое имене Ополе сынѣ моемѣ, князю Иванѣ дати и мает сын мой, князь Иван шнде имене кѣ своимѣ рѣкамѣ держати и его вживати со всимѣ с тым, як

са who в себе мает до тых часов, поки сынове пани Коптевое лет своих доростѣт, а коли whи лѣта свои мети бѣдѣт, а похотатаи того имена Ёпола сынѣ моёмѣ, князю Иванѣ на вечность зычити, то вз их коли бѣдѣт, а естаи whи бѣдѣт хотети whое имене кз своимѣ рѣкамѣ взати, тогда мают whю сѣмѣ, патсотѣ коп грошей князю Иванѣ сполна заплатити, тогдаж тоѣ имене кз своимѣ рѣкамѣ взати; за котореж имене сын мой, князь Иван пенези свои wzемши, мает его сыномѣ пана Коптевымѣ со всимѣ постѣпити. Далей што са дотычет имена Лозовиц²⁾, которое в чотырѣхсотѣ копах грошей ѣ заставѣ есть, ино в тых чотырѣхсотѣ копах грошей маеть сынѣ моёмѣ, князю Иванѣ третѣа часть быт дана, а две части иншимѣ дочкамѣ пана Коптевымѣ прийдѣт. Я што са теж ткнет шат паненскихѣ и самого небожчика пана Коптевыхѣ звераней, перстений, которые небожчик пан Копот дочкамѣ своимѣ wzнисаа, того всего третѣа часть мает быти князю Иванѣ за тою дочкою пани Коптевое дана. Якож того всего внесена сынѣ моёмѣ, князю Иванѣ по той дочке пани Коптевое, панне Федѣ бѣдѣт дано полтрети тисачи золотыхѣ готовизною, кроме иныхѣ шатѣ, вѣраней и тыхѣ речей, выше писаныхѣ, а к теж напротивѣс того всего внесена, которое по whой дочке пани Коптевое сынѣ нашомѣ, князю Иванѣ бѣдѣт дано, дозволиа еси и через тот мой листъ дозволаю сынѣ моёмѣ, князю Иванѣ вено еѣ записати на половицы всихѣ именей моихѣ wzчизныхѣ, высѣжженныхѣ и заклѣпленныхѣ, кроме заставныхѣ, на третей части, а то тымѣ wzвычаем: иж кгда по животе моимѣ тыи вси имена на нихѣ, детей моихѣ, то есть на сына моего, князя Ивана, а князя Леа спадаѣт, в которыхѣже именахѣ князю Иванѣ половина бѣдѣт, а князю Левѣ дрѣгаа половина и котораа половина на князя Ивана прийдѣт, тогда whи мает на той всей половицы именей моихѣ wzчизныхѣ, высѣжженныхѣ и заклѣпленныхѣ, кроме заставныхѣ, жонѣ свою, паннѣ Федкѣ веновати на всихѣ тыхѣ именехѣ третюю часть еѣ записати, на которойже части мает вено еѣ записано быти пат тисачи золотыхѣ, то естѣ три тисачи золотыхѣ в золоте, а две тисачи в монете и мает панна Федѣ wz сына моего, князя Ивана на том вене своимѣ захована быти, водаѣ статѣтѣ права земского, а к вжо через тот лист мой так са wzвезѣю, иж тыи вси имена мои яко wzчизные и высѣжженные и которыи колѣкѣ теперѣ ѣ своей моцы маю, на дети мои: князя Ивана, а князя Леа маю заховати, ани wдного имени моего wz нихѣ не wzдалити, ани зѣ ихѣ дѣдичтва того wzводити, wдно мают тыи вси имена на тыхѣ двѣхѣ сыновѣ моихѣ, князя Ивана, а князя Леа, яко на властныхѣ потомковѣ моихѣ по моимѣ животе прийти и маемѣ вжо вси тые речи, яко выше в симѣ нашимѣ листѣ естѣ wzписано моцне, а непоршнѣ держати, ничимѣ с тоѣ змове нашеѣ не выстѣпючи. И на то дал еси пани маршалковой Се Милости сѣс мой листъ з моею печатю, при которойже змове нашей были велможные панове: Пан Иван Горностай, подскарбыи земский; а пан Михайло Басилевич, писарѣ господарский; а пан Шимко Мацкович, тивѣн Биленский, державца Ёшнолский.

и Пенанский³⁾ и Радунский; а князь Тимофей Иванович Крошинский; а пан Бобоед Василевич, а пан Карпз Есифович. И для лепшого твердости просил есмь тых пановъ, выше писаныхъ в печати ихъ, якож ихъ Милость за жедаемъ моимъ печати свои приложили къ семъ моимъ листъ. Писанъ в Вилни подъ леты Божего нарочена .н. ф. .н. г. месеца августа .д. день, индикта .н.

Kopia współczesna na arkuszu papieru.

¹⁾ *Opole i Rusiły*, dwie wsie w gubernii siedleckiej, powiecie włodawskim.

²⁾ *Łozowica*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie brzeskim.

³⁾ *Pieniany i Uszpole*, miasteczka w gubernii kowieńskiej, powiecie wilkomierskim.

CDLIII.

W Wilnie 11. sierpnia 1533 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Andrzejowi Aleksandrowiczowi Sanguszce i synowi jego, ks. Fedorowi, aby Seńkowi Onoszkiewiczowi wymierzili sprawiedliwość z ks. Iwanem Koziką, o dobra Biskupice.

Жикгимонтъ.

Маршалакъ Болодимерское земли, князю Андрею Александровичу, а старосте Болодимерскомъ, князю Федору, Санкешковичомъ. Здеца учивисто жаловалъ намъ мещанинъ Болодимерский, Сенько Оношковичъ на князя Ивана Козека в томъ, штожь дей онъ заставлялъ былъ утцъ его, Оношка именьке свое на имя Бискупичи¹⁾ в семнадцати копахъ грошей и листъ свой записный на то емъ далъ; то пакъ дей тыхъ пеназей емъ не заплативши, оно именьке зъ его моцы выналъ и дрѣгомъ его заставлялъ, а онъ дей для того в наклады и в шкоды не малыи пришол. Протожь штобы есте князя Ивана Козека вѣослали и казали емъ передъ собою стати и в томъ межѣ ними досмотрели и князю Ивану Козеце приказали, ажбы онъ тые пеназѣ, семнадцать копъ грошей, томъ мещанинъ Болодимерскомъ заплатилъ, або того именька своего емъ постѣпилъ. Пакажьбы онъ передъ вами стати, або того именька подати емъ не хотелъ и выѣв зъ суда своего в то именьке онои мещанинъ Боло-

днѣмерскѣмъ, Генкѣмъ Ѣношковичѣмъ связанѣе дали, нехай тыи пенѣзи его, семнадцать копѣ грошей споана заплатит, кодае записѣ своею. Писанъ въ Вильни подъ лѣты Божего нароженѣ д. пѣтсот лѣт. мѣсеца августа лѣт. день, индикта з.

Михайло, писарз.

Metr. Lit. Księgá zap. 17. fol. 391 odwr. — 392.

¹⁾ *Biskupice Szlacheckie*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

CDLIV.

W Wilnie 12. sierpnia 1533 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszce kupno dóbr Obeniza od Wasyla Fedorowicza Jenkiewicza.

Жикгимонтъ Божѣю милостю.

Чинимъ знаменито снѣмъ нашимъ листомъ, хто на него посмотрит, або чтѣчи его слышит, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ, комѣ вѣдетъ потребу того ведати, або чтѣчи его слышати. Близъ намъ чоломъ староста Колодимерскій, князь Федоръ Андреевичъ Генкѣшковича и повѣдилъ передъ нами, ижъ земаннинъ Бѣлынскій, Каслей Федоровичъ Юнькевича(!) самъ по своей доброй воли безъ жадного припѣженѣа, ани которѣе намѣмъ продалъ емѣ именьѣ свое властное, на имѣ Бѣвынежѣ зъ людьми и зъ дворомъ и съ пашнею дворною и со всимъ, какъ самъ тоѣ именьѣ въ себе маеть и съ церквою святоѣ Патници и со всимъ наданѣемъ, што къ той церкви прислѣхаетъ, ничѣго на себе и на жонѣ и на дѣти и близкиихъ своихъ не вѣставляючи, за триста копѣ грошей вѣвѣль вѣчно, которѣежъ именьѣ выслѣжилъ штецъ его на братѣ нашомъ, славноѣ памяти Александрѣ, королѣи Бѣго Милости, на штожъ емѣ и листы свои записныи подъ печатью своею и подъ сведомомъ и печатьми людей добрыхъ далъ и къ томѣ которыи листы, потверженѣе брата нашего на тоѣ именьѣ въ себе маель, шнѣ и тотъ листъ емѣ вѣтдалъ. Которыижъ листы князь Федоръ передъ нами вѣказывалъ, ино въ листѣ кспчомъ стѣнтъ выписано, ижъ тотъ Каслей и жѣна и дѣти и близкии не мають самъ въ тоѣ именьѣ ничимъ вѣтспати, ани того подъ княземъ Федоромъ и его кнегинѣю и дѣтьми и близкими ихъ поискивати, и близъ намъ чоломъ, авѣхмо емѣ

на то дали нашѣ листѣ и тѣю кѣпю его подтвердили нашим листомъ на вѣчность. Ино кгдажѣ братѣ наш Александрѣ, король Его Милость дозволиаѣ намъ с приевальи своеамъ тоѣ именьѣ шдати, продати, а тотѣ Василей Сиковичѣ за тымъ приевальемъ и дозволеньемъ Его Милости, продааѣ тоѣ емѣ по доброй волѣ своей, мы высасухавши того листа кѣпчого и подтверженьѣ брата нашего, з ласки нашеѣ на его чолому битье то вчинили, на то дали емѣ сѣсь нашѣ листѣ и тоѣ именьѣ, вышей писаное, **Обынежѣ**, кѣпю его, подтверждаемъ симъ нашимъ листомъ емѣ самомъ и его кнегини и ихъ детемъ и на потомъ всдѣчимъ ихъ шадкомъ вечно и на веки непорѣшно, з людьми того именьѣ и зо всими ихъ подачками и сѣ церковю и наданьемъ ей, з дворомъ и пашнею дворною и землямъ пашными и вортными и польми и сеножатями, с озеры и реками и ставы и ставири, з млыны и ихъ вымелки, з даньми грошовыми и медовыми, з ловы звериными и пташными и вобровыми гоны и зереманы и зо всакими иными платы и доходы и пожитки и зо всимъ с тымъ, какъ сѣ тоѣ именьѣ здавна в собе и въ границахъ и шеходехъ своихъ маеть и што к немѣ здавна присасухает и какъ тотѣ Василей и штец его, Юнкевичи держали, вживали и какъ тежѣ в листѣ кѣпчимъ стоитъ выписано. И вольны шни тоѣ именьѣ, кѣпю свою шдати, продати, заменити, прибавити, розширити и кѣ своему лепшомъ и вжиточномъ швершти, какъ сами налепей розсмерючи, вodable листѣ кѣпчого, а тотѣ Василей Федкевичѣ и жона и дети и потомки и вачини его вже через то не мають сѣ в тоѣ именьѣ ничимъ штѣспати, ани того под нимъ и потомки ихъ поискивати на вечныи часы. И на твердость и печать нашѣ казали есмѣо привесити к семъ нашомъ листѣ. Писан с Бгавни под леты Божего нарожена **а. ф. а. г.** месеца августа **к. г.** ден, индикта **с.**

Михайло, писарь.

CDLV.

W Ostrogu 21. sierpnia około 1533¹⁾ roku.

List ks. Pii Ostrogijskiego do ks. Kuźmy Zasławskiego, w sprawie myta ostrogijskiego.

Бѣлможному князю господыни и брату нашому милому, князю Козме Ивановичу Жеславскому. О здороби Твоей Милости господыни и брата нашего много и Твоей Милости княгини и Богом данныхъ детей Нашей Милости, радныхъмо слышали на каждый час; также брате милый, княже Козмо жал намъ велико по Твоей Милости, иж Твоя Милость яко нашей, так теж и своей половицы мыта с в Остроге переказъ великую чиниш, кшпцов, которые ходят на замокъ Твоей Милости, Жеславск, тыхъ кшпцов Твоя Милост, в Жеславли гамбешк, а для того мыта Нашей Милости с в Остроге и нашомъ шкода великаа са дѣет. Для чегож мы не вднокрот до Твоей Милости посылали, напомнимаючи Твою Милост, ажебы Твоя Милост той шкоды, яко мыта своимъ, так теж нашомъ шкоды не чинил и кшпцов в Жеславли не гамовал и Твоя Милост того перестат не хотел. И так мы того далее терпети не могли и шѣвили есмо господарю, королю Его Милости, в томже; господарь, корол Его Милостъ до Нашей Милости лист свой писал, которыйже мы листъ господарский послали до Нашей Милости. Прото ждаем Твоей Милости, ажебы Твоя Милост ведаст листъ господарского через то кшпцов некоторых в Жеславли не гамовал, жевыхъмо шѣвела для того переказы и шкоды в мыте нашом, так теж и Твоя Милост не мели и теж послали есмо до Твоей Милости дрѣгий листъ господарский, писанный в мыто Жеславское, которое бирывано весполк в мытоль Острозским, иж Твоя Милостъ, к мыта Острозскомъ через свес год не для брат мыта в Жеславли, чомъ Твоя Милост ширей, а достаточней розмети вѣдеш в листъ господарского; а так в то Твою Милостъ господыни и брата моего много ждаем, абы Твоя Милост рачил тѣю шкоду мытннкъ нашомъ добре шправити, ведаст листъ господарского. Писан с в Остроге августа 11. ден.

Ила Костентиннович Острозкий Твоей Милости чолом вѣет.

Oryginał na pół arkusza papieru; na stronie zewnętrznej pozostały ślady po pieczęci, na czerwonej masie i adres: „Бѣлможному князю господыни и брату нашому милому, князю Козме Ивановичу Жеславскому“.

¹⁾ Ze względu na Nr. CDXLVI, odnoszący się do téj samej sprawy, podajemy tu datę: około 1533 r.

CDLVI.

Dnia 24. sierpnia 1533 roku.

Sprawa ks. Fedora Sanguszki z Bohdanem, o grabieże.

Лета Божего д. ф. а. г. месеца августа бѣ. дня, индикта з.

Князь Федор, староста Володимирский принял рокъ передъ господаремъ Его Милостыю з Богданомъ в вон и в грабежи, вт светого Семивна в чотырех неделухъ. Князь Федор взял судею подкашного Троцкого¹⁾, а Богдан взял Ина Белковича, а наместника Молчадского¹⁾. На томъ рокъ мають с обѣ сторонъ права достояти в дни дрѣгомъ, нижан князь Федор мает напередъ Богданови право дати.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 8. fol. 15.

¹⁾ Był nim Wasyl Żaba (Boniecki. Poczet. Str. XX.).

CDLVII.

W Wilnie 30. sierpnia 1533 roku.

Pozew zadworny przeciwko Sołtanowi i Jerzemu XX. Sokolskim o szkody, poczynione ks. Fedorowi Sanguszce w Żwiniaczém.

Жигимонт Божю Милостю, короа Полский, великий князь Литовский, Рский, Прский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Хоружомъ земанъ Боломыское, князю Солтанъ и братъ его, князю Юрью Михайловичомъ Соколскимъ. Жаловаа намъ староста Володимирский, князь Федоръ Андрѣевичъ Сонкѣшковица в томъ, штожъ дей вы имену его Зѣначой шкоды и криведы и втиски великий деааете: в посегани земля и к томъ вз квалтехъ, с наездкахъ, с боехъ, с грабежохъ и в вышнихъ многихъ речахъ. Икожъ ви хочеть в томъ з вами передъ нами вчивисто мовити и вжо ви васъ анстомъ нашимъ позовнымъ передъ насъ позываа

и вы стати не хотели. И прото и тепере приказзем вамъ, ажбы есте перед нами къ правъ стали на тотъ рок, на который мы вас зазоветь симъ нашим листом. Естлижбы есте перед нами стати не хотели, вѣдайте певно, иж кажем вас перед нами мощно поставити. Писанъ в Блани под леты Божего нарочена ѧ. патсот ѧѧ. месеца августа ѧ. индикта ѧ.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CDLVIII.

W Wilnie 9. września 1533 roku.

Zygmunt I. pozwala Iwanowi Chrebtowiczowi sprzedać wieś Hrybowo ks. Janowi, biskupowi wileńskiemu.

Жигимонтъ Божю милостью, короля Пваский, великий князь Литовский, Рвский, Првский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Близ нам чолом дворанин нашъ, Иван Хреbtовичъ и повѣдил перед нами, штож брат наш, славное памяти Александръ, короля Его Милость тестю его, земанинъ земли Болынской, повѣтъ Креманицкогъ, Михайла Денисковича за его службъ село в Креманицком повѣте, за Горинею на Татарском шляхъ, на имя Дрибовъ¹⁾, (далъ), котороеж село и мы листом нашимъ емъ подтвердили, а такъ мы детей, плодъ в себе не маючи, взяла совѣ за дочкы, жонъ его, девкы Игнатовы Дчюсинны, панны Любки и тое имѣне Дрибовъ ей дала и даровала на вѣчность, то пакъ мы хочет тое имѣне Дрибовъ спсѣтити князю Ивнъ, вискъпъ Виленскомъ; на штож листъ, данинъ брата нашего, короля Его Милости Александра и наше подтвержене мы перед нами покладали и вна нам чоломъ, абыхмо дозволили емъ тое имѣне князю вискъпъ Его Милости продати. Ино мы того листъ, данины короля Его Милости Александра и подтвержене нашего вгладавши, в ласки наше на его чоломъ вите то вчинили, дозволили есмо емъ тое имѣне, в повѣте Креманицкомъ, Дрибовъ князю Ивнъ, вискъпъ Его Милости Виленскомъ продати и на то дали есмо емъ сес наш листъ дозволенный в нашу печатью. Писанъ в Блани под леты Божего нарочена ѧ. ф. ѧ. г. месеца сентября ѧ. индикта ѧ.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit., na stronie odwrotnej czytamy nadpis współczesny: »List krolya Jego Msczi Zygmvntha, w kthorym pozwalya Chrebthowiczowi przedacz Dribową Jego Msczi Xiendzu biskupowi Wilienskiemu, pod dataą w Wilnie roku 1533, miessyacza Septembra 9. dnia, indicta 7«. Ze zbiorów hr. E. Czap-
skiego w Stańkowie.

¹⁾ *Hrybowo*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie krzemienieckim.

CDLIX.

W Wilnie 10. września 1533 roku.

Zygmunt I. potwierdza ks. Fedorowi Andrzejewiczowi Sanguszce
kupno wsi Chołopicz od Iwana i Olechna Bohdanowiczów
Kniahynińskich.

Жигимонт Божею милостью, короа Полский, великий князь Литовский, Руский, Прскый, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Чинимъ знаменито симъ нашимъ листомъ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его въслышитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ, кому вѣдетъ потребъ того вѣдати: Билъ намъ чоломъ староста Володимерский, князь Федоръ Андрѣевичъ Сонк-
гшковича, штожь земане земли Волинское: Иван, а Олехно Богдановичи Кнегининский продали емъ имѣнье свое власное, шчизное, в повѣте Володимерскомъ, на имя Холопач, со всеми людьми и з землами того имени и зо двороми и з данми медовыми и грошовыми и с озера и з острова и з воровыми гоны и з малыны и сь полями и сь сеножатми и ган и дѣрволами и з деревомъ бортымъ и сѣ всеми с тым, какъ они сами тое имѣнье на себе держали, за триста и шестьдесятъ копъ грошей, лнчвы и монѣты великого князьства Литовского, на вѣчность и всего дѣдичства и властности емъ и его кнегини и потомкомъ нхъ вѣчне постѣпани. На штожъ они и листъ свой записный под печатми своими и тежъ под свѣдомомъ и печатми некоторыхъ людей добрыхъ князю Федору дали, которыйжо онъ передъ нами покладаа и билъ намъ чоломъ, абычмо емъ на то дали нашъ листъ дозволенный и тое имѣнье Холопечъ подтвердили емъ нашимъ листомъ на вѣчность. Ино мы того листъ въспчого въгледавши и его высасухавши, на его чоломъ вѣтъе то вчинили, на то дали емъ сесъ нашъ листъ и тое имѣнье, выше писаное, Холопечъ подтверждаемъ и дозво-

адем снмъ нашим листом вѣчно и на вѣки непорочно, князю Федору самомъ и Его Милости воеводи и дѣтем и на потомъ всадчимъ ихъ цадзкомъ. Маютъ они тсю ксплю свою, оноу имѣнье на себе держати и его вживати со всеми людьми и землями пашными и вортными и сеножатми и гаи и лесе и боры и з дѣровами и з ловы зверинными и пѣташыми, с озера и реками и речками, ставы, ставици и з млыны и ихъ вымеки и з данми грошовыми и медовыми и бобровыми и кшничными и з дакы иржаными и шесаными и со всеми иными платы и доходы и пожитки, которыи икнмъкоуе именовъ могутъ названы, або мѣнены быти и со всемъ с тымъ, какъ они сами держали и емъ продали, воде листъ ихъ ксплого. И воленъ онъ тамъ совѣ розширити и прибавити и тоу имѣнье отдати, продати и заменити и къ своему лепшомъ и вжиточномъ швернсти, якъ самъ напей розслѣючи. Я на твердость того и печать нашъ казали есмо привѣсити къ семъ нашомъ листъ. Писанъ в Вилни подъ лѣты Божьего нароженка тысяча пятъсотъ тридцать третий, месеца сентавра десатый ден, индиктъ семьй.

Sigismundus rex subscripsit.

Михайло, писарь, державца Медницкий.

Oryginał na pergaminie, przechowany w zbiorach XX. Czartoryskich w Krakowie. Spis dypl. Nr. 808; na sznurku jedwabnym koloru pašowego zawieszona pieczęć w-go księstwa lit.

CDLX.

W Wilnie 21. października 1533 roku.

Uгода ks. Fedora Sanguszki z ks. Wasylem Michałowiczem Sanguszką o granice między Dorotyszczem, a Łahodowlem, tudzież o różne krzywdy obustronne.

Я князь Федор Яндрѣевичъ Сангушковича, староста Володимирский визнаваю сам на себе снмъ листомъ: Што есмо, всадчи в Вилни при господари Его Милости, сами по своей доброй воли пришолъ въ згодъ с княземъ Василемъ Михайловичомъ Сангушковича Ковелскимъ, а то тымъ швычаемъ: Што са дотычетъ мѣны наше; што есмо перво сего въ Задыбахъ мѣняли межю собою монастыремъ сватого Николая, Мѣлци, а сѣломъ Головекомъ и Комаровомъ, а Мостици, а штровомъ межю

рѣки Кнжвы и сѣла моего Бѣцена, тот востров на вечныи часы мнѣ сѣ достаа, к томѣ есмо вжо конец вчинили и листы записныи на обе стороне межн собою подавали и зарѣкали на вечныи часы то ствердили, нижеи што сѣ дотычет инших рѣчей, в чом есмо конца не вчинили, напервей видѣла сѣ кривда князю Каслаю изъ сѣла моего Дороготеша, а мнѣ с князя Каслаева сѣла Лагодоваа также видѣла сѣ кривда и так есмо положили: и маю сѣло свое Дороготеш и всю пѣшю по границам вбехати з людьми сторонными, а князь Каслаей также маєт сѣло свое Лагодоваз и пѣшю свою по границам з людьми сторонными вбехати, а вбехавши вколо земаа, маем на полы подѣлти так, яковы на обе стороне ровно было: колко мнѣ вѣ Дороготѣши, толко теж князю Каслаю къ Лагодоваю. Я што сѣ теж видѣла князю Каслаю з ыншихъ имѣней монуа Несухоежскихъ и Грабова в земаа, а мнѣ теж в ымѣню его Сѣлапахъ также кривда в земаа, также братским, а приатеаскимъ, вбываем маем межн собою конецъ сѣшныи в то вчинити, перед тымиж людьми добрыми, кого себе вберем. Я к томѣ естанбы мнѣ, або князю Каслаю видѣла сѣ кривда в ыншихъ имѣнахъ монуа, а мнѣ вѣ его имѣнахъ, то и маю перед тыми приатеами князю Каслаю, а князь Каслаей мнѣ сѣшныю, а конечныю справедливост вчинити, авы вжо через то в том себе боаши того не шкодоваали. Я што сѣ дотычет земаа межн имѣней нашихъ, Миланович, а Торговица, а Сомина и Сѣксна, а Сѣшковъ, а вт Сѣрехович, в которыи земаа права не было, маем теж перед тыми приатеами нашими справедливост наконецъ вдин дрѣгомѣ достояти. Якож мают люди князя Каслаева с каждого сѣла моего по сѣми чловековъ, мужов добрыхъ, годныхъ вѣры, а не подозраныхъ к томѣ правѣ выврати и маю им справедливост, а грозно приказати, авы справедливост повѣдали и по границам завели, покѣ чна земаа вѣдет и покѣ они завѣдѣт и присягѣ вчинят, то мы маем на вечныи часы держати. Я што видѣла сѣ князю Каслаю кривда в ымѣни его Хвалемницком¹⁾, в земаахъ и вѣ всехъ, вѣ грабежохъ, в ган и в ыншихъ рѣчахъ вт сѣлѣ и людей имѣна моего, монастыра свѣтого Мухайла, в том и маю князю Каслаю во всемъ справедливост вчинити, до кого имѣ вѣдетъ дѣло. К томѣ теж, што сѣ дотычет рѣчюныхъ рѣчей, грабежов, вчол подрана, позыченыхъ рѣчюныхъ пѣназей и присѣжюныхъ рѣчей, маю и князю Каслаю и сѣлгам и людям его во всемъ справедливост вчинити перед тымиж людьми добрыми на тот рокъ и тыи вси грабежи, которыи на лицахъ вѣдѣт, мають подданыи мои без навязки то повтдавати, а князь Каслаей также моимъ людям, а которыхъ грабежовъ на лицахъ не вѣдет, в то маю князю Каслаю справедливост вчинити и с права то маєт плачено быти приатеаскимъ вбываем. Я как скоро приехавши з Виана, маем з обѣ сторонъ вбослати сѣ и рокъ певныи зложити, на который маем в вси тыи рѣчи конецъ сѣшныи вчинити, не вткадаючи того на даалый час, кроме хоробы и земское сѣлжвы. Я што сѣ дотычет первыихъ вгвалтовъ, наездок до теперешнего нашего еднанѣ, тыхъ вжо межн собою искати и пла-

тѣхъ не маемъ, а естанбы хто с подданныхъ моихъ грабежъ безправне подданнымъ князя Василеевымъ вчинна, тотъ томъ маетъ заплатити три рубли грошей безъ каждого права. Я тыи вси збегѣи, которыи перво сего за мене зашли, то и маю князю Василию выдати, а князь Василей моихъ збеговъ маетъ мнѣ выдавати, а въ передъ и князь Федоръ князя Василеевыхъ збеговъ, владниковъ и савгъ и людей не маю до себе приимовати, а князь Василей по томъжъ и естанбыхъ и мѣа с того выстѣпити, то маю всю шкоду платити за савшнымъ доводомъ с права. При томъ што сѣа дотычетъ дороги воденое рѣкою Тврьюю, маю и на своихъ греблахъ, которыи сѣа по той рѣцѣ; спѣсты починити, вѣдывы могли вѣпцы сѣа сѣдны, комагами²⁾ и иными сѣдны добровольне ходити. Я што сѣа дотычетъ иныхъ кривдъ и шкодъ межѣ подданными моими с подданными князя Василеевыми, то маемъ грозно приказати, авы нихто передъ тыми приятѣли нашими с планными рѣчми не приходилъ, а тыи приятѣли наши не маютъ нихто з нихъ ни одной стороне фолговати, нижан маютъ водле Бога, рѣчи справедливое смотрети и справедливостъ чинити. Естанбы владникъ мой владникъ князя Василеевъ при вытности, або безъ вытности моее, на подданого моего права не даа и справедливости не вчинна, а тобы на него савшнымъ доводомъ перевѣдено, тогда владникъ мой маетъ князю Василию десятъ коп грошей дати, а томъ шкоду шправити, в чомъ вѣдетъ права прошено за савшнымъ доводомъ, а князя Василеевъ владникъ маетъ тымъже каранъ быти. Я што сѣа дотычетъ кривдъ и шкодъ и грабежовъ, боевъ, головщинъ, естанбы сѣа межѣ подданными нашими впередъ што стало, то маемъ одинъ другому справедливостъ чинити, безъ каждое штволаки. Я при томъ были и томъ добре свѣдоми, велиможныи панове: Пан Иванъ Андрѣевичъ, подскарбий дворный господаря, короля Его Милости, державца Беленский; а князь Петръ Михайловичъ, городничий Трощкий; а пан Иванъ Богшевичъ, дворянинъ господаря, короля Его Милости. И просна есмѣи тыхъ пановъ, выше писаныхъ в печати и Ихъ Милостъ на мою прозвѣ то вчинилъ, печати свои приложилъ къ семъ моимъ листъ, а и тежъ князь Федоръ и свою печатъ приложилъ къ семъ моимъ листъ и на то есмѣи даа князю Василию сѣа мой листъ з моею печатю. Писанъ в Киани подъ лѣты Божего нароженя ѿ. ф. ѿ. г. мѣсеца октевра ѿ. а. день, индикта ѿ.

Metr. Lit. Księga spraw publ. 28. fol. 84—86.

¹⁾ *Falimicze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

²⁾ Rodzaj czółna czworobocznego, którym wiosłowało 8—12 ludzi.

CDLXI.

Dnia 21. października 1533 roku.

Sprawa ks. Andrzeja Sanguszki z Marcinem Petkowiczem,
o szkody.

Лета Божего нарожена $\dot{\text{н}}.$ $\dot{\text{ф}}.$ $\dot{\text{л}}.$ $\dot{\text{г}}$. месеца октєвра $\dot{\text{к}}.$ $\dot{\text{д}}$ ен, индиктѣ $\dot{\text{з}}$.

Жаловаа господарѣ Его Милости князь Андрей Коширскій на пана Мартина Петкевича, иж позываа его листы позовными перед господарѣ, он не стал, а затымъ ездя по него децкїи, на има ^{а)}, он децкогo къ себе не пѣстна; тот децкїи перед господарем Его Милостью повѣдал то. Ино господарѣ Его Милость водлѣ статѣхъ князю Андрею всказаа на панѣ Мартинѣ дванадцать рѣблевъ грошей, а на господарѣ противен, а шкоды подахъ позовъ сказаны.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 8. fol. 44 odwr.

a) Na 2 słowa miejsce czyste.

CDLXII.

We Włodzimierzu 24. października 1533 roku.

Masia Wochnowiczówna Werbska sprzedaje ks. Fedorowi
Andrzejewiczowi Sanguszce dobra swoje Bielicze, za 200 kóp
groszy lit.

И Мася Баснаевна Вохновича, посполѣ з мѣжомъ своимъ, Юркѣмъ Бервскимъ чиню кѣно и сознаваемъ симъ нашимъ листомъ сами на себе, комъ бѣдетъ потребъ того вѣдати, або чтѣчи его слышати, нинешнимъ и на потомъ бѣдѣчимъ: Што штецъ (мой), невожчикъ Баснаей Вохно посполѣ з маткою моею именемъ мое властное, материзнѣ мою, на има Быличч¹⁾, с Володимерскомъ поветѣ заставланъ былъ бояринѣ князя Федора Его Милости Андреевича Гонкѣшковича, старосты Володимерского, панѣ Федѣхъ Борлицкомъ, в стѣхъ копахъ грошей Литовское монеты, а такъ мы тоѣ

имене верхъ писаное, Быланчи, сами по своей доброй воли ни с которого припсженѧ, ани с чнее намовы, вдно по своей доброй воли продали есмо князю Федоръ Его Милости Андреевичъ Гонкръшковича, старосте Колодимерскомъ за двесте копъ грошей Антоковское монеты вечне и непоршине на веки вечные, Его Милости самому и Его Милости кнегини и Ихъ Милости детем и на потомъ всдъччимъ Ихъ Милости цадкомъ, а такъ доаго и широко, якъ са тое именье само в собе и въ своихъ границахъ маеть. Я продали есмо Его Милости тое именье с польми и з сеножатями и з ган, з дъровами и з землами пашными и бортьми и з ловы звериными и пташными и ставы и ставици и з маны и ихъ вымелки и з людьми и з платы и ихъ подачки грошовыми и медовыми и шесаными и со всми тыми вжити, штокоаьве к томъ именью присахаютъ, такъ доаго и широко, якъ са тое именье само в собе и въ своихъ границахъ маеть, ничого на себе и на дети и на близкие и на потомъ всдъчне цадки наши не встаканоуни. И вже наму штъ княза Его Милости за тое именье Быланчи заплаата, двесте копъ грошей споана, а справедливый взаткомъ к нашимъ рѣкамъ пришла. Коленъ князъ Его Милость тое именье розширити и всадити, продати и шдати и заменити и записати и къ своему лепшомъ и вжиточномъ швернети, какъ самъ наапей роззмеючи, а я вже сама и мѣжъ мой, Юри и дети и близкие наши и потомъ всдъчне цадки наши вже са ничимъ в то имене, Быланчи встѣпати и его понскивати не мають на вечные часы; а естанвухомы мели, або дети наши и потомъ всдъчне цадки, близкие наши под княземъ Его Милостью, або под Его Милости кнегинею и Ихъ Милости детьми и на потомъ всдъччимъ и цадки того именьѧ Быланчи понскивати, тогда маю заплаатити господарю, королю Его Милости двесте копъ грошей, а сторона стороне двесте копъ грошей, а заплаативши зарѣкъ, предса тѣю вспаю на вечные часы шдержати мають. Я на твердость сего нашего листъ печати есмо свои приложии и виан есмо чоломъ князю Иванъ Михайловичъ Бишневскомъ, державцы Ейшискомъ, а панъ Елснѧю Тишкевичъ, державцы Красносельскомъ²⁾, а панъ Федоръ Гълевичъ, а панъ Тихънъ Киселю, а панъ Мартинъ Пъзовскомъ в Ихъ Милости печати и Ихъ Милость на наше чоломъ вите вчинии и печати свои приложии к сему нашомъ листъ. Писанъ в Колодимери под леты Божего нароженѧ ѧ. ѧ. ѧ. ѧ. месеца шктевра ѧѧ. индикта ѧ.

Metr. Lit. Księga zap. 22. fol. 104 odwr. — 105 odwr.

¹⁾ *Bielicze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

²⁾ *Krasne Siolo*, wieś w gubernii i powiecie mińskim.

CDLXIII.

W Wilnie 26. października 1533 roku.

Zamiana dóbr Mostyszcz za Mielce, między Fedorem Andrzejewiczem, a Wasylem Michałowiczem XX. Sanguszkami i ugoda o granice, tudzież różne krzywdy i szkody obustronne.

И князь Федор Андреевич Санкѣшковича, староста Колодимерскій визнаваю самъ своимъ листомъ, что на него посмотритъ, або чѣмъ его вслѣштитъ, нынѣшнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ, комъ вѣдетъ потреба того ведати: Што есмь перже сего многократъ жаловалъ господарю, королю Его Милости и паномъ радам Их Милости на дядька своего, князя Касяна Михайловича Санкѣшковича Ковельского в свои кривды именованной мону, а емъ также ит мене, а потомъ и перже сего весполокъ ззехавши самъ з дядкомъ своимъ, княземъ Касяномъ до Задубъ, тыми именованной промежи себе поманили: И поступилъ князь Касяно село своего Мостица з людьми и з ихъ землями пашными и борными, ничего на себе и на дети и на потомки и на ближнии свои не вставлючи на вечнии часы, а князь Касяней напротивъкъ того поступилъ мнѣ монастыря своего святого Никола, Милецъ, а к немъ двѣ села: Комарова, а села Соловьева, з людьми и з ихъ землями пашными и борными и со всемъ с темъ, какъ самъ тотъ монастырь и тыи двѣ села здавна и ныне сами в себе и в границахъ своихъ мают, ничего на себе и на дети и на потомки и на ближнии свои не вставлючи на вечнии часы. И которое село третее Лагодовакъ было к томъжъ монастырю святого Никола, Милецамъ, того села князь Касяней мнѣ не поступилъ; мает тое село Лагодовакъ князь Касяней къ своимъ рѣкамъ держати и его вживати, люди садити, розширити и прибавити и къ своимъ лепшомъ и вжиточномъ ввернѣти, якъ самъ напередъ розсѣючи, а и вже и дети и потомки и ближнии мои не маютъ самъ в то встѣпати, ани его поискивати на вечнии часы; нижи што самъ дотычетъ встрова межъ реки Рижвы и села моего Бѣцена, который ми самъ с права и з вырокъ господарьского досталъ на вечность и вже князь Касяней и потомки и ближнии его в тотъ встровъ не маютъ самъ ничимъ встѣпати, ани его поискивати на вечнии часы. Коленъ и вѣдѣ тотъ встровъ роспахати, ловы ловити и люди садити и къ своимъ лепшомъ и вжиточномъ ввернѣти, какъ самъ напередъ розсѣючи. И што самъ дотычетъ дерева борного, людей князя Касяневыхъ в томъ моемъ встровѣ, тѣю речъ на той мере есмь положилъ: Естан подданыи князя Касяневы свои старыи знамена в томъ встровѣ вѣдѣтъ мети, тогда и теперъ тыи люди князя Касяневы

по тымъ знаменамъ тыи борти свои маюи доходити и новыи борти причинати, лыка на лезива маюи брати водле стародавнего обычаю бортиницкого, а и сами и потомки мои не маюи того имъ боронити, а люди князя Васильевы моихъ людей дерева бортого казити и черти не маюи под ихъ знамены на вечныи часы. И естлибы чловекъ мой сказаи дерево бортое людей князя Васильевыхъ, тогда тотъ маетъ шкоды управити водле обычаю права, а князя Васильевъ чловекъ также маетъ шкоды управити моимъ чловекомъ водле обычаю права. Я к томъ теж, што есмь бы презыскаа на князю Василю за шкоды и наклады мои семъсотъ коп грошей, ино вже и князю Василю тсю семъсотъ коп грошей отпсести на вечность и вже князь Василь и дети и потомки и ближнии его не маюи монастыря светого Николы, Мелеца и тыхъ двъ селъ: Комарова, а села Головзева и того острова подо мною и детьми и потомками моими, на вечныи часы поискитати, а естанвыхъ и, або дети и потомки мои и ближнии хотели того села Мостица и тое сьмы пеназей под княземъ Васильемъ и под княгинею и детьми и потомками и ближними его которымъ колвекъ обычаемъ поискивати и тсю меню нашю чимъкоаве взршиа и с того записъ выстшпа, тогда тотъ маетъ заплатити вины господарю Его Милости тысячу коп грошей, а паномъ едначемъ, которыи в селъ листе моимъ вписаны двьстю тысячу коп грошей, а сторона стороне, хто с того выстшпнть третью тысячу коп грошей заплатити, а тсю меню предса такы маемъ межн себе держати на веки вечныи не отмензно толко так, яко в селъ листе моемъ вписано есть. Я то са стало перед вельможными и врожеными князи и паны Ихъ Милостю: Перед княземъ Юрьемъ Семеновичомъ Садцикимъ, а паномъ Иномъ Николаевичомъ Радивиловичемъ, подчашнимъ господаря, короля Его Милости, старостою Ковенскимъ, державцою Василаньскимъ и Марковскимъ; а княземъ Васильемъ Андреевичемъ Полубенскимъ, маршалкомъ господаря, короля Его Милости, державцою Жолдскимъ, а паномъ Иваномъ Андреевичемъ, подскарбымъ дворнымъ господаря, короля Его Милости, державцою Келенскимъ; а княземъ Семеномъ Единцевичемъ, городничимъ Городенскимъ господаря, короля Его Милости. Я для лепшого сведома и твердости просиа есмь тыхъ, выше писаныхъ князей и пановъ в печати. Ихъ Милость на мою прозвъ то вчинили, печати свои приложили к семъ моимъ листъ. И на то есмь князю Василю Михайловичу для сесь мой листъ з моею печатью. Писанъ в Елани под леты Божего нарочена тысяча пятсотъ тридцатъ третий, месеца октебра к̄. ден, индиктъ 3̄.

Oryginał na pergaminie, przechowany w zbiorach XX. Czartoryskich w Krakowie. Spis dypl. Nr. 809; na sznurku jedwabnym, koloru zielonego i czerwonego było zawieszonych 6 pieczęci, wszystkie odpadły, pozostały tylko sznurki.

Dokument ten wydany w »Akty juźnoy i zap. Rossii« T. I. Str. 84. W Metr. Lit. (Księga spraw publ. 28. fol. 77—78) dokument ten ma datę 16. października.

CDLXIV.

W Wilnie 26. października 1533 roku.

Książę Wasyl Michałowicz Sanguszko przyrzeka bratankowi swemu, ks. Fedorowi Andrzejewiczowi odgraniczyć dobra swoje Łahodowl od dóbr jego Dorotyszczu i umorzyć wszelkie nieporozumienia o granice między ich dobrami.

И князь Василей Михайлович Сангушковича Ковелский визнаваю сам на себе симъ листом моим: Што вѣдучи мнѣ при господари Его Милости в Билни, сам по своей доброй воли пришел в згодѣ с братаничом моимъ князем Федором Андреевичом Сангушковича, старостою Володимирским тымъ обычаем: Што са дотычет наше мены, што еслии первой сего в Задыбехъ мена монастыремъ святого Николы, Мелцы, а селом Головеком, а Комароком, а Мостици, а который востровъ межн реки Бнжвы и села князя Федорова Бѣценѣ, ино тот востровъ емѣ са достаа на вечность и томѣ есмо конецъ вчинили и листы своиы записаны и иными зарѣчными межн себе ствердили на вечныи часы; ниже иишимъ речамъ конца есмо межн собою не вчинили; то есть напервей видела са мнѣ кривда съ села князя Федорова Дороготеша, а емѣ з моего села Лагодоваа, и так есмо положили: И маю село свое Лагодоваа и пшцѣ всю и земаю с князем Федором и з людьми сторонними, кого на то вѣземъ, по границамъ вѣзехати, а князь Федор также мает вѣзехати село свое Дороготеш поспол зо мною и з людьми сторонними и земаю и пшцѣ всю по границамъ, также з людьми, кого на то вѣмет и маем то на полы подеати так, якобы на обе стороны ровзно было, колко мнѣ к Лагодоваю, толко теж князю Федору к Дороготешу. И што са видела мнѣ кривда в земли именованей нашихъ межн (Не)схоежь и Грабова, а князю Федору з выменя моего Губаа, мы тыхъже приателей маем взати и перед ними также братскимъ обычаемъ во всемъ конецъ савшныи вчинити маем, а (к томѣ естли)бы мнѣ, або князю Федору видела са кривда в иишихъ именованыхъ моихъ в земленомъ деле, то и маю перед тымижъ приателями своимъ князю Федору, а князь Федор мнѣ савшню, а конечною справедливостю вчинити, абы вже черес то в томъ себе волиши того не шкодоваали. Теж што са дотычет земли межн именованей нашихъ, Миланович и Солына от села князя Федорова Торговица, а иишимъ селомъ моимъ: Секшию, а Шшкомъ от села князя Федороважь Герохович кривда, в штовъ право не было, маем теж перед тымижъ

приятелами нашими справедливость наконец один другим достояти. Ижеже маюти
 люди князя Федоровы с каждого села моего по семи человек, мужов добрых,
 веры годныхъ, а не подозреныхъ к томъ правъ vybrати и маю и имъ справедливѣ,
 а грозно приказати, абы справедливее повѣдали и по границамъ завели, пока чна
 земля вѣдет и пока они заведут и присягъ вчинять, то мы маемъ межн собою на
 вечныи часы держати. И што са видела лиѣ кривда имену моему, Хвалмичамъ отъ
 монастыря князя Федорова, святаго Михаила в земляхъ, в боехъ, в грабежахъ,
 в гаехъ и в вышнихъ речяхъ отъ савръ и людей князя Федоровыхъ, в томъ во всемъ маетъ
 ли саврамъ и людямъ своимъ, до кого вѣдетъ дело, справедливость чинити. К томъ тежъ
 што са дотычетъ рѣшлыхъ речей, грабежов, вчолъ подрана, позиченыхъ рѣкоданныхъ
 пенязей и присяженыхъ речей, и маю князю Федору, саврамъ и людямъ его во всемъ
 справедливость вчинити передъ темижъ людьми добрыми на рокъ и тыи вси грабежи,
 которыи на лицахъ вѣдѣт, маюти подданыи мои безъ навазкы пошудавати, а князь
 Федоръ также, а которыхъ грабежовъ на лицахъ не вѣдет, то маю справедливость
 вчинити и с права маюти плачены быти приятельскимъ обычаемъ. И какъ скоро прие-
 хавши зъ Билыни, маемъ зъ оубъ сторонъ швослати са и рокъ певзныи зложити, на который
 маемъ во вси тыи речн конецъ савшныи вчинити, не шткадаючи того на далнии часы,
 кроме хоробы и савжмы земское. Тежъ што са дотычетъ первыихъ кривдъ, боевъ, гра-
 бежовъ и присяженыхъ речей, в томъ во всемъ маю князю Федору справедливость вчинити
 и с права то маюти платити. И што са дотычетъ (перезвешихъ) кривдъ и наездокъ до
 теперешнего (нашого еднана, тыхъ) еже межн собою не маемъ искати и того платити
 не маемъ, (а естаныи хто с подданныхъ моихъ грабежъ безправнѣ людямъ князя Федоровымъ
 вчинна, томъ маетъ три рѣбли грошей заплатити безъ каждого права, а тыи вси збегы,
 которыи перво сего за мене зашли, маю князю Федору выдавати, а князь Федоръ
 мои збегы, которыи за нимъ вѣдѣт, маетъ миѣ выдати, а впередъ и князь Василей
 князя Федоровыхъ збеговъ, вранниковъ, савръ и людей не маю ихъ до себе приимовати,
 а князь Федоръ маетъ по томъжъ и естаныхъ и мае с того выстѣпити, тогда маю
 всю шкодъ платити с права, за савшнымъ доводомъ. При томъ тежъ што са дотычетъ
 дороги водноею рекою Тврюю, маю и на своихъ греблахъ, которыи сѣт по той рецѣ,
 спѣсты починити, кѣдыбы могли кѣпцы сѣднами и комагами и иными сѣдны
 доброволие проходить. И што са дотычетъ шкодъ подданныхъ моихъ с подданными князя
 Федоровыми, то маемъ на шбе стороне грозно приказати, абы ништо с плонными речами
 передъ тыхъ приятелей нашихъ не приходило, а тыи приятели наши не маюти ништо зъ нихъ
 ни одной стороне фолзковати, нижъ толко маюти водле Бога, речн справедливое смотрети
 и справедливость чинити. Естаныи вранникъ мой вранникъ князя Федорова при вытно-
 сти, або безъ вытности моею на подданого моего права не далъ и справедливости не вчинна,
 а тобы на него савшнымъ доводомъ переведено, тогда вранникъ мой маетъ князю

Федоръ десят коп грошей дати, а томъ шкода вправити, в што вдет право про(шено) за саш(ным) доводом, а вранник княза Федоров мает тымже каран быти, нижан естанбы межи поддаными нашими с перед кривды и шкоды, грабежи, вон, головщины, крвалты и наездкы мели быт, то мы маем один дрѣгомъ справедливость чинити, а естанбыхмо мели с того чим выстѣпити, тогда маю князю Федоръ сто коп грошей заплатити, а князь Федор по томъж. И при томъ были и томъ добре зведоми велможныи пановѣ: Пан Иванъ Андреевич, подскарбий дворный господара, корола Его Милости, державца Беленский; а князь Петръ Михайлович городничий Трощкий; а пан Иванъ Богшевич, дворянин господара, корола Его Милости. И просна есмь тыхъ выше писаныхъ пановъ в печати и Ихъ Милость на мою прозѣ то вчинили, печати свои приложили к семъ моимъ листъ, а и к тежъ князь Басилей Михайлович для лепшого сведома и твердости печат свою приложил (к семъ моимъ) листъ. Писанъ в Винни под леты Божего нарочена (Ѧ) Ф. Ѧ. Г. месеца октебра Ѧ Ѧ. ден, индикта Ѧ.

Oryginał na arkuszu papieru, uszkodzony, z 4-wyciśniętymi pieczęciami na papierze, na masie zielonéj. Na pierwszej wyciśnięty herb *Korczak*; w drugiej tarcza podzielona na cztery części: po lewéj stronie, w górnej części herb *Korczak*, w dolnej, lew wspinający się; po prawéj zaś stronie górna część zatarta, a w dolnej *Korczak*; trzecia zatarta; na czwartej wyciśnięta *Pogoń*; nadpisy u wszystkich zatarte.

CDLXV.

W Winnicy 5. listopada 1533 roku.

Jusza Potapowicz sprzedaje Juchnowi Koszce dwór swój w Winnicy.

Pod wiadomością pana starosty (!) Winnickiego, pana Eny Kuźminicza, ja Jusza Potapowicz, z żoną moją, Barbarą zeznam sam na siebie tym moim listem każdemu dobremu, komu to potrzeba będzie wiedzieć, albo czytając go słysząc: Sprzedałem dwór swój w mieście Winnickim, który kupiłem u pana Michna Jakubowicza, panu Juchnowi Semenowiczowi Koszce, ze wszystkiém tém, jak się ten dwór w sobie ma, za cztery kopy groszy Litewskiéj monety. A przy tém byli ludzie dobrzy i tego dobrze świadomi: Pan Ena Kuźminicz, starosta Winnicki i pan Fedor Kordysz. A ja Jusza nie miałem swojej pieczęci i prosiłem pana Eny Kuźminicza i pana Fedora

Kordysza o przyłożenie pieczęci do tego mego listu i Ich Mość na moje czołem bicie, to uczynili i pieczęcie swoje przyłożyli do tego mego listu. Pisan w Winnicy, listopada piątego dnia, indykta siódmego.

Kopia wypisu z grodu łuckiego z XVIII. wieku.

CDLXVI.

W Wilnie 17. listopada 1533 roku.

Pozew zadworny przeciwko ks. Fedorowi Sanguszce w sprawie Wasyla Czaplica, któremu poddani księcia zwiniaccy w dąbrowie szklińskiej pokradli konie.

Жикгимонт Божею милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Руский, Прский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Старосте Володимерскомъ, князю Федоръ Андрѣевичъ. Жаловал намъ дворянин нашъ, Василей Микитич Чаплича в томъ, штожъ деи владникъ твой Звиняцкий двѣхъ человекъ его Склаѣнскихъ с егожъ дврове Склаѣнской поймал и двое коней в нихъ взял и державши въ себе тыи два человеки въ вазеню, на порѣкѣ пѣстна, а кони и до сихъ часовъ держит и тежъ и с человека деи его Склаенского скрадено семеро животины з ымена твоего Звинячого, и онъ в томъ до тебе деи ездил и права, яко на владника твоего, такъ и на людей твоихъ просил, а потомъ и мы до тебе писали, абы ты емъ и людямъ его з владникомъ своимъ и з людьми Звиняцкими справедливость счинил и ты емъ права дати и справедливости вчинити не хотѣлъ, в чомъ же онъ хочет с тобою перед нами вчечнсте мовити и вже деи онъ первымъ листомъ нашимъ тебе позывал и ты на тотъ первый позовъ перед нами стати не хотел. Протож и тепер, абы еси перед нами стал и того владника своего Звиняцкого и людей Звиняцкихъ тыхъ, которымъ онъ в злодейство винъ дастъ, поставил по Божему Нарожению на тотъ рокъ, на который онъ тебе завовет симъ нашимъ листомъ. Пакажбы еси и в сее розказане наше не дваячи, перед нами стати и того владника своего и людей своихъ Звиняцкихъ къ правѣ поставити не хотѣлъ, вѣдай певне, ижъ пошлемъ дворянина нашего и кажемъ тебе мощно поставити. Писанъ в Вилни подъ леты Божего нарожена ѧ. ѧ. ѧ. ѧ. месеца ноября ѧ. день индикта ѧ.

Горностаѧ.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na papierze, na masie czerwonej wyciśnięta pieczęć w-go księstwa litewsk.

CDLXVII.

We Włodzimierzu 20. listopada 1533 roku.

Masia Waskówna Wochnowicza z mężem swoim, Juchnem Werbowickim zrzeka się wszelkich pretensyj do dóbr Kulczyna, które ks. Fedor Sanguszko nabył od brata jéj, Jakima.

И Мася Васковна Вохновича з мѣжомъ своимъ, Юхномъ Бервовицкимъ и з детьми нашими никимъ не припѣжены, ани намованы, удно сами по доброй воли своей чинили явено и сознаваемъ тымто нашимъ листомъ, комѣ вѣдетъ потребъ того вѣдати, або чѣмъчи его слышати, нынешнимъ и на потомъ вѣдѣчимъ: Што князь Федоръ Его Милость, староста Володимирскій кѣспилъ третью часть з сестры своей, Марии, з Бервой¹⁾ на вѣчностъ и в сына ей, Даврѣна за пѣтдесатъ копъ грошей на вѣчностъ, а две части Ерожъ Милость з ней закѣпилъ з стѣ копахъ грошей полдѣрошковъ, Литовской манѣты, ино князь Федоръ Его Милость тѣю третью часть, которѣюжъ на вѣчностъ кѣспилъ, также Его Милость намъ постѣпилъ на вѣчностъ, а две части тоужъ половици постѣпилъ Его Милость в тоужъ сѣмѣ, з стѣ копахъ грошей полдѣрошковъ, Литовской манѣты, а то Его Милость счинилъ для прозбы и жедала нашего, а мы напротивѣкъ того Его Милости вырекаемо сѣ и втписемо сѣ на вѣчнынъ часы того имене Количина, которежъ имене первѣй сего выкѣпилъ Его Милость з стѣ и в сорокъ копахъ грошей з невѣстки нашей, Икнатовой Вохновича, втчизнѣ врата нашего, Количина, а потомъ братъ нашъ, Грицко в тоужъ сѣмѣ на тоужъ имѣне взалъ нѣкоторѣю сѣмѣ пѣназей и тое имѣне Количина князю Федору Его Милости Андрѣевичу продалъ на вѣчностъ, яко втчичъ вѣдѣчи того имѣна, ино тое имене колиемы оный втчичъ не продалъ, ни на боговы не мѣло прийти, удно на насъ спадкомъ и вже мы вт того вырекаемо и тымто листомъ нашимъ втписемо. Не маемо мы сами и дѣти и близкии наши подъ его Милостью никоторою близкостѣю, ани которымъ спадкомъ нашимъ того имене Количина поспиквати. Маеъ Его Милость и его княгиня и Ихъ Милости дѣти и шадки ихъ тотъ Количинъ держати вѣчно и непорѣшно, с пашнею дворною и з людьми и з ихъ землями пашными и вортными и з сенокатми и з реками и взеры и ставы и ставици и з млыны и з ихъ вымелки и з болоты и з дѣровами и з бобровыми гоны и з ловы звериными и пташьными и з вышными платы и податми, которымъкоже именемъ мортѣ названы, або менены быти, ничего на себе не вставляючи и на потомки наши. Боленъ князь Федоръ Его Милость тое

наѣне Колича отдати и продати и заменити и розширити и къ своему ежиточному и лѣпшому обернети, яко самъ напередъ розсудючи, во еже Его Милость намъ за то доскоти вчинна, иж намъ Его Милость постѣпа с Кервой третей части на вѣчность, а двѣ части с стѣ копахъ грошей, какъ Его Милость самъ кспна. Я естанвухмо мы сами, або дѣти и близкии наши черезъ сее впречене наше мѣла того Колича под Его Милостю и потомки его поискивати, тогда мы маемъ господарь, королю Его Милости заплатити двѣстѣ копъ грошей, а князю Федору Его Милости дрѣстѣ двѣсти копъ грошей, а тыи заклады полативши, таки предса мает Его Милость тое наѣне держати на вечныи часы, яко властное свое. Я при томъ былъ и томъ добре свѣдомъ: Господынь штецъ нашъ, владыка Его Милость Володимирскый и Берестейскый, Ивна; а князь Александро Федоровичъ Зварзкый; а князь Василей Ивановичъ Крщевичъ; а князь Иванъ Михайловичъ Роговицкый; а панъ Петръ Каласовскый, а панъ Федоръ Шониковичъ; а панъ Яцко Лѣтынскый; а панъ Грицко Черневскый. Я на твердость того и печати есмо свои приложилъ к семъ нашомъ листѣ и тежь просилъ есмо господына, штеца владыки Его Милости и тыхъ верхъ писаныхъ князей и пановъ, авы Ихъ Милость и свои печати приложилъ и Ихъ Милость на нашъ прозѣс то вчинилъ и свои печати приложилъ к семъ нашомъ листѣ. Писанъ с Володимери новбра ѿ ден, индикта ѿ. подъ леты Божего нароженя ѿ. ф. сотъ лѣт.

Oryginał pergaminowy, po dziesięciu pieczęciach pozostały tylko cięcia po sznurkach, na których były zawieszone.

1) *Werby*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

CDLXVIII.

W Wilnie 4. grudnia 1533 roku.

Zygmunt I. wydaje wyrok w sprawie ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki z Marcinem Petkowiczem, o pole luszniewskie.

Смотрели есмо того дела с паны радами нашими и што перво сего жаловалз нами конюший Виленский, панъ Мартинъ Петкевичъ на маршалака нашего, князя Андреа Михайловича Гонкѣшковича в поле Лшневское¹⁾ въ Монкова колодеза, якобы в него втнѣлз, гдѣжъ онъ листы нашими позовными передъ пановъ рад наших князя Андреа на рок позваалз, якожъ онъ на тотъ рокъ втѣ него зложоный перед панов Ихъ Милость становилз сѣ, а Мартинъ Петкевичъ позвавши и самъ не сталъ. И панове Ихъ Милость в одле статѣтѣ права земского тое поле князю Кошерскому в держанье дали и наклады и шкоды его на немъ всказали, на чомъбы шафаръ его присягѣ вчинилз, то онъ мѣлз емѣ платити, на штожъ Ихъ Милость и листъ свой емѣ дали, которыйжъ онъ перед нами покладалз, а потомъ панъ Мартинъ приславши мощно, крѣлатомъ людей своихъ на тое поле его властное, Лшневское, въ Монкова колодеза, людей его побилл и жита людей нашихъ Молчадскихъ²⁾ и его тежъ пожалл и шкоды имъ великии поделаалл. Якожъ князь Кошерский листы нашими позовными его позымалз, а онъ на тыи позы не сталъ. И затымъ ездилз по него дворянинъ, Михайло Григоревич и онъ дей до себе его не пѣстлалъ и тотъ дворянинъ перед нами то втказывалз. Ино мы в одле статѣтѣ права земского на томъ Мартинъ Петковичъ всказали князю Кошерскому крѣлатъ, дванадцать рѣблей грошей, а противен до скарѣс нашего дрсѣмъ дванадцать рѣблевъ грошей. Я што сѣ дотычетъ шкод людей нашихъ Молчадскихъ и его людей Лшневскихъ, ино на чомъ они присягѣ и доводъ сѣшныи вчинятъ, то онъ мѣетъ имъ платити. И на то дали есмо емѣ сѣсь нашъ листъ сѣдовыйи з нашою печатью. Писанъ в Вильни, под леты Божего нароженѣ .д. ф. ѿ. ѿ. месеца декабря .д. ден, индикта .з.

Metr. Lit. Księga zap. 17. fol. 447.

¹⁾ *Luszniewo*, wieś w gubernii grodzieńskiej, powiecie słonimskim.

²⁾ *Molczadź*, miasteczko w powiecie słonimskim.

CDLXIX.

Dnia 10. grudnia 1533 roku.

Sprawa Wasyla Czaplica z ks. Fedorem Sanguszką, o zabranie koni w dąbrowie szklińskiej.

Лета Божего нарoжена ѿ. ф. ѿ. г. месеца декабря ѿ. индикта ѿ.

Господарь, корол Его Милость казал записати. Што позывал листы господарскими позовными дворянин господарский, Наспай Микитич Чаплича староста Колодимерского, князя Федора Андреевича Санкешковича в томъ, ижебы владникъ его Звиняцкий двѣхъ человекъ его Склаенскихъ с егож двѣрове Склаенской поймал и двое коней в нихъ взял и всемеро животины, яковы люди Звиняцкие с людей его Склаенскихъ семеро животины скрали, на роуъ водле обычаа за чотыры недели и кгда тот рокъ пришоа князь староста на свое место прислал дворянина господарского, Коинъ Гринковича Сраньского и свою реч емъ была справовати подлетна, а Чаплич на тот рокъ, яко самъ не стал, такъ теж и на свое место никого не прислал и господарь Его Милость велел то записати.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 8. fol. 81 odw. W archiwum sławuckiém znajduje się wypis współczesny z Metryki Lit. powyższej zapiski, bez roku i dnia, na stronie tylko odwrotnej czytamy: »1533 a. Pilnoscъ roku we czteri niedziele plenipotenta X. Phiedora Sanguszka przeciwko Wasila Czaplicza stroni wroczenia koni, w dambrowie Sklinskiey wziętich y z zlodziey sprawiedliwosci czynienia za pilnosczią zapisana przeciw powodowy, nie pilnującemu roku«.

CDLXX.

W Wilnie 16. grudnia 1533 roku.

Michał Mojsejewicz Ceceniowski zrzeka się
praw swoich do wsi Ceceniówki na rzecz ks. Jana, biskupa
wileńskiego.

И Мухайло Мойсеевич Цѣцыновскій, из сыновъ монахи: Сопрономъ ^{a)}
вызнаваемъ силъ нашихъ листомъ сами на себѣ, каждымъ добромъ, нынешнимъ
и потомъ вѣдчимъ, комъ вѣдетъ потребъ того вѣдати: Тое имене, близкость,
отчизна мою, которое мѣла есмь с волости Кременицкой, которое держит княз
Андрей Коширскій, в которое хотелъ есмь правовати самъ с княземъ Андреемъ
Коширскимъ, а такъ знавши ласкъ и датокъ Его Милости князя Яна, с князат
Литовскихъ, з Божье ласки вискна Киленского, тѣю близкость того имени моего
Цѣцыновец¹⁾ Его Милости даю и дарю на вечность. Воленъ вѣдетъ Его Милость тое
имене мое къспити и правомъ его доходити и на веки его держати и воленъ вѣдетъ
Его Милость отдати, продати, даровати и на церковъ отписати и къ своимъ
лешомъ и ежиточномъ обернети, а мнѣ, или потомкомъ моимъ в то самъ не
потреба стѣповат на вечныи часы. Я при томъ былъ и того свѣдоми: Панъ Андрей
Ягодинскій, войскій Краснотавскій²⁾; а земени Кременицкскій, панъ Иванъ Матдеевичъ
Бережецкскій. Я на тотъ часъ не мѣла есмь при совѣтѣ печати моеи и просна есмь тыхъ,
выше писаныхъ пановъ въ Ихъ Милости печати и Ихъ Милость на мою прозвѣс то
вчинилъ, свои печати приложилъ къ семъ нашимъ листъ. Писанъ с Киани подъ леты
Божего нароженя ѿ. ф. ѿ. г. годъ, месеца декабря 31. день, индиктъ 3.

Metr. Lit. Księga nowa 89. fol. 278. Oryginał na pół arkusza papieru, na zielonej masie
wyciśnięte 2 pieczęcie. ^{a)} Na jedno słowo miejsce czyste.

¹⁾ *Ceceniówka*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie krzemienieckim.

²⁾ *Krasnostav*, miasto powiatowe w gubernii lubelskiej.

CDLXXI.

W Łucku 17. grudnia 1533 roku.

Manifestacya ks. Anastazyi Zasławskiej przeciwko Iwanowi Borzobohatemu, celnikowi wołyńskiemu o powtórne pobieranie cła od kupców w Łucku.

Prysyłała do mene Borysa Iwanowicza Sowy, podstarosteho Łuckoho Jeje Miłost kniahini Kuzminaja Zasławskaja, kniahini Nastasia Juriewna Holszanskaja, załuczysz i opowedajuczysz na pana Iwana Olechnowicza Borzobohatoho, celnika hospodarskoho zemli Wołynskoje: Szto dej on zaprodał Jeje Miłosti komoru mytnuju Zasławskuju za nekotoruju sumu penezej, ot roku do roku, so wsim na wse, ne majuczysz sia w to niczym wstupowati do wyderżania roku opisanoho, na szto i arendu jeho pod peczatiu i podpisu ruki jeho własnoje w sebe byti Jeje Miłost powedajet, to pak dej tych czasow, kotoryi kupcy Ostrozkii i inszych mest myto dali na komore Żesławskoj, tych dej wsich w Łucku, a innych w komore Kremianeckoj hamujut i powtore z nich myto berut, a tyi kupcy poiskiwajut szkod swoich u Jeje Miłosti kniahyni Zasławskoj. I prosił słuźebnik Jeje Miłosti kniahyni Żesławskoj o wiza, pry ktoromby meł dati list ot kniahyni Jeje Miłosti panu Iwanu Olechnowiczu. Ino ja z uriadu zamku Łuckoho dodał jesmi na to wizom bojaryna hospodarskoho, Krasnoselskoho, Semena Hordunowicza, kotoryj u pana Iwana bywszy i stawszy pered mnoju tymi słowy soznał, iż słuźebnik Jeje Miłosti kniahyni Żesławskoj, Jacko Macewicz pry mne, wizu wriadowym i pry ludziach storonnych znaszowszy pana Iwana Olechnowicza u pana Iwana Jackowicza Borzobohatoho na meste, w domie wojtowskim, dawszy jemu list od kniahyni, pani swojej i sam ustne słowom mowił, że on zaprodawszy kniahyni Jeje Miłosti komoru Żesławskuju, a sam kupcow kotoryi otmytili sia w Żesławli powtore myto beret. Na to pan Iwan Olechnowicz wespołok z diadkom swoim powedił: Prawda że ja komoru mytnuju Żesławskuju kniahyni Jeje Miłosti zaprodał, ale kotoryi kupcy dej otrywajut sia do komory Łuckoje, z tych dej kniahyni Jeje Miłost myta brati ne majet, odno propuskati ich dobrowolne do komory Łuckoje majet. A tak ja opowedanie Jeje Miłosti kniahyni Żesławskoje i wizowoje soznanie do knih zamkowych zapisati kazał, z kotorych ses wypis pod peczatiu hrodskoju Łuckoju, roku tepereszneho 1533, meseca dekabra 17. dnia jest wydan. Pisan w Łucku.

Kopia z XVIII. wieku na pół arkusza papieru.

CDLXXII.

Dnia 25. grudnia 1533 roku.

Sprawa Michała i Olechna Fedorowiczów przeciwko ks. Andrzejowi Koszyrskiemu, o ziemię w Kuźnicy.

Лета Божего ѿ. ф̄. ѿ. г̄. месеца декабра ѿѣ. индикта ѿ.

Ѡповедали сѧ королю Ѣго Милости дворане Ѣго Милости, Михайло, а Ѡле-
хно Федоровичи, иж они позваши перед короля Ѣго Милость листы позовными
кназя Андреѧ Коширскаго в земаю свою на Кузницы¹⁾ и в наклады и в инши
земан и в пожатъа звожа своего, на рокъ и на день Божего Нароженъа и листъ
позовный перед королевъ Ѣго Милостью сказывали и хотели съ князем Коширскимъ
в томъ право мети, а князь Коширский в тот час при короли Ѣго Милости был,
нижан вжо господарь Ѣго Милость всякне дела сѧдовыя рачна заверити по Трех
Кролех, 8 двѣхъ неделѧх, а такъ и тѣю реч господарь Ѣго Милость рачна втложити
до тогож часѣ и маеть вжо князь Коширский на томъ рокѣ стати и намъ втпо-
ведати воделе ихъ позововъ, без каждое вымовы.

Metr. Lit. Księga spr. sąd. 8. fol. 90.

¹⁾ *Kuźnica*, miasteczko w gubernii grodzieńskiej, powiecie sokólskim.

CDLXXIII.

W Wilnie 1533 roku.

Zygmunt I. pozwala Olbrachtowi Gasztołdowi, wojewodzie Wileńskiemu na odbywanie się
targu w dobrach jego, Rubieżowiczach¹⁾. W Wilnie 1533 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 28.

¹⁾ *Rubieżowicze*, miasteczko w gubernii i powiecie mińskim.

CDLXXIV.

W Krzemieńcu 1533 roku.

Olechno Iwanowicz Dzidko, wraz z synami swoimi, Andrzejem i Markiem, ich żonami i trzema swojemi córkami zapisuje Janowi, biskupowi Wileńskiemu trzecią część dóbr swoich, Wiązowca i Dzidkowiec¹⁾, dwie zaś części tychże dóbr sprzedaje temuż biskupowi za sumę 150 kóp groszy Litewskich. W Krzemieńcu 1533 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 23.

¹⁾ *Wiązowiec i Dzidkowce*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie krzemienieckim.

CDLXXV.

W Krzemieńcu 1533 roku.

Michał Senkowicz Deniskowicz zapisuje Janowi, biskupowi Wileńskiemu dobra swoje Pańkowce¹⁾, w powiecie Krzemienieckim położone. W Krzemieńcu 1533 roku.

Sumaryusz Ostrogski. Str. 23.

¹⁾ *Pańkowce*, wieś w powiecie krzemienieckim.

CDLXXVI.

W Wilnie 31. stycznia 1534 roku.

Pozew zadworny przeciwko ks. Pii Ostrogskiemu,
w sprawie ks. Kuźmy Zasławskiego za szkody, poczynione mu
w dobrach jego.

Жикгимонт Божю милостью, короа Полский, великий князь Литовский, Рвский, Првский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Боеводичъ Троцкомъ, старосте Брзславскомъ и Рѣницкомъ, князю Или Константиновичу Строзскомъ. Жаловал намъ дворянин наш, князь Ксма Иванович Жеславский в том, штож дей са имену его, Мыслитинъ¹⁾ вт села твоего Борисова²⁾, а дрвгомъ имену его Заводинцомъ³⁾ вт людей твоихъ Мекотскихъ⁴⁾, теж имену его Мокрецъ вт людей твоихъ, Белоитицовъ и имену теж его Сошнъ вт людей твоихъ Борисовскихъ, а надто имену его Вербовцомъ вт замкъ твоего Шажинецъ и в томъ имену его Свдыаковцамъ⁵⁾ вт имена воарина твоего Енавнскога⁶⁾, Свдиаковаж и теж дей имену его Волковцомъ вт имена тогож воарина твоего, Городица⁷⁾, кривды и шкоды великии дѣют в заврани земаъ и сеножатеи и в вортномъ дереве и в нивахъ и в дворовахъ и в крвалтехъ пшци и дерева его вортного властного, втчизного и в вобровыхъ гонехъ и в поляхъ и в ыншихъ земляныхъ рѣчахъ, а к томъ дей емъ в мыте Строзскомъ кривда и шкода великаа са вт тебе дѣет, в чомже вн в всемъ хочет с Твоею Милостью перед нами вчевисто мовити. Я прото приказзем тебе, ажбы Твоя Милость перед нами къ правъ стаахъ и того воарина своего Енавнскога постави и в томъ са с нимъ росправи на тотъ рокъ на который вн Твою Милость перед насъ позоветъ симъ нашимъ листомъ. Писанъ в Биани подъ леты Божего нароженъ ѿ. ф. ѿ. д. месеца генваря ѿѿ. день, индикта ѿ

Горностаи.

Oryginał na pół arkusza papieru, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ *Mysłatyn*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim.

²⁾ *Borysów*, wieś w powiecie ostrogskim.

³⁾ *Zawadyńce*, wieś w powiecie zasławskim.

⁴⁾ *Miakoty*, wieś w powiecie ostrogskim.

⁵⁾ *Mokrzec, Soszne, Sulżyn, Wierzbowce*, wsie, *Sudytków*, miasteczko w powiecie zasławskim.

⁶⁾ *Wilbówna*, wieś w powiecie ostrogskim.

⁷⁾ *Wolkowce* i *Horodyszczce*, wsie w powiecie zasławskim.

CDLXXVII.

W Niestaniszkach 1. marca 1534 roku.

Marcin Radziwiłłowicz pozwala poddanemu swemu, Ławrynowi Bielewiczowi sprzedać grunt swój Iwanowi Buryczowi, poddanemu Wojciecha Szymkiewicza Jundziła, za 80 kóp groszy Lit. W Niestaniszkach 1. marca 1534 roku.

Sumaryusz Dubrowlański. Str. 10.

CDLXXVIII.

We Włodzimierzu 3. marca 1534 roku.

Anna Fedorowa Onoszkiewiczowa, tudzież Hrycko, Juchno i Siemaszko Fedorowicze Zadybscy, synowie tejże Anny z pierwszego małżeństwa, mieniają połowę dóbr swoich Zadyb z ks. Fedorem Andrzejewiczem Sanguszką, starostą Włodzimierskim za dobra jego Czernczyce¹⁾. Ks. Fedor dodaje oprócz tego 400 kóp groszy Litewskich i zobowiązuje się do lat trzech nabyć dobra, odpowiadające połowie Zadyb i takowe Onoszkiewiczom i Zadybskim oddać w posiadanie. We Włodzimierzu 1534 r. 3. marca, indykta 7.

Sumaryusz Turzyski. Str. 38. Oryginał na papierze, w języku ruskim.

¹⁾ *Czercze*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim.

CDLXXIX.

Dnia 12. marca 1534 roku.

Sprawa ks. Andrzeja Sanguszki przeciwko ks. Wasylowi Połubeńskiemu o rzeczy, zabrane przez córkę jego u syna jego, ks. Aleksandra.

Лета Божего ꙗ. ф. љ. д. месеца марта вѣ. ден, индикта 3. ¹⁾.

Жаловаа князь Андрей Коширскій зъ сыномъ своимъ на князя Василѣя Полюбенскаго в речѣ внесеныя дочери князя Василевы, што принесла в домъ ихъ

и коли князь Василей взалз дочкѣ свою, крѣпатоу перенемши на доброволной дорозе, ѡ сына его в он час тые вси речи погнѣсан. Гдеж на шнз час князь Коширскій жаловаа в том господарѣ Его Милости на князя Ползвенского, а затым згодѣ межн себе вчинили и дали то на розсѣдокъ приатеаскій, с которогож розсѣдкѣ князь Коширскій зѣ сыномъ своимъ заплатили князю Ползвенскомѣ деветьсотъ коп и шемъ копъ грошей. То пак дей и некоторые речи с тыхъ принесеныхъ ее речей, за которые есми князю Василю платна, в тоѣ дочки его, которая за момъ сыномъ была, познаа. И положиа передъ господаремъ Его Милостью списокъ дочки его, яко са она къ шнымъ речамъ признала. Его Милость велела тотъ списокъ чести, в томъ спискѣ выписеть, иж она тые речи повраши, внесла в домъ штеца своего, а штецъ дей мой и матка не были сведоми. Князь Василей на то поведилъ: Еже дей мне в томъ с тобою было право передъ полюбовными сѣдлами и во всемъ есмо с тобою конецъ принали, а речей твоихъ некоторыхъ в себе не маю, ани есми томѣ сведомъ. Господаръ Его Милость рачиа на то казати вырокъ вчинити: Кгда князь Коширскій на князя Ползвенского жаловаа и списокъ дочки его положиа, в томъ спискѣ онаа дочка князя Ползвенского визнаваеть, иж шные речи заврала, а штецъ и матка ее в томъ не ведють, Его Милость господаръ князя Василя Ползвенского найдеть в з томъ правого, а князь Коширскій тыхъ речей на немъ не доискаа са, ижиаи сѣхочетъли князь Коширскій з дочкою князя Ползвенского, которая за сыномъ его была, говорити, тогда можетъ съ нею в томъ мовити.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 8. fol. 120—121.

1) Rok i dzień wypisane na karcie 119, tutaj tylko czytamy: „Тогож дня“.

CDLXXX.

W Wilnie 20. marca 1534 roku.

Książę Andrzej Michałowicz Sanguszko sprzedaje księciu Janowi, biskupowi wileńskiemu dobra swoje Ceceniówkę.²⁾

И князь Андрей Михайлович Генкешиковича Коширскій, маршалокъ господаря, короля Его Милости визнаваю самъ на себе симъ момъ листомъ, кождомѣ добромѣ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его възлышитъ, комѣ вѣдетъ потребъ того ведати, иппешнимъ и потомъ вѣдѣчимъ: Штожъ продала есми имене свое власное,

штчизное, ничимъ никомъ не пенное, без жадного припсжена и намовы, леч самъ своею доброю волею, которое имене мѣл есмн в повете Креминецком, на имѣ Цѣцыновцы, князю Иѣнѣ Его Милости с князатъ Литовскихъ, з Божее ласки вискѣпѣ Биленскомъ, за всмѣсотъ коп и за тридцат коп грошей, монеты великого князства Литовского, личачи по десяти пенезей въ грош, ввѣл вечно со всми пожитки: то есть з людьми пѣтными и таглыми и з ихъ землями и слѣжвами и платы грошовыми и медовыми, вобровыми, кѣничными и з землями пашными и вортными и з сеножатми, з лѣсы, з дѣбровами, з гаи, з озеры, з реками и з речками, з болоты, съ ставы и ставици и з маны и з ихъ вымелки и з ловы звериными и пташкми и з вобровыми гоны, так долго и широко, яко дѣд мой, князь Ялександро Сенкѣшкович и штець мой и я самъ держал, со всми с тымъ, как съ тое имене з людьми и землями з своихъ границахъ здавна в собе мѣет, ничого на себе не вставлючи. Мѣет Его Милость князь Иѣн, вискѣп Биленский того имене Цѣцыновцовъ со всми с тымъ з верхъ мененым так вживати, и держати яко своего власного штчизного. И вже волен вѣдет Его Милость тое имене комъ хотачи даровати, продати, замѣнити и на церков Божю записати, розширити, прибавити и людьми всадити и къ своему наленшомъ, вжиточномъ, швернѣти, яко Его Милость наленѣй вѣдет роздмѣти. Я мнѣ князю Яндрею, выше мененомъ, ани моеѣ жонѣ, ани детемъ нашимъ, ани потомкомъ и близкимъ нашимъ в тѣю продажъ нашъ вже не потреба вѣстпати съ, ани чимъ вѣршивати. Мѣет Его Милость князь Иѣн, вискѣп Биленский и Его Милости потомки тое имене Цѣцыново держати вечно на веки. И на тое есмн Его Милости далъ сѣс мой листъ з моею печатю. Я при томъ были и того сът добре введомн: Пан Василей Богданович Чиж, конюший дворный господарский, державца Кричовский и Яинский; а князь Семен Богданович Ѡдинцевича, городничий Городенский; а князь Иван Яндреевич Полѣбенский. И просил есмн Ихъ Милости ш печати и Ихъ Милость на мою прозѣс вчинилн, печати свои приложилн къ сѣмъ моемъ листѣ. Писан з Бнани под леты Божего нарожена .д. ф. љ. д. годъ, мѣсеца марта к. день, индиктъ з.

Metr. Lit. Spis pergaminów Nr. 222. Na sznurkach jedwabnych, pąsowych zawieszono 4 pieczęcie, wyciśnięte na zielonym wosku. Na 1-jej rycerz pieszy, przebijający smoka; na drugiej herb zatarty, nad nim widoczne polskie litery: V. C. Na trzeciej herb XX. Odynciewiczów, a nad nim nadpis; „СЕМЕН“; na czwartej herb XX. Połubeńskich, a nad nim polskie litery: I. P.

CDLXXXI.

Dnia 29. marca 1534 roku.

Sprawa ks. Andrzeja Sanguszki i ks. Bohusza Koreckiego przeciwko ks. Iwanowi Masalskiemu, o szkody.

Лета Божего Нарожена ѿ. ф. ѿ. д. месеца марта кѣ. индикта з.

Господарь, короля Его Милости с книги записати казал: Што позывали: маршалокъ Его Милости, князь Андрей Коширский, а князь Богшъ Корецкий листы господарскими, позовными князя Ивана Масалского в некоторые школы, гдеж князь Масалский на тые позы перед королемъ Его Милостью са становил и намъ къ отказу был готов, а потомъ служба господарская и земская всихъ подданныхъ Его Милости зашла, короля Его Милость тое станье князя Масалского велел с книги записати, а естанье они хотели до тое службы земское позы, або децкихъ по него брати, Его Милость короля не казал жадныхъ позововъ и децкихъ по него давати, аж поки служба шминеть.

Metr. Lit. Księga spraw sądowych 8. fol. 117.

CDLXXXII.

W Wilnie 1. kwietnia 1534 roku.

Wyrok Olbrachta Gasztołda w sprawie ks. Wasyla Michałowicza Sanguszki przeciwko Piotrowi i Bohdanowi Kościuszkiewiczom Chobołtowski, o ziemię i łąki w Falimiczach.

З розказана господаря нашего, короля Его Милости и великого князя Жигимонта, мы Олбрахтъ Мартиновичъ Гаштолтъ, воевода Виленский, канцлер великого князства Литовского, староста Бѣльский и Мозырский, смотрѣли есмо того дѣла: Стодали перед нами шчевисто, жаловалъ намъ князь Василей Михайловичъ Соньгшквича Ковелский на земанъ земли Болынской, Петра, а Богдана Костюшке-

вчов Ховоатовскихъ ш томи, штожъ шни моцно, квалатомъ земли и сеножати, Чернижин, а Лопшню илѣнья моего Фланшицкого штнали, на тыхъ сеножатеухъ сена поврали, с которыхъ земля и сеножатеи небожчикъ штецъ ихъ, Костюшко перед господаремъ Его Милостью самъ вырекъ сѧ, иж до тыхъ земля и сеножатеи ничего не маеть, на которежъ и выречене Костюшково листъ господарскій в себе мамъ, а потомъ и вж с тыми то Костюшковичи перед господаремъ Его Милостью право мѣли и тыи земля и сеножати, Чернижин, а Лопшню на нихъ правомъ презыскалъ, на што и листъ господарскій в себе маю, в котромъже листе мнѣ выписаны тыи земля и сеножати и границы, яко сѧ тыи земля и сеножати в себе маютъ; которыи листы господарскіи, яко на выречене Костюшково, такъ и сѧдовый листъ перед нами вказывалъ. Мы выслухавши жалобы князя Ковелского и тыхъ листовъ господарскихъ, в которыхъ листеухъ тыи земля и сеножати шписаны и присѣжоны князю Ковелскому и границы тыхъ земля и сеножатеи вырокомъ господарскимъ, спытали есмо тыхъ Костюшкевичов, што шни к томъ мовать? И шни повѣдили перед нами: Мы дей князя Ковелского земля и сеножатеи, с чого сѧ штецъ нашъ небожчикъ вырекъ перед господаремъ Его Милостью и ш што тежъ мы сами после штца своего с княземъ Ковелскимъ, перед господаремъ Его Милостью право мѣли, на што князь Ковелскій листъ сѧдовый господарскій маеть, в котромъ листе земля и сеножати, Чернижин, а Лопшна и границы емъ шписаны, не штнимаи, ани сѧ в то вхтѣспемъ, а и сена есмо на тыхъ сеножатеухъ не враи, нежан своей власное земля емъ постѣпимъ. Я такъ видало сѧ намъ; кгдажъ тыи Костюшкевичи повѣдили перед нами, што шни в тыи земля и сеножати, Чернижин, а Лопшню ведле выречена небожчика штца ихъ, Костюшка и листъ господарского сѧдового ничимъ сѧ не вхтѣспают, ани ихъ штнимают, князь Ковелскій маеть тыи земля и сеножати по тымъ границамъ держати, ведле выречена Костюшкова и листъ господарского сѧдового, нежан што князь Ковелскій жалова намъ, што шни на тыхъ сеножатеухъ моцно, квалатомъ сена поврали и тыи земля и сеножати были штнали черезъ сѧд господарскій и звязане дворянина Его Милости, на што и доводъ перед нами вчинити готовъ былъ, нежан намъ сѧ то не видало штсеа ездоковъ саати на шпытане свѣтковъ для того, иж сѧжбе господарская зашла, а часъ короткій зложон, на сѧжбе господарской выти. Для шмешкана швѣемъ сторонамъ, на то дали есмо князю Ковелскому вижомъ земанина господарского, Петра Каласовского а). Маеть князь Ковелскій на тѣю землю и сеножати, где в него Костюшковичи штнали были и сена поврали, с тымъ вижомъ нашимъ выехати и доводъ перед тымъ вижомъ вчинити, што шни в него тыи земля и сеножати штнали были и сена поврали, а есан на то князь Ковелскій вчинитъ доводъ, тогда тыи Костюшкевичи маютъ емъ квалатъ дванадцатъ рѣблевъ грошей и сено з навезкою запаатити и рокъ томъ выехатию покадаемъ шт сего Великоднѧ, прийдѣшого свѧта, в чотырехъ неделѧхъ. И на то

ЕМО КНАЗЮ КОВЕЛСКОМУ ДАДИ СЕС НАШЪ ЛИСТЪ СЪДОВЫЙ З НАШОЮ ПЕЧАТЮ. ПИСАН
 С ВИАНИ ПОД ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА Д. Ф. А. Д. МЕСЕЦА АПРЕЛА А. ДЕН, ИНДИКТА Э.

Metr. Lit. Księga nowa 89. fol. 279. Oryginał na pół arkuszu papieru, na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć Gasztołda. *) Imię i nazwisko dopisane inną ręką.

CDLXXXIII.

We Włodzimierzu 9. kwietnia 1534 roku.

Wyrok ks. Andrzeja Aleksandrowicza Sanguszki, marszałka ziemi Wołyńskiej, w obecności książąt i ziemian Wołyńskich: Wasyla i Michała XX. Kurcewiczów, ks. Andrzeja Koziki, Fedora Hulwicza, Tychna Kisiela, Piotra Kałusowskiego, Wasyla Liniewskiego, Wanka Jakowickiego, Andrzeja i Marka Orańskich, wydany w sprawie Fedka Onoszkiewicza i żony jego Anny, tudzież pasierbów jego, Zadybskich, przeciwko Lewkowi Łaskowiczowi Zadybskiemu o różne krzywdy i szkody, dokonane w dobrach ich wspólnych, Zadybach. Wyrokiem tym skazano pozwanego na zapłacenie winy 700 kóp groszy Lit. tak na skarb królewski, jako też powodom. We Włodzimierzu 9. kwietnia, indykta 7.

Sumaryusz Turzyski. Str. 35—36. Oryginał na papierze, w języku ruskim, z 10-ma pieczęciami.

CDLXXXIV.

W Wilnie 14. kwietnia 1534 roku.

Pozew zadworny przeciwko Iwanowi Stretowiczowi Kmityczowi, za zabranie ks. Kuźmie Zasławskiemu spadku, w Lubaniczach.

Живгимонт Божею милостью, корол Польский, великий князь Литовский, Русский, Прусский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Дворанинс нашомс, Иванс Стрѣтовичс Кмитича. Жаловал намз князь Ксзма Иванович Жаславский в томз, штож дей который спадок в ымѣни, с Любаничох¹⁾ на него пришол, ты дей тот спадок мощно, крваломз на себе держиш, а емс постѣпити не хочеш, даа чокож ви хочет с тобою перед нами вчехисто мовити

И вжо дей ѡн тебе первшимъ листомъ нашимъ позовнымъ перед нас позываа и ты стати не хотел. И прото и тепер приказземъ товѣ, ажвы еси перед нами кс правс стал, по сажве нашої земскоѣ на тот рокъ, на которыѣ ѡн тебе перед нас позовет симъ нашимъ листомъ. Естанжвы еси стати не хотел, ведай певно, иж пошлемъ дворанина нашего и кажемъ тебе перед нами мощно кс правс поставити. Писан с Еяни под леты Божего нарожена ѧ. Ф. ѧ. Д. месеца апрела дѣ. ден, индикта з.

Миѡайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit. Oprócz tego jest drugi oryginał z tegoż dnia, na ćwiartce papieru, również z pieczęcią, brakuje w nim jednak ustępu o pierwszym pozywaniu i końcowego, w którym król grozi, iż pošle swego dworzanina, z czego wnioskujemy, iż był to pierwszy pozew i z innej daty.

¹⁾ *Lubanicze*, wieś w gubernii mińskiej, powiecie nowogrodzkim.

CDLXXXV.

Dnia 23. kwietnia 1534 roku.

Sprawa Michała i Olechna Fedorowiczów przeciwko ks. Andrzejowi Michałowiczowi Sanguszce o ziemię, w Kuźnicy.

Лета Божего нарожена ѧ. Ф. ѧ. Д. месеца апрела кѣ. дна, индикта з.

Господарь, корол Его Милость казал записати: Жаловали Его Милости дворане: Миѡайло, а Олехно, Федоровичи на маршалака Его Милости, княза Андрея Миѡайловича Кошерского в томъ, штож дей которсю земаю на Кузницы панове рада Их Милость дали емъ держати для не стана ихъ до права, ино дей первой того в тсю земаю ихъ з нимъ смотрел пан Виленскій, гетман навышшиѣ, староста Городенскій, маршалокъ дворный, пан Юрей Миколаевича Радивиловича и тсю земаю имъ присѣдла. И ачколве то князю Андрею для не стана нашего дано держати до права, а вежде дей мы твердости достаточные на то в себе маемъ и хочемъ в вечность тое земаи часъ теперешнего з нимъ мовити. Ино корол Его Милость казал того межн ними досмотрети воеводе Виленскомъ, канцлеръ, старосте Белскомъ и Мозырскомъ, панс Олбрахтс Мартиновичс Краштолтс. Пан воевода Его Милость

Биленьский речей их с оуб сторонъ выслаухавши, королю Его Милости то шказывала под тымъ швычаемъ, иж князь Андрей Коширскій покладал перед Его Милостью привилей корола Его Милости Александра, где шписано, иж король Его Милость Александръ дал тетию его, Касилю Хребтовичу проробки пяти човековъ, а к томъ неколко лесъ и шковы емъ тое дати господарское водле привилей корола Его Милости Александра не доходило. Михайло, а Олехно покладали перед Его Милостью листъ, данинъ Его Милости господарскю, иж король Его Милость дал штицъ их, панъ Хведкъ Шголъ лесъ пщи Его Милости господарское на сорокъ вочокъ, к той кшпан его, што шн тамъ себе был прикшпил и то дей з росказанья господарского забел штицъ ихъ, небошникъ пан Станислав Петрович в тотъ час, якъ шн Городен держал и листъ его шважний шказывали и поведали шни, штож дей князь Андрей Коширскій не только тсю землю, выслагъ ихъ, што емъ дал не станъ их держати дано до права, под собою маеть, але дей и властное кшпан ихъ не мало к тойжо земли привершлъ, на штож дей брат ихъ, Иван листъ, данинъ Его Милости господарскю и листъ кшпчий в себе маеть. Князь Коширскій к томъ мова, иж брат их, Иван вошшъ шныхъ земель под собою держитъ, нижан што емъ в данине шписано. Я такъ король Его Милость зрозумевши з штказъ пана воеводы Его Милости Биленьского, рачилъ Его Милость тыхъ двораи своихъ, Михайла, а Олехна, а Ивана при той всей земли, штоколле князю Коширскому дано было дал не станья их держати до права, зоставити водле першого данины Его Милости господарское и кшпан ихъ и водле сьда пана Биленьского, што тетию князя Коширского, Касилю Хребтовичу тамъ дано, то и тепер маеть то держати князь Андрей Коширскій, лещ што князь Коширскій повелел, иж брат ихъ, Иван вошши земли под собою держитъ, нижан в данине емъ шписано, господаръ Его Милость росказал имъ комисарей себе тамъ вывести и рок томъ правъ рачилъ Его Милость зложити по теперешней пришлой службе Его Милости господарской, за дванадцат недел, под страченьемъ права и велел Его Милость з рамени своего господарского тамъ выехати городничомъ Городеньскомъ, князю Семену Богдановичу Шинцевичу, а брат их Иван маеть з ними на томъ праве быти и вси твердости свои положити и съ княземъ Андреем мовити, а шни мають в томъ емъ помочни быти и штоколле бѣдет имъ тамъ дано и што теж бѣдѣтъ шни себе прикшпил, при томъ мают шни зоставити, а што тетию князя Коширского тамъ дано, то шн маеть на себе держати, нижан што бѣдѣтъ шни назвышшъ данины, земля, або лесовъ господарскихъ под собою мети, князь Семен маеть того са доведати и шсмотрети и королю Его Милости штказати, а господаръ Его Милость такъ рачитъ с тымъ вчинити, яко са бѣдет годити.

CDLXXXVI.

W Wilnie 28. kwietnia 1534 roku.

Pozew zadworny przeciwko ks. Ilii Ostrogskiemu, za szkody i gwałty, poczynione przez jego poddanych w dobrach ks. Kuźmy Zasławskiego.

Жикимонт Божю милостю, короа Полский, великий князь Литовский, Руский, Прский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Боевонич Троцкий, старосте Браславском и Бѣницком, князю Или Константинович Сторозком. Жаловаа нам брат твой, князь Ксзма Иванович Жеславский в том, штож дей емс самомс и вранником и воаром, саргам и людем имень его, которыи он с тобою с границах мае, шт тебе самого и шт вранников и шт воарз и шт сарг и подданых твоих кривды и втиски великии са деют с крвалтэх, с наездках, с воех, с грабежох, с злодействах и в забирани имень и земля и пщиз и покажени границз и дерева вортного и подрана вчол и в ышних многих речах. И к томс дей подданыи имена Твоей Милости Белвова, а Кривина¹⁾ с к озера его счтшают ца и рыбы на себе ловат и по власным его рекам вкры выют, а они дей перед тым жадного счтша не мевали и теж дей коли Твоа Милость ехал до замкs нашего Браслова, ты дей приехавши на его землю Мокрецьсю и ставши, кони велел пощскати, збожа и сеножати подданых его потравити, а в том дей тыи подданыи его не мало себе шкодють. И коли дей которыи люди и челадз неволнаа до имень твоих стекают, ты дей их выдвати, ани справедливости на них чинити не хочеш. И надто дей ты славши мощно, крвалтом сарг и подданых своих с пщиз его Беревецксю, велел дерево рсвати на вдоване замкs своего Сюажинецкого и тсю дей пщиз его на корен сказан и спсестошли. И к томс дей которыи подданыи твои, Мекотцы и Белотинцы выдало свое с пщиз его Мехолсксю и Радошинсксю²⁾ сгонювали, шныи дей зажды с того десатинс штцс и матце его данвали, а тепер дей ты тое десатинны емс выдвати не кажеш. И к томс дей люди твои Белотинскии на его сеножатех власных сено покосили и он дей яко на власных сеножатех своих, тое сено велел поврати и ты дей за то людей его базал поймати и с режс посажати. Которыхже шкод своих ренстрь не малый он покладаа, ловачи, иж он хочет с тобою перед нами шчинисто мовити; вжо дей он тебе перешлаа листом нашим позовнымз перед нас позывал и ты стати не хотел. Я прото

и тепер приказѣмъ тебе, ажы Твоя Милость перед нами кс правс стал, по сажые нашей земскои на тот рок, на который он тебе перед нас позовет сим нашим листом. Еслижы еси стати не хотеа, мы вжо так счиним, як с статстех права земского вписвет. Писан с Билни под леты Божего нарожена д. ф. љ. д. месеца апрела кн. ден, индикта з.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, na czerwonej masie wyciśnięta uszkodzona pieczęć w-go księstwa lit.

¹⁾ *Wilbówna i Krzywin*, wsie w gubernii wołyńskiej, powiecie ostrogskim.

²⁾ *Michla i Radoszówka*, wsie w powiecie zasławskim.

CDLXXXVII.

W Wilnie 28. kwietnia 1534 roku.

Zygmunt I. poleca ks. Ilii Ostrogskiemu, aby ks. Kuźmie Zasławskiemu w dobrach jego krzywd żadnych nie czynił.

Жигимонт Божю милостью, корол Полский, великий князь Литовский, Руский, Првский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Боеводичс Троцкомс, державцы Браславскомс и Веницкомс, князю Или Костантиновичс Острозскомс. Жаловал намз князь Квзма Иванович Жаславский в томз, штож дей з кыменей Твоей Милости емс самома и подданыма его кривды са великии деют с квалтех, с наездьках, с боех, с грабежох, с пойманн саж и людей его и в кнших многих речах и жедал нас князь Квзма, абычмо на то дали емс вижолмз дворанина нашего. Я такз мы для того послали тамз дворанина нашего, Федора Русинновича и казали есмо емс тыхз всих кривдз его доведати са и всмортрети и пописати и намз то штказати, а тыхз всих пойманых велели есмо емс з вазенья твоего пописати и приказѣмъ тебе под забладомз нашим, тисачс копами грошей, ажы Твоя Милость с перед жадных кривдз и втисков емс самома и подданыма его безправне не делаа и дал емс во всемаз покой, а которебы тебе до него

БЫЛО ДЕЛО, ТВОДЫ Милость в том з нимъ правом сѧ швыходна. Писан 8 Бланке
под леты Божего нароженѧ ѧ. ф. ѧ. ѧ. месеца априла ѧѧ. день, индикта ѧ.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkuszu papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta pieczęć w-go księstwa lit.

CDLXXXVIII.

We Włodzimierzu 30. kwietnia 1534 roku.

Tomko Saczkowicz kwituje ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszkę
z wypłacenia mu 140 kóp groszy lit.

И Томко Сачкович даю знати симъ моимъ листом: Што перво сего князь Федор Его Милость Индрѣевич, староста Володимерскій де каносто коп грошей мнѣ шдал, а так и тепер сѣ сполна патдесат коп гроши мнѣ Его Милость шдал; которыи гроши шдал быа Его Милость на господара, корола Его Милости за имѣне княза старосты Лщцкого, Житани¹⁾. И вже я не маю тыхъ пѣназей на князе старости Лщцом и на князе старосте Володимерском за тое имѣне не маю (!) ничего понеквати. И на то дал есми Его Милости сесъ мой кент под печатю дворанина господарского, пана Бсржавы и под моею теж печатю. Писан 8 Володимери апрела ѧ. ден, индикта ѧ.

Oryginał na ćwiartce papieru; na brunatnej masie wyciśnięte dwie pieczęcie; na pierwszej wyciśnięty herb *Nowina*, z napisu nad nim pozostało... ак. а; druga niewidoczna.

¹⁾ *Żytany*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie włodzimierskim.

CDLXXXIX.

W Kowlu 6. czerwca 1534 roku.

Umowa Anny Fedkowej Łaskowiczowej Zadybskiej z ks. Wasylem Sanguszką o sprzedaż połowy dóbr Zadyb.

И Ганна Федковна Федкова Ласковича Задывскаа из сынами монами: Грицком, а Юхном, а сз Семашком, Федковыми сынами Ласковича, Задывскими, вызнаваем сами на себе спам нашим листом каждому добром, кому вдет потреб того ведати, або чтичи его слышати: Кчинили есмо зное с князем Каспелем Его Милостью Ковелским в половинс Задывов имѣна нашего, которюю половинс маем мы, от Левка Ласковича отделешию, сисстити Его Милости на вѣчность за триста коп грошей з всем тым, как тсю всю половинс Задывов, отделешию от Левка Ласковича сами тепѣрь держим, ничего на себе в имени нашем, Задывах и на ближних и на потомки наши не выимючи, а Его Милость князь Каспелей Ковелский так з нами (са) намовна, нж за тсю триста коп грошей мает кшпити имѣне, штовы стоало за триста коп грошей, а за тсю половинс Задывов, которюю тепѣрь держимз тое имене мает намз дати на вечность, если так Его Милость не может где так доброго имѣна найти кшпити, штовы стоало за триста коп грошей, тогда хота и подлейшое имѣне Его Милость за меньшю сумм пenezей кшпитъ, мы маем въ Его Милости тое имѣне взати, а свое имене Задывы Его Милости пшстити, нежан Его Милость князь Каспелей предца к томс имѣнию тое сумм пenezей трехсот коп грошей додати, штовы нам спола за нашю часть Задыв триста коп грошей дошло, а хота теж за болшю сумм, нежан за триста коп грошей князь Каспелей которе имѣне кшпит, мы маем въ Его Милости толко за триста коп грошей тое имене принати, а болшей Его Милости к томс имени пenezей не маем додати. Паканбы не могз князь Каспелей Его Милость нигдѣ имена найти кшпити, тогда мы, Ганна из сынами монами, Грицком, а Юхном, а Семашком маемз в княза Каспеля Его Милости триста коп грошей взати, а Его Милости имѣнъа своего, Задывов маем зо всем на вечность постшпити са. И как тое имене, которе Его Милость князь Каспелей за триста коп грошей кшпит и нам дастъ, а если не может быти имѣна, нно Его Милость намз дастъ триста коп грошей, мы маем Его Милости того имена нашего, Задывов постшпити и листз кшпчий на тое имене наше, Задывы на паркгамени под сведомомз и под печатми привесистыми людей добрых Его Милости дамо, нежан ачкоовекз князь Каспелей Его Милость нам

имене за имене, або триста коп грошей даст, однакож Его Милость не мает нас так продко з ымена Задыбов высылати, поки мы живности пашныи и иншии домовыи выживемыз того рокы, которого Его Милости имене наше, Задыбов (?) спыстим. Я еслыных и Ганна из сыныи моими, Грыцкомыз, а Юхномыз, а Семашкомыз того имена нашего всего, тсю часть, которсю маемо от Левка Ласковича с в од-делѣ, Задыбов князю Баснаю за имене, або за сымс пенезей, за триста коп грошей на вечность не спыстим ведле змовы наше, в селыз листе выписаное, або хотели-вухмо комс иншомс имене наше, Задыбм спыстит, тогда мы маем господарю, королю Его Милости заплатити сто коп грошей, а князю Баснаю Ковелскомс дрэгю сто коп грошей. И на то есмо князю Баснаю дали сес нашъ листъ зъ нашою печатю. Я при том выли и томс добрѣ сведоми: Пан Духно Басилевич, городничий и мостовничий Ащкий господаря, короля Его Милости; а дворянѣ госпо-дарьскыи: Пан Петръ Богданович Загоровский, а панъ Петръ Каласовский. Я для лепшого твердости выли есмо чоломъ Их Милости паномъ, верхъ писаным в пѣ-чати и Их Милость на нашо чолом выте то вынниан и печати свои приложили в сымс нашомс листе. Писан с Кован под леты Божего нарожена ѿ. ф. ѿ. д. месеца июня ѿ. ден, индикта ѿ.

Metr. Lit. Księga nowa 87. fol. 280. Oryginał na arkuszu papieru, z 4-ma pieczęciami, wy- ciśniętemi na zielonej masie. Na pierwszej herb w kształcie litery M, a nad nią krzyż równoboczny; na drugiej i trzeciej herb *Korczak*; na czwartej herb Kałusowskiego: Dwa miecze związane.

Téj saméj treści dokument, tegoż dnia wydał ks. Wasyl Sanguszko tymże Zadybskim, przy- rzekając dopełnić ze swéj strony wszelkich warunków, powyższej umowy. — Sumaryusz Turzyski. Str. 39.

CDXC.

W Rudnikach 29. czerwca 1534 roku.

Zygmunt I. poleca Jerzemu Mikołajewiczowi Radziwiłłowi, hetmanowi litewskiemu, aby nie upośledzał ks. Fedora Sanguszki, który swe usługi ofiaruje przeciw nieprzyjacielowi.

Жигимонт Божю милостью, корол Польшкий, великий князь Литовский, Рвский, Првский, Жомойтский, Мазовецкий и иныхъ.

Панъ Виленскомс, гетманъ нашомс навышшомс, старосте Городенскомс, мар- шалкъ дворномс, державцы Андскомс и Бьелицкомс, панъ Юрью Миколаевичъ Радци-

внловнча. Повѣдаемъ Твоей Милости, иж тыхъ часовъ, едѣчи на сажьес нашѣ, на войнѣ, была въ насъ староста Володимирскій, князь Федоръ Индрѣевичъ Гонкрѣш-ковича и ѡфѣрвала съ Его Милость намъ, вѣдѣчи при Твоей Милости гетмане нашомъ навышшомъ, послѣгъ нашихъ пиленъ быти и естливы тежъ которыи люди нашии мели въ которѣю сторону неприателскѣю ѡтправлены быти, не хотѣчи в томъ себе лютовати и ѡбещѣючи съ намъ послѣги чинити. Протѣжъ штовъ Твоя Милость рачна на княза старостѣ Его Милость Володимирского вачность мѣти и вѣдѣши Твоя Милость, гдѣ которыи люди съ сторону неприателскѣю слати, Твоѣвы Милость не рачна в томъ его въпослажати. Писанъ съ Рѣдникѣхъ подъ леты Божего нароженѣ ѡ. Ѣ. ѡ. ѡ. мѣсеца июня ѡ. ѡ. денъ, индикта ѡ.

Михайло, писарь.

Oryginał na pół arkusza papieru, u dołu na czerwonej masie wyciśnięta sygnetowa pieczęć królewska, na niej orzeł i napis: S. D. G.

CDXCI.

Dnia 30. czerwca 1534 roku.

Paweł Naruszewicz, sekretarz hospodarski kwituje ks. Fedora Sanguszkę z wypłacenia poboru ze wszystkich dóbr jego.

И Павеа Нарѣшовичъ, секретаръ господарскій вѣдалъ есмь въ сажьевника княза Федорова, старосты Володимерского, съ Гринѣа Ивашковича зо всѣхъ мѣтней княза его семдѣсатъ копъ и копѣ и тридѣцатъ грошей и на то есмь емѣ далъ квитъ мой, подъ моею печатю. Писанъ лета Божего нароженѣ ѡ. Ѣ. ѡ. ѡ. мѣсеца июня ѡ. индикта ѡ.

Oryginał na małej kartce papieru, na zielonej masie wyciśnięta pieczęć, a na niej herb Wadwicz, t. j. dwie ryby, w lewą stronę tarczy zwrócone.

I N D E K S.

ТЫХЪ ЧАСОВЪ, ПОКИ Я САМЪ, АБО ВАНЖНИИ МОИ ТЮ, ВЫШЕЙ ПИСАНЮ СЪМЪ ПЪНАЗЕЙ
 И ЗОЛОТЫЕ И СРЕБРО КНАЗЮ ИЛИ ЕГО МИЛОСТИ ЗА ТЫЕ ДВЕ ЧАСТИ ДЪЛЪНИЦЫ МОЕЕ УТ-
 ДАДЪТЬ. И ВОЛЕН ТО БЪДЕТЬ КНАЗЬ ИЛА ЕГО МИЛОСТЬ СПОЛНЕНЕ З НИМИ ДЕРЖАТИ
 И ВЖИВАТИ, ЯКО НА МОЮ ДЪЛЪНИЦУ ПРИСАШИТЪ И МОЦОН БЪДЕТЬ НА РОВНЫЙ ВЪЧНЫЙ
 ДЪЛЪЗ ПОДЕЛИТИ, А Я САМЪ И КНАГИНА ИВАНОВАА, НЕВЪСТКА МОА, КНАГИНА ОЛЕНА
 И КНАЗЬ КЪЗМА, БРАТАНИЧ МОЙ И ИШНИЕ ВАНЖНИИ МОИ НЕ УТАОЖИШИ ТОЕ СЪМЪ
 ПЪНАЗЕЙ, НЕ МАЮТЪ ЦА В ТО ВЪТЪПОВАТИ И ПОД КНАЗЕМЪ ИЛЕЮ ЕГО МИЛОСТЮ И КНА-
 ГИНЕЮ И ДЪТЪМИ И ПОТОМКИ ЕГО МИЛОСТИ ПОИСКИВАТИ И В ЖАДНОЕ ПРАВО ПОЗЫВАТИ
 НЕ МАЮТЪ. И ВОЛЕН БЪДЕТЪ КНАЗЬ ИЛА ЕГО МИЛОСТЬ И КНАГИНА И ДЪТИ И ПОТОМКИ
 ЕГО МИЛОСТИ НА ТЫХЪ ДВЪХЪ ЧАСТЕХЪ, УТ МЕНЕ ЗАСТАВЛЕННЫХЪ ЛЮДИ СЛАДИТИ И РОС-
 ШИРАТИ И ПРИБАВАЮВАТИ И КЪ СВОЕМЪ ЛЪПЪШОМЪ, А ВЖИГОЧНОМЪ СВОЕМЪ УБОРОЧАТИ,
 А КГДЫ БЪДЕМЪ ТО УКЪПОВАТИ, Я, АБО ВАНЖНИИ МОИ, ТОГДЫ ЯКО ТЫЕ ПЪНАЗИ, ТАК
 И НАКАДЪ ЕГО МИЛОСТИ МАЮТЪ ЗАПААТИТИ. И НА ТО ЕСЛИ КНАЗЮ ИЛИ ЕГО МИЛОСТИ
 ДАА СЕБЪ МОЙ ЛИСТЪ З МОЕЮ ПЕЧАТЮ. Я ПРИ ТОМЪ ВЫЛЪ И ТОГО ДОВРЕ ЗВЪДОМИ:
 ГОСПОДЫНЪ И УТЕЦЪ НАШЪ, НАРЕЧЕННЫЙ ЕПИСКОПЪ ЛЪЦКИЙ, АНТОНЕЙ; ГОСПОДЫНЪ И УТЕЦЪ
 НАШЪ, АРХИМАНДРИТЪ ЕГО МИЛОСТЬ ЖИДИЧИНСКИЙ МАНАСТЫРА СВАТОГО НИКОЛЪ, АРСЕНЕЙ;
 КНАЗЬ ФЕДОРЪ АНДРЪЕВИЧЪ СЕНЬКЪШКОВИЧА, СТАРОСТА БОЛОДИМЕРСКИЙ; КНАЗЬ ИВАНЪ
 АНДРЪЕВИЧЪ ПОЛЪВЕНСКИЙ; ПАН ЮХНО СЕМЕНОВИЧЪ КОШКА; А ПАН ДАХНО ВАСИЛЕВИЧЪ,
 КЛЮЧНИКЪ И ГОРОДНИЧИЙ И МОСТОВНИЧИЙ ГОСПОДАРЬСКИЙ ЛЪЦКИЙ; ПАН СЕМЕНЪ МИХАЙЛОВИЧЪ
 БАВИНСКИЙ, ПАН ФЕДОРЪ ГЪЛЕВИЧЪ, ДВОРЕНИНЪ ГОСПОДАРЬСКИЙ, ПАН МЫШКА БОГДАНОВИЧЪ
 ВАРКОВСКИЙ, ЗЕМАНЕ ГОСПОДАРЬСКИЕ КОЛЫНСКОГО ПОВЪТЪ: ПАН МИХАЙЛО ЗЕРОХОВИЧЪ,
 ПАН ТОМКО СЪЧКОВИЧЪ КОСМЕНСКИЙ, ПАН ВАСИЛЕЙ СЪКОВИЧЪ. И ПРОСИЛЪ ЕСЛИ ГОСПОДИНА
 УТЦА, ВЛАДЫКИ ЕГО МИЛОСТИ И УТЦА АРХИМАНДРИТА ЕГО МИЛОСТИ И КНАЗА ФЕДОРА
 ЕГО МИЛОСТИ АНДРЪЕВИЧА, СТАРОСТЫ БОЛОДИМЕРСКОГО И ТЫХЪ ПАНОВЪ ИХЪ МИЛОСТИ
 ВЫШЕЙ МЕНЕННЫХЪ У ПРИЛОЖЕНЬЕ ПЕЧАТЕЙ КЪ СЕМЪ МОЕМЪ ЛИСТЪ И ИХЪ МИЛОСТЬ НА МОЮ
 ПРОЗЕВЪ ТО ВЪНИЛИ И ПЕЧАТИ СВОИ КЪ СЕМЪ МОЕМЪ ЛИСТЪ ПРИЛОЖИЛИ. ПИСАНЪ ВЪ ЛЪЦКЪ
 ПОДЪ ЛЕТЫ БОЖЕГО НАРОЖЕНА 7. ПАТСОТЪ 77. ГОДЪ, МЕСЕЦА ИЮЛЪ ПЕРВОГО ДНЯ, ИНДИКТА
 СЕМОГО.

Oryginał na pergaminie, na czerwonym jedwabnym sznurku zawieszonych 13 pieczęci, zna-
 nych już z poprzedzających dokumentów.

1) *Wierzchów i Ożenin*, wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie ostrogskim.

CDXCIV.

W Wilnie 22. września 1534 roku.

Zygmunt I. potwierdza księciu Janowi, biskupowi wileńskiemu, kupno dóbr Ceceniówki od ks. Andrzeja Michałowicza Sanguszki.

Жигимонт Божєю милостью, короля Полеский, великий князь Литовский, Руский, Пруский, Жомойтский, Мазовецкий и иных.

Чинилимъ знаменито симъ нашимъ листомъ, хто на него посмотритъ, або чтѣчи его всахшитъ, нынешнимъ и на потомъ вѣдчимъ, комъ вѣдетъ потреб того ведати: Поведлахъ перед нами князь Иа Его Милость, вискѣп Биленский, иж внхъ кѣпilahъ с маршалка нашего, князя Андреа Михайловича Гвнкрѣшковича Коширскѣго имене его власное, втчизное, в повете Креманицкомъ, на има Цецынѣвцы за всмъ-сѣт и за тридцатъ коп грошей, монеты великѣго князства Литвѣского на вечность, на штѣжъ князъ вискѣпъ Его Милость и листъ кѣпчий пѣдъ печатю князя Андреа Коширскѣго и подъ сведомомъ и печатми некоторыхъ вѣдчикѣв нашихъ перед нами вказывалахъ и жедлахъ Его Милость нас, лѣвхъмо тѣю кѣплю Его Милости, вное имене преречное, Цецынѣвцы подтверданъ Его Милости нашимъ привилеямъ на вечность. Я такъ мы того листъ кѣпчѣго вгледавши, розказали его слово вт слова в сѣхъ нашъ листъ списати, которыйже такъ са в собе маеть.

(Tu następuje dokument, zamieszczony po N-rem CDLXXX).

И на жедане князя Иа Его Милости, вискѣпа Биленскѣго то есмо вчинили, вное имене Цецынѣвцы подтверждаемъ Его Милости тымъ то нашимъ привилеямъ вечно и на веки непорѣшно сѣ всеми людьми того имене пѣтними и таглыми и з ихъ земами пашными и вѣртными и с сеножатми, з гаи и лѣсы и боры и дѣрѣвами и з ловы звериными и пташными и с озерами и реками и рѣчками и сѣ ставы, ставици и з млыны и ихъ вымелки и з бобровыми гоны и сѣ слѣжбали всими тыхъ людей и з данми грошовыми и медовыми и сѣ всеми иными платы и доходы и пожитки, якъ са тое имене преречное само в собе и в границахъ и в обыходехъ са своихъ маеть. И воленъ Его Милость тѣю кѣплю свою втдати, продати, заменити и на костелъ записати и его розширити и прибавити и кѣ своимъ лепшомъ и вжиточномъ вѣвернѣти, яко самъ на лепей розсмеючи, вѣдлахъ кѣпанъ своее

и листъ крѣпчѣго. Я на твердость твою и печатъ нашъ къ семъ нашимъ привилію
привести есмо казали. Писанъ 8 Бѣгани подъ лѣты Божіея нароженѣ тысяча пятсотъ
тридцатъ четвертого, мѣсеца сѣнтября двадцатъ второго дня, индикта шестого.

Sigismundus rex subscripsit.

Михайло, писарь,
державца Медницкій и Стоклишскій¹⁾.

Metr. Lit. Spis pergaminów 223. na pąsowym jedwabnym sznurku zawieszona pieczęć w-go
księstwa lit.

¹⁾ *Stokliszki*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie trockim.

Dodatki *).

CDXCV.

W Bystrzycy 4. sierpnia 1519 roku.

Mikołaj Mikołajewicz Radziwiłł, wojewoda wileński, kwituje ks. Hlebową Juriewicza Prońską i męża jój drugiego, Andrzeja Czyżewicza, z wypłacenia 100 czerwonych złotych.

И Миколай Миколаевич Радзивиловича, воевода Виленский, канцлѣрь господаря, короля Его Милости Жигимонта, визнавал, иж што был нам винен князь Глѣв Юрьевич Пронский сто золотых черленых, ино по смерти его, княгини Пронская заплатила нам пѣтьдесят золотых, а потом мѣж княгини Пронской, пан Андрей Чижевич отдал нам дрѣгѣю пѣтьдесят золотых; то ежо сполна сто золотых черленых нас дошло; на то есмо им дали тот наш квит под нашим ськнѣтом. Писан в Быстрици¹⁾ августа д. индикта з.

Oryginał na ćwiartce papieru, pieczęć odpadła, pozostały tylko ślady czerwonej masy.

¹⁾ *Bystrzyca*, miasteczko w gubernii wileńskiej, powiecie wilejskim.

^{*)} Dokument ten i następny odszukaliśmy już po wydrukowaniu tekstu z lat odpowiednich, z tego więc powodu zamieszczamy je tak tu, jako też i w spisie oddzielnie.

CDXCVI.

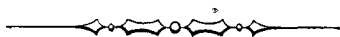
We Włodzimierzu 17. listopada 1533 roku.

Iwachno i Olechno Kniahynińscy kwitują Fedora Hulewicza i innych z 115 kóp groszy litewskich, które im się należały od ks. Fedora Andrzejewicza Sanguszki, za sprzedaż wsi Chołopicz.

Мы Ивахно и Олехно Кнегининскии визнаваем тымъ то нашимъ листом сами на себе: што есмо перво сего князю Федору Его Милости (Андреевичу Санк-гшковича), старосте Володимерскомъ имѣне наше Холопеч за триста (и шестьдесят) коп гроши Литовской личвы (!) и тые пѣнази въ Его Милости спола (есмо) всеъ взяли, коли есмо Его Милости тое имѣне продали и лист (записный) дали, нижли тыхъ пѣназей вземши в князя Его Милости, (зложил есмо в пана) Федора Гзлевича и в пана Тихна Кисела и в пана Ивана (Колпытов)ского двесте коп грошей, а то для того, иж иѣкоторсю часть много имѣ(на) еще была в рѣкахъ пана Боговитина не выкупаена с стѣс копахъ грошей. Ино мы просили тыхъ верхъ писаныхъ пановъ: пана Федора Гзлевича и пана Тихна Кисела и пана Ивана Колпытовского, абы с тыхъ пѣназей вземши, отдали панъ Боговитинъ сто коп грошей. И Ихъ Милость на наше жедане то вчинили, панъ Боговитинъ тѣю сто коп грошей отдали, нижли Ихъ Милость его жедали, абы с той сѣмы, што намъ отпѣстна. И пан Боговитин на Ихъ Милости жедане то вчинил, с тое сѣмы, ста коп, отпѣстна Его Милость патнадцат коп грошей. Ино пан Федор Гзлевич и пан Кисел и пан Иван Колпытовский тѣю сто коп и патнадцатъ копъ грошей, што в пана Боговитина от(пѣщено), намъ отдали. Ино как перво сего намъ от князя Федора Его Милости всея сѣполна заплаата стала сѣ, коли есмо Его Милости имѣне наше продали и подали (и лист) дали под печатми нашими и под печатми многихъ людей добрыхъ ^{а)} и в тыхъ пановъ верхъ писаныхъ, с пана Федора Гзлевича и с пана Тихна Кисела и в пана Ивана Колпытовского сто и патнадцатъ коп грошей взяли и еже мы не маемъ тое верхъ писаной сѣмы, ста и патнадцатъ копъ грошей на Ихъ Милости поисквати и тыхъ осмидесят и пяти коп грошей, (которые) Ихъ Милости дали панъ Боговитинъ, не маемъ поисквати, бо сѣ намъ всея зѣполне достала. И при томъ был

кнѣзь Богданъ Ивановичъ Крѣвичъ, а кнѣзь Александръ Збарзскій, а панъ Петръ Каласовскій, а панъ Гринкоъ Ивашковичъ Ѡранскій, а панъ Дмитръ Ѡранскій. Я на твердость того ꙗ Иванъ и Ѡлехно печати свои приложили к семъ нашомъ листъ и просили есмо тыхъ верхъ писаныхъ кнѣзей и пановъ, абы Ихъ Милость и свои печати приложили и Ихъ Милость на наше чоломъ вите то вчинили, печати свои приложили к семъ нашомъ листъ. Писанъ в Володимирѣ ноября 31. дня, индикта 3.

Oryginał na arkuszu papieru, uszkodzony, przechowany w zbiorach XX. Czartoryskich w Krakowie. Nr. Rękopismów 2460. a. fol. 68. z 7-ma pieczęciami. ^{a)} Dwa słowa wydarte.

I N D E K S.

I.

Spis osób, miejscowości i urzędów.

A.

- Abraczym* v. Tatarowie.
Abraham v. Józefowicz.
Abramowicz Adam v. Podlasie ziemianie.
Afanasowa v. Brześć ziemianie.
Agnieszka Szymbkówna v. Kibortowicz.
Ahafia v. Dolsk dziedzic.
Ajna v. Hajna.
Albae Turres v. Białowieża.
Albertus v. Olbracht. — Wojciech.
Albus v. Bielanka.
Aleksander v. Dymitr Aleksandrowicz. — Holszań-
ski. — Litwa Wielki książę. — Polska król.
Juriewicz ks. v. Holszański.
Michałowicz ks. v. Wiśniowiecki.
Wasylewicz v. Litwa dworzanie hosp.
Aleksandra Semenówna ks. v. Słucki.
Aleksandrowicz Jakubowicz Marcin 371.
Poddani jego:
Bokszta Hryniec 371.
Matwój 371.
Aleksandrya (Perskowa area), miasteczko w guber-
nii wołyńskiej, pow. rówieńskim 167—168.
Aleksy v. Braclaw protopop. — Winnica pop Ni-
kolski.
- Falelewicz 361.
Piotrowicz 286.
Zacharycz v. Świrski Andrzej ks. poddany.
Alschanensis dux v. Holszański.
Atyszów v. Holiszów.
Amużukowszczyzna, ziemia pusta w braślawskim
pow. (w kowieńskiej gub.) 359.
Anastazyja ks. v. Holszański.
Andrejkowicz v. Turczyn.
Andruski Fedor, Jacko i Seńko v. Wołyn ziemianie.
Andruszewicz Mikołaj Seńkowicz v. Litwa cześnik.
Andrzej-Andruszko v. Dolsk dziedzic. — Dymitr
Aleksandrowicz. — Dżidko. — Rusanowicz. —
Sakowicz. — Sanguszko.
syn władcyki połockiego, Łukasza 29.
Aleksandrowicz ks. v. Sanguszko.
Jaszkiewicz v. Juchno Słankiewicz poddany.
Michałowicz ks. v. Sanguszko.
Semenowicz ks. v. Holszański.
Anna (Hanka) v. Dymitr Aleksandrowicz. — Hol-
szański. — Kobryński. — Nasiłowski. — San-
guszko.
siostrzenica Jarubowicza 257.
Bartoszoza v. Taborowicz.
Jakubówna v. Kozika Bartosz.
Juriewna v. Czyż Jan.

Michałowa ks. v. Sanguszko.
Antoni v. Łuck władyka.
Antonoszy, wieś w gub. kowieńskiej, powiecie nowoaleksandryjskim 257.
Antonowicz Kuźma v. Winnica podstarości.
Aquilla Stanislaus v. de Itza.
Aresztów (Rastów), wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie rówieńskim 43—45. 167—168.
Armeni 183.
Armenorum ecclesia v. Łuck.
Arseni v. Żydyczyn archimandryta.

B.

Babałówka (Babołoki), wieś w gubernii wołyńskiej, pow. dubieńskim 96—97.
Babiczy, lewy dopływ Druci 23—24.
Babicze, wieś w gubernii i powiecie mohylewskim Babiczyna ziemia 23.
Babiński v. Turów ziemianin hospodarski.
Mytko 38.
Semen Michałowicz 473. v. e. Wołyń ziemianie.
Seńko Mytkowicz 55. 113. 114. 254.
Babołoki v. Babałówka.
Bacharewicze, przysiółek do Dereczyna 25.
Baczmanówka (Baczmanów), wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zasławskim 201—203.
Bahrynowski Hrehory Iwanowicz 24.
Bajewski Lecko v. Wołyń ziemianie.
Bajmakowce, wieś w dawnej kuźmińskiej włości 158.
Balażewicze (Bołżewicze), wieś w gub. mińskiej, pow. mozyrskim 95.
Barbara v. Dymitr Aleksandrowicz. — Jusza Potapowicz.
Barszczów v. Borszczówka.
Bartków, wieś w gub. siedleckiej, pow. sokołowskim 195.
Bartłomiej — *Bartosz* v. Kijów biskup. — Ostyk rotmistrz.
Stanisławowicz v. Koniuski.
Bartoszewicz Stanisław 190. 195. 332. v. e. Litwa marszałek hosp.
N. żona jego 28. 35. 36. 47.
Basów Kut (Basoje, Basie), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 43—45. 167—169.

Batuj v. Cyryn poddany włości.
Bczycz v. Ptycz.
Behnie (Behonie), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 167—169.
Bełz, miasto powiatowe w Galicyi wschodniej 275.
Poddani królewscy 275.
Berdyczowski Iwan Wojnikowicz (?) 250.
Berehy (Biały Bereh), wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 96—97.
Berestecki Michał v. Wołyń ziemianie.
Beresteczko Rusinowe, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 198—199. 209—210.
Berestowicze v. Brzostowica.
Bereza, lewy dopływ Szczary 13—14. 17—18.
Berezów, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. zwiahelskim 201—203.
Berezowo, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 11.
Berezyna, miasteczko w gub. mińskiej, pow. iuhmeńskim 404—405.
Bereżecki Iwan Matfijewicz v. Krzemieniec ziemianin.
Bereżeński Hrycko v. Wołyń ziemianie.
Bereżki, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 17—18. 25.
Dworzec 17. 25.
Bereżne (Bereżany), miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 43—45. 167—169.
Bereżyński v. Wołyń ziemianie.
Bereżyszczowski v. Wołyń ziemianie.
Bernat v. Rudomina poddani.
Olgert v. Litwa marszałek Świdrygiełły.
Bernatowicz Mikołaj 29.
Bersniki v. Berzniki.
Berszty v. Birsztany.
Berzniki (Bersniki), wieś w gub. suwalskiej, pow. sejneńskim 372—373.
Besak 13.
Bezdedewicz Jakim v. Słonim poddany.
Białaszów, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 91—92.
Biała-Wieża (Albae Turres) 141.
Białogród 114.
Białogródka, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 59—60. 197.

Sługi putne:
Sidor Sieniutycz 59—60.
Zenko Macewicz 59—60.
Ziemia 197.
Białokrynicki Bohdan v. Wołyń ziemianie.
Białopole, wieś w pow. włodzimierskim 329—330.
Białopolscy v. Wołyń ziemianie.
Dorota Jakubówna 329.
Nastazya Rafałówna 329.
Białostocki Lecko Daszkowicz 305.
Jacko v. Wołyń ziemianie.
Roman 326. v. e. Wołyń ziemianie.
Semen " "
Wanko " "
Białotyn, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim
38—39. 203. 204. 329—330. 456. 465.
Pole 38.
Poddani 203. 465.
Bielanka (Albus), lewy dopływ Orlanki, prawego
dopływu Narwi 142—143.
Bielewicz Ławryn v. Radziwiłłowicz poddany.
Bielica, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 346.
Starosta:
Radziwił Jerzy Mikołajewicz 1529—1533. 346.
348. 367. 373. 414. 469—470. v. e. Grodno
starosta. — Lida starosta. — Litwa hetman i mar-
szałek dworny. — Wilno kasztelan.
Bielicze (Bylicze), wieś w pow. włodzimierskim 283.
284. 440—441.
Ziemia 283. 286. 288. 294. 296.
Bielikowicz Jan 434.
Wasko v. Wołyń ziemianie.
Bielinichin Hryhory v. Litwa dworzanie hosp.
Bielów, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim
147. 148.
Bielscy książęta:
Anna Semenówna Kobryńska, żona Fedora 338.
Fedor 338.
Semen 242—243.
Wasyliśsa Iwanowa Włodzimierzowicza, matka
Semen 242—243.
Bielsk, miasto powiatowe w gub. grodzieńskiej 12.
141—143. 356.

Officiales 142.
Powiat 141—142.
Starostowie 142.
Vicegerens silvarum 142.
Zamek 142.
Starosta:
Montowtowicz Bartosz 1486. 19.
Kłoczko Wojciech Janowicz 1507—1509. 50.
70. v. e. Kowno starosta. — Litwa marsza-
łek hosp. i ochmistrz królowej.
Niemira Hrymalicz 1511. 85.
Gasztołd Olbracht Martynowicz 1514. (1516).
109. 141—142 v. e. Połock wojewoda.
Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1522. 233. v. e.
Litwa podczaszy. — Marków starosta.
Gasztołd Olbracht Martynowicz 1522—1534. 241.
339. 342. 344. 348. 373. 460. 461. 463—464.
v. e. Litwa kanclerz. — Mozyr starosta. —
Wilno wojewoda.
Bielatycz Iwan v. Świrski poddany.
Bieluchna v. Hołownia Ostrożecki.
Biernaty v. Mielnik ziemianie.
Stare " "
Bielatynska ziemia 284.
Biratyszki, niwka 149.
Birsztany (Berszty), miasto w pow. grodzieńskim 12.
Powiat 321.
Biskupicze Szlacheckie, wieś w pow. włodzimier-
skim 430—431.
Błoto długie 304.
Błudów, wieś w pow. włodzimierskim 104—105.
Pola 104.
Bobicki Bohdan v. Wołyń ziemianie.
Sirota " "
Bobły (Bołby), wieś w gub. wołyńskiej, pow. ko-
welskim 56—57. 126. 127. 129. 134. 135.
161. 365.
Bobojed Wasylewicz 430.
Bobrowicz Iwaszko v. Wołyń ziemianie.
Bobrujsk, miasto powiatowe w gub. mińskiej 227.
Starosta:
Gasztołd Olbracht Martynowicz 1522. 227. 228.
230. v. e. Mozyr starosta. — Wilno wojewoda.

- Bohatyrowicz* Wasko Lewonidowicz v. Połock poddani hosp.
- Bohdan-Bohdaniec* 434 v. e. Dremutowicz. — Krasne ludzie służebni. — Litwa diak hosp. — Rudomina poddani. — Wołyń ziemianie. — Woronka.
- Chalewicz v. Kików poddani.
- Fedorowicz v. Połock bojar. — Hołowicz.
- Iwaszkowicz v. Litwa dworzanie hosp.
- Lenkowicz v. Brześć ziemianie.
- Macewicz v. Niemież sokołojty.
- Niekraszewicz v. „ „
- Petkowicz v. Rudomina poddani.
- Wasylewicz 374. v. e. Lubecki.
- Zankowicz v. Brześć ziemianie.
- Bohdanowe* dzieci v. Wołyń ziemianie.
- Bohdaszów*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rowieńskim 53.
- Bohdia* Michałówna v. Litwa bojar. hosp.
- Michłówna v. Stanko Janowicz.
- Bohdziewicz* Jan 394.
- Mikołaj 394.
- Urban 394.
- Żdan 394.
- Bohowityn-Bohowitynowicz.*
- Bohdan Lwowicz 198. 199. v. e. Wołyń ziemianie.
- Bohowityn 477 v. e. Wołyń ziemianie.
- Bohusz v. Daugi starosta. — Kamieniec Lit. starosta. — Litwa marszałek i pisarz hosp., podskarbi ziemski. — Słonim starosta. — Wołyń ziemianie.
- Iwan v. Wołyń ziemianie.
- Iwan Bohuszewicz 354. v. e. Brześć ziemianie.
- Lew 354.
- Lewko v. Brześć klucznik. — Litwa pisarz hosp.
- Piotr 253—254.
- Piotrowicz Szumbariski 253. 254. 256. v. e. Wołyń ziemianie.
- Wojna Bohuszewicz v. Brześć ziemianie.
- Bohuchwał* Dmitrowicz v. Dymitr.
- Dmitryjewicz v. Litwa pisarz hosp.
- Bohusz* (pisarz) v. Bohowitynowicz. — Winnica podstarości.
- Fedkowicz v. Brześć ziemianie.
- Pawłowicz v. Wołyń ziemianie.
- Waskowicz v. Krupeczyc.
- Bohusza* podwórze v. Włodzimierz.
- Bojenko* Diaszlewicz v. Tatarowie.
- Bokej* Hryhorewicz v. Litwa dworzanie hosp.
- Boksza* Hryniec i Matwij v. Aleksandrowicz Marcin Jakubowicz poddani.
- Bolesty* v. Mielnik ziemianie.
- Bołbas-Bołbasowicz* Fedor 137.
- Iwan Fedkowicz 137—138.
- z Kneruta v. Wołyń ziemianie.
- Olechno v. Krzemieniec ziemianie.
- Bobły* v. Bobły.
- Bożewicze* v. Bażewicze.
- Bona* v. Litwa W. księżna. — Polska królowa.
- Borasthenes* v. Dniepr.
- Boratyńscy* v. Mielnik ziemianie.
- Borbin* (Borblin), wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 90.
- Borowicki* Niekrasz v. Ostrogski bojar.
- Borszczówka* (Barszczehow), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstantynowskim 158—160.
- Boruchowska* Jakimowa v. Wołyń ziemianie.
- Borutno* jezioro 67. 268.
- Borynia*, droga 105.
- Borys* v. Lichowidowicz. — Perekały poddani.
- Iwanowicz v. Sowa.
- Borysów*, miasto powiatowe w gub. mohylewskiej 120.
- Borysów*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 456.
- Borzobohaty* Iwan Olechnowicz v. Wołyń celnik.
- Iwan Jackowicz 453.
- Borzowszczyzna*, puste sieliszcze w krzemienieckim pow. 112—113.
- Botenczyc* Roman 153.
- Bożów* (Bożewo), wieś w pow. włodzimierskim 419.
- Braclaw*, miasto powiatowe w gub. podolskiej 75.
133. 209. 222. 223. 278. 420. 465.
- Dzierzawca 247.
- Mieszczanie 134.
- Powiat 35. 46. 66. 75. 177. 181. 250.
- Zamek 133. 420. 465.

Ziemiańskie:
Buszmiński Andruszko 181.
Koszczyzna Anna Semenowa 143—144. 177—178.
Koszka Juchno Semenowicz 181—182.
Semen 45. 46. 66. 181—182.
Ładyżyńska Romanowa Lubka Jesmanówna 177.
Ładyżyński Roman 177—178.
Obodeński Wasyl Romanowicz 247.
Słupica Bohdan 208.
Stecko 75.
Ziałowska Fedorowa Miłochna 250.
Podstarości:
Hłuski Hryhory około 1509—1510. 66. 75.
Jakubowicz Michno 1521. 208.
Pop Pokrowski:
Onisym 1521. 209.
Protopop:
Aleksy 1531. 376. v. e. Winnica pop Nikolski.
Starosta:
Czartoryski Michał Wasylewicz (1507) 46.
Ks. Andrzej (Aleksandrowicz Sanguszko) 1489. 21.
Zbaraski Michał Wasylewicz (1507. 1518). 46. 181.
Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1507—1516.
49—55. 58. 63—70. 76. 80. 83—87. 91.
97—99. 102—104. 106. 109. 110. 113.
114. 118. 120—125. 127. 128. 130—134.
Ks. Sanguszko Roman Andrzejewicz 1516 od
23. stycznia do 13. czerwca 1516 (1517 —
1518). 134—136. 143. 144. 156. 161. 177.
276. v. e. Winnica starosta.
Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1516—1529.
136—137. 152. 153. 157—168. 170—172.
182. 184—187. 291—194. 196. 200—206.
208. 212—218. 220—223. 226—230. 232.
233. 235—238. 240—245. 253—255. 257.
265. 266. 269. 290. 297. 298. 300. 301.
315. 335. 339. 341. 342. 344—348. 352.
353. 358. 385. v. e. Litwa hetman. — Łuck
starosta. — Troki wojewoda. — Wilno kasztelan.
— Winnica starosta. — Wołyń marszałek.
Ks. Ostrogski Ilija Konstantynowicz 1530—1534.
362. 366. 369. 377—388. 394. 398. 399.
416. 417. 420. 433. 456. 465. 472. 473.
v. e. Winnica starosta.

Brahowszczyzna, ziemia pusta 160.
Branniki v. Bronniki.
Brasław, miasto powiatowe w gub. kowieńskiej.
Powiat 359.
Starosta:
Sapieha Jan 1507—1516. 53. 59. 63. 70. 77.
87—89. 109. 143. v. e. Litwa marszałek
i pisarz hosp. — Podlasie wojewoda. — Troki
horodniczy.
Brodna, prawy dopływ Łukonicy, lewego dopływu
Szczyry 17—18.
Brodów, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim.
87—88.
Brodziec, wieś w gub. mińskiej, pow. ihumeńskim
404—405.
Bronniki (Branniki), wieś w gub. wołyńskiej, pow.
rówieńskim.
Hrycko z Bronnik v. Wołyń ziemianie.
Bryszczanowszczyzna, ziemia pusta 78.
Brześć Litewski, miasto powiatowe w gub. grodzień-
skiej 3. 15. 34. 35. 56. 57. 82. 84. 85. 87—89.
99. 131. 133—136. 179. 182. 184. 185. 187. 309.
Judaei 184:
Chemia brat Ducka 390—391.
Ducko Michelewicz 390—391.
Karczmy 20.
Korzec 390—391.
Mieszczanie 107.
Myto 19. 21.
Powiat 108. 321.
Sejm (conventus generalis) 84. 85. 182. 184.
187. 309.
Via magna 142.
Ziemiańskie:
Afanasowa 322.
Bohdan Lenkowiec 322.
Zankowiec 322.
Bohowityn 322.
Iwan Bohuszewicz 322.
Wojna Bohuszewicz 322.
Bohusz Fedkowiec 322.
Bugrabiec Macko(owa) 322.
Michno 322.
Cherubin 322.

Dowojnowicz Stanisław 322.

Fedko, zięć Groma 322.

Fedor Michałowicz 322.

Gromacki 321.

Gromówna Marya 322.

Hajko Hawryło 322.

Jan 322.

Mikołaj 322.

Hornowski Fedko 322.

Iwan 322.

Michał 322.

Paweł 322.

Piotr 322.

Wasko 322.

Żdan 322.

Ihnatowa 322.

Iwan Fedkowicz 322.

Kolnewa Fedor 322.

Kraśnik 322.

Kruczyca Bohusz Waskowicz 322.

Kryczewska Waskowa 322.

Kryczewski Stecko 322.

Lewszowa 322.

Liszczyński Michnik 322.

Pronko 322.

Lwowa 322.

Łukasz 322.

Łyczewicz Packo 322.

Łys Micko 322.

Manko Fedkowicz 322.

Marcin Myszkievicz 322.

Matyasz Matfijewicz 322.

Mikina 322.

Myszko Szlachta 322.

Mytnicka Anna 322.

Niekraszowa 322.

Olizarowicz Wasko 322.

Ostromieczów Jan 322.

Pańko 322.

Paszkowski 322.

Patej 322.

Piszczukowicz Kostyna 321.

Połubeński książę 322.

Puzowski Bohusz 322.

Ptowski Janko 322.

Sarnacki Jan 322. v. e. Mielnik sędzia.

Sasin 322.

Seńko Fedkowicz 322.

Serafinowa 322.

Siekierka Jan 322.

Siestrzeniec Kuczuk 322.

Stecko Lewkowicz 322.

Świsłocki Dymitr 322.

Syrwinowicz Janusz 322.

Szeleśnicki Paweł 322.

Wojna 322.

Tokarzewski Iwan 322.

Zanko 322.

Tyszkiewicz Patej z Koroszczyzna 322.

Wołoszyn Wasyl 322.

Zaranko Bohusz 322.

Macko 322.

Marcin 322.

Zboromicki Roman 322.

Zbuński Jerzy 322.

Biskup v. Łuck.

Klucznik:

Bohowitynowicz Lewko 1486. 20. v. e. Litwa
pisarz hosp.

Starosta:

Ks. Holszański Aleksander Juriewicz 1507. 47.

48. 50. v. e. Wilno kasztelan.

Hlinicz Jerzy Iwanowicz 1511—1522. 85. 112.

118. 122. 128. 135. 143. 148. 154. 159.

162. 165. 168. 170. 182. 184. 187. 222.

223. 228. 230. 239. 243. 244. v. e. Lida

starosta. — Litwa marszałek dworny i hosp.

Chodkiewicz Aleksander Iwanowicz 1529. 354.

v. e. Litwa marszałek hosp. — Ostryna i Wil-
kia star.

Władyka v. Włodzimierz.

Wojski:

Łozka Andrzej Borysowicz 1529. 351.

Brzeźnica, prawy dopływ Wiżówki, prawego dopływu

Wiżwy 62—63.

Brzostowica, wieś w pow. grodzieńskim 81.

Pasznia dworna 81.

Bubnowski Michał v. Wołyń ziemianie.

- Bubnów*, wieś w pow. włodzimierskim 104—105.
Pola 104.
- Buceń*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 392—393. 423—426. 438. 442—444.
- Bugino* v. Iwaszkowo.
- Bu(r)grabia-Bugrabicz* v. Litwa dworzanie hosp.
Mackowa v. Brześć ziemianie.
Michno v. „ „
- Bujwidowicz* Hryhory v. Kiernów bojar.
Janusz v. Kiernów bojar.
- Bukojemski* Hrycko v. Wołyń ziemianie.
- Bukojma*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 304—305.
Droga 305.
Granica 305.
- Buniewicz* v. Deręczyn poddani.
- Buremski* Aleksander Fedorowicz książę 214. 216. 218. 238. 259. 275. 294. 296.
Aleksandrowa v. Wołyń ziemianie.
N. Buremski v. „ „
- Burycz* Iwan v. Jundziłł Wojciech poddany.
- Buszmiński* Andruszko v. Braclaw ziemianie.
- Butrym* Niemirowicz v. Wilno ciwun.
- Bużkowicze*, wieś w pow. włodzimierskim 256—257.
- Bykowski* Hrydia v. Litwa dworzanie hosp.
- Bylicze* v. Bielicze.
- Bystrzyca*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. wilejskim 476.
- Bystrzyce*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 90.
- Byteński* Hrycko Wochnowicz 388.
- C.**
- Cecenionski* Michał Mojsejewicz 452.
Suprun, syn jego 452.
- Cecenionka* (Czecynowce), wieś w pow. krzemienieckim 452. 459. 474. 475.
- Cel* (Czelnia), wieś w gub. mińskiej pow. ihumeńskim 371—373.
- Cepra*, wieś w gub. mińskiej, pow. stuckim 355—356.
- Cewelicze*, wieś w pow. włodzimierskim 104—105. 116—117. 261. 351.
Pola 104.
- Chanion*, sieliszczce w dawnym pow. braclawskim 45—46. 181—182.
- Chełm*, miasto powiatowe w gub. lubelskiej 95. 275. 277.
Poddani królewscy 275.
Ziemianie:
Łamanowa Steckowa Jadwiga 94.
Jakób, syn jej 94.
- Chemia*, v. Brześć Iudaei.
- Cherubin* v. Brześć ziemianie. — Mielnik ziemianie.
- Chicowszczyzna*, pusta ziemia 284.
- Chłusowszczyzna*, ziemia pusta 307.
- Chmara* v. Miłowski.
- Choboltowski* v. Kościuszko.
- Chochla* Łukasz i Tworyan v. Roski poddani.
- Chocyn*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 167—168.
- Chodaki*, wieś w pow. krzemienieckim 20.
- Chodakowce*, wieś w gub. podolskiej, pow. płoskirowskim 158—160.
- Chodkiewicz* Aleksander v. Brześć Lit. starosta. — Litwa marszałek hosp. — Ostryna starosta. — Wilkia starosta.
Bohdan Hrynkowicz v. Grodno koniuszy.
Iwan v. Litwa marszałek hosp. — Łuck starosta.
Iwan 42.
Panko, brat Iwana 42.
- Chodko*, sługa Świdrygiełły 4.
- Chodor* v. Wuszkowicz.
- Chodoriaka* v. Tarnawka poddani.
- Chodorkowo*, sieliszczce 153.
- Chodyczyc* Wasko Olechnowicz 265—266.
- Choloniewski* Andrzej i Hawryło v. Wołyń ziemianie.
- Chołopicze* (Chłopecz), wieś w pow. włodzimierskim 408—409. 436—437. 476.
- Chołopy*, wieś w gub. wołyńskiej, powiecie rówieńskim 7.
- Chomiakowicz* Iwan v. Wołyń ziemianie.
- Chomicz* Fedko v. Litwa krajczy Świdrygiełły.
- Chomicze*, dobra 400.
- Choniec* v. Swojczewski.
- Choniewiczze*, wieś w gub. mińskiej, pow. nowogrodzkim 160.

- Chorbakow* v. Horbaków.
- Chrapun* (Chrapin), wieś w gub. mińskiej pow. mozyrskim 352—353.
- Chrebtowicz* Bohdan Martynowicz 233. 290. v. e. Wołyń ziemianie
Fedia Paszkówna, żona Wasyla 111. 112.
Fedko Bohdanowicz, były podskarbi ziemski 212. 213. 226. 350.
Hanna Litaworówna za Ostykiem Jerzym.
Helena Fedkówna, za Czetwertyńskim Fedorem.
Iwan Litawor 154. 155.
Iwaszko 313. 315. 316. 319. 320. 360. v. e. Litwa dworzanie hosp.
Juryj syn Fedka 226.
Lubka Ihnatówna Dczusanka, żona Iwaszka 435.
Marcin Bohdanowicz v. Przelaje starosta.
Marya, żona Fedka 212. 213. 226.
Michno 138.
Wasyl 78. 111. 112. 252. 329. 330. 465.
- Chrennicki* Niemira v. Wołyń ziemianie.
- Chrołowska* ziemia 88.
- Chromczyński* ogród v. Świr.
- Chrys* v. Połukniaziewicz.
- Chwalelejewicz* Lew v. Wołyń ziemianie.
- Chwalimicze* v. Falimicze.
- Chwałko* 14.
- Chwedko* v. Fedko.
- Chworoszcza* 304.
- Chybowo* v. Mielnik ziemianie.
- Ciarany*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 25.
- de Ciechanowicz* Stanislaus Piotrowicz v. Kiszka.
- Cudnów*, miasteczko w pow. żytomierskim 49. 50. 80. 87.
Bojarowie 49. 70.
Karczmy 49.
Miasto 49. 50.
Mieszczanie 49.
Myto 87.
Osada miasta 49—50.
Targi 49.
Zamek 49. 50. 70. 87.
- Cwetocha*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 203—204.
- Cycenenicze* v. Ceceniówka.
- Cyryn*, miasteczko w gub. mińskiej, pow. nowogrodzkim 151—152.
Poddany:
Batyj 151.
Włóś 151. 160.
- Czaple*, wieś w gub. siedleckiej pow. sokołowskim 195.
Dziedzic:
Mikołaj 195.
Zofia z Korczowa, żona jego 195.
- Czaplic* Hrycko Iwaszkowicz 113—114.
Iwan 138.
Iwaszko (Jan) 55.
Kadyan v. Wołyń ziemianie.
Marya, córka Jana v. Omeliański.
Mykita 38. 138.
Piotr v. Wołyń ziemianie.
Wasyl 312. v. e. Wołyń ziemianie.
Wasyl Mykitycz v. Litwa dworzanie hosp.
- Czarnorucze* (Czarnoruj), wieś w pow. mohylewskim 23—24.
- Czarnoruj*, dopływ Babicza, lewego dopływu Druci 23—24.
- Czartoryski* Fedor Michałowicz 91. 93. 153. v. e. Łuck starosta. — Wołyń ziemianie.
Michał Wasylewicz 5. 7. 8. v. e. Braclaw starosta. — Litwa marszałek Świdrygiełły.
- Czarukowski* v. Rusan.
Mykita v. Wołyń ziemianie.
Zinko „ „
- Czaruków*, wieś w pow. łuckim 5. 153.
- Czczersk*, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow. rohaczowskim.
Starosta:
ks. Wiśniowiecki Fedor Michałowicz 1533. 404—405. v. e. Propojk starosta.
- Czelnia* v. Cel.
- Czepielowa* Luca v. Łuka.
- Czepielówka* (Czepielowce, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstantynowskim 158—160.
- Czercze* (Czernczyce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 256. 257. 271. 272. 457.
Ziemia 271—272.

- Czeremoszna*, wieś w gub. podolskiej, pow. braclawskim 144. 177—178. 208. 247. 250. 278.
- Czerewaczyce*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. kobryńskim 10. 223. 224. 234. 239—240. 246. 252. 264. 267. 280. 285. 333. 337—338.
- Czerkasy*, miasto powiatowe, w gub. kijowskiej 81. Powiat 81.
- Czernczyce* v. Czercze.
- Czernelówka* (Czerniechowce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstantynowskim 158—160.
- Czerniatyn* Wielki i Mały, wsie w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim. 158. 160.
- Czerniechowce* (Czerniechów), wieś w Galicyi wschodniej, w pow. zbaraskim 166—168.
- Czerniechowce* v. Czernelówka.
- Czerniechów*, wieś w Galicyi wschodniej, pow. tarnopolskim 166—168. 237. 341—343. 378. Jarmarki 341—342. Mieszczanie 341—342. Myto 342. Osada miasta 341—42. Targi 341—342. Zamek 341.
- Czerniewski* Hrycko 449.
- Czerników*, wieś w pow. włodzimierskim 29.
- Czerniżyn* v. Falimicze.
- Czersk*, osada miejska w gub. warszawskiej, pow. kalwaryjskim 295. 297.
- Czetwertnia*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 315—316.
- Czetwertyński* Andrzej ks. v. Wołyń ziemianie. Fedor Fedorowicz 31. 91. 93. 116. 117. 256. 262. 275. 282. 284. 287. 288. 294. 296. 303. 314. 350. 351 v. e. Litwa dworzanie hosp. — Wołyń ziemianie. Helena Fedkówna Chrebtowiczówna, żona Fedora 350—351. Iwan 5. 7. Semen Fedorowicz 75. Wasyl Fedorowicz 31. 91. 93. 119. 188. 197. 216. 218. 231. 259. 262. 310. 317. 351. 392. 393. 398. 399. v. e. Wołyń ziemianie.
- Cziniwianczice*, prata 142.
- Czobotor* Miksza v. Świrski poddany.
- Czobnowszczyzna*, ziemia pusta 361.
- Czortolescy*, wieś w dawnym pow. żytomierskim 102.
- Czuchele* (Czuchelejowce), wieś w gub. wołyńskiej, powiecie starokonstantynowskim 158—160.
- Czurlany*, dobra 350.
- Czyrczyn*, wieś w gub. i pow. mohylewskim 23—24.
- Czyż* Jan 396. Anna Juriewna, żona jego 396. Wasyl Bohdanowicz v. Hajna i Kryczów starosta. Litwa koniuszy dworny.
- Czyżewicz* Andrzej 476. Bartosz Juszkiewicz Kozika 284. 320. N. żona Andrzeja 1. voto ks. Illebowa Prońska 476.

D.

- Dachno* Wasylewicz v. Łuck klucznik, horodniczy i mostowniczy. — Wołyń ziemianie.
- Dachnowicz* v. Paszko.
- Danielewicze* (Danieleczowicze), wieś w gub. mińskiej, pow. mozyrskim 64—66.
- Daniło* v. Iwaszencewicz.
- Dankowski* dwór v. Łuck.
- Daszewa* v. Dereczyn.
- Daszko* v. Sosoński.
- Daszkowicz* Matwój v. Kornilowicz.
- Daugi*, albo *Dowgi*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. trockim 141—142. Starosta: Bohowitynowicz Bohusz 1516. 141. 142. 147. 148. v. e. Litwa marsz. hosp. i pisarz. Zabrzeziński Jan Janowicz 1518—1529. 182. 187. 241. 290. 339. 342. 344. 346. 348. v. e. Litwa marszałek ziemski. — Marków, Merecz i Oszmiana starosta. — Nowogródek wojewoda.
- David* Jackowicz 401. v. e. Litwa dworzanin hosp.
- Dawlet* Abdylin v. Nowogródek Tatarowie.
- Dezusa* Bohdan v. Wołyń ziemianie. Ihnat 435 v. e. „ Ihnatowa „ Iwan „ Lubka Ihnatówna za Chrebtowiczem Iwanem.

- Deđera* v. Winnica wójt
- Dederkał* Sidor i Zanko v. Wołyń ziemianie.
- Deków* v. Dykowo.
- Demian* v. Włodzimierz władyka.
- Denisany* v. Mielnik ziemianie.
- Denisko - Deniskowicz* v. Ledochowski.
Michał Seńkowicz 455. v. e. Krzemieniec i Wołyń ziemianie.
- Denisowicze*: Koziel i Niemira v. Holszański bojarowie.
- Deraźnia*, część Sławuty 203—204.
- Dereczyn*, miasteczko w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 1—2. 13. 24—25. 31. 178. 266.
Cerkiew Ś. Spasa 31.
Dereczyńcy 1.
Dyakon 31.
Poddani:
Buniewicz 31.
Juć 31
Kisiel 31.
Pilip 31.
Rać 31.
Tryda 31.
Żuk 31.
Pop 31.
Ziemie:
Daszewa 31.
Romanowska 31.
- Derenco*, wieś w dawnym połockim powiecie 74. 268—70.
Ziemia paszna i bartna 74.
- Dereviane*, wieś w gub. wołyńskiej pow. rówieńskim 5—6.
- Dermań*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 90—91.
Cerkiew Ś. Trójcy 91.
Monastyr 91.
- Derna*, wieś w pow. dubieńskim 169—170. 343—344.
- Dentiorwie*: Macko, Olechno i Staś v. Wołyń ziemianie.
- Diadkowicze*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 275. 381—382.
- Diaków*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. zaslawnym 201—203.
- Diatełówka* (Diatełów Staw), wieś w pow. zaslawnym 201—203.
- Dmitrowicze*, wieś w pow. kijowskim 175—176.
- Dniepr* (Borasthenes) 61. 172.
- Dobczykały* v. Topczykały.
- Dobko* Janowicz v. Wilno bojar.
- Dobromużyn*, las 188.
- Dobrowody* (Dobra Woda), wieś w Galicyi wschodniej, pow. zbaraskim 166—168.
- Dobryń*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 167—168.
- Dochnowicz* v. Paszko.
- Dojlid* Jan 13.
- Dojnów*, miejscowość 149.
- Dokudów*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 130—131. 354—355.
Cerkiew Ś. Michała w rynku 354.
Granica 130.
Kościół lacki 354.
- Dolina*, miasto w Galicyi wschodniej 215. 311. 312.
- Dolsk*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 1. 19. 26. 32. 33. 41. 54. 94. 101. 179. 241. 315. 356. 357. 360. 361. 369. 370. 374. 395. 409.
Cerkiew Ś. Mikołaja 1.
Dziedzic:
Ahafia, żona Mikołaja 1.
Andruszko, syn „ 1.
Hurko „ „ 1.
Mikołaj 1.
Stecko 1.
Dziesięcina 1. 179.
Monastyr stary 1.
Paroch 1.
Poddani 26. 315.
- Dolski* książę v. Wołyń ziemianie.
- Dotuszyńce*, wieś w dawnym pow. zbaraskim 166.
- Dorohin* (Drohin) Stary i Nowy, miasteczka w gub. wołyńskiej, pow. owruckim 81.
- Dorohiński* v. Kisiel.
- Dorohliny*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 25.
- Dorohobuż* v. Drohobuż

Dorohoteż v. Dorotyszcze.

Dorota Jakubówna v. Białopolscy.

Dorotyszcze (Dorohoteż), wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 392—393. 423. 425. 438. 444.

Dorsuniszki, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. trockim 154—155.

Powiat 321.

Starosta:

Ostykowicz Jerzy Hryhorewicz 1517. 154. 155.
Hornostaj Iwan 1525—1533. 277. 299. 353.
428. v. e. Litwa marszałek, pisarz hosp. i podskarbi ziemski. — Słonim starosta.

Dosko Janowicz v. Litwa bojarowie hosp.

Dowdeńscy v. Wołyń ziemianie.

Dowgirdowicz Bohdan 353.

Jerzy v. Litwa dworzanie hosp.

Maciej, brat Stanisława 332—333.

Michno „ „ 333.

Stanisław 332—333.

Poddani Stanisława:

Juchno Michnowicz 332.

Maciej „ 332.

Mik „ 332.

Piotr „ 332.

Dowojnowicz Andrzej Jakubowicz v. Ejszyszki starosta. — Litwa podkomorzy.

Anna Piotrówna, żona Jana Janowicza 381. 382. 384.

Jan 42. 384. 381.

Andrzejewicz 15.

Janowicz 381. 382. 384.

Dowszysz Puhowicz v. Niemież sokołojty.

Dowtys Waskowicz v. Niemież sokołojty.

Drapowce (Drypów), wieś w gub. grodzieńskiej pow. słonimskim 25.

Dremlik Tworyan 28. 29. 195.

Dremutowicz Bohdan 13. v. e. Słonim bojar.

Drewin, wieś w pow. włodzimierskim 325—326.

z *Drewina* Wasyl Jenkowicz v. Wołyń ziemianie.

Drohiczyn, miasto w gub. grodzieńskiej, pow. bielskim 9. 195.

Powiat 195.

Starosta:

ks. Sanguszko Iwaszko 1452. 9.

Plinicz Iwaszko 1478. 16. 17.

Zabrzeziński Jan Janowicz 1514—1516. 109. 120. 130. 131. 132. 135. v. e. Nowogródek wojewoda.

Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1518—1520. 184. 190. 202. v. e. Litwa marszałek ziemski. — Słonim starosta.

Kiszka Piotr Stanisławowicz 1522—1531. 241. 339. 342. 344. 348. 373. v. e. Hoża i Przemotom starosta. — Połock wojewoda.

Sapieha Iwan Bohdanowicz 1533. 422. v. e. Litwa marszałek hosp. — Podlasie wojewoda.

Wojski:

Święcicki Jan 1527. 315.

Drohın v. Dorohin.

Drohobuż (Dorohobuż), wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 121—124. 164. 300. 301. 311.

Cerkiew Wniebowzięcia P. Maryi 121.

Forum annuale 121—124. 164.

septimanale 122—124. 300. 301.

Monastyr 121.

Osada miasta 119—122.

Theloneum 121. 122.

Zamek 311.

Drohobycz, miasto w Galicyi wschodniej 215. 312.

Drozdzeński Iwan Mickiewicz 211.

Drozów, wieś w dawnym pow. braclawskim 181—182.

Druck, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow. orszańskim 76—77.

Miasto 76—77.

Zamek 76—77.

Druć, prawy dopływ Dniepru 23—24.

Dworzec Kula nad nią 23.

Drybowa v. Hrybowo.

Drypów v. Drapowce.

Dubicki Iwan 144.

Dubieckie, campi 142.

Dubinki, miasteczko w pow. wileńskim 99.

Starosta:

ks. Połubeński Wasyl Andrzejewicz 1527. 99. v. e. Koniawa i Żołudek starosta. — Litwa marszałek hosp.

Dubiszczka, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstantynowskim 158. 160.
altera v. Wolica Dubiszczka.

Dublany, wieś w gub. wołyńskiej pow. dubieńskim 305.

Dublański v. Szudowicz Michał.

Dubno, miasto powiatowe w gub. wołyńskiej 50—53.
70. 87. 164. 245. 301. 311.
Advocatus 51. 52.
Bojarowie 70.
Consules 52.
Forum annuale 51. 87. 164.
septimanale 51. 52. 300. 301.
Osada miasta 51—53.
Poddani 70.
Scabini 52.
Seniores 52.
Theloneum 52. 87.
Zamek 52. 70. 87. 311.
Namieśnik:
Walach Aleksiejewicz 1533. 412.

Dubrowa Gniła 239.

Dubrowicki Jurij Iwanowicz książę 47. 48. 84. 193. 214. 237. 378.

Dubrowlany, wieś w gub. wileńskiej, pow. święciańskim 281. 284. 299. 307. 320. 321. 349. 350. 356. 361. 364. 370. 371.
Namieśnik Juchna Andrzejewicza 281.
Juchnowszczyzna, ziemia 349.
Masiewszczyzna, ziemia 371.

Duchna v. Surynowa.

Ducko Michelewicz v. Brześć żydzi.

Dworzec, przedmieście Łucka 166.

Dworzec, wieś w gub. wołyńskiej pow. zastawskim 59—60.

Dyczko Wasylewicz v. Łuck ziemianie.

Dykowo (Deków), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 5—6.

Dymitr v. Iwaszencewicz.
Aleksandrowicz v. Sołtan.
Potomstwo Dymitra Aleks.
Aleksander, syn Dymitra Aleks. 345—348.
Adrzej syn Bohuchwała Dmitrowicza 345—347.

Anna, córka Bohuchwała 345—7.
Barbara „ „ 345—7.
Bohdana Wieliczowna, żona Bohuchwała 345—8.
Bohuchwał Dmitrowicz 345—8.
Iwan, syn Bohuchwała 345—7.
Jakób „ „ 345—7.
Katarzyna, córka Bohuchwała 345—7.
Polonia (Apolonia), córka Bohuchwała 345—47.

Dzidko Olechno Iwanowicz 455.
Andrzej, syn jego 455.
Marek „ „ 455.

Dzidkowce, wieś w pow. krzemienieckim 455.

Dziekczeński Stanisław v. Łuck ziemianie.

Dzierzek - Dzierżkowicze:
Jan Mikołajewicz v. Okstyny pleban.
Piotr Mikołajewicz 154—55.

Dziesiuchicze, dobra 11.

E.

Efremij v. Łuck władyka.

Ejszyszki, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 65.
Powiat 321.
Starosta:
Dowojnowicz Andrzej Jakubowicz 1508—1519.
65. 187. v. e. Litwa podkomorzy.
ks. Wiśniowiecki Iwan Michałowicz 1528—1533.
323. 404—405. 441. v. e. Wołyn ziemianie.

Elżbieta Marcinowa Stanisławówna 349.

Ena Kuźminicz v. Winnica podstarości.

F.

Falimicze (Chwalimicze), wieś w pow. włodzimierskim 14. 438. 439. 445. 461.
Czerniżyn, łąka 461.
Łopuszna, łąka 461.

Falków, dobra w dawnym pow. bractawskim 144. 177. 208. 247. 250. 278.

Fedia v. Olizar Szyłowicz.
Paszkówna v. Chrebtowicz Wasyl.

Fedkowscy v. Michnik ziemianie.

Fedor - Fedko - Fedec 464. zięć Groma v. Brześć ziemianie.

v. e. Bołbasowicz. — Chomicz. — Iwaszen-
cewicz. — Jełowicz. — Kordysz. — Litwa
dworzanie hospodarscy, kanclerz Świdrygiełły,
pisarze hosp. — Paszkiewicz. — Rusinowicz. —
Sanguszko. — Trębacz.
Bohdanowicz 232—233.
Chorwatowicz v. Koszowski poddani.
Hniewoszewicz v. Litwa marszałek hosp. —
Wołyń ziemianie.
Iwaszkowicz v. Ostrogski sługa.
Michałowicz v. Brześć ziemianie.
Ochremowicz v. Wołyń ziemianie.
Onoszkowicz 330. 360. 410. 448. 457. 462.
v. e. Kniachyniński.
Tatyanna (Anna), żona Onoszkowicza F. 1-o voto
Łaskowiczowa 330. 360. 457. 462. v. e. Wo-
łyń ziemianie.
Fewronia, wdowa Lcwozszkowa Ostapkowicza v. Po-
łock poddani hosp.
Filip Ilkowicz v. Świrski poddani.
Floryanowski grunt v. Świr.
Francigena Ioannes v. Pac Nicolaus capellanus.
Franciszek, doctor iuris pontificii v. Łuck kanclerz
biskupa i kanonik. — Lwów kanonik.
Frus Andrzej v. Winnica mieszczanie.
Fursowicz Iwaszko 144. v. e. Kijów ziemianie.
Futkowszczyzna, ziemia pusta 364.

G.

Gasztołd Jan Martynowicz v. Litwa cześnik. — Nowo-
gródek wojewoda.
Olbracht Martynowicz, comes de Gieranojny v.
Bielsk i Bobrujsk starosta. — Litwa kanclerz. —
Mozyr starosta. — Połock, Troki i Wilno wo-
jewoda.
Piotr (?) v. Słonim starosta.
Stanisław Olbrachtowicz v. Nowogródek wojewoda.
Zofia, żona Olbrachta 400.
Pisarz (sekretarz) Olbrachta:
Roski Lew Iwanowicz 1526. 281. 286.
Tur Marcin 1531. 390. v. e. Łuck bakałarz
biskupa Pawła.
Sługa Olbrachta:
Merla 245.

Gdańsk 282. 284. 285.
Georgius v. Jerzy.
Getul v. Wołyń ziemianie.
Gieranojny, miasteczko w gub. wileńskiej, pow.
oszmiańskim 245. 281. 372.
Glińsk, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim
53.
Gliński Michał książę 58. 61. 64. 141. 352.
Wasyl 116—117.
Głębokie, jezioro 67. 268.
Głębokie, rzeczka 67.
Gnojnica 397.
Góry, wieś w pow. wileńskim 145—146.
Czeladź niewolna 145.
Parobcy 145.
Górzeńska v. Wołyń ziemianie.
Grodno 47. 48. 50. 137. 219—224. 356. 357.
464.
Bojar hospodarski:
Mań Hlebowicz 218—219.
Poddany hosp.:
Jakow Mojsejewicz 110.
Powiat 32. 77. 110. 224. 225.
Choraży:
Tołoczkwicz Piotr 1522. 219.
Horodniczy:
Mieleszkowicz Martyn 1529. 354.
Ks. Odynczewicz Semen Bohdanowicz 1533—1534.
443. 459. 464.
Koniuszy:
Chodkiewicz Bohdan Hrynkowicz 1522. 219.
Leśniczy:
Kunczewicz Jakób 1514—1516. 115. 139. v. e.
Litwa koniuszy dworny. — Lejpuny i Okie-
niki starosta. — Troki koniuszy.
Starosta:
Kuczuk Jan 1478. 16. v. e. Litwa marszałek
hosp.
Ks. Holszański Aleksander Juriewicz (1531) 372.
Zabrzeziński Jan Juriewicz 1507. 43. 45. 50.
53. v. e. Litwa marszałek ziemski.
Kiszka Stanisław Piotrowicz 1508—1511. (1534).
59. 63. 65. 77. 85. 89. 464. v. e. Litwa
marszałek hosp.

Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1514—1534. 122.
125. 130. 148. 151. 159. 182. 219. 222.
223. 225. 241. 243. 244. 292. 309. 311.
328. 332. 339. 342. 344. 346. 348. 372.
373. 414. 463. 469. 470. v. e. Bielica i Lida
starosta. — Litwa hetman, marszałek dworny
i podczaszny. — Troki i Wilno kasztelan.
Gromacki v. Brześć ziemianie.
Gromówna Marya v. Brześć ziemianie.
Gródek, miasto powiatowe w Galicyi wschodniej
395. 396.
Grydki (Grydkowicze), wieś w gub. wołyńskiej, pow.
kowlenskim 97—99. 188.

H.

Hajko Hawryło, Jan i Mikołaj v. Brześć ziemianie.
Hajna (Ajna), miasteczko w gub. mińskiej, pow.
borysowskim 128.
Starosta (aiński):
Ratomski Jacek Iwanowicz 1515—1521. 128. 213.
Czyż Wasyl Bohdanowicz 1528—1534. 336.
459. v. e. Kryczów starosta. — Litwa ko-
nuszny dworny.
Halicki metropolita v. Ruś.
Haliczkańscy: Iwan i Hryhory książęta v. Wołyń zie-
mianie.
Hanka v. Anna.
Hawlińscy v. Mielnik ziemianie.
Helena (Olena) v. Litwa W-ka księżna. — Makar,
bojar ks. Sanguszki.
Herburt 394.
Hermanowiczowa Kasprowa Anna 198.
Hinczyc Jan v. Mielnik ziemianie.
Hinsztowce, wieś w dawnym pow. zbaraskim 166.
Hiranczyc Jacko v. Wołyń ziemianie.
Hirka Jesipowicz v. Perekąły poddani.
Hleb książę 304.
Wasylissa, córka jego za ks. Iwanem Koreckim.
Hleb Jesmanowicz v. Litwa dworzanie hospod.
Hlebowicz Iwan Juriewicz 317. 332. v. e. Litwa
marszałek hosp. — Mściśław starosta. — Wi-
tebsk wojewoda.
Jan Stanisławowicz, wojewodzie połocki 268—270
289—291. 298.

Jurij v. Smoleńsk wojewoda.

Stanisław 289. 290. 298. v. e. Litwa marsza-
łek hosp. — Merez starosta.

Hłbki (Hlebowce), wieś w gub. wołyńskiej, pow.
starokonstantynowskim 158—160.

Hłuboczek Niżny, wieś w Galicyi wschodniej, pow.
zbaraskim 166—168.

Hłusk, miasteczko w gub. mińskiej, pow. bobrujskim
47. 48. 186. 193. 194. 236. 377—380.

Hłuski Hryhory v. Braclaw podstarości.

Hnidawa, wieś w pow. łuckim 46. 167.

Olizarowskie dworzyszczce 167.

Poddani:

Misko 167.

Puchonos 167.

Ziemie 46.

Hnidynce, wieś w dawniej kuźmińskiej włości 158.

Hniedkowicze, przysiółek do Dereczyna 25.

Hniewosz Iwanowicz v. Piasecki.

Hniewdyczna, wieś w pow. krzemienieckim 166—168.

Hodynicy, wieś w pow. łuckim 315—316.

Hoholska ziemia 306.

Młyn tamże 306.

Holcowo, miejscowość 76—77.

Holcovski Dymitr Fedorowicz książę 76—77.

Hanna, córka jego v. Mitia Iwanowicz.

Holenki, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokon-
stantynowskim 158. 160.

Holiszów (Aliszów), wieś w gub. wołyńskiej, pow.
rowieńskim 5—6.

Holszany v. Olszany.

Holszańscy książęta 338.

Aleksander Juriewicz 105. v. e. Brześć i Grodno
starosta. — Wilno kasztelan.

Aleksandra Aleksandrowna v. Mikołaj Pac.

Andrzej Semenowicz 10.

Anna Semenówna Juriewicza v. Ostrogski Kon-
stanty Iwanowicz.

Julianna Semenówna za Semenem Kobryńskim.

Jurij Aleksandrowicz v. Litwa krajczy i stolnik.
Jurij Semenowicz 10. 84. 186. 193—194.

Nastasya, żona Semena Juriewicza 39. 40. 47.
137. 138. 185. 186. 193.

- Nastasya Juriewna (Aleks.) za ks. Kuźmą Zasławskim.
- Paweł Aleksandrowicz v. Łuck biskup.
- Semen Juriewicz 39. 40. 136. 137. 185. 186. 236. 377. v. e. Łuck starosta. — Wołyń marszałek.
- Semen Semenowicz 10.
- Wasył 186. 193. 194.
- Bakalarz Pawła:
- Tur Marcin 1531. 390. v. e. Gasztołd sekretarz.
- Bojarowie Pawła:
- Denisowicz Kozieł 187.
- Niemira 187.
- Wasył Hrynkowicz 187.
- Hołowianczynno*, wieś w dawnym pow. zbaraskim 166.
- Hołowin*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 39—41.
- Dworzyszcza:
- Jankowickie v. Jankiewiczze.
- Panfilowskie 39. 40.
- Pomidałowskie 39. 40.
- Wołkowickie 39. 40.
- Hołownia-Ostrożeccy* książęta:
- Biełuchna, siostra Piotra v. Szudowa.
- Katarzyna, siostra Piotra v. Kotowicz.
- Piotr Michałowicz 38. 169. 170. 238. v. e. Litwa dworzanie hosp. — Troki horodniczy.
- Hołownicz* Bohdan, syn Fedora 74. v. e. Połock poddani hosp.
- Hołubko* Hankowicz v. Litwa diak hosp.
- Horain* v. Wołyń ziemianie.
- Horany*, wieś w gub. wileńskiej, pow. święciańskim 396.
- Horbaczenicza* v. Romanów.
- Horbaków*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 47—48. 84. 85. 237. 378—379.
- Hordunowicz* Semen v. Krasnosielski bojar hosp. i Łuck widz urzędowy.
- Horki*, wieś w gub. mińskiej, powiecie ihumeńskim 404—405.
- Hornica*, dworzyszcze 315.
- Hornostaj* (Hronostaj) Iwan v. Dorsuniszki i Stonim starosta. — Litwa marszałek, pisarz hosp. i podskarbi ziemski.
- Hornowski* Fedko, Iwan, Michał, Paweł, Piotr, Wasko i Żdan v. Brześć ziemianie.
- Jurij v. Mielnik ziemianie.
- Horochowicz* Hawryło v. Wołyń ziemianie.
- Horochów*, miasteczko w pow. włodzimierskim 105.
- Horodec*, miasteczko w gub. grodzieńskiej, pow. kobryńskim 82. 270. 280. 302. 303.
- Pasznia dworna 280.
- Starosta:
- Iwan Michałowicz 1533. 422. v. e. Kleck, Kobryń, Pińsk i Rohaczów starosta.
- Horodek*, wieś w pow. łuckim 84—85. 104—105. Pola 104.
- Horodyszczce*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 392—393.
- Horodyszczce*, wieś w pow. zasławskim 456.
- Horski* Fedor Dmitryjewicz książę 24.
- Horsonowski* v. Staw.
- Horyń* 121. 122. 203. 435.
- Iter aquaticum 121—122.
- Horyński* Piotr v. Jan biskup wileński marszałek.
- Hostski* Bohdan 138. 220. 238. v. e. Wołyń ziemianie.
- Bohdan Senkowicz v. Łuck klucznik.
- Wasył Bohdanowicz v. Litwa dworzanie hosp.
- Hoszcza*, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 42. 219—220.
- Podwody 42. 219—220.
- Hoża* (Orza), miasteczko w pow. grodzieńskim 59. 337.
- Starosta:
- Narbutowicz Wojciech 1508. 59. v. e. Jaswojny starosta.
- Kiszka Piotr Stanisławowicz 1531. 373. v. e. Drohiczyn i Przełom starosta. — Połock wojewoda.
- Hrabów*, wieś w pow. kowelskim 11. 392—393. 444.
- Hrebena*, wieś w dawniej kuźmińskiej włości 158.
- Hrebień*, wieś w gub. mińskiej, pow. ihumeńskim 257.
- Hromyka* Hryhory Isajewicz v. Litwa marszałek hosp. — Wilno klucznik.
- Hronostaj* v. Hornostaj.

- Hruszowa* w gub. grodzieńskiej, pow. kobryńskim 10. 223—224. 234. 239—240. 246. 252. 264. 267. 270. 280. 302—303. 306. 333. 337—338.
- Hruszowno*, wieś w pow. kowelskim 180.
Poddani:
Hrycko Chodorczyc 180.
Macko Pietraszczyc 180.
- Hrybikowa* v. Mielnik ziemianie.
- Hrybowo* (Drybowa), wieś w p. krzemienieckim 435—6.
- Hrycko* v. Hryhory.
- Hrydia* v. Bykowski.
- Hryhory* (Hrycko, Hrynec, Hryń, Hryszko):
brat Masi Wochnowiczowej Werbskiej 448.
v. e. Bielinchin. — z Bronnik. — Iwański. — Kul.
— Litwa dworzanie hosp. — Promezejkowicz.
Bohdanowicz 232—233.
Chodorczyc v. Hruszowno poddani.
Iwaszkowicz v. Orański. — Sanguszko F. słu-
żebnik.
Juszkiewicz v. Wołyń ziemianie.
Nestiakowicz v. Tarnawka poddani.
Senkowicz v. Pruski poddani.
Stepanowicz v. Litwa dworzanie hosp.
Wochnowicz Kulczyński 375.
- Hrymakowce* v. Hrynowce.
- Hrymalicz* v. Niemira.
- Hrynec* v. Hryhory.
- Hrynkowicze*:
Jacek Jackowicz i Manuił brat jego v. Wołyń ziem.
- Hrynowce* (Hrymakowce), wieś w gub. wołyńskiej,
pow. starokonstantynowskim 158. 160.
- Hryń* v. Hryhory.
- Hryszko* v. Hryhory.
- Hubin* (Hubajewicze), wieś w pow. włodzimierskim
107. 161. 363. 365.
- Hujski* Wasyl v. Wołyń ziemianie.
- Hulanicki* Iwaszko, Jarosz i Stecko v. Wołyń ziem.
- Hulaniki* (Ulaniki), wieś w pow. łuckim.
Bojar:
Jacko v. Wołyń ziemianie.
- Hulewicz* Fedor 180. 314. 341. 392. 393. 409.
441. 477. v. e. Litwa dworzanie hosp. — Wo-
łyń ziemianie.
- Michał 314. 341. v. e. Litwa dworzanie hosp.
— Wołyń ziemianie.
- Hulko* Michałowicz v. Maskiewicz.
- Humienniki*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówień-
skim 147—148.
- Hurko* v. Dolsk dziedzic.
- Hurkowicz* v. Mikołaj.
- Hutor* Iwaszko v. Wołyń ziemianie.

I.

- Iacobus* v. Jakób.
- Ihnat* v. Wuszkowicz.
- Ihnatowa* v. Brześć ziemianie.
- Ihnatowce*, wieś w gub. podolskiej, pow. latyczow-
skim 144. 177. 178. 208. 247. 250. 278.
- Ibble* v. Ołble.
- Ilin*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 136—7
229—230.
- Ilinicz* Iwaszko v. Drohiczyn starosta.
Jerzy Iwanowicz v. Brześć, Kowno i Lida sta-
rosta. — Litwa marszałek hosp. i dworny.
Mikołaj 137. 229.
Nacówna, żona jego 137. 229.
Stanisław Juriewicz 354.
Szczęsny 354.
- Ilińce*, wieś w gubernii kijowskiej, pow. radomyskim
175. 176.
- Iłża*, miasto powiatowe w gub. radomskiej 372—373.
de Iłża Stanislaus Aquilla v. Makowiska ple-
banus.
- Ioannes* v. Jan.
- Isaja* v. Żydyczyn archimandryta.
- Isajowa* v. Żabokrzycki.
- Isinicki* Ustyan v. Wołyń ziemianie.
- Judaei* v. Żydzi.
- Iwaczów* Niżny, wieś w Galicyi wschodniej, pow.
tarnopolskim 167—168.
Werchni, wieś tamże 166—168.
- Iwan* v. Jan.
- Iwanczany*, wieś w Galicyi wschodniej, pow. zba-
raskim 166—168.
- Iwanicka* Bohuszowa i Senkowa v. Wołyń ziemianie.
- Iwanicze*, wieś w pow. włodzimierskim 283—284.
Ziemia 283. 286. 288. 294. 296.

Iwanie, wieś w gub. wołyńskiej, p. dubieńskim 87—87.

Iwanowski pop. v. Wilno.

Iwanowszczyzna, ziemia nad Szczarą 139.

Iwański Hrycko, z bratem 14.

Iwaszenciewicz (Iwancewicz) Dymitr 204. 212. 232—233.

Daniel, syn jego 232—233.

Fedor, „ „ 232—233.

Marya, żona jego 232—233.

Iwaszkiewicz, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 17—18.

Iwaszko v. Jan.

Iwaszkowce (Waśkowce), wieś w Galicyi wschodniej, pow. zbaraskim 167—168.

Iwaszkowo - Bugina 3.

J.

Jablonne, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 111—112. 252—253.

Myto 252.

Jacek (Jacko) v. Hulaniki bojar. — Kopacz. — Pruski. — Szembel. — Połock poddani hosp.

Jackiewicz v. Hrynkowicz.

Łozecze v. Rohaczów poddani.

Macewicz v. Zastawski służebnik.

Michałowicz 67.

Omelczyc v. Pruski.

Jackowicz v. Wojna.

Jackowszczyzna, ziemia pusta 284.

Jacyna Mikulinicz v. Koszowski poddani.

Jacynicz Ostafi 103.

Jaczanka, wieś w pow. mińskim 127—129.

Jadwiga Steckowa v. Łaman.

Jagodziński Andrzej 367. v. e. Krasnostaw wojski.

Jakim 66. 268. v. e. Bezdedowicz. — Wochnowicz. — Wołyń ziemianie.

Jakow v. Jakób.

Jakowicka 143.

Jakowicki Iwan (Wańko) 180. 278. 314. 370. 409. v. e. Litwa dworzanie hosp. — Wołyń ziemianie.

Owdotyja Semenówna Koszczanka, żona Wanka 278.

Jakób (Iacobus-Jakow) v. Dymitr Aleksandrowicz. — Łaman. — de Sirociec.

Michałowicz v. Litwa dworzanie hosp.

Mojsejewicz v. Grodno poddani hosp.

Jakubowa, teściowa Zenowiewicza Iwaszka 212. 226.

Jakubowicz Michno v. Braclaw podstarości.

Jakubowscy v. Mielnik ziemianie.

Jan (Ioannes. Iwan. Iwaszko) 66. 268.

dyakon 67.

marszałek wielki v. Jan Mikołajewicz Radziwiłł.

v. e. Biełatycz. — Bohdziewicz. — Bołbasowicz. —

Dojlid. — Dymitr Aleksandrowicz. — Fedko. —

Francigena. — Jełowicki. — Litwa książę. —

Moczyłski. — Ostromieczów. — Radziwiłł dwo-

rzanin. — Rusin. — Ryłło. — de Sieciechów.

— Siekierka. — Słonim bojar. — Wilno biskup.

— Winnica pop. — Wołkowyjewicz. — Zubkowicz.

Andrzejewicz v. Litwa podskarbi dworny. —

Wielona starosta.

Bohdanowicz v. Kniahyniński.

Bohuszewicz v. Litwa dworzanie hosp.

Borysowicz v. Perekąły poddani.

Dmitrowicz v. Litwa dworzanie hosp.

Ejdewicz v. Kiemiele poddani.

Fedkowicz v. Brześé ziemianie.

Fedorowicz 464.

Hryhorewicz v. Wołyń ziemianie.

Iwanicz v. Nowogródek złotnik.

Iwanowicz v. Litwa pisarze hosp.

Jackowicz v. Borzobohaty. — Władyka.

Jakubowicz v. Podlasie ziemianie.

Jasmanowicz v. Litwa dworz. hosp. — Werbi-

czowski.

Juriewicz v. Mściśławski. — Zabrzeziński.

Kodzelewicz v. Nowogródek chorąży tatarski.

Mackowicz v. Niemież sokołojty.

Makarowicz v. Połock poddani hosp.

Martynowicz v. „ „ „

Michałowicz 175—176. v. e. Horodec, Kleck,

Kobryń, Pińsk i Rohaczów starosta.

Mikołajewicz v. Radziwiłł.

Monzułowicz v. Kiemiele poddani.

Munwiłowicz v. „ „

Olechnowicz v. Borzobohaty.

Popowicz v. Rohaczów poddani hosp.

Rewbowicz v. Niemież sokołojty.

Jurcove humniszczce 374.

Jurgelis Janowicz v. Niemież sokołojty.

Jurij v. Jerzy.

Jusza Potapowicz 446—447.

Barbara, żona jego 446—447.

Juszko v. Juchno.

K.

Kacowoszczyzna (Kocewicze), wieś w gub. wołyńskiej, pow. owruckim 81—82.

Kaczyn, wieś w pow. mińskim 127—129.

Kalenikowicz Iwaszko 102 v. e. Krzemieniec ziemianie.

Nastazya Zenkówna Iwaszkowa 102.

Kaliszowa v. Wołyń ziemianie.

Kalamir, miejscowość, czy rzeka 67. 268.

Kalusowski Piotr 207. 211. 256. 262. 282. 284. 287. 288. 314. 449. 461. 478. v. e. Litwa dworzanie hosp. — Wołyń ziemianie.

Kamieniec Litewski, miasteczko w gub. grodzieńskiej, pow. brzeskim 2. 3.

Leśniczy:

Łozka Andrzej 1515. 128.

Starosta:

Holszański Semen Juriewicz (1507) 39. 40. v. e. Łuck starosta. — Wołyń marszałek.

Bohowitynowicz Bohusz 1518—1529. 162. 165. 168. 213. 214. 233. 336. 351. v. e. Litwa marszałek, pisarz i podskarbi ziemski. — Słomim starosta.

Pac Mikołaj Juriewicz 1531. 371. 372. v. e. Litwa łowczy i podkomorzy.

Kamieniec Podolski 163. 164.

Kamienny piec, miejsce 17.

Kamień Koszyrski (Kamień, albo Koszyr), miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 188. 257.

Kaplinosy, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. brzeskim 108—109.

Karajewicze, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 167—169.

Karp Jesifowicz 430.

Karyjunowicz Juszko v. Podlasie ziemianie.

Kasyn v. Nowogródek Tatarowie.

Katarzyna v. Dymitr Aleksandrowicz. — Hołownia Ostrożecki.

Kazimierz v. Litwa W-ki książę. — Polska król.

Keldawlet Bankowicz v. Nowogródek Tatarowie.

Kibortowiczówna Agn. Szymkówna v. Rospadowicz.

Kiemiele, wieś w gub. i pow. wileńskim 327—328.

Poddani:

Jan Ejdewicz 327.

Jan Monzułowicz 327.

Jan Munwiłowicz 327.

Tomko Juriewicz 327.

Tomko Juszkwicz 327.

Kiernów, miasteczko w pow. wileńskim 293.

Powiat 293. 333.

Bojarowie:

Bujwidowicz Janusz 293.

Hryhory 332—333.

Kontrymowicz Lenart 293.

Pietraszko Juszkwicz 293.

Kieżgajło Michał v. Wilno wojewoda.

Stanisław Janowicz v. Troki kasztelan. — Żmudz starosta.

Stanisław Stanisławowicz Janowicza v. Troki kasztelan. — Żmudz starosta.

Kijów 163. 164. 309.

Cerkiew peczerska 175.

Monastyr peczerski 247.

Myto 19.

Powiat 49. 191.

Ziemianie:

Fursowicz Iwaszko 162.

Jelec Jacek 175—176.

Kmitycz Krzysztof 175—176.

Surynowa Duchna 175—176.

Biskup:

Bartłomiej 1507. 43. 45.

Metropolita:

Josif, 1520—1522. 202. 206. 212. 213. 215. 238. v. e. Ruś metropolita.

Wojewoda:

Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1514. 109. v. e. Litwa podczaszy. — Merecz i Mozyr starosta.

Niemirowicz Andrzej 1518—1529. 175. 241. 339. 342. 344. 348. v. e. Świsłocz starosta.

- Kików* (Sików), wieś w gub. wołyńskiej, pow. zwi-
helskim.
- Poddani:
Bohdaniec Chalewicz 244.
Oleszko Makarowicz 244.
Szloma Saczynycz 244.
- Kimbarów*, piscina 142.
- Kirdej - Kirdejewicz*:
Iwan (Wanko) 44.
Łaniewicz v. Mylski.
Michał v. Wołyń ziemianie.
Piotr v. Litwa dworz. hosp. — Wołyń ziemianie.
- Kirdejowa* v. Wołyń ziemianie.
- Kirył* v. Łuck i Ostróg władyka.
- Kisiel* v. Dereczyn poddani.
- Kisiel* Mykita Dorohiński 14.
Tychno (Tyszko) 199. 370. 393. 409. 441.
477. v. e. Wołyń ziemianie.
- Kisielin*, miasteczko w pow. włodzimierskim 7—8.
Jezioro tamże 8.
- Kiszka* Piotr Stanisławowicz, staroście grodzieński
128. 162. 165. 170. v. e. Drohiczyn, Hoża
i Przełom starosta. — Połock wojewoda.
Stanisław Piotrowicz z Ciechanowca 53. v. e.
Grodno starosta. — Litwa marsz. hosp.
- Kleck*, miasteczko w gub. mińskiej, pow. słuckim 422.
Starosta:
Iwan Michałowicz 1533. 422. v. e. Horodec,
Kobryń, Pińsk i Rohaczów starosta.
- Kleczany* (Kłoczny), wieś w pow. łuckim 8.
- Kleczkowicze* v. Kluczkowicze.
- Klepacze*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonim-
skim 17—18.
- Kleszcze Wielkie i Małe* (Kleszczewicze), wsie
w gub. wołyńskiej, pow. owruckim 81.
- Kletenka* (Kletna), wieś w pow. starokonstanty-
nowskim 174.
- Kletna*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstan-
tynowskim 158. 160.
- Klewań*, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. ró-
wieńskim 5—6.
Dworzyszcze cerkiewne 5.
Monastyr św. Mikołaja 5.
- Klewiecka*, wieś w pow. kowelskim 90—91.
- Klewiecka*, pani v. Wołyń ziemianie.
- Klimentów*, wieś, należała do Równego 167.
- Klimiatyn*, siedlische w pow. czerkaskim 81.
- Kluczkowicze* (Kleczkowicze), wieś w pow. kowel-
skim 90—91.
- Kluk* Wasyl Tymofiejewicz 261.
- Kluski* Iwaszko v. Wołyń ziemianie.
Packo 35. v. e. Włodzimierz ziemianie.
- Kłobinie* (Kłobinieny), dwór w pow. wilkomierskim,
w gub. kowieńskiej 292—293.
Petkowszczyzna, ziemia 292.
- Kłoczko* Maciej Wojciechowicz v. Litwa marsz. hosp.
Merecz i Wołkowysk starosta. — Witebsk wo-
jewoda.
Wojciech Janowicz v. Bielsk i Kowno star. —
Litwa marsz. hosp. i ochmistrz królówej.
- Kłoczy* v. Kleczany.
- Kmity* v. Kul. — Smykowski.
Stretowicz 206.
- Kmitycz* (Kmicic) Iwan Stretowicz v. Litwa dworz.
hosp.
Krzysztof 144. v. e. Kijów ziemianie.
Semen 401.
- z Kneruta* v. Bołbas.
- Kniahynin*, wieś w pow. dubieńskim 305.
Droga — granica 305.
- Kniahynin*, wieś w pow. łuckim 28. 32.
- Kniahyniński* Fedor Onoszkowicz 305.
Iwan Bohdanowicz 408. 409. 477. 478. v. e.
Wołyń ziemianie.
Olechno 408. 409. 447. 448. v. e. Wołyń
ziemianie.
Packo v. Wołyń ziemianie.
- Kniaski* Janusz v. Wołyń ziemianie.
- Knuty*, w dawniej kuźmińskiej włości 158.
- Kobryan* Andruszkowicz v. Litwa bojar hosp.
- Kobryń*, miasto powiatowe w gub. grodzieńskiej 10.
189. 224. 252. 306. 337. 338.
Bojarowie 189:
Wereszczak Bohusz 246. 334.
Iwan 246. 334.
Stecko 246. 334.
Dwory 234.
Mieszczanie 189.

- Poddani 239.
 Włość 189. 303. 306.
 Zamek 333. 337.
 Ziemiańin:
 Sawicki Piotr 285.
 Starosta:
 Kostewicz Wacław 1519—1528. 189. 306. 337.
 338. v. e. Litwa marsz. hosp.
 Iwan Michałowicz 1533. 422. v. e. Horodec,
 Kleck, Pińsk i Rohaczów starosta.
- Kobryńscy* książęta:
 Anna Semenówna 1° voto za Fedorem Bielskim,
 2° v. za Wacławem Kostewiczem.
 Julianna Holszańska, żona Semena 10. 240.
 Marya Semenówna za ks. Iwanem Wasylewiczem
 Ostrogskim.
 Semen Romanowicz 9. 338.
 Semenowa 338.
- Kobyła*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstantynowskim 158 i 160.
- Kocewicze* v. Kacowszczyzna.
- Koczyn* (Koczyna), wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 25.
- Kodźelewicz* Iwaszko v. Nowogródek chorąży tatarski.
- Kojdanów*, miasteczko w pow. mińskim 400.
 Pleban 400.
- Kolczyn* v. Kulczyn.
- Koliszczyńce* v. Konstantynów Stary.
- Kolnawa* Fedor v. Brześć ziemianie.
- Kończowski* Wasko v. Litwa dworzanie.
- Kołki*, miasteczko w pow. łuckim 162—163.
 Włość 162.
- Kołodienka* (Kołodno), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 43—45. 167—168. 237. 378.
- Kołodzież*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 305.
- Kołodne*, wieś w pow. krzemienieckim 164—168.
 Jarmarki 164.
 Zamek 166—168.
- Kołomyja*, miasto w Galicyi wschodniej 215. 311—312.
- Kołontajów* Fedor 206.
- Kołpytowski* Iwan 409. 447. v. e. Wołyń ziemianie.
- Kołpytów*, wieś w pow. włodzimierskim 105.
- Komarowo*, wieś w pow. kowelskim 392. 393.
 423—425. 437. 442—444.
- Kondraczyński*, dwór koło Wilkomierza 359.
- Koniawa*, wieś w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 99.
 Powiat 321.
 Starosta:
 Ks. Połubeński Wasyl Andrzejewicz 1527. 99.
 v. e. Dubinki i Żołudek starosta. — Litwa
 marsz. hosp.
- Koniuchy*, wieś w pow. włodzimierskim 105. 329. 330.
 Pola 105.
- Koniuski* Bartosz i Mikołaj Stanisławowicze v. Wołyń
 ziemianie.
- Kononiec* Onackowicz v. Plusków poddani.
- Konstantynów Stary* (Koliszczyńce), miasto powiatowe na Wołyniu 37. 158—161.
- Kontrymowicz* Lenart v. Kiernów bojar.
- Kopacz* (Kopaczewicz) 1. 2. 13. v. e. Słonim starosta.
 Anna Wasylówna za ks. Michałem Sanguszką.
 Jacek Wasylewicz 17. 24. 31. v. e. Litwa dworzanie hosp.
 Wasyl Kopaczewicz 12. 13. 24.
 Wasylowa żona 16. 17.
- Kopacz*, brat Seliwonca v. Pruski poddani.
- Kopcewicze* (Koptewicze), wieś w gub. mińskiej, pow. mozyrskim 95.
- Kopiejnicki* Piotr v. Podlasie ziemianie.
- Kopot* Waskowicz (Wasylewicz) v. Litwa pisarz hosp.
 — Miedniki, Przewalki i Żyźmory starosta.
 Fedora, córka jego v. Połubeński Iwan Andrzejewicz.
 Marya, żona jego 428—429.
- Koptewicz* Wańko v. Wołyń ziemianie.
- Kopyle*, wieś w pow. łuckim 315 i 316.
- Kopyś*, miasto pow. w gub. mohylewskiej 236—238.
 377—380.
- Korców*, wieś w gub. siedleckiej, pow. sokołowskim.
 Dziedzic;
 Zofia, żona Mikołaja z Czapel 195.
- Korczyn* (Nowe Miasto) 20. 31.
- Kordysz* 398.
 Fedor 446.
- Koreccy* książęta:
 Aleksander Iwanowicz 304.
 Anna Fedorowa Iwanowicza 219. 220.
 Iwanówna za Zbrochowiczem Michałem.

- Bohusz Fedorowicz 460.
 Fedor Iwanowicz 304. v. e. Litwa dworz. hosp.
 Iwan v. Wołyń ziemianie.
 Fedorowicz v. Litwa dworz. hosp.
 Iwanowicz „ „ „ „
 Wasylewicz 220.
 Lew Iwanowicz 304.
 N. księżna 331. v. e. Wołyń ziemianie.
 Wasyl Iwanowicz 113. 114. 304.
 Wasylissa Hlebówna, żona Iwana 304. 305.
- Koreniewo* (Koreniewszczyzna), wieś w pow. mińskim 213—214. 226.
- Korniłowicz* Matwij Daszkowicz v. Winnica ziemianie.
- Kornin*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 43—45. 167—168.
- Korobczyc* Andrzej i Juchno v. Sądów bojarowie.
- Korobowicz* Nikifor 74.
- Korostycze*, dobra 2.
- z Koroszczyzna* v. Patej.
- Korotki* 75.
- Korowaj* Andrzej v. Wołyń ziemianie.
- Korsakowa* Hlebowa 200.
- Koryteńska* Pawłowa v. Wołyń ziemianie.
- Korzec*, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. zwiahelskim 3. 219. 220.
 Podwody 219—220.
- Korzeniowscy* v. Mielnik ziemianie.
- Kosarzyńce* v. Kotiużyńce.
- Kostenec* v. Kościaniec.
- Kostenwicz*:
 Anna z Kobryńskich, żona Waclawa 240. 337. 338.
 Janusz Stanisławowicz 293. 327. 328. 332. 333. 337. 375. v. e. Litwa miecznik. — Raduń starosta.
 Marya, żona Janusza, wojewodzina podlaska, starościna kowieńska 293. 327. 328. 332. 333. 336. 337. 375.
 Stanisław (Stanko) 140. v. e. Kowno starosta.
 Waclaw Stanisławowicz 140. 240. 252. 337. 338. v. e. Kobryń star. — Litwa marsz. hosp.
 Zuzanna, siostra Waclawa, zakonnica reguły św. Franciszka 140.
- Kostomołocki* v. Kościuszko.
- Koszczyzna* v. Wołyń ziemianie.
- Koszele*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. bielskim. 141—143.
- Koszelówka* (Koszelowce), wieś w pow. starokonstantynowskim 158—160.
- Koszka*:
 Anna, żona Semena v. Braclaw ziemianie.
 Juchno Semenowicz 143. 144. 208. 247. 250. 278. 376. 398. v. e. Braclaw ziemianie — Litwa dworzanie hosp.
 Marya Semenówna za Żabokrzyckim.
 Owdoty Semenówna za Wankiem Jakowickim.
 Semen 68. 75. 177—179. v. e. Braclaw ziemianie.
- Koszowski* Piotr 326: v. e. Wołyń ziemianie.
 Poddani jego:
 Fedec Charwatowicz 326.
 Jacyna Mikulinicz 326.
 Wasiuk „ 326.
- Koszyr* v. Kamień Koszyrski.
- Koszyrski* ks. v. Sanguszko.
- Kościaniec* (Kosteneć), wieś na Wołyniu, w pow. zasławskim 95.
 Dworzyszczcze służebne 95.
- Kościuszko* (Kostiuszko, Kostiuszkowicz) 461.
 Chobołtowski Bohdan v. Litwa dworzanie hosp. — Wołyń ziemianie.
 Fedorowicz v. Litwa dworzanie hosp. — Stepań bojarowie.
 Chobołtowski Iwanowicz 199. v. e. Litwa dworzanie hosp.
 Chobołtowski Piotr v. Wołyń ziemianie.
 Kostomołocki v. Podlasie ziemianie.
- Kośmiński* Tomko Saczkowicz v. Wołyń ziemianie.
- Kotczyzna* v. Koczyn.
- Kotelnia*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. brzeskim 223—224.
- Kotiużyńce* (Kosarzyńce), wieś w pow. starokonstantynowskim 158. 160.
- Kotowicze*:
 Bieluchna Hołownia - Ostrożecka, żona Jana 169. 170. 343. 344.
 Jan 169. 343.
 Lew 290. v. e. Wołyń ziemianie.
 Michał v. Wołyń ziemianie.

Seńko v. Wołyń ziemianie.

Kotowski Jan v. Łuck wójt. — Wołyń ziemianie.

Kotów, wieś w pow. łuckim 162—163.

Kowel, miasto powiatowe na Wołyniu 183—184. 188.
Advocatus 183. 184.
Forum annuale 183. 184.
septimanale „ „
Incolae „ „
Indaei „ „
Kmethones „ „
Locatio oppidi 182—184.
Mercatores 184.
Oppidani 183. 184.

Kowelski ks. v. Sanguszko.

Kowno:
Powiat 321.
Starosta:
Kostewicz Stanko 1494. 26. 27.
Kłoczko, Wojciech Janowicz 1507—1509. 50.
70. v. e. Bielsk star. — Litwa marsz. hosp.
i ochmistrz królowej.
Józefowicz Abraham 1515—1518. 125. 162.
165. 168. 170. 175. 178. v. e. Litwa pod-
skarbi ziemski.
Ilinicz Jerzy Iwanowicz 1522. 225. 228. 230.
239. 244. v. e. Brześć i Lida starosta. —
Litwa marszałek dworny.
Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1533. 443. v. e.
Litwa podczaszy. — Marków i Wasiliszki
starosta.

Kozaryn v. Rezanowicz.

Koziaka książę 360.
Andrzej v. Wołyń ziemianie.
Andrzej Michałowicz 393. v. e. Wołyń zie-
mianie.
Iwan Wasylewicz 188. 256. 259. 261—2.
430. 431. v. e. Wołyń ziemianie.

Koziel v. Denisowicze.

Kozika:
Anna Jakubówna, żona Bartosza 370.
Bartosz Olechnowicz 370. v. e. Czyżewicz.

Koziński Iwan v. Wołyń ziemianie.
Olechno Hrynkowicz 113. 114. v. e. Wołyń
ziemianie.

Semén Hrynkowicz 326. v. e. Wołyń ziemianie.
Tychno Hrynkowicz 216. 393. 402. v. e. Wo-
łyń ziemianie.

Kozłowicz Stefan v. Szymkowicz Wojciech poddany.

Kozłowski Fedko 92.
Wasko Bielikowicz 278.

Kozłowszczyzna, ziemia 286.

Kozłów, miejscowość 278.

Kozlin, wieś na Wołyniu, w pow. rówieńskim 167—168.

Krajewska Semenowa v. Wołyń ziemianie.

Kraków 22. 33—35. 40. 41. 71. 73. 77—81. 94.
95. 97. 100. 126. 127. 129. 162. 165. 168.
170. 172. 174. 176. 178. 189. 190. 192.
194. 210. 215. 246. 248. 249. 251—253.
259—264. 270—277. 279. 301—303. 306.
308—310. 312—313. 315. 318. 360—366.
369. 371. 380. 383. 388. 389. 391. 394—396.
399. 407. 410.

Miecznik:
Tęczyński Jan 1525. 275.

Krasitów, miasteczko na Wołyniu, w pow. starokon-
stantynowskim 87. 88. 157—160. 164. 253.
254. 311.
Jarmarki 164.
Myto 87.
Zamek 87. 159. 311.

Krasne, przedmieście Łucka 59. 60. 87. 119. 120.
167.

Dworzyszcza:
Małyszczyńskie 87. 167.
Masinowskie 59. 60. 119. 120.
Stepanowskie 87. 167.
Tatarynowskie 59. 60. 119. 120.

Ludzie służebni:
Bohdaniec 87.
Tymosz 87.

Krasne-Sioło, wieś w dawnym pow. łuckim.
Bojar hosp.
Horodunowicz Semen 453. v. e. Łuck widz
urzędowy.

Krasne-Sioło, wieś w pow. mińskim.
Starosta:
Tyszkiewicz Wasyl 1533. 441.

Krasnosielecki Iwaszko v. Wołyń ziemianie.
Krasnosielski Iwan Bohdanowicz 218.
 Iwaszko 68.
Krasnostaw, miasto powiatowe w gub. lubelskiej 452.
 Wojski:
 Jagodziński Andrzej 1533. 452.
Krasowski v. Wołyń ziemianie.
Kraśnik v. Brześć ziemianie.
Krasny ks. v. Iwan Wasylewicz.
Krechowa, rzeczka (koło Perekat) 304.
Kreczewicze, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim
 71. 108—9.
 Danniki 71.
Kreszena, miejsce 17.
Kreszko Jan v. Mielnik ziem.
Kropiwa v. Sielec namiestnik.
Kropotka Wasyl książę v. Wołyń ziemianie.
Krosty, dobra na Litwie 215.
Kroszyński Tymofiej Filipowicz książę 401. 430.
Krupa, albo *Horyńgród*, miasteczko na Wołyniu,
 w pow. rówieńskim 87. 88. 412.
 Namiestnik (ks. Ilii Ostrońskiego):
 Lichowidowicz Borys 1533. 418.
Krupczyc(a) Bohusz Waskowicz v. Brześć ziemianie.
Krupecki Iwaszko v. Wołyń ziemianie.
Krupowo, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonim-
 skim 17. 18. 25.
Kryczewski Stecko i Waskowa v. Brześć ziemianie.
Kryczów, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow.
 czerykowski 61.
 Starosta:
 Żyliński Wasyl Semenowicz ks. (1533.) 404.
 Czyż Wasyl Bohdanowicz 1534. 459. v. e.
 Hajna dzierzawca. — Litwa koniuszy dworny.
Krylicz-Kryłowicz Ihnat v. Wilno mieszczanin.
Krymeż, wieś w pow. włodzimierskim 104—05.
Krynki, miasteczko w pow. grodzieńskim 416. 417.
Krywców Mytko 14.
Krzemieniec 3. 113. 215. 304. 312. 455.
 Dzierzawca 113.
 Komora 453.
 Powiat 37. 59. 95. 174. 435. 455. 459. 474.
 Włość 452.
 Zamek 113.

Ziemianie:
 Bereżecki Iwan Matfiejewicz 452.
 Bołbasowicz Olechno 20.
 Deniskowicz Michał 435.
 Kalenikowicz Iwaszko 173.
 Promezejkowicz Hrycko 112. 113.
 Sieniuta Hrycko 412.
 Szyrynda 173.
 Starosta:
 Ks. Sanguszko Aleksander 1489. 22.
 Andrzej Aleksandrowicz 1498—1502.
 (1518) 28. 32. 173.
 Montowtowicz Jakób Michałowicz 1522—27.
 216. 238. 261. 271. 272. 305. 318.
Krzywa, wieś w gub. mohylewskiej, pow. orszańskim
 76—77.
Krzywiec (Krywec) Olechno Fedorowicz v. Wilno
 podkluczy.
Krzywin, wieś na Wołyniu, w pow. ostrogskim
 465—66.
Kuczowski Michał 46.
Kuczuk v. Siestrzeniec.
 Jan v. Grodno star. — Litwa marsz. hosp.
 Wojciech v. Litwa marsz. hosp. — Włodzimierz
 starosta.
Kudrycze, ziemia paszna 23.
Kudynów Wasyl v. Litwa dworzanie hosp.
Kul Iwan Tymofiejewicz v. Tetryn bojar hosp.
Kulczyn (Koleczyn), miasteczko na Wołyniu w pow.
 starokonst. 158. 160.
Kulczyn, wieś na Wołyniu w pow. kowelskim 54.
 365. 375. 388. 448. 449.
Kulczynki (Kulcejowee), wieś w pow. starokonst.
 158. 160.
Kulczyński v. Wochnowicz.
Kuttunicz Bohdan v. Wołyń ziemianie.
Kuncewicz Jakób v. Grodno łośniczy. — Litwa ko-
 niuszki starosta. — Lejpuny, Olkieniki i Wasi-
 lizki starosta. — Troki koniuszy.
Kundratowski staw 62. 63.
Kunūt v. Słonim mieszczanie.
Kurcewicz Aleksander Fedorowicz książę 79.
 Bohdan Iwanowicz 478.

Kurcewicz:

- Ilia 19.
 Iwan 103.
 Iwan Wasylewicz 42. 69.
 Iwanowa v. Wołyń ziem.
 Michał v. Wołyń ziem.
 Semen Fedorowicz 79.
 Wasyl Iwanowicz 370. 449. v. e. Wołyń ziem.

Kuryłowski powiat 321.

Kustycze, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim.
 25—6. 297. 327. 397.

Kuszelejko v. Litwa pisarz hosp.

Kutrułka Piotr v. Wołyń ziemianie.

Kuty (Kąty) v. Mielnik ziemianie.

Kuźma, poddany 326.

Kuźmin, miasteczko na Wołyniu w pow. starokonst.
 157—60. 174. 196.

Bojarowie 158.

Locatio oppidi 157—60.

Poddani 196.

Theloneum antiquum 159.

Włość 157—60. 174. 196.

Kuźnica, miasteczko w gub. grodzieńskiej pow. sokólskim 454. 463—64.

Ziemie tamże 454. 463. 464.

Kuźniewszczyzna, ziemia 23.

Kwasiłów, wieś na Wołyniu, w pow. rówieńskim
 43—45. 167—68.

L.

Lachowski Semen 278. v. e. Wołyń ziemianie.

Lachwski Michał 14.

Lanckorona, miasto w Galicyi zach., pow. wadow.

Starosta:

Wolski Mikołaj 1533. 422. v. e. Łomża, Sanok
 i Wizna star. — Polska ochmistrz królowej
 Bony. — Wojnicz kasztelan.

Lanowcze v. Łanowce.

Laszki, wieś w pow. włodzimierskim 198. 199. 209.
 210.

Lecko Daszkowicz v. Białostocki.

Ledochowski Bohdan i Denisko v. Wołyń ziemianie.

Lejpuny, miasteczko w pow. wileńskim 115.

Powiat 321.

Starosta:

Kuncewicz Jakób 1514—1516. 115. v. e. Grodno
 leśniczy. — Litwa koniuszy dwor. — Olkieniki
 starosta. — Troki koniuszy.

Leopolis v. Lwów.

Lepiesówka (Libesedy), wieś w pow. krzemienieckim
 173—174.

Lesznicki v. Wołyń ziemianie.

Letyński Jacko v. Wołyń ziemianie.

Lewko v. Łaskowicz. — Radziwiłł służebnik.

Lewon v. Żydzi.

Lewonid 66. 268.

Lewonowski dom i folwerek v. Łuck.

Lewszowa v. Brześć ziemianie.

Libesedy v. Lepiesówka.

Libi v. Lubaczów.

Lichaczówka, wieś na Wołyniu w pow. dubieńskim.
 96—97.

Lichanicze, wieś w gub. i pow. mohylewskim 23.

Lichowidowicz Borys v. Krupa-Horyńgród namiestnik.

Liczany (Liczmanów), wieś w pow. łuckim 8.

Dworzyszcza służebne 8.
 tiałe 8.

Lida, miasteczko powiatowe w gub. wileńskiej.

Starosta:

Ilnicz Jerzy Iwanowicz 1508—1522. 59. 77.
 112. 135. 148. 159. 162. 165. 168. 187.
 225. 228. 230. 239. 244. v. e. Brześć i
 i Kowno star. — Litwa marsz. dworny.

Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1529—1534. 346.
 348. 367 v. e. Bielica i Grodno star. — Litwa
 hetman, marsz. dworny. — Wilno kaszt.

Liniewski Wasyl v. Litwa dworz. hosp. — Wołyń
 ziemianie.

Linioń, wieś w pow. łuckim 104—105.

Pola 104.

Lipie, przedmieście Turzyska 33. 34. 107. 209.

Cerkiew Ś. Mikołaja na ostrowie 33. 34.

Poddany 33.

Sieliszcze 33.

Lipowa, wieś w gub. grodz. pow. kobryńskim 246.

Dworzec 246.

Kościół 246.

Lipski Mytko 34.

Julianna Lewkówna, żona jego 34.

Liszczyński Michnik i Pronko v. Brześć ziemianie.

Litanwor v. Chrebtowicz.

Litohoszcz, wieś na Wołyniu w pow. kowel. 315. 316.

Litowiz, wieś w pow. włodzim. 56—57. 291—292.

Zamek 291.

Litwa:

Bojarowie hospodarscy:

Bohdia Michałówna 125.

Dosko Janowicz 125.

Kobryan Andruszkowicz 328.

Macko Bohdanowicz 125.

Mikołaj Michałowicz 125.

Olechno Michnowicz 125.

Paweł Matfiejewicz 125.

Słowutycz Stecko 139.

Stankowa Janowicza 125.

Wojtko Andrzejewicz 125.

Wokszwiłowicz Jan Miłoszewicz 139.

Paweł, syn Jana 139.

Ducatus 13. 44. 70. 105. 106. 122. 123. 143.

163. 164. 171. 172. 183. 184. 221. 246.

252. 260. 285. 311. 312. 316. 320. 333.

337. 338. 357. 341. 342. 362. 366. 372.

385.

Dworzanie 258. 285.

Dygnitarze 106.

Prawa 51.

Rada — wierna — panowie rada:

4. 5. 7—9. 13. 36. 44. 45. 64. 109. 120.

122. 130. 143. 150. 152. 154. 193. 202.

221. 227. 228. 230. 241. 243. 244. 285.

306. 307. 339. 348. 355. 357. 359. 360.

373. 386. 391. 395. 406. 414. 415. 450.

463.

Sejm 44. 262.

Sługa hosp.:

Szyma 68.

Choraży ziemski:

Skłodewicz Dobek 1515. 128.

Cześnik:

Gasztołd Jan Martynowicz 1508. 59. 63. v. e.

Nowogródek wojewoda.

Andruszewicz Mikołaj Senkowicz 1524. 266.

Diak hospodarski:

Merla 1513. 103.

Bohdan 1515. 126.

Dworzanie królowej Bony:

ks. Puzyna Tymofiej Iwanowicz 1524—1528.

263. 335. 336.

Dworzanie hospodarscy:

Kopacewicz Jacek 1194. 26. 27.

Hryszko Stepanowicz 1507. 41.

Kościuszko Iwaszkowicz 1507. 42.

Bohdan 1508. 54.

Ks. Sanguszko Janusz 1508. 62. 63.

Wasył 1508. 62. 63.

Olechno Borysowicz 1510. 73.

Pausza Michał 1511. 81.

Ks. Korecki Fedor Iwanowicz 1512. 96.

„ Iwan „ 1512. 96.

Ks. Hołownia Piotr 1512. 99.

Bokej Hryhorewicz 1513. 103.

Hołubko Hankowicz 1513. 103.

Niedospiełski Andrzej 1514. 113. 114. 118.

Hrycko 1514. 116.

Fedko 1514. 116.

Iwaszko Jesmanowicz 1514. 118.

Michał, syn Fedka 1516. 132.

Ks. Odynczewicz Semen 1516—1528. 139. 263.

310.

Rzezaniec Jan 1516. 139.

Iwaszko Dmitrowicz 1516. 139.

Koszka Juchno Semenowicz 1518. 177.

Mostyka 1519. 190.

Mieleszkowicz Marcin 1520—1525. 200. 269.

Wasko 1521. 207.

Hostski Wasył 1521—1527. 219. 220. 313.

Sołtan Aleksander 1522. 232.

Dowgirdowicz Bohdan 1522. 233.

Stanisław 1522. 233.

Hrycko 1522. 234.

Piszczukowicz Kost' 1522. 239.

Zaturecki Michał 1523. 246.

Kończowski Wasko 1523. 255.

Janczyński Hrycko 1524—1527. 262. 310.

Wasył 1524. 262.

Litwa:

Dworzanie hosp:
 Jakób Michałowicz 1524. 263.
 Plusków Paweł 1524. 264.
 Skinder Jan 1524. 266.
 Dowgirdowicz Jerzy 1524. 266.
 Wilhorski Andrzej Juchnowicz 1524. 266.
 Ks. Wiśniowiecki Iwan Michałowicz 1525. 269.
 Bykowski Hrydia 1525. 269.
 Niekrasz Andrzejewicz 1525. 269.
 Wojniłowicz Seńko 1525. 269.
 Ks. Wiśniowiecki Aleksander 1525. 271—2.
 Ks. Czetwertyński Fedor 1525. 271—2.
 Kościuszko Bohdan 1526—27. 281. 316.
 Kudynów Wasyl 1526. 291—2.
 Seńko Michałowicz 1526. 293.
 Zamarenek Matfiej 1527. 99.
 Tysulewicz Hrycko 1527. 99.
 Putiała Fedorowicz 1527. 307. 309.
 Hulewicz Fedor 1527—34. 316—17. 422. 473.
 Michał 1527—34. 316—17.
 Liniewski Wasyl 1527—34. 316—17.
 Jakowicki Wanko 1527. 316—17.
 Jeleński Iwan Nefedowicz 1528. 328.
 Ks. Aleksander Wasylewicz 1528. 328.
 Zakrzewski 1528, 333. 337.
 Ks. Połubeński Iwan Andrzejewicz 1528. 335.
 Juchno Wankiewicz 1529. 354.
 Hleb Jesmanowicz 1529. 354.
 Kirdejewicz Piotr 1530. 364.
 Święciński Jan 1531. 373—74.
 Szembel Piotr 1531—32. 388. 397.
 Dawid Jackowicz 1533. 402. 403.
 Ryłło Iwan 1533. 405.
 Bielinichin Hryhory 1533. 405.
 Orański Hrycko Iwaszkowicz 1533. 406.
 Wojna Hryckowicz 1533. 410. 451.
 Zawisza Mikołaj 1533. 410. 411.
 Chrebtowicz Iwan 1533. 435.
 Iwan Bohuszewicz 1533. 439. 446.
 Czaplic Wasyl 1533. 447. 451.
 Michał Hryhorewicz 1533. 450.
 Fedorowicz 1533—4. 454. 463.
 Olechno „ 1533—4. 454. 463.

Ks. Zastawski Kuźma 1534. 456.
 Kmitycz Iwan Stretowicz 1533. 462—3.
 Rusinowicz Fedor 1534. 466.
 Bugrabia 1534. 467.
 Zahorowski Piotr 1534. 469.
 Kałusowski Piotr 1534. 469.

Hetman:

Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1507—29.
 (1531) 49—55. 58. 63—70. 76. 80. 83—87.
 95. 97. 102—6. 109. 110. 113. 114. 118.
 120—28. 130—37. 145. 146. 148—53.
 157—68. 170—72. 182. 184—87. 191—94.
 196. 200—6. 208. 212—18. 220—23.
 226—30. 232. 233. 235—38. 240—245.
 253—55. 257. 265. 266. 269. 290. 297.
 298. 300. 301. 311. 312. 315. 335. 339.
 341. 342. 344—48. 352. 353. 358. 377—85.
 v. e. Braclaw, Łuck i Winnica starosta. —
 Troki wojewoda — Wilno kasztelan. — Wo-
 łyn marszałek.

Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1531—34. 372.
 414. 463. 469—70. v. e. Bielica, Grodno
 i Lida starosta. — Litwa marsz. dworny. —
 Wilno kaszt.

Kancelarz Świdrygiełły:

Fedko 1446—51. 4. 5. 7.

Kancelarz Litewski:

Radziwiłł Mikołaj 1507. 41. 43. 45. v. e.
 Wilno wojewoda.

Radziwiłł Mikołaj Mikołajewicz 1511—19. 85.
 89. 106. 109. 112. 120. 122—24. 130.
 132. 135. 148. 150. 159. 182. 184. 476.
 v. e. Wilno wojewoda.

Gasztołd Olbracht Martynowicz 1522—34. 241.
 243. 244. 308. 309. 339. 342. 344. 348.
 372. 373. 460. 461. 463. 464. v. e. Bielsk
 i Mozyr star. — Wilno wojew.

Klucznik W. ks. Heleny:

Mitia Iwanowicz 1510. 76. 77. v. e. Obolce star.

Koniuszy dworny:

Kuncewicz Jakób 1514—19. 115. 139. 187.
 v. e. Grodno leśniczy. — Lejpuny, Olkieniki
 i Wasiliszki star. — Troki koniuszy.

- Czyż Wasyl Bohdanowicz 1528—34. 336. 459.
v. e. Hajna i Kryczów starosta.
Krajczy Świdrygiełły:
Chomicz Fedko 1446. 5.
Krajczy litewski:
Ks. Holszański Jerzy Aleksandrowicz 1507. 53. 63.
Wielki książę:
Aleksander 1493—506. (1507—34) 24—39.
42. 46. 51. 53. 54. 56—59. 70. 83. 84.
87. 95. 102. 107. 108. 116. 119. 128.
130. 133. 138. 142. 145. 147. 154. 157.
158. 164. 167. 171—74. 183. 190—92.
220. 221. 235. 242—44. 252. 300. 311.
312. 329. 337. 342. 345. 347. 397. 431.
432. 435. 464. v. e. Polska król.
Bona 1523—33. 251. 252. 333. 335. 337—40.
406. 421. 426. v. e. Polska królowa.
Helena 1510 (1516. 1522). 76. 145. 146. 242.
243. v. e. Polska król.
Jan z XX. Lit. v. Wilno biskup.
Kazimierz Jagiell. 1440—86. (1493—531.) 1.
3. 9. 12. 13. 15. 16. 18. 19. 24. 30. 32.
42. 44. 46. 49. 62. 70. 83. 84. 108. 130.
142. 145. 154. 157. 167. 173. 174. 181.
191. 220. 221. 235. 242—44. 253. 300.
311. 312. 329. 337. 342. 381. v. e. Polska
król.
Michał Zygmuntowicz 1432—40. 1.
Świdrygiełło Olgerdowicz 1446—51. (1478.) 4.
5—7. 17.
Witold (1440. 1478. 1518.) 2. 17. 171. 173.
Władysław Jagiełło (1518. 1527.) 171. 312.
v. e. Polska król.
Zygmunt I. 1507—34. 39—43. 45. 47. 49. 51.
53. 54. 56—61. 63. 64. 68—72. 76—80.
82—90. 93. 94. 96. 97. 99—108. 110.
111. 113—117. 119—125. 127. 129. 131.
133. 136. 139. 141—48. 152. 154.
156—79. 181—85. 187—94. 202. 209.
210. 219—30. 234—37. 239—48. 251—56.
259—277. 279—92. 297. 298. 300—3.
306—20. 329—48. 352. 353. 355—61.
363. 365—67. 369. 371. 377—91. 394—96.
398. 399. 402—4. 406. 407. 410—416.
419—21. 423. 427. 430—37. 440. 442.
444. 447. 450. 451. 454. 456. 458. 460.
461. 464—67. 469. 470. 474—76. v. e.
Polska król.
Łowczy:
Pac Mikołaj Juriewicz 1517—31. 155. 371—2.
v. e. Kamieniec Lit. star. — Litwa podko-
morzy.
Marszałek dworny:
Ostykowicz Hryhory Stanisławowicz 1509—18.
70. 77. 85. 89. 106. 107. 109. 112. 117.
120. 122. 130. 132. 135. 143. 148. 151.
154. 155. 159. 182. 184. v. e. Troki wo-
jewoda
Ilinicz Jerzy Iwanowicz 1522—26. 222. 223.
225. 228. 230. 239. 243. 244. 285. v. e.
Brześć, Kowno i Lida starosta.
Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1528—34. 339.
342. 344. 346. 348. 367. 373. 414. 463.
v. e. Bielica, Grodno i Lida star. — Litwa
hetman. — Wilno kaszt.
Marszałek (Świdrygiełły):
Ks. Czartoryski Michał Wasylewicz 1446. 4.
Bernat Olgert 1450—51. 6.
Marszałek hospodarski:
Chodkiewicz Iwan 1478—79. 16. 18. v. e.
Łuck starosta.
Kuczuk Jan 1478. 16. v. e. Grodno star.
Kuczuk Wojciech 1494. 25. v. e. Włodzimierz
starosta.
Hlebowicz Stanisław 1494. 26. 27. v. e. Merez
starosta.
Bartoszewicz Stanisław 1500. 29.
Zabrzeziński Stanisław 1507. 40. v. e. Merez
starosta.
Kłoczko Wojciech Janowicz 1507—9. 50. 70.
v. e. Bielsk i Kowno star. — Litwa ochmistrz
królowej.
Zabrzeziński Jan Janowicz 1507—8. 50. 65.
v. e. Wołkowysk star.
Ilinicz Jerzy Iwanowicz 1507—19. 53. 59. 63.
112. 118. 128. 135. 148. 154. 162. 165.
168. 170. 182. 184. 187. v. e. Brześć i
Lida starosta.

- Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1507—8. 53. 65.
v. e. Słonim starosta.
- Sapieha Iwan 1507—16. 53. 63. 70. 77. 87.
88. 109. 143. v. e. Brasław star. — Litwa
pisarz. — Podlasie i Witebsk wojew. —
Troki horodniczy.
- Kiszka Stanisław Piotrowicz 1508. 59. 63. 65.
v. e. Grodno star.
- Chodkiewicz Aleksander Iwanowicz 1508—29. 59.
63. 65. 187. 200. 238. 298. 299. 354.
v. e. Brześć, Ostryna i Wilkia starosta.
- Narbutowicz Wojciech 1508. 59. v. e. Hoża
i Jaswojny starosta.
- Bohowitynowicz Bohusz 1512—29. 100. 118.
131. 133. 141. 142. 147. 148. 156. 162.
165. 168. 170. 174. 192. 194. 213. 214.
225. 233. 243. 266. 336. 351 v. e. Daugi,
Kamieniec Lit. i Słonim star. — Litwa pi-
sarz i podskarbi ziemski.
- Fedor Hniewoszewicz 1513. 103. v. e. pisarz
hospodarski.
- Niemirowicz Jan Jakubowicz 1515. 125.
- Kostewicz Waclaw 1516—28. 140. 189. 223.
224. 246. 333. 334. v. e. Kobryń starosta.
- Ks. Sanguszko Andrzej Michałowicz 1522—34.
219. 223—25. 234. 239. 240. 246. 252.
256. 260. 261. 263. 267. 270. 301. 307—9.
329. 330. 335—38. 394. 402—3. 406.
407. 413—15. 422. 450. 456. 460. 463.
464. 474. 475.
- Ks. Połubeński Wasyl Andrzejewicz 1522—33.
99. 233. 269. 353. 428—30. 443. v. e.
Dubinki, Koniawa i Żołudek starosta.
- Kopot Waskowicz 1522—29. (1533) 236. 249.
259. 316. 339. 342. 344. 346. 348. 428.
429 v. e. pisarz hosp. — Miedniki, Prze-
wałki i Żyżmory starosta
- Szczyt Mikołaj Jakubowicz 1526. 290.
- Hlebowicz Iwan 1527—29. 314. 357. v. e. Mści-
sław starosta.
- Kłoczko Maciej Wojciechowicz 1528—33. 335.
422. v. e. Merez i Wołkowysk starosta. —
Witebsk wojewoda.
- Sapieha Iwan Bohdanowicz 1531—33. 384.
387. 389. 390. 422. v. e. Drohiczyn star.
Podlasie wojewoda.
- Hornostaj Iwan 1533. 428. v. e. Dorsuniszki
i Słonim starosta. — pisarz hosp. i podskar.
ziemski.
- Marszałek ziemski (Świdrygiełły):
Myłski Pietraszko Łaniewicz Kirdejewicz 1446—51.
5. 7. 8.
- Marszałek ziemski (Litewski):
Montygerdowicz Piotr Janowicz 1493. 25. v. e.
Troki wojewoda.
- Zabrzeziński Jan Juriewicz 1507. 43. 45. 50.
53. v. e. Grodno starosta.
- Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1514—22. 112.
117. 120. 122. 125. 130. 132. 135. 148
152. 154. 159. 175. 178. 179. 182. 190.
202. 207. v. e. Drohiczyn i Słonim sta-
rosta.
- Zabrzeziński Jan Janowicz 1522—31. 222—3.
241. 290. 309. 339. 342. 344. 346. 348.
373. v. e. Daugi, Merez i Oszmiana star. —
Nowogródek i Troki wojewoda.
- Miecznik:
Kostewicz Janusz 1508. 65. v. e. Raduń sta-
rosta.
- Ochmistrz królowej:
Kłoczko Wojciech Janowicz 1507—9. 50. 70.
v. e. Kowno starosta i marsz. hosp.
- Pisarze (sekretarze) hosp.
Kuszlejko 1441—43. 2.
- Bohowitynowicz Lewko 1486. 20. v. e. Brześć
klucznik
- Fedko, za Kazimierza (1515—16.) 127. 132.
Władyka Iwaszko Jackowicz 1489. 22.
Januszko 1498. 28.
- Januszewicz Fedor 1505. 35. v. e. Skirstymonie
i Włodzimierz starosta.
- Sapieha Iwan 1507—16. 53. 59. 63. 70. 87—9.
94. 109. 122. 143. v. e. Brasław star. —
marsz. hosp. — Podlasie i Witebsk wojew. —
Troki horodniczy.

- Raczko Mikołaj Michnowicz 1508. 59. v. e. Szawle starosta.
- Bohowitynowicz Bohusz 1512—29. 100. 118. 131. 133. 141. 142. 146—48. 155. 156. 162. 165. 168. 170. 174. 192. 194. 213. 214. 220. 225. 227. 228. 230. 233. 243. 244. 266. 280—82. 302. 303. 306. 336. 351. v. e. Daugi, Kamieniec i Słonim starosta. — Litwa marsz. hosp. i podskarbi ziemski.
- Świniński Michał Wasylewicz 1512—34. 101. 104. 105. 275. 302. 316. 379. 383. 384. 387. 389. 390. 399—403. 407. 415—17. 419. 427—29. 431. 432. 435. 437. 463. 466. 467. 470. 475. v. e. Miedniki starosta.
- Fedor Hniewoszewicz 1513. 103. v. e. marszałek gospodarski
- Bohuchwał Dmitryjewicz 1514. 107. 109. 117.
- Kopot Waskowicz 1514—30 (1533). 120. 139. 148. 170. 175. 176. 189. 210. 232. 234. 236. 239. 248. 249. 251. 258—61. 263. 267. 285. 316. 331. 336. 339. 342. 344. 346. 356. 369. 428. 429. v. e. marsz. hospodarski. — Miedniki, Przewałki i Żyżmory starosta.
- Iwaszko (Josko) Iwanowicz 1516. 141.
- Międzyleski Wawrzyniec 1518. 184. v. e. Wilno proboszcz.
- Hromyka Hryhory Isajewicz 1520. 200. v. e. Wilno klucznik
- Hornostaj Iwan 1523—34. 253. 255. 270—75. 277. 287. 289. 292. 295. 297. 299. 308—10. 312. 313. 346. 353. 357. 360. 421. 428. 447. 456. v. e. Dorsuniszki i Słonim star. — Litwa marsz. hosp. i podskarbi ziemski.
- Naruszewicz Paweł 1534. 470. 471.
- Podczaszy:**
- Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1514—16. 109. 122. 125. 130. 148. 151. v. e. Grodno, Merecz i Mozyr starosta. — Kijów wojewoda.
- Radziwiłł Jan Mikołajewicz, wojewodzie wileński 1522—29. 233. 292. 298. 346. v. e. Bielsk, Kowno, Marków i Wasiliszki starosta.
- Podkomorzy:**
- Dowojnowicz Andrzej Jakubowicz 1508—19. 65. 187. v. e. Ejszyski starosta.
- Pac Mikołaj Juriewicz 1531. 371. 372. v. e. Kamieniec Lit. starosta i łowczy lit.
- Podskarbi dworny:**
- Iwan Andrzejewicz 1510—33. 77. 162. 165. 168. 170. 210. 232. 269. 351. 353. 439. 443. 446. v. e. Wielona starosta.
- Podskarbi ziemski:**
- Józefowicz Abrahań 1515—18. 125. 162. 165. 168. 170. 175. 178. v. e. Kowno starosta.
- Bohowitynowicz Bohusz 1521—29. (1531). 213. 214. 227. 228. 230—33. 263. 280. 290. 298. 301. 310. 323. 336. 351. 393. v. e. Kamieniec i Słonim starosta. — Litwa marsz. i pisarz hosp.
- Hornostaj Iwan 1533. 428. 429. v. e. Dorsuniszki i Słonim starosta. — Litwa marsz. i pisarz hosp.
- Stolnik:**
- Ks. Holszański Jerzy Aleksandrowicz 1508. 59. 65. v. e. krajeży lit.
- Lityński* Jacek 370. 449.
- Lubaczów* (Libi), wieś w Galicyi wschodn. w pow. zbaraskim 166—68.
- Lubanicze*, wieś w gub. mińskiej, pow. nowogrodzkim 462—63.
- Lubcza*, wieś w pow. łuckim 30.
- Lubeccy* książęta:
- Bohdan Romanowicz v. Wołyń ziemianie.
- Bohdan Wasylewicz 30.
- Roman Wasylewicz 30.
- Wasył Romanowicz v. Wołyń ziem.
- Lublin* 32. 36. 37. 396.
- Luboszany*, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow. orszańskim.
- Starosta:**
- Niemirowicz Jerzy 1521. 206.
- Luchcza*, wieś w pow. łuckim 82. 84. 85.
- Ludwiski* Paszko v. Wołyń ziemianie.
- Luszniew*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 450.
- Monków kołodeż 450.

Pole 450.
Lwowa v. Brześć ziemianie.
Lwów (Leopolis) 54. 70. 163. 164. 267. 395—96.
 Kanonik:
 Franciscus, doctor iuris pontificii, cancellarius et
 canonicus Luceoriensis 1519. 187.

L.

Łabuński Iwaszko v. Wołyń ziem.
 Zenkowicz v. Ostróg bojar.
Ładyżyński Roman 66. 75. v. e. Braclaw ziemianie.
 Lubka Jesmanówna, żona jego 75. v. e. Braclaw
 ziemianie.
Łahodowl, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim
 392. 393. 423—25. 438. 442—44.
Łaman (Łamanowicz):
 Jadwiga Steckowa 19. 33. 41. 54. 101. v. e.
 Chełm ziemianie.
 Jakób Steckowicz 34. 54. 101. v. e. Chełm
 ziem.
 Mikołaj Hurkowicz 41.
Łaniewicz v. Kirdejewicz.
Łankowicz Iwaszko 144.
Łanowce (Lanowce), miasteczko w pow. krzemie-
 nieckim 158. 160.
Łasko Olechno v. Wołyń ziem.
Łaskowicze-Zadybcy:
 Anna Jenkówna, żona Fedora, 2° voto za Fe-
 dorem Onoszkiewiczem 262. 264. 279. 302.
 468. 469.
 Fedko 214. 468.
 Hrycko Fedorowicz 457. 468. 469.
 Juchno „ 457. 468. 469.
 Lewko 207. 214. 279. 262. 264. 303. 330.
 360. 410. 462. 468. v. e. Wołyń ziem.
 Siemaszko Fedorowicz 457. 468. 469.
Ławryn v. Marya.
Łebskie, jezioro v. Ołble.
Łobianka, nieznaczny dopływ Horynia 38.
Łodiatycz Stanisław 200.
Łokacze, miasteczko w pow. włodzimierskim 351.
 Zamek 351.
Łomazy, miasteczko w gub. siedleckiej, pow. biał-
 skim 243. 244.

Łomża, miasto gubernialne w Królestwie Polskim
 422.
 Starosta:
 Wolski Mikołaj 1533. 422. v. e. Lanckorona,
 Sanok i Wizna star. — Polska ochmistrz
 królowej. — Wojnicz kasztelan.
Łopawsza, wieś na Wołyniu, w pow. dubieńskim
 304—305.
 Droga 304.
Łopotko v. Wołyń ziemianie.
Łopuszna v. Falimicze.
Łopuszna, wieś w pow. krzemienieckim 167—68.
Łosiatynscy v. Wołyń ziem.
 Michno „
Łosice, osada miejska w gub. siedleckiej, pow. kon-
 stantynowskim 29.
Łoza długa 1.
Łozka Andrzej Borysowicz v. Brześć Lit. wojski. —
 Kamieniec Lit. leśniczy. — Podlasie leśniczy i ziem-
 ianie.
Łozowica, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. brzeskim
 429—30.
Łuck 4. 5. 7. 59. 60. 67. 92. 93. 153. 180. 216.
 217. 218. 245. 304. 375. 473.
 Castrum 26. 162. 163—65. 167. 244. 312.
 Cerkiew Ś-go Dymitra 167.
 Chmielnik 119.
 Civitas 167. 164. 312.
 Dom w mieście 119.
 „ „ lewonowski 40.
 Droga wielka z Łucka do Krzemieńca 304—05.
 Dwór Dankowski 167.
 „ Olizarowski 167.
 „ Szydłowica 167.
 „ w zamku okolnym 111.
 Ecclesia Armenorum 167.
 Folwarek lewonowski 40.
 Kanonicy 331.
 Klucz 162.
 Klucznik 21.
 Komora 453.
 Kościół 331.
 Książęta, panowie, ziemianie i dworzanie 274.
 Łowy 104.

- Mieszczanie 107.
 Monastyr Ś. Spasa 167.
 Most 26.
 „ krzywy 46.
 Mostowe 280—81.
 Platea Armenorum 167.
 Powiat 4. 5. 7. 8. 28. 32. 39. 42. 70. 71.
 87. 96. 104. 108. 114. 119. 147. 162.
 164. 166. 173. 181. 244. 274. 381. 409.
 411—12.
 Sejmik (zbór) 319—20.
 Starosta 3. Starostwo 280.
 Theloneatores 122. 163—65. 312.
 Theloneum 19. 21. 22. 122. 163—65. 168.
 201—2. 215. 312.
 Ziemiańskie:
 Dyczko Wasylewicz 42.
 Dziekczewski Stanisław 409.
 Jełowicz Daszko 173.
 „ Fedko 173.
 „ Zanko 173.
 Nieświcki Jan 409.
 Piasecki Hniewosz Iwanowicz 411. 412.
 Pruski Marcin Zankowicz 114.
 Biskup (brzeski):
 ks. Holszański Paweł 1516—31. 130. 132. 182.
 184. 185. 193. 194. 204. 221. 309. 372.
 373. 390.
 Chorążcy:
 Siemaszko Michał 1524. 262.
 Horodniczy:
 Muszatycz Pietruszko 1506. 38.
 Dachno Wasylewicz, zarazem *klucznik i mostowniczy* 1534. 469. 473.
 Kanclerz biskupa i kanonik:
 Franciscus, doctor iuris pontificii 1519. 187.
 v. e. Leopoldis canonicus.
 Klucznik:
 Hostski Bohdan Senkowicz (1507) 42.
 Podstarości:
 Patrykijewicz Semen 1519. 188.
 Wasyl Iwanowicz 1530. 369.
 Sowa Borys Iwanowicz 1533. 453.
- Starosta:
 Niemira Rezanowicz 1446—51. 4. 5. 7. 8.
 Montowtowicz Michał (1506). 38.
 Chodkiewicz Iwan 1478—79. 16. 18. v. e.
 Litwa marsz. hosp.
 Olizar Szyłowicz 1482 (1500) 18. 30.
 Montygerdowicz Piotr Janowicz 1486 (1522).
 20. 220. v. e. Wołyń marszałek.
 Ks. Holszański Semen Juriewicz 1496. (1507).
 26. 39. 40. v. e. Kamieniec Lit. starosta —
 Wołyń marszałek.
 Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1507—22.
 47. 49. 50—55. 58. 63—70. 76. 80.
 83—87. 95. 97. 102—6. 109. 110. 113.
 114. 118. 120—25. 127. 128. 130—37.
 146—53. 157—68. 170—72. 182. 184—87.
 191—94. 196. 202—06. 208. 212—18.
 220. v. e. Braclaw i Winnica starosta. —
 Litwa hetman. — Wilno kaszt. — Wołyń
 marsz.
 Ks. Czartoryski Fedor Michałowicz 1520. (?)
 197. 1523—34. 255. 271. 272. 280. 281.
 283. 284. 286—89. 291—96. 313. 318.
 323. 359. 360. 365. 366. 369. 394. 420.
 467.
 Widz urzędowy:
 Hordunowicz Semen 1533. 453. v. e. bojar
 krasnosielski.
 Władyka:
 Efremitij 1446—51. 5. 7.
 Kirył 1511—23. 91. 216. 218. 238. 248.
 Pachnotej 1527. 318.
 Antoni, nominat 1534. 473.
 Wójt:
 Kotowicz Jan 1528. 325. v. e. Wołyń ziem.
Eudowicz Fedko v. Włodzimierz wójt.
Euka (Czepielowa), wieś w Galicyi wschodniej, pow.
 tarnopolskim 166—68.
Eukasz v. Brześć ziemianie. — Połock władyka.
Eukonnica, dwie wsie w gub. grodzieńskiej, pow.
 słonimskim 17—18. 25.
 Poddani hosp. 17.
Eukowicze, wieś w pow. łuckim 256—57

Łuszczewski Jan 195. 206—7.

Elżbieta, żona jego 195. 206—7.

Łyczewicz Paeko v. Brześć ziemianie.

Łys Micko v. Brześć ziemianie.

Łysin, dobra koło Perekał 304.

Łysonski Tomko v. Wołyń ziem.

Łyżkiewiczze, przysiółek, należący do Dereczyna 25.

M.

Maciej Bernatowicz v. Roski poddany.

Jacewicz v. Rudomina poddani włości.

Michnowicz v. Dowgirdowicz poddani.

Wojciechowicz v. Kłoczko.

Macko Bohdanowicz v. Litwa bojar hosp. — Wilno bojar.

Jenkiewicz v. Rudomina poddani włości.

Pietraszczyc v. Hruszowno poddani.

Szymonowicz v. Rudomina poddani włości.

Mackowicz Szymko v. Pieniany, Raduń i Uszpole starosta. — Wilno ciwun.

Macyna Oleksicz v. Perekały poddani.

Majnicze, ziemianie hosp. 158.

Makar v. Sanguszko bojar.

Helena, żona jego v. tamże.

Bohdanowicz 232—33.

Makowiska.

Plebanus:

de Rza Aquilla Stanislaus 1531. 372.

Maksym Pawłów v. Plusków.

Maksymowicze, wieś w gub. mińskiej, pow. ihumeńskim 404. 405.

Malejewskie pole koło Dereczyna 17.

Malew, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 304—5.

Malewski v. Mukosiejewicz.

Malborg 280—81.

Matyszczynskie dworzyszczce v. Krasne.

Mań Hlebowicz v. Grodno bojar hosp.

Maniów (Maniew) Stary i Nowy, wsie w gub. wołyńskiej, pow. krzemienieckim 167—68.

Manko Fedkowicz v. Brześć ziemianie.

Manuń Jaekowicz v. Hryńkowicz.

Maraczówka (Mereczówka), wieś w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 201—3.

Marcin v. Nowogródek poddani. — Petkowicz. — Podlasie ziemianie. — Radziwiłłowicz. — Żmudź biskup.

Jakubowicz v. Aleksandrowicz.

Myszkiewicz v. Brześć ziemianie.

Zankowicz v. Pruski.

Marciszowo, dobra 9.

Marek v. Dzikko. — Podlasie ziemianie.

Markianowska ziemia, w połockim powiecie 87.

Marków, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. wileńskim.

Starosta:

Zabrzeziński Jan Janowicz 1519. 187. v. e. Daugi star. — Nowogródek wojewoda.

Radziwiłł Jan Mikołajewicz, wojewodzie wileński 1522—33. 233. 298. 346. 443. v. e. Bielsk, Kowno i Wasiliszi star. — Litwa podczaszy.

Marya v. Iwaszencewicz. — Ozdowski. — Żabokrzycki.

siostra Masi Wochnowiczówny Werbskiej 448.

Ławryn, jej syn 448.

Chłamotynna v. Kul.

Jenina v. Wołyń ziem.

Romanówna v. Trębacz.

Waskowa v. Połock poddani hosp.

Wasylewicz ks. v. Rówieńska.

Masalski Iwan książę 460.

Maskiewicz Hulko Michałowicz Wojsicki 305.

Masiwyszczyna, ziemia pusta v. Dubrowlany.

Masia Wasylówna v. Wochno.

Masinowskie dworzyszczce v. Krasne.

Matfiej Iwonicz v. Połock poddani hosp.

Matejewszczyzna, Matejkowszczyzna, ziemia pusta w grodzieńskim pow. 77—78. 225.

Matyasz Matfiejewicz v. Brześć ziemianie.

v. e. Sirotatewicz.

Zinkowicz v. Wołyń ziem.

Matyaszowo (dwór Matyaszowski), wieś w gub. wileńskiej, pow. oszmiańskim 245.

Mecholski v. Michla.

Medwedowska ziemia w połockim pow. 88.

Medyn (Medne), wieś w Galicyi wschod. pow. zbarraskim 166—68. 471.

- Mejszagola* (Mojszekole, Mejszokie), wieś w pow. wileńskim 332—33.
Urzędnik Radziwiłła:
Piotr Chorejewicz 1528. 328. 332.
- Mekoty* v. Miakoty.
- Mentort*, brat Kopacza 17. v. e. Słonim star.
- Mentortów* uhoł 17.
- Merecz*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. trockim. Powiat 321.
Starosta:
Hlebowicz Stanisław 1494. 26. 27. v. e. Litwa marsz. hosp.
Zabrzeziński Stanisław 1507. 40. v. e. Litwa marsz. hosp.
Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1514. 109. v. e. Kijów wojew. — Litwa podczaszy. — Mozyr starosta.
Zabrzeziński Jan Janowicz 1522—29. 241. 290. 339. 342. 344. 346. 348. v. e. Daugi i Oszmiana star. — Litwa marszałek ziemski. Nowogródek wojew.
Kłoczko Maciej Wojciechowicz 1533. 422. v. e. Litwa marsz. hosp. — Witebsk wojewoda. — Wołkowysk starosta.
- Mereczówka* v. Maraczówka.
- Merla* v. Gasztołd sługa. — Litwa diak gospodarski.
- Merulin*, dobra 175.
- Meszko* v. Rudomina poddani.
- Meżyrecze* v. Międzyrzecz.
- Miakoty* (Mekoty), wieś w guberni wołyńskiej, pow. ostrogskim 456. 465.
Poddani 465.
- Miałkie* jezioro 67. 268.
- Michajłówka*, wieś w gubernii podolskiej, powiecie winnickim 35.
- Michał* 293. v. e. Deniskowicz. — Kieżgajło. — Litwa Wielki książę. — Porecki. — Zbrochowicz.
brat Duchny Surynowej 175—76.
pisarz v. Świniuski.
Fedorowicz 464.
Fedorowicz, syn pisarza (Fedora) 127—28. v. e. Litwa dworzanie hosp.
Hryhorewicz v. Litwa dworzanie hosp.
- Konstantynowicz ks. 8. v. e. Włodzimierz star.
Mojsejewicz v. Ceceniowski.
Pawłowicz v. Połock poddani hosp.
Senkowicz v. Deniskowicz.
Wasylewicz 188. v. e. Czartoryski. — Siemaszko. — Świniuski. — Zbaraski.
- Michałkowe* stawiszcze 304.
- Michła* (Mecholski), wieś w gubernii wołyńskiej, powiecie zastawskim 203—4. 465.
Puszcza 465.
- Michnik* v. Liszczyński.
- Michno* v. Jakubowicz.
Hryhorewicz v. Zaszczytowski.
Jakubowicz v. Wołyn ziem.
Rusowicz v. Niemież sokołojty.
Wasylewicz v. Wojniłowicz.
- Michowszczyzna*, łąka 321.
- Micko* v. Łys.
- Micyk* v. Tarnawka poddani.
- Micyna* Jesipowicz v. Perekały poddani.
- Miednicki* biskup v. Żmudzki.
- Miedniki* v. Wornie.
- Miedniki*, miasteczko w pow. wileńskim 200.
Starosta:
Ks. Seński Iwan Hryhorewicz 1520. 200.
Kopot Wasylewicz 1529. 346. v. e. Litwa marszałek i pisarz hosp. — Przewałki star.
Świniuski Michał Wasylewicz 1531—34. 384. 387. 389. 400. 401. 428. 437. 475. v. e. Litwa pisarz hosp. — Stokliszki star.
- Mielce*, miasteczko w gubernii wołyńskiej, powiecie kowelskim 11. 34. 231.—32. 392. 423—25. 437. 442—444.
Monastyr Ś. Mikołaja 11. 231. 392. 423—25. 437. 442—44.
- Mieleszko(wicz)* 128. v. e. Grodno horodniczy. — Litwa dworzanie hosp.
- Mielnica*, miasteczko na Wołyniu, w pow. kowelskim 71.
Włość 108.
- Mielnik*, miasteczko w gub. grodzieńskiej, pow. bielskim 44. 51. 53. 54. 101. 357. 358.
Sędzia:
Sarnacki Jan 1528. 321. v. e. Brześć ziemianie.

Starosta:

Niemira Hrymalicz Mikołaj 1507—28. 53. 77.
122. 323. v. e. ziemianie.

Ziemianie:

Biernaty 322.

„ stare 322.

Bolesty 322.

Boratyńscy 323.

Cherubin 322.

Chybowo 323.

Denisany 322.

Fedkowscy 323.

Hawlińscy 323.

Hinczyc Jan 323.

Hornowski Jerzy 323.

Hrybikowa 323.

Jakubowscy 323.

Kreszko Jan 322.

Korzeniowscy 323.

Kuty 323.

Momoccy 323.

Możenino 323.

Niemira Hrymalicz 323.

Nowosielscy 322.

Ostrońscy 323.

Piatkowscy 322.

Pietrusy 322.

Popławscy 322.

Rablino 322.

Rasko Paweł 323.

Rozwadowo 323.

Sarnaki 323.

Sutyscy 323.

Szawły 322.

Szczęsny 322.

Terlikowscy 322.

Ulpińscy 323.

Wryki 322.

Zakryje 322.

Miedzyleski (Miedziliski) Wawrzyniec v. Litwa pisarz
hosp. — Wilno proboszcz.

Miedzyrzecz Ostrogski, miasteczko na Wołyniu, w pow.
ostrogskim 55.

Mik Michnowicz v. Dowgirdowicz poddani.

Mikina v. Brześć ziemianie.

Miklasze (Mikłaszowce), wieś w pow. ostrogskim
173—74.

Mikłowszczyzna, ziemia pusta 160.

Mikołaj v. Bernatowicz. — Bohdziewicz. — Czaple
dziedzic. — Dolsk dziedzic. — Niemirowicz. —
Rospadowicz. — Wilno biskup.
biskup miednicki v. Wieźgajło. — Żmudzki
biskup.

Hurkowicz v. Łaman.

Jaducewicz v. Niemież sokołojty.

Michałowicz v. Litwa bojarowie hosp. — Wilno
bojarowie.

Petkowicz v. Niemież sokołojty.

Senkowicz v. Andruszewicz.

Stanisławowicz v. Koniuski.

Mikołajewszczyzna, ziemia pusta w pow. brasławsk.
(w kowieńskiej gub.) 359.

Miksza v. Czobotar.

Mikula Borysowicz Iwanowicz v. Połock poddani hosp.
Samowicz 67.

Milaniewszczyzna, pusta ziemia 284.

Milanowicze, miasteczko na Wołyniu, w pow. kowel-
skim 90—91. 368. 438. 444.

Milewicz Juszek 13.

Olechno v. Wilno bojarowie.

Miłowski Chmara v. Wołyń ziem.

Wasko v. Wołyń ziem.

Miłusze (Miłowsze), wieś w pow. łuckim 4.

Miłoszewicze, wieś koło Dereczyna 17.

Mimiński v. Niemież.

Minkowicz Jewman i Seńko v. Wołyń ziemianie.

Mińsk 59—60. 127. 128. 200. 213. 238.

Bojarowie:

Wołczkowicz Lew 213—14. 226.

Wasył, brat Lwa 213—14.

Dwór w mieście 127. 132.

Podwórze w zamku 200.

Powiat 127. 205. 226—27.

Ulica wielka 200.

Zamek 127. 132. 200. 227.

Starosta:

Ks. Zasławski Bohdan Iwanowicz 1520—21.

200. 213.

- Mirowicze*, wieś na Wołyniu w pow. kowelskim 15. 35. 190.
Poddani 15.
Wola 35.
- Misko* v. Hnidawa poddani.
- Mitia* Iwanowicz v. Litwa klucznik W. księżnej Heleny. --- Obolce starosta.
Hanna Dmitrówna ks. Holcowska, żona jego 76—L7.
- Mitoniewicz* Maciej i Marcin v. Świrski poddani.
- Mityn* rubież 23.
- Moczyłski* Ioannes v. Pac Nicolaus capellanus.
- Mohilno*, miasteczko w gub. mińskiej, pow. ihumeńskim 371—373.
- Mohylów*, obecnie miasto gubernialne 61. 405.
Starosta:
Sołomirecki Wasyl Iwanowicz ks. 1533. 405.
- Mojsejowicze* (Mojsejkowicze), wieś w gub. mińskiej, pow. mozyrskim 86.
- Mojszelowce*, wieś w dawniej kuźmińskiej włości 158.
- Mojszekole* v. Mejszagoła.
- Mokowicze*, wieś w pow. włodzimierskim 397.
- Mokrzec*, nieznacznym, lewy dopływ Horynia 38—39.
- Mokrzec* (Mokroje), wieś na Wołyniu, w pow. zask. 95. 456. 465.
Dworyszcze służebne 95.
- Mokrzec*, wieś w pow. włodzimierskim 27.
Bobrownicy hosp. 27.
- Mołczadź*, lewy dopływ Niemna 130—31.
- Mołczadź*, miasteczko w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 450.
Namiestnik 434.
Poddani hosp. 450.
- Mołdavia* 163. 164.
- Mołotwicz* Łukian v. Roski poddany.
- Momoscy* v. Mielnik ziem.
- Monczyńce*, wieś na Wołyniu, w pow. starokonstan. 158. 160.
- Monków kołodeż* v. Luszniw.
- Montowtowicz* Bartosz 15. v. e. Bielsk starosta.
Jakób Michałowicz v. Krzemieniec starosta. — Wołyń ziem.
Michał 42. v. Łuck starosta.
- Montygerdowicz* Piotr Janowicz v. Łuck starosta. --- Litwa marszałek ziemski. — Troki wojewoda. — Wołyń marszałek.
- Moskwa*.
Captivitas 171. 311.
Kraj i naród 52. 105. 172. 311. 327.
Wielki książę 61. 76. 133. 145. 157. 221.
Moskwicin:
Uńkowski Hrehory 145—46.
- Moszczanica*, wieś na Wołyniu, w pow. dubieńskim 92—93. 343—44.
- Moszczenica*, wieś w pow. dubieńskim 169—70.
- Mostyka* v. Litwa dworzanie hosp.
- Mostyszczce*, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim. 392. 393. 423—25. 437. 442—444.
- Moszeńskie* jezioro i las 1.
- Moszna*, ostrow 1.
- Mozyr*, miasto powiatowe w gub. mińskiej 61.
Powiat 95.
Starosta:
Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1514. 109. v. e. Kijów wojewoda. — Litwa podczaszy. — Merez star.
Gasztołd Olbracht Martynowicz 1516—1534. 135. 182. 187. 202. 222. 227. 228. 230. 241. 339. 342. 344. 348. 373. 460. 463. 464. v. e. Bielsk star. — Litwa kanclerz. — Troki i Wilno wojew.
- Możenin* v. Mielnik ziemianie.
- Mreński* Władysław v. Wołyń ziem.
- Mszaniec*, wieś w Galicji wschodniej, pow. tarnopolskim 166—68.
- Mścislaw*, miasto powiatowe w gub. mohylewskiej 314.
Starosta:
Hlebowicz Jan 1527. 314. v. e. Litwa marsz. hosp.
- Mścislawski* Fedor Michałowicz książę 254.
Iwan Juriewicz 23.
Michał v. Teteryn starosta.
- Mukosiejewicz* Stecko Małewski Ochmatkowski 304.
- Muszata-Muszatycz* v. Wołyń ziem.
Piotr 69. 92. 93. 99. 100. v. e. Łuck horodniczy.

Mutwityszcze v. Mytyszcz.
Mykita Jeskowicz 67.
Mikityno, dworzec nad Drucią 23—24.
Myłski Piotr Łaniewicz Kirdejewicza v. Litwa marszałek ziemski Świdrygiełły.
Myszka Bohdanowicz Warkowski 473.
 Fedor v. Wołyń ziemianie.
Myszko v. Wyszortowicz.
 Kononowicz v. Świrski Piotr poddani.
 Szlachta v. Brześć ziemianie.
Myślatyn, wieś na Wołyniu, w pow. zasławskim 456.
Mytiaszów, miejscowość koło Świniuch 104.
Mytko v. Krywców.
Mytnicka Anna v. Brześć ziemianie.
Mytyszcz (Mutwityszcze), wieś w pow. łuckim 8.

N.

Nac 17. 136. 229.
 Katarzyna, żona jego, córka ks. Wasyla Ostrogskiego 136. 137. 229.
 Michałowa żona 16—17.
 N. córka Naca za Ilinczem Mikołajem.
Nahaj Hryć v. Świrski poddani.
Narbut(owicz) Kasper 321.
 Wojciech v. Hoża i Jaswojny star. — Litwa marszałek hosp.
 Sługa Kasprowa:
 Jaszkiwicz Kasper 321.
Narko v. Rudomina poddani.
Naruszewicz Paweł v. Litwa pisarze hosp.
Nasilonowski Andrzej Wojciechowicz 327—328.
 Anna, żona jego 328.
Nastazya ks. v. Holszański.
 Matfiejówna v. Jasieninicki.
 Rafałowa v. Białopolscy.
 Zenkówna v. Kalenikowicz.
Nekutowszczyń, ziemia w pow. rudomińskim 41.
Nesternarka, wieś w gub. podolskiej, pow. braclawskim 35.
Nestorowszczyzna Mikityczowa, ziemia 370.
Niedospielski Andrzej v. Litwa dworzanie hosp.
Niekrasz Andrzejewicz v. Litwa dworzanie hosp.
 Borysowicz v. Perekały poddani.

Niekraszowa v. Brześć ziemianie.
Niemen, rzeka 12. 118. 130.
 Przewóz na Niemnie 118.
Niemieź (Mimiński), wieś w pow. wileńskim 145—146.
 Sokołojty:
 Bohdan Macowicz 145—146.
 Niekraszowicz 145—146.
 Dowszysz Puhowicz 145—146.
 Dowtys Waskowicz 145.
 Jan Mackowicz 145.
 Matfiejewicz 145—146.
 Rewbowicz 145.
 Jenko Rozweniewicz 145—146.
 Jurgelis Janowicz 145—146.
 Michno Rusowicz 145—146.
 Mikołaj Jaducewicz 145—146.
 Mikołaj Petkowicz 145—146.
 Paszko Pilipowicz 145.
 Pikt Kepurowicz 145—146.
 Rymko Żuwelis 145—146.
 Stanelis Brediałewicz 145—146.
 Stec Domonowicz 145—146.
 Wojtys Rekutowicz 145—146.
 Włoseć 145. 146.
Niemira v. Chrennicki. — Rezanowicz.
 Bohdanowicz 92—93.
 Hrymalicz v. Bielski i Mielnik starosta i ziemianie.
Niemirowicz Andrzej Jakubowicz v. Kijów wojewoda.
 — Świsłocz starosta.
 Jan Jakubowicz v. Litwa marszałkowie.
 Jerzy v. Luboszany starosta.
 Mikołaj v. Witebsk wojewoda.
Niemirowicze 130.
Niepołomice, miasto w Galicyi zachodniej, pow. bocheńskim 280. 316. 384. 387.
Niestaniszk, wieś w gub. wileńskiej, pow. święciańskim 363. 457.
 Dworek niestaniszki 363.
Niesuchojeże, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 161. 392—393.
Nieswicki Bohusz 180. v. e. Wołyń ziemianie.
 Jan v. Łuck ziemianie.
Nieswicki Semen Wasylewicz ks. 42. 138. 166—167.
 Marya, żona jego v. Rówieńska:

- Nieniary*, dwie wsie w g. wileńskiej, p. wilejskim 155.
Niewier Wieliczkowicz v. Nowogródek poddani.
Nikipor (Niczypor) v. Wuszkowicz.
 Martynowicz v. Połock poddani hosp.
Niżhołów, wieś w gub. witebskiej, pow. lepelskim 29. 289—291. 298.
 Osada miasta i zamku 298.
 Targ 298.
Nowe miasto v. Korczyn.
Nowiki (Nawikowce), wieś w Galicyi wschodniej, w pow. zbaraskim 166—168.
Nowogródek, miasto powiatowe w gub. mińskiej 58. 59. 291.
 Cerkiew św. Borysa i Hleba 160.
 Poddani włości:
 Marcin 151.
 Niewier Wieliczkowicz 151.
 Powiat 130. 131. 151. 167.
 Tatarowie powiatu nowogrodz.
 Dawlet Abdylin 205. 226.
 Janibek Dachnowicz 205. 226.
 Jasica 205. 226.
 Juchno Setewicz Szatyszewicz 78.
 Kasyn, brat Juchna 78.
 Keldawlet Bankowicz 205. 226.
 Satka Kuczumahmetowa 205. 226.
 Stasica 205. 226.
 Szobanko Memowicz (Szaban Kelimowicz) 205. 226.
 Zejnepka 205. 226.
 Włość 151.
 Złotnik:
 Iwan Iwanicz 160.
 Chorąży:
 Wojniłowicz Michno Wasylewicz 1521. 206.
 Chorąży tatarski:
 Kodzelewicz Iwaszko 1521—1522. 205. 206. 226.
 Wojewoda:
 Gasztołd Jan Martynowicz 1508. 59. 63. v. e. Litwa cześnik.
 Zabrzeziński Jan Janowicz 1511—1529. 85. 109. 120. 122. 130—132. 135. 148. 151. 152. 155. 159. 182. 187. 241. 290. 339. 342. 344. 346. 348. v. e. Daugi, Drohiczyn, Marków, Merecz i Oszmiana starosta.
 Gasztołd Stanisław Olbrachtowicz 1531. 373.
Nowosieltcy v. Mielnik ziemianie.
Nowostawce, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 136—137. 229—230.
Nowy Stan, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 147—148.
Nujno, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 11. 90—91. 407. 414—415.
- O.**
- Obarycka* ziemia pusta 213—214. 226.
Obarzańce (Obaryńce), wieś w Galicyi wschodniej, pow. tarnopolskim 167—168.
Obeniż, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim 31. 397. 431—432.
 Cerkiew św. Praksedy 397. 431.
 Służby ludzi 431.
Obłapy, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim. 392. 393. 438. 444.
Obodeński Hrycko 250.
 Miłochna, córka jego za Ziałowskim.
 Wasyl Romanowicz v. Braclaw ziemianie.
Obolce, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow. orszańskim 30. 76—77.
 Starosta:
 Mitia Iwanowicz v. e. Litwa klucznik W-iej księżny 1510. 76—77.
Obuchowicz Iwaszko v. Wołyn ziemianie.
Ochłopowski v. Wołyn ziemianie.
Ochmatkowski v. Mukosiejewicz.
Ochmatków, wieś na Wołyniu, w p. dubieńsk. 304—305.
 Droga 304.
 Pola 304—305.
Ochonowo, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. stonimskim 130—131. 386—387.
 Łowy 130. 386—387.
 Puszcza 130. 386—387.
Oczytków (Oszytków), wieś w gub. kijowskiej, pow. lipowieckim 45—46. 181—182.
Oderad (Woderady), wieś w pow. dubieńskim 169. 170. 343—344.
Odnoga, dobra 335. 336.
 Pole dworne 335. 336.
Odynciewicz Hryhory książę 76.

- Semen Bohdanowicz 24. 76. 178—179. 266.
v. e. Litwa dworzanie hosp.
Wasył 76.
- Ofanasowa* v. Afanasowa.
- Okorski* Seńko v. Wołyń ziemianie.
- Oksaków* Michał 190.
- Oksenia* Bohdanówna v. Woznesieński.
- Okstynny* (Okstyski), wieś w gub. kowieńskiej, pow. rosięńskim.
Plebani:
Dzierzkowicz Jan Mikołajewicz 1517. 154—155.
- Okuniński* Fedor 69.
- Olbracht* v. Litwa W-ki książę. — Polska król.
- Olechno*, syn Fedka 464. v. e. Widyginowicz.
Bohdanowicz v. Kniahyniński.
Borysowicz v. Litwa dworzanie hosp.
Fedorowicz „ „ „ „
Hryńkowicz v. Wołyń ziemianie.
Iwanowicz v. Dzikdo.
Michnowicz v. Litwa bojarowie hosp.
- Oleksińce*, wieś w dawniej kuźmińskiej włości 158.
- Olelkowicz* Semen Aleksandrowicz ks. 49—50.
- Olena* v. Helena.
- Oleszko* Makarowicz v. Kików poddani.
- Oleszkowce*, wieś w pow. krzemienieckim 166—168.
- Oleszkowicze*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. brzeskim 2—3.
- Olgert* v. Bernat.
- Olibów*, wieś w pow. dubieńskim 15. 245. 381—382.
- Oljzar* Szyłowicz 30. 32. v. e. Łuck i Włodzimierz starosta. — Wołyń marszałek.
Fedia, żona jego 30.
- Olizarowicz* Fedko 92.
Nastazya Semenówna v. ks. Janusz Sanguszko.
Semen (Seńko) Fedkowicz 91—92. 109—110.
Wasko v. Brześć ziemianie.
- Olizarowski* v. Wołyń ziemianie.
- Olizarowski* dwór 87. v. e. Łuck.
- Olizarowskie* dworzyszczce v. Hnidawa.
- Olkieniki* (Wolkieniki), miasteczko w pow. wileńskim.
Starosta:
Kuncewicz Jakób 1514—1516. 115. 139. v. e.
Grodno leśniczy. — Lejpuny starosta. — Litwa koniuszy dworny. — Troki koniuszy.
- Olszanensis* dux v. Holszański.
- Olszanica*, wieś w gub. kijowskiej, pow. wasylkowskim 175—176.
- Olszanica*, wieś w pow. krzemienieckim 174.
- Olszanka* (Olszanica), prawy dopływ Dniepru 311—313
- Olszany*, dwór koło Wilkomierza 359.
- Olszany*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. oszmiańskim 10. 47—48. 186. 193—194. 204. 236. 377—380.
Miejsce na dwór 204.
- Olble Lackie i Ruskie* (Ilble), wsie na Wołyniu, w pow. kowelskim 256—257.
Jezioro 256.
- Omeliański* Hurko 55. v. Wołyń ziemianie.
Jacko v. Wołyń ziemianie.
Michno 55. v. e. Wołyń ziemianie.
Marya Czaplicówna, żona Michna 55.
- Onackiewicz* Wasył 365.
Tatyanna Waskówna, żona jego 1° v. Jakimowa
Wochnowicza 365.
- Onaczko* 167.
- Ondrowszczyzna*, ziemia pusta w pow. grodzieńskim 225.
- Onikszty*, miasteczko w gub. kowieńskiej, pow. wilkomierskim 375.
Starosta:
Ostyk Jerzy Hryhorewicz, wojewodzie trocki 1531. 375. v. e. Dorsuniszki starosta.
- Onisym* v. Braclaw pop.
- Onoszko* 430.
Seńko, syn jego v. Włodzimierz mieszczenie.
- Oparypeski* Aleksander v. Wołyń ziemianie.
- Opole*, wieś w gub. siedleckiej, pow. włodawskim 428—430.
- Oprytowce*, wieś w Galicyi wschodn. pow. zbarraskim 167—168.
- Orański* Andrzej v. Wołyń ziemianie.
Dymitr 478.
Hrycko Iwaszkowicz 478. v. e. Litwa dworzanie hosp. — Wołyń ziemianie.
Macko v. „ „
Marek „ „ „
Wojna Hryckowicz v. Litwa dworzanie hosp.
- Orawski* Hniewosz v. Wołyń ziemianie.

- Orda* v. Tatarowie.
- Orlanka* (Orla); prawy dopływ Narwi 142—143.
- Oroszowce* v. Oryszkowce.
- Orsza*, miasto powiatowe w gub. mohylewskiej 61. 242.
Powiat 242.
- Ortel* (Wortel) Królewski, miasteczko w gubernii siedleckiej, pow. bialskim 354—355.
- Orycki* v. Wołyń ziemianie.
- Oryszkowce* (Oroszowce), wieś w pow. krzemienieckim 166—168.
- Ostam soltan* v. Perekop.
- Osoka*, wieś w gub. mińskiej, pow. ihumeńskim 265—266.
Dworzec 265.
- Ostafi* v. Jacynicz.
- Ostrejkwce* v. Ostrykowce.
- Ostrogscy* książęta 28.
Aleksandra Semenówna ks. Słucka, druga żona Konstantego Iwanowicza 379. 381—383. 385—387.
Anna Semenówna Holszańska, pierwsza żona Konstantego 185. 236—237. 377.
Ilia Konstantynowicz 201—202. 222—223. 237. 238. 242—244. v. e. Braclaw i Winnica starosta.
Iwan Wasylewicz Krasny 5. 7. 38. 338.
Katarzyna Wasylówna za Nacem.
Konstanty Iwanowicz 29. 92. 93. 126—127. 138. 387. v. e. Braclaw starosta. — Litwa hetman. — Łuck starosta. — Troki wojewoda. — Wilno kasztelan. — Winnica starosta. — Wołyń marszałek.
Marya Semenówna ks. Kobryńska, żona Iwana Krasnego 338.
Wasył (Daniłowicz) 3. 87. 136. 229.
Wasył Konstantynowicz 379. 381—383.
Zofia Konstantynówna 379. 381—383. 386.
Bojarowie XX. Ostrogskich:
Borowicki Niekrasz 55.
Łabuński Iwaszko Zenkowicz 55.
Promcejkowa Jakimowa Wochnowiczowa 388.
Promcejkowicz Hrycko 55.
Wasko 55.
Wojniłowicz Bohdan Jackowicz 55.
- Dworzanie:
Trębacz Fedor 398.
- Służebnicy:
Fedor Iwaszkowicz 55.
Puzowski 263.
Sieniuta Hrycko 366.
Swirszczowski Janusz 179.
- Urzędnik:
Promcejkowicz Wasko około 1520. 203.
- Ostromieczów* Jan v. Brześć ziemianie.
- Ostrońscy* v. Mielnik ziemianie.
- Ostrownica*, rzeka 67. 268.
- Ostrowno*, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow. siennieńskim 66. 88. 268.
- Ostrożecki* ks. v. Hołownia Ostrożecki.
- Ostróg*, miasto powiatowe, na Wołyniu 38. 55. 66. 70. 87. 113. 114. 138. 163—165. 196. 238. 245. 254. 300—301. 311. 417. 433.
Bojarowie 70.
Jarmarki 87. 164.
Kupcy 453.
Mieszczanie 203.
Myto 67. 87. 163—164. 201—202. 417. 433. 456.
Poddani 70.
Powiat 51.
Targi 300—301.
Władyka v. Łuck.
Włość 87.
Zamek 70. 87. 311.
Ziemia 51.
- Ostrów*, między rzeką Wiżwą, a Buceniem 423—425. 437—438. 442—444.
- Ostrów*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 13—14.
- Ostrów*, wieś w gub. witebskiej, pow. lepelskim 66—67. 268.
- Ostrykowce* (Ostrejkwce), wieś na Wołyniu w pow. starokonstantynowskim 158—160.
- Ostryna*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 187.
Powiat 321.

Starosta:

Chodkiewicz Aleksander Iwanowicz 1519—1529.

187. 200. 233. 299. 354. v. e. Brześć i Wilkia starosta. — Litwa marsz. hosp.

Ostupy, dwór w gub. kowieńskiej, pow. wilkomierskim 292—293.

Ostyk (Ostykowicz, Ościk): Hanna Litaworówna Chrebtowiczówna, żona Jerzego 154—155.

Hryhory Stanisławowicz v. Litwa marszałek dworny. — Troki wda.

Jerzy Hryhorewicz, wojewodzie trocki v. Dorsuniszki i Onikszty starosta.

Rotmistrz jego:

Bartosz 1531. 375.

Oszczowski v. Wołyń ziemianie.

Oszmiana, miasteczko powiatowe w gub. wileńskiej 241.

Starosta:

Zabrzeziński Jan Janowicz 1522—1529. 241.

290. 339. 342. 344. 346. 348. v. e.

Daugi i Merecz starosta. — Litwa marszałek ziemski. — Nowogródek wojewoda.

Oszpiejkowo v. Szpiczyńce.

Oszyków v. Oczytków.

Ośmiegowice (Ośmiechowice), wieś w pow. włodzimierskim 6.

Owchowicko (Wowchowick), dobra 169. 343. 344.

Owerki, dobra 176.

Owruć, miasto powiatowe na Wołyniu 175—176.

Starosta:

(Połozowicz) Semen 1518. 175—176.

Ozdowski Packo 180. v. e. Wołyń ziemianie.

Marya, żona Packa 180.

Stecko v. Wołyń ziemianie.

Ozierki Wielkie i Małe, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 25.

Oziernica, miasteczko w pow. słonimskim 17—18.

Ozierniczanie 17.

Ożenin, wieś na Wołyniu, w pow. ostrogskim 472—3.

Ożski starosta v. Hoża.

P.

Pac (Pacewicz) Mikołaj Juriewicz v. Kamieniec Lit. star. — Litwa łowczy i podkomorzy.

Aleksandra Holszańska, żona jego 372.

Capellani:

Francigena Ioannes 1531. 372.

Moczyłski Ioannes 1531. 372.

de Sieciechów Ioannes 1531. 372.

Familiaris:

de Sirociec Iacobus 1531. 372.

Pachnotej v. Brześć, Łuck i Włodzimierz władyka.

Packo v. Chodkiewicz. — Łyczewicz.

Pacutowszczyzna, ziemia pusta 77—78.

Palczyk (Palczykowo), wieś w gub. kijowskiej, pow. żwinogrodzkim 68. 181—182.

Panasowce, wieś w dawniej kuźmińskiej włości 158.

Panfilowskie dworzyszcze v. Hołowin.

Pańko v. Brześć ziemianie. — Tarnawka poddani.

Pańkowce, wieś w pow. krzemienieckim 455.

Paryduby, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 90—91.

Paszkiwicz Fedor 35.

Paszkiński, wieś w gub. wileńskiej, pow. oszmiańskim 257.

Dwór 257.

Paszko Dachnowicz 4. v. e. Włodzimierz starosta.

Fedia, córka Paszka v. Chrebtowicz Wasyl.

Pilipowicz v. Niemież sokołojty.

Popowicz 46.

Paszkowski v. Brześć ziemianie.

Paszyna, krawiec v. Winnica mieszczanie.

Patej v. Brześć ziemianie.

z Koroszczyna v. Tyszkiewicz.

Patrykijewicz Jacek v. Wołyń ziemianie.

Semen v. Łuck podstarości. — Wołyń ziemianie.

Wasyl v. Stepań namiestnik. — Wołyń ziemianie.

Pausza Michał v. Litwa dworzanie hospod.

Paweł v. Holszański. — Wokszwiłowicz.

Bohdanowicz 252—253.

Janczelewicz 149.

Matflejewicz v. Litwa bojar. hospod.

Pawłowicz Wasko 16.

N. żona jego 26—27.

Pelża (Połcza), wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 70. 71. 87—88.

- Perchurowo*, folwarek w pow. mińskim 213—14. 226.
- Perehabicz* Misko v. Winnica mieszczanie.
- Perekaty*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 304—305.
Dziesięcina do cerkwi św. Mikołaja w Żydyczynie 305.
Poddani:
Borys 304.
Hirka Jesipowicz 304.
Iwan Borysowicz 304.
Macyna Oleksicz 304.
Micyna Jesipowicz 304.
Niekrasz Borysowicz 304.
Samson Oleksicz 304.
Stepaniec Jesipowicz 304.
- Perekop*:
Car 420.
Oslam - Sołtan, brat cara 420.
- Peremilówka*, wieś w pow. dubieńskim 15. 245. 381—382.
- Peremyl*, wieś w pow. dubieńskim 404—405.
Stado 404.
Włość 404.
Zamek 404.
- Perkowicze* (Pirkowicze), wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 316. 328. 374.
- Perskowa* area v. Aleksandrya.
- Pesoczno* v. Piaseczno.
- Petkowicz* Marcin 440. v. e. Wilno koniuszy.
- Petkowszczyzna*, ziemia v. Kłobinie.
- Piasecki* Hniewosz Iwanowicz 418. v. e. Łuck ziem. Iwan Stary - Zakon, ojciec jego 411.
- Piaseczno* (Pesoczno), wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 411—412. 418.
- Piatkowscy* v. Mielnik ziemianie.
- Piatkiewicz* Aleksy 198.
- Piatkowszczyzna*, ziemia pusta 394.
- Pieniany*, miasteczko w gub. kowieńskiej, pow. wilkomierskim.
Starosta:
Mackowicz Szymko 1533. 429—430. v. e. Raduń i Uszpole starosta. — Wilno ciwun.
- Pieszczate*, błoto 188.
- Pietrasz-Pietraszko* v. Piotr.
- Pietrusy* v. Mielnik ziemianie.
- Pikt* Kepurowicz v. Niemież sokołojty.
- Pilip* v. Dereczyn poddani.
- Pińsk*, miasto powiatowe w gub. mińskiej 422. 426.
Starosta:
Iwan Michałowicz 1533. 422. v. e. Horodec, Kleck, Kobryń i Rohaczów starosta.
- Piotr* (Pietrasz-Pietraszko) 2. v. e. Mylski. — Podlasie ziemianie.
Chorejewicz v. Mejszagoła urzędnik.
Czenewicz v. Rudomina poddani.
Jakowowicz v. „ „
Janowicz v. Montýgerdowicz.
Juszkowicz v. Kiernów bojarowie.
Ławrynowicz v. Rudomina poddani.
Michałowicz książę v. Hołownia Ostrożecki.
Michnowicz v. Dowgirdowicz poddani.
Olechnowicz v. Wołyń ziemianie.
Stanisławowicz (Piotrowicza) v. Kiszka.
Stanisławowicz v. Podlasie ziemianie.
Tomkowicz v. Podlasie ziemianie.
- Piotrków* 19. 21. 22. 255. 319—320. 401. 403.
- Pirkowicze* v. Perkowicze.
- Piszczykowicz* Kostyna v. Brześć ziemianie.
- Pleskaczowskie* dworzyszczce v. Płoska.
- Plisków* (Pliskowo), miasteczko w gub. kijowskiej, pow. lipowieckim 66. 75. 177. 178.
- Plusków* Maksym Pawłów 326.
Poddani Maksyma:
Kononiec Onoszkowicz 326.
Stecko „ 326.
Zanko „ 326.
Paweł v. Litwa dworzanie.
- Płoska* (Pleskaczowskie), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 5—6.
- Poczapce*, przysiółek do Berezdowa 201—203.
- Podlasie* 428.
Ziemianie:
Abramowicz Adam 322.
Jan Jakubowicz 322.
Karyjunowicz Juszek 322.
Kopiejnicki Piotr 322.
Kościszko Kostomołocki 322.
Łoska Andrzej 322.

- Marcin 322.
 Marek 322.
 Piotr 322.
 Piotr Stanisławowicz 322.
 Piotr Tomkowicz 322.
 Progaliński Jan 322.
 Mikołaj 322.
 Stanisław 322.
 Stanisław Wojciechowicz 322.
 Szambarek Mikołaj 322.
 Treszczyn Wojtko 322.
 Turczyn Andrzejkowicz 322.
 Zabielski Piotr 322.
 Zdomański Macko 322.
 Leśniczy:
 Łozka Andrzej Borysowicz 1516. 142.
 Wojewoda:
 Sapieha Iwan 1514—1516. 109. 143. v. e. Bra-
 sław starosta. — Litwa marsz. i pisarz hosp.
 Sapieha Iwan Bohdanowicz 1531—1533. 384.
 387. 389. 390. 422. v. e. Drohiczyn star. —
 Litwa marsz. hosp.
Podłóże, wieś w pow. dubieńskim 313. 320. 360.
Podolany, wieś na Wołyniu w pow. ostrogskim 47—48.
 84—85. 237. 378—379.
Podole, prowincya 395. 396.
Pohorele, wieś na Wołyniu w pow. starokonstanty-
 nowskim 158. 160.
Pokotyłowicz Iwan 418.
Polska:
 Korona 44. 163. 239. 275. 312. 342. 394. 420.
 Obywatele 183. 366.
 Senat (rada) 386.
 Królowie i królowe:
 Aleksander 1502—1506 (1507—1534) 31—39.
 42. 46. 51. 53. 54. 56—59. 70. 83. 84. 87.
 95. 102. 107. 108. 116. 119. 128. 130.
 133. 138. 142. 145. 147. 154. 157. 158.
 164. 167. 171—174. 183. 190—192. 220.
 221. 235. 242. 243. 252. 311. 312. 329.
 337. 342. 345. 347. 397. 431. 432. 435.
 464. v. e. Litwa W-ki książę.
 Bona 1523—1533. 251. 252. 333—335. 337.
 339. 406. 421. 426. v. e. Litwa W-ka książęna.
 Helena 1510. 76. v. e. Litwa W-ka książęna.
 Kazimierz Jagiellończyk 1468—1486. (1493—
 1531) 12. 15. 16. 18. 19. 24. 30. 32. 42.
 44. 46. 49. 62. 70. 83. 84. 108. 130. 142.
 145. 154. 157. 167. 171—174. 181. 191.
 220. 221. 235. 242. 253. 300. 311. 312.
 329. 337. 342. 381. v. e. Litwa W-ki książę.
 Olbracht (1527) 311. 312.
 Władysław Jagiełło (1518. 1527). 171. 312.
 v. e. Litwa W-ki książę.
 Zygmunt I. 1507—1534. 39—43. 45. 47.
 49—51. 53. 54. 56—61. 63. 64. 68—72.
 76—80. 82—90. 93. 94. 96. 97. 99—108.
 110. 111. 113—117. 119—127. 129.
 131—133. 136. 139. 141—152. 154.
 156—165. 168—179. 181—185. 187—194.
 202. 209. 210. 219—230. 234—237.
 239—248. 251—256. 259—277. 279—293.
 297. 298. 300—303. 306—320. 329—348.
 352. 353. 355—361. 363. 365—367. 369.
 371. 377—391. 394—396. 398. 399.
 402—404. 406. 407. 410—417. 419—421.
 423. 427. 430—437. 440. 442. 444. 447.
 450. 451. 454. 456. 458. 460—467. 469.
 470. 474—476. v. e. Litwa W-ki książę.
 Ochmistrz królowej:
 Wolski Mikołaj 1533. 422. v. e. Lanekoronā,
 Łomża, Sanok i Wizna starosta. — Wojnicz
 kasztelan.
Półcza v. Pełża.
Połhanów v. Pułhanów.
Połock 159. 298.
 Bojarowie 289. 298:
 Bohdan Fedorowicz 268.
 Mieszczanie 289. 298.
 Poddani hosp. 289. 298.
 Bohatyrowicz Wasko Lewonidowicz 88.
 Borysowicz Mikołaj Iwanowicz 88.
 Fewronia Lewoszkowa Ostapkowicza 88.
 Hołowicz Bohdan Fedorowicz 88.
 Iwan Makarowicz 88.
 Iwan Martynowicz 88.
 Jacko 88.
 Marya Waškówna 88.

- Matfiej Iwonicz 88.
 Michał Pawłowicz 88.
 Nikipor Martynowicz 88.
 Seńko Wołodczynicz 88.
 Warwara Oleksiejowa 88.
 Wasko Zacharynicz 88.
 Wasyl Martynowicz 88.
 Powiat 88. 268.
 Władyka 289. 298:
 Łukasz 1498—1499. 29.
 Wojewoda:
 Sudymontowicz Olechno 1463. 12.
 Hlebowicz Stanisław 1507—1511. (1525). 43.
 45. 63. 67. 74. 85. 88. 89. 268. 269.
 Gąsztołd Olbracht Martynowicz 1514—1518.
 109. 122. 135. 141. 142. 182. v. e. Bielsk
 i Mozyr starosta.
 Kiszka Piotr Stanisławowicz Piotrowicza 1520—
 1531. 202. 241. 339. 348. 354. 373. v. e.
 Drohiczyn; Hoża i Przełom starosta.
Połocki Wasyl 8.
Połonia (Apolonia) v. Dymitr Aleksandrowicz.
Połonka, dopływ Babicza, lewego dopływu Druci
 23—24.
Połonka, lewy dopływ Styru. 5—6.
Połonka, wieś w gub. mińskiej, pow. słonimskim
 307—309.
Połonne, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. zwi-
 ańskim 68. 70. 80. 87—88. 164. 203. 244.
 311. 367.
 Bojarowie 70.
 Jarmarki 80. 87. 164.
 Myto 80.
 Poddani 70.
 Powiat 167.
 Zamek 70. 87. 311.
Położowicz Semen Romanowicz v. e. Owrucz starosta.
 Rak, brat jego 175.
 Tatyanna, żona Semena 81.
Poltwa, prawy dopływ Horynia 173—174.
Połużeńscy książęta:
 Anna Wasylówna 1° v. za ks. Aleksandrem An-
 drzejewiczem Sanguszką, 2° v. za Zawiszą
 Mikołajem.
 Fedora Kopotówna, żona Iwana Wasylewicza
 428. 429.
 Iwan Andrzejewicz 178. 179. 263. 267. 459.
 „ Fedorowicz 74.
 „ Wasylewicz 428. 429.
 Lew Wasylewicz 429.
 N. Połużeński v. Brześć ziemianie.
 Wasyl Andrzejewicz 23. 410. 411. 457. 458.
 v. e. Litwa marszałek hosp. — Dubinki, Ko-
 niawa; Włodzimierz i Żołudek starosta.
 Bojar Wasyla:
 Roman Mytkiewicz.
Połuźniaziewicz Chrys i Hniewosz v. Wołyń zie-
 mianie.
Pomidatowkkie dworzyszcze v. Hołowin.
Popławscy v. Mielnik ziemianie.
Porecki Michał 13.
Porochnia, wieś na Wołyniu w pow. starokonstan-
 tynowskim 158. 160. 166—168.
Porsk, wieś w pow. łuckim 313. 315. 320. 360.
Porski Wasko v. Wołyń ziemianie.
Porwaniecki Niemira i Seńko v. Wołyń ziemianie.
Porycki Aleksander Fedorowicz książę 392. 409.
 v. e. Wołyń ziemianie.
Porzecz, wieś w pow. krzemienieckim 137—138.
Posahowiecka Tomkowa v. Wołyń ziemianie.
Posnik Seńko v. Wołyń ziemianie.
Poworsk, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim.
 Danniki 28. 87—88.
Pozowski v. Ostrogski służebnik.
Prażowski Michał v. Wołyń ziemianie.
Progaliński Jan, Mikołaj i Stanisław v. Podlasie
 ziemianie.
Prokop v. Wołyń ziemianie.
Promczejkowicz Fedor, syn Hrycka 112—113. v. e.
 Wołyń ziemianie.
 Fedora, córka Hrycka 112—113.
 Hrycko 112—113. v. e. Krzemieniec ziemianie.
 — Ostrogski bojarowie. — Wołyń ziem.
 Michno, syn Hrycka 112—113.
 Pačko, syn Hrycka 112—113.
 Wasko v. Ostrogski bojarowie.
 Wasylowa v. Wołyń ziemianie.
Promczejkowiczówna v. Jakim Wochnowicz.

- Pronko* v. Liszeżyński.
- Próński* Hleb Juriewicz książę 476.
N. żona jego, 2° voto Czyżewiczowa.
- Propojsk*, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow. starobychowskim 323. 326.
Starosta:
Ks. Wiśniowiecki Fedor Michałowicz 1528—1533.
323. 404. 405. v. e. Czeczersk star. — Wołyń ziemianie.
- Prud*, rzeka 67.
- Prudawica*, rzeka 67. 268.
- Pruski* Jacek 326. 362. v. e. Wołyń ziemianie.
Marcin Zankowicz 174. 369. v. e. Łuck ziemianie.
Poddani Jacka:
Hrynec Seńkowicz 326.
Kopacz 326.
Seliwoniec Szczerbinicz, brat Kopacza 326.
- Pruski* (Prusy), wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 362. 366. 369.
- Prużana*, miasto powiatowe w gub. grodzieńskiej 224.
- Prypec*, prawy dopływ Dniepra 61.
- Przetaje*, miasteczko w pow. wileńskim 128—129.
Powiat 321.
Starosta:
Chrebtowicz Marcin Bohdanowicz 1515. 128.
- Przetom* 337.
Starosta:
Kiszka Piotr Stanisławowicz 1531. 373. v. e. Drohiczyn i Hoża star. — Połock wojewoda.
- Przemysł*, miasto w Galicyi wschodniej 395.
- Przewalki*, miasteczko w pow. grodzieńskim 148.
Starosta:
Kopot Waskowicz 1516—1529. 148. 170. 175. 346. v. e. Miedniki dzierzawca.
- Przewały*, wieś w pow. włodzimierskim 1. 41. 315.
Granica 1.
Poddani 41. 315.
Dziedzic:
Mikołaj v. Dolsk.
- Przewerydowski* Iwan i Hrycko v. Wołyń ziemianie.
- Przylepy*, wieś w pow. mińskim 238.
- Psyron*, miejscowość 203.
- Płowski* Janko v. Brześć ziemianie.
- Plycz* (Bezyecz), lewy dopływ Prypeci 213—214. 226.
- Plycz*, wieś w gub. i pow. mińskim 127—129.
- Plycza*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 70—71. 87—88.
- Puchonos* v. Hnidawa poddani.
- Puhaczewicz* Hryhory v. Wołyń ziemianie.
- Pułhanów* (Połhanów), wieś w pow. łuckim 8.
Cerkiew 8.
Dworzyszcza cerkiewne 8.
Myto 8.
Staw 8.
- Pułowicz* v. Stonim mieszczanie.
- Pustomyty*, wieś w pow. włodzimierskim 104—105.
- Putiata* Fedorowicz v. Litwa dworzanie hosp.
- Putiatycz* Wasyl Bohdanowicz 113. 114.
- Putiatycz* Iwan książę 69. 91. 93. 99. 138.
- Putoszyński* v. Wołyń ziemianie.
- Putryński* Jacek v. Zastawski bojar.
- Puzowski* Bohusz 370. v. e. Brześć ziemianie.
Marcin 441. v. e. Wołyń ziemianie.
- Puzyna* (Puzynicz) Tymofiej książę 190. v. e. Litwa dworzanie Bony.
- Puzyrkiewicz* v. Tarnawka poddani.

R.

- Rablino* v. Mielnik ziemianie.
- Raczko* Mikołaj Michnowicz v. Litwa pisarz hosp.
Szawle starosta.
- Rac* v. Dereczyn poddani.
- Radochówka*, wieś na Wołyniu, w pow. rówieńskim 5—6.
- Radohoszcz*, wieś na Wołyniu, w pow. ostrogskim 173—74.
- Radom*, miasto gubernialne w królestwie polskim 18. 317. 318. 396.
- Radoszówka* (Radosiółka), wieś w gub. wołyńskiej, pow. zastawskim 203—204. 465.
Puszcza 203. 465.
- Radoszyński* Michał Bobrkowicz 188.
Roman i Semen v. Wołyń ziem.
- Radowicka* Piotrowa v. Wołyń ziemianie.
- Radowicze*, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim 374.
Granica 374.

Radów, przysiółek do Satyjowa 381—82.

Raduń, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 337.

Powiat 321.

Starosta:

Kostewicz Janusz 1508. 65. v. e. Litwa miecznik.

Mackowicz Szymko 1533. 429. 430. v. e. Pieńiany i Uszpole star. — Wilno ciwun.

Radziwiłł-Radziwiłłowicz:

Jan Mikołajewicz v. Drohiczyn i Słonim star. — Litwa marsz. hosp. — Troki kasztelan.

Jan Mikołajewicz, wojewodzie wileński v. Bielsk, Kowno, Marków i Wasiliszki starosta. — Litwa podczaszcy.

Jerzy Mikołajewicz v. Bielica, Grodno, Lida, Merez i Mozyr star. — Kijów wojewoda. — Litwa, hetman marszałek dworny i podczaszcy. — Troki i Wilno kasztelan.

Mikołaj v. Litwa kanclerz. — Wilno wojewoda.

Mikołaj Mikołajewicz v. Litwa kanclerz.

Troki wojewoda. — Wilno wojewoda.

Ostykowicz, wojewoda 1463. 12.

Stanisław (Mikołajewicz), wojewodzie wileński 312.

Dworzanin Jana:

Iwaszko 1521. 207.

Służebnik tegoż:

Lewko 190.

Radziwiłłowicz Jerzy Michałowicz 349. 364.

Marcin 321. 457.

Paweł 349.

Poddany Marcina:

Bielewicz Ławryn 457.

Rak v. Połozowicz.

Rasko Paweł v. Mielnik ziem.

Rastów, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 15. 19. 28. 29. 35. 36. 190. 195. 198. 310. 314. 317—18. 332. 339. 357. 366. v. e. Arsztów.

Osada na woli 35.

Poddani 15.

Ratno, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 98.—99.

Mieszczanin:

Truchon 98—99.

Ratomski Jacek Iwanowicz v. Hajna dzierzawca.

Raznicze (Raznycz), wieś w pow. łuckim 162—63.

Remez v. Słonim bojarowie.

Reniów (Roniew), wieś w Galicyi wschodniej, pow. brodzkim 166—68.

Repnikowicz Roman v. Słonim poddani włości.

Rezanowicz Kozaryn 5. 7. 8.

Niemira v. Łuck starosta.

Riahwy, miejscowość koło Świniuch 104.

Rodkijski dworzec 245.

Rohaczów, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. zwiahelskim.

Poddani:

Iwaszko Popowicz 244.

Jacko Łożyczyc 244.

Żukowicz 244.

Rohaczów, miasto pow. w gub. mohylewskiej.

Starosta:

Iwan Michałowiaz 1533. 422. v. e. Horodec, Kleck, Kobryn i Pińsk starosta.

Rohowicki Fedor, Iwan i Wasyl v. Wołyn ziem.

Rohowicki Iwan Michałowicz książę 449.

Michał 69. 72—73.

Rohozinscy v. Wołyn ziemianie.

Rohoźna, dopływ Babicza, lewego dopływu Druci 23—24.

Rohoźna, wieś w gub. podolskiej, pow. braclawskim 143—44. 177—78.

Rohoźna, ziemia 23.

Rokitna, miasteczko w gub. kijowskiej, pow. wasylkowskim 175—76.

Roman Andrzejewicz książę v. Sanguszko.

Mytkowicz v. Połubeński bojar.

Wasylewicz ks. v. Lubecy.

Romanowska ziemia v. Dereczyn.

Romanów, miasteczko w gub. mińskiej, pow. słuckim 47—48. 186. 193—194. 236—38.

Romanów, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. zwiahelskim (Nowogród Wołyński). 345—8.

Romanów Horbaczewicza 3.

Roniew v. Reniów.

- Roski* Lew Iwanowicz 284. 299. 300. 307. 320. 321. 331. 349. 350. 352. 356. 361—64. 370. 371. 372. v. e. Gasztołd pisarz.
 Poddani jego:
 Chochla Łukasz 299.
 Tworyan 299.
 Maciej Bernatowicz 299.
 Mołotwicz Łukian 299.
- Rosołowce*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 253—54.
- Rospadowicz* Mikołaj 292—3.
 Agnieszka Szymkówna Kibortówna, żona jego 292—93.
- Roszków*, albo Roszkowszczyzna Mała, wieś w pow. kowieńskim 212—13.
 Starosta:
 Ks. Zaslowski Fedor Iwanowicz 1520—21. 202. 212—13.
- Roztoki*, wieś w pow. krzemienieckim 137—38. 167—68.
- Rozwadowo* v. Mielnik ziem.
- Rożanka*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 371—3.
 Haeres: Pac Nicolaus Georgii v. Kamieniec Lit. starosta. — Litwa podkom. i łowczy.
- Rówińska* Marya Semenowa księżna 42—45. 57. 138. 166—168.
 Semen Wasylewicz, mąż jej 42—44. 87. 138.
- Równie*, miasto pow. w gub. wołyńskiej 42—43. 164. 167. 168. 237. 245. 300—301. 311. 378.
 Jarmarki 164.
 Targi 300. 301.
 Zamek 42. 43. 167. 311.
- Rubieżowicze*, miasteczko w gub. mińskiej, pow. pińskim 454.
 Targi 454.
- Ruczje* błoto 268.
- Rudawe* błoto 188.
- Rudecki* Wasyl v. Wołyń ziem.
- Rudka*, dopływ Stubła 5—6.
- Rudka*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 305.
- Rudlewo*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 96—97.
- Rudniki*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. trockim 415. 470.
- Rudomina*, miasteczko w pow. wileńskim 145—46.
 Poddani:
 Bernat 145.
 Bohdaniec 145.
 Petkowicz 145.
 Janelis Hancewicz 145.
 Jenczel Olechnowicz 145.
 Maciej Jacewicz 145.
 Macko Szymonowicz 145.
 Małko Jenkiewicz 145.
 Meszko 145.
 Narko 145.
 Pietrasz Ławrynowicz 145.
 Piotr Czenewicz 145.
 Jakowowicz 145.
 Rymko 145.
 Staszko Malewicz 145.
 Powiat 41.
 Włość 145—46.
- Rusan - Rusanowicz*.
 Andruszko 153.
 Czarukowski 153.
 Mykita v. Wołyń ziem.
 Zienko „
- Rusawa*, lewy dopływ Dniestru, na Podolu 35.
- Rusiły*, wieś w gub. siedleckiej, pow. włodawskim 428—430.
- Rusin - Rusinowicz* 188. 199. v. e. Wołyń ziem.
 Fedor v. Litwa dworzanie hosp.
 Iwaszko v. Wołyń ziem.
- Rus*:
 Cerkwie ruskie 65.
 Mieszkańcy (Rutheni) 183.
 Prawa 51.
 Sól biała, ruska 215. 311—12.
 Ziemia 395.—96.
 Metropolita:
 Józef 1520—22. 202. 206. 212. 213. 215. 238. v. e. Halicki i Kijowski.
 Wojewoda:
 de Tarnów Ioannes 1532. 394.

Rużyn, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 72—73.

Rużyński książę 33.

Iwan Michałowicz 278.

Michał Iwanowicz 199.

Rytko Iwan v. Litwa dworzanie hosp.

Rymko v. Rudomina poddani włości.

Żuwelis v. Niemież sokołojty.

Rzezaniec Jan v. Litwa dworzanie hosp.

S.

Sachnowce, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 37. 158—60.

Sadów, wieś w pow. łuckim 119—20.

Bojarowie:

Korobczyc Andrzej 119.

Juchno 119.

Sakowicz Andrzej 2. v. e. Troki wojewoda.

Jan Serafinowicz 363.

Samagithia v. Żmudź.

Samczyńce, wieś w pow. starokonst. 158. 160.

Samson Oleksicz v. Perekały poddani.

Sancowszczyzna, ziemia w pobliżu Szczary 139.

Sandomierz 16. 395.

Sanguszkowie książęta:

Aleksander 5. 7. 8. 10. 14. 19—21. 26. 459.
v. e. Krzemieniec starosta.

Andrzej Aleksandrowicz 33. 36. 38. 41. 42.
47. 54. v. e. Braclaw, Krzemieniec i Włodzimierz starosta. — Wołyń marszałek i ziem.
Aleksander Andrzejewicz *Koszyrski* 410—11.
457—58.

Andrzej Michałowicz *Koszyrski* 19. 20. 36. 90.
77. 78. 86. 111—12. 115. 133. 178. 179.
188. 190. 206—7. 252. 259. 264. 267.
333—34. 367—68. 410—11. 440. 452.
454. 457—458. v. e. Litwa marszałek hospodarski. — Wołyń ziem.

Anna, żona Fedkowicza 11.

Anna Kopaczówna, żona Michała 31.

Anna ks. Połubeńska, żona Aleksandra Andrzejewicza 410—11. 457—58. v. e. Zawisza.

Anna, żona Wasyla 400—401.

Fedkowicz 2. 3. 10. 11.

Fedor Andrzejewicz Aleksandrowicza 260. 268.
276. 279. 297. 302—303. 306. 308—9.
313. 315—16. 319. 320. 357—60. 363.
368. 370. 373. 374. 470. 470—71. v. e.
Włodzimierz starosta. — Wołyń sprawca marszałkowstwa.

Iwan 62. v. e. Drohiczyn star.

Michał 14. 21. 22. 42. 62. 72—73. 90. 97.
183. 188.

Janusz Michałowicz 72. 73. 90—92. v. e. Litwa dworzanie hosp.

Nastazya Semenówna Olizarówna, żona Janusza 91—92.

Roman Andrzejewicz Aleksandrowicza 126—27.
129. 133—34. 187. 268. v. e. Braclaw i Winnica starosta.

Wasył Michałowicz *Kowelski* 72—73. 90. 91.
93. 97—99. 183—84. 188. 198—99.
209—11. 223—24. 231—32. 234. 239—40.
246. 251—52. 258—59. 264. 267. 279—80.
282. 285. 333—34. 337—38. 367—68.
391—93. 400—03. 406—07. 413—15.
421—26. 437—39. 442—46. 460—61.
468—69. v. e. Litwa dworzanie hosp. —
Wołyń ziem.

Bojarowie 14.

Dworzanie 14.

Bojarowie ks. Fedora:

Helena, żona Makara 297.

Makar 297.

Woryski Fedor 440.

Służebnik ks. Fedora:

Hryń Iwaszkowicz 1534. 470—71.

Sankowicz (?) v. Tomko Saczkowicz.

Sanok.

Starosta:

Wolski Mikołaj 1533. 422. v. e. Lanckorona, Łomża i Wizna starosta. — Polska ochmistrz królowej. — Wojnicz kasztelan.

Sapieha Iwaszko (Jan) 40. v. e. Braclaw star. — Litwa marsz. i pisarz hosp. — Podlasie wojewoda. — Troki horodniczy. — Witebsk wojewoda.

- Iwan Bohdanowicz v. Drohiczyn star. — Litwa marsz. hosp. — Podlasie wojewoda.
- Sarnaccy* v. Mielnik ziem.
Jan v. Brześć ziemianie. — Mielnik sędzia.
- Sarnów*, wieś w gub. siedleckiej, pow. sokołowskim 195.
- Sasin* v. Brześć ziemianie.
- Satka* Kuczumahmetowa v. Nowogródek Tatarowie.
- Satyjón*, wieś na Wołyniu, w pow. dubieńskim 15. 245. 300—1. 358. 381—84.
Jarmarki 358.
Targi 300—1.
- Sawicki* Piotr v. Kobryń ziemianie.
- Sawina*, ziemia pusta 78.
- Sebrenoje*, jezioro 290. 298.
- Sejmarki* (Siadmarty), wieś w pow. łuckim 210—11. 249.
- Seliwoniec* Szczerbinicz v. Pruski poddani.
- Semen* (Seniuszko-Seńko) v. Holszańki — Hordunowicz — Nieświcki ks. — Onoszko. — Położowicz.
syn metropolity 290.
Aleksandrowicz ks. v. Olelkowicz
Bohdanowicz ks. v. Odynczewicz.
Fedkowicz v. Brześć ziemianie.
Juriewicz ks. v. Holszański.
Michałowicz v. Litwa dworzanie hosp.
Onoszkowicz v. Włodzimierz mieszczanin.
Piotrów 14.
Romanowicz v. Położowicz.
Semenowicz ks. v. Holszański.
Wasylewicz ks. v. Nieświcki ks.
Wołodczynicz v. Połock poddani hosp.
Zbrochowicz v. Wojutyński.
- Semenowa* księżna v. Holszański.
- Semerynki* (Siemereczyńce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 158—160.
- Seński* Iwan Hryhorewicz książę v. Miedniki dzierżawca.
- Serafinowa* v. Brześć ziem.
- Serbin-Serbinowicz* Fedor 279. 316. 328. 374. v. e. Włodzimierz i Wołyń ziem.
Seńko 113—14.
- Serechowicze*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowel. 392—93. 438. 444.
- Serniki*, wieś w pow. łuckim 28. 32.
Dwór 32.
- Siadmarty* v. Sejmarki.
- Sidor* Sieniutycz v. Białogródka sługi putne. — Słotnim mieszczanie.
- Sidra*, lewy dopływ Biebrzy, prawego dopływu Narwi 115.
- de Sicciechów* Ioannes v. Pac Nicolaus capellanus.
- Siekierka* Jan v. Brześć ziemianie.
- Siekuń*, wieś w pow. kowelskim 97—99. 392—93. 438. 444.
- Sielec* (Sielec), wieś w pow. żytomierskim 102—3.
- Sielec*, wieś w pow. kowelskim 56—57. 126—27. 129. 134—135. 161. 294. 296.
- Sielec*, wieś w pow. łuckim 283. 286. 288. 292. 294. 296. 359.
Namiestnik:
Kropiwa 271—72.
- Sielec*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. owruckim 176.
- Sielecki* Fedor v. Wołyń ziem.
- Sielnica*, prawy dopływ Bohu 35.
- Siemaszko* (Siemaszkowicz):
Bohdan v. Wołyń ziem.
Michał Wasylewicz 188. 214. 216. 218. 231. 238. 282. 302—3. v. e. Łuck chorąży. —
Wołyń chorąży i ziem.
Piotr Michałowicz 214.
Szczęsny v. Wołyń ziem.
Wasył 188. 256. 262. 360. 367—8. 392. v. e. Wołyń ziem.
- Siemiereczyńce* v. Semerynki.
- Sieniuta* Hrycko 418 v. e. Krzemieniec ziemianie. — Ostrogski służebnik. — Wołyń ziem.
Jesko v. Włodzimierz horodniczy.
- Siestrzeniec* Kuczuk v. Brześć ziem.
- Sietycz* Roman i Semen v. Wołyń ziem.
- Sików* v. Kików.
- Sirmicze* 362.
- de Sirociec* Iacobus v. Pac Nicolaus familiaris.
- Sirota* v. Bobicki.
- Sirotatowicz* Matyasz i Roman v. Wołyń ziem.
- Sirotyna* podwórze v. Włodzimierz.

Siwko Kobakowicz 173.

Skitondewicz Dobek v. Litwa chorąży ziemski.

Skinder-Skinderewicz: Jan v. Litwa dworzanie hosp.

Szymko 213.

Skiporów v. Wołyń ziem.

Skirstymonie, wieś w gub. kowieńskiej, pow. rosieńskim 34.

Starosta:

Januszewicz Fedor 1505. 35. v. e. Litwa pisarz hosp. — Włodzimierz star.

Skoworodki (Skoworodyńce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 158—60.

Skrybenia v. Święcicki słuźebnik.

Skujbeda Matfiej 138.

Skurcze, wieś w pow. łuckim 104—5.

Pola 104.

Sławne v. Złazne.

Stonim, miasto powiatowe w gub. grodzieńskiej.

Bojarowie:

Dremutowicz Bohdan 17.

Iwaszko 17.

Remez 17.

Droga 17.

Mieszczanie:

Kunit 13.

Pułowicz 13.

Sidor z bratem 13.

Sweta 13.

Poddani włości 178—79.:

Bezdedowicz Jakim 13.

Repnikowicz Roman 13.

Powiat 141. 321.

Włość 13.

Starosta:

Gasztołd Piotr 1432—40. 1.

Kopacz (1468. 1478). 13. 17.

Mentort, brat Kopacza (1478) 17.

Wyszortowicz Myszko 1468. 12. 13.

Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1508—22. 65. 112.

117. 120. 122. 125. 130. 132. 135. 148.

151. 154. 159. 175. 178. 179. 182. 190.

202. 227—28. 230. v. e. Drohiczyn star. —

Litwa marsz. hosp. i ziemski. — Troki kasztelan

Bohowitynowicz Bohusz 1528—29. 336. 351. v. e. Kamieniec Lit. star. — Litwa marsz. hosp. pisarz i podskarbi ziemski.

Hornostaj Iwan 1533. 428. v. e. Dorsuniszi star. — Litwa marszałek hosp. pisarz i podskarbi ziemski.

Wójt:

Stepan 1468. 13.

Słowieńsk, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. oszmiańskim 386. 387.

Słowutycz Stecko v. Litwa bojar hosp.

Stuccy książęta:

Aleksandra Semenówna v. Konstanty Ostrogski.

Jerzy Semenowicz 266. 311—12. 355. 443.

Bojar Jerzego:

Zubkowicz Iwaszko 355—56.

Stucz, prawy dopływ Horynia 7.

Stupica Bohdan i Stecko v. Braclaw ziem.

Smerdyń, wieś w pow. łuckim 315—16.

Smidyń, wieś w pow. kowelskim 56—57. 62—63.

Poddani 62.

Ziemia pusta 62—63.

Smolany, miasteczko w gub. mohylewskiej, pow. orszańskim 65—66. 242—43.

Smoleńsk 63.

Wojewoda:

Zenowicz Jerzy 1508. 63.

Hlebowicz Jerzy 1514. 109.

Smykowski Kmita i Michno v. Wołyń ziem.

Sokolińscy książęta 268.

Sokolscy książęta 67.

Andrzej v. Wołyń ziem.

Jurij Michałowicz 419. 427. 434—35. v. e.

Wołyń ziem.

Sołtan Michałowicz 216. v. e. Wołyń chorąży.

— Wołyń ziem.

Wasył Michałowicz 216. 218. 310. 317. 419.

Sokółka, miasto powiatowe w gub. grodzień. 219.

Sołomian, miejscowość 305.

Sołomirecki Wasyl Iwanowicz książę v. Mohylów starosta.

- Sołowicze*, wieś w pow. kowelskim 56—57. 126—27. 129. 134—35. 161.
- Sołowieno*, wieś w pow. kowelskim 392—93. 423—25. 437. 442—44.
- Soltan* Aleksander v. Litwa marsz. hosp.
Dymitr Aleksandrowicz v. Żytomierz star.
- Soltanówka* (Sołtajew), wieś w gub. kijowskiej, pow. wasylkowskim 175—76.
- Somiliszki*, wieś w gub. wileńskiej, pow. trockim 326. Powiat 321.
- Somin*, wieś w pow. włodzimierskim 198—99. 209—10. 438. 444.
- Somowszczyzna*, pusta ziemia 352.
- Sosoński* Daszko v. Winnica diak.
- Soszne*, wieś na Wołyniu, w pow. zasławskim 456.
- Soszno* v. Suszno.
- Sowa* Borys Iwanowicz v. Łuck podstarości.
- Sowejkiszkie* pastwisko v. Widyszki.
- Spiczynce* (Oszpiejkowo, Szpekowo), miasteczko w gub. kijowskiej, pow. lipowieckim 181—2.
- Stadnicki* v. Wołyń ziem.
Wańko 90. 218.
Wasył Juszkowicz, brat Wańka 90.
- Stadniki*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrog. 90.
- Stancelaurus* v. Wilno złotnik.
- Stanelis* Bredialewicz v. Niemież sokołojty.
- Stanisław* v. Aquilla.
Janowicz v. Kieżgajło.
Piotrowicz de Ciechanowiec v. Kiszka.
Stanisławowicz Janowicza v. Kieżgajło.
Wojciechowicz v. Podlasie ziemianie.
- Stankowa* Bohdia v. Wilno bojarowie.
Janowicza v. Litwa bojarowie hosp.
- Stańków*, dobra 47—48. 185—86. 193—94.
- Stańkowszczyzna*, ziemia pusta w pow. wileńskim 145—46.
- Starodub*, miasto powiat. w gub. czerniechowskiej 17—18.
- Stasica* v. Nowogródek Tatarowie.
- Staszko* Malewicz v. Rudomina poddani.
- Staw* v. Diatełów. — Nowy-Staw.
Horsonowski, dworzyszcze 315.
- Stawecki* (Szyszkinicz) Bohdan 207. 310. 314. 317. 341. 350. 358. v. e. Wołyń ziemianie.
- Hrycko 207. 310. 314. 317. 341. 350. 358.
v. e. Wołyń ziemianie.
- Mytko 33. 34. 54. v. e. Włodzimierz ziem.
- Sołtan 207. 310. 314. 317. 341. 350. 358.
v. e. Wołyń ziem.
- Wasko Mytkowicz 161. 209. 371.
- Stawek*, wieś w pow. kowelskim 33. 310. 314. 317. 318. 320. 341. 350. 358. 371.
- Stawki* (Stawek), wieś w pow. rówieńskim 167—68.
- Stawków*, wieś w gub. mińskiej, pow. słuckim 214.
- Stebilejowce*, wieś w dawnej kuźmińskiej włości 158.
- Stec-Stecko* v. Dolsk dziedzic. — Mukosiejewicz. — Słowutycz.
Domonowicz v. Niemież sokołojty.
Leckowicz v. Wołyń ziemianie.
Lewkowicz v. Brześć „
Onackowicz v. Plusków poddany.
- Stecyna* v. Tarnawka poddani.
- Steczkowski* dwór, w pow. słonim. 141.
- Stepan* v. Słonim wójt.
Jesipowicz v. Perekały poddany.
- Stepanowski* dworzyszcze v. Krasne.
- Stepań*, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 47—48. 57. 82. 84. 164. 185—87. 193—94. 236—38. 378. 311. 365. 377—378.
Bojarowie 84.
Kościszko Fedorowicz 84.
Comitatus 84.
Dwory 378.
Jarmarki 57. 164. 378.
Miasto 84. 193—94. 237. 378—79.
Myto 84. 378—79.
Oppidani tributarii et servientes 84.
Targi 84. 378—79.
Włość 84. 185—86. 193—94. 237. 378—79.
Zamek 84. 185. 237. 311. 378—79.
- Namiestnik:
Patrikijewicz Wasyl 1533. 412.
- Stokliszki*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. trockim 475.
Starosta:
Świniuski Michał 1534. 475. v. e. Litwa pisarz hosp. — Miedniki star.

- Stołowicze*, miasteczko w gub. mińskiej, pow. nowogrodzkim 167—68.
- Storożowce*, wieś w gub. mińskiej, pow. mozyrskim 64—65.
- Stubeł*, lewy dopływ Horynia 5—6.
- Studenki* (Studzienki), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 167—68.
- Studzianka* (Studenka), wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 92—93.
- Stupno*, wieś w pow. dubieńskim 92—93.
- Styr*, prawy dopływ Prypeci 4.
Łowy styrskie 105.
- Suchowce* (Suchowieś), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 5—6.
- Sudyłków*, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 456.
- Sudymontowicz* Olechno v. Połock wojewoda.
- Sudymoj* 2.
- Sułżyn* (Szulżyńce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 167—68. 418. 456. 465.
Zamek 465.
- Sumorak* v. Wołyń ziemianie.
- Suprun* v. Ceceniowski.
- Suprunowicz-Suprunowski* Olechno v. Winnica ziemianie.
- Surażanski* rubież 67. 268.
- Surynowa* Duchna v. Kijów ziemianie.
- Susk*, wieś w pow. łuckim 315—16.
- Susza*, miasteczko w gub. witebskiej, pow. lepelskim 236—38. 377—80.
- Suzsana* 67. 268.
- Suszcz* Semen 66. 268.
- Suszki* rubież 67. 268.
- Suszno* (Soszno), wieś w gub. siedleckiej, pow. włodawskim 14.
- Sutyscy* v. Mielnik ziem.
- Swatów* v. Wołyń ziem.
- Swarkowicz* Michał v. Wołyń ziem.
- Sweta* v. Słanim mieszczanie.
- Swinihrod* v. Żwinogródka.
- Swojczewski* Choniec 110.
- Światosza* v. Wołyń ziem.
- Świdrygiełło* Olgerdowicz v. Litwa w-ki książę, także i jego urzędnicy.
- Świerzeń*, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. wilejskim 154—55.
Poddani 154—55.
Puszcza 154—55.
- Święcicki* Jan 241. 277. 356—57. 360—61. 366.—67. 369. 395. 409. v. e. Drohiczyn wojski. — Litwa dworzanin hosp.
Służebnik jego:
Skrybenia 409.
Szczęsny 370.
- Święte*, jezioro 1. 69.
- Święte*, jezioro, w lesie na drodze ze Sławuty do Zasławia 203—204.
- Świniuchy*, miasteczko w pow. włodzimier. 56—57. 101. 104—5.
Dąbrowa 104—5.
- Świniuski* Michał Wasylewicz 282. v. e. Litwa pisarz hosp. — Miedniki i Stokliszki starosta. — Wołyń ziem.
- Świr*, miasteczko w pow. wileńskim 198. 286. 299. 307. 321. 349. 361. 364. 370.
Chromczyński ogród 198.
Floryanowski grunt 198.
Jezioro wielkie i inne 321.
- Świrany*, wieś w gub. wileńskiej, pow. święciańskim 149—50. 215.
- Świrski* Andrzej Juchnowicz książę 331. 373.
Bolesław Michałowicz 284.
Ludwik „ 349. 350. 356. 364. 370.
Łukasz Martynowicz 299.
Michał „ 396.
Mikołaj „ 301. 321.
Piotr Michałowicz 261. 299. 300.
Szczęsny Martynowicz 349.
Poddani Andrzeja:
Aleksy Zacharycz 373.
Poddani Ludwika:
Maciej Mitoniewicz 356. 370.
Marcin „ 356. 370.
Wasył Reminiewicz 364.
Poddani Piotra:
Biełatycz Iwan 261.
Czobotar Miksza 300.
Filip Ilkowicz 261.

- Myszko Kononowicz 299.
 Nahaj Hryc 261.
 Poddani Szczęsnego:
 Tworyan Juriewicz 345.
Świrszczowski Janusz v. Ostrogski słuźebnik.
Świsłocki Dymitr v. Brześć ziemianie.
Świsłocz, miasteczko w gub. mińskiej, pow. bobrujskim 339.
 Starosta:
 Niemirowicz Andrzej Jakubowicz 1528—29. 339. 342. 344
Świtez, jezioro w pow. nowogrodzkim, na południowy wschód od Nowogrodka 151—2.
Świtowszczyzna, ziemia pusta 361.
Synkowicze, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 17—18.
 Poddani hosp. 17.
Syrwinowicz Janusz v. Brześć ziem.
Szaban v. Szobanko.
Szambarek Mikołaj v. Podlasie ziem.
Szandyrowski Wasyl 250.
Szandyrów, wieś w gub. podolskiej, pow. braclawskim 35.
Szawle, miasto powiatowe w gub. kowieńskiej 59.
 Starosta:
 Raczek Mikołaj Michnowicz 1508. 59. v. e.
 Litwa pisarz hosp.
Szawły v. Mielnik ziem.
Szczara, lewy dopływ Niemna 139.
Szczeglacin, wieś w gub. siedleckiej, pow. sokołowskim 195.
Szczęsnny v. Mielnik ziem. — Święcicki sługa.
Szczyt-Szczytowicz Mikołaj Jakubowicz 206. v. e.
 Litwa marszałek hosp.
Szebenne, miejscowość 203—4.
Szeleśnicki Wojna Paweł v. Brześć ziem.
Szelwowski Bohusz i Iwan v. Wołyń ziem.
Szelwów, wieś w pow. włodzim. 104—5.
 Pola 104.
Szembel Fedor 297.
 Jacek, brat Piotra 327.
 Józef 25.
 Piotr Józefowicz 327. v. e. Litwa dworzanie hosp.
- Tatyanna, żona Fedora 297.
Szepel, wieś w pow. łuckim 6. 29.
Szpelicze, wieś w gub. kijowskiej, pow. radomyskim 175—76.
Szestowicze v. Szostawicze.
Szeszoły (Szeszole), miasteczko w pow. wileńskim 47—8. 186. 193—94. 215.
 Namiestnik biskupa wileńsk.:
 Jarczewski Szczęsny 1526. 293.
Szklín (Sklin), wieś w pow. łuckim 99—100. 105. 447. 451.
 Dąbrowa 99—100. 447.
 Granica 105.
 Poddani 447. 451.
 Pola 105.
Szlachta v. Myszko.
Szlachtycze, wieś w dawniej kuźmińskiej włości 158.
Szloma Saczynycz v. Kików poddani.
Szobanko (Szaban Kelimowicz) Memowicz v. Nowogródek Tatarzy.
Szolothyow v. Zolotyjów.
Szostak Piotr 154.
Szostawicze (Szeszowicze), wieś w gub. mińskiej, pow. mozyrskim 95.
Szpiczynce (Oszpiejkowo, Szpekowo), wieś w gub. kijowskiej, pow. lipowieckim 46.
Szplńczyce, koło Sokółki, w gub. grodzieńskiej 219.
Szudowicz Michał Dublański 254. 304.
 Katarzyna Szudowa, siostra ks. Piotra Michałowicza Ostrożeckiego 169—170. 343—344.
Szulżyńce v. Sulżyn.
Szumbarski v. Bohowitynowicz.
Szuminka (Szumino), wieś w gub. siedleckiej, pow. włodawskim 14.
Szuski, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 97—99. 438. 444.
Szudkowszczyzna, ziemia pusta 361.
Szudłowica, dwór v. Łuck.
Szujka, miejscowość 76—77.
Szykiel v. Wilno wójt.
Szyłowicz v. Olizar.
Szyma 398. v. e. Litwa sługa hosp.
Szymko v. Mackowicz.
 Romanowicz 361.

Szymkowce, wieś w pow. krzemienieckim 168.
Szyrwenty, miasteczko w pow. wileńskim 293.
Szyrynda v. Krzemieniec ziemianie.
Szyszkinnicz v. Stawecki.

T.

Taborowicz: Anna Bartoszowa 118.
Tahaczyn v. Tohaczyn.
Tajkurski Fedor v. Wołyń ziemianie.
Tarasów, wieś w pow. mińskim 127—129. 132—133.
 213—214. 386—387.
Targowica (Tarkowice), miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 70. 96—97. 304. 331.
 Dziesięcina do kościoła łuckiego 331.
 Włość 70. 304.
Tarło Łukasz 367.
Tarnawka, rzeka 197.
Tarnawka, wieś w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 174. 196. 197. 398—399. 416.
 Poddani:
 Chodoriaka 196—197.
 Hryeko Nestiakowicz 196—197.
 Micyk 196—197.
 Pańko 196—197.
 Puzyrkiewicz 196—197.
 Stecyna 196—197.
de Tarnów Ioannes v. Ruś wojewoda.
Tatarowie 52. 100. 105. 114. 157. 161. 181. 183.
 217. 221. 276. 309. 311. 420.
 Abraczym, książę 103.
 Bojewko Diaszlewicz 78.
 Orda 369.
 Szlak tatarski za Horyniem 435.
Tatarynowskie dworzyszczce v. Krasne.
Tatyanna v. Fedor Onoszkowicz. — Semen Romanowicz. — Szembel.
 Waskówna v. Wasyl Onackowicz.
Teleszowiec, dobra kościoła kojdanowskiego 400.
Teplen, wieś w gub. mińskiej, pow. ihumeńskim 205—206. 226—227.
Terlikomscy v. Mielnik ziemianie.
Teterów, prawy dopływ Dniepru 102—103.
Teteryn, miasteczko w gub. i pow. mohylewskim 23—24.

Bojarowie gospodarscy:
 Hryszko, syn Kula 23.
 Kmita, syn Kula 23.
 Kul Iwan Tymofiejewicz 23.
 Marya Chłamotoynna, żona Kula 23.

Podstarości:

Toran Hermanowicz 492. 123.

Starosta:

Mścislowski Michał książę 1492. 23.

Tęczyński Jan (wojewodziec ruski) v. Kraków miecznik.
Tohaczyn, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim 268.
 273. 276—277. 279. 316. 328. 274.
 Jezioro 374.
 Ziemia 316.

Tokarzewski Iwan i Zinko v. Brześć ziemianie.
Tołmaczewicz Hryeko v. Wołyń ziemianie.
Tołoczkwicz Piotr v. Grodno chorąży.
Tomasz (*Tomko*) Jaśkiewicz 374.
 Juriewicz i Juszkiewicz v. Kiemiele poddani.
 Saczkowicz (*Sankowicz*) 467. v. e. Kościński. —
 Wołyń ziemianie.

Topczykały (*Dobczykały*), wieś w gub. grodzieńskiej, pow. bielskim 141—143.

Topieliszczca, miejsce 17.

Toran Hermanowicz v. Teteryn podstarości.

Torhowiszczce, wieś na Wołyniu, w pow. kowelskim 438. 444.

Torokan, dopływ Babicza, lewego dopływu Druci 23—24.

Trawńce, wieś w dawniej kuźmińskiej włości 158—160.

Treszczyn Wojtko v. Podlasie ziemianie.

Trębacz Fedor 376. v. e. Ostrogski dworzanin.
 Marya Romanówna, żona jego 376.

Trocki v. Winnica mieszczenie.

Troki 1—3. 19. 25. 27.

Powiat 54. 141. 321.

Województwo 221.

Horodniczy:

Sapieha Iwaszko 1507. 53. v. e. Braśław star.
 — Litwa marsz. hosp.
 Ks. Hołownia Ostrożecki Piotr Michałowicz 1529—1533. 343. 344. 439. 446.

Kasztelan:

Kieżgajło Stanisław Janowicz 1507—1518. 43.
45. 50. 59. 63. 65. 85. 89. 106. 109.
117. 120. 122. 130. 132. 135. 148. 151.
159. 182. v. e. Żmudź starosta.
Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1522. 227. 228.
230. v. e. Słonim starosta.
Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1522—1527. 241.
242. 244. 292. 311. v. e. Grodno starosta.
Kieżgajło Stanisław Stanisławowicz 1529—1531.
342. 344. 346. 348. 373. v. e. Żmudź
starosta.

Koniuszy:

Kuncewicz Jakób 1514—1516. 115. 139. v. e.
Grodno leśniczy. — Lejpuny i Olkieniکی starosta.
— Litwa koniuszy dworny.

Podkluczy:

(Wasyl Żaba) 1533. 434.

Wojewoda:

Sakowicz Andrzej 1463. 12.
Montygierdowicz Piotr Janowicz 1493. 25. v. e.
Litwa marszałek ziemski 1493. 25.
Radziwiłł Mikołaj Mikołajewicz 1507—1508. 43.
45. 50. 59. 63. 65.
Ostyk Hryhory Stanisławowicz 1511—1518. 85.
89. 106. 107. 120. 122. 125. 130. 132.
135. 143. 148. 151. 154. 155. 159. 182.
184.
Gasztołd Olbracht Martynowicz 1520—1522.
202. 220. v. e. Mozyr starosta.
Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1522—1529.
(1530—1534) 97—99. 221—223. 226—230.
232. 233. 335—338. 240—245. 253—255.
257. 263. 265. 266. 269. 280—281. 290.
297—298. 300. 301. 307. 309. 311—313.
315. 320. 335. 339. 341—342. 344—348.
352—353. 358. 369. 377—385. 416—417.
471—473. v. e. Braclaw i Winnica starosta.
— Litwa hetman.
Zabrzeziński Jan Janowicz 1531. 373. v. e.
Litwa marszałek ziemski.

Trościanica, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. brzeskim 2—3. 11.

Trościaniec, wieś w gub. podolskiej, pow. braclawskim 35.

Truchon v. Ratno mieszczanin.

Trydia v. Dereczyn poddani.

Tryszyn, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. brzeskim 223—224.

Tucha, dopływ Babicza, lewego dopływu Druci 23—24.

Tuczajewicz Wasyl v. Wołyń ziemianie.

Tuliczów, wieś w pow. włodzimierskim 104—105.
Pola 104.

Tur Kornio 113. 114.

Marcin v. Gasztołda sekretarz.

Turczyn Andrzejkowicz v. Podlasie ziemianie.

Turczynowicz Piotr v. Wołyń ziemianie.

Turopin, wieś w pow. kowelskim 365.

Turowe pole, koło Świniuch 104. 105.

Turowicze, wieś w pow. kowelskim 90—91.

Turów, miasteczko w gub. mińskiej, pow. mozyrskim 64—65. 70. 87. 352—353. 386—387.
Bojarowie putni 64. 70.

Miasto 64—65.

Myto 87.

Poddani 80.

Powiat 64—65. 70. 87. 352—353.

Ziemiańin hospodarski:

Babiński 64.

Turówka, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 20.

Turya, prawy dopływ Prypeci 8. 107. 310. 317.
439. 445.

Droga wodna na niej 439. 445.

Turzysk, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 4. 18. 25. 27. 31. 33. 34. 56—57.
82. 89. 96. 107. 118. 126. 129. 134—136.
161. 185. 279. 310. 314. 317. 320. 330.
341. 350. 360. 397. 409.

Dwór 107. 134—136. 279. 330. 360.

Karczmy 56.

Komora solna i woskowa 118.

Miasto 310.

Mieszczanie 18. 82. 89. 129. 136.

Myto 118. 135.

Poddani 33. 129. 136. 317.

Podwody 89.

Powiat 4.

Targ 34.

Włość 25. 31. 107. 126. 129. 136.

Zamek 330.

Ziemianie 18. 27.

Tutowicze, wieś w pow. łuckim 82. 84—85.

Twerdyń, wieś w pow. włodzimierskim 8.

Tworyan Borodicz v. Zaozierze poddany.

Juriewicz v. Świrski Szczęsny poddany.

Tychoml, część Jampola Wołyńskiego 173—74.

Tychowicz Wasko 81.

Tychowszczyzna 213—14. 226.

Tymosz v. Krasne ludzie służebni.

Tysulewicz Hrycko v. Litwa dworzanie hosp.

Tyszkiewicz Patej z Koroszczyzna v. Brześć ziem.

Wasył v. Krasne-Sioło starosta.

Tyszkiewiczze, wieś w pow. włodzim. 14. 210—11. 249.

Tywrów, miasteczko w gub. podolskiej, pow. braclawskim 35.

U.

Udecz, jezioro w braclawskim pow. 45. 181—82.

Uhrynie (Uhryniany) Wielkie i Małe, wsie w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 25.

Uhrynowski Matfiej 216.

Ujmica (Ujma), wieś w pow. włodzimierskim 116—17. 351.

Ulianna Semenowa ks. v. Kobryński.

Ulpińscy v. Mielnik ziem.

Uła, lewy dopływ Dźwiny zachodniej 298—99.

Myto na rzece 298.

• *Unkowski* Hryhory v. Moskwa.

Upita, miasteczko w gub. kowieńskiej, pow. ponie-wieskim 321. 326.

Powiat 321.

Urban v. Bohdziewicz.

Usiłowicze, dobra 350.

Uzspole, miasteczko w gub. kowieńskiej, pow. wilko-mierskim.

Starosta:

Mackowicz Szymko 1533. 429—30. v. e. Pic-niany i Raduń star. — Wilno ciwun.

V.

Valachia 395—96.

Viducenses v. Widot.

Vielbrodzincze v. Werborodyńce.

Volhinia v. Wołyń

Volocziscza v. Wołoczyska.

Voyna v. Wojna.

W.

Waganowicz 7.

Walach Aleksiejewicz v. Dubno namiestnik.

Walkiewiczze, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 25.

Wanowa niwa 188.

Waraż, las 188.

Warkowski v. Mysza.

Wasył v. Wołyń ziem.

Warszawa 289. 291. 292.

Warwara, Oleksiejowa newistka v. Połock poddani hosp.

Wasiliszki, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim.

Powiat 321.

Starosta:

Kuncewicz Jakób 1519. 187. v. e. Litwa koniuszy.

Radziwiłł Jan Mikołajewicz 1526—33. 292. 298. 346. 443. v. e. Kowno starosta. — Litwa podczaszy. — Marków starosta.

Wasiuk Mikulinicz v. Koszowski poddani.

Wasko v. Bielikowicz. — Litwa dworzanie hosp. — Olizarowicz. — Pawłowicz. — Tychowicz.

Lewonidowicz v. Bohatyrewicz.

Mytkowicz v. Stawecki.

Olechnowicz v. Chodyczyc.

Wasyan v. Brześć i Włodzimierz władyka.

Wasył v. Dymitr Aleksandrowicz. — Holszański. — Kopacz. — Kudynów. — Połocki. — Wochno.

Fedorowicz v. Jenkowicz.

Hrynkowicz v. Holszański bojar.

Iwanowicz v. Łuck podstarości.

Jenkowicz v. z Drewina.

Juszkowicz v. Stadnicki.

Wasył:

Martynowicz v. Połock poddani hosp.
 Michałowicz ks. v. Sanguszko.
 Packowicz v. Winnica ziemianie.
 Reminiewicz v. Świrski poddany.
 Romanowicz 143.

Wasyliśsa v. Hleb.

Waśkowce v. Iwaszkowce.

Welbów v. Wilbówna.

Werbajew, wieś w pow. łuckim 8—9.

Werbicžno, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 329—330.

Werbiczowski Iwaszko Jasmanowicz v. Włodzimierz ziemianie.

Werborodyńce (Vielbrodzincze), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 158. 160.

Werbski Jurij 440—41. 448.

Masia Wasylówna Wochnowiczówna, żona jego 440—41. 448—49.

Werby (Werba), wieś w pow. włodzim. 448—49.

Weremijówka (Yeremiewce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 158. 160.

Wereszczak Bohusz Iwan i Stecko v. Kobryń bojarowie.

Wernieczki, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. bielskim 141—43.

Wiatoschkówka, fluviolus 142.

Wiaz, dwór 349.

Wiażewicz Szczęsny 254.

Wiązowiec, wieś w pow. krzemienieckim 455.

Wideniski v. Widyszki.

Widot (Viducensis), wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 62—63.

Widyszki (Wideniski), miasteczko w gub. kowieńskiej, pow. wilkomierskim 293.

Sowejkiszkie pastwisko 293.

Wielicki Iwan Hryhorewicz książę 188.

Wasył v. Wołyń ziemianie.

Wieliczkowicz v. Niewier.

Wieliczkówna Bohdana v. Dymitr Aleksandrowicz.

Wielohorski (Wilhorski) Andrzej Juchnowicz v. Litwa dworz. hosp. — Wołyń ziem.

Fedor v. Wołyń ziem.

Wielona, miasteczko w pow. kowieńskim 77.

Starosta:

Iwan Andrzejewicz 1510—33. 77. 162. 165.
 168. 170. 210. 232. 269. 351. 353. 439.
 443. 446. v. e. Litwa podskarbi dworny.

Wierzbowce, wieś w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 456. 465.

Puszcza 465.

Wierzchowski Iwan v. Wołyń ziem.

Wierzchów, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrogskim 472—73.

Wieszki v. Wistycze.

Wieźgajto Mikołaj v. Żmudź biskup.

Wigóra-Wigórzyc v. Wołyń ziem.

Mykita 153.

Wilbówna (Welbowno), wieś w pow. ostrogskim 456 465—66.

Bojar wilbuński 456.

Wilhorski v. Wielohorski.

Wilia (Wela), rzeka 375.

Wilkia, miasteczko w pow. kowieńskim 233.

Starosta:

Chodkiewicz Aleksander Iwanowicz 1522—29.
 233. 299. 354. v. e. Brześć i Ostryna star. —
 Litwa marsz. hosp.

Wilkomierz, miasto pow. w gub. kowieńskiej 257.
 359.

Wilno 20. 26. 28. 29. 32. 43—46. 58. 106. 107.
 109—12. 115. 117—18. 122—25. 139. 140.
 143. 148. 150. 152. 155. 156. 160. 161. 204.
 215. 225. 227. 228. 230. 232—34. 236. 239.
 240. 245. 261. 300. 306. 309. 327. 328.
 330—32. 336. 337. 339—42. 344. 346. 348.
 350—54. 356. 358. 359. 362. 371. 373—75.
 394. 400. 419—21. 426. 427. 430—32. 435.
 438. 439. 443. 445—47. 450. 452. 454. 456.
 459. 462. 463. 466. 467. 470. 471. 475.

Bojarowie:

Dobko Janowicz 149.

Macko Bohdanowicz 149.

Mikołaj Michałowicz 149.

Milewicz Olechno 149.

Paweł Maciejewicz 149.

Stankowa Janowicza Bohdia Michnówna 149.

Wojsznarowicz 257.

- Wojtko Andrzejewicz 149.
 Cerkiew Uszenia Pokrowy 212. 215. 232—33.
 Dom 226.
 Domus lapidea 58.
 Dwór Chrebtowicza 212. 233.
 Iwaszenczewicza 212. 226.
 Jakubowej 212. 226.
 ks. Ostrońskiego 212. 226.
 Zenowiczowej 232—33.
 Ecclesia Bernardinorum 212. 226.
 parochialis S. Ioannis 58. 212. 226.
 Kasztelania 105.
 Mieszczanin:
 Kryłowicz Ilnat 125. 149. 150.
 Miasto 145. 212. 226. 227. 232—33. 375.
 Most wielki 375.
 Plac 375.
 Platea castrensis 58.
 Podwórze 204. 232—33.
 popa Iwanowskiego 233.
 Powiat 145. 149. 257.
 Sejm walny wileński 306. 337. 361. 370.
 Ulica do cerkwi Uszenia Pokrowy 232—33.
 Wieża 375.
 Wojewoda 293.
 Złotnik:
 Stancelaurus 212. 226.
 Biskup:
 Mikołaj 1463. 12.
 Wojeiech 1507—18. 43. 45. 85. 89. 130. 132.
 148. 152. 159. 182. 184.
 Jan z XX. Litewskich 1522—34. 222. 223.
 227. 228. 230. 240. 293. 298. 308. 309.
 339. 342. 344. 348. 367. 368. 407. 414.
 435. 452. 455. 459. 474—75.
 Ciwun:
 Butrym Niemirowicz 1515. 125.
 Mackowicz Szymko 1533. 429. 430. v. e. Pie-
 niany, Raduń i Uszpole star.
 Kasztelan:
 Ks. Holszański Aleksander Juriewicz 1507.
 (1519. 1531.) 47. 48. 50. 185. 186. 193.
 194. 372.
- Ks. Ostroński Konstanty Iwanowicz 1511. 18.
 czerwca. — 1522. 15. marca. 83—87. 95.
 97. 102—6. 109. 110. 113. 114. 118.
 120—25. 127. 128. 130—46. 148—53.
 157—68. 170—72. 182. 184—87. 191—94.
 196. 200—6. 208. 212—18. 220. v. e.
 Braclaw star. — Litwa hetman. — Łuck sta-
 rosta — Troki wojewoda. — Winnica star. —
 Wołyń marszałek.
 Kieżgajło Stanisław Janowicz 1522. 222. 223.
 227. 228. 230. 241. v. e. Żmudź star.
 Radziwiłł Jerzy Mikołajewicz 1528—34. 339.
 342. 344. 346. 348. 367. 372. 373. 407.
 414. 463. 469. 470. v. e. Bielica star. —
 Grodno star. — Lida star. — Litwa hetman
 i marszałek dworny.
 Klucznik:
 Hromyka Hryhory Isajewicz 1520. 200. v. e.
 Litwa pisarz hosp.
 Koniuszy:
 Petkowicz Marcin 1524—33. 266. 450.
 Marszałek biskupa:
 Horyński Jan 1530. 367—68.
 Podkluczy:
 Krzywicz Olechno Fedorowicz 1533. 405.
 Proboszcz:
 Międzyleski Wawrzyniec 1518. 184. v. e. Litwa
 pisarz hosp.
 Wojewoda:
 Kieżgajło Michał 1463. 12.
 Radziwiłł Mikołaj 1507. 41. 43. 45. v. e. Li-
 twa kanclerz.
 Radziwiłł Mikołaj Mikołajewicz 1511—19. 85.
 89. 106. 109. 112. 120. 122—24. 130—32.
 135. 148. 150. 151. 159. 182. 184. 476.
 v. e. Litwa kanclerz.
 Gasztołd Olbracht Martynowicz 1522—34. 222.
 223. 227. 228. 230. 241. 243—45. 281.
 284. 286. 308. 309. 331. 339. 342. 344.
 348. 359. 372. 373. 390. 454. 460. 461.
 463. 464. v. e. Bielsk i Bobrujsk star. —
 Litwa kanclerz. — Mozyr star.
 Wójt:
 Szykiel 1515. 125.

Winnica, miasto pow. w gub. podolskiej 133. 144.
222—23. 247. 250. 376. 398. 447.
Dwór 446.
Dwór Koszki 376. 398.
popa Spaskiego 376. 398.
Trębaczowej 376.
Miasto 376. 446.
Mieszczanie:
Frus Andrzej 376.
Pasyna, krawiec 250.
Perehabicz Misko 250.
Trocki 376.
Pop Spaski 398.
Zamek 133.
Ziemianie:
Daszkowicz Matfiej Kornilowicz 376.
Wasyl Paekowicz 247.
Suprunowicz (Suprunowski) Olechno 247.
Diak:
Sosoński Daszko 1523. 247. 250.
Podstarości:
Bohusz 1516. 144.
Antonowicz Kuźma 1521—23. 208. 250.
Zbuniński Marcin 1523. 247.
Michno Jakubowicz 1531—32. 376. 398.
Ena Kuźminicz 1533. 446.
Pop Nikolski:
Aleksy 1531. 376. v. e. Braclaw protopop.
Pop Spaski:
Iwaszko 1523—31. 247. 376.
Starosta:
Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1507—16.
50—58. 63—70. 76. 80. 83—87. 95. 97.
102—6. 109—10. 113—14. 118. 120—25.
127—28. 130—33. 136—37.
Ks. Sanguszko Roman Andrzejewicz 1516. 23.
stycznia — 15. czerwca 1516. (1516—18.)
134—36. 143—44. 156. 161. 177. 276.
Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1516—29.
(1531). 152. 153. 157—68. 170—72. 182.
184—87. 191—94. 196. 200—6. 208.
212—18. 220—23. 226—30. 232—33.
235—38. 240—45. 250. 253—55. 257.
265—66. 269. 290. 297. 298. 300—1.

315. 335. 339—42. 344—48. 352—53.
358. 385. v. e. Braclaw starosta. — Litwa
hetman. — Łuck starosta. — Troki woje-
woda. — Wilno kasztelan. — Wołyń mar-
szałek.

Ks. Ostrogski Ilija Konstantynowicz 1530—34.
362. 366. 369. 377—88. 394. 398, 399.
416. 417. 420. 427. 433. 456. 465—66.
472—73.

Wójt:

Dedera 1532. 398.

Wistycze (Wieszki), wieś w gub. grodzieńskiej, pow.
brzeskim 223—24.

Wisniowieccy (Wiszniewscy) książęta:

Aleksander Michałowicz 294. 296. 367—68.
392—93. v. e. Litwa dworz. hosp. — Wołyń
ziemianie.

Fedor Michałowicz v. Czeeczersk i Propojsk sta-
rosta. — Wołyń ziem.

Iwan Michałowicz v. Ejszyszki star. — Wołyń
ziemianie.

Michał Wasylewicz 153.

Nastazya Wasylówna ks. Żylińska, żona Fedora
404—5.

Witebsk 298.

Wojewoda:

Niemirowicz Mikołaj 1463. 12.

Sapieha Iwan 1508—22. 63. 70. 77. 85.
87—89. 122. 232. v. e. Braclaw star. —
Litwa marszałek i pisarz hosp.

Hlebowicz Jan Juriewicz 1528—30. 339. 358.
366.

Kłoczko Maciej Wojciechowicz 1533. 422. v. e.
Litwa marszałek hosp. — Merez i Wołko-
wysk star.

Witold v. Litwa W-ki książę.

Witoniski Onoszko 167.

Wityn, wieś w pow. włodzimierskim 104—05.

Pola 104.

Wityńska Bohdanowa 54.

Hrycko, syn jój 54.

Wizna, osada miejska w gub. i pow. łomżyńskim.

Starosta:

Wolski Mikołaj 1533. 422. v. e. Lanckorona,

- Łomża i Sanok star. — Polska ochmistrz
kr. Bony — Wojnicz kasztelan.
- Wiżuny*, miasteczko w gub. kowieńskiej, pow. wilkomierskim 293—93.
- Poddany 292.
- Wiżwa*, miasteczko w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 61—63.
- Droga z Wiżwy do Włodzimierza 62.
- Osada miasta 61—63.
- Theloneum 62.
- Wiżwa*, prawy dopływ Prypeci 62—63. 392. 423. 425. 438. 442. 444.
- Władyka* v. Mreński.
- Iwaszko Jackowicz v. Litwa pisarz hosp.
- Seńko v. Wołyń ziemianie.
- Władysław* (Jagiełło) v. Litwa W-ki książę. — Polska król.
- Włodawa* (Wołodawa), miasto pow. w gub. siedleckiej 14. 391.
- Włodzimierz*, miasto pow. na Wołyniu 33. 38. 42. 56—57. 62. 79. 100—1. 103—7. 110. 116. 118. 195. 198. 199. 207. 209. 211. 251. 268. 279. 297. 330. 340. 360. 370. 374. 389. 409. 441. 449. 457. 462. 467. 478.
- Biskupstwo 79. 211.
- Cerkiew Ś. Wasyla 251.
- Dom 100.
- Droga 104.
- Dworek Łaskowiczów 279. 330. 360.
- Dworzanie powiatu 273—74. 420.
- Dwór w mieście 116.
- „ w zamku 116.
- Folwerek 199. 209—10.
- Folwarki 56.
- Książęta powiatu 27. 34. 273—74. 420.
- Łowy 104—5.
- Miasto 340. 380.
- Miejsce cerkiewne w zamku 103. 106.
- Mieszczanie 89. 107.:
- Seńko Onoszkowicz 430—31.
- Monastyr 79.
- „ Ś. Spasa 56.
- Myto 56. 340. 389.
- Panowie powiatu 27. 34. 273—74. 420.
- Podwody 89.
- Podwórze Bohusza 207.
- „ Sirotyna 207.
- „ Staweckich 207.
- Powiat 15. 27. 34. 62. 94. 97. 116. 118. 126. 134—35. 273—74. 276. 329. 400. 408. 420—21. 436. 440.
- Przedmieście 199. 209—10.
- Starostowie. 27. 340. 389.
- Świaszczennik dworny 79.
- Włości 56.
- Zamek 56. 57. 79. 100. 101. 104. 106. 199. 209. 210. 279. 330. 340. 389.
- Zbór (sejmik) 273.
- Ziemia cerkiewna 110—11.
- Ziemiaństwo 9. 27. 34. 96. 104. 105. 273—74. 420.
- Kluski Packo 37.
- Orański Hryńko Iwaszkowicz 97—99.
- Serbin Fedko 273.
- Stawecki Mytko 33. 107.
- Werbiczowski Iwaszko Jasmanowicz 329.
- Zubowicz Jacko 37. 273.
- Horodniczy:
- Sieniuta Jesko 1513—18. 103. 173—74.
- Starosta:
- Ks. Michał Konstantynowicz 1446. 4.
- Paszko Dochnowicz 1451. 7.
- Ks. Sanguszko Aleksander za Kazimierza Jag. 104.
- Olizar Szyłowicz 1479. (1514). 18. 110—11. v. e. Wołyń marszałek.
- Kuczuk Wojciech 1494. 25. v. e. Litwa marsz. hosp.
- Januszewicz Fedor 1505. 35. v. e. Litwa pisarz hosp. — Skirstymonie star.
- Ks. Połubeński Wasyl Andrzejewicz 1506. 37. 42. 47.
- Ks. Sanguszko Andrzej Aleksandrowicz 1508—31. 54. 56—7. 61. 69. 71. 79. 89—91. 93—4. 99—101. 103. 104. 106—11. 126. 136. 153. 156. 161. 173. 179—80. 185. 198. 207. 209. 223—24. 231—32. 234. 236. 238—41. 246. 248. 252. 255—56. 258.

260. 262. 264. 267. 268. 270—76. 279—84. 286—89. 291—92. 294—97. 301—3. 306—10. 314—19. 323. 327—28. 332—34. 337—39. 341. 350. 356—60. 363. 365—66. 369. 370—71. 375. v. e. Wołyń marszałek.
- Ks. Sanguszko Fedor Andrzejewicz 1531—34. 388—95. 408. 409. 419—26. 430—32. 434. 436—49. 451. 457. 467. 470—71. 473. 476. v. e. Wołyń sprawca marszałkowsstwa.
- Władyka (i brzeski):
- Demian (1514). 110.
- Wasyan 1507—11. 42. 91. 93.
- Pachnotej 1513—21. (1523. 1528). 103. 104. 106. 107. 110—12. 195. 198. 206. 207. 210—11. 249. 332.
- Jona 1521—33. 210—11. 251. 273. 318. 409. 449.
- Wójt:
- Łudowicz Fedko 1521. 207.
- Wochno - Wochnowicz.*
- Hryeko v. Byteński
- Jakim 365. 388. 348. v. e. Wołyń ziem.
- Masia Wochnowiczówna v. Werbski.
- Tatyanna Promczejkówna, żona Jakima, 2° voto za Wasylem Onackowiczem 365. 388. v. e. Ostrog bojar.
- Wasyl 440.
- Wochodowski* v. Wołyń ziem.
- Woderady* v. Oderad.
- Wojciech - Wojtko* v. Wilno biskup.
- Andrzejewicz v. Litwa i Wilno bojar.
- Iwaszkowicz 154.
- Janowicz v. Kłoczko.
- Szymkowicz 362.
- Poddany Szymkowicza:
- Kozłowicz Stefan 362.
- Wojkowicze* (Wołkowicze), wieś w pow. włodzimierskim 14. 72—73. 104—5. 400—1.
- Pola 104.
- Wojna* 167.
- Hryekowicz v. Orański.
- Jackowicz 31.
- Wojnica*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 305.
- Wojnicz*, miasto w Galicyi zachodniej.
- Kasztelan:
- Wolski Mikołaj 1533. 422. v. e. Lanckorona, Łomża, Sanok i Wizna starosta. — Polska ochmistrz królowej.
- Wojniłowicz* Bohdan Jackiewicz v. Ostrogski, bojarowie.
- Michno Wasylewicz v. Nowogródek chorąży.
- Seńko v. Litwa dworzanie hosp.
- Wojnin*, wieś w pow. włodzimierskim 104—5.
- Wojńska* v. Wołyń ziem.
- Wojnicki* v. Maskiewicz.
- Wojnszarnowicz* v. Wilno bojar hosp.
- Wojtko* v. Wojciech.
- Wojtkowskie* sieliszczce 149.
- Wojtys* Rekutowicz v. Niemież sokołojty.
- Wojutyński* Seńko Zbrochowicz (Hulewicz) 326. v. e. Wołyń ziem.
- Wokszwiłowicz* Jan Miłoszewicz v. Litwa bojar hosp.
- Paweł, syn jego v. tamże.
- Wola* v. Mirowicze.
- Wolica* Dubiszczca (Dubiszczce altera), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 158—60.
- Woliskowska* ziemia 257.
- Wolkienicki* v. Olkieniiki.
- Wolnica* (Wołnicze), wieś w pow. dubieńskim 96—7.
- Wolski* Mikołaj v. Lanckorona, Łomża, Sanok i Wizna star. — Polska ochmistrz królowej. — Wojnicz kasztelan.
- Wolczki*, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 17—18.
- Wolczko* Romanowicz 175.
- Wolczkowce* v. Wołkowce.
- Wolczkowicz* Lew i Wasyl v. Mińsk bojar hosp.
- Wolczyńskie* błoto 1.
- Wołkowce* (Wołczkowce), wieś w pow. krzemienieckim 173—74.
- Wołkowce*, wieś w gub. wołyńskiej, pow. zastawskim 456.
- Wołkowe* (Wołkoszów), wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 216—17. 228.
- Wołkowickie* dworzyszczce v. Hołowin.

- Wołkowicze* v. Wojkowicze.
- Wołkowyj* Iwan v. Wołyń ziem.
- Wołkowyjewicz* Iwan i Kostia v. tamże.
- Wołkowysk*, miasto pow. w gub. grodzieńskiej 50. Powiat 321.
Starosta:
Zabrzeziński Jan Janowicz 1507—8. 50. 65. v. e. Litwa marsz. hosp.
Kłoczko Maciej Wojciechowicz 1528—33. 335. 422. v. e. Litwa marsz. hosp. — Merecz star. — Witebsk wojewoda.
- Wołoczyska* (Volociszca), wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonst. 166—68.
- Wołoszyn* Bohdan 26.
Wasyl v. Brześc ziem.
- Wołowicz* Hryhory, Michał i Paweł Hryńkowicze 352—3.
- Wołowicze*, wieś w pow. włodzimierskim 104—5. Pola 104.
- Wołyń* 147. 362. 395—96. 420.
Dochody marszałka 291.
Dworzanie 300—1.
Książęta 153. 300—1. 318. 320.
Marszałkowsstwo 247. 274. 280.
Miasta 300—1.
Panowie 38. 42. 153. 300—1. 318. 320.
Powiat 153.
Prawo 262. 318—20.
Sejmik w Łucku 320.
Zamki 300—1.
Ziemia 44. 84. 121. 153. 183. 184. 248. 274. 276. 300—1. 318. 323—25. 381. 384. 420. 435.
Ziemia nie 153. 255. 300—301. 318. 320. 369.
Andruski Fedor, Jacek i Seńko 324.
Babiński Semen 324—25.
Bajewski Lecko 324.
Berestecki Michał 324.
Bereżeński Hrycko 324.
Bereżyński 325.
Bereżyszczowski 324.
Białokrynicki Bohdan 324.
Białopolscy 329.
- Białostocki Jacek, Roman, Semen i Wanko 324.
Bielikowicz Wasko 323.
Bobicki Bohdan i Sirota 325.
Bobrowicz Iwaszko 324.
Bohdan 323.
Bohdanowe dzieci 323.
Bohowityn 325. Iwan 325. Szumbarski 323.
Bohowitynowicz Bohusz 323.
Bohdan Lwowicz 209—10.
Bohusz Pawłowicz 334.
Bołbas z Kneruta 325.
Boruchowska Jakubowa 324.
z Bronnik Hrycko 324.
Bubnowski Michał 324.
Bukojemski Hrycko 324.
Ks. Buremska Aleksandrowa 323.
Ks. Buremski 323.
Chołoniowski Andrzej 324. Hawryło 323.
Chomiakowicz Iwan 323.
Chrebtowicz Bohdan 325.
Chrennicki Niemira 99.
Chwalelejewicz Lew 325.
Czaplic Piotr, Kadyan i Wasyl 323.
Ks. Czartoryski Fedor Michałowicz, starosta łucki 323.
Czarukowski Mykita i Zinko 324.
Ks. Czetwertyński Andrzej 323. Fedor 325. Wasyl 323.
Dachno Wasylewicz 325.
Dezusa Bohdan 44—5. Ihnat 44—5. Iwan 323. 445.
Dezusina Ihnatowa 325.
Dederkał Sidor i Zanko 325.
Denisko Iwan i Michał 323.
Dewtiowie: Macko, Pachno i Staś 325.
Dolski książę 325.
Dowdeńscy 324.
z Drewina Wasyl Jenkowicz 325.
Fedor Hniewoszewicz 323.
„ Ochremowicz 323.
„ Onoszkowicz 315. 325.
Getul 324.
Górzeńska 324.
Ks. Haliczański Hryhory i Iwan 323.

- Hiranczyc Jacko 324.
 Horain 323.
 Horochowicz Hawryło 324.
 Hostski Bohdan 323.
 Hrycko Juszkowicz 324.
 Hrynkowicz Jacko i Manuil Jackowicze 200.
 Hujski Wasyl 323.
 Hulanicki Iwaszko, Jarosz i Stecko 324.
 z Hulanik bojar, Jacek 324.
 Hulewicz Fedor 325. 462. Michał 323.
 Hutor Iwaszko 324.
 Isinicki Ustyan 325.
 Iwan Hryhorewicz 323.
 Iwanicka Bohuszowa i Senkowa 325.
 Jakim 325.
 Jakowicki Iwan 302. 325. 363. 462. Jacek 153.
 Janczyński Andryjas i Hrycko 325.
 Jasieninicki Jesko 323. Kostka 324. Łazarz 325.
 Jelcowa 324.
 Jełowicki Hniewosz 324.
 Jełowicz Andrzej i Daszko 324. Fedor 315. 323.
 Jenkowicz Fedor 324.
 „ Wasyl Fedorowicz 431—32. 473.
 Juchno Zenkowicz 137.
 Kaliszowa 325.
 Kałusowski Piotr 302. 303. 325. 462.
 Kirdej Michał 324.
 Kirdejowa 323.
 Kirdejewicz Piotr 323.
 Kisiel Tychno 325. 462.
 Klewiecka 325.
 Kluski Iwaszko 325.
 Kniaghyniński Iwan Bohdanowicz 324. 436—7.
 „ Olechno Bohdanowicz 325. 436—7.
 „ Pacho 324.
 Kniaszki Janusz 324.
 Kołpytowski 325.
 Koptewicz Wanko 324.
 Koniuski Bartosz i Mikołaj 329.
 Korecka księżna 323.
 Korecki Iwan ks. 323.
 Korowaj Andrzej 324.
 Koryteńska Pawłowa 325.
 Kościński Tomko Saczkowicz 325. 363. 473.
 Kościuszko Bohdan i Piotr 325. 460—61.
 Koszczyna 324.
 Koszowski 324.
 Kotowicz Lew, Michał i Seńko 325.
 Kotowski Jan, wójt łucki 325.
 Ks. Kozieka Andrzej 325. 462. Iwan 325
 Koziański Iwan i Semen 324. Olechno i Tychno 323.
 Krajewska Semenowa 325.
 Krasnosielecki Iwaszko 324.
 Krasowski 324.
 Ks. Kropotka Wasyl 323.
 Krupecki Iwaszko 324.
 Kułtunicz Bohdan 325.
 Ks. Kurcewicz Michał i Wasyl 462.
 „ Iwanowa 325.
 Kutrulka Piotr 323.
 Lachowski Seńko 325.
 Ledochowski Bohdan i Denisko 324.
 Lesznicki 324.
 Letyński Jacko 325.
 Liniewski Wasyl 324. 462.
 Ks. Lubecki Bohdan i Wasyl 323.
 Ludwiski Paszko 323.
 Łabuński Iwaszko 37.
 Łasko Olechno 323.
 Łaskowicz Lewko 258.
 Łopotko 325.
 Łosiatyńscy 323.
 Łosiatyński Michno 153. 324.
 Łysowski Tomko 325.
 Marya Jenina 324.
 Michno Jakubowicz 324.
 Miłowski Chmara i Wasko 324.
 Minkowicz Jewman i Seńko 324.
 Montowtowicz Jakób 325.
 Mreński Władysław 335.
 Muszata 325.
 Myszka Fedor 325.
 Nieświcki Bohusz 324.
 Obuchowicz Iwaszko 325.
 Ochłopowski 325.

- Okorski Seńko 324.
 Olechno Hryńkowicz 324.
 Olizarowski 324.
 Omeliański Jacek 324.
 Omelneński Hurko 324.
 Oparypeski Aleksander 324. 343.
 Orański Andrzej 325. 462. Macko 325. Marek 462.
 Orawskiego Hniewosza dzieci 325.
 Orycki 325.
 Oszczowski 325.
 Ozdowski Paszko i Stecko 324.
 Patrykijewicz Jacko 325. Semen i Wasyl 324.
 Piotr Olechnowicz 324.
 Połukniazewicz Chrys i Hniewosz 324.
 Porski Wasko 323.
 Porwaniecki Niemira i Seńko 324.
 Porycki książę 323.
 Posahowiecka Tomkowa 324
 Posnik Seńko 323.
 Prażowski Michał 323.
 Prokop 324.
 Promczejko(wicz) Fedor i Hryszko 324.
 „ Wasylowa 323.
 Pruski Jacek 324. 366. 369.
 Przewerydowski Hrycko i Iwan 324.
 Puhaczewicz Hryhory 324.
 Putoszyński 324.
 Puzowski Marcin 325.
 Radoszyński N. 325. Roman i Semen 324.
 Radowicka Piotrowa 325.
 Radowicki N. 325.
 Rohowicki Fedor, Iwan i Wasyl 325.
 Rohozińscy 324.
 Rudecki Wasyl 324.
 Rusanowicz Mykita i Zienko 153.
 Rusin Iwan 209. 315. 324.
 Ks. Sanguszko Andrzej 323.
 „ „ Aleksandrowicz, marsz. ziemi wołyń. 323.
 „ Wasyl 323.
 Serbinowicz Fedor 323.
 Sielecki Fedor 324.
 Siemaszko Bohdan 325. Michał 315. 325. Szczy-
 sny 323.
 „ Wasyl 315. 323.
 Sieniuta Hrycko 325.
 Sietycz Roman i Semen 324.
 Sirotatowicz Matyasz i Roman 324.
 Skiporów 325.
 Smykowski Kmita i Michno 324.
 Ks. Sokolski Andrzej, Jerzy i Sołtan 323.
 Stadnicki 325.
 Stawecy 325. Bohdan, Hrycko i Sołtan 318—20.
 Stecko Leckowicz 315.
 Sumorak 325.
 Suwatów 325.
 Swarkowicz Michał 325.
 Światosza 325.
 Świniuski Michał 323.
 Szelwowski Bohusz i Iwan 325.
 Tajkürski Fedor 323.
 Tołmaczewicz Hrycko 325.
 Tuczajewicz Wasyl 325.
 Turczyńowicz Piotr 325.
 Warkowski Wasyl 324.
 Ks. Wielicki Wasyl 323.
 Wielehorski Andrzej i Fedor 324.
 Wierzchowski Iwan 324.
 Wigóra 324.
 Wigórzyc Mykita 153.
 Ks. Wiśniowiecki Aleksander 323.
 „ Fedor, star. propojski 323.
 „ Iwan, star. ejszyski 323.
 Władyka Seńko 324.
 Wochnowicz Jakim 325.
 Wochodowski 325.
 Wojsicka 324.
 Wojutyński Seńko 324.
 Wołkowyj(ewicz) Iwan 324.
 Worona 324.
 Woronieccy książęta 325.
 Woropajewicz Stefan 325.
 Woźnicki Olechno 324.
 Zahorowski 325.
 Zarzecki Andrzej 324.
 Ks. Zastawska (Helena) 323.

Zaturecki Michał 323.
 ks. Zbaraski Andrzej Semenowicz 325.
 Zbrochowiec Michał 324. 473.
 Zubowicz Andrzej 324. Jacek 156. 276. Michno 324.
 Żabokrzycki Iwaszko 323. Jacek 325.
 Żelezkowa Halszka 324.
 Żórawnicka Barsanowa 324.
 Żuk 324.
 Chorążcy:
 Siemiaszko Michał 1523. 256.
 ks. Sokolski Sołtan Michałowicz 1533. 419. 429. 434—437.
 Celnik:
 Borzobohaty Iwan Olechnowicz 1533. 453.
 Marszałek ziemi wołyńskiej:
 Olizar Szyłowicz 1479—1482. (1500). 18. 30. v. e. Włodzimierz starosta.
 Montygerdowicz Piotr Janowicz 1486. 20. v. e. Łuck starosta.
 ks. Holszański Semen Juriewicz 1494. (1507). 26. 39. 40. v. e. Kamieniec Lit. i Łuck star.
 ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1507—1522. 49—55. 58. 63—70. 76. 80. 83—87. 95. 97. 102—106. 109—110. 113—114. 118. 120—125. 127—128. 130—137. 145—146. 148—153. 157. 160—168. 170—172. 182. 184—187. 191—194. 196. 200—206. 208. 212—218. 220. v. e. Braclaw, Łuck i Winnica starosta. — Litwa hetman. — Wilno kasztelan.
 ks. Sanguszko Andrzej Aleksandrowicz 1522—1534. 231—232. 234. 236. 238—241. 246. 248. 252. 255—256. 258. 260. 262. 264. 267—268. 270—274. v. e. Włodzimierz starosta.
 Sprawca marszałkowstwa:
 ks. Sanguszko Fedor Andrzejewicz od 16. lipca 1525—1534 r. 274—76. 279—84. 286—89. 291—92. 294—97. 301—303. 306—310. 314—319. 327—328. 332—334. 337—339. 341. 350. 356—60. 363. 365—66. 369—71. 375. 388. 420—21. 430. 462. v. e. Włodzimierz starosta.

Wornie, albo *Miedniki*, miasto w gub. kowieńskiej. Biskup miednicki v. Żmudź.
Worobijówka (Worobijowce), wieś w gub. podolskiej, pow. braclawskim 143—144. 177—178.
Worona v. Wołyń ziemianie.
Woronieccy książęta v. Wołyń ziemianie.
Woronka Bohdan v. Juchno Stankiewicz poddany.
Woropajewicz Stefan v. Wołyń ziemianie.
Wortel v. Ortel.
Woryski Fedko v. Sanguszko F. bojar.
Wotiejów, dwór, należący do Stepania 237.
Wowchowicko v. Owchowicko.
Woznesenie v. Zniesienie.
Wozneseński Bohdan 218.
 Oksenia, córka Bohdana 217—218. 228.
 Tomiła, żona Bohdana 217.
Woźnicki Olechno v. Wołyń ziemianie.
Wsemir, wieś koło Dereczyna 17. 25.
Wuszkowicz Chodor 23.
 Ihnat 23.
 Nicypor 23.
Wydyginowicz Olechno 15.
Wyryki v. Mielnik ziemianie.
Wysoko-dworski powiat 321.
Wystupowicze, wieś w gub. wołyńskiej, pow. owruckim 175—176.
Wysztorowicz Myszko v. Słonim starosta.

Y.

Yeremyencze v. Weremijówka.

Z.

Zabielski Piotr v. Podlasie ziemianie.
Zabłocie, wieś w pow. łuckim 29.
Zabrzeziński Jan Janowicz v. Daugi starosta. — Drohiczyn starosta. — Litwa marszałek hosp. i ziemski. — Marków starosta. — Merecz starosta. — Nowogródek wojewoda. — Oszmiana starosta. — Wołkowysk starosta.
 Jan Juriewicz v. Grodno starosta. — Litwa marszałek ziemski.
 Stanisław Janowicz v. Litwa marszałek hosp. — Merecz starosta.
Zacharewicz Fedor, diak miejski 74.

Zacharynicz Wasko v. Połock poddani hosp.
Zadybscy v. Łaskowicze.
Zadyby, wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 4. 214—215. 264. 330. 360. 392. 393 410. 437. 442. 444. 462. 468. 469.
Zahorowski Bohdan Michałowicz 278.
 Michał Aleksandrowicz. 14. 19.
 N. v Wołyń ziemianie.
 Piotr Bohdanowicz 401. v. e. Litwa dworz. hosp.
Zahorów, wieś w pow. włodzimierskim 105.
 Granica 105.
Zajczyce (Zajeczycza), wieś w pow. włodzimierskim 14. 72—73. 104—105. 400—401.
 Pola 104.
Zajeźwińcy, poddani 290. 298.
Zakryje v. Mielnik ziemianie.
Zakrzewski v. Litwa dworzanie hosp.
Zalesce (Zaledce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 268. 273. 276—277. 279.
Zamarenek Matfiej v. Litwa dworzanie hosp.
Zanko Onackowicz v. Plusków poddany.
Zaoziersze, dobra 362.
 Poddany:
 Tworyan Borodziez 362.
Zapadyńce, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstantynowskim 158. 160.
Zaranko-Zarankowicz:
 Bohusz, Macko i Marcin v. Brześć ziemianie.
Zarzecki Andrzej v. Wołyń ziemianie.
Zastaw, miasto powiatowe na Wołyniu 197. 201—202. 433. 453. 472.
 Bojar:
 Putryński Jacko 203.
 Droga 38.
 Karczmy 472.
 Komora 453.
 Miasto 472.
 Myto 201. 202. 215. 433. 472.
 Poddani 197.
 Puszcza 416.
 Służebnik:
 Jacko Macewicz 1533. 453.
 Waga 472.
 Zamek 433. 472.

Zastawscy-Mścislawscy książęta:
 Bohdan Iwanowicz v. Mińsk starosta.
 Fedor Iwanowicz v. Roszków starosta.
Zastawscy (z Ostroga) książęta:
 Andrzej Juriewicz 201. 202. 394. 471—473.
 Anna, żona Juria 67.
 Helena, żona Iwana Juriewicza 195—197. 201—204. 472. 473. v. e. Wołyń ziem.
 Iwan Juriewicz 38. 59—60. 119. 120. 197. 398. 399. 416. 417.
 Juryj Wasylewicz 91.
 Kuźma Iwanowicz 398. 399. 416. 417. 433. 453. 462. 463. 465. 466. 472. 473. v. e. Litwa dworzanie hosp.
 Michał Iwanowicz 201—202.
 Nastazya Juriewna Holszańska, żona Kuźmy 453.
Zaszczytowski Michno Hryhorewicz 329.
Zaszczytów, wieś w pow. włodzimierskim 329—330.
Zaturecki Michał v. Litwa dworzanie hosp. — Wołyń ziem.
Zawadyńce, wieś w gub. wołyńskiej, pow. zastawskim 456.
Zawisza Mikołaj v. Litwa dworzanie hosp.
 Anna ks. Połubeńska Wasylówna, żona jego, 1° v. za ks. Aleksandrem Andrzejewiczem Sanguszką 410—411.
Zazulince, wieś w gub. wołyńskiej, pow. starokonstantynowskim 158—160.
Zbaraski Aleksander Fedorowicz książę 180. 284. 287. 288. 294. 296. 302. 317. 341. 360. 449. 478.
 Andrzej v. Wołyń ziemianie.
 Michał Wasylewicz v. Braclaw starosta.
Zblany, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 17—18.
Zboromici Marcin v. Brześć ziemianie.
Zbrochowicz (Hulewicz) Michał 304—305. v. e. Wołyń ziemianie.
 Anna Iwanówna Korecka, żona jego 304—305.
Zbuniński Marcin 207. 370. v. e. Winnica podstarości.
Zbuniński Jurij v. Brześć ziemianie.
Zdomański Macko v. Podlasie ziemianie.

Zdziecioł (Zdietał), miasteczko w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 53. 70. 87. 103. 202. 266. 270. 386.
Bojarowie 70.
Poddani 70.
Zamek 70.

Zejnepka v. Nowogródek Tatarowie.

Zelwa, miasteczko w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 17—18.

Zelwa, prawy dopływ Zelwianki, lewego dopływu Szczary 17—18.

Zelowo v. Ziłowa.

Zenko Andruszkowicz v. Rusanowicz.
Macewicz v. Białogródka sługi putne.

Zenkowicz Juchno 55. 229.

Zenowicz (Zenowiewicz) Iwan 67. 74. 212. 226. 232—233.
N. żona jego 232—233.
Jerzy v. Smoleńsk wojewoda.

Zetino bina v. Żytyn.

Ziałowska Fedorowa Miłochna 143. v. e. Braclaw ziemianie.

Zienkowce, wieś w dawniej włości kuźmińskiej 158.

Ziłowa (Zelowo), wieś w gub. wołyńskiej, pow. kowelskim 90—91.

Złazne (Sławne), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 43—45. 167—168.

Znakowszczyzna, pusta ziemia 284.

Zniesienie (Woznesenie), wieś w gub. wołyńskiej, pow. dubieńskim 217—218. 228.

Zołotyjów, wieś w gub. grodzieńskiej, pow. słonimskim 17—18.

Zołotyjów (Szolothyow), wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 17—18. 47—48. 84—85. 378—379.

Zubko-Zubkowicz Iwaszko v. Słucki bojar.

Zubowicz Andrzej 188. v. e. Wołyń ziemianie.
Jacko Chomicz 35. 38. 279. 268. v. e.
Włodzimierz i Wołyń ziemianie.
Michno v. Wołyń ziemianie.

Zubowszczyzna (Zubowce), wieś w gub. wołyńskiej, pow. zasławskim 119—120. 197.
Ziemia 197.

Zuzanna v. Kostewicz.

Zwiahel, obecnie Nowogród-Wołyński, miasto powiatowe na Wołyniu 22. 78. 87. 191—192.
Bojarowie 70.
Jarmarki 192.
Myto 192.
Osada miasta i zamku 191—192.
Poddani 70.
Targi 192.
Zamek 70. 87. 192.

Zwiahelscy książęta:
Andrzej 191—192.
Wasyl 191—192.

Zwier Lwowicz 412.

Zwitez v. Świtez.

Zygmunt v. Litwa W-ki książę. — Polska król.

Z.

Żabokrzycki Isaj 208—209.
Marya, żona jego 143. 208—209.
Iwaszko i Jacko v. Wołyń ziemianie.

Żaborol, wieś w gub. wołyńskiej, pow. rówieńskim 167—168.

Żaszkowski Jakim Wołczkowicz 103. 188. 199. 409.

Żdan v. Bohdziewicz.

Żelezkowa Halszka v. Wołyń ziemianie.

Żerdna, majątność Kostewiczów na Litwie 140.

Żmudź (Samagithia):
Kasztelan 266.
Biskup (Miednicki):
Marcin 1507—1514. 43. 45. 106.
Mikołaj (Radziwiłł) 1522. 222. 223. 227. 228. 230. 243.
Mikołaj Wieżgajło 1531. 373. 384. 387. 389. 390.
Starosta:
Kieżgajło Stanisław Janowicz 1507—1522. 43. 45. 50. 59. 63. 65. 85. 89. 106. 109. 117. 120. 122. 130. 132. 135. 148. 151. 159. 182. v. e. Troki i Wilno kasztelan.
Kieżgajło Stanisław Stanisławowicz 1529—1531. 342. 344. 346. 348. 373. v. e. Troki kasztelan.

Żołudek, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. lidzkim 12. 99.

Powiat 81. 321.
 Żołudczanie 12.
 Starosta:
 Połubeński Wasyl Andrzejewicz 1520—1533.
 99. 200. 202. 233. 269. 353. 428—430.
 443. v. e. Dubinki i Koniawa starosta. —
 Litwa marszałek hosp.
Żornowno (Żornówka), wieś w gub. wołyńskiej, pow.
 dubieńskim 245. 381—382.
Żorawnicka Barsanowa v. Wołyń ziemianie.
Żuk v. Dereczyn poddani. — Wołyń ziemianie.
Żukowicz v. Rohaczów poddani.
Żukowiec, wieś w pow. łuckim 326—327.
Żukowszczyzna, łąka 321.
Żuków, wieś w gub. wołyńskiej, pow. zastawskim
 201—203.
Żuków Stary i Nowy, wsie w pow. rówieńskim
 5—6. 147—148.
Żuronicze, wieś w pow. łuckim 181—182.
Żydyczyn, miasteczko w pow. łuckim 305.
 Archimandryci 305.
 Cerkiew św. Mikołaja 305.
 Archimandryta:
 Isaja 1527. 305.
 Arseni 1534. 473.
Żydzi (Iudaei) 183. v. e. Brześć. — Kowel.
 Lewon 40.
Żyliński Wasyl Semenowicz książę v. Kryczów starosta.
 Nastazya, córka jego za ks. Fedorem Wiśnio-
 wieckim.

Żytany, wieś w pow. włodzimierskim 467.
Żytomierz 244.
 Powiat 102.
 Starosta:
 Sołtan Dymitr Aleksandrowicz 1515. 128.
Żytyn Wielki i Mały, dwie wsie w gub. wołyńskiej,
 pow. rówieńskim 47—48. 167—168.
Żyżmory, miasteczko w gub. wileńskiej, pow. trockim.
 Powiat 321.
 Starosta:
 Kopot Wasylewicz 1514. 120. v. e. Litwa pisarz
 hosp. — Miedniki i Przewałki starosta.
Żyżnikowce, wieś w gub. wołyńskiej, pow. ostrog-
 skim 114—115. 369.

Ż.

Żwiniacze, wieś w pow. włodzimierskim 105. 427.
 434. 447. 451.
 Droga wielka od Żwiniaczego 105.
 Poddani 451.
 Urzędnik ks. F. Sanguszki 447. 451.
Żwinogródka (Swinihrod), miasto powiatowe w gub.
 kijowskiej 133—134. 222—223.
 Zamek 133.
 Starosta:
 Ks. Ostrogski Konstanty Iwanowicz 1523—1529.
 253. 254. 265—266. 290. 345—346. v. e.
 Braclaw i Winnica starosta. — Litwa het-
 man. — Troki wojewoda.

II.

Spis rzeczowy.

A.

Advocatus (wójt) v. Dubno. — Kowel. — Łuck. —
Wilno. — Winnica.
eius ius et praerogativa 51. 183—184.
Agger 62.
Apelacya do króla od wyroku Panów Rady 285.

B.

Beczka v. miara.
Biskupstwo v. Włodzimierz.
Bliskost 44. 76. 306. 316. 334. 338. 369.
Bobrownicy v. Mokrzec.
Bobry: Wolność bicia bobrów 27.
Bojarowie v. Cudnów. — Dubno. — Grodno. —
Holszańscy. — Hulaniki. — Kiernów. — Ko-
bryń. — Krasne-Sioło. — Kuźmin. — Litwa
hospodarscy. — Mińsk. — Ostrogscy. — Połock. —
Połonne. — Połubeńscy. — Sadów. — San-
guszkowie. — Słonim. — Słuck. — Stepań. —
Teteryn. — Turów. — Wilbówna. — Wilno. —
Zasław. — Zdzięcioł. — Zwiaheł.
Browarne sprzęty (sudy) 98—99.

C.

Capitaneatus exercituum 105.
Castellania v. Wilno.

Castrum v. zamek.

Causae: criminales, vel capitales 52. 184. magnae
et parvae 51. 183.

Cerkwie v. Dereczyn. — Dermań. — Dokudów. —
Dolsk. — Drohobuż. — Dubno. — Kijów. —
Lipie. — Łuck. — Nowogródek. — Obeniż. —
Pułhanów. — Ruś. — Wilno. — Włodzimierz.
— Żydyczyn.
v. e. Erekeya i fundacya. — Podawanie.

Chmielnik v. Łuck.

Chmielniszcz 13.

Citatio per litteram sigillatam 184.

Conventus v. Sejm.

Czeladź 1.

niewolna 350. 465. v. e. Góry.

D.

Danniki v. Poddani.

Dań (daciae, diakła) v. Pobory.

Dawność 319.

Dąb opalony, znak graniczny 38.

Decki v. Woźny.

Diadkowszczyzna 173.

Dolina głęboka 304.

Dom (Domus lapidea) v. Łuck. — Wilno.

Dos v. Posag.

Droga (via) dobrowolna 458.
libera negotiatoribus 164.
wielka (magna) v. Brześć. — Łuck.
wodna (iter aquaticum) v. Horyń. — Turya.
z Wiźwy do Włodzimierza 62.
v. e. Borynia. — Bukojma. — Klepacze. —
Kniahynin. — Łopawsza. — Łuck. — Ochmat-
ków. — Słonim. — Włodzimierz. — Zaslów. —
Żwiniacze.

Drzewo: wolność rąbania 33. 82.

Dworzanie v. Litwa hosp.
Ostrogsey. — Sanguszkowie.

Dworzyszcza v. Hołowin. — Krasne.
cerkiewne v. Klewań. — Płoska. — Pułhanów.
służebne v. Kościaniec. — Liczany. — Mokrzec. —
Pułhanów.
tiahłe v. Liczany.

Dwór (Dworek, Dworzec) v. Bereżki. — Dankowski.
Druć. — Kobryń. — Lipowa. — Łuck. — Ma-
tyaszowski. — Mińsk. — Mykityno. — Niestan-
nizki. — Olizarowski. — Osoka. — Paszkiszki. —
Rodkijski. — Serniki. — Steczkowski. — Szy-
dłowica. — Troki. — Turzysk. — Wilno. —
Winnica. — Włodzimierz.

Dyakon v. Dereczyn.

Dział v. Umowa.

Dzierżawca v. Starosta.

Dziesięcina v. Dolsk. — Perekały. — Targowica.
za wypas bydła 465.

E.

Ecclesia v. Kościół.

Erekcya i fundacya cerkwi 1.

F.

Folwarek v. Łuck.

Forum annuale v. Jarmarek.
septimanale v. Targi.

Furticinium, crimen 158.

G.

Granice 13—14. 38. 142. 188. 268. 304—305.
374. 438. v. e. Bukojma. — Dokudów. — Knia-

hynin. — Perekały. — Przewały. — Szklin. —
Zahorów.

Grzywny srebra v. Moneta.

I. J.

Jarmarek v. Czerniechów. — Drohobuż. — Dubno.
— Kołodne. — Kowel. — Krasaków. — Ostróg. —
Połonne. — Równe. — Satyjów. — Stepań. —
Zwiahel.

Jezdoki 38.

Jeziro v. Borutno. — Głębokie. — Kisielin. — Miał-
kie. — Moszeńskie. — Ołble. — Sebrenoje. —
Święte. — Świr. — Tohaczyn. — Udecz. —
Świtez.

Incisor v. Krajezy.

Intercyza v. Umowa.

Iter aquaticum v. Droga.

Ius (prawo): Culmense 122. 159.

Lithuanicum (ziemskie) 51. 183. 262. 374.

Maidemburgense 51—2. 159. 183—4. 341—2.

patronatus (podawanie) 34. 79. 251. 397.

proprietas et dominium 121.

Ruthenicum 51. 183.

successionis 84. 166.

Theuthonicum 122. 134. 159. 183.

ziemi wołyńskiej 262. 318—320.

Iurisdictio palatinorum, castellanorum etc. 183.

K.

Karczmy v. Brześć. — Turzysk. — Włodzimierz. —
Zaslów.

Klucz v. Łuck.

Komora v. Krzemieniec. — Łuck. — Turzysk. — Zaslów.

Koń wartości 12 kóp 33.

Kopce stare 1.

Kopy groszy v. Moneta.

Korzec v. Miara.

Kościół (ecclesia) v. Dokudów. — Kojdanów. — Lipowa.
Łuck. — Wilno.

Kupcy v. Kowel. — Ostróg.

L. Ł.

Locatio oppidi v. Osada.

Łaszt v. Miara.

Łaznie, budki dla strażników w lasach 115.
Łowiszcza 12. 26. 27.
Łowy 13. v. e. Łuck. — Ochonowo. — Styrskie. —
 Włodzimierz.

M.

Manifestacya 197.
Materyzna 343. 440.
Marszałkowstwo v. Wołyń.
Mercantiae 122.
 libertas mercandi 122.
Miara:
 Beczka 22. 149.
 Korzec v. Brześć.
 Łaszt 390—391.
Miasto v. Czerniechów. — Peremył. — Stepań. —
 Wilno.
 v. e. Osada miasta.
Mieszczanie v. Brześć. — Braclaw. — Cudnów. —
 Czerniechów. — Kobryń. — Kowel. — Łuck. —
 Ostrog. — Połock. — Ratno. — Stonim. —
 Stepań. — Turzysk. — Wilno. — Winnica.
Ministerialis v. Woźny.
Młyn v. Hoholska ziemia.
Monastyr św. Mikołaja w dobrach ks. Sanguszki F.
 438. 445.
 v. e. Dermań. — Dolsk. — Drohobuz. — Ki-
 jów. — Klewań. — Łuck. — Mielce. — Wło-
 dzimierz.
Moneta W-go księstwa lit. 56—57.
 Grzywny srebra 472.
 Kopa groszy monety litewskiej 10. 19—22. 27.
 31. 54—55. 67—68. 73. 75. 79. 91—93.
 98—99. 110. 113—114. 119. 138. 141.
 175. 180. 189. 195. 198. 200. 208. 209.
 212. 213. 219. 232—233. 241. 247. 256.
 257. 264—265. 268. 279. 284. 297. 302.
 307. 320. 321. 326—327. 331—332. 349.
 350. 352. 356—357. 360—361. 363—365.
 370—71. 373—76. 381. 386—88. 391—94.
 397. 402. 407. 410. 413—414. 418.
 422. 424. 429—430. 436. 440—441. 443.
 446. 448—449. 457—458. 466—470. 472.
 474. 476.

Kopa groszy monety lit. po 10 pieniążków
 w grosz 269. 276. 293. 327. 332. 345—348.
 353—354. 400—401. 408—409. 411—412.
 459.

Kopa groszy monety lit. półgroszkowej liczby
 217. 278. 290. 298. 351. 448.

Kopa groszy szerokich monety lit. 23. 28—29.
 44. 102. 153.

Kopa groszy szerokich monety czeskiej 10. 14.
 33. 329.

Kopa groszy szerokich po 14 pieniążków w grosz 23.
 Rubel groszy 128. 269. 409. 440. 450. 461.

Rubel groszy szerokich 67.

Złote 56—57. 79. 119. 429.

Złote czerwone 29. 195. 198. 332.

Złote czerwone węgierskie 29. 357. 472. 476.

Most v. Łuck. — Wilno.

Mostowe v. Pobory.

Myto (theloneum) v. Pobory.

N.

Nundinae v. Jarostaw.

Namiestnik starosty v. Podstarości.

zamku hosp. v. Starosta.

Notarius v. Pisarz.

O.

Oczystiŕ imienie 72—73. 399.

Odzyskanie się do króla v. Apelacya.

Ograniczenie v. Umowa.

Oprawa v. Wiano.

Osada (locatio) miasta i zamku v. Cudnów. — Czer-
 niechów. — Drohobuz. — Dubno. — Kowel. —
 Krasilów. — Niżholów. — Wiżwa. — Żwiahel.

Otczyna (ojcowizna) 1. 3. 388. 472.

P.

Parobcy v. Góry.

Pasznia dworna 81. 96.

Patronat, podawanie v. ius.

Poresud 280—281.

Pieczęć (sigillum): maiestatis 163.

maiestatis maior 85.

sygnetowa 40.

- Plac* v. Wilno.
- Platea* v. Ulica.
- Pleban* (paroch): v. Dolsk. — Kojdanów. — Makowiska. — Okstyny. — Pac.
- Pobory*: Daciae (dzyakła) 142.
Dań 424—425.
Dań do zamku włodzimierskiego 56. v. e. Zviahel.
Dań groszowa i miodowa 56.
Mostowe v. Łuck.
Myto v. Brześć. — Cudnów. — Czarniechów. — Drohobuż. — Dubno. — Jabłonne. — Kijów. — Krasitów. — Kuźmin. — Łuck. — Ostróg. — Połonne. — Pułhanów. — Stepań. — Turów. — Turzysk. — Uła. — Wiźwa. — Włodzimierz. — Zastaw. — Zviahel.
Serebszczyzna 471.
Solnicze (Datio salis) 312.
Stan 239.
Wołowszczyzna 70.
- Podanie* v. Patronat.
- Poddani* (Danniki, ludzie służebni, sługi putne) 142. v. e. Aleksandrowicz. — Bełz. — Białogródka. — Białotyń. — Chełm. — Cyryn. — Czarniechów. — Dereczyn. — Dolsk. — Dowgirdowicz. — Dubno. — Grodno. — Hnidawa. — Hruszowno. — Juchno Stankiewicz. — Jundziłł. — Kiemiele. — Kików. — Kobryń. — Koszowski. — Krasne. — Kreczewicze. — Kuźmin. — Lipie. — Łukonnica. — Miałoty. — Mirowicze. — Mołczadz. — Nowogródek. — Ostróg. — Perekały. — Plusków. — Połock. — Połonne. — Poworsk. — Pruski. — Przewały. — Radziwiłłowicz. — Rastów. — Roski. — Rohaczów. — Rudomina. — Słonim. — Smidyń. — Świerzeń. — Świrski. — Synkowicze. — Szklin. — Tarnawka. — Turów. — Turzysk. — Wiżuny. — Zajeźwińcy. — Zaozierze. — Zastaw. — Zviahel. — Żwiniacze.
- Podwody* 18. 28. 42. 65. 89. 107. 185. v. e. Hozsca. — Korzec. — Turzysk. — Włodzimierz.
Wolność od dostawiania podwód 96.
- Podwórze* v. Łuck. — Mińsk. — Wilno. — Włodzimierz.
- Pop* v. Braclaw. — Dereczyn. — Iwanowski. — Winnica.
- Popiół* 390—391.
- Posag* v. Wiano.
- Powiat* v. Bielsk. — Birsztany. — Braclaw. — Brześć. — Czerkasy. — Dorsuniszki. — Drohiczyn. — Grodno. — Kijów. — Koniawa. — Kowno. — Kuryłowski. — Krzemieniec. — Lejpuny. — Łuck. — Merecz. — Mińsk. — Mozyr. — Nowogródek. — Orsza. — Ostróg. — Ostryna. — Połock. — Połonne. — Przełaje. — Raduń. — Rudomina. — Słonim. — Somiliszki. — Stepań. — Troki. — Turów. — Turzysk. — Upita. — Wasiliszki. — Wilno. — Włodzimierz. — Wołkowysk. — Wołyń. — Wysoko-dworski. — Żółdek. — Żytomierz. — Żyżmory.
- Pozew*: komisarski 19. 100.
przed-radę litewską 359—360.
sejmowy 361. 409.
zadworny (hospodarski) 37. 223—224. 241. 356. 419. 427. 434—435. 447. 456. 460. 462—463. 465—466.
- Prasoli* 46.
- Prezyski* 413. 415. 424.
- Prom* 118.
- Protopop* v. Braclaw.
- Provisor castri* v. Horodniczy.
- Przewóz* v. Niemen.
- Przizithki*, pradia 158.
- Przysięga* 317—320. 402—403. 406. 413.
- Przywianek* v. Wiano.
- Puszcza* v. Białowieża. — Michla. — Ochonowo. — Radoszówka. — Świerzeń. — Wierzbowce. — Zastaw.
- R.**
- Rada* v. Litwa.
- Roboty* do zamku 56.
- Rok* (pod straceniem prawa, położony, sejmowy, zawity) 19. 37. 44. 100. 155. 190. 259. 260. 266. 283—284. 286—289. 294—296. 302. 314. 317—318. 334. 350. 357. 363. 367—8. 392—394. 402—403. 410. 414. 419. 427. 434—435. 447. 450—451. 454. 456. 461. 463. 466.
Termini civiles 142.

Rozgraniczenie v. Umowa.
Rozjezd - Rozgraniczenie v. Umowa.
Rubież v. Surazański.
Rubel v. Moneta.

S.

Sąd królewski (zadworny) 54. 361.
 sejmowy 361.
Sejm (walny, conventus) 44. 373. v. e. Brześć. —
 Grodno. — Wilno.
 zbór v. Łuck.
Sekretarze v. Pisarze.
Serebszczyzna v. Pobory.
Sigillum v. Pieczęć.
Skarb królewski 27.
Służba: bojarska (servitia boiarina) 84. 245.
 gospodarska 133. 255. 266. 274. 309. 393.
 411. 460. 464. 472.
 ziemska 133. 411. 460. 463. 466.
 wojenna 89.
Służby ludzi 40. 81. v. e. Bobły. — Sielec. — So-
 łowicze.
Sokołjły v. Niemież
Sól biała v. Ruś.
Solnicze (datio salis) v. Pobory.
Spadek 47. 48. 186. 337.
Sprzedaż v. Umowa.
Stacye 185. 239.
Stado v. Peremyl.
Stan v. Pobory.
Statut (nowy, praw pisanych, ziemski) 358. 360.
 403. 429. 440. 450. 466. v. e. Litwa.
Staw (stawisko) 48. v. e. Kundratowskie.
Sukno: frelińskie 22.
 kołtryszowe 376.
 luńskie 376.
Szafka v. Zakład.
Szlak v. Tatarowie.
Szuba kunia, adamaszkowa wartości 15 kóp 33.
 subducta de axamento 141.

T.

Targ v. Cudnów. — Drohobuż. — Dubno. — Ko-
 wel. — Niżhołów. — Ostróg. — Połonne. —

Równie. — Rubieżowicze. — Satyjów. — Ste-
 pań. — Turzysk. — Zwiąhel.

Termini v. Rok.

Theloneatores v. Łuck. — Wołyń.

Theloneum v. Myto.

U.

Ulica (platea) v. Łuck. — Mińsk. — Wilno.
Umowa (ugoda) 206—7. 231—2. 264. 367—8.
 437—39. 421—6. 468—9.
 Dział 14. 214. 301—3. 326.
 Intercyza przedślubna 428—30.
 Rozjezd-rozgraniczenie 13—14. 16—17. 33.
 38. 104—105. 188.
 Sprzedaż 47. 79. 102. 125. 198—9. 204. 209.
 217—18. 265—6. 268—70. 278. 284.
 289—91. 297. 321. 327. 329. 345—50.
 352. 354. 356. 363—65. 370—71. 374—76.
 388. 394. 397. 400—1. 408—9. 440—41.
 449. 457—9.
 Zamiana 207. 210—11. 231—2. 245. 256—7.
 391—3. 400. 442—3. 457.
 Zapis 455.
 Zastaw 281—9. 32. 180. 198. 262. 327—8.
 411—12.
Uniwersał 420.
Uwiązanie-wwiązanie (intromisya) 3. 25. 33. 37—8.
 41. 129. 131. 136. 291. 307—309. 313. 403.
 406—7. 410. 413.

V.

Via magna, publica, libera v. Droga.

W.

Waga v. Zastaw.
Wchody bortne 65. 424—25.
Wiano (dos, oprawa, posag, przywianek, wyprawa)
 10. 153. 236—7. 240. 338. 373. 377. 381—82.
 385—6. 388. 404.
Węgierskie złote v. Moneta.
Widz urzędowy v. Łuck.
Wieża v. Wilno.
Wina 27. 293.
Włość v. Cyryn. — Kobryń. — Kołki. — Krzemie-
 niec. — Kuźmin. — Mielnica. — Niemież. —

Nowogródek. — Ostróg. — Peremył. — Rudomina. — Słonim. — Stepań. — Targowica. — Turzysk.

Wola: osada wsi na woli v. Mirowicze.

Wołowszczyzna v. Pobory.

Woźny (decki, ministerialis) 51. 183. 440.

Wwiązanie v. Uwiązanie.

Wychód: opłata za wychód, z dworzyszcza po kopie groszy 113—14.

Wyrok (komisarski, gospodarski) 68—9. 72—3. 219—20. 299. 390. 450. 462.

Z. Ż.

Zakład (zaruka na hospodara) 14. 93. 113. 128. 138. 208. 232. 254. 265. 291—2. 302—3. 326. 346. 386. 409. 412. 424. 443. 449. 466. 469.
Szapka 17.

Zamek (castrum, miasto) v. Bielsk. — Braclaw. — Cewelicze. — Cudnow. — Czerniechów. — Druck. — Dubno. — Kołodno. — Krasików. — Litowiz. — Luck. — Mińsk. — Nizhołów. — Nowogródek. — Ostróg. — Peremył. — Polonne. — Równie. — Stepań. — Sulżyn. — Turów. — Winnica. — Włodzimierz. — Zastaw. — Zviahel. — Żwinogródka.

Zamiana v. Umowa.

Zapis v. Umowa.

Zastaw v. Umowa.

Zbór v. Sejm.

Żerebie 326.

Ziemia: diakolna 160.

paszna 125 v. e. Derenco.
podłazna 219.

v. e. Ostróg. — Wołyń.

Złotnik v. Nowogródek. — Wilno.

Złoty (czerwony, węgierski) v. Moneta.

Omyłki druku i sprostowania.

- Str. 10. wiersz 1 z dołu, w dacie, zamiast **Š. Ů. Ž. Ā. инд... Ī.** ma być **Š. Ů. Ž. Ā. ин... Ī.**
- „ 24. „ 3 z góry, zamiast **Я на**, ma być **Я на**.
- „ 32. „ 7 „ Nr. LIII. zamiast **Олизаре**, ma być **Олизаре**.
- „ 43. „ 12 „ zamiast **Куленскомс**, ma być **Куленскомс**.
- „ 57. uwaga 4) zamiast Świnuchy w pow. kowelskim, ma byćwłodzimierskim.
- „ 69. wiersz 4 z góry zamiast **Свѣтѡе**, ma być **в свѣтѡе**.
- „ 97. Nr. CCXXV. *powinien mieć datę 1527 r. a zatem i tytuł ks. Konstantego Ostrogskiego, jako wojewody trockiego powinien pozostać, co zgadza się tak z podanym indyktem, jako też występującymi świadkami* (a pierwotnie uważaliśmy za niezgodne).
- „ 133. wiersz 14 z dołu, zamiast **Беницкий**, ma być **Беницкий**.
- „ 145. „ 3 z dołu, zamiast **Гогданца**, ma być **Богданца**.
- „ 149. „ 11 „ „ **Янчелевича** „ „ **Янчелевича**.
- „ 156. „ 3 z góry „ **Болодимерский**, ma być **Болодимерский**.
- „ 170. „ 6 z dołu „ **Берестейский**, ma być **Берестейский**.
- „ 227. „ 19 z góry „ **Боговитинович**, ma być **Боговитинович**.
- „ 237. „ 1 z góry „ **(мате)ристин**, ma być **(мате)ристин**.
- „ 253. „ 15 z dołu „ **Имѣнье**, ma być **имѣнье**.
- „ 292. „ 5 z góry, w dacie, zamiast **Ā. Ф.** ma być **Ā. Ф.**
- „ 293. „ 9 z dołu, zamiast **Ярчовский**, ma być **Ярчовский**.
- „ 323. „ 10 z góry „ **Санктшковича**, ma być **Санктшковича**.
- „ 323. „ 11 z góry „ **Шшбарский**, ma być **Шшбарский**.
- „ 324. „ 16 z góry „ **Сенко**, ma być **Сенко**.
- „ 325. „ 1 z góry „ **Асеницкий**, ma być **Асеницкий**.
- „ 325. „ 13 z góry „ **Яедор**, ma być **Федор**.

- Str. 332. zamiast CCCLIX. ma być CCCXLIX.
 „ 349. Nr. CCCLXIV. zamiast 1829. ma być 1529.
 „ 379. wiersz 1 z góry, zamiast **СТЕПАН**, ma być **СТЕПАН**.
 „ 382. „ 5 z góry „ **(ЯЛЕ)КСИДРА**, ma być **(ЯЛЕ)КСАНДРА**.
 „ 382. „ 3 z dołu „ **НЕРЕД**, ma być **ПЕРЕД**.
 „ 383. „ 3 z dołu „ „ „ „ „
 „ 449. „ 2 z dołu, w dacie, zamiast **ā**. ma być **ā̇**.
 „ 456. „ 1 z dołu, w dacie, zamiast **ā**. ma być **ā̇**.

